

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

#1 *New York Times* Bestselling Author

KRISTIN HANNAH THE WOMEN

A Novel

İletişim Botu:
@cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirigillersohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Not:

PDFlerin paylaşımıyla ilgili bir sorunumuz yok. Ama lütfen, hiçbir katkınızın olmadığı işlerde, TÜM PDFleri bizimle eş zamanlı paylaşarak emeğimizi hiçe saymayın. Sizin tek tıkla yaptığınız her paylaşım bizim emek harcadığımız saatler/günler demek.

THE WOMEN

KRISTIN
HANNAH

ST. MARTIN'S PRESS
NEW YORK

OceanofPDF.com

[Okumaya Başlayın](#)

[İçindekiler](#)

[Yazar Hakkında](#)

[Telif Hakkı Sayfası](#)

**Bunu aldığınız için teşekkür ederiz
Martin's Yayın Grubu e-kitabı.**

Özel teklifler, bonus içerik ve yeni çıkan kitaplar ve diğer harika okumalar hakkında bilgi almak için,
haber bültenlerimiz için kaydolun.

Sign Up

Veya
us.macmillan.com/newslettersignup
adresinden bizi çevrimiçi ziyaret
edin -

Yazarla ilgili e-posta güncellemeleri için [buraya](#)
tıklayın.

OceanofPDF.com

Yazar ve yayıncı bu e-kitabı size sadece kişisel kullanımınız için sağlamıştır. Bu e-kitabı hiçbir şekilde kamuya açık hale getiremezsiniz. **Telif hakkı ihlali yasalara aykırıdır. Okuduğunuz bu e-kitabın kopyasının yazarın telif hakkını ihlal ettiğini düşünüyorsanız, lütfen yayıncıyı şu adresten bilgilendirin: us.macmillanusa.com/piracy.**

OceanofPDF.com

Bu roman Vietnam'da görev yapan cesur kadınlara adanmıştır. Çoğu hemşire olan ve birçoğu ailelerinin gururla anlattığı İkinci Dünya Savaşı kahramanlık hikayeleriyle büyüyen bu kadınlar, ölkelerinin silahlanma çağrısına kulak verip savaşa gittiler. Pek çok durumda, evlerine döndüklerinde hizmetlerine önem vermeyen bir ölkede ve deneyimlerini duymak istemeyen bir dünya ile karşılaştılar; savaş sonrası mücadeleleri ve hikayeleri çoğu zaman unutuldu ya da marjinalleştirildi. Onların gücüne, direncine ve cesaretine ışık tutma fırsatına sahip olduğum için gurur duyuyorum.

Ve çok şey feda etmiş olan tüm gazilere, savaş esirlerine ve onların ailelerine.

Ve son olarak, pandemiyle mücadele eden ve başkalarına yardım etmek için kendilerinden çok şey veren sağlık personeline.

Teşekkür ederim.

OceanofPDF.com

BİRİNCİ BÖLÜM

*Bu savaş ... kuşaklar arasındaki uçurumu o kadar genişletti
ki, ülkeyi parçalamakla tehdit ediyor.*

-FRANK CHURCH

OceanofPDF.com

Bir

CORONADO ADASI, KALİFORNİYA
MAYIS 1966

Duvarlarla çevrili ve kapılı McGrath malikânesi kendi başına bir dünyaydı, korunaklı ve özeldi. Bu ılık akşamda, Tudor tarzı evin pervazlı pencereleri yemyeşil, peyzajlı arazinin ortasında mücevher gibi parlıyordu. Palmiye yaprakları başlarının üzerinde sallanıyor; havuzun yüzeyinde mumlar yüzüyor ve büyük bir Kaliforniya canlı meşesinin dallarından altın fenerler sarkıyordu. Siyah giyimli garsonlar şampanya dolu gümüş tepsiler taşıyarak iyi giyimli kalabalığın arasında ilerlerken, köşede bir caz üçlüsü hafifçe çalıyordu.

Yirmi yaşındaki Frances Grace McGrath bu gece kendisinden ne beklendiğini biliyordu. İyi yetiştirilmiş genç bir hanımefendinin tam portresi olacaktı, gülümseyecek ve sakın duracaktı; her türlü uygunsuz duygu kontrol altında tutulacak, gizlenecek ve sessizlikle karşılanacaktı. Frankie'nin evde, kilisede ve Aziz Bernadette Kız Akademisi'nde aldığı dersler ona titiz bir edep duygusu aşılamıştı. Bugünlerde ülkenin dört bir yanında devam eden, şehir sokaklarında ve üniversite kampüslerinde patlak veren huzursuzluk, onun için uzak ve yabancı bir dünyaydı, uzaklardaki Vietnam'daki çatışma kadar anlaşılmazdı.

Davetliler arasında dolaştı, buz gibi Coca-Cola'sını yudumladı, gülümsemeye çalıştı, ara sıra durup ailesinin arkadaşlarıyla sohbet etti ve endişesinin belli olmamasını umdu. Tüm bu süre boyunca bakışları kalabalığın içinde kendi partisine geç kalan kardeşini aradı.

Frankie ağabeyi Finley'i idol olarak görüyordu. Aralarında iki yaştan daha az fark olan, uzun Kaliforniya yazlarını yetişkinlerin gözetimi olmadan geçiren siyah saçlı, mavi gözlü bir çift çocuk olarak her zaman ayrılmazlardı,

Uykulu Coronado Adası'nın bir ucundan diğerine bisiklet sürüyor, nadiren akşam olmadan eve dönüyorlardı.

Ama şimdi onun takip edemeyeceği bir yere gidiyordu.

Bir araba motorunun gürültüsü sessiz partiyi rahatsız etti; araba kornaları art arda yüksek sesle çaldı.

Frankie annesinin bu ses karşısında nasıl irkildiğini gördü. Bette McGrath gösterişli ya da kaba şeylerden nefret ederdi ve kesinlikle korna çalarak varlığını duyurmaya inanmazdı.

Birkaç dakika sonra Finley arka kapıdan içeri girdi, yakışıklı yüzü kızarmış, kıvrıkcık siyah saçlarından bir tutam alnına düşmüştü. En iyi arkadaşı Rye Walsh kolunu ona dolamıştı ama ikisi de ayakları fazla sağlam duramıyordu. Sarhoşça gülüştüler, birbirlerini tuttular, arkalarından daha fazla arkadaşları partiye tökezleyerek girerken.

Annem kusursuz bir şekilde siyah bir kılıf giymiş, saçlarını muhteşem bir şekilde toplamış, gülen genç erkek ve kadınlardan oluşan gruba doğru ilerliyordu. Büyükannesinin ona miras bıraktığı incileri takmıştı, bu da Bette McGrath'ın bir zamanlar Newport Beach Alexanders'dan Bette Alexander olduğunu ince bir şekilde hatırlatıyordu. "Çocuklar," dedi okuldaki cazibeli sesiyle. "Sonunda burada olmanız ne güzel."

Finley tökezleyerek Rye'dan uzaklaştı, doğrulmaya çalıştı.

Babam orkestraya işaret etti ve müzik durdu. Birden Coronado Adası'nın geç bir bahar gecesindeki sesleri -okyanusun gırtlaktan gelen mırıltısı, tepedeki palmiye yapraklarının fısıltısı, sokakta ya da sahilde havlayan bir köpek- ortalığı kapladı. Babam özel dikim siyah takım elbisesi, bembeyaz gömleği ve siyah kravatıyla bir elinde sigarası, diğer elinde Manhattan'ı tutarak ilerledi. Kısacık kesilmiş siyah saçları ve kare , iyi giyinmeyi öğrenmiş eski bir boksörü andırıyordu ki bu çok da uzak değildi. Bu yakışıklı, iyi giyimli kalabalığın arasında bile o ve annem çarpıyor, başarı yayıyorlardı. Annem eski paraydı ve her zaman sosyal merdivenin tepesinde yer almıştı; babam da onun yanında kendinden emin bir şekilde durmak için tırmanmıştı.

"Arkadaşlar, aile, akademiden yeni mezun olanlar," dedi babam gür sesiyle. Frankie gençken, ortadan kaldırmak için çok çalıştığı İrlanda aksanının izlerini hâlâ taşıyordu. Sık sık kendi göçmen mitolojisini, yani kendi ayakları üzerinde durma ve çok çalışma hikayesini anlatırdı. Patronun kızıyla evlenmenin getirdiği şans ve fırsattan nadiren bahsederdi.

ama herkes biliyordu. Ayrıca, annemin ebeveynlerinin ölümünden sonra babamın Kaliforniya'da emlak geliştirme konusundaki gayretiyle servetlerini üç kattan fazla artırdığını da biliyorlardı.

Bir kolunu ince karısına doladı ve onu toplum içinde izin verdiği kadar yakınına çekti. "Oğlumuz Finley'e iyi yolculuklar dememize yardım etmeye geldiğiniz için minnettarız." Baba gülümsedi. "Artık saçma bir drag yarışından sonra sabahın ikisinde Coronado polis karakolundan kefaletle çıkarmak yok."

Bir kahkaha tufanı koptu. Bu partideki herkes Finley'nin yetişkinliğe nasıl dolambaçlı yollardan geçerek ulaştığını biliyordu. En eski anılarından beri altın bir çocuk, en katı kalpleri bile yumuşatabilen vahşi bir çocuktü. İnsanlar onun şakalarına güler, kızlar onu her yerde takip ederdi. Herkes Finley'i severdi ama çoğu onun ele avuca sığmaz biri olduğu konusunda hemfikirdi. Dördüncü sınıfta, her şeyden çok sürekli yaramazlık yaptığı için sınıfta bırakılmıştı. Kilisede bazen saygısızlık yapıyor, kısa etek giyen ve çantasında sigara taşıyan kızlardan hoşlanıyordu.

Kahkahalar sona erdiğinde, babam devam etti: "Finley ve onun büyük macerası için kadeh kaldıralım. Seninle gurur duyuyoruz, oğlum!"

Hizmetçiler ellerinde Dom Pérignon şışeleriyle ortaya çıktı ve daha fazla şampanya döktüler; bardaktan bardağa çınlayan sesler havayı doldurdu. Konuklar Finley'in etrafını sardı; erkekler onu tebrik etmek için sırtını sıvazladı. Genç kadınlar onun dikkatini çekmek için birbirleriyle yarışarak öne atıldılar.

Babam orkestraya işaret etti ve müzik yeniden başladı.

Kendini dışlanmış hissedenden Frankie, yemek şirketinin tepsilere kanepeler koymakla meşgul olduğu büyük mutfağın önünden geçerek eve yöneldi.

Babasının ofisine girdi. Burası çocukken en sevdiği yerdı. Büyük püsküllü deri sandalyeler, tabureler, kitaplarla dolu iki duvar, devasa bir masa. Işığı yaktı. Oda eski deri ve puro kokuyordu, biraz da pahalı tıraş losyonu. Masanın üzerinde düzgünce düzenlenmiş inşaat ruhsatı ve mimari plan yığınları duruyordu.

Ofisin bir duvarının tamamı aile geçmişlerine ayrılmıştı. Annemin ailesinden miras kalan çerçeveli fotoğraflar ve hatta babamın İrlanda'dan getirdiği birkaç fotoğraf. Büyük Büyükbaba McGrath'ın asker üniforması içinde kamerayı selamlarken çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Bu fotoğrafın yanında, büyükbabası Francis'in Birinci Dünya Savaşı'nda aldığı çerçeveli bir savaş madalyası vardı. Anne ve babasının düğün fotoğrafı, büyükbabası Alexander'ın çerçeveli Mor Kalp Madalyası'nın arasına yerleştirilmişti.

ve görev yaptığı geminin savaşın sonunda limana yanaşırken çekilmiş fotoğrafının olduğu bir gazete kupürü. Babasının üniformalı hiçbir fotoğrafı yoktu. Büyük bir utançla, 4-F olarak etiketlenmiş ve askerlik hizmeti için diskalifiye edilmişti. Bu durumdan sadece ailesine ve sadece içki içtiği zamanlarda yakınırdı. Savaşın sonra, Büyükbaba Alexander'ı San Diego'da geri dönen gaziler için uygun fiyatlı konutlar inşa etmeye ikna etmişti. Babam bunu savaş çabalarına katkısı olarak adlandırıyordu ve olağanüstü başarılı olmuştu. Sohbetlerinde her zaman o kadar "askerlikle gurur duyardı" ki, zamanla Coronado'daki herkes onun askerlik yapmadığını unutmuş gibiydi. Çocuklarının hiç fotoğrafı yoktu, henüz yoktu. Babası bu duvara girebilmek için hak etmek gerektiğine inanıyordu.

Frankie kapının sessizce açıldığını duydu ve biri "Ah. Özür dilerim. Rahatsız etmek istemezdim."

Döndü ve kapıda duran Rye Walsh'u gördü. Bir elinde bir kokteyl, diğerinde bir paket Old Gold sigarası tutuyordu. Sigara içmek için sessiz bir yer aradığına şüphe yoktu.

"Partiden saklanıyorum," dedi. "Görünüşe göre pek kutlama havamda değilim."

Kapıyı arkasında açık bıraktı. "Ben de aynı şeyi yapıyordum sanırım. Muhtemelen beni hatırlamazsın."

"Joseph Ryerson Walsh; Rye olarak tanınıyor. Viskiye severim," dedi Frankie gülümsemeye çalışarak. Geçen yaz ona kendini böyle tanıtmıştı. "Neden saklanıyorsun? Sen ve Fin çok sıkı fıkısınız. İkiniz de iyi bir partiyi seviyorsunuz."

Adam yaklaştıkça kalbi tuhaf bir şekilde tekledi. İlk karşılaşmalarından beri onun üzerinde böyle bir etkisi vardı ama hiç konuşmamışlardı. Kendini biraz yoksun hissettiği şu anda ona ne söyleyeceğini bilemiyordu. Yalnız.

"Onu özleyeceğim," dedi sessizce.

Gözyaşlarının sızısını hissetti ve hızla arkasını dönerek hatıra duvarına baktı; adam da onun yanına geçti. Aile fotoğraflarına ve hatıralara baktılar. Üniformalı erkekler, gelinlikli kadınlar, kahramanlık ve yaralanma madalyaları, babaannesine hediye edilmiş üçgen katlanmış ve çerçevelenmiş bir Amerikan bayrağı.

"Neden burada düğün resimleri dışında hiç kadın resmi yok?" Rye sordu.

"Bu bir kahramanlar duvarı. Ailemizin ülke hizmetinde yaptığı fedakarlıkları onurlandırmak için."

Bir sigara yaktı. "Kadınlar kahraman olabilir." Frankie güldü.

"komik olan ne?"

Ona döndü ve gözlerindeki yaşları sildi. "Ben... şey... demek istemiyorsun ki..."

"Evet," dedi adam, ona bakarak. Daha önce bir erkeğin kendisine bu şekilde, bu kadar yoğun baktığını hatırlamıyordu. Bu onun nefesini tutmasına neden oldu. "Ciddiyim Frankie. 1966 yılındayız. Tüm dünya değişiyor."

★ ★ ★

Saatler sonra, konuklar nazik çıkışlarını yapmaya başladığında, Frankie kendini hâlâ Rye'yı ve söylediklerini düşünürken buldu.

Kadınlar kahraman olabilir.

Daha önce kimse ona böyle bir şey söylememişti. Ne St. Bernadette'deki öğretmenleri, ne de ailesi. Finley bile. Bir kızın, bir kadının kahramanca ya da önemli bir şey yaptığı için babasının ofis duvarında bir yeri olabileceği, bir kadının bir şey icat edebileceği, bir şey keşfedebileceği ya da savaş alanında hemşire olabileceği, kelimenin tam anlamıyla hayat kurtarabileceği neden Frankie'nin hiç gelmemişti?

Bu fikir bir deprem gibiydi, korunaklı dünya görüşünü, kendini altüst ediyordu. Yıllarca rahibeler, öğretmenleri ve annesi tarafından hemşireliğin bir kadın için mükemmel bir meslek olduğu söylenmişti.

Öğretmenim. Hemşire. Sekreter. Bunlar onun gibi bir kız için kabul edilebilir geleceklerdi. Daha geçen hafta annesi Frankie'nin üst düzey biyoloji dersinde yaşadığı zorlukları anlatmasını dinlemiş ve nazikçe, "*Kurbağalar kimin umurunda Frances? Sen sadece evlenene kadar hemşire olacaksın. Ve bu arada, bunu düşünmeye başlamanın zamanı geldi. Derslerinde acele etmeyi bırak ve yavaşla. Erken mezun olsan kimin umurunda? Daha çok kızla çıkmalısın.*" Frankie'ye görevinin iyi bir ev kadını olmak, terbiyeli çocuklar yetiştirmek ve güzel bir ev tutmak olduğu öğretilmişti. Katolik lisesinde, günlerini iliklerin nasıl mükemmel bir şekilde ütüleneceğini, bir peçetenin nasıl hassas bir şekilde katlanacağını ve zarif bir sofranın nasıl kurulacağını öğrenerek geçirmişlerdi. Ve

San Diego Kadın Koleji'nde sınıf arkadaşları ve dostları arasında pek isyan yoktu. Kızlar MRS diploması için çalıştıklarına gülüyorlardı. Diploma olarak hemşireliği seçmesi bile fazla iç gözlem yapmasını gerektirmemişti; tek odaklandığı şey iyi notlar almak ve ailesini gururlandırmaktı.

Müzisyenler enstrümanlarını toplarken ve garsonlar boş bardakları kaldırmaya başlarken, Frankie sandaletlerini çıkarıp bahçeden ayrıldı ve ailesinin evini sahilden ayıran geniş, asfalt cadde olan boş Okyanus Bulvarı'nda dolaştı.

Coronado Plajı'nın altın sarısı kumları önünde uzanıyordu. Solda ünlü Hotel del Coronado, sağda ise kısa bir süre önce Deniz Havacılığının Doğduğu Yer olarak kabul edilen büyük Deniz Hava İstasyonu North Island yer alıyordu.

Serin bir gece esintisi çene hizasındaki kabarık saçlarını dalgalandırdı ama bu, her bir tutamı yerinde tutan Aqua Net tabakasıyla boy ölçüşemezdi.

Serin kumlara oturdu, kollarını bükülmüş dizlerine doladı ve gözlerini dalgalara dikti. Dolunay tepesinde asılı duruyordu. Çok uzakta olmayan bir plaj ateşi turuncu renkte parlıyordu; dumanın kokusu gece havasına karışıyordu.

Bir kadın kendi dünyasını nasıl açardı? Davet halde yolculuğa nasıl başlanırdı? Finley için kolaydı; yol onun için hazırlanmıştı. Tüm McGrath ve Alexander erkeklerinin yaptığını yapacaktı: Ülkesine onurla hizmet edecek ve sonra aile emlak işinin başına geçecekti. Hiç kimse Frankie için evlilik ve annelik dışında bir gelecek önermemiştir.

Arkasında kahkahalar ve koşan ayak sesleri duydu. Sarışın genç bir kadın su kenarında ayakkabılarını çıkarıp dalgalara karıştı. Rye gülerek onu takip etti, ayakkabılarını çıkarma zahmetine bile girmedi. Birisi "Walk Like a Man" şarkısını akortsuz söyledi.

Finley, Frankie'nin yanına çöktü ve sarhoş bir şekilde onun içine düştü. "Bütün gece neredeydin, bebeğim? Seni özledim."

"Hey, Fin," dedi sessizce. Ona doğru eğilerek bu plajdaki hayatlarını hatırladı; çocukken özenle kumdan kaleler yapmışlar ve yazın Ocean Boulevard'da bir aşağı bir yukarı gidip gelen dondurma kamyonundan Creamsicles almışlardı. Sörf tahtalarının üzerinde uzun saatler geçirmişler, ayaklarını yanlardan sarkıtmışlar, doğru dalgayı beklerken kızgın güneşin altında konuşmuşlar, en derin sırlarını paylaşmışlardı.

Her zaman birlikte. En iyi arkadaşlar.

Fin'in şimdi ondan ne istediğini biliyordu; Fin'e onunla gurur duyduğunu söylemeli ve onu gülümseyerek uğurlamalıydı ama bunu yapamazdı. Birbirlerine hiç yalan söylememişlerdi. Başlamak için uygun bir zaman gibi görünmüyordu. "Fin, Vietnam'a gitmen gerektiğinden emin misin?"

"Ülkenizin sizin için ne yapabileceğini değil; sizin ülkeniz için ne yapabileceğinizi sorun."

Frankie iç çekti. O ve Finley Başkan Kennedy'yi idol olarak görüyorlardı. Sözleri onlar için bir anlam ifade ediyordu, o halde nasıl itiraz edebilirdi ki? "Biliyorum, ama-"

"Tehlikeli değil, Frankie. Güven bana. Ben Deniz Harp Okulu mezunuyum, bir gemide rahat bir görevi olan bir subayım. Hemen döneceğim. Beni özleyecek vaktin bile olmayacak."

Herkes aynı şeyi söylüyordu: Komünizm durdurulması gereken bir kötülüktü; bunlar Soğuk Savaş yıllarıydı. Tehlikeli zamanlardı. Başkan Kennedy gibi büyük bir adam Dallas'ta güpegündüz bir Kızıl tarafından vurulabiliyorsa, herhangi bir Amerikalı kendini nasıl güvende hissedebilirdi? Herkes komünizmin Asya'da gelişmesine izin verilemeyeceği ve Vietnam'ın bunu durduracak yer olduğu konusunda hemfikirdi.

Gece haberleri, Vietnam ormanlarında sürüler yürüyen ve habercilere başparmaklarıyla selam veren gülümseyen askerleri gösteriyordu. Kan dökülmüyordu.

Finley kolunu ona doladı.

"Seni özleyeceğim, Fıstık," dedi. Sesindeki tutukluğu duydu ve gitmekten korktuğunu anladı.

Başından beri bunu ondan mı saklıyordu, yoksa kendisinden mi?

Ve işte oradaydı, bütün gece bastırmaya, görmezden gelmeye çalıştığı korku ve endişe. Birdenbire katlanılamayacak kadar büyük gelmişti. Artık başka tarafa bakmak yoktu.

Kardeşi savaşa gidiyordu.

OceanofPDF.com

İki

Sonraki altı ay boyunca Frankie her Pazar kiliseden sonra ağabeyine mektup yazdı. Karşılığında, onun gemideki yaşamı ve denizci arkadaşlarının maskaralıkları hakkında komik mektuplar aldı. Yemyeşil ormanların, su rengi denizlerin ve tuz renginde kumu olan plajların kartpostal resimlerini gönderdi. Ona O Club'daki ve Saygon'daki çatı barlarındaki partilerden ve askerleri eğlendirmeye gelen ünlülerden bahsetti.

Onun yokluğunda Frankie ders yükünü artırdı ve onur derecesiyle erken mezun oldu. Yeni kayıt yaptırmış bir hemşire olarak, San Diego yakınlarındaki küçük bir hastanede gece vardiyasında çalışarak ilk işini buldu. Son zamanlarda ailesinin taşınmayı ve kendine ait bir daire tutmayı düşünmeye başlamıştı; bu hayalini daha geçen hafta Finley'e yazdığı bir mektupta paylaşmıştı. *Düşünsene Fin. Sahile yakın küçük bir yerde yaşıyoruz. Belki Santa Monica'da. Ne kadar eğlenebiliriz ...*

Kasım ayının son haftasının bu serin gecesinde hastane koridorları sessizdi. Kolalı beyaz üniformasını giymiş, spreyli, kabarık saçlarına hemşire kepini takmış olan Frankie, genç bir kadının uyuduğu, çiçeklerden ve ziyaretçilerden yoksun özel bir odaya giden gece sorumlu hemşiresinin arkasında yürüyordu. Frankie'ye -yine- işini nasıl yapması gerektiği anlatılıyordu.

"St. Anne's'ten liseli bir kız," dedi gece sorumlu hemşiresi, sonra da sanki bu kelimenin kendisi günahmış gibi, "*Bebek*" diye mırıldandı. Frankie, St. Anne's'ın bekâr anneler için yerel bir yuva olduğunu biliyordu ama bu kimsenin bilmediği bir şeydi.

hiç konuşulmadı: okulu aniden terk eden ve aylar sonra daha sessiz ve yalnız görünümlü olarak geri dönen kızlar.

"Serumu azaldı. Yapabilirim-"

"Tanrı aşkına, Bayan McGrath, buna hazır olmadığınızı biliyorsunuz. Ne zamandır buradasınız? Bir haftadır mı?"

"İki, hanımefendi. Ve ben kayıtlı bir hemşireyim. Notlarım-"

"Önemli değil. Benim önemsedğim klinik beceriler ve sende bunlardan çok az var. Karyolaları kontrol edecek, su sürahilerini dolduracak, hastaların tualete gitmesine yardımcı olacaksın. Daha fazlasını yapmaya hazır olduğunda sana haber veririm."

Frankie sessizce iç çekti. Çalışma masalarında geçirdiği o uzun ve yorucu saatleri, hemşirelik diplomasını erkenden almak için harcamamıştı ki yatak örtülerini değiştirebilsin ve yastıkları kabartabilsin. Birinci sınıf bir hastanede iş bulmak için ihtiyaç duyduğu klinik becerileri nasıl kazanacaktı?

"Lütfen tüm serum ilaçlarını kaydedin ve izleyin. Bilgiye hemen ihtiyacım olacak. Gidin."

Frankie başıyla onayladı ve odadan odaya geçerek gece turuna başladı.

Oda 107'ye geldiğinde saat neredeyse sabahın üçüydü.

Elinden gelse hastayı uyandırmaktan nefret ederek kapıyı yavaşça açtı.

"Ucube gösterisini görmeye mi geldiniz?"

Frankie ne yapacağını bilemez bir halde durakladı. "Geri gelebilirim..." "Kal. Lütfen."

Frankie kapıyı arkasından kapattı ve yatağa doğru ilerledi. Hasta genç bir adamdı; uzun, dağınık sarı saçları ve solgun, dar bir yüzü vardı. Üst dudağının üzerinde sarı ve kahverengi saçlardan oluşan bir tutam ot vardı. Köşedeki tekerlekli sandalye dışında, Trestles'ta mola yerinde sörf yapan bir çocuğa benziyordu.

Beyaz battaniyenin altından adamın bacaklarının ya da tek bacağının dış hatlarını görebiliyordu.

"Bakabilirsin," dedi. "mümkün değil. Kim bir araba enkazına bakmaz ki?"

"Seni rahatsız ediyorum," dedi, bir adım geri çekilip dönmeye başladı.

"Gitme. Kendimi öldürmeye çalıştığım için beni akıl hastanesine gönderiyorlar."

İstemsiz alıkoyma ya da öyle bir saçmalık. Sanki ne düşündüğümü biliyorlarmış gibi. Her neyse, bir süre için gördüğüm son akıllı başında insan sen olabilirsin."

Frankie temkinli bir şekilde ilerledi, serumunu kontrol etti ve çizelgesine bir not düştü.

"Silahımı kullanmalıydım," dedi.

Frankie nasıl cevap vereceğini bilemedi. Daha önce intihara teşebbüs eden biriyle hiç karşılaşmamıştı. Nedenini sormak kabalık gibi görünüyordu ama sessiz kalmak da aynı derecede kabalıktı.

"Ülkede üç yüz kırk gün geçirdim. Evimde özgür olduğumu sanıyordum. Bu hiç iyi değil. Kısa süreli olmak."

Frankie'nin bariz şaşkınlığı üzerine şöyle dedi: "Vietnam." İç çekti. "Kız arkadaşım Jilly benimle takıldı, bana aşk mektupları yazdı, ta ki o lanet Bouncing Betty'ye basıp bir bacağıma kaybedene kadar." Yere baktı. "Bana alışacağımı ve zaman vermemi söyledi. Deniyorum..."

"Bunu sana kız arkadaşın mı söyledi?"

"Pek sayılmaz. On İkinci Tahliye Hastanesi'nde bir hemşire. Bana yardım etti, dostum. Ben kendimi kaybederken yanımda oturdu." Frankie'ye baktı ve elini uzattı. "Ben uyuyana kadar kalır mısınız hanımefendi? Kabuslar görüyorum..."

"Elbette, asker. Hiçbir yere gitmeyeceğim."

Uykuya daldığında Frankie hâlâ onun elini tutuyordu. Finley'i ve onun her hafta kendisine yazdığı, komik hikâyeler ve kırların güzelliğiyle dolu mektupları düşünmeden edemiyordu. *Buradaki ipek ve mücevherleri görmelisin, bebeğim. Annem alışveriş yapmayı asla bırakmazdı. Ve denizciler nasıl parti yapılacağını iyi bilirler.* Ona defalarca savaşın sona ermek üzere olduğunu söyledi. Walter Cronkite da gece haberlerinde aynı şeyi söyledi.

Ama hala devam ediyordu.

Ve adamlar ölüyordu. Görünüşe göre bacaklarını kaybediyorlardı.

On ikinci tahliye hastanesinde bir hemşire. Beni o , dostum.

Frankie Vietnam'daki hemşireleri hiç düşünmemişti; gazeteler hiçbir kadından bahsetmiyordu. Kesinlikle kimse savaşta kadınlar bahsetmiyordu.

Kadınlar kahraman olabilir.

Bunun üzerine Frankie bir tür yeniden uyanış, yeni ve cesur bir hırsın ortaya çıkışını hissetti.

"Ülkeme hizmet edebilirim," dedi elini tuttuğu adama. Bu devrimci, korkutucu ve heyecan verici bir düşünceydi.

Ama yapabilir miydi? Gerçekten mi?

Böyle bir şey için gücünüz ve cesaretiniz olup olmadığını nasıl bilebilirdiniz? Özellikle de bir hanımefendi olarak yetiştirilmiş, cesareti sınanmamış bir kadın olarak.

Bu fikrin uçmasına izin verdi, gözlerini kapadı, ailesine Donanma'ya katıldığını ve Vietnam'a gideceğini söylediğini, Finley'e bir mektup yazdığını hayal etti: *Davullar çalsın lütfen, donanmaya katıldım ve Vietnam'a gideceğim! Yakında görüşürüz!*

Eğer şimdi yapsaydı, orada birlikte olabilirlerdi. Ülke içinde.

Kahramanlar duvarındaki yerini hak edebilirdi, iyi bir evlilik yaptığı için değil.

Savaş zamanında hayat kurtardığı için.

Ailesi onunla çok gurur duyacaktı, Finley ile gurur duydukları gibi.

Hayatı boyunca ona askerliğin bir aile görevi olduğu öğretilmişti.

Bekle.

Bunu bir düşün Frankie. Tehlikeli olabilir.

Ama tehlike yankılanmadı. Savaştan uzakta, bir hastane gemisinde olacaktı.

Askerin elini bıraktığında kararını vermişti.

Geçen hafta Frankie izin gününü takıntılı bir şekilde planlamış, niyetleri hakkında kimseye bir şey söylememiş, tavsiye almamıştı. Kendisine defalarca yavaşlamasını, iyice düşünmesini söylemiş ve bunu yapmaya çalışmıştı ama gerçek şuydu ki ne yapmak istediğini biliyordu ve kimsenin onu caydırmasını istemiyordu.

Hızlı bir duştan sonra, yıllar önce genç bir kız için tasarlanmış, fırfırlı gölgelikli yatağı, tüylü halısı ve çizgili, lahana gülü desenli duvar kağıdıyla yatak odasına döndü. Annesinin kendisi için sık sık satın aldığı muhafazakâr elbiselerden birini seçti. *Kaliteli parçalar Frances; bir kadın ilk bakışta kendini böyle belli eder.*

Beklendiği gibi, günün bu saatinde ev boştu. Annem golf kulübünde briç oynuyordu, babam da işteydi.

Frankie saat 1:25'te en yakın donanma asker alma bürosuna gitti; burada küçük bir grup savaş protestocusu dışarıda durmuş sloganlar atıyor ve ellerinde SAVAŞ ÇOCUKLAR VE DİĞER CANLILAR İÇİN SAĞLIKLI DEĞİLDİR ve BARIŞ İÇİN BOMBALAMAK KUTSALLIK İÇİN VİDALAŞMAK GİBİDİR yazılı pankartlar taşıyorlardı.

Uzun saçlı iki adam, kalabalık onları alkışlarken askerlik kartlarını yakıyorlardı -ki bu yasadışı bir şeydi. Frankie bu protestoları hiç anlamamıştı. Gerçekten de birkaç posterin LBJ'yi savaşı durdurmaya ikna edeceğini mi düşünüyorlardı? Vietnam komünizmin eline geçerse tüm Güneydoğu Asya'nın da düşeceğini anlamamışlar mıydı? Bu tür rejimlerin ne kadar acımasız olabileceğini okumamışlar mıydı?

Frankie arabasından inerken son derece dikkat çekici olduğunu hissetti. "Kahretsin, hayır, gitmeyeceğiz" diye slogan atan kalabalığa yaklaşırken pahalı lacivert dana derisi çantasını yanından ayırmadı.

Kalabalık ona doğru döndü ve bir an için durdu.

"Lanet olası bir Genç Cumhuriyetçi!" diye bağırды biri. Frankie yürümeye devam etmek için kendini zorladı.

"Oh ," dedi bir başkası. "Bu hatun deli." "Oraya girme, dostum!"

Frankie asker alma merkezinin kapılarını açtı. İçeride bir tabelanın altında bir masa gördü: VATANSEVER OLUN. DONANMAYA KATILIN. Üniformalı bir denizci masanın ucunda duruyordu.

Frankie kapıyı arkasından kapattı ve işe alım masasına gitti.

Protestocular cama vurdu. Frankie irkilmemeye, gergin ya da korkmuş görünmemeye çalıştı.

"Ben hemşireyim," dedi dışarıdan gelen seslere aldırmadan. "Donanmaya katılmak ve Vietnam için gönüllü olmak istiyorum."

Denizci dışarıdaki kalabalığa endişeyle baktı. "Kaç ?" "Yirmi, efendim. Haftaya yirmi bir."

"Donanma sizi Vietnam'a göndermeden önce iki yıl hizmet etmenizi istiyor, . Gemiyle gitmeden önce iki yıl hastanede çalışmanız gerekecek."

İki yıl. O zamana kadar savaş bitmiş olacaktı. "Vietnam'da hemşireye ihtiyacınız yok mu?"

"Oh, onlara ihtiyacımız var."

"Kardeşim Vietnam'da. Ben ... yardım etmek istiyorum."

"Özür dilerim hanımefendi. Kural kuraldır. Kendi güvenliğiniz için, inanın bana."

Cesareti kırılmış ama yılmamış olan Frankie, kendisine küfürler yağdıran protestocuların yanından aceleyle geçerek askerlik şubesinden ayrıldı ve bir

Yakındaki telefon kulübesinde Los Angeles sarı sayfalarına baktı ve en yakın Hava Kuvvetleri asker alma istasyonunun adresini buldu.

Oraya vardığında ona da aynı şey söylenmiş, Vietnam'a gitmeden önce daha fazla deneyim kazanması gerektiği belirtilmiş.

Asker alma istasyonunda, sonunda duymak istediği şeyi duydu: *Elbette hanımefendi. Ordu Hemşire Birliği'nin hemşireye ihtiyacı var. Temel eğitimden sonra seni hemen gönderebiliriz.*

Frankie imzasını attı ve böylece artık Teğmen Frances McGrath'tı.

OceanofPDF.com

Üç

Frankie adaya döndüğünde sokak lambaları yanmaya başlamıştı. Coronado şehir merkezi bayram için flamalar ve ışıklarla süslenmişti; beyaz sakallı, kırmızı ceketli Noel Babalar birkaç dükkânın önünde durmuş çan çalıyorlardı. Işıklandırılmış kar taneleri caddenin üzerindeki iplere asılmıştı.

Frankie eve döndüğünde anne ve babasını oturma odasında akşam yemeği için giyinmiş halde buldu. Babası barda durmuş gazeteleri karıştırırken, annesi şöminenin yanındaki en sevdiği sandalyede oturmuş sigara içiyor ve bir Graham Greene romanı okuyordu. Ev tatil için süslenmişti, abartılı ışıklar ve on metrelik bir ağaç vardı.

Frankie içeri girdiğinde, babam gazeteyi kapattı ve ona gülümsedi. "Heya, Peanut."

"Haberlerim var," dedi Frankie, neredeyse heyecandan patlayacaktı.

"Hoşlandığın bir çocukla tanışmışsın," dedi annem romanını bırakarak. "Sonunda."

Frankie durdu. "Bir oğlan mı? Hayır."

Annem kaşlarını çattı. "Frances, senin yaşındaki kızların çoğu-"

"Anne," dedi Frankie sabırsızca, "sana önemli bir şey söylemeye çalışıyorum." Derin bir nefes aldı ve "Ordu Hemşire Birliğine katıldım. ANC'ye. Şu anda Teğmen McGrath'ım. Vietnam'a gidiyorum. Turunun bir kısmında Finley ile birlikte olacağım!"

"Bu hiç komik değil Frances," dedi annem.

Babam Frankie'ye baktı, gülümsemiyordu. "Şaka yaptığını sanmıyorum, Bette."

"Orduya mı katıldın?" Annem yavaşça söyledi, sanki kelimeler yabancı bir dilmiş de seslerini çıkarmaya çalışıyormuş gibi.

"Selam verirdim ama nasıl yapacağımı bilmiyorum. Temel Eğitim üç hafta içinde başlıyor.

Fort Sam Houston."

Frankie kaşlarını çattı. Neden onu tebrik etmiyorlardı? "McGrath'lar ve Alexander'lar her zaman hizmet eder," dedi. "Finley gönüllü olduğunda çok heyecanlanmıştın."

"Erkekler hizmet ediyor," dedi babam sertçe. "*Erkekler.*" Durakladı. "Bir dakika. Ordu mu dedin? Biz bir donanma ailesiyiz, hep öyleydik. Coronado bir donanma adasıdır."

"Biliyorum, ama Deniz Kuvvetleri iki yıl boyunca bir hastanede görev yapmadan Vietnam'a gitmeme izin vermedi," dedi. "Hava Kuvvetleri de aynı şekilde. Yeterli deneyimim olmadığını söylediler. Sadece Ordu Temel Eğitimden hemen sonra gitmeme izin verdi."

"Yüce İsa, Frankie," dedi babam, elini saçlarında gezdirerek. "Böyle kuralların bir sebebi var."

"Geri al. Gönüllü değilim." Annem babama baktı. Yavaşça ayağa kalktı. "Yüce Tanrım, insanlara ne diyeceğiz?"

"Ne yapacaksın..." Frankie anlamıyordu. Sanki ondan utanıyorlarmış gibi davranıyorlardı. Ama... bu hiç mantıklı değildi. "Bu ailenin hizmet geçmişi hakkında konuşmak için bizi kaç kez ofisinde topladın baba? Bize ülkeniz için savaşmayı ne kadar çok istediğinizi söylemişsiniz. Düşündüm ki-"

"O bir erkek," dedi annem. "Ve Hitler'di. Ve Avrupa. Kimsenin haritada bulamayacağı bir ülke değil. Aptalca bir şey yapmak vatanseverlik değildir Frances." Gözleri yaşlarla doldu. Sabırsızca gözyaşlarını sildi. "Connor, o senin ona öğrettiğin gibi biri. İnançlı biri. Bir *vatansever*."

Annemin azarlaması üzerine babam dumanlar çıkararak odadan çıktı.

Frankie annesinin yanına gitti, elini tutmaya çalıştı ama annesi ustaca kenara çekildi ve Frankie'nin ona dokunmasına izin vermedi. "Anne?"

"Babanın kafanı tüm o tarihle doldurmasına izin vermemeliydim. Ailesinin savaş hikayelerini çok destansı anlatırdı. Gerçi hiçbiri onun değildi, değil mi? Askerlik yapamadı, bu yüzden... Tanrı aşkına, artık hiçbirinin önemi yok." Gözlerini kaçırdı. "Babamın savaştan eve döndüğü zamanı hatırlıyorum. Kırılmıştı. Dikişler onu bir arada tutuyor. "Babam savaştan döndüğünde

kabuslar. Yemin ederim onu erkenden öldüren şey buydu." Sesi kırıldı. "Ve sen oraya gidip kardeşini göreceğini ve bir macera yaşayacağını mı ? Nasıl bu kadar aptal olabilirsin?"

"Ben hemşireyim anne, asker değil. Askere alan kişi cepheden uzakta, büyük bir hastanede görev yapacağımı söyledi. Finley'i görebileceğime söz verdi."

"Ve sen ona inandın mı?" Annem sigarasından uzun bir nefes çekti. Frankie onun elinin nasıl titrediğini gördü. "Bitti mi?"

"Bitti. Ocak ayında Temel Eğitime katılacağım ve ardından Mart ayında görevim için yola çıkacağım. Gelecek hafta doğum günümde ve Noel'de evde olacağım. Emin oldum. Bunun senin için ne kadar önemli olduğunu biliyorum."

Annesi dudağını ısırды, yavaşça başını salladı. Frankie annesinin duygularını dizginlemeye, sakın görünmeye çalıştığını görebiliyordu. Birden Frankie'yi kollarının arasına aldı ve ona öyle sıkı sarıldı ki nefes alamadı.

Frankie ona sarıldı, yüzünü spreylenmiş saçlarına gömdü. "Seni seviyorum anne," dedi.

Annem geri çekildi, gözlerini sildi ve Frankie'ye sertçe baktı. "Kahraman olma Frances Grace. Sana ne öğretildiği ya da baban gibi adamların sana hangi hikâyeleri anlattığı umurunda değil. Başını eğ, geride dur ve güvende kal. Beni duyuyor musun?"

"Söz veriyorum. İyi olacağım." Kapı zili çaldı.

Uzak bir sestir, nefes alışverişlerinin ve aralarındaki sessizlikte dönen söylenmemiş kelimelerin birleşiminden zar zor duyulabiliyordu.

Annem yan tarafa, girişe doğru baktı. "Bu kim olabilir?"

Frankie, "Ben giderim," dedi.

Annesini oturma odasında tek başına bıraktı. Frankie antrede, içinde büyük bir beyaz orkide saksısı bulunan pırıl pırıl gül ağacından masanın etrafından dolaştı ve kapıyı açtı.

Üniformalı iki deniz subayı hazır olda bekliyordu.

Frankie hayatı boyunca Coronado Adası'nda yaşamış, tepesinde jetlerin ve helikopterlerin gürlemesini ve denizcilerin sahil boyunca sıra sıra koşmasını izlemişti. Her partide ya da toplantıda biri İkinci Dünya Savaşı ya da Kore hikayesi anlatırdı. Kasaba mezarlığı Coronado'nun savaşlarda kaybettiği adamlarla doluydu.

O biliyordu ne memurlar at ve ön kapı Yani. "Lütfen," geri çekilip kapıyı kapatmak isteyerek fısıldadı.

Arkasında ayak sesleri duydu, topuklu ayakkabılar parke üzerindeydi. "Frances?" Annem yanına gelerek şöyle dedi. "Ne-"

Annem iki memuru gördü ve sessiz bir nefes aldı.

Memurlardan biri şapkasını çıkarıp kolunun altına sıkıştırarak, "Özür dilerim hanımefendi," dedi.

Frankie annesinin eline uzandı ama annesi geri çekti. "İçeri gel," dedi annem boğuk bir sesle. "Kocamla konuşmak isteyeceksin..."

★ ★ ★

Teğmen Finley McGrath'ın çatışmada öldüğünü bildirmekten üzüntü duyuyorum efendim.

Bir helikopterde vuruldu...

Kalıntı yok... Tüm eller kayıp.

Sorularına cevap yok, sadece sessizce söylenen "*Bu bir savaş efendim*" sanki her şeyi anlatıyormuş gibi. *Cevap bulmak zor.*

Frankie bu akşamı ırkiltici, yakıcı görüntülerle hatırlayacağını biliyordu: Babası dimdik ayakta, elleri titriyor, memurlardan biri oğluna kahraman diyene kadar hiçbir duygu belirtisi göstermiyor, sanki önemliymiş gibi ayrıntıları sorarken sesi kısılıyordu: Nerede, ne zaman, nasıl? Genellikle çok zarif ve soğukkanlı olan annesi, sandalyede kendi içine kıvrılmış, özenle taranmış saçları yavaşça dağılıyor, tekrar tekrar, *Nasıl olur Connor, savaş bile sayılmaz demiştin*, diyordu.

Frankie evden çıkıp Ocean Bulvarı'nı geçerek serin kumlara oturduğunda anne ve babasının bunu fark ettiğini sanmıyordu.

Nasıl vurulmuştu? Bir subay yardımcısının helikopterde ne işi vardı? Ve hiç kalıntı olmaması ne anlama geliyordu? Neyi gömmeleri gerekiyordu?

Tekrar gözlerinin dolduğunu hissetti ve gözlerini kapadı, Finley'nin bu plajdaki görüntülerini hatırladı, sörfün içine koştı, elini tuttu, ona sırt üstü nasıl yüzüleceğini, nasıl yüzüleceğini öğretti, annem özellikle yasaklamışken onu *Sapık*'ı görmeye götürdü, Dört Temmuz'da ona gizlice bir şişe bira içirdi. Gözlerini kapadı ve anıların akmasına izin verdi; onu ve birlikte yaşadıkları hayatı, kavgalarını ve çekişmelerini hatırladı. Yılbaşı için Disneyland'e gidişlerini

İlk kez, yazın bisiklete binerken ve Noel sabahı ağaca doğru onun kazanmasına izin verirdi. Onun ağabeyi.

Gitti.

Fin'le birlikte geceleri burada ne kadar çok bulunmuşlardı, sahilde koşmuşlar, geceleri sokak lambalarının rehberliğinde bisikletleriyle eve dönmüşler, gülmüşler, dürtüklemişler, kollarını iki yana açmışlar ve tutunmadan bisiklete binmenin risk almak olduğunu düşünmüşlerdi?

Kendilerini ne kadar özgür hissetmişlerdi. Yenilmez.

kumsalda bir varlık hissetti, ayak sesleri duydu.

Annem onun yanındaki kuma oturdu, son birkaç santimi yarı yarıya düştü. "Oğlumun tabutuna başka bir adamın botlarını ve kaskını gömmemiz gerektiğini söylüyorlar," dedi sonunda. Alt dudağı ısırığı yerden biraz kanıyordu. Boynundaki kırmızı bir noktayı kaşıdı.

"Bir cenaze töreni," dedi Frankie ilk kez düşünerek. Yas tutanlar siyahlar giymiş, sıralara tünemiş, Peder Michael Finley hakkında komik hikâyeler anlatıyor, asi bir papaz yardımcısı olduğu günleri, oyuncak askerlerini vaftiz kurnasında nasıl yıkadığını anlatıyordu. Buna nasıl dayanabiliyorlardı?

Boş bir tabut. *Kalıntı yok.*

"Gitme," dedi annem sessizce.

"Ben buradayım anne."

Annem döndü. "Yani... Vietnam'a."

Vietnam. Araba kazası gibi bir kelime.

"Yapmak zorundayım," dedi Frankie. Kardeşinin ölümünü öğrendiğinden beri tek düşündüğü buydu. Orduya olan bağlılığından nasıl kurtulacağını, burada ailesiyle kalıp nasıl yas tutacağını ve güvende olacağını.

Ama bunun için çok geçti. İmzalamıştı, bir söz vermişti.

"Başka seçeneğim yok anne. Bunu geri alamam." Döndü ve dedi ki, "Beni kutsayın. Lütfen. Benimle gurur duyduğunu söylemene ihtiyacım var."

Frankie bir anlığına annesinin acısını gördü. Yanaklarındaki yaşamı ve tenindeki rengi çekip almıştı. Solgun ve bitkin düşmüştü. Frankie'ye baktı, mavi gözleri donuk ve cansızdı. "Seninle gurur mu duyuyor?"

"Benim için endişelenmene gerek yok anne. Eve geleceğim. Söz veriyorum." "Bunlar ağabeyinin bana söylediği son sözlerdi." Annemin sesi kesildi. Annem

Bir an durakladı, konuşacakmış gibi görünüyordu. Bunun yerine yavaşça ayağa kalktı, Frankie'ye arkasını döndü ve kumun üzerinde geri yürüdü.

"Özür dilerim," diye fısıldadı Frankie, annesinin duyamayacağı kadar alçak sesle, ama ne önemi vardı ki?

Kelimeler için çok geçti.

Geri almak için çok geç.

OceanofPDF.com

Dört

Frankie temel eğitimde çok başarılıydı. Düzenli yürümeyi (takım çalışması), savaş botlarını ve gaz maskesini çabucak takmayı (gece yarısı acil bir durum için ne zaman uyandırılacağınızı asla bilemezsiniz; savaş bölgesinde hızlı hareket etmeniz gerekir) öğrenmenin yanı sıra, atel takmayı, yarayı debride etmeyi, sedye taşımayı ve serum takmayı da öğrenmişti. Bandajları diğer tüm acemilerden daha hızlı sarabiliyordu.

Mart ayına gelindiğinde, yeni becerilerini test etmeye fazlasıyla hazırды. Uçaksavar ceketі, çelik çömlek kaskı, savaş botları, GI kiti, beyaz hemşire üniforması ve sahra ceketі ile tıka basa doldurduğu Ordu tarafından verilen büyük spor çantasını hazırlamış ve kontrol etmişti.

Ve şimdi, sonunda, yola çıkmıştı. Honolulu'ya indikten saatler sonra, 257 üniformalı askerden oluşan sıranın önündeki tek kadın olarak Vietnam'a giden bir jete bindi.

Siyah botlarının içinde düzgünce bluzlanmış, zeytin rengi rahat kıyafetlerini giyen erkeklerin aksine, Frankie'nin A sınıfı üniformasıyla seyahat etmesi gerekiyordu: yeşil ceket, ince etek, naylon çoraplar, cilalı siyah ayakkabılar ve düz garnizon şapkası. Ve tüm bunların altında, naylon çoraplarını yukarıda tutmak için nizami bir külot kuşağı. Teksas'tan ayrılıp Vietnam'a giden uçağa bindiğinde çok rahatsız olmuştu. Şimdi, yirmi iki saat sonra, düpedüz acı veriyordu. Bu çağda külotlu çorap giyememek ona çok saçma geliyordu.

Yeni yumuşak kenarlı gece seyahat çantasını baş üstü yerleştirdi ve pencerenin yanındaki koltuğa oturdu. Oturur oturmaz külotunun kuşağındaki jartiyer koptu ve lastik bir bant gibi kalçasını patlattı. Oturduğu yerde düzeltmek için uğraştı.

Askerler gülüşerek, konuşarak ve birbirlerini itip kakarak yanından geçip gittiler. Birçoğu onun yaşında ya da daha genç görünüyordu. Çoğu on sekiz, on dokuz yaşlarındaydı.

Lekeli, buruşuk kıyafetler giymiş bir yüzbaşı sırasının sonunda durakladı. "Size katılmamın sakıncası var mı, Teğmen?"

"Elbette, Kaptan."

Koridordaki koltuğa oturdu. Eşofmanlı olmasına rağmen ne kadar zayıf olduğunu görebiliyordu. Yanaklarında ağır çizgiler vardı. Giysilerinde belli belirsiz, nahoş bir küf kokusu vardı.

"Norm Bronson," dedi yorgun bir gülümsemeyle. "Frankie. McGrath. Hemşire."

"Tanrı korusun, Frankie. Hemşirelere ihtiyacımız var."

Uçak ileri doğru yuvarlandı, pistten havalandı ve bulutlara doğru yükseldi.

"bir yer?" diye sordu. "Vietnam yani."

"Kelimeler yardımcı olmaz, hanımefendi. Bütün gün bunun nasıl bir şey olduğunu anlatsam da yine de hazır olmayacaksınız. Ama çabuk öğreneceksiniz. Sadece başınızı aşağıda tutun." Arkasına yaslandı ve gözlerini kapattı.

Frankie hiç bu kadar çabuk uykuya dalan birini görmemişti.

Siyah el çantasına uzandı, bilgi paketini çıkardı ve bininci kez tekrar okudu. Tekrar ve bilgi onu her zaman sakinleştirmişti ve bir öğrenci olduğu kadar örnek bir asker olmaya kararlıydı. Ailesine askere yazılmakla akıllıca davrandığını, hatta cesur olduğunu kanıtlamanın tek yolu buydu; başarı onlar için önemliydi.

Tüm askeri komuta ve hastane yerlerini ezberlemiş, Vietnam haritasında bunların altını sarı renkle çizmişti. Ayrıca davranış kurallarını da ezberlemişti. Kişisel davranış kuralları, üste güvenlik, ne giyileceği ve ateşli silahlarla nasıl başa çıkılacağı, asker olmaktan her zaman gurur duymak.

Orduda her şey onun için anlamlıydı. Kuralların var olmasının bir nedeni vardı ve düzeni sağlamak ve yardım etmek için onlara uyuyordunuz. Sistem

askerleri -erkekleri ve kadınları- uyuma zorlamak için tasarlandı. Takımlar kurmak için. Görünüşe göre bu hayatınızı kurtarabilir. Uyum sağlamak, daha büyük bir şeyin parçası olmak, işini bilmek ve sorgusuz sualsiz yapmak. Bunların hepsinde rahattı.

Annesine defalarca söylediği gibi, savaşa gidiyordu ama gerçekte değil, bu uçaktaki adamlar gibi değil. Ön saflarda olmayacaktı, vurulmayacaktı. Vietnam'a insanların hayatını kurtarmak için gidiyordu, kendi hayatını riske atmak için değil. Askeri hemşireler, Saygon'daki devasa Üçüncü Sahra Hastanesi gibi büyük, parlak binalarda çalışıyordu; burası yüksek tel örgülerle korunuyordu ve çatışmalardan uzaktı.

Frankie arkasına yaslandı ve gözlerini kapatarak motorların gürültüsünün onu sakinleştirmesine izin verdi. Konuşan, gülen adamların vızıltısını, açılan kolaların tıslamasını, dağıtılan sandviçlerin kokusunu duydu. Finley'nin uçakta onunla birlikte olduğunu, elini tuttuğunu hayal etti; bir anlığına onun gittiğini unuttu ve gülümsedi. *Seninle buluşmaya geliyorum*, diye düşündü ve sonra gülümsemesi soldu.

Uykuya dalarken, Kaptan Bronson'ın sessizce, "Lanet olası bebekleri göndermek..." diye mırıldandığını duyduğunu sandı.

Frankie uyandığında, jet motorlarının uğultusu dışında uçak kabini sessizdi. Pencere perdelerinin çoğu çekilmişti. Tepedeki birkaç ışık, jetin içine dolmuş adamların üzerine kasvetli bir parıltı yayıyordu.

Honolulu'dan Saygon'a kadar olan uçuşun büyük bölümüne damgasını vuran gürültülü şamata, kahkahalar, şakalaşmalar artık yoktu. Hava daha ağır, ciğerlerine çekmesi daha zor, nefes verirken dışarı atması daha zor görünüyordu. Yeni askerler -hâlâ kırış kırış olan yeşil üniformalarından tanınabilirlerdi- huzursuzdular. Tedirgindiler. Frankie onların birbirlerine nasıl baktıklarını gördü, gülümsemeleri parlak ve kırıldı. Diğer askerler, Yüzbaşı Bronson gibi yıpranmış tulumlarıyla yorgun görünen adamlar, neredeyse kıpırdamadan oturuyorlardı.

Frankie'nin yanındaki kaptan gözlerini açtı; uykudan uyanıklığa geçişindeki tek değişiklik gözlerini açmasıydı.

Uçak aniden yalpaladı ya da yan yatar gibi oldu. Frankie başını önündeki koltuğun arkasındaki tepsiye vurdu

uçak burun üstü dalışa geçti. Baş st kutuları açıldı; Frankie'ninki de dahil olmak üzere düzinelerce çanta koridora düştü.

Yüzbaşı Bronson kaba, boğumlu elini kızın kol dayanağını kavrayan elinin üzerine koydu. "Her şey yoluna girecek, Teğmen."

Uçak durdu, dengelendi ve dik bir tırmanışa geçti. Frankie bir *patlama* sesi duydu ve yanında bir şey çatladı.

"Biri bize *ateş mi* ediyor?" Frankie söyledi. "Aman *Tanrım*."

Kaptan Bronson kıkırdadı. "Evet. Bunu yapmaya bayılırlar. Merak etmeyin. Bir süre etrafta dönüp tekrar deneyeceğiz."

"Buraya mı? İnmek için başka bir yere gitmemiz gerekmez mi?"

"Bu büyük kuşun içinde mi? Hayır. Bizim için Tan Son Nhut, hanımefendi. Gemiye aldığımız FNG'leri bekliyor ."

"FNG'ler mi?"

"Lanet olası yeni ocuklar." Gülümsedi. "Ve geç ve güzel bir hemşire. Adamlarımız kısa sürede havaalanını boşaltacak. Endişelenmeyin."

Uçak, Frankie'nin parmakları kolakları tutarken acıdan ağıryana kadar daireler çizdi. Dışarıda, karanlık gökyüzünde turuncu ve kırmızı patlamalar ve kırmızı çizgiler gördü.

Sonunda uçak dengelendi ve pilot hoparlörü açarak, "Pekâlâ, sporseverler, bu boku tekrar deneyelim. Kemerlerinizi bağlayın."

Sanki Frankie emniyet kemerini çözmüş gibi.

Jet alıldı. Frankie'nin kulakları çınladı ve bir sonraki bildiği şey, pistte gümbürdeyerek ilerledikleri ve durmak için yuvarlandıklarıyd.

Hoparlrdn "nce kıdemli subaylar ve kadınlar karaya çıksın" sesi duyuldu.

Memurlar nce Frankie'nin çıkmasını beklediler. ıkmamalarını diledi. İlk olmak istemiyordu. Yine de koridordan seyahat çantasını aldı ve onu -ve çantasını- sol omzuna attı, sağ elini selam vermek için serbest bıraktı.

Uçaktan çıktığında, sıcaklık onu sarmıştı. Ve *koku*. Yüce Tanrım, neydi bu? Jet yakıt... duman... balık... ve açıkçası dışkı gibi bir koku vardı. Gözlerinin arkasında bir baş ağırs nabız gibi atmaya başladı. Merdivenlerden aşağı indi, uzak bir binadan gelen ortam şığının aydınlattığı karanlıkta yalnız bir asker duruyordu. Adamın yüzünü zar zor seçebiliyordu.

Sol uzakta, turuncu alevler içinde bir şey patladı.

"Teğmen McGrath?"

Sadece başını sallayabildi. Ter sırtından aşağı süzülüyordu. *Bombalıyorlar mıydı*

Orada mı?

Asker, "Beni takip edin," dedi ve onu engebeli, çukurlu pistten geçirerek terminalin önünden geçirdi ve pencereleri bile bir tür tel örgüyle kaplı, siyaha boyanmış bir okul otobüsüne götürdü. "Bugün gelen tek hemşire sizsiniz. Oturun ve bekleyin. Otobüsten inmeyin hanımefendi."

Otobüsün sıcaklığı saunayı andırıyordu ve bu bok ve balık kokusu öğürmesine neden oldu. Orta sıradaki koltuklardan birine, siyah boyalı bir pencerenin yanına oturdu. Kendini gömülmüş gibi hissetti.

Birkaç dakika sonra, M16 taşıyan siyah bir asker sürücü koltuğuna tırmandı. Kapılar vınlayarak kapandı ve farlar yanarak ilerideki karanlıkta altın bir kama oluşturdu.

"Pencereye çok yaklaşmayın hanımefendi," dedi ve gaza bastı. "El bombaları."

El bombası mı?

Frankie bankta yanlamasına oturdu. Kokulu karanlıkta tamamen dik oturdu, kusacağını düşünene kadar koltuğunda bir aşağı bir yukarı zıpladı.

Sonunda otobüs yavaşladı; farların parıltısında, Amerikalı askerler tarafından tutulan bir dizi kapı gördü. Korumalardan biri şoförle konuştu, sonra geri çekildi. Kapılar açıldı ve içeri girdiler.

Çok geçmeden otobüs tekrar durdu. "Buyurun hanımefendi."

Frankie o kadar çok terliyordu ki gözlerini silmek zorunda kaldı.

"Ha?" "Siz çıkın buradan, hanımefendi."

"Ne? Oh."

Birden bagaj teslimine gitmediğini, çantasını almadığını fark etti. "Çantam-"

"Teslim edilecek, hanımefendi."

Frankie çantasını ve seyahat çantasını topladı ve kapıya gitti.

Bir hemşire çamurun içinde durmuş, şapkasından ayakkabısına kadar beyaz bir üniforma giymiş, onu bekliyordu. Bu üniforma nasıl temiz tutulabilirdi ki? Arkasında büyük bir hastanenin girişi vardı.

"Otobüsten inmeniz gerekiyor hanımefendi," dedi şoför.

"Oh evet." Frankie kalın çamurun içine adım attı ve selam vermeye başladı.

Hemşire bileğini tuttu ve selamı durdurdu. "Burada olmaz. Charlie subayları öldürmeye bayılır." Bekleyen bir cipi işaret etti. "Seni geçici olarak kalacağın yere götüreceğ. Yarın saat 7:00'de işlem için idareye gel."

Frankie'nin kafasında bir tanesini seçemeyeceğ kadar çok soru vardı ve boğazı ağrıyordu. Seyahat çantasını ve cüzdanını kaptığı gibi cipe doğru yürüdü ve arka koltuğ a tırmandı.

Sürücü gaza o kadar sert bastı ki Frankie koltuğunda geriye savruldu; sivri metal bir yay kışına saplandı. Üsteki gece trafiğ dur-kalk şeklindeydi. Işık kırıntılarında, ahşap binaların etrafına dikenli telleri ve kum torbalarını, kulelerde duran silahlı nöbetçileri gördü. Askerler ellerinde silahlarla sokaklarda yürüyordu. Büyük bir su tankeri gürleyerek yanlarına yanaştı ve geçip gitti. Kornalar sürekli çalıyor ve insanlar birbirlerine bağıyordu.

Başka bir kontrol noktası -bu metal variller, dikenli tel kangalları ve uzun bir zincir bağlantı itiyle gelişigüzel bir araya getirilmiş gibi görünüyordu. Nöbetçi el sallayarak onları geçirdi.

Sonunda başka bir ite geldiler, bu çitin tepesi akordiyon tellerle sarılmıştı.

Cip fren yaparak durdu. Sürücü ve kapıyı iterek açtı. "Sizin durağınız, hanımefendi."

Frankie kaşlarını çattı. Dar eteğ ile cipten inmek için manevra yapması zaman aldı. "Şu binada, hanımefendi. İkinci kat, 8A."

Uzun demir parmaklıkların ardında terk edilmiş bir hapishaneye benzeyen bir yer gördü. Pencereler kontrplakla kapatılmıştı ve duvarların büyük bir kısmı eksikti. Frankie nereye gideceğini sormadan cip geri geri gidiyor, bir şeye korna çalıyor ve hızla uzaklaşıyordu.

Frankie, açıldığında gürültüyle gıcırdayan kapıya gitti ve cılız çocukların yarı sönük bir topla oynadığı yabani otlarla kaplı ön bahçeye adım attı. Yaşlı bir Vietnamlı kadın çitin kenarına çömelmiş, açık ateşte pişen bir şeyle ilgileniyordu.

Frankie ön kapıya giden kırık patikayı takip etti ve binaya girdi. İçeride birkaç gaz feneri duvarları aydınlatıyordu. Orada

gölgeli girişte onu bekleyen üniformalı bir kadındı. "Teğmen McGrath?"

Tanrıya şükür. "Evet."

"Sana odanı göstereyim. Beni takip edin." Kadın, karyolalarla dolu bir koridordan geçip sarkık merdivenlerden ikinci kattaki bir odaya -aslında bir odacık- çıktı. Ranzaların ancak sığabileceği büyüklükte bir odaydı ve içinde tek bir şifonyer vardı. Belki de bina bir zamanlar manastır ya da okuldu. "Yarın saat 07:00'de işleme alınacaksınız. Yönetime rapor verin."

"Ama-"

Asker uzaklaştı ve kapıyı arkasından kapattı.

Karanlık.

Frankie ışık aradı, buldu ve çevirdi. Hiçbir şey yoktu.

Kapıyı tekrar açtı, koridordaki gaz fenerlerinden gelen ortam ışığına minnettar oldu. Bir banyo aramaya koyuldu, pas lekeli bir lavabo ve tualeti olan bir banyo buldu. Musluğu açtı, zayıf bir ılık su akışı oldu ve yüzünü yıkadı, sonra bir yudum aldı.

Ordu yeşili tişört ve şort giymiş bir kadın içeri girdi, Frankie'yi gördü ve kaşlarını çatı. "Bunun için üzüleceksin, Teğmen. Asla su içmeyin."

"Oh. Ben yeniyim... ülkede."

"Evet," dedi kadın, etekli üniforması içindeki Frankie'ye bakarak. "Yok artık."

★ ★ ★

Frankie gecenin bir yarısı karnına giren krampla uyandı. Koridorda koşarak tualete gitti ve kapıyı arkasından çarparak kapattı. Hayatında hiç böyle ishal olmamıştı. Sanki son bir ay içinde yediği her şey içinden fişkırıyormuş gibi hissediyordu ve hiçbir şey kalmadığında kramplar devam ediyordu.

Şafak, acısını dindirmedi. Saate baktı, top gibi yuvarlandı ve tekrar uykuya daldı. Saat 06:30'da kalktı, titrek bacakları üzerinde durdu, üniformasının düğmelerini zar zor ilikleyebildi. Külot kemeri işkence gibiydi.

Dışarıdaki yabani otlarla kaplı avlu, ona sessizce bakan sıska kollu Vietnamlı çocuklarla doluydu. Bir çamaşır ipinde düzinelerce yeşil tayt vardı.

Kapıyı iterek geçti ve görebildiği hiçbir yerde ağaç olmayan, binalar, çadırlar, barakalar ve yollardan oluşan gelişigüzel bir koleksiyon olan devasa, yoğun üsse doğru yürüdü. Belli ki burayı buldozerlerle inşa etmişlerdi. Üzerinde bütün ailelerin olduğu yaya bisikletleri, mandaların çektiği eski arabalar ve bir yere hızlıca ulaşmak için yarışan düzinelerce ordu aracı vardı. Bir cip yanından hızla geçti, şoför yolun kenarındaki çocuklara ve yanlarında dolaşan mandalara korna çalıyordu.

Kimse kusmamayı umarak dikkatle yürüyen As sınıfındaki kadına iki kez bakmadı.

Frankie'nin, kolalı beyazlar içindeki hemşirelerin gruplar halinde hareket ettiği, bazen koştuğu ve siyah hoparlörlerden anonsların yapıldığı geniş Üçüncü Sahra Hastanesi'nin A Koğuşu'nun yakınında bulunan yönetim binasını bulması neredeyse bir saatini aldı.

Kapalı yönetici kapısını çaldı, "İçeri gel" sesini duydu ve kendisine söyleneni yaptı.

Ofisin içinde, önündeki masada oturan zayıf kadın albayı selamladı.

Kadın başını kaldırdı, çenesini keskin, kuşa benzer bir hareketle kaldırdı ve kedi gözü gözlüklerinin mükemmel tüneğini bozdu. Frankie'nin girişi karşısında içini çekmesi pek de cesaret verici değildi. "Peki ya siz?"

"Teğmen Frances McGrath, Albay."

Albay evrakları karıştırdı. "Otuz Altıncı Tahliye Hastanesi'ne atandınız. Beni takip edin." Sertçe ayağa kalktı ve Frankie'nin yanından geçerek kapıya doğru yürüdü.

Frankie yeni bir ishal nöbeti geçirmeyeceğini umarak ayak uydurmaya çalıştı.

Albay, personel kalabalığının arasından, üzerinde kırmızı bir haç bulunan ve bir helikopterin beklediği yuvarlak beyaz bir helikopter pistine doğru ilerledi. Albay, hemen motoru çalıştıran pilota bir başparmak işareti yaptı. Devasa rotorlar yavaşça döndü, ona sıcak hava püskürten bir bulanıklığa dönüştü.

"Sorularım var Albay," diye kekeledi Frankie. "Benim için değil, Teğmen. Gidin. Bütün günü yok."

Albay Frankie'yi öne doğru eğilmeye zorladı ve onu vınlayan helikoptere doğru itti.

Açık tarafta bir asker onu elinden tutup içeri doğru savurdu ve ardından uçağın arkasındaki kanvas koltuğa doğru itti.

"Dayanın hanımefendi," diye bağırdı asker, helikopter hemen havaya kalktı, burnunu eğdi ve sonra ileriye doğru süzülerek devasa Amerikan üssünün ve ardından Saygon'un kaosunun üzerinde uçtu.

Frankie'nin midesi bu hareket karşısında isyan etti.

Bu hiç güvenli görünmüyordu. Peki silahları neredeydi? Gerekirse düşmana nasıl ateş edebilirlerdi? Bir yerlerden bir patlama sesi duydu; helikopteri salladı ve helikopter yana doğru kaydı. Bir elini ağzına kapattı ve kusmamak için dua etti.

Başka bir patlama. Bir silah sesi. Helikopter sertçe sallandı, metal bir kutunun içindeki binlerce cıvata gibi takırdadı.

Frankie bu korkunç uçuştan her seferinde bir nefes alarak kurtuldu. Çığlık atmamak için çoğu zaman tek yapabildiği şeydi. Ve sonra, mucizevi bir şekilde, alçalıyorlardı, bir helikopter pistine doğru alçalıyorlardı.

İniş yaptıklarında yardımcı pilot Frankie'ye baktı. "Hanımefendi?"

"Ne?" Frankie bağırdı.

"Dışarı çıkmalısın." "Ah.

Doğru."

Kendini hareket ettiremiyordu.

Gemiye çıkmasına yardım eden asker - bir sıhhiye eri - onu koltuğundan çekip çıkardı ve açık kapıya doğru sürükledi. Lekeli kıyafetler giymiş bir kadın üsteğmen yakınında durmuş, bez şapkasına tutunmuş, yukarı bakıyordu.

Sağlık görevlisi Frankie'nin çantasını helikopterden dışarı fırlattı. Üsteğmenin ayaklarının dibine düştü.

"Hanımefendi?" dedi sabırsızca.

Atla, Frankie.

Topuklularla.

Dizlerini bükecek kadar sert bir şekilde yere çarptı. Çantasını düşürdü ve almak için hızla eğildi. Derin bir nefes alıp acıyı görmezden gelerek yavaşça doğruldu ve selam vermeye başladı. "Teğmen McGrath, göreve hazırım."

"Burada değil," dedi üsteğmen. "Hayatta olmayı seviyorum. Ben Patty Perkins. Cerrahi hemşiresi." Frankie'yi bir an için tutup sabitledi ve sonra aniden bırakıp yürümeye başladı.

"Otuz Altıncı'ya hoş geldiniz. Saygon'dan yaklaşık altmış mil uzaklıkta, sahilde dört yüz yataklı bir tahliye hastanesiyiz. Siz dokuz kadından birisiniz.

Erkek hemşireler ve sağlık görevlilerinin yanı sıra hemşireler de var. Burayı biz ayakta tutuyoruz," diye bağırdı üsteğmen ona. "Burası daha güvenli karakollardan biri sayılır. DMZ kuzeyde, dolayısıyla burada çatışma asgari düzeyde. Tıbbi yardım alan VSI'lar için bakım sağlıyoruz-"

Frankie ayak uydurmakta zorlandı. "VSI?"

"Çok ağır yaralılar. Burada cüzzamdan ampütasyonlara, fare ısırıklarından kara mayını sonrası bir askerden geriye kalanlara kadar her şeyi görebilirsiniz. Yaraların çoğu gecikmeli primer kapatma (delayed primary closures-DPCs) gerektiriyor, yani yaraları temizliyor ve debride ediyoruz ama kapatmıyoruz. Bu sizin en büyük işiniz olacak. Çoğu yaralı burada üç gün ya da daha az kalır. Buradan şanslı olanlar daha özel tedavi için Saygon'daki Üçüncü Sahra Hastanesi'ne gidiyor; şanssız olanlar birliklerine geri dönüyor; gerçekten şanssız olanlar ise bir kutu içinde evlerine gidiyor. Devam edin, Teğmen." Kadın bir dizi Quonset kulübesinin önünden geçti. "Bunlar Acil Servis, Ameliyat Öncesi, iki ameliyathane, Ameliyat Sonrası, Yoğun Bakım ve Nöroloji." Devam etti. "Burası yemekhane. Subaylar sağ tarafta. Yarın saat 08:00'de Binbaşı Goldstein'a rapor verin. Kendisi başhemşire." Alt kısımları üst üste yığılmış kum torbalarıyla korunan, birbirinin aynısı bir dizi ahşap binanın önünde aniden durdu. "Burası sizin barınağınız. Duşlar ve tuvaletler şurada. Çabuk duş alın, uçan çocuklar etrafta dolanıp izlemeyi severler." Patty gülümsedi, sonra iki şişe hap uzattı. "Sıtma ve ishal. Bunları düzenli olarak alın. Lister torbasından ya da bidondan çıkmadığı sürece su içmeyin. İstersen sana gösteririm-"

Patty cümleinin ortasında durdu, başını eğdi ve dinlemeye başladı. Bir an sonra Frankie helikopterlerin sesini duydu.

"Kahretsin," dedi Patty. "Geliyor. Sanırım tek başınasın McGrath. Yerleş." Cesaret verici bir gülümsemeyle Frankie'nin omzunu sıvazladı ve hızla uzaklaştı. Frankie kamptaki ahşap rampalarda koşan düzinelerce çizmeli ayağın gümbürtüsünü duydu.

Frankie kendini terk edilmiş hissetti.

"Neşelen McGrath," dedi yüksek sesle. Kulübesinin kapısına uzandı, tek basamağı çıktı ve yaklaşık on beş metreye otuz metrelik, karanlık, küflü, arabamsı bir odaya girdi, her biri kendi yeşil kanvas ve metal karyolasına, derme çatma bir komodine ve bir lambaya sahip üç ayrı odacık benzeri alana bölünmüştü. Çirkin kontrplak duvarların üzerine zeytin yeşili ağlar asılmıştı. Bir karyolanın üzerine renkli fotoğraflar yapıştırılmıştı.

duvara asılmıştı: kırmızı bir at ahırının önünde duran bir çift, Chevrolet marka bir kamyonun kaputuna yaslanmış, saçları kırılmış bir adam, aynı adam kızıl saçlı küçük bir kız ile kocaman siyah bir atın arasında duruyordu. Diğer karyolanın üzerinde Malcolm X, Muhammed Ali ve Martin Luther King, Jr. posterleri vardı. Üçüncü karyolada -muhtemelen kızınkinden- duvara yapıştırılmış hiçbir şey yoktu ama kontrplak, asılmış ve sökülmüş posterlerin delikleri ve yırtık kâğıt parçalarıyla doluydu. Spor çantası yerdeydi.

Bir köşede küçük bir buzdolabı vardı ve birisi eski çitalardan bir kitaplık yapmış ve rafları yıpranmış kitaplarla doldurmuştu. Hava boğucu derecede sıcaktı ve ne bir vantilatör ne de bir pencere vardı. Zemini kırmızı bir kir tabakası kaplamıştı.

Kapıyı kapatarak dar karyolaya oturdu ve gece çantasını açtı. Evden getirdiği çerçeveli fotoğrafların özenle sarılmış yığınının üstünde yepyeni bir Polaroid fotoğraf makinesi duruyordu. En üsttekine uzandı, onu açtı ve kucağına aldı. Fotoğraf Disneyland'de çekilmişti. Fotoğrafta Frankie ve Finley Uyuyan Güzel Kalesi'nin önünde durmuş, el ele tutuşuyorlardı. Fotoğraf makinesinin objektifi tıklamadan bir saniye önce Finley annesinden bilet kitapçığını almış ve E biletlerini yırtarak şöyle demişti: *"Ben ve Frankie doğruca Ay'a giden Roket'e gidiyoruz. Sonra da Denizaltı'ya. Annem de sessizce, "Umarım o büfelerden birinde içecek servisi vardır Connor"* demişti.

Frankie gözyaşlarının sızladığını hissetti. Burada görececek ya da umursayacak kimse yoktu, bu yüzden onları uzaklaştırmaya zahmet etmedi. Çıkık dişleri, tükürükle parlatılmış saçları ve çilli yüzüyle kardeşinin görüntüsüne baktı ve düşündü: *Ben ne yaptım böyle?*

Ardından, anne ve babasının meşhur 4 Temmuz partilerinden birinde çekilmiş bir fotoğrafını açtı; ikisi de gülümsüyordu, arkalarında vatansever bayraklarla örtülü bir masa vardı.

Haklıydılar. Evinden bu kadar uzakta olmak onun işi değildi.
-Finley olmadan savaşa. Bir yıl nasıl dayanacaktı?

Bunun üzerine midesi tekrar
bulandı. Tuvaletlere doğru koştu.

OceanofPDF.com

Beş

Saatler sonra, Frankie hâlâ karyolasında yatıyor, ağlamamaya ya da kusmamaya çalışıyor, keşke orduya hiç katılmasaydım diye hayıflanıyordu ki, barın kapısı çarparak açıldı. İçeri kan sıçramış giysiler içinde bir çift kadın girdi: şort, tişört ve savaş botları giyen, saçları sık kesilmiş siyah bir kadın ve uzun boylu, Olive Oyl inceliğinde, lekeli tayyörlü kızıl saçlı bir kadın. Frankie ikisinin de kendisinden daha yaşlı olduğunu düşündü, ama çok değil.

"Şuna bak, Babs. Yeni kan," dedi Olive Oyl, zeytin yeşili bluzunun düğmelerini açıp bir kenara fırlatarak.

Kadının sutyeninde kan vardı. Kadın soyunuk halini umursamadan botlarını gıcırdatarak ilerledi. "Ben Virginia'dan Ethel Flint. Acil servis hemşiresiyim." Frankie'nin eline uzandı ve tüfek doğrultur gibi sertçe sıktı. "Bu Barb Johnson, Georgia'daki tek duraklı bir kasabadan, ameliyat hemşiresi. Yılan gibi acımasızdır. Son kızı düzenli olarak ağlatırdı."

"Bu doğru değil Ethel, bunu sen de biliyorsun," dedi Siyah kadın, nemli tişörtünü göğsünden çekerek. "Tanrım, çok sıcak."

Frankie gözlerini Barb'a dikti. Dürüst olmak gerekirse, pek fazla siyah insan tanımıyordu. Barb'ın gözlerini kısarak ve değerlendirerek ona bakması Frankie'nin kendisini yanlış sınıfa girmiş bir çocuk gibi hissetmesine neden oldu.

"Ben Frankie McGrath," dedi. Sesi tanıtımın yarısında kesildi ve baştan başlamak zorunda kaldı.

Ethel sütyenini çıkarıp, boynundaki gümüş boncuklu künye zincirini ortaya çıkaran V yakalı, zeytin rengi bir tişört giyerek, "Pekâlâ Frankie, üniformadan kurtul," dedi. "Senin onuruna bir kaplumbağa partisi var-"

Barb . "Pek sayılmaz Ethel. Çocuğa yanlış bir izlenim verme."

"Belki bu biraz abartılı oldu ama bugün iki kaplumbağamız var ve bir adamımız da eve dönüyor."

"Kaplumbağa nedir?" Frankie sordu.

"Öylesin evlat," dedi Ethel, sesi yaşlı, yorgun ve yıpranmış geliyordu. "Şimdi kaldır kışını. Çok susadım. Uzun bir gün oldu ve kesinlikle bir Coca-Cola içebilirim."

Frankie yabancıların önünde soyunmaya alışık değildi ama oda arkadaşlarının onun namuslu biri olduğunu düşünmelerini istemiyordu, bu yüzden soyunmaya başladı.

İç çamaşırlarına kadar inene kadar, spor çantasında ya da gece çantasında, iş için giymesi gerektiği söylenen, özenle katlanmış, yeni yeşil spor kıyafetleri, pijamaları, annesinin onu izin günleri için mükemmel olacağına ikna ettiği soluk mavi bir yazlık elbise ya da beyaz hemşire üniforması dışında giyecek hiçbir şeyi olmadığını fark etti.

"Korse," dedi Ethel iç çekerek. Bir çekmeceyi açıp karıştırdı, içinden bir çift kısa şort ve bir asker tişörtü çıkardı ve Frankie'ye fırlattı. "Merak etme, sadece sen değilsin. Burada ne giyeceğimiz konusunda bize doğruyu söylemiyorlar."

"Ya da başka bir şey," dedi Barb.

Frankie korsesini çıkardı ve tarçın rengi çoraplarını aşağı sıyırdı. Oda arkadaşlarının bakışlarını üzerinde hissederek bir an öylece durdu, sonra hızla ödünç aldığı giysileri giydi. Tişört çok büyüktü ve kalçalarının üst kısmına kadar sarkıyordu, Frankie bel bandını kıvrıp oturduğunda kesik kot şortunu neredeyse örtüyordu.

Çantasını açarak uçaksavar ceketini ve ordu tarafından verilen çelik çömlek kaskını buldu ve kolsuz ceketin içine girdi, ağırlığını hemen hissetti. Miğfer aşağı düştü ve gözlerini kapattı.

"Bu bir parti," dedi Barb. "John Wayne filmi değil. Çıkar şu pisliği."

"Ama-" Frankie çok hızlı döndü; kask sert bir şekilde burnunun köprüsü incindi. "Yönetmelik durumu-"

Barb barın dışına çıktı. Kapı arkasından çarparak kapandı.

Ethel, Frankie'nin kaskını yavaşça çıkarıp yatağın üzerine attı. "Bak, bugünün yoğun olduğunu biliyorum. Uyum sağlamana yardımcı olacağız, söz veriyorum. Ama şimdi değil, tamam mı?"

Uçaksavar ceketine gelince, sadece hayır, tamam mı?"

Frankie uçaksavar ceketini çıkardı ve bir kenara fırlattı. Karyolasının üzerindeki miğferin üzerine düştü. Şortunu gizleyen ve çıplak bacaklarını gösteren büyük boy tişörtünün ve takıntılı bir şekilde parlattığı parlak, yepyeni savaş botlarının içinde kendini açıkta ve gülünç . Neden yanına spor ayakkabı almamıştı? Bilgi paketinin "Ne Getirmeli" bölümünü yazan adamlar Vietnam'a gitmişler miydi acaba? Turne için saçlarını Twiggy'den ilham alan bir pikeyle kestirmişti ve şimdi, otuz sekiz saatlik yolculuktan ve bu cehennem gibi nemden sonra, Tanrı biliyordu ki siyah bir yüzme bonesi takmış gibi görünüyor olmalıydı. Ya da on iki yaşındaymış gibi.

Ethel hızlı adımlarla yürüyor, bir yandan da konuşuyordu. "Otuz Altıncı'ya hoş geldin Frank. Sana Frank diyebilir miyim? Burası teknik olarak gezici bir hastane, ama bir süredir hiçbir yere gitmedik; onun yerine sürekli büyüyörüz. Birkaç doktorumuz ve dört cerrahımız var - onları hemen tanıyacaksınız. Kendilerini tanrı sanıyorlar. Biz dokuz kadın hemşire, birkaç erkek hemşire ve çok sayıda sağlık görevlisi var. Çoğu koğuştta çalışma saatleri haftanın altı günü, yedi yüz ila bin dokuz yüz saat arasındadır, ancak şu personel sayımız az, bu yüzden gerçekten de son yaralıyla ilgilenilene kadar çalışıyoruz. Çok gibi geliyorsa, öyledir ama alışsınız. Acele edin. Gecikiyorsun."

Frankie çöken karanlıkta pek bir şey göremiyordu: bir sıra baraka - barakalar-, yemekhanenin bulunduğu büyük ahşap bina, hemşirelerin tuvaletleri, bir şapel, zayıf bir şekilde aydınlatılmış bir sıra Quonset kulübesi, dış duvarlarına hastane amblemi boyanmıştı.

Ethel bir kulübenin köşesini döndü ve birdenbire geniş bir açık alanda, gölgeli yapılarla çevrili kırmızı bir toprak parçasının içinde buldu kendini. Hepsi aceleyle inşa edilmiş, geçici görünüyordu. Çok uzakta değil -gelgitlerin uğultusunu duyabilecek kadar yakın- Güney Çin Denizi uzanıyordu.

Soluk ışık, kampın çevresini oluşturan akordiyon tellerden oluşan bir sarmalı parlatıyordu. Sol tarafta kum torbalı bir sığınak vardı, girişi ahşap bir kemerin altındaki boşlukta siyah bir kareydi ve birileri kırışın sprey boyayla SUBAYLAR KULÜBÜ yazmıştı. Çok renkli boncuklardan oluşan bir perde içeriği görünmez kılıyordu.

Ethel perdeleri itti. Boncuklar yumuşak bir takırtı sesi çıkardı.

Mekânın içi görüldüğünden daha büyüktü. Arka tarafta, önünde tabureler bulunan kontrplak bir bar vardı. Arkasında bir barmen duruyordu.

içecek hazırlıyordu. Pijama benzeri bir pantolon ve uzun bir tunik st giymiş Vietnamlı bir kadın bir tepsiyi masadan masaya taşıyordu. Bir müzik sistemi devasa hoparlörlere sahipti; yanında yüzlerce sekiz parçalılık kaset vardı. "Like a Rolling Stone" o kadar yüksek sesle çalıyordu ki insanlar konuşurken bağırmak zorunda kalıyordu. Üç adam duvardaki dart tahtasına dart atıyordu.

Duman havayı doldurdu, Frankie'nin gözlerini yaktı.

Erkekler ve birkaç kadın odayı doldurmuştu; masalarda oturuyor, duvarlar boyunca ayakta duruyorlardı. Bir adam çıplak bacaklarını çaprazlamış, başının üzerinde duruyordu. Çoğu sigara ve içki içiyordu.

şarkı bittiğinde bir sessizlik oldu. Frankie bu sessizlikte konuşma parçacıkları, kahkaha sesleri, birinin bağırdığını duydu: "*Orada aşk kaybolmadı, dostum.*"

Ethel dikkat çekmek için ellerini ırttı. "Hey, millet, bu Frankie McGrath. Kendisi..." Ethel döndü. "Nerelisin sen?"

"Kaliforniya."

"Güneşli Kaliforniya!" Ethel söyledi. Frankie'yi öne doğru çekerek diğer subaylarla tanıştırdı. Patty barın yanında sigara içiyor ve bir yzbaşıyla kğit oynuyordu. Gülümsedi ve el salladı.

Birden müzik değişti. "East Coast girls are hip..." ıktı. İnsanlar alkışladı, "Hoş geldin Frankie!" diye bağırdı.

Bir adam onu kollarına aldı ve onunla dans etmeye başladı.

Uzun boylu ve sırık gibiydi, beyaz bir tişört ve yıpranmış bir Levi's giymişti. Kum sarısı saçları kısa kesilmişti ama yüzündeki gülümseme ve ağzındaki esrarlı sigara ona babasının uzak durmasını söylediği türden bir adam olduğunu gösteriyordu. Aslında bütün erkekler böyleydi. ("Savaş bekrları, Frankie. Bombalar düşerken aşkın herkese açık olduğunu düşünen evli adamlar. Sakın o kadar ileri gidip bizi utandırma.")

Tatlı dumanı aceleyle içine çekti ve esrarı ona uzattı. "Bir firt ister misin?"

Frankie'nin gözleri büyüdü. Ona ilk kez marihuana teklif edilmiyordu (Katolik de olsa niversiteye gitmişti) ama bu Vietnam'dı. Savaş. Ciddi zamanlar. San Diego Kadın Koleji'nde marihuana içmemişti ve burada da uyurucu kullanmayacağından emindi.

"Hayır, teşekkürler, ama bir tane alacağım-"

Kola diyemeden bir patlama O Club'ı sarstı. Duvarlar sarsıldı, tavandan toprak yağdı, bir ayakkabı dolabı yere düştü,

Biri bağırdı, *Şimdi olmaz, Charlie! Ben içiyorum-*

Bir patlama daha. Boncuklu perdenin arasından kırmızı ışık parladı. Kampta kırmızı alarm sireni çaldı.

Hoparlörden bir ses geldi: *Tüm personelin dikkatine, siper alın. Güvenlik alarm durumu kırmızı. Roket saldırısı altındayız. Tekrar ediyorum: Kırmızı alarm. Siper alın.*

Roket saldırısı mı?

Başka bir patlama. Daha yakın. Boncuklar sallandı ve takırdadı.

Frankie her kimse onun kollarından sıyrıldı ve kapıya yöneldi.

Onu yakaladı, geri çekti.

Panikledi, çılgılık attı, kurtulmaya çalıştı. Adam onu sıkı tuttu.

Üzerlerine toprak yağarken biri müziğin sesini yükseltti.

"Güvendesin McGrath," diye fısıldadı adam kulağına. Adamın nefesini ensesinde hissetti. "En azından bu lanet ülkenin herhangi bir yerindeki kadar güvendesin. Sadece nefes al. Yanındayım."

Roketlerin parlayıp patladığını duydu, ayaklarının altındaki zeminin titrediğini hissetti.

Frankie her patlamada irkildi. *Oh Tanrım. Ne yaptım ben?* Finley'i düşündü.

Üzülerek bildiriyoruz

ki... Kalıntı yok.

Nefes alış veriş hızlanırken adam tekrar, "Seni yakaladım," dedi. Tutuşunu sıkılaştırdı. "Merak etme."

Siren tekrar çaldı.

Adamın onu tutuşunun hafiflediğini, gerginliğinin yumuşadığını hissetti.

"Her şey yolunda," dedi. Bir patlama sesi daha duyulduğunda ise gülerek, "Bu biziz. Onlara geri veriyoruz."

Korkusundan utanarak başını kaldırdı. Ne tür bir askerdi o? Burada durmuş, titriyor ve ilk gününde ağlamaya hazır mıydı? "Ama... sığınaklar... gitmemiz gerekmiyor mu..."

"Küçük bir havan topu saldırısı yüzünden sizi kendi partinizden kovarsam nasıl bir ev sahibi olurum? Ben Jamie Callahan. Göğüs kesici. Jackson Hole'dan. Bana bak McGrath. Gerisini sen hallet."

Frankie nefes alış verişine, onun nazık, hüznü mavi gözlerine odaklanmaya çalıştı, dehşete kapılmamış gibi davranmaya çalıştı. "Sen bir doktor musun?" diye söyledi kendini.

Gülümsedi ve bu ona sonunda genç olduğunu ya da en azından yaşlı olmadığını gösterdi. Belki otuz. "Evet. Beşinci Koğuş. Cerrahi." Yakınına eğildi. "Belki benim altımda çalışırsın."

Adamın sesinin seksi tınısını duydu, nefesindeki alkol ve marihuana kokusunu aldı ve garip, değişken, patlayan dünya bir anlığına düzeldi, bir doktorun bir hemşireye asılması kadar tanıdık geldi. "Babam senin gibi adamlar hakkında beni uyarmıştı."

Patlamalar durdu.

"İşte bu," dedi Jamie gülümseyerek, ama bir şeyler yanılttı, sanki o da korkmuş gibiydi.

Birisi müziğin sesini yükseltti. "Bu botlar yürümek için yapılmış..."

Kalabalık katıldı, şarkı söyledi, eşleşti ve dans etmeye başladı.

Bir anda parti tüm hızıyla geri dönmüş, insanlar sanki bombalanmamışlar gibi sigara ve içki içip gülmeye başlamıştı.

Jamie gülümsedi. "Bir kadeh viskiye ne dersin, Kaliforniyalı kız?"

Frankie sesini bulmakta zorlandı. "Bilmiyorum..." Birkaç ay önce yirmi bir yaşına girmişti ama hiç sert alkol içmemişti.

Yakınına eğildi. "Titremeyi durduracaktır."

Frankie bundan kuşkuluydu. "Durduracak mı?"

Ona üzgün bir bakış attı. "Bu gece için öyle olacak."

OceanofPDF.com

Altı

Ertesi sabah, Frankie nerede olduğundan emin olamadan, kafası karışmış bir şekilde uyandı.

Sonra koku vurdu: bok, balık ve çürüyen bitki örtüsü. Ve sıcak. Terden sıırıslıklam olmuştu. Çarşafı ekşi kokuyordu.

Vietnam'daki sauna sıcaklığındaki barındaydı. Başı çok ağrıyordu.

Doğrulup bacaklarını karyolanın kenarından sarkıttı.

Korkunç bir an için kusacağını sandı. Dün gece iki kadeh viski içmişti. *İki*.

Ve yiyecek bir şey yok.

Hatırladığı son şey Ethel'le "Monday, Monday" şarkısı eşliğinde dans etmektir. Frankie'nin şortu bir ara yere düşmüş, parlak yeni savaş botlarının etrafında toplanmış mıydı? Öyle sanıyordu, birinin "*Güzel kalçalar, Frank!*" dediğini ve Frankie şortunu yukarı çekmeye çalışırken Ethel'in güldüğünü hatırlıyordu.

Aman Tanrım. İyi bir ilk izlenim bırakmanın yolu.

Barb ve Ethel neredeydi?

Titrek ve susuz hissederek kısa saçlarını kaşıdı ve etrafına bakındı. İri gri bir sıçan kirli ahşap zeminde oturmuş, sivri pembe pençelerinde yarısı yenmiş bir çikolata tutuyordu; onun bakışıyla kemirmeyi bıraktı ve siyah, yağ damlası gözleriyle Frankie'ye baktı.

Yarın sabah ona bir şey fırlatacaktı. Şimdi kendini bu çabayı gösteremeyecek kadar güçsüz hissediyordu.

Frankie, şimdi kendisini de görmezden gelen fareyi görmezden gelerek yataktan kalktı ve pantolonunu tükürükle parlatılmış yeni botlarının içine sokmaya özen göstererek buruşuk zeytin yeşili kıyafetlerini giydi.

Sıçan ahşap zeminde koşuşturdu ve şifonyerin arkasında kayboldu.

"Tamam," dedi Frankie, küçük, kalabalık alanda dururken. "Bunu yapabilirsin."

Bir şeyler yer, bol su içer ve görev için rapor verirdi. Sadece Lister torbasından su içer, sıtma ve ishal ilaçlarını zamanında alırdı.

Dışarıda, yerleşkenin zengin kırmızı topraktan oluşan, çoğunlukla ağaçsız bir alana yayılmış bir bina kompleksi olduğunu gördü. Binalar, barakalar, kulübeler ve çadırlar vardı. Koğuşları barındıran Quonset kulüpleri, girişleri kum torbalarıyla korunan, dikey olarak ikiye bölünmüş ve toprağa bastırılmış dev teneke kutulara benziyordu.

İki tarafı uzun bir kapalı alan ve sıra sıra binalarla çevrili orta koridoru takip etti. Erkekler bölümünü, eczaneyi, küçük bir şapeli ve Kızıl Haç istasyonunu, PX'i geçti. Koridorun ortasında, yüksek bir su kulesinin altında, yükseltilmiş bir sahne vardı. Şimdi boştu.

Yemekhane sahneye dik olarak uzanıyordu. Uzun ahşap binanın açık kapısında durakladı. İçerisi ikiye bölünmüştü; bir taraf subaylar için, bir taraf erler içindi.

Ekmek, kekler, bir fiç American fıstık ezmesi ve bir küvet tereyağı ile donatılmış bir masa buldu. Bir fincan kahve doldurdu ve baş ağrısını dindireceğini umarak yudum yudum içti. İlk fincanı boşalttıktan sonra bir parça kızarmış ekmeğin üzerine fıstık ezmesi sürdü ve sekiz ons sütle birlikte mideye indirdi.

Anında midesi bulandı ve tuvaletlere doğru koştu, ancak yolun yarısına kadar gelebildi ve PX'in yanında kustu.

Kusacak bir şey kalmadığında, dikkatle yürüyüş yoluna geri döndü ve Binbaşı Wendy Goldstein'in ofisine doğru ilerledi. İçeride, başhemşire bir yığın evrakın arkasındaki masada oturuyor, solmuş, ütülenmiş tayyör giyiyordu.

Frankie ofisten içeri girdi ve selam verdi. "Teğmen McGrath emredildiği gibi rapor veriyor," dedi açıkça.

Binbaşı Goldstein başını kaldırdı. Hem yüzü hem de saçları solgundu ve kırılğan bir izlenim verebilirdi ama nedense tam tersi doğruymuş gibi geldi. "Saat kaç Teğmen McGrath?"

Frankie siyah bir tel kafesle korunan siyah duvar saatine baktı. "Oh-sekiz-oh-üç saat, Binbaşı Goldstein."

Binbaşı dudaklarını büzdü. "Oh iyi. Zamanı söyleyememenden korkuyordum. Bana saat sekiz buçukta rapor vermen söylendiğinde, seni tam olarak saat sekiz buçukta görmeyi bekliyorum. Anlaştık mı?"

"Evet, Binbaşı," dedi Frankie. "Ben... hastaydım."

"Suyu içmeyin yoksa tüm turunuzu ya kusarak ya da sıçarak geçirirsiniz. Bunu sana kimse söylemedi mi? Sanırım-" Cümlenin ortasında durdu, keskin bir nefes aldı. Başını sola doğru eğdi, dinliyordu. Sonra "Kahretsin" dedi.

Frankie yaklaşan helikopterlerin uzaktan gelen *thwop-thwop-thwop* seslerini duydu. "Saldırı altında mıyız?"

"Düşündüğünüz şekilde değil." Elindeki dosyayı kapattı. "Bakalım sen neymişsin McGrath. Seni yarın görevlendireceğim. Saat tam sekiz yüz de burada ol. Şimdilik herkes iş başına. Acil serviste Teğmen Flint'e rapor ver."

"Acil mi? Ben-"

"Bu bir kokteyl partisi daveti değil McGrath. *Çekil.*"

Frankie'nin kafası o kadar karışık ki selam vermeyi unuttu. Selam vermesi gerekip gerekmediğini bile hatırlayamıyordu. Döndü ve yönetim binasından dışarı fırladı, koşuşları oluşturan Quonset kulübelerine giden kapalı yürüyüş yolunu takip etti. Yeni botları ayaklarını acıtmaya başlamıştı.

Yerde beyaz bir daire üzerinde kırmızı bir haçla işaretlenmiş helikopter pistinde, her biri Kızıl Haç amblemiyle süslenmiş üç helikopterin vızıldadığını gördü. Hiçbirinin kapısında insanlı topçular yoktu. Demek bunlar hakkında okuduğu Dust Off'lardı. Yaralıları sahadan taşıyan silahsız tıbbi yardım helikopterleri. Üçüncüsü alçalırken ikisi havada asılı duruyordu.

Bir sağlık görevlisi ve iki hemşire neredeyse anında ortaya çıktı ve adamları sedyelere yüklemeye başladı.

Helikopter havalandıktan birkaç dakika sonra bir diğeri piste indi. Yaralıları indirmek için daha fazla sıhhiye eri geldi. Bir ambulans Pre-Op'a .

Frankie acil servisin bulunduğu Quonset kulübesini buldu.

Sağlık görevlileri koşarak içeri girip çıkıyor, sedyelerdeki adamları taşıyordu: Biri göğsünde kopmuş bacağıyla çığlık atarak yatıyordu; bir diğlerinin ise hiç bacağı yoktu. Üniformaları kanlıydı; bazılarının yüzleri sağlık görevlilerinin yaktığı yanıklardan hâlâ tütüyordu.

-ya da arkadaşları söndürmüştü. Göğsünde açık yaralar vardı; bir adamın kırık bir kaburgasının dışarı çıktığını görebiliyordu. Ethel kaosun ortasında bir Amazon tanrıçası gibi duruyor, trafiğı yönetiyor, yaralıların yerlerini belirliyor, yaralılara ne yapılacağını işaret ediyordu. Kaostan etkilenmemiş görünüyordu. Daha fazla adam onun emirlerini uyguladı. O kadar çok yaralı vardı ki, bazılarının dışarıda bırakılması gerekiyordu, altlıkları testerelerin üzerine konmuş, acil serviste yer bekliyorlardı.

Frankie olayın dehşeti karşısında şaşkına dönmüştü. Çığlıklar, duman, bağırışlar.

Bir sağlık görevlisi Frankie'nin orada durduğunu gördü ve kollarına bir bot soktu. Çizmeye baktı ve içinde hâlâ bir ayak olduğunu gördü.

Frankie botu düşürdü, tökezleyerek yoldan çekildi ve kustu. İkinci kez kusmak üzereydi ki, "Frank. *Frank* McGrath." Ethel onu kolundan yakaladı.

Frankie koşmak istedi. "Bunun için eğitilmedim."

"Yardıma ihtiyacımız var."

Frankie başını salladı.

Ethel, Frankie'nin çenesine dokunarak başını kaldırmasını sağladı. "Biliyorum," dedi kanlı eliyle saçlarını geriye iterek. "Biliyorum."

"Temel eğitimde bize bir ameliyat için nasıl bandaj saracağımızı ve bir adamı nasıl tıraş edeceğimizi öğrettiler. Burada olmamalıydım. I-"

"Bir adamın kafasını tutabilirsin. Bunu yapabilirsin." Frankie uyuşukça başını salladı.

Ethel onun elinden tuttu ve acil servisteki hazırlanma alanına götürdü. "Burası triyaj," dedi Ethel. "Burada değerlendirme yapıyoruz. Kimin ne zaman görüleceğine karar veriyoruz. Önce kurtarabileceklerimizi tedavi ediyoruz. Şu arkadaki ekran var ya? Bekleyenleri oraya koyuyoruz - muhtemelen başaramayacak olanları. Onları en son görürüz. Bir kafa yaralanmasını tedavi etmek için gereken sürede beş bağırsak yarasını veya amputasyonu tedavi edebiliriz. Anlıyor musunuz? Yürüyen yaralılar-şuradaki adamlar." Ekranın yanında asker arkadaşlarıyla birlikte duran, konuşan, sigara içen, bir şeyler yapan bir grup askeri işaret etti.

Bekleyenleri rahatlatmak için ellerinden geleni yaptılar. "Zamanımız olduğunda onları göreceğiz."

Ethel, Frankie'yi sedyede yatan bir askere götürdü. Kanlar içindeydi ve bir kolu... yoktu. Hızlıca başka tarafa baktı.

Ethel sakince, "Nefes almaya devam et, Frank," dedi. "Elini tut."

Frankie hastanın yanına yerleşti ve kendini aşağı bakmaya zorladı. İlk başta gördüğü tek şey dehşet, korkunç miktarda kan, dirsekten kopmuş, kemiğin beyazını, pembe kılları ve damlayan kanı ortaya çıkaran koldu.

Odaklan, Frankie.

Bir saniyeliğine gözlerini kapattı, nefes verdi ve sonra gözlerini açtı.

Bu kez askeri gördü, kirli yeşil bir bandana takmış, tıraş olacak yaşta bile görünmeyen genç bir Siyah adamdı. Çok dikkatli bir şekilde onun elini tuttu.

"Hey, hanımefendi," dedi boğuk bir sesle, "dostum Stevo'yu gördünüz mü? Birlikteydik..."

Ethel genç adamın üzerindeki üniformayı sıyıarak karnındaki büyük yarayı ortaya çıkardı.

Ethel başını kaldırdı. Gözleri yorgundu. "Bekliyorum," diye bağırdı.

İki sağlık görevlisi ortaya çıktı ve çöpi alarak paravanın arkasındaki hazırlanma alanına taşıdı.

Frankie başını kaldırıp Ethel'e baktı. "O ölecek."

"Muhtemelen."

Frankie orduya bunun için mi katılmıştı, genç adamların ölümünü izlemek için mi?

"Bugün pek çok hayat kurtaracağız Frank. Ama hepsini değil. Asla hepsini değil."

"Yalnız ölmemeli."

"Hayır," dedi Ethel ve ona yorgun bir gülümseme verdi. "Git Frank. kız kardeşi, karısı, annesi ol."

"Ama-"

"Sadece elini tutun. Bazen yapabileceğimiz tek şey budur. Ve sonra... buraya geri gel."

O öldüğünde; Ethel'in kastettiği buydu. Frankie ekranın etrafından dolanırken sanki üzerine aniden dev bir ağırlık çökmüş gibi hissetti. Asker-çocuk-kendi başına gitmişti. Onun ağladığını gördü.

Ona dikkatle yaklaştı, aşağı baktı, adını ve rütbesini gördü. "Er Fournette," dedi. Ortalık birden sessizleşmiş gibiydi. Gelip giden helikopterlerin çığlıklarını ya da birbirlerine bağırان hemşireleri duyamıyordu. Tek duyabildiği bu adamın zor ve kabarcıklı nefes alışığıydı.

Bakışlarını adamın parlak bağırsaklarını ve damlayan kanını gösteren korkunç yaradan uzak tuttu.

Yaklaştı, ve adamın soğuk elini tuttu. "Er Fournette," dedi tekrar. "Ben Frankie McGrath."

Yavaşça gözlerini kırptırdı. Gözyaşları kir ve kanla karışarak yüzünden aşağı süzüldü. "Stevo'yu gördün mü? Er Grand. Onu güvende tutmak benim görevimdi. Ülkeye daha iki gün önce geldi. Annesi ve ben aynı kuaförde çalışıyoruz. Baton Rouge'da."

"Onu gördüm," dedi Frankie, boğazındaki yumrudan sonra konuşmakta zorlanıyordu. "O iyi. Seni soruyordu."

Er Fournette biraz özensiz bir şekilde gülümsedi. "Benim... bir yerim ağrıyor efendim. Sanırım iğnenin etkisi geçiyor. Dostum, kesinlikle soğuk bir bira içebilirim." Titremeye başladı. Kadının elindeki eli gevşedi, daha da soğudu. "Hanımefendi," dedi.

"Evet?"

Konuşmadan önce uzun bir süre geçti, ürpertici bir sessizlik. "Keşke söyleseydim..." Sertçe hırıldadı. Ağzından kan fışkırdı. "Onu sevdim."

"Ameliyattan sonra söylersin," dedi Frankie. "Seni hemen sonra. Mektup yazmana yardım edeceğim."

"I..." Durakladı, ürperdi ve gözlerini kapattı.

Elini tutuşu gevşedi. Bir an oradaydı, elini tutuyordu, pişmanlığını fısıldıyordu ve bir an sonra gitmişti.

★ ★ ★

Toplu zayıat. Bu geceye böyle diyorlardı, ya da aslında MASCAL. Görünüşe göre, son zamanlarda yaşanan asker akınından bu yana o kadar sık olmaya başlamıştı ki, tam adıyla anmaya vakit bulamıyorlardı.

Frankie acil servisin bulunduğu Quonset kulübesinin arka köşesinde duruyordu. Görevde geçirdiği dokuz saatin ardından yorgunluktan bitap düşmüştü ve ayakları yanıyordu

ama önemli olan kemiklerindeki, kaslarındaki ve ayaklarındaki ağrı değildi. Utançtı.

Buraya ait olduğunu nasıl düşünmüştü? Ağır yaralı adamlara sunacak bir şeyi olduğunu? Bir şekerçi kadar yardımcı olmuştu.

Bu gece titremesi hiç durmayan elleriyle makas tutmuş, tişörtleri, uçaksavar ceketlerini ve pantolonları kesmiş, bugüne kadar hayal bile edemeyeceği yaraları ortaya çıkarmıştı. Koğuş bir süre önce boşalmış olsa da kafasının içinde hâlâ hastaların çığlıklarını duyuyordu.

Kayıplar, diye hatırlattı kendine. Dünyadayken onlar hastaydı; burada ise zayıyat. Ordu, *dünyada olduğu* gibi terimlerle doluydu. Herkes geride bıraktığı hayata bu şekilde atıfta bulunuyordu.

Frankie derin bir iç çekti, ayak sesleri duydu ve Ethel'in onu kontrol etmeye geldiğini anladı.

Ethel bir sigara yakarak, "Bu tam bir kış tekmelemeydi," dedi. "Ve hayır, Tanrı'ya şükür her gün böyle değil."

Frankie zihninde başını salladı. Aslında orada öylece durup hiçbir şeye bakmadığından oldukça emindi.

Ethel kolunu ona doladı. "Nasılsın Frank?" "İşe yaramaz," diyebildi sadece.

"Hiç kimse buna hazır değildir. En kötüsü de buna alışacak olman. Hadi ama."

Ethel Frankie'yi tutmaya devam etti ve onu kampa doğru götürdü. Frankie ayaklarındaki yeni kabarcıkların her birini hissediyordu. Dışarıda, gece havası metal üzerindeki kan gibi ağır kokuyordu; yolu aydınlatacak ay yoktu.

Yemekhanede, er bölümünde oturmuş kahve içen birkaç adam gördü ve O Club'a yaklaştıklarında, boncuklu perdenin arasından yükselen duman kokusunu aldı. Müzik dumanı takip ediyor, ona ev anılarını aşıyordu. "*Senin ha-aa-aa-ve'ni tutmak istiyorum.*"

Uzakta, dalgaların bir o yana bir bu yana yuvarlanışını duydu. Bu ses onu bir siren şarkısı gibi çağırıyor, gençliğini yeniden canlandırıyordu. Finley'yle bisiklete bindikleri geceler, kollarını iki yana açmış özgürce sürüşleri, tepelerinde yıldızlar.

Finley. Bütün gece onun hayaletini yanında hissetmiş, elini tuttuğu her askerin yüzünde onun gözlerini görmüştü.

Ethel'den uzaklaştı ve jilet gibi keskin dikenlerden oluşan bir bariyer olan akordiyon telinin yanından yürüdü.

Önünde deniz vardı. Gümüş bir parıltı, bir hareket hissi ve rahatlatıcı aşinalığı, havadaki tuzlu tını ona sesleniyor, ona evini hatırlatıyordu. Sahilde kuma oturdu ve gözlerini kapattı.

Tuzu hissetti, tadını aldı. Deniz.

Hayır. Deniz değil.

Ağlıyordu.

"Burada yalnız kalamazsın Frank. Bütün askerler centilmen değildir." Ethel onun yanına oturdu.

"Bunu da hatalar listeme ekleyeceğim."

"Evet. Dikkatli olmalısın. Burada adamlar yalan söyler ve ölürlər."

Frankie'nin buna ne diyeceği hakkında hiçbir fikri yoktu.

"Peki, hangisi?" Ethel sonunda söyledi.

Frankie gözlerini sildi ve yana doğru baktı. "Ne?"

"Burada kaybettiğimiz çocukların yasını mı tutuyorsun yoksa kendi berbat hemşirelik becerilerinin mi?"

"İkisi de."

"Bu, gerekenlere sahip olduğun anlamına geliyor, Frank. Hepimiz bunu yaşadık. Dünyada hemşireler ikinci sınıf vatandaş. Ve büyük sürpriz, çoğunlukla kadındırlar. Erkekler bizi kutularda tutuyor, kolalı bakire beyazı giydiriyor ve bize doktorların tanrı olduğunu söylüyor. En kötüsü de biz onlara inanıyoruz."

"Doktorlar burada tanrı değil mi?"

"Tabii ki öyleler. Sadece onlara sor." Ethel cebinden bir paket sigara çıkardı, bir tanesine dokunup uzattı.

Frankie sigarayı aldı. Sigara içmezdi -hiç içmemişti- ama şu anda bu ona dengesiz elleriyle yapabileceği bir şey veriyor ve kan kokusunu bastırıyordu.

"Orduya neden katıldın?" Ethel sordu.

"Artık bir önemi yok. Yaptığım aptalca, çocukça bir şeydi." Ethel'e döndü. "Sen neden katıldın?"

"Sanırım hepimizin buna uzun ve kısa bir cevabı var. Uzun hikâye, hemşirelik diplomamı aldıktan sonra babamın izinden gitmeye ve veteriner olmaya karar verdim. Sevdığım adam gemiyle yola çıktığında ben de o yöne doğru gidiyordum. Kısa hikâye: Onu takip ettim." Sesi yumuşadı. "Adı George'du. Her şeyi düzelten bir gülüşü vardı."

"Ve o-" "Öldü. Ya sen?"

"Benim kardeşim de burada öldü. Ve.. ben bir fark yaratmak istedim." Frankie onun sözlerindeki saflığı duyarak durdu.

"Evet. Bu yüzden ikinci bir tur için yeniden anlaştım. Hepimiz bunu istiyoruz, Frank."

Dünyadayken Frankie arkadaşlarına burada bir fark yaratmayı, ailesini gururlandırmayı umduğunu söylediğinde gözlerini devirmişler ve vatanseverlik konusunda sabırsız davranmışlardı; ama burada, hiç tanımadığı bu kadının yanında otururken Frankie orduya katılırken duyduğu gururu hatırladı.

"Adamın için üzgünüm," dedi Frankie. "George."

"Çok yakışıklıydı Georgie'm," dedi Ethel iç çekerek. "Bir süre onu buraya kadar takip ettiğim ve yine de kaybettiğim için nefret ettim, ama dayandım ve şimdi kaldığıma memnunum. Öğrendiğim şey bu, Frank. Düşündüğümünden daha iyi ve güçlüyüm ve babamın Virginia'daki çiftliğine geri dönüp veterinerlik okuluna girdiğimde, beni durdurabilecek hiçbir şey olmadığını biliyorum. Her şeyi istiyorum Frank. Bir koca, bir çocuk, bir kariyer. Etrafımda çocuklarım, hayvanlarım ve dostlarımla, sallanan koltuğumdan zar zor kalkabildiğim zaman sona erecek kocaman bir hayat. Sen de burada ne istediğini bulacaksın. Söz veriyorum."

"Teşekkürler, Ethel."

"Bu kadar deniz kenarı ağlaması yeter. İçki içer misin, Frank?"

Frankie buna nasıl cevap vereceğini bilmiyordu. Üniversitedeyken kardeşlik toplantılarına gitmiş, birkaç bira içmiş ve Vietnam'daki ilk gecesinde iki kadeh viski içmişti ama aslında kurallara uyan iyi bir kızdı. Aralık ayında yirmi bir yaşına girmişti -Kaliforniya'da içki içmek yasaldı- ama Finley'nin ölümü ve geçen yılki korkunç tatiller yüzünden doğum gününü kutlayamamıştı. "Kutladım."

"Burada bol miktarda var," dedi Ethel. "Dikkatli ol. Kendinize dikkat edin. Bu benim tavsiyem. Ben içmem ama yargılamam da. Burada yaşa ve bırak yaşasın. Geceyi nasıl geçirirsen geçir." Ayağa kalktı, Frankie'ye elini uzattı. "Kalk Teğmen, üstünü başını temizle, temizlenelim, karnımızı doyuralım, sonra da biraz stres atmak için O Club'a gidelim. Vietnam'daki ilk MASCAL'ından daha yeni kurtuldun."

Frankie daha önce hiçbir insanın Ethel kadar hızlı yemek yediğini görmemişti. Yırtıcı hayvanlar yaklaşırken bir sırtlanın avını yutmasını izlemek gibiydi.

Sonunda Ethel boş tabağını kenara itti ve "Canım dans etmek istiyor. Senin?"

Frankie kahverengi sosla kaplı, zorlukla yenmiş Salisbury bifteğine ve fazla pişmiş yeşil fasulyelere baktı. Neden bu kadar çok patates püresi almıştı ki? "Dans edelim mi?"

Nasıl dans edebilirdi ki? Midesi çalkalanmaya ve kramplar girmeye devam ediyordu. Bu gece tanık olduğu şeyin dehşetinden kurtulamıyor, beceriksizliğini kabullenemiyordu. Midesi bulanıyor ve utanıyordu. Sandalyesini geriye itti ve ayağa kalktı.

Yemekhane kanlı kıyafetler giymiş askerlerle doluydu. Ne kadar yüksek sesle konuştuklarına ve ne kadar sık güldüklerine şaşırmişti. Frankie bir MASCAL yaşamış birinin bunu nasıl bu kadar çabuk atlatabildiğini merak ediyordu.

Ethel'i yemekhaneden çıkarken takip etti. Boş sahnenin önünden geçerlerken Ethel, Bob Hope'un askerleri eğlendirdiği Di An'daki Noel gösterisiyle ilgili bir hikaye anlattı. "Bob Hope'la çekilmiş bir fotoğrafımı babama gönderdim. Ahırdaki ilan tahtasına astığını ve herkese kız arkadaşının hayat kurtardığını söylediğini anlattı..."

Frankie dinlemiyordu. İnsanların arasında olmaktan hiç bu kadar hoşlanmamıştı. Sola doğru dönmeye başladı, kulübesine geri dönmek için can atıyordu.

Ethel sanki onun düşüncelerini okumuş gibi Frankie'nin kolunu tuttu. "Sakin ol Frank."

O Club'da Ethel boncuklu perdeyi kenara itti; takırtı sesi şarkılar arasındaki sessizliğin ritmini doldurdu.

İçeride oturmak ya da ayakta durmak için neredeyse hiç yer yoktu. Erkekler gruplar halinde durmuş konuşuyor, sigara ve içki içiyorlardı. Yerde, üzerinde MCNAMARA'NIN HATTI DMZ BOYUNCA BELİRLENDİ manşeti bulunan bir *Stars and Stripes* gazetesi duruyordu. Hava dumanla grileşmişti.

Hiçbir şey olmamış gibi, bazıları hâlâ saçlarında kanla, alkol ve sigara içerek nasıl burada bulunabiliyorlardı?

"Vay canına, Frank. Yarış atı gibi nefes alıyorsun. Dans etmek istemiyorsun, anlıyorum. Bekle biraz." Ethel iki soğuk kola aldı ve kalabalığın arasından kapıya doğru manevra yaptı.

"Hey, güzel anneler, bizi bırakmayın!" diye biri.

"Söylediğimiz bir şey yüzünden mi?"

"Pantolonumu geri giyeceğim. Geri gel!"

İki kadın tuvaletleri ve boş duş kabinlerini geçerek sıra sıra dizilmiş barakaların önüne geldi.

Kapıyı açan Ethel, Frankie'yi tahta çitalı yürüme yolundaki basamaklardan yukarı itti ve nemli, karanlık, kötü kokulu birahaneye girdi.

Işığı yaktı ve Frankie'yi omuzlarından tutarak karyolasına oturmaya zorladı.

"Kan kokusu alıyorum," dedi Frankie.

"Ve sen de cehennem gibi görünüyorsun. Harika bir kombinasyon." "Duş almalıyım."

Ethel, Frankie'ye bir Coca-Cola uzattı ve Frankie'nin karyolasına yan yana, omuz omuza oturdular.

Frankie, Ethel'in karyolasının üzerine asılmış at ve ahır resimlerine baktı ve içini bir keder kapladı. "Kardeşimle birkaç kez ata binmiştik. Çok severdim."

"İlk atımı dört yaşımdayken aldım. Kestane Chester," dedi Ethel. "Annem onu eyerleyip beni sırtına bindirir ve bahçeye çıkarırdı. Bazen hâlâ o rüyayı görüyorum."

"O-"

"Gitti. Meme kanseri. Lütfen üzgün olduğunu söyleme. Bunun doğru olduğunu biliyorum.

Kaç , Frank?" "Yirmi bir."

Ethel başını salladı, ısıklık gibi bir ses çıkardı. "Yirmi bir. Kahretsin, artık o yaşı zar zor hatırlıyorum. Yirmi beş yaşıyayım."

"Vay canına," dedi Frankie.

"Benim daha yaşlı olduğumu sanıyordun, değil mi? Biz burada köpek yılıyla yaşlanırsın, Frank. Ve bu benim ikinci turum. Gittiğimden çenemde kıllar olacak ve çift gözlüğe ihtiyacım olacak, izle."

Ethel bir sigara yaktı. Gri duman onları sarmaladı ve Frankie'nin aniden annesini özlemesine neden oldu. Kendini biraz yumuşarken buldu.

"Barb nerede?"

"Memleketinden bir çocuk bu gece çıtır yaratıklarla birlikte getirildi. Hiç iyi değil. Eminim onunla oturuyordur."

"Çıtır yaratıklar mı?"

"Yanık kurbanları. Biliyorum, , onlara öyle dememeliyiz. Çabuk öğreneceksin, Frank. Ağlamamak için güleriz."

Frankie böyle bir şeyi zorlukla kavrayabilirdi.

"Barb'ın benden hoşlandığını sanmıyorum," dedi Frankie. "Onu suçladığımı söyleyemem." "Sorun sen değilsin Frank. Barb'ın zorlu bir yolu oldu."

"Neden?"

Bu Ethel ona bir bakış attı. "Barb'ın ten rengini fark etmişsinizdir.

mu

?" Frankie yanaklarının yandığını hissetti. St. Petersburg'da hiç siyahi kız yoktu.

Bernadette's, St. Michael Kilisesi'nde ya da Ocean Bulvarı'nda siyah aile yok. Ne kız öğrenci birliğinde ne de hemşirelik programında. Bunun sebebi neydi? "Tabii ki. Ama-"

"Ama hiçbir şey, Frank. Barb hasta ve yorgun diyelim ve öylece bırakalım. Ayrıca tanışabileceğin en iyi ameliyat hemşirelerinden biridir." Ethel kolunu Frankie'ye doladı. "Bak Frank. Şu anda nasıl hissettiğini biliyorum. Hepimiz biliyoruz. Biz de o yollardan geçtik. Vietnam'a katılarak hata yaptığını, oraya ait olmadığını düşünüyorsun. Ama sana şunu söyleyeyim evlat, nereli olduğun, nasıl büyüdüğün ya da hangi tanrıya inandığın önemli değil, eğer buradaysan arkadaşların arasındasın demektir. Biz sana sahibiz."

★ ★ ★

Frankie karyolasına uzandı, saçları ılık bir duştan sonra hâlâ nemliydi ve gözlerini tavana dikmişti. Saatler bu şekilde geçmişti; uyuyamıyordu.

Ayakları yeni kabarcıkların acısıyla zonkluyordu. Barb'ın horultuları küçük barın içini dolduruyor, okyanus sesi gibi geliyordu. Uzaklardan silah patlaması sesleri geliyordu. Ethel dönüp duruyor, karyolasındaki her hareket gıcırđıyordu.

Bu geceki MASCAL'dan görüntüler Frankie'nin zihninde bir dehşet kaleydoskopu gibi dolaştı. Kopmuş uzuvlar, boş bakışlar, fişkırان kanlar, emici göğüs yaraları. Annesi için çığlık atan genç bir adam.

Tuvaleti kullanması gerekiyordu. Oda arkadaşlarından birini uyandırıp onunla gitmeli miydi?

Hayır. Yaşadıkları geceden sonra olmaz.

Yorganı üzerinden attı ve yataktan kalktı, karanlıkta öylece durdu. Yerde bir şeyin koşuşturduğunu duydu ve şimdiden umursamıyordu. Bu geceden sonra fareler onun için neydi ki?

Kıyafetlerini giydi ve çoraplı ayaklarını botlarının içine soktu, oluşan kabarcıkları hemen hissetti.

Dışarıda, yerleşke nispeten sessizdi. Uzaktan gelen silah sesleri, bir motor uğultusu -belki de bir jeneratör- uzaklardan gelen bir müzik sesi. Bir yerlerde birileri transistörlü radyo dinliyordu.

Dışarı çıkmamalıydı. Bunu biliyordu. Tehlikeli olabilirdi. *Bütün askerler centilmen değildir*, demişti Ethel, Frankie'ye savaştaki ordunun dünyadan çok da farklı olmadığını hatırlatarak.

Yine de. Burada nefes alamıyor, uyuyamıyor ve mesanesi boşaltılma ihtiyacıyla ağrıyordu. Gördüğü korkunç görüntüler gitmesine izin vermiyordu ve sıcak başını ağrıtıyordu.

Sert toprak zemine bastı ve tuvaletlere doğru yürüdü. Sol tarafta, gölgeli bir figür yanan bir varilin başında durmuş, ateşe bir şeyler atıyordu. Pis koku bu tarafa doğru yayılıyordu.

Dar bir geçit, iki yanında çivili teller bulunan bir hendeğin üzerine yayılıyordu. Derme çatma köprünün üzerinden dikkatle yürüdü ve kadınların tuvaletine doğru eğildi.

Binadan çıktığında sigara dumanı kokusu almış ve durmuş.

Tepedeki bir direktan aşağıya doğru parlayan turuncu-altın renkli tek bir ışık, az ötede durmuş sigara içen bir adamı ortaya çıkardı.

Hızla arkasını döndü, çatlayan bir şeye bastı. O da döndü.

Göğüs kesici. Jamie.

Gulyabani ışığında, ona gülümsemeye çalışsa bile yakışıklı yüzü çizilmiş görünüyordu.

"Özür dilerim. Yalnız kalmak istiyorsun," dedi.

"Gideceğim-" "Yapma," dedi. "Lütfen."

Frankie dudağını ısırды, Ethel'in erkekler hakkındaki uyarısını hatırladı. Burası yalnız ve gizli bir yerdi. İçkisinin görece güvenli ortamına doğru bir bakış attı.

"Benimle güvendesin McGrath." Bir elini uzattı. Kadın elinin titrediğini gördü. "Bir cerrahın elinin titremesi çok kötü bir şey," dedi.

Frankie ona doğru hareketlendi ama ulaşamayacağı bir yerde kaldı. "Beni kötü bir gecede yakaladın," dedi.

Frankie nasıl cevap vereceğini bilemedi.

"Bugün liseden bir arkadaşım geldi. Birlikte futbol oynamıştık. "*Kurtar beni, JC.*" dedi. Sesi kırıldı. "Uzun zamandır JC olmamıştım. Ve onu kurtaramadım."

Frankie, Finley'nin cenazesinde duyduğu türden şeyler söyleyebilirdi, bir yabancının boş, parlak sözlerini. Onun yerine, "Öldüğünde yanındaydın. Ailesine yalnız olmadığını söyleyebilirsin. Bu onlar için çok şey ifade edecektir. Biliyorum, inan bana. Kardeşim burada öldü ve bize kalan tek şey başka bir adamın çizimleri oldu."

Jamie uzun bir süre ona baktı, sanki söyledikleri onu şaşırtmıştı. Sonra sigarasını yere atıp topuğuyla söndürdü. "Haydi McGrath. Geç oldu. Seninle barına kadar yürüyeceğim."

Ona doğru ilerledi. Kadın da onun yanına düştü. Derme çatma köprüde önce onun gitmesine izin verdi ve kulübenin kapalı kapısında durdu.

"Teşekkürler,"

dedi. "Ne için?"

"Sadece burada olmak, sanırım. Bazen Vietnam'da bir adamı kurtarmak için fazla bir şey gerekmiyor."

Bunun üzerine ona sahte, geçici bir gülümseme verdi ve uzaklaştı.

Yedi

Ertesi sabah Frankie uyandığında barda yalnızdı. Çabucak giyindi ve saat tam 08:00'de yöneticinin karşısına çıktı.

Selam verdi. "Teğmen McGrath, Binbaşı."

"Acil serviste bir taç kadar yardımcı olduğunuzu duydum," dedi binbaşı ve bir dosya açtı. "Küçük bir Katolik kadın üniversitesinden hemşirelik diploması almışsın ve neredeyse hiç klinik deneyimin yok. Ve gençsin." Boynuz çerçeveli siyah gözlüklerinin ardından Frankie'ye baktı. "Sizi buraya getiren nedir, Teğmen?"

"Kardeşim-"

"Boş . Umurumda değil. Ama umarım buraya bir kardeşe merhaba demek için ." Binbaşı Goldstein gözlüklerini burnunda daha yukarı itti. "Donanma ve Hava Kuvvetleri senin gibi bir kızın Vietnam'a gitmesine bile izin vermez. *Eğitim* şartı koşuyorlar." Dosyayı kapattı, içini çekti. "Her neyse. Sen buradasın. Hazır değilsin, hazırlıksızsın ama buradasın. Seni Neuro'ya atıyorum. Gece vardiyası. Orada ne kadar zarar verebilirsin?"

"Elimden geleni yapacağım."

"Uh-huh. Otuz Altıncı Tahliye Hastanesi'ne hoş geldin McGrath. Kendinin en iyi versiyonu ol."

★ ★ ★

Ameliyathanenin yakınındaki Quonset kulübesinde yer alan Nöroloji koğuşu, Stryker iskeletli yataklarla dolu, aydınlık ve kubbeli bir alandı. Frankie daha önce hiç

Daha önce de özel yataklar görmüştü ama bunları okulda ve temel eğitimde öğrenmişti: felçliler, leğen kemiği kırığı olan hastalar, yanık hastaları ya da fazla manipülasyona dayanamayan diğer hastalar için yataklar. İki sıra yatak geniş bir koridorla ayrılmıştı. Serumları asmak için metal borular her duvar boyunca uzanıyordu. Her yataktaki ekipman miktarı şaşırtıcıydı: vantilatörler, soğutma battaniyeleri, monitörler, serumlar. Frankie makinelerin çoğunu tanımiyordu bile. Tepedeki ışıklar bangır bangır parlıyordu. Ventilatorlerin vınlamasını, EKG monitörlerinin vızıltısını duydu.

Sol ön köşede, soluk kıyafetler giymiş yaşlı bir adam bir masada oturmuş yazı yazıyordu. Gördüğü diğer tek asker (ayakta duran) koğuşun en ucundaki bir sıhhiyeciydi; bir hastayı kontrol ediyordu.

Frankie duruşunu düzeltti ve masadaki adama doğru yürürken hissettiğinden daha kendinden emin görünmeye çalıştı. "Teğmen McGrath, emredildiği gibi rapor veriyor, efendim."

Adam başını kaldırıp baktı. Hayatında gördüğü en yorgun gözlere ve sivilce geçmişi olan bir yüze sahipti. İri yanakları çene çizgisini bulanıklaştırıyordu. "Frances, değil mi?"

"Frankie, efendim."

"Yüzbaşı Ted Smith. Doktor. Ne kadar hemşirelik tecrüben var Frankie?"

"RN'im, efendim. Ve ... bir süre yerel hastanemde gece vardiyasında çalıştım." "Uh-huh." kalktı. "Benimle yürü." İleriye doğru yürüdü. İlk adımda

yatakta durakladı. Yanında genç bir Vietnamlı yatıyordu, başı bandajlarla sarılıydı ve bandajların arasından kıvılcıllı-kahverengi bir kan sızıyordu.

Frankie şaşırarak, "O Vietnamlı," dedi.

"Buraya getirilen köylüleri tedavi ediyoruz," dedi Kaptan Smith. "Her neyse Frankie, buradaki her hasta beyin hasarlı. Çoğunda gözbebeği tepkisi yok. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?"

Kadın cevap vermeden önce göğüs cebinden ince bir el feneri çıkardı ve hastanın gözlerine tuttu. "Şunu görüyor musunuz? Tepki yok. Sabit ve genişlemiş. Bunu saat ve tarihle birlikte çizelgesine not edersiniz."

notu nerede ve nasıl alacağını gösterdikten sonra feneri eline tutuşturup yoluna devam etti ve soluk çarşafın altında çıplak yatan, hiçbir şeye bakmayan, çoğu solunum cihazına bağlı genç Amerikan askerlerinin yanından geçti. Birkaç Vietnamlı hasta vardı. Kafasının yarısı kopmuş bir adamın yatağında "Bu bir rotorun içine girdi," dedi.

sargılı ve bir kolu yoktu. Son yatakta bandajlarla kaplı siyah bir adam yatıyordu. Kıvranıyor, anlaşılmaz bir şekilde gevezelik ediyordu. Sonra acı çekiyormuş gibi çığlık attı.

"Komada değil ama bilinci de tam açık değil. Bir şekilde iyileşme şansı var. Dürüst olmak gerekirse çoğunun yok. Vücutlarını kurtaracak becerileri geliştirdik ama hayatlarını değil," dedi Kaptan Smith.

Frankie birçok yatağa baktı; beyaz ve metalden, insanlardan ve makinelerden oluşan bölünmüş bir deniz. Her biri birinin oğlu, kardeşi ya da kocasıydı.

"Üçüncü Sahra Hastanesi'nde bir nöroloğa görünene kadar onları izliyor, pansumanlarını değiştiriyor ve nefes almalarını sağlıyoruz. Durumlarındaki ince değişiklikleri görmeyi öğreneceksiniz. Ama burası bir tahliye hastanesi. Burada uzun süre kalmayacaklar."

"Beni duyabiliyorlar mı?"

"Güzel soru. Evet, Frankie. Sanırım yapabilirler. Umarım . Serum takabilir misin?"

"Teoride, efendim." Kendi beceriksizliğini kıyafetinin üzerinde kırmızı bir harf gibi hissediyordu.

"Merak etme Frankie. Sende yürek var, bunu söyleyebilirim. Yeteneklerini ise öğretebilirim."

★ ★ ★

14 Nisan 1967

Sevgili anne ve babam,

36. Tahliye Hastanesi'nden merhaba! Yazmam bu kadar uzun sürdüğü için özür dilerim. Burada hayatın hızını ifade etmek çok zor. Çoğu zaman ya çok korkuyorum ya da çok yorgun oluyorum. Başımı yastığa koyduğumda, bitmiş oluyorum. Meğer yeterince yorgunsanız her şeyde uyumayı öğrenebiliyormuşsunuz. Kibarca söylemek gerekirse vasatın altında olan hemşirelik becerilerimi geliştirmeye odaklanıyorum. Atandığım Nöroloji koğuşunda uzun saatler çalışıyorum.

Çok şey öğreniyorum! Vardiyamı hastalarımın gözlerine parlak ışıklar tutarak, gözbebeği genişlemesini veya genişlememesini not ederek, cerrahi pansumanları değiştirerek, yaraları emerek, ventilatörleri izleyerek, serumları değiştirerek, felçli hastaları her birkaç

Saatlerce, acı hissedip hissetmediklerini görmek için vücutlarındaki yerleri çimdikliyor veya dürtüyorum. Kulağa geldiği kadar göz alıcı bir iş ve anne, bugünlerde nasıl görüldüğüm hakkında kesinlikle söyleyecek bir şeyin var ama becerilerim gelişiyor. Yavaş yavaş.

Burada iki arkadaş edindim. Ethel Flint, Virginia'dan bir acil servis hemşiresi ve Barb Johnson, Georgia'dan bir cerrahi hemşire. Aklımı başımda tutuyorlar. Amirim Yüzbaşı Smith de harika biri. Kansas City yakınlarındaki küçük bir kasabadan. Onu çok seversin baba. Saat koleksiyonu yapıyor ve tavlaya bayılıyor.

Seni özledim. Bana gerçek dünyadan haberler gönder. Burada gazete olarak sadece Stars and Stripes var ve tek radyo da Silahlı Kuvvetler Radyosu. Son Burton-Taylor kavgası hakkında haber alamadığımızı söylemek yeterli. Lütfen yakında tekrar yazın!

*Seni
seviy
oru
m,
Frankie*

★ ★ ★

Nöroloji koğuşunun görece sessizliği Frankie'nin hemşirelik becerilerini geliştirmesi için mükemmel bir yerdi. Burada nefes alabiliyor, konsantre olabiliyor, Yüzbaşı Smith'e sorular sorabiliyor ve pratik yaptıkça kendine güveni geliyordu. Bu koğuşta çok az acil durum vardı; hastaların yaralarına ameliyathanede zaten bakılmıştı. Hastalar komadaydı ama çoğunun bakıma ihtiyacı olan başka yaraları da vardı. Sessizlik ona düşünmek, incelemek ve her hastayı kontrol ettikten sonra yazdığı ayrıntılı bakım notlarını okumak için zaman veriyordu. Otuz Altıncı Tahliye'deki iş, hastaları tedavi için sahra hastanesine gidecek kadar stabil hale getirmektir. Ağrı yönetimi Frankie'nin en ciddiye aldığı görevdi. Hastaları konuşamadığı için, her birinin ağrı seviyelerini değerlendirmek ve varsaymak için ekstra özen gösteriyordu. Uzaktan bakıldığında koğuş, yaşamla ölüm arasında sıkışıp kalmış genç adamlarla dolu gibi görünüyordu. Çoğu herhangi bir uyarıcıya ya çok az tepki veriyor ya da hiç tepki vermiyordu ama Frankie bu adamlarla ilgilenmek için gereken becerileri öğrendikçe, onları sadece acı çeken bedenler olarak değil, daha fazlasını umut eden adamlar olarak görmeye başladı. Her asker ona Finley'i düşündürdü. Onlarla konuştu

usulca ellerine dokundu. Her bir hastanın burada yattığını, komanın siyah boşluğunda kilitlendiğini ve evini hayal ettiğini hayal etti.

Şimdi on dokuz yaşındaki Er Jorge Ruiz'in, takımının çoğunu kurtarmış bir telsiz operatörünün başucunda duruyordu. Yüzbaşı Smith onu koğuşun arka tarafına yerleştirmişti, bu da nakil için yeterince uzun yaşamasının beklenmediği anlamına geliyordu.

"Hey, asker," dedi Frankie, yakınına eğilip doğrudan kulağına fısıldayarak. "Ben Frankie McGrath. Hemşirelerinizden biriyim."

Paslanmaz çelik bir arabayı yaklaştırdı. İçinde steril gazlı bez, peroksit ve yapışkan bant vardı. Vardiya değişimi için hepsini yenilemesi gerekecekti. Tepedeki ışıklar gözlerini acıtacak şekilde üzerine vuruyordu.

Yavaşça bacağına uzandı ve kanlı gazlı bezi açarken dokunulduğunu hissedip hissetmediğini merak etti.

"Bu acıtabilir," dedi nazikçe, huysuz, kurumuş gazlı bezi kurcalamaya ve pembe, pürüzlü yaradan çekip çıkarmaya başlarken. Gazlı bezi nemlendirerek daha kolay çıkarabilmeyi diledi ama bu şekilde yara kanadı ve kanama iyi bir şeydi.

Gazlı bezin altında kararmış doku parçaları ya da yeşil irin cepleri aradı. Yarayı koklamak için öne doğru eğildi.

Her şey normal. Enfeksiyon yok.

"İyi görünüyorsun, Er Ruiz. Bu odadaki pek çok çocuk böyle bir iyileşmeyi kıskanırdı," dedi yarayı yeniden bandajlarken.

Yanında, vantilatör yükselip alçalıyor, vınlıyor ve gümbürdüyor, çökmüş göğsünü şişirip indiriyordu.

Kapıdaki bir kargaşa sessizliği böldü. Kirli, yırtık kıyafetler giymiş, kanlar içindeki iki asker omuz omuza koğuşa girdi.

"Hanımefendi?" dedi içlerinden biri, Er Ruiz'e yaklaşıp. "O nasıl?"

"Komada," dedi. "Uyanacak mı?"

"Bilmiyorum."

Diğer asker arkadaşının yanına geldi. "O bizim hayatımızı kurtardı."

"Eve gidip itfaiyeci olmak istiyordu. Batı Teksas'ta boktan bir sınır kasabasına. Ona sınavı asla geçemeyeceğini söyledim." Frankie'ye baktı. "Sadece zincirini çektiğimi söylemeliyim."

"Dayanmaya çalışıyor," dedi. Verebileceği tek umut buydu. Ve doğrudu da. Hayatta umut olmak zorundaydı.

"Onunla ilgilendiğiniz için teşekkür ederim hanımefendi. Onunla bir fotoğrafınızı çekebilir miyiz? Annesi için?"

"Elbette," dedi sessizce, Finley'nin bir resminin ailesi için ne kadar önemli olduğunu düşünerek. Genç adama yaklaştı ve onun gevşek elini kendi elinin içinde tuttu.

Asker ateş etti.

"Sizin gibi arkadaşları olduğu için çok şanslı," dedi Frankie. "Annesine yalnız olmadığını söyle."

Askerler ciddiyetle başlarını salladılar. İçlerinden biri cebinden bir iğne çıkardı.

-bir çeşit nişan- ve Frankie'ye uzattı. "Teşekkürler, hanımefendi." Bir süre daha Ruiz'e baktıktan sonra gitti.

Frankie iğneyi cebine koydu ve hastasına baktı. "İyi arkadaşların var," dedi serumunu yenilerken.

Uzun gece vardiyasının sonunda, dik durmak için yapabileceği tek şey buydu. Frankie, yerine gelen hemşire Debbie John'a zar zor bir bakış atarak, tökezleyerek koğuştan çıktı. Sabahın erken saatleriydi ve güneş çoktan üzerine vurmaya başlamıştı. Yemekhaneyi -aç değildi- ve O Kulübü'nü -parti yapmak istemiyordu- es geçerek içki içeceği yere yöneldi. Uzaktan gelen hafif silah seslerinden ve helikopterlerden yakında hastaların geleceğini anlayabiliyordu. Uyuyabiliyorken uyusa iyi olacaktı. Neyse ki meyhane boştu. Barb ve Ethel çoğunlukla gündüzleri çalışıyordu. Haftalardır oda arkadaşlarını neredeyse hiç görmemişti.

Görece sessizlik için minnettar olan Frankie botlarını çözdü, dolabına koydu ve karyolasına uzandı. Dakikalar içinde uykuya daldı.

★ ★ ★

"Kalk ve parla, prenses."

"buradan, Ethel. Ben uyuyorum." Frankie yan yattı.

"Hayır. Babs ve ben bu konuyu konuştuk ve seni kanatlarımızın altına alıyoruz. Kanatlar mı?" Barb'a baktı, o da omuz silkti.

Frankie inledi ve yastığı başının üzerine koydu. "Güzel. Yarın başlıyoruz."

"Bugünden itibaren, Frank. Altı haftadır gorklarla birlikte saklanıyordun. Haftalardır seni O Club'da görmüyoruz. Kim Vietnam'a gelir ve kimseyle oynamaz ki?"

"Yetkin bir hemşire olmayı öğreniyorum."

"İşte bugünün olayı bu. Şimdi üzerine soğuk su dökmeden önce ayağa kalk. Kıyafetlerini giy. Bir saha gezisine çıkıyoruz. Fotoğraf makineni de getir." Ethel battaniyeyi Frankie'nin üzerinden çekerek çıplak bacaklarını ortaya çıkardı.

Frankie homurdanarak yataktan kalktı ve hâlâ yeni görünen, kan lekeleriyle lekelenmemiş bir tişört ve yorgunluk pantolonu giydi. Neuro'da çok fazla kanlı acil durum yoktu.

Ethel ve Barb yemekhanenin dışında onu bekliyorlardı. "Büyücüyü görmeye gidiyoruz. Gelen haberlere göre yaralı yokmuş," dedi Barb gülümseyerek. Frankie'ye zeytin yeşili, kanvas bir şapka uzattı. "Buna ihtiyacın olacak."

Dışarıda kamp son derece sessizdi, ne yaralı taşıyan helikopterler ne de uzaklarda patlayan havan topları vardı. Bir su kamyonu geçerken erkekler ileri geri futbol topu atıyorlardı.

Ethel ve Barbara hastanenin kapısına yakın bir yere park edilmiş olan iki buçuk tonluk bir kamyonu doğru ilerlediler. Yüzbaşı Smith ile birlikte kamyonun arkasına tırmandılar. Bir piyade birliğinden birkaç adam tüfek taşıyarak aralarında duruyordu.

Barb Frankie'ye, ", " dedi. "Sonsuza dek beklemeyecekler."

Frankie kamyonun kasasına tırmandı ve metal zemine, topçunun yanına oturdu. Büyük kamyon gümbürdeyerek canlandı, sarsıldı ve ileri doğru yuvarlanmaya başladı.

"Nereye gidiyoruz?" Frankie sordu.

"MEDCAP," dedi Ethel, iki buçukluk araç gümbürdeyerek korumalı kapıları geçip kırsal alana doğru ilerlerken. Burası güvenli miydi? "Tıbbi Sivil Eylem Programı. Yerel halka tıbbi bakım sağlıyoruz. Eminim onları koğuşlarda görmüşsünüzdür. Yüzbaşı Smith fırsat buldukça bu gezileri düzenliyor ve bunların ona memleketindeki muayenehanesini hatırlattığını söylüyor."

Hastane yerleşkesinden çok uzak olmayan bir köyden geçtiler, çamaşır iplerine asılı üniformalar ve zeytin yeşili tişörtler gördüler. Sonra kırlara çıktılar, solda orman, sağda kirli kahverengi nehir. Bir grup çocuk bir lastiğin üzerinde akıntıya karşı yüzüyor, gülüyor ve birbirlerini itip kakıyorlardı.

Frankie Polaroid'ini kullanarak su boyunca siyah bir mandayı güden genç bir çocuğun ve Frankie'nin *ao dai* olarak adlandırıldığını öğrendiği ince pantolon üzerine uzun, bir tunik giymiş, meyve dolu dokuma bir sepet taşıyan yaşlı bir kadının fotoğrafını çekti.

Kamyonun arkasında duran askerler doğruldu, silahlarını uzaktaki yemyeşil ormana doğrulttular. "Tetikte olun," dedi içlerinden biri ve ekledi: "Keskin nişancılar."

Frankie Polaroid fotoğraf makinesini kucağına indirerek ormana baktı. Orada bir düşman nişancı ekibi saklanıyor olabilirdi. Fil otlarının arkasına çömelmiş, silahlarını kamyonu doğrultmuş adamlar hayal etti. Yüzünü buruşturdu, şapkasını kafasında tuttu ve terlemeye başladı.

Kamyon çamurlu, çukurlu bir yolda gümbür gümbür ilerliyor ve yeşil kırların içinden geçiyordu. Savaşın kanıtları her yerdeydi; toprakta yanık izleri, kum torbaları, sıra sıra akordiyon teller, uzaktan gelen patlama sesleri, tepelerinde uçan helikopterler. Büyük bir ormanlık alanda yapraklar ölmüş ve turuncuya dönmüştü; Frankie bunun ABD'nin bitki örtüsünü öldürmek ve düşmanın saklanma kabiliyetini sınırlamak için bölgeye Agent Orange adlı bir herbisit püskürttüğü anlamına geldiğini biliyordu.

Pirinç tarlalarında ilerleyen ya *da* uzun otların arasında yürüyen Vietnamlı kadınları gördü, akan *ao daislerini* ve konik hasır şapkalarını takmışlardı, sıcak güneşin altında çalışırken bebeklerini ve küçük çocuklarını taşıyorlardı.

Arabayı dağa doğru sürdüler ve sonunda yemyeşil bir yamacı kesen küçük, düz bir ovaya sıkışmış bir köye geldiler. Düzgün bahçeler özenle çitle çevrilmişti ve bambudan yapılmış evler kazıklar üzerinde duruyordu. Bu ücra köyde insanlar ataları gibi yaşıyordu; yaylı tüfeklerle avlanıyor ve pirinç tarımı yapıyorlardı.

Köy, Vietnam'ın çekişmeli Fransız işgali geçmişinin bir kalıntısı olan güzel ama çürümeye yüz tutmuş bir taş binanın etrafında inşa edilmiş gibi görünüyordu. Köylüler -çoğunluğu ince boyunlu, dar bilekli, sürekli betel tohumu çiğnemekten dişleri kararmış, ufak tefek, kambur yaşlı erkek ve kadınlar- kulübelerinden çıkıp, ellerini kavuşturmuş, başlarını saygıyla öne eğmiş bir şekilde iki buçukluk binanın önünde düz bir sıra halinde durdular.

Ethel ayağa kalkmaya başladı.

"Dikkatli olun," dedi silahlı piyadelerden biri. "VC her yerde. Çocukların ve yaşlı kadınların üzerine bomba yerleştiriyorlar. İçeride olabilirler

çalı."

Frankie etrafına bakındı. Bombalar... çocukların üzerinde mi? Nereden bilebilirdiniz ki? Bu insanları, gizli bombalarıyla pek çok askeri havaya uçuran Vietkong'dan nasıl ayırabilirdiniz? Kimin düşman kimin müttefik olduğunu nereden biliyordunuz?

Çürük siyah giysileriyle köylülerin oluşturduğu sıraya dikkatle baktı, kadın ya da erkek, genç kimse yoktu; sadece çok yaşlılar ve küçük çocuklar vardı. Kollarına gizlenmiş kılıçlar, bellerine sokulmuş silahlar var mıydı?

"Hadi çocuklar," dedi Barb. "Endişelenmenin faydası yok."

"Hadi işe koyulalım," dedi Kaptan Smith. Sağlık ekibi kamyonun altına atladı.

Kırmızı toprağa en son inen Frankie oldu. Kendinizi görünmez düşmanlardan nasıl koruyacaktınız?

Kaptan Smith yaklaştı ve kolunu okşadı. "Sen iyi bir hemşiresin Frankie. Git onlara göster."

On yaşındaki Amerikalı bir çocuktan daha uzun olmayan, koyu tenli ve siyah dişli yaşlı bir adama doğru yürürken başıyla onayladı. Sağlık ekibine gülümsedi; yüzünde derin çizgiler vardı. Çarpık bir parmakla onları kendine doğru çekti, sonra döndü ve onları yıkık dökük Fransız villasına götürdü. Taş duvarlar kurşun delikleriyle doluydu; birkaç odada duvarlar yıkılmıştı. Yerde çimen benzeri hasırlar seriliydi. Büyük bir şöminede ateş parlıyordu. İçinde siyah bir tencere fokurduyor ve patlıyor, nemli odaya zengin bir baharat kokusu gönderiyordu.

Yaşlı adam eline büyük bir toprak testi aldı ve Kaptan Smith'e doğru tuttu. Cılız bir sesle, "*Bac-si, Ca mon,*" gibi bir şey söyledi. Uzun bir yudum aldı ve testiye doktora uzattı.

İçmeyecekti, değil mi? Neydi o?

"Sanırım 'teşekkürler doktorlar' anlamına geliyor," dedi Barb. Doktordan sonra sürahiyi alan ikinci kişi oldu ve derin derin içti, sonra sürahiyi Frankie'ye uzattı, o da yavaşça içti.

Çanak çömleğin dudağına baktı ve yavaşça ağzına götürdü. Küçük bir yudum aldı, tadının tatlı ve keskin olduğunu görünce şaşırdı, bir tür şaraptı.

Yaşlı adam ona gülümseyerek başını salladı ve kendi dilinde bir şeyler söyledi. Frankie belirsiz bir şekilde gülümsedi ve bir yudum daha aldı.

Karşılama töreninin ardından ekip, köylülere yardım etmek için istasyonlar kurdu. Her şey el işaretleriyle anlatılıyordu. Köylülerin hiçbirisi tek kelime İngilizce bilmiyordu. Sağlık ekibi, sazdan çatısı olan çıplak bir kulübede portatif bir muayene masasıyla derme çatma bir klinik kurdu; dışarıda, çocukların saçlarındaki bitleri temizlemek ve ciltlerindeki yaraları yıkamak için sabunlu su dolu bir küvetle başka bir masa kuruldu. Sinekler her şeyin üzerine konuyordu; saçlara, dudaklara, ellere. Kamyonun şoförü, etrafında toplanan ve daha fazlasını isteyen çocuklara şeker dağıttı.

Frankie sonraki birkaç saat boyunca eski villanın yaşam alanında köylülere hizmet verdi. Köylüler, genç yaşlı, çeşitli rahatsızlıkları için sabırla muayene olmayı bekledi. Frankie kurt düşürücü haplar, antiasitler, aspirin, müshil ve sıtma tabletleri dağıttı. Dişleri kontrol ediyor, kulak kanallarına bakıyor ve kalp atışlarını dinliyordu. Neredeyse köylülerin sırasının sonuna gelmişti ki, beş yaşından büyük olmayan küçük bir çocuk gizlice yanına sokuldu. Kısa kollu bir gömlek ve şort giymişti, ayakları kirliydi ve düzensiz kesilmiş siyah saçlarını kızıl çamurla yüzünün arkasına sıvamıştı. Konuşmadı ya da kızın kolunu çekiştirmede; yanından da ayrılmadı.

"Neye ihtiyacın var ufaklık?" diye sordu, son hasta da tedavi edildiğinde.

Kalbini eriten bir şekilde ona gülümsedi.

Onu kollarının arasına aldı. Kollarını ve bacaklarını ona doladı ve sorgulayan gözlerle ona baktı, kendi dilinde bir şeyler söyledi.

"Ben-"

Çocuk onun kollarından kurtuldu ve elini tutup çekmeye başladı.

Onu.

Onu takip etmesini istedi. Frankie arkasına baktı. Kimse onu izlemiyordu. Onu. Dışarıda Ethel iğne yapıyor, Barb da yaşlı bir kadının pala yarasını temizliyordu.

Frankie tereddüt etti; dikkatli olması konusunda uyarılmıştı. VC her yerde saklanıyor .

Çocuk daha sert çekti. Çok masum, çok genç görünüyordu. Korkulacak biri değildi.

"Tamam," dedi.

Onu çatlak taş bir koridora götürdü; bu koridorda ufalanan taş karoların arasında sürünüyor ve dokunaç gibi

küf karası zemin. Mentşeleri yarıya kadar sarkan kapalı ahşap bir kapının önünde durdu, ona baktı ve kendi dilinde bir soru sordu.

Başını salladı.

Kapıyı açtı.

Frankie çürümüş ve kötü bir koku aldı...

İçeride bir mum alevi, kirli battaniyelerle örtülü bir hasırın üzerinde yatan ve çok uzakta olmayan bir lazımlık bulunan bir çocuğu aydınlatıyordu. Frankie ağzını ve burnunu bir mendille kapatıp yaklaştı.

Kız ergenlik çağındaydı, belki on üç yaşındaydı, karışık siyah saçları ve solgun bir teni vardı. Sol eli kirli, kanlı bir bandajla sarılıydı.

Frankie, kendisine temkinli gözlerle bakan kızın yanına diz çöktü. "Sana zarar vermeyeceğim," dedi ve sargılı elini kaldırıp yavaşça açtı. Çürük kokusu onu rahatsız etti. El tanınmayacak kadar parçalanmıştı. Açık yaralardan yeşil irin sızıyordu. Bir parmakta, yırtılmış siyah etin arasından bir kemik çıkmıştı.

Siyah et. Kangren. Bunu okumuştı ama hiç görmemişti.

Çocuk kendi dilinde bir şeyler söyledi. Kız başını şiddetle salladı.

Frankie çocuğa, "Burada kal," dedi ve kızın mahvolmuş elini dikkatlice bıraktı.

Kapıdan geçip koridordan aşağı indi ve dışarıdaki tatlı, temiz havaya çıktı. "Kaptan Smith! Buraya gelin! Çantanızı getirin."

Doktoru karanlık, kokuşmuş odaya geri götürdü. Taşları sessizce geçti, ayak sesleri Frankie'nin kalbinin hızlı atışlarıyla eşleşiyordu.

Kızın yanında diz çöktü, yaralarını inceledi ve sonra derin bir iç çekti. "Şeker kamışı fabrikalarından birinde çalışıyor olmalı. Bu bir silindir yaralanması."

"Ne yapabiliriz?"

"Onu Üçüncü Sahra Hastanesi'ne gönderebiliriz. Vietnamlıların kaldığı bir koğuş var ama bu köylüler kendilerine güvenen insanlar. Onu bırakmak istemeyeceklerdir ve geri döneceğimizi garanti edemeyiz. Ampütasyon ve antibiyotikler yaşaması için en iyi şans. Hiçbir şey yapmazsak kangren yayılacak ve enfeksiyondan ölecek."

Birbirlerine baktılar ama ikisi de ortada bir soru olduğunu düşünmedi. Bu kızın hayatını kurtarmaya çalışmak zorundaydılar.

"Ethel'i çağıracağım-"

"Hayır. Seni istiyorum Frankie. Çocuğa gitmesini söyle."

Frankie bir panik dalgası hissetti ama Kaptan Smith çoktan diz çökmüş, çantasını açmıştı. Bir şırınga çıkardı ve sakinleştirici verdi. Kız gözlerini gevşediğinde, Yüzbaşı Smith, "Tut onu Frankie," dedi ve bir testere çıkardı.

Genç Vietnamlı çocuk kaçtı. Dr.

Smith morfin verdi.

Kaptan Smith, "Onu kolundan tut," dedi. "Sertçe."

Frankie kızı tuttu ve yardım etmek için elinden geleni yaptı; amputasyon o kadar acımasızdı ki birkaç kez gözlerini kaçırmak zorunda kaldı, ancak ameliyat bittiğinde ve kız hareketsiz yattığında, Frankie dikkatlice güdük tedavi etti ve temiz beyaz gazlı beze sardı. Frankie amputasyonun tedavisini bitirdiğinde arkasını döndüğünde duvara yaslanmış, gözleri yaşlı, zayıf, yaşlı bir Güney Vietnamlı kadın gördü. Frankie usulca, "Belki de bu onun büyükannesidir," dedi.

"Antibiyotikleri ona verin ve açıklamaya çalışın," dedi Kaptan Smith. "Bandajın nasıl sarılacağını gösterin."

Frankie başıyla onayladı. Odanın arka tarafındaki sessiz kadının yanına gitti ve kızın nasıl bir bakıma ihtiyacı olduğunu açıklamak için elinden geleni yaptı.

Kadın ona sabit bir şekilde baktı, anlayışla başını salladı ve sonra derin bir şekilde eğildi.

Frankie kadına antibiyotikleri ve gazlı bezi verdikten sonra Kaptan Smith'i binadan çıkarken takip etti. Kamyonun kasasına doğru ilerlerken kolunda bir çekiştirme hissetti.

Küçük çocuk küçük elini uzattı, parmaklarını açtı. Avucunda pürüzsüz gri bir taş vardı. Kendi dilinde bir şeyler söyledi ve ona doğru itti. Kız bunun değerli bir eşya olduğunu hissetti. "O senin kız kardeşin mi?" Frankie sordu.

Gülümsedi ve elini tekrar ona doğru uzattı. Kadın taşı nazikçe aldı, kırmak istemiyordu. Sonra boynunun arkasına uzanarak on üç yaşındayken taktığı Aziz Christopher madalyasını çıkardı. Kolyeyi, gözleri sevinçle açılan çocuğa uzattı.

Pürüzsüz taşı bluzunun cebine koydu ve kamyonun arkasına tırmandı. Onlar uzaklaşırken, çok yaşlı ve çok genç köylüler bir sıra halinde sessizce dururken, Frankie cebinden taşı çıkardı.

Küçük bir taş, normalde görmezden geleceği bir şey.

Avucunda bir tılsıma dönüştü. O gün yaptıkları çalışmalar sayesinde bir kız çocuğunun yetişkinliğe ulaşacağını hatırlatan bir hatıra. Evet, bu kız savaştan sağ çıkan ampute kuşağına katılacaktı ama koşup oynayabilecek, evlenebilecek ve kucağında bir çocuk tutabilecekti.

"Bugün iyi iş çıkardın Frankie," dedi Barb. "Her şeye rağmen senin için umut olabilir."

Ethel bir paket sigara çıkardı. "Bu, kızımızı Neuro'dan kurtarmak için ilk adım."

Frankie bir sigara aldı ve . "İkinci adım ne?" Barb gülümsedi. "Tatlım, hâlâ bunun üzerinde çalışıyoruz."

OceanofPDF.com

Sekiz

21 Nisan 1967

Sevgili Frances Grace,

Bir aydan fazladır orada olduğuna inanamıyorum.

Senin yokluğunda ülke çıldırdı.

Oturma eylemleri. Protestolar. Kaldırılan yumruklar. İnanın bana, bu özgür aşk kızlarının birçoğunun başı belaya girecek ve o zaman kirli ayaklı sevgilileri nerede olacak? Ya hapiste ya da çoktan gitmiş olacaklar. Dünya erkekler için değişiyor, Frances. Kadınlar içinse hemen hemen aynı kalır.

Başkan protestoların savaşı uzattığını söylüyor.

Baban ve ben her gece haberleri izliyoruz, her ne kadar aptalca da seni bir an olsun görebilmek umuduyla. Askerlerin keyfi yerinde görünüyor.

Sevg

ileri

mle,

Senin

Anne

NOT. Eski bir arkadaşınızı gördüm, adını hatırlayamıyorum, St. Bernadette's'te çok kötü voleybol oynayan kıvrıcık saçlı bir kızdı- her neyse, onu San Francisco'da televizyonda yayınlanan bir grev sırasında gördüm. Onu

Göğüsler o kadar hızlı hareket ediyordu ki, Sonny Liston'ın kirli bir tişörtün altında dövüşen boks eldivenlerine benziyorlardı. Lütfen biri bana zıplayan göğüslerin özgürlük davasını nasıl ilerlettiğini açıklayabilir mi?

★ ★ ★

Vardiyasının sonuna yaklaşp gece çökmeye başladığında Frankie, Oklahoma'dan genç bir adam olan hastalarından birinin yanındaki sandalyeye oturdu. İki hafta önce gündüz vardiyasına terfi etmişti.

Yüksek sesle okuduğu kitabı kapattı. *Bazen Büyük Bir Fikir.*

"Pekala, Trevor," dedi hastasına, "çok yorgunum. Duşa girip ortalığı dağıtmam ve sonra da yatmam gerek. Bugün hava o kadar sıcaktı ki su ılık olabilir." Onun eline dokundu. "Yarın Üçüncü Bölge'ye gidiyorsun. Seni özleyeceğim."

Elini sıktı ve sonra yataktan yatağa geçerek her hastasına bir dokunuşla ve fısıltıyla iyi geceler diledi: "Artık güvendesiniz. Sizi eve götüreceğiz." Bu kadar kırılmış bir adama söyleyebileceği tek şey buydu. Sonra sıcak TaB kutusunu kaptı ve içkisine doğru yola koyuldu.

Mayıs ayının sıcak ve kuru bir günüydü. Kavurucu güneş toprağı pişirip sertleştirmiş, derisini ve saçlarını kurutmuştu. Sürekli kaşınıyor ve terliyordu.

Barda Ethel ve Barb'ı sivil giysiler içinde buldu; Ethel Saygon'da Vietnamlı bir kadına diktirdiği yazlık bir elbise, Barb ise özel yapım siyah ipek bir *ao dai* giymişti.

Frankie yatağının üzerinde duran, Bullock'tan aldığı elbisesini gördü: Peter Pan yakalı ve uyumlu kemeri olan güzel bir mavi kılıf. Son on yıldan kalma bir şeydi. Annesi onu "partiler için" savaşa götürmesi konusunda ısrar etmişti.

Frankie elbiseyi bir kenara itti ve yatağına uzandı. "Çok yorgunum."

Ethel Barb'a baktı. "Yorgun musun?"

"Ayakta duracak halim yok."

"Uyuyacak mısın yoksa Kaptan Smith'in veda partisine mi gideceksin?"

"Bu gece mi?" Frankie omuzlarının çöktüğünü söyledi. "Lanet olsun."

"Yürü Frank," dedi Ethel.

bir şey yoktu. Yüzbaşı Smith harika bir öğretmen ve üst rütbeli bir subaydı. Frankie'ye Nöroloji'deki hastalara bakması için gereken becerileri öğretirken nezaket ve sabır göstermişti. Frankie onunla koğuştaki sayısız saatler geçirmiş, hatta O Club'da bir iki kez kolasını paylaşmıştı. Dünyaya geri döndüğünde çocuklarının fotoğraflarına bakıp hayıflanmıştı. Veda etme fırsatını kaçırmamasına imkan yoktu.

★ ★ ★

"Aracımız bu mu?" Frankie helikopter pistine yaklaştıklarında kaşlarını çatı. Helikopterler büyük ve manevra kabiliyeti yüksek olabilirdi ama onlar da birer hedefti. Düşman onları gökyüzünden vurmaya bayılırdı ve bir helikopter havada patladığında genellikle geriye hiçbir kalıntı kalmazdı. Bunu çok iyi biliyordu.

Rotorlardan çıkan sıcak hava kiri savurdu, gözlerini yaktı.

Ethel Frankie'yi ileri doğru itti; bir asker onu helikoptere bindirdi. Frankie arka tarafa doğru koştu, bir yere oturdu ve kendini duvara yasladı.

Barb ve Ethel'in her biri açık kapı çerçevelerinden birine oturmuş, ayakları kenarda sallanıyor, helikopter havaya yükselip burnu aşağıda, kuyruğu yukarıda ileri doğru fırlarken gülüyorlardı.

Helikopterin içindeki gürültü kulakları tırmalıyordu.

Sola döndüklerinde Frankie açık kapıdan Vietnam'ı gördü: Düz yeşil ormanlık alan, teknelerle dolu kahverengi bir su şeridi. Beyaz kumlu plajlar Güney Çin Denizi'nin turkuaz sularını çevreliyordu. Uzaktaki yemyeşil dağlar bulutlarla kaplı mavi gökyüzüne uzanıyordu.

Yıkım da vardı. Işığı yakalayan ve binlerce renk parıltısıyla geri gönderen akordiyon teller. Toprakta dev kırmızı delikler, devrilmiş ya da kesilmiş ağaçlar. Yollara saçılmış hurda metal yığınları. Helikopterler manzaranın üzerinde süzülüyor, yere ateş açıyor, ateş ediliyordu. Rotorlarının sürekli vızıltısı, havan topu saldırılarının *pop-pop-pop* sesleri. Toprak yollarda yuvarlanan tanklar, kırmızı toz bulutları saçıyor. O günlerde ABD, Ho Chi Minh Yolu'nu sürekli bombalıyordu. Pleiku adlı bir köyün yakınındaki dağlarda çatışma vardı.

"Bu Long Binh," diye bağırdı topçulardan biri.

Frankie, Long Binh'in ÷lkedeki en büyük üslerden biri olduğunu biliyordu. On binlerce insan orada yaşıyor ve çalışyordu. Üsteki kantinin memleketteki herhangi bir mağazadan daha büyük olduğunu duymuştu. Yukarıdan bakıldığında, ormandan oyulmuş, düz kırmızı bir dikdörtgen toprak üzerine inşa edilmiş, genişleyen bir şehirdi. Buldozerler kenarları ısıyor, sürekli daha fazla yer açıyordu. Görülebilecek tek bir ot ya da ağaç yoktu, yeşil hiçbir şey yoktu, geçici şehirlerini inşa etmek için yıktıkları ormandan geriye hiçbir gölge parçası .

Gün batımı gökyüzünü parlak, alev alev yanan bir kırmızıya çevirirken helikopter pistine indiler.

Frankie dikkatle öne doğru eğildi, helikopterden dışarı çıktı ve yolların, insanların, tankların ve buldozerlerin kirli, pis kokulu karmaşasında nereye gittiklerini tam olarak bilen Ethel ve Barb'ı takip etti. Burası tam bir faaliyet yuvasıydı; sayıları giderek artan yaralıları barındırmak için devasa bir hastane inşa ediliyordu.

Long Binh'deki Subaylar Kulübü efsanevi bir yerdi. Frankie dillere destan partiler ve sarhoşluk şenlikleriyle ilgili hikâyeler duymuştu, hatta zaman zaman milletvekilleri bile çağırılmıştı. İlk turunun büyük bölümünde Long Binh'de bulunan Yüzbaşı Smith hâlâ sık sık kulüpten söz eder ve veda partisinin başka bir yerde yapılmasını istemediğini söylerdi.

Barb önce O Club'a ulaştı ve kapıyı açtı. Frankie onun yanına taşındı. Gülünç derecede muhafazakâr mavi elbisesinin içinde kendini dikkat çekici hissediyordu, tırnakları hızla kesilmiş ve siyah pixie kesimi o kadar büyümüşü ki Beatles'tan birine benziyordu. Üzerine bağladığı başörtüsü de pek yardımcı olmamıştı. En azından artık sadece botları yerine spor ayakkabıları vardı.

Subaylar Kulübü beklediği gibi değildi. Ama ne bekliyordu ki? Coronado Adası'ndaki şehir kulübü gibi beyaz keten masa örtüleri ve siyah giysili garsonlar mı?

Aslında sadece karanlık, keyifsiz bir bardı. Boğucu sıcak hava sigara dumanı, dökülen içki ve ter kokuyordu.

Ahşap bir bar binayı boydan boya kaplıyordu; bir sıra adam barın önünde sıralanmıştı. Diğerleri de ahşap masaların etrafına dizilmiş, uyumsuz sandalyelerde oturuyordu. Burada çok fazla kadın yoktu ama olan birkaç kişi de dans pistindeydi. Otuz Altıncı Birlik'teki cerrahi hemşirelerden biri olan Kathy Mohr'un Yüzbaşı Smith ile dans ettiğini gördü. Barın üzerine bir pankart asılmıştı. Üzerinde BON VOYAGE, CPT SMITH yazıyordu.

Frankie'nin aklına birden ailesinin Finley'nin savaşı gidişini kutlamak için verdiği yemekli parti geldi.

Başka bir dünya, başka bir zaman gibi geliyordu. Korkunç derecede saf.

Barb, Frankie'yi erkek kalabalığının dirsekleyerek sürükledi. Barda bir cin tonik ve iki soda sipariş etti, seslerin ve müziğin gürültüsü arasında sesini duyurmak için bağırdı. Yanında bir asker duruyordu, kurt gibi gülümsüyordu, iki Amerikalı kadın görmekten heyecanlanmıştı. Frankie askerın kolundaki Birinci Piyade Birliği'ne ait Büyük Kırmızı Bir armasını gördü.

Barb adamı görmezden geldi ve üç içkiyi boş bir masaya doğru taşıdı. Müzik değişti, seksi bir hal aldı. Frankie'nin daha önce duymadığı bir şarkı. "*Hadi bebeğim, ateşimi yak.*"

Frankie masaya doğru ilerlemek üzereydi ki biri koluna dokundu.

Dr. Jamie Callahan orada durmuş gülümsüyordu. İlk kırmızı alarmında ona nasıl yardım ettiğini, sesinin ne kadar sakinleştirici olduğunu, ona gösterdiği nezaketi ve tuvaletlerin yanında konuştukları geceyi hatırladı. Günlere terfi ettiğinden beri onu yemekhanede ya da O Club'da bir iki kez görmüştü ama fazla konuşmamışlardı.

Bu gece, beyaz tişörtü, teçhizatı ve savaş botlarıyla, Robert Redford'un *Bu Mülk Mahkûmdur* filmindeki gibi yakışıklıydı. Ve bunu biliyordu. Kuralların izin verdiğinden daha uzun kirli sarı saçları, mavi gözleri, kare çenesi. Herkes ona Amerikalı komşu çocuğu diyebilirdi ama yine de gözlerinde hüzün, omuzlarında hafif bir sarkma vardı. Onda yüzeyin hemen altında yatan bir umutsuzluk sezmişti. Keder. Belki o da bunu kendisinde görmüştü.

"Hemşireler geldiğine göre artık bir parti var," dedi ve ona gergin bir gülümseme verdi.

Onun bakışlarıyla karşılaştı. Komadaki hastaları inceleyerek geçirdiği haftalar gözlem becerilerini keskinleştirmişti. "İyi misin?"

Müzik değişti. Percy Sledge'in duygulu "When a Man Loves a Woman" şarkısı odayı doldurdu.

"Dans et benimle McGrath," dedi. Kendini , ben çok havalıyım, sen de çok havalı olacaksın tarzı bir istek değildi bu. bir şeye gülüp geçerdi.

Bu, çaresizlik ve yalnızlıkla dolu bir adamın .

Bu duyguyu çok iyi biliyordu. Her vardiyasında komadaki hastalarının arasında mucize umuduyla dolaşırken bunu hissediyordu.

Onun elini tuttu. Adam onu dans pistine götürdü. Ona yaslandı, onun sağlam gücünü hissetti ve aniden, keskin bir şekilde, kendisinin de ne kadar yalnız olduğunu fark etti. Sadece Vietnam'da değil, Finley'nin ölümünden beri.

Yanağını onun köprücük kemiğine yasladı. Kolay, tanıdık bir ritimle hareket ediyor, sadece müzik değiştiğinde adımlarını değiştiriyorlardı.

Sonunda başını kaldırdı ve onu kendisine bakarken buldu. Yavaşça uzandı, saçlarını gözlerinden uzaklaştırdı. "Yorgun görünüyorsun."

"Zor bir gün."

Gülümsemeye çalıştı ve bu çabası ona dokundu. Bu özel kamuflajın ne kadar zor olabileceğini biliyordu.

"Çok gençler," dedi.

"Bana iyi bir şey söyle," dedi.

Bir dakika düşündü ve gülümsedi. "Yedi yaşındaki yeğenim Kaylee dişini kaybetti. Diş perisi ona elli sent bıraktı ve o da bir Japon balığı aldı. Kardeşi Braden futbol takımına girdi."

Frankie bunun tatlılığına gülümsedi. Tam ona dünyadaki yaşamı hakkında bir şeyler soracaktı ki O Club'ın kapısı patlayarak açıldı ve uzaktan gelen bir havan topu saldırısının sesi içeri girdi. Üç adam içeri girdi.

Strode, gerçekten. Dikkat çekiyorlardı, gürültü yapıyorlardı, gülüyorlardı. Bırakın subay gibi görünmeyi, asker gibi bile görünmüyorlardı. Üçünün de saçları kurallara uygun olamayacak kadar uzundu. İkisinin bıyıkları vardı. Biri kovboy şapkası ve Warlocks tişörtü giyyordu. Sadece bir tanesi donanmanın mavi kıyafetlerini giymişti. Kollarını birbirlerinin omuzlarına dolamışlar ve kulağa dövüş şarkısı gibi gelen bir şarkı söylüyorlardı.

Kalabalığı iterek geçtiler ve üzerinde REZERVE tabelası olan bir masaya oturdular. İçlerinden biri elini kaldırdı ve *ao dai* giyen Vietnamlı bir garson elinde bir şişe Jack Daniel's ve tepside üç shot bardağıyla koşarak geldi. Kızıl saçlı ve seyrek bıyıklı ufak tefek bir adam başını geriye attı ve bir kurt gibi uludu.

"Kim bunlar?" Frankie sordu. Deniz subaylarından çok Berkeley öğrencilerine ya da kovboylara benziyorlardı.

"Yeni filo. Deniz Kurtları. Donanma helikopter savaş desteği. Donanmanın kuş pilotlarına ihtiyacı vardı, bu yüzden geçen yıl birkaç jet jokeyi seçtiler, gönüllüler istediler ve onlara helikopter uçurmayı öğrettiler. Saçları ve kıyafetleriyle kibirli ve kontrolsüz görünebilirler ama onlar birer yük beygiridir. Mesai saatleri dışında bizim için pek çok tıbbi tahliye uçurdular. Deniz Kurtlarından birini çağırırsınız ve Victor Charlie'yle savaşmıyorlarsa çıkarlar." Bir süre sessiz kaldıktan sonra, "Seni düşünüyordum McGrath," dedi.

Şimdi sesi ve görüntüsü herhangi bir cerrah gibiydi. Bu adama gülebilirdi. "Gerçekten mi?"

"Yeterince uzun zamandır saklanıyorsun." "Saklanmak mı?"

"In Neuro. Kız ekibin -Ethel ve Barb- bana yükselmeye hazır olduğunu söylediler."

"Oh."

"Yüzbaşı Smith olağanüstü bir iş çıkardığını söylüyor. Şimdiye kadar gördüğü en hızlı öğrenci olduğunu söyledi."

Frankie nasıl cevap vereceğini tam olarak bilemiyordu. Kaptan Smith ona hiç böyle bir şey söylememişti.

"Ayrıca sizin merhametli olduğunuzu söylüyor ki bunu zaten biliyordum." "Şey..."

"Asıl mesele şu. Bu cehennem çukuruna bandaj değiştirmek için mi yoksa hayat kurtarmak için mi geldiniz?"

"Şey. Bunun pek adil olduğunu sanmıyorum, efendim."

"Jamie," dedi. "Tanrı aşkına, McGrath. *Jamie*."

"Yani Jamie. Bunun adil olduğunu sanmıyorum. Fırsatçı bir enfeksiyon -"

"Gel benimle ameliyatta çalış. Patty Perkins kısa süreli çalışıyor. İhtiyacım olan onun yerine geçecek iyi biri."

"Yeterince iyi değilim," dedi. "Sara'yı yanık ünitesinden al." "Seni istiyorum McGrath."

Bu cümlede oraya ait olandan daha fazlasını duydu, uyarı zillerini çalmaya yetecek kadar sıcaklık. "Eğer bu sadece benimle yatmak için bir yolsa-"

Ona rahat bir gülümseme verdi. "Seninle yatmayı çok isterdim McGrath ama konumuz bu değil."

"Yeterince iyi değilim. Gerçekten."

"Seninle işim bittiğinde öyle olacaksın. Scout'un onuru."

"Hiç izci oldun mu?"

"Tabii ki hayır. Burada ne işim olduğunu hâlâ çözemedim. Sanırım çok fazla borç ve çok fazla savaş hikayesi var. Babam bana aptal olduğumu söyledi. Ama buradayım ve yedi ay daha burada olacağım. Yanımda iyi bir hemşireye ihtiyacım var."

Frankie bunların hepsinden korkuyordu -toplu kayıplar, işinde başarısız olmak, Jamie'yi uzak tutmak- ama neredeyse iki aydır buradaydı ve ne kadar kötü olsa da zaman hızla ilerliyordu. Neuro'dan öğrenebileceği her şeyi öğrenmişti. Hemşireliği gerçekten seviyorsa ve daha da iyi olmak istiyorsa, bir sonraki adımı atmanın zamanı gelmişti.

"Tamam, Yüzbaşı Callahan. Ameliyathaneye nakil için başvuracağım."

"Mükemmel." Kendinden çok memnun görünüyordu. Gözlerinde Frankie'nin pek çok kadını baştan çıkardığını düşündüğü bir parıltı vardı. Av olmak niyetinde değildi; ama gerçek şu ki adam onu baştan çıkarmıştı. Ve onun da bunu bildiğinden emindi.

★ ★ ★

Ameliyathanedeki ilk vardiyasının olduğu gün, Frankie kapının önünde yığılı kum torbalarına bakarak durakladı, derin bir nefes aldı ve Quonset kulübesine girdi.

Kaos.

Parlak ışıklar, bangır bangır çalan müzik, bağırarak talimatlar veren doktorlar, sağlık görevlileri ve hemşireler, çılgılık atan yaralılar. Kanlı bir önlük giymiş ve maskelenmiş Jamie'nin kendisine doğru geldiğini gördü. Her yerde kan vardı, duvarlarda, yerde, yüzlerde; damlıyor, fişkırıyor, birikiyordu. Kanlı giysiler içindeki Patty Perkins, "Yoluma çıkıyorsun McGrath," diye bağırarak Frankie'yi kenara itti; iki sağlık görevlisi ameliyathaneye bir sedye taşıırken Frankie tökezleyip duvara çarptı. Üzerinde bir asker -bir çocuk- oturmuş, "Bacaklarım nerede?" diye bağırıyordu.

"Nefes al McGrath," dedi Jamie, giysili dirseğiyle omzuna hafifçe dokunarak. Başını kaldırıp ona baktı, maskesinin üstündeki yorgun gözlerini gördü. Yanlarından bir sedye geçiyordu, içinde bağırsakları dışarı sarkmış genç bir adam vardı.

Barb sedyenin yanında koşuyordu. "Pre-Op'tan geliyorum."

Frankie sedyenin arkasındaki kan izlerine bakarken boğazına şeylerin düğümlendiğini hissetti.

"Tamam McGrath. DPC'nin ne olduğunu biliyorsun, değil mi?" Jamie söyledi.

Hatırlayamadı.

"*McGrath*. Odaklan."

Biliyordu, tabii ki biliyordu. Haftalardır onlarla ilgileniyordu. "Gecikmiş birincil kapanma. Kirli yaraların temizlenmesi gerekir. Enfeksiyonu önlemek için daha sonra kapatırız."

"Tamam. Benimle gel."

Frankie ameliyathaneye doğru ilerledi ve yarı yolda Jamie'nin ilerlemesini sağlayacak kadar yakınında olduğunu fark etti. Onu sedyede yatan genç bir adama götürdü.

"Bu bir D ve I. Debride ve irrigate. Bu bir parça yarası. Kanamayı durdurmamız, metal parçaları çıkarmamız ve ölü deriyi kesmemiz gerekiyor. Sonra salinle sulayacağız. Büyük deliklerden küçük delikler açarız. Bana yardım edebilir misin?"

Başını iki yana salladı.

Ona baktı ve yumuşak bir sesle "Bana bak" dedi.

Kadın yavaşça nefes verdi ve ona baktı.

"Korkma McGrath. Bunu başarabilirsin."

Korkma.

"Doğru. Evet," diye yalan söyledi. "Evet, tabii ki."

★ ★ ★

Sonraki altı saat boyunca, Altıncı Koğuş'un kapıları, sağlık görevlileri ve sıhhiye erlerinin Pre-Op'tan yaralıları getirmesiyle tekrar tekrar açıldı. Frankie buna itme denildiğini öğrendi.

Şimdi ameliyat masasında Jamie'nin karşısında duruyordu, ikisi de şapkalı, önlüklü ve eldivenliydi. Aralarında, göğsüne yakın mesafeden ateş edilmiş genç bir çavuş yatıyordu. Frankie'nin sağında cerrahi alet ve malzemelerin bulunduğu bir tepsi vardı.

"Hemostat," dedi Jamie. Frankie'ye alet tepsisini incelemesi için bir an verdi ve sonra, "Retraktörün yanında. Gördün mü?"

Frankie başını salladı, pensi aldı ve ona uzattı. Adamın yarayı onarışını, adamın göğsünün derinliklerindeki bir damarı dikişini büyülenmiş bir halde izledi.

"Allen kısıkaçı." Kadının uzattığı pensi aldı ve işine geri döndü.

Saat 22:00'de Frankie ayaklarının üzerinde ölmüş ve kanlar içinde kalmıştı. Jamie sonunda geri adım atarak, "Hepsi bitti," dedi.

"Son hasta!" Barb radyoda bir Van Morrison şarkısı açarak "Son hasta!" dedi. Şarkıya eşlik ederek ameliyathaneyi geçti ve Frankie ile Jamie'ye yaklaştı. "Kızım nasılmış bakalım?" Barb Jamie'ye sordu.

Jamie Frankie'ye baktı. "Harikaydı."

"Sana kesebileceğini söylemiştim," dedi Barb, Frankie'ye kalçasını çarparak.

Patty kayarak Barb'ın yanındaki yerine oturdu. "İyi iş Frankie. Kısa sürede bir yıldız olacaksın." Bir kolunu Barb'a doladı. "O Club?"

Barb maskesini indirdi. ". Orada görüşürüz, Frankie?" Frankie o kadar yorgundu ki zar zor başını sallayabildi.

Barb ve Patty kollarını birbirlerinin omuzlarına doladılar ve kapıya doğru ilerlerken birbirlerini ayakta tuttular.

Jamie ameliyat kepini çıkardı ve hastayı ameliyathaneye götürmesi için bir doktor çağırdı. Sedye tekerlekli sandalyeyle götürüldüğünde Jamie ve Frankie ameliyathanede yalnız kaldılar ve birbirlerine baktılar.

"Ee?" dedi ona sabit bir bakış atarak. Bir şekilde bu gece hakkında ne hissettiğinin onun için önemli olduğunu biliyordu.

"Önümde uzun bir yol var," dedi. Sonra ona gülümsedi. "Ama, evet."

"Bizim sayemizde evlerine, ailelerine dönen insanlar var. Umabileceğimiz tek şey bu." Yaklaştı. "Gel, sana bir içki ısmarlayayım."

"Ben pek içmem."

"O zaman bana bir tane alabilirsin."

Önlüklerini, şapkalarını ve eldivenlerini çıkardıktan sonra onun elinden tuttu ve ameliyathaneden dışarı çıkardı.

Yürürken kendini ona yaslanırken buldu. Hiç ciddi bir erkek arkadaşı olmamış, hiç sevişmemişti. Dünyadayken iyi bir kız olmak, ailesini gururlandırmak önemli görünmüştü ama dürüst olmak gerekirse, burada her gün gördüğü dehşet, kibar toplum kurallarının önemsiz görünmesine neden oluyordu.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, O Club tıklım tıklım doluydu ve hepsi de bu geceki mücadeleden sonra yorgun ve bitkin görünüyordu. Ama artık işleri bitmişti ve gevşemeleri gerekiyordu. Ethel tek başına bir masada oturmuş sigara içiyordu; Barb ise derme çatma dans pistinde bir adamın kollarındaydı,

Müzikle zar zor hareket ediyorlardı. Dans etmekten çok birbirlerini dik tutuyorlarmış gibi görünüyordu. Köşede bir adam ukulele tıngırdatıyordu.

Jamie, Frankie'yi Ethel'in masasına götürdü ve onun için bir sandalye çekti. Frankie neredeyse içine düşecekti. Sonra içki almak için bara yöneldi. "Eee?" Ethel Frankie'ye bir sigara uzatarak sordu.

Frankie aldı, Ethel'inkinden yaktı. "Ben kimseyi öldürmedim."

"Kahretsin Frank, harika bir ilk gün." İç çekti. "Triyaj çok acımasızdı. Charlie o çocukların canına okudu. Her bir hamile öldü."

Ethel bir süre Frankie'nin elini tuttu, hem teselli veriyor hem de alıyordu. Sonra ayağa kalktı. "Bu gece burada duramam. Sessizlik için meyhaneye gidiyorum, belki babama bir mektup yazarım. Ya sen?"

Frankie bardan dönmekte olan Jamie'ye baktı. "Jamie'nin
."

"Evli."

Frankie başını kaldırıp Ethel'e baktı. "Evli mi? Ne? Hiç söylemedi ki..."

Ethel onun omzuna dokundu. "Dikkatli ol Frank. Her şey değil Dünya kadınlara yalan öğretiyor. Burada ün kazanmak istemezsin. İyi bir Baptist kızı olduğumu ve havalı olmaktan uzak olduğumu biliyorum ama dünya ne kadar değişirse değişsin bazı şeyler doğrudur. Kiminle aynı karyolaya gireceğini iyi düşün."

Frankie, Ethel'in O Club'dan çıkışını izledi.

Birkaç dakika sonra Jamie Frankie'nin yanına oturdu, ona yaklaştı ve bir Fresca ikram etti. "Sana bunu aldım ama viskiyi de tavsiye ederim."

"Öyle mi?" Ilık sodayı yudumladı.

"Saigon'da bir otel var," dedi. "The Caravelle. Harika bir çatı barı var. Oraya bayılırsın. Yumuşak yataklar. Temiz çarşafklar."

Frankie ona döndü. "Bir yüzük takmalısın, biliyorsun."

Gülümsemesi soldu. "McGrath-"

"Bana ne zaman söyleyecektin?"

"Bildiğini düşünmüştüm. Herkes bilir."

"Karınızın adı ne?"

İç çekti. "Sarah."

"Çocuğunuz var mı?"

"Bir," dedi bir süre durakladıktan sonra. "Davy."

Frankie bir an için gözlerini kapadı, sonra açtı. "Bir resmin var mı?"

Cüzdanını çıkardı, uzun boylu, ince yapılı, kabarık saçlı bir kadının fotoğrafını çıkardı, elinde tombul yanaklı, kolları ve bacakları lokum gibi bir oğlan çocuğu tutuyordu.

Fotoğrafı kaldırdı. Şimdi aralarında bir sessizlik vardı, Frankie'nin hayal kırıklığıyla dolu bir sessizlik. "Bunun... bununla bir ilgisi olması gerekmiyor. Bizimle. Burada."

"Beni hayal kırıklığına uğrattın," dedi. "I..."

"Bana yalan söyleme, Jamie. Bana saygı göster, *lütfen*. Ben eski moda şeylere inanırım. Aşk ve dürüstlük gibi. Ve yeminler." Sodasını o kadar hızlı içti ki boğazı yandı. Sonra ayağa kalktı. "İyi geceler."

"Kaçma McGrath. Bir centilmen olacağım. İzci onuru."

"Sanırım senin asla bir izci olmadığını zaten tespit ettik." "Evet," dedi. "Ama bu gece bir arkadaş işime yarayabilir."

Bunun nasıl bir his olduğunu biliyordu. Gülümsemesini çalan ve onu üzen şeyin çocuğunun fotoğrafı olup olmadığını merak etti. Yavaşça onun yanına oturdu. Gerçek şu ki ondan hoşlanıyordu; belki de çok fazla ve bu gece onun da bir arkadaşına ihtiyacı vardı. "Ne zamandır evlisiniz?"

"Dört yıl." İçkisine baktı. "Ama..."

"Ama ne?" diye sordu, bunun tehlikeli bir soru olduğunu biliyordu. Evlerinden çok uzaktaydılar, inanılmaz derecede kırılğan hissettiren bir dünyadaydılar. Yalnız.

"Sarah ilk kez seks yaptığımızda hamile kaldı. Son sınıfta bir yurt partisinde. Ben tıp fakültesindeydim. İkimizin de aklına evlenmemek hiç gelmedi."

"Ve..."

"Ben iyi bir adamım McGrath."

Ona baktı, kendini garip bir şekilde yoksun hissediyordu. Sanki varlığından bile haberdar olmadığı bir şans elinden kaçmıştı. "Ve ben iyi bir kıyım."

"Bunu biliyorum."

Aralarına bir sessizlik çöktü. Sonra Frankie zorla gülümsedi.

"Sarah senin zavallı kışına katlandığına göre bir aziz olmalı."

"Öyle, McGrath," dedi ona hüznle bakarak. "."

★ ★ ★

16 Mayıs 1967

Sevgili anne ve babam,

Şu anda cerrahi hemşiresi olmak için eğitim alıyorum.

Bu işte iyi olmayı hiçbir şey istemediğim kadar çok istiyorum.

Yaptığın işi sevmek güzel bir duygu.

Buranın kırsal kesimi çok güzel. Daha önce hiç görmediğim türden bir yeşil ve su çarpıcı bir turkuaz. Şu anda muson mevsimindeyiz, ancak şimdiye kadar bu sadece gelip giden ve arkasında güneş ışığı bırakan şiddetli yağmurlar anlamına geliyor. Her şeyin bu kadar yeşil olmasına şaşmamalı.

Bir sürü fotoğraf çekiyorum ve hepsini sizinle paylaşmak için sabırsızlanıyorum. O zaman anlayacaksın.

Dünyada hayat nasıl?

Seni
seviy
oru
m, F

NOT. Lütfen el losyonu, krem durulama ve parfüm gönderin. Ve yeni bir Aziz Christopher madalyası.

★ ★ ★

31 Mayıs 1967

Sevgili Frances Grace,

Her zaman seni düşünüyorum. Her Pazar senin için bir mum yakıyorum ve babanın bazen senin arabanda oturup ellerini direksiyona koyarak garaj duvarına baktığını biliyorum. Ne düşündüğünü sadece tahmin edebilirim.

İçinde bulunduğumuz dünya tuhaf bir yer. Değişken ve belirsiz. Bizler -yani Amerikalılar- artık birbirimizle konuşamıyor gibiyiz, anlaşmazlıklarımız aşılamaz görünüyor.

Önemli bir konuda iyi olmanın harika bir his olduğunu hayal ediyorum. Bu, benim kuşağımdaki pek çok kadının dikkate almadığı bir şey.

*Sevgi
ileri
mle,
Senin
Anne*

OceanofPDF.com

Dokuz

Frankie ameliyathaneye her girdiğinde korkmayı bırakmıştı. Hâlâ sık sık kararsızlık yaşıyordu ama ilk gecesinde ona kaplumbağa dedikleri gibi, kalbini gördüklerinden korumak için sert bir kabuk geliştirmiş ve ameliyathaneye giren erkeklere -kadınlara ve çocuklara- yardım etmek için kendi korkusunu aşacak özgüveni kazanmıştı. Hayatta kalmanın tek yolu buydu.

Patty, Otuz Altıncı'daki son haftalarında, Frankie'ye görevi sırasında öğrendiği her beceriyi kazandırmayı kendine görev edinmişti ve elbette Barb, bir gece önce ne kadar az uyumuş olursa olsun, ameliyathanede yardım etmeye her zaman hazırdı. Ethel de duygusal destek için oradaydı.

Şimdi, sıcak ve yağmurlu bir Haziran gününde, Jamie'nin ameliyatına yardım ederken, tepesinde helikopterlerin vızıltılarını duyuyordu. Birden fazla. Ameliyathaneye gelen yaralı sayısının giderek artması, artan itme sayısı artık onu şaşırtmıyordu bile. ABD ve ARVN, Vietnam Cumhuriyeti Ordusu, Komünist Kuzey'i Amerikan destekli Güney'den ayıran Askerden Arındırılmış Bölge'ye girmişti ve çatışmalar acımasızdı. Patty'nin hâlâ burada olmasını diliyordu ama o geçen hafta evine dönmüştü. Hem de müthiş bir uğurlamayla.

"Kahretsin," dedi Jamie maskesinin arkasından. Dirseğine kadar çocuğun karnına batmıştı. "Dalağı yırtılmış."

Frankie bir kısıkaç aldı ve ona uzattı.

Birkaç dakika sonra ameliyathanenin kapıları çarparak açıldı. Barb, maskeli ve önlüklü, ameliyathaneden başka bir yaralı getiriyordu. "Doktor, göğsünde yara var. Çok kötü."

Jamie nefesinin altından küfretti. "Ben hallederim... Bu dalağı çıkarmamız lazım..." Uzandı, Frankie'den aletleri aldı ve hızlıca çalışarak geri verdi. Alnında ter belirdi; damlacıklar maskesine doğru kaydı. Sonunda masadan uzaklaştı. "İşte bu kadar. Artık kendi başınasın McGrath."

"Ben mi?"

Jamie eldivenlerini çıkardı ve yeni bir çift eldiven aldı. Göğüsteki yaraya başlarken, "Sen kapatabilirsin McGrath. Beni bunu yaparken yeterince izledin. Sadece fasyadan güzel, geniş ısırıklar al, tüm dikişleri koy, onları etiketle ve dikişleri beş kare düğümle bağla. Say onları. Beş."

Başını iki yana salladı. "Yapamam."

"Kahretsin McGrath. Korkuya ayıracak vaktimiz yok. Sen yeterince iyisin. Yap şunu."

Frankie başını salladı, zorlukla yutkundu ve hastanın örtülü, kesik karnına yaklaştı.

"Tıpkı dikiş dikmek gibi, McGrath. Siz güzel kızlar nasıl dikiş dikileceğini bilmiyor musunuz? Dikiş dikebilirsiniz."

Frankie derin bir nefes aldı ve . *Bunu yapabilirsin.*

Odaklanmak, gürültüyü ve kargaşayı, çatıya vuran yağmurun sesini bastırmak için bir an daha bekledi; sakinleştiğinde, her seferinde bir ilmek atarak çocuğun fasyasını yavaşça kapatmaya başladı. Her düğümü saydı, dikkatle takip etti.

Jamie ona bakarak, "Güzel," dedi. "Bunu yapabileceğini biliyordum."

Frankie hayatında hiçbir şeye bu kadar dikkatle odaklanmamıştı. Ameliyathanedeki gürültü kayboldu. Kendi kalp atışlarını, nabzının titreyişini, ciğerlerinde dolaşan havayı hissetti. Tüm dünya bu çocuğun karnındaki kanlı boşluğa sıkışmıştı. Fasyayı kapattığında aşırı terliyordu ama çalışmaya devam etti. Sonunda uzun bir nefes alıp yarayı kapattı ve yaptığı işe baktı: Dikişler mükemmeldi. Hiç bu kadar gururlu hissetmemişti.

Bu, diye düşündü. Buraya olmak için geldiğim kişi bu.

"Burada işim bitti," dedi Jamie Frankie'ye.

"Benim de," dedi.

İkisi de aynı anda yukarı baktı. Maskeli olmasına rağmen onun gülümsediğini görebiliyordu.

"Sana söylemiştim

McGrath." Kadın sadece

başını sallayabildi.

"Şimdi kımıldayın," dedi. "Az önce başka bir Dust Off inişi duydum."

★ ★ ★

Haziran sonunda muson mevsimi şiddetle bastırdı; hava Frankie'nin daha önce gördüğü hiçbir şeye benzemiyordu.

Uğuldayan rüzgarlar çatıları uçurdu, tabelaları söktü. Yağmur, rüzgârın etkisiyle yanlara doğru savrulan tabakalar halinde yağdı. Kırmızı toprak, dışarıdan ameliyathaneye sızan ve beton zemindeki kanla karışan yapışkan bir çamura dönüştü. Çamuru kürekle uzaklaştırmak sürekli bir işti. Frankie, diğer hemşireler, sağlık görevlileri ve ellerine kürek almalarını sağlayabildikleri herkes çamuru dışarı itmek için zaman harcıyordu.

Ve soğuktu.

Frankie önündeki hastaya baktı, bağırsakları yarılmış, göğsü parçalanmış yaralarla kaplıydı. Bu geceki fırtına, bir çocuğun oyuncak ahırına çekiçe sürekli vurması gibi Quonset'i dövüyordu.

Jamie, "Gitmiş," dedi ve sonra nefesinin altından küfretti.

Ölüm saatini öğrenmek için saate baktı ve sessiz bir sesle bildirdi.

On iki saattir ayaktaydı. Muson mevsimi hayatın her alanını daha da zorlaştırıyordu. Belki de kötü olan hava değildi; belki de bu kapıdan giren yaralıların sayısındaki artışı. Geçen hafta çoğunlukla sakin geçmişti, hemşireler için bolca dinlenme zamanı vardı; bu hafta öyle değildi. LBJ, insan gücünün gidişatı değiştireceğini umarak savaşa daha fazla asker göndermeye devam ederken, *Stars and Stripes* her hafta "Amerika savaşı kazanıyor" yazıları yayınlıyordu.

Sert bir şekilde titriyordu, lekeli, solmuş giysileri ameliyat önlüğünün altında nemliydi. Cepleri sigara ve çakmaklarla doluydu. (Çocuklarına vermek için onları her zaman yanında bulundururdu. Artık yaralıları da böyle düşünüyordu: kendi çocukları olarak). Göğüs cebinde küçük bir el feneri ve bandaj makası vardı. Bir apoletinden, anında kan alması gerekmesi ihtimaline karşı, esnek bir lastik boru sarkıyordu. Kemerinin bir halkasında bir Kelly kısılcı asılıydı. Mavi bir ameliyat bonesi tüylü saçlarını örtüyordu.

Maske ağızını ve burnunu kapatıyordu. Herkesin onu görebildiği tek şey yorgun gözleriydi.

Jamie, muhtemelen altı ay önce lisede futbol oynayan bir çocuğun cesedinin üzerinden ona baktı. "İyi misin McGrath?"

"İyiyim. Sen?"

Adam başını salladı ama kadın onun gözlerindeki gerçeği gördü. O da en az kendisi kadar bitkin ve bezgindi.

Artık birbirlerini çok iyi tanıyorlardı. Geçtiğimiz ay, bazı evli çiftlerin bir yılda geçirdiği saatlerden daha fazlasını birlikte geçirmişlerdi. Tüm bu zorluklar -yağmur, nem, soğuk, çamur, yaralar, insanların hayatlarını kurtarmak için harcanan saatler- onları birbirlerine bağlamış, arkadaştan daha fazlası haline getirmişti. Bazen burada duygusal acıyla başa çıkmanın tek yolu gülmek ya da ağlamaktı. Frankie artık nadiren ağlıyordu ama ağladığında da muhtemelen Jamie'nin kollarındaydı. O her zaman Frankie'nin yanındaydı, Frankie de onun. En zor anlarda bile onu güldürebiliyordu.

Saatlerce birlikte durdular, o ve Jamie, birlikte çalıştılar. Jamie'nin yüzündeki her duygu kırıntısını biliyordu: napalm bombasıyla tanınmayacak kadar yanmış bir çocuk ya da kan kaybından ölürken bile arkadaşları için endişelenen bir asker gördüğünde öfkeyle dişlerini nasıl sıkıldığını. Serin geceleri ve sıcak günleriyle, ahırdaki atlarıyla ve ön verandasının hemen ötesindeki çiçeklerle dolu tarlasıyla sevgili Wyoming çiftliğini özlediğini biliyordu. Sineklerle balık tutmayı, ata binmeyi ve Snake Nehri'nde şambrelle yüzmeyi, yanında altılı bira paketiyle yüzmeyi özlemişti. Sarah'nın ona her hafta unlu mamuller gönderen bir anaokulu öğretmeni olduğunu ve yeterince sık cevap yazmadığı için endişelendiğini, sürekli iyi olup olmadığını sorduğunu ve bu soruya *evet* dışında bir cevap yazamadığını biliyordu.

Ona karşı olan hisleriyle savaştı ama geceleri karyolasında yalnızken onu düşündü, "Ya olsaydı?" diye düşündü. Aralarındaki bu bağ, yakınlığın ve her gün gördükleri dehşetin getirdiği bir serap olabilirdi ama gerçek gibiydi.

Mümkün olduğunca rahat bir şekilde ve zoraki bir gülümsemeyle ona dokundu. Bazen kendilerini birlikte dururken ya da yan yana otururken buluyorlardı, sadece birbirlerine bakıyorlardı, hiçbir şey söylemiyorlardı, ikisi de diğerine karşı çok fazla şey hissediyordu ve kelimelerin özlemlerini hafifletmeyeceğini biliyorlardı.

Eldivenlerini çıkardı ve maskesini indirdi. Her ikisinin de gözlerinin kenarlarında kırmızı çamur vardı, gözyaşları damlıyordu ve dişlerindeydi. "Ne gün ama."

"Bir içkiye ihtiyacım var. Belki on tane. Bana katılır mısın?"

Bu gece ona duyduğu özlem saklanamayacak kadar keskindi. Ondan uzakta olmaya ihtiyacı vardı. "O Club için çok yorgunum," dedi.

"Bu mümkün mü?" dedi.

Frankie gülümsemek istedi. "Bu gece o zaman."

Önlüklerini ve keplerini çıkarıp ordu tarafından verilen yeşil pançolarını giydiler ve ameliyathaneden çıkıp şiddetli bir yağmur fırtınasının içine girdiler.

"Tam da daha kötüye gidemeyeceğini düşündüğün anda," dedi Jamie.

Yağmur, yürüyüş yolunun çatısında şakırdadı ve kalın kırmızı çamuru perçinleyerek her iki yanlarına çarşaflar halinde düştü.

Yemekhanenin önünden geçtiler ve Frankie şok içinde öğle yemeği vakti olduğunu fark etti. MASKAL sırasında zamanın hiçbir anlamı kalmıyordu ve şu anda olduğu gibi personel yetersiz olduğunda vardiyalar sonsuza dek sürüyor gibiydi. Ne zamandan beri yemek yememişti? Dün akşam yemeğinden beri mi? Midesi homurdandı. Niyetini belli etmedi, sadece yana doğru tökezledi, Jamie'ye çarptı ve istemeden onu kenara itti. Sıcak kahve kavanozunu atlayarak (aklına gelen tek şey *duş* almaktı) iki çörek aldı ve Jamie'nin onu beklediği dağınıklıktan dışarı çıktı.

"Sırlı," dedi ve ona bir tane uzattı.

"Benim favorim."

"Biliyorum."

Sahnenin arkasına geçtiler, orada bir tabela -MARTHA RAYE GELECEK HAFTA GELİYOR- rüzgâr yüzünden yırtılmış ve çamurun içinde bükülmüş ve harap bir şekilde yatıyordu. Frankie çöreğini korumak için pançosunun içine soktu.

Jamie O Club'ın kum torbalarıyla kaplı girişinin önünde durdu. Rüzgâr boncukları yana doğru itti, duvara çarpmalarına neden oldu. Sigara dumanının kokusunu aldı. Müzik gürültünün üzerinde yükseldi. Kaplumbağalar'dan "Happy Together".

Beni ve seni hayal et,

yapıyorum... "Yapıyorum,

biliyorsun," dedi. "Neyi?"

"Beni ve seni hayal et. Seni hayal ediyorum McGrath."

Frankie'nin nefesi kesildi. Şu anda, ne kadar yorgun olursa olsun, ona karşı sadece dostluk hissediyormuş gibi davranmak için gereken iradeyi toplamak zordu. Gülümseyemiyordu. Tek düşünebildiği onu sevdiğiydi. Tanrı yardımcısı olsun. "Jamie, yapma..."

"Keşke önce seninle tanışsaydım," dedi.

"Bana iki kere bakmazdın. Büyük üniversite futbol yıldızı ve yakında cerrah olacak."

Hızlı bir okşayıyla yanağına dokundu. Onun dokunuşu olmadan teni daha soğuk hissediyordu. "Ne kadar güzel olduğun hakkında hiçbir fikrin yok McGrath."

Frankie, yağmurun etraflarına yağdığı bu gizli dünyada bir saniye daha durup ona bakarsa bu savaşı kaybedeceklerinden korkuyordu. Biri öne doğru eğilirse, diğeri de eğilebilirdi. Bir erkeği öpmeyi hiç bu kadar istememişti. Ona duyduğu aşk göğsünde fiziksel bir sızıya neden olmuştu. Geri adım atmak için kendini zorlamak zorunda kaldı. Zekice bir şey söylemek istedi ama aklına hiçbir şey gelmedi. Başlığını yukarı kaldırarak, yağmurun sırtından aşağı süzülmesini engellemek için öne doğru eğildi ve hemşirelerin duşlarına doğru koştu.

Muhtemelen fırtına yüzünden boştu. Yağmur, duşları besleyen ve Water Buffalo adı verilen dört yüz galonluk yüksek su römorkunu dövüyordu. Frankie soyunup eşofmanlarını ve paçosunu astı. Soğuk havada duş suyu sıcak geliyordu. Kırmızı suyun aktığını görmek için aşağıya bakmasına gerek yoktu; kırmızı kan, kırmızı çamur, kırmızı ter. Gekolar duşun ahşap duvarlarına tırmanıyor, kirişlerin arkasına saklanıyordu.

Saçlarını ve vücudunu yıkadı. Kurulanma zahmetine bile girmeden nemli, kirli kıyafetlerini ve botlarını giydi, ıslak paçosunu tekrar vücuduna geçirdi ve tekrar yağmurun içine daldı. Çamur ve su fişkıran bir nehrin üzerinden geçen tahta köprüde durdu, dengesini kontrol etmek için yeterince yavaşladı, böylece her iki taraftaki sarmal akordeon tellerine düşmedi ve sonra kapalı geçidin altına geri döndü.

Kulübe yağmurdan sarsılıyordu; su ahşap kenarlardan aşağı süzülüyor, kapının dışında ayak bileği derinliğinde kırmızı bir çamur birikintisi oluşturunuyordu. Kapıyı yavaşça açtı, içeri adım attı, çamuru ve yağmuru da beraberinde getirdi. Bundan kaçınmanın hiçbir yolu yoktu. Bu rüzgâr ve yağmur mevsiminde, hooch her zaman küf ve küf kokuyordu ve zemin her zaman çamurluydu.

Frankie yatağının yanındaki küçük şifonyerin üzerinde, mavi bir uçak postası mektubunun altında kahverengi kâğıda sarılmış, çok damgalı bir kutu gördü. Posta!

Islak panosunu astı, kendine bir fincan kahve yaptı, nemli kıyafetlerini çıkardı ve botlarını ayak dolabına . Kuru botlar burada dünyalar kadar fark yaratıyordu. Annesinin geçen hafta gönderdiği pijamaları giydi, boğazına biraz parfüm sürdü ve yatağa tırmandı.

Kutuyu açtı, içinde bir paket ev yapımı kurabiye, bir kutu See's ikolatası ve birkaç Twinkie gördü ve gülümsedi. Zarfı yırtıp açtığında içinden bir gazete kupürü ıktı. Gazetede bir grup protestocu Amerikan bayrağını yakıyordu.

5 Temmuz 1967

Sevgili Frances Grace,

Sadece iyi haberlerle yazmak istiyorum ama dünya ıldırımış durumda. Hippiler artık o kadar da huzurlu değil, bunu söyleyebilirim.

Binlerce savaş protestocusu. Erkekler askerlik kartlarını, kadınlar styenlerini yakıyor. Irk ayaklanmaları. Yüce Tanrım. Yıllık partimizin oldukça sönük geçtiğini söylemeliyim. Herkes savaştan bahsediyor. Pazar okulundan Donna Van Dorn'u hatırlıyor musun? Geçen hafta briç kulübünde, asidi bırakmaya başladığını ve bir folk grubuna katılmak için üniversiteyi bıraktığını duydum. Gya bir komünde yaşıyormuş ve mum yapıyormuş. Tanrı aşkına, o bir DAR yesi ve bir kız ğrenci yurdu kızı.

Kulüpteki insanlar Vietnam'daki savaşın yanlış olup merak etmeye başladılar. Görünüşe göre, Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi ABD'yi okullar -OKULLAR, Frankie!- kiliseler ve hatta bir czamlı kolonisi de dahil olmak üzere sivil hedefleri bombalamaktan suçlu bulmuş. Dünyada czamlıların bile kaldığını kim bilebilirdi ki?

Güvende kal Frances ve yakında yaz. Seni zledim.

Sevgiler,

Senin

Anne

Frankie cevap yazabilmek için neredeyse kurumak üzere olan ince mavi bir posta kâğıdı buldu. Bu nemde mürekkep diğer tarafa da bulaşmıştı.

18 Temmuz 1967

Sevgili anne,

İkramlar için çok teşekkür ederim. Bu korkunç muson mevsiminde herkesin moralini ne kadar yükselttiklerini anlatamam.

Havayı tarif etmek zor ve dayanmak daha da zor. Yağmurdan daha kötü olan tek şey, arkadaşım Ethel'in DEROS'unun gelmiş olması. Bu ordu dilinde denizaşırı ülkelere dönmeye uygun tarih anlamına geliyor. Başka bir deyişle, eve dönüş tarihi.

(Keman çalan ve büyük hayvan veterineri olmak isteyen Ethel'den bahsettiğimi hatırlıyor musunuz?) Her neyse, Eylül'de Vietnam'dan ayrılacak. Eve dönüyor.

*Bunu onsuz yapmayı hayal bile edemiyorum. Ama yapacağım, sanırım.
Buraya.*

Frankie gelen helikopterlerin sesini duydu ve kalemmini yere bıraktı.

İç geçirerek, yarım kalan mektubu ve ikramların çoğunu derme çatma komodinine yerleştirdi ve hâlâ nemli olan kıyafetlerini giyip botlarını tekrar giydi.

Vardiyası bitmişti ama ne önemi vardı ki, ne kadar az personelleri olsa da? Gelen yaralılar vardı ve hemşirelere ihtiyaç duyulacaktı. Hâlâ ıslak olan pançosunu giysilerinin üzerine geçirerek ameliyathaneye yöneldi ve helikopter pistinin hemen dışındaki Pre-Op kapısına bir çift ambulansın geldiğini gördü.

Jamie ameliyat kepi ve önlüğüyle çoktan ameliyathaneye girmişti. "Kötülere rahat yok, değil mi McGrath?"

Ona bir Twinkie uzattı. " yok."

★ ★ ★

Temmuz ayının sonlarında, yaralıların gelmesinin beklenmediği bir günde Barb bir MEDCAP gezisi düzenledi ve üç hemşire ile Jamie, soyulmuş bir Huey'nin onları beklediği helikopter pistine doğru yola çıktılar. Bugün, çok uzakta olmayan eski bir taş kilisede bulunan Aziz Elizabeth Yetimhanesi'ne gideceklerdi.

Zeytin yeşili şapkasını kafasında tutan Frankie öne doğru eğilerek helikoptere doğru koştu ve . İlk defa, helikopterde

arkaya taşındı. Artık korkmak istemiyordu, helikoptere her bindiğinde Finley'i düşünmek istemiyordu.

Bunun yerine, makineli tüfeği aşağıdaki araziye doğrultmuş olan topçulardan birinin yanına, yere dikkatlice oturdu. Önce bir bacağını, sonra diğerini dikkatlice kenardan aşağı salladı. Barb diğer açık kapıya oturdu. Ethel ve Jamie arkada oturuyordu. Helikopter havalandığında Frankie'nin nefesi kesildi.

Ve sonra havalandılar, kırsalın üzerinde uçuyorlardı.

Frankie kendini hiç bu kadar özgür, bu kadar korkusuz hissetmemişti. Rüzgâr yüzünü kırbaçlıyordu. Aşağıdaki yeşil manzara şaşırtıcı derecede güzeldi; turkuaz renkli Güney Çin Denizi boyunca uzanan kum ipliğini gördü.

Helikopter sertçe yana yattı, iç kesimlere döndü ve pirinç tarlalarının üzerinden alçaktan geçti. Frankie yoğun fil otlarının arasından geçen kırmızı toprak bir yol gördü; helikopter orada durdu, havada asılı kaldı, rotorlar gürültüyle şakladı, otlar yıkamayla düzleşti. Helikopter yavaşça yere indi ve MEDCAP ekibinin inmesine izin verecek kadar uzun bir süre indikten sonra kuzeye doğru uçarak uzaklaştı.

Sağlık ekibi yetimhaneye yaklaştığında kapılar çarpılarak açıldı ve yırtık pırtık giysiler içindeki çocuklar ellerini sallayarak, heyecan içinde birbirlerini iterek öne doğru fırladılar. Amerikalıların çocuklara dağıtmak üzere şeker getirdiklerini biliyorlardı. Arkalarında, siyah kıyafetler giymiş, konik hasır şapkalar takmış Vietnamlı rahibeler yorgun bir şekilde onlara bakıyordu.

Hemşirelerin etrafı bir grup genç kız tarafından sarılmıştı, hepsi de onlara dokunmak için ellerini uzatıyordu. Frankie'nin yanında Barb dizlerinin üzerine çöktü, çocuklara emzik dağıtırken saçlarına dokunmalarına izin verdi. Sonra çocukları aşı için sıraya dizdi.

Sonraki dört saat boyunca hemşireler aşılar yaptı, vitaminler verdi, fare ısırtıklarına müdahale etti ve sıtmayı tedavi etti. Jamie yaraları dikti ve hatta birkaç çürük diş çekti.

Gitmek için toparlanıyorlardı ki minyon, güzel, genç bir Vietnamlı rahibe öne çıktı. Frankie'ye doğru yürüdü, tereddütlü görünüyordu. "Ah... *madam*?" dedi Fransızca aksanlı bir İngilizceyle.

"Evet?" Frankie alnındaki teri silerek, tıbbi malzemelerinin bulunduğu çantayı omzuna yeniden yerleştirdi.

"Lütfen beni takip eder misiniz?"

Frankie rahibeyi takip ederek yetimhanenin serin iç mekânına girdi. Her oda bir yatakhaneye dönüştürülmüştü ve yerdeki hasırlar

uyuyorlardı. Bir odada bebeklerin uyuduğu ve ağladığı bir düzine ya da daha fazla beşik vardı. Bu savaşın ne kadar çok çocuğu yetim bıraktığını düşünmek Frankie'nin kalbini kırıyordu. Savaş sona erdiğinde bu çocuklara ve bebeklere kim bakacaktı?

Sonunda bir köşeyi döndüler ve dikdörtgen bir odaya girdiler. Pencere kenarlarında ve yerde yanmış mumlar duruyordu, yani elektrik yoktu.

Burada sadece bir çocuk vardı, yeni yürümeye başlayan bir kız çocuğu, dizlerini göğsüne çekmiş ve kollarını bükülmüş bacaklarının etrafına sarmış bir minderin üzerinde oturuyordu. Kendini fiziksel olarak mümkün olduğunca küçültmeye çalışıyor gibiydi. Frankie soru sorarcasına rahibeye baktı.

"Alnında bir sıcaklık var," dedi rahibe, net bir şekilde iletişim kurmak için kendi alnına dokunarak.

Frankie yanındaki sert taş zeminde diz çöktü. Yakından bakınca kızın düşündüğünden biraz daha yaşlı olduğunu görebiliyordu ama vücudu yetersiz beslenme yüzünden zayıflamıştı.

Rahibe, "Yemek yemeyecek," dedi.

"Selam ," dedi Frankie, kızın dağınık siyah saçlarını okşayarak.

Kız hareket etmedi ya da cevap vermedi, sadece üzgün kahverengi gözlerle Frankie'ye baktı. Buruşuk saçları çenesindeki deriyi büzen çirkin bir yanığı gizliyordu.

"Adın ne senin?" Frankie çocuğun alnına dokunarak, enfeksiyon kapmış gibi görünmeyen yanığı inceleyerek sordu.

Ateş, ama kötü bir ateş değil.

"Adını bilmiyoruz," dedi rahibe sessizce, diz çöküp kızın sırtını okşayarak. "Köyü bombalandı. Sizin sağlık görevlilerinden biri tarafından bir hendekte saklanırken bulundu." Durakladı. "Ölü annesinin kollarında."

Frankie kalbinde bir ağırlık, kendisiyle kalacağını bildiği bir keder hissetti. bir şeye karşı savunulacak hiçbir şey yoktu. Kendini korumak için ne kadar sert bir kabuk inşa etmiş olursa olsun, bazı acılar unutulamazdı. Bu kız onlardan biri olacaktı, uykusunda göreceği yüzlerden biri. Ya da uyuyamadığı gecelerde.

"Ona Mai diyoruz. Bizi anlayıp anlamadığını bilmiyoruz. Bazıları... çok kırılmış..."

Frankie çocuğu kollarına almak ve ona her şeyin yoluna gireceğini söylemek istiyordu ama böyle bir kız için her şey yoluna girecek miydi?

Frankie çantasından bebek aspirini ve antibiyotik çıkardı. "Bunlar ateşini kontrol altına alır. Yanığı için de sana bir merhem vereceğim. Yara izlerine iyi gelecektir."

Sonra Frankie tıbbi çantasına uzandı ve bir kiraz emici çıkarıp kıza uzattı.

Kız sadece ona baktı.

Frankie emiciyi açtı, yaladı ve gülümsedi, sonra tekrar uzattı.

Kız yavaşça uzandı ve ince beyaz çubuğu tuttu. Frankie'ye bakarak emiciyi ağzına götürdü ve yaladı.

Ve tekrar yaladı. Ve

tekrar.

Frankie hiç görünmeyen bir gülümseme bekledi. Şaşırmış olmayı dilerdi ama bu çocuğun yaşadığı travmayı çok iyi anlıyordu. Giderek daha fazla köy yakılıyor ya da bombalanıyordu. Daha fazla Vietnamlı ölüyor, çocuklarını dünyada yalnız bırakıyordu. Tüm bunların trajedisi çok büyüktü.

Ayağa kalkmaya başladı.

Kız uzanıp bileğine dokundu. Frankie tekrar oturdu.

Kızın gözlerinde yaşlar parlıyordu.

Frankie çocuğu kollarına aldı, nazikçe salladı ve kız uyuyana kadar "Sihirli Ejderha Puf" şarkısını mırıldandı. Frankie kucağındaki yaralı çocuğa, yaşına göre çok küçük olan, hayat boyu yara almış ve muhtemelen dünyada yapayalnız olan bu kıza baktı ve kalbi Mai ve onun gibi savaşın harap ettiği çocuklar için acıdı. Kızın sıcak alnını okşadı ve her seferinde bir nefes gözyaşlarını tutarak şarkı söylemeye devam etti.

"McGrath? Helikopter geri dönüyor. Gitmemiz gerek."

Frankie döndü ve Jamie'nin kapıda durduğunu gördü.

Uyuyan çocuğu minderine yatırdı ve eğilip yaralı yanağından öptü. "İyi uykular Mai," dedi gergin bir sesle.

Ayağa kalkarken dengesinin bozulduğunu hissetti. Ayakları karıncalanıyordu.

Jamie anında oradaydı, onu sabit tutuyordu. Onun eline uzandı, tuttu, ona bakmaya cesaret edemedi.

"Frankie-"

Kendine engel olamadı. Ona döndü ve adam onu kollarının arasına alıp sarıldı. Gözyaşlarının gözlerinde toplandığını, yandığını ve düştüğünü hissetti; onun tişörtünün pamuk tarlasında kayboldular.

Hiçbir şey söylemedi, sadece kız çekip gidecek kadar güçlenene kadar ona sarıldı.

"Teşekkürler," dedi sonunda, ona bakmadan, gözyaşlarını silerek.

"İyiliğinizi unutmayacaktır," dedi adam. "O küçük kız. Muhtemelen tüm hayatı boyunca. Koşacak, oynayacak ve büyüyecek."

Bu sözler Frankie için o kadar anlamlıydı ki sadece başını sallayabildi. Onun tam olarak ne duymaya ihtiyacı olduğunu nereden biliyordu?

Güneş ışığına doğru yürüdüler. Köhne bahçede çocuklar ekibin getirdiği bir topla oynuyor, ileri geri tekmeliyor ve gülüyorlardı. Çok uzakta olmayan helikopter toprak yola inmiş, rotorları fil otlarını düzleştirmiş ve kırmızı toprağı karıştırmıştı.

Sağlık ekibi helikoptere doğru koştu ve atladı. Frankie açık kapıya oturdu, bacakları yan tarafa sarkıyordu. Arada sırada çantasından Polaroid fotoğraf makinesini çıkarıp bir fotoğraf çekiyor, fotoğraf makinesinden hayaletimsi bir baskı alıyor, görüntü ortaya çıkana kadar kuruması için sallıyordu ama kalbi bu işte değildi.

Uzakta, başka bir helikopter ormanın üzerinde alçaktan uçarak herbisit püskürtüyordu.

Kolaylıkla Otuz Altıncı'ya indiler, ortalık sessizdi. Şaşırtıcı bir şekilde, acil servisten ameliyathaneye koşuşturan kimse yoktu.

VEYA, triyajda hasta yok, yerleşkeye gürleyen ambulanslar yok, çarşaf halinde yağan yağmur yok, içinden geçilecek çamur gölleri yok. O, Ethel, Barb ve Jamie yemekhaneye yürüdüler; kadınlar sandviç ve TaBs, Jamie de bira aldı.

Sahilde bir düzine üstsüz erkek voleybol oynuyordu. Bir dizi hoparlörden müzik sesi yükseliyor ve çekiç sesleri duyuluyordu - daha fazla bina inşa ediliyordu. Uzaktaki tepelerde havan mermileri patlıyor, mısır patlamasına benzer bir ses çıkarıyordu. Jamie gömleğini çıkarıp ayakkabılarını tekmeledi ve voleybol ağındaki adamlara katıldı.

Kadınlar üç plaj sandalyesini kumların üzerine sürüklediler ve orada oturup sandviçlerini yiyerek beyaz kumlara ve mavi suya baktılar. Ve çıplak göğüslü erkeklere. Bu gece burada bir sinema perdesi kurulacaktı. Söylentiye göre birisi *Büyük Kaçış*'ın bir kopyasını almıştı.

Arkalarında biri müziğin sesini sonuna kadar açtı. "Leaving on a Jet Plane" şarkısına insanlar eşlik etti. Donut Dollies adı verilen bir çift kadın Kızıl Haç gönüllüsü, etekli üniformaları içinde içecek ve kurabiye dolu bir arabayı sahile doğru itiyordu. Takma adları kulağa yumuşak gelebilir ama bu kızlar çivi gibi sertti. Askerlerin moralini yükseltmek için gerekli olan her türlü araçla Vietnam'ın dört bir yanını dolaştılar.

"Sorun nedir?" Barb Frankie'ye sordu.

Frankie bu soruya şaşırmamıştı. O, Barb ve Ethel en iyi arkadaştan daha fazlasıydılar. Radikal, çiftlik kızı ve iyi kız; dünyada olsalardı birbirleriyle hiç tanışmayabilirlerdi, hiç arkadaş olmayabilirlerdi ama bu savaş onları kardeş yapmıştı. "Yetimhanede küçük bir kız vardı," dedi Frankie. "Yanmıştı. Sağlık görevlilerimiz onu yolun kenarında, ölü annesinin kollarında buldu."

Ethel yorgun bir iç çekti.

Frankie, bir hendekte yanmış halde yatan ve hâlâ ölü annesinin kollarında tuttuğu Mai'yi düşünmeden edemiyordu. "Köyü bombalanmıştı."

Savaş bir şeydi; kadın ve çocuklarla dolu köyleri bombalamak başka bir şeydi. Tanrı biliyordu ki *Stars and Stripes*'ta bu konuda hiçbir hikaye yoktu. Neden bu gerçeği bildirmiyorlardı?

Aralarına bir sessizlik çöktü; bu sessizliğin içinde hiçbirinin yüzleşmek istemediği çirkin gerçek yatıyordu. Köy Güney Vietnam'daydı.

Ve sadece Amerikalıların bombaları vardı.

On

Ağustos ayı bir dizi sıcak, yağmurlu günle geçti; bazen hava o kadar nemliydi ki nefes almak zorlaşıyordu. Frankie'nin bu muson mevsiminde giydiği ve çıkardığı her şey küf gibi kokuyor ve çamurla kaplanıyordu. Giysileri tamamen temizlemenin ya da kurutmanın bir yolu yoktu. Kamptaki herkes gibi Frankie de umursamamayı öğrenmişti.

Eylül ayında yağmur nihayet durdu ve yerini ruh emici bir sıcak aldı. Her vardiyanın sonunda, maskesini ve cerrahi başlığını çıkardığında, terden sırlıklam olmuşlardı. Quonset kulüpleri ve barakalar fırın gibi olmuştu. O Club'da biraz dinlendikten ya da sahilde yıldızların altında bir film izledikten ya da Ethel ve Barb'la okey oynadıktan sonra, uyumak için dua ederek karyolasına yığılıyordu.

", Frank."

"Hayır." Frankie karyolasının üzerinde yuvarlandı ve nemli çarşafını da yanına aldı.

Ardından omzuna keskin bir yumruk geldi. "Uyan. Saat bin üç yüz."

Frankie inledi ve yuvarlandı. Gözleri yavaşça, acıyla açıldı. Dün geceki havan topu saldırısı saatlerce sürmüştü; patlamalar hooch'ları o kadar sert sarsmıştı ki, kırmızı çamur damlaları düz tavandan aşağı sıçramış ve Frankie'nin yanaklarına lekeler halinde düşmüştü.

Frankie bir kolunu onun gözlerinin üzerine attı. "Git buradan Ethel. Daha bir saat önce yattık."

"İki, aslında," dedi Barb. "Bir an için bugünün hangi gün olduğunu düşünün."

Frankie dirseklerine dayanarak kendini yarı oturur pozisyona getirdi. Ethel'in yatağının üstündeki duvara asılmış ve tüm günlerin üzeri çizilmiş takvimi gördü. "Ethel'in DEROS'u."

Ethel pembe bigudilerini saçlarından çekerek, "Doğru, sporseverler," dedi. "Nam, bu adamın ordusunda görev yapan en iyi hemşireyi kaybediyor. Ben dünyaya geri dönüyorum. Ve bu cehennem çukurunu iki görev döneminden sonra O Club'da bir pizza partisiyle terk etmeyeceğim. Mayonu giy, Uyuyan Güzel. Bizi bekleyen bir kuş var."

"Mayo mu?"

Frankie buna inanmakta güçlük çekiyordu. Dün aralıksız on dört saat çalışmışlardı ve bu sürenin tamamını ayakta geçirmişlerdi; o da bu sürenin çoğunu ameliyatta geçirmişti. Sırtı ve dizleri ağrıyordu. Ve şimdi... Kol saatine baktı. İki hafta sonraki tek izin günlerinde, saat 13.00'te bir subay kulübüne yüzmeye mi gideceklerdi?

Ethel yorganı geri çekerek Frankie'nin tişört ve külotunu ortaya çıkardı. Ayak parmaklarını böceklerden ve diğer sürüngenlerden korumak için bu sıcakta bile yatarken çorap giyerdi. Doğruyu söylemek gerekirse, bu yüzden külot da giyyordu.

Frankie yataktan çıktı. (Çaba sarf etmesi gerekti; bacakları jöle gibiydi ve ayakları sanki uyurken vahşi köpekler tarafından çiğnenmiş gibi hissediyordu). İki parçalı, kemerli kırmızı mayosunu giydi, spor ayakkabılarını ayağına geçirdi ve tuvaletlere doğru yola koyuldu.

Koku onu yarı yolda yakaladı. İnsan boku ve duman. Zavallı bir FNG bok görevindeydi. Tam anlamıyla. Görevi tuvaletleri boşaltmak ve atıkları elli beş galonluk metal varillerde yakmaktı.

Duşlara giden tahta yürüyüş yolunu takip etti. Günün bu saatinde su, güneş tarafından ısıtıldığı için neredeyse ılıktı. Yine de çabucak duş aldı ve vücudunu havluyla kuruladı. Bu sıcakta buna ihtiyacı olduğundan değil.

"Sonunda," dedi Ethel, Frankie içki masasına geri döndüğünde. "Lanet olası bir sosyetenin hazırlanması daha az zaman alıyor."

"Debs hakkında ne biliyorsun?" Frankie pantolonunun düğmelerini ilikledi ve spor ayakkabılarını bağlamak için eğildi. Sonra eline bir makas aldı ve yüzünün etrafındaki saçları kesti. Barda ayna yoktu, Frankie bunun da iyi bir şey olduğunu düşündü.

Barb kısa afro saçını bir bandanayla örttü, arkadan bağladı ve sonra Frankie'den makası aldı. Tek kelime etmeden Frankie'nin saçını kesmeyi devraldı. Frankie tamamen güvenerek bunu yapmasına izin verdi. İşte böyle

Frankie'nin burada kurduğu dostlukların doğası. Barb ve Ethel'e hayatı pahasına güvendiğini söylemek abartılı olmazdı.

Barb, Frankie'ye, "Haydi, golf kulübü deb," dedi ve makası şifonyerin üzerine fırlattı. "Çocuklar bekliyor olacak."

"Çocuklar?" Frankie çantasına birkaç kıyafet tıktırdı ve üçlü bardan ayrıldı.

Otuz Altıncı Birlik bugün şaşırtıcı derecede sessizdi. Akordiyon telinin ötesindeki ormanda havan topları patlıyordu ama henüz kırmızı alarm sireni çalmamıştı. Adamların bağırışlarını duyabiliyordu. Boş sahnenin önündeki açık alanda futbol oynuyorlardı.

Helikopter pistinde, Deniz Kurtları'nın helikopterlerinden biri olan silahlı bir helikopter bekliyordu. Hemşireler öne doğru eğilip helikoptere doğru koştular. Nişancı uzanıp hepsinin helikoptere binmesine yardım etti. Kalkıştan önceki son anda Jamie, üzerinde spor şortu ve soluk Warlocks tişörtüyle belirdi ve helikoptere atladı.

Pilot başıyla onayladı ve rotorlar hızlanarak yukarı çıktılar. *Thwop-thwop* bir ses bulanıklığına dönüştü. Kuşun burnu keskin bir dalış yaptı, kuyruk havalandı ve alçaktan uçarak ileriye doğru hızlandılar. Topçular açık kapılardaki sabit makineli tüfeklerin başında duruyordu.

Frankie helikopterin arkasındaki kanvas koltukta oturuyordu, Jamie de yanında.

Onu.

Açık kapılardan dünyanın hızla akıp gittiğini gördü: bembeyaz kumsallar, turkuaz rengi su, güneye, Saygon'a doğru hızla ilerlerken her şeyi damar gibi kesen kırmızı toprak yollar. Başkente yaklaştıklarında Frankie gümüş tellerle kaplı yemyeşil bir manzara gördü; Mekong Deltası dantel gibi işlenmişti. Uzaklarda, ormanda turuncu ışıklar parlıyor, çalılıklarda patlamalar oluyordu.

Birkaç dakika sonra helikopter düz, ağaçsız bir alana indi.

Pilot gücü kapattı, ardından uçuş kaskını çıkardı ve arkasını döndü. "Deniz Kurtları için bir başka mükemmel iniş. Hanımlar, lütfen bunu günlüklerinize not."

Ethel güldü. "Frankie, Slim'le tanış. Gülümse ama söylediği tek kelimeye inanma. Kendini James Bond sanıyor. Bir adam jetleri ve helikopterleri uçurabiliyorsa olacağı budur. Kendini tanrı sanıyor."

Slim uzun boylu ve sırık gibiydi, geniş omuzları vardı. Gür bıyığı ve hırpani sakalı, altındaki sevimli çocuk yüzünü bir şekilde daha da güzelleştiriyordu.

ona rakish bir bakış. Kamuflaj tişörtü ve kısa mayosuyla uyumlu olması için hemen hırpalanmış bir kovboy şapkası taktı.

"James Bond benim yerimde olmak *isterdi*," dedi Slim, kurallara uygun olmayan bıyığını düzeltirken. Yakışıklı bir adamdı. Aslında yakışıklılığın da ötesindeydi ve bunu biliyordu. "Nasılsınız hanımefendi?" dedi Frankie'ye, onun güneyle cazibesi karşısında gülümsemeden edemedi.

"Slim de benim yerimde olmak *isterdi*," dedi yardımcı pilot, kızıl saçlı ve dağınık bıyıklı, ince yapılı bir adam. Frankie'ye ve diğer kadınlara sırtarak çarpık dişlerini gösterdi. "Bana Çakal deyin," dedi ve kendini tanıtırken bir kurt uluması çıkardı.

Kadınların helikopterden inmesine yardım etti ve Frankie'nin elini gereğinden uzun bir süre tuttu. Adam yavaş bir Teksas ağzıyla, "Hanımlar, Deniz Kurtları'nın yaz kampına hoş geldiniz," derken Frankie onun kendisine baktığını hissetti.

Bu o kadar gülünç, o kadar geçmişe dönüktü ki Frankie gülmekten kendini alamadı.

Önlerinde, geniş kahverengi bir nehir tembel tembel akıyor, sazlık ve bataklık bir kıyıya vuruyordu. Saygon'un gökyüzü karşı kıyıda, uzakta yükseliyordu. Hasarlı bir sürat teknesi kıyıya yanaşmış, arkasında oturan makineli tüfekli bir adam dışında boştu, karadaki, sudaki ve havadaki her hareketi izliyordu.

Helikopter ile nehir arasındaki arazi Plaj Partisi Merkezine dönüştürülmüştü. Üzerinde SENİ ÖZLEYECEĞİZ ETHEL yazan bir pankart iki bambu direğin arasına asılmıştı. Altında, Rolling Stones tişörtü giymiş tıknaz bir adam barbekünün başında durmuş hamburger pişiriyordu. Taşınabilir bir jeneratör müzik setine güç veriyor ve hoparlörlerden "Purple Haze", savaşın uzaktan gelen uğultusunu bastıracak kadar yüksek bir sesle çalıyordu.

En az otuz kişi buradaydı - Otuz Altıncı, Long Binh ve Vung Tau'dan hemşireler, sağlık görevlileri, doktorlar ve sıhhiye erleri. Frankie birkaç Dust Off pilotunun yanı sıra birkaç Deniz Kurdu ve Otuz Altıncı'dan birkaç Donut Dolly'yi tanıdı. Ethel'in gelişiyle birlikte hepsi işi bırakıp hemşireye dönerek alkışlamaya ve çığlık atmaya başladılar.

"Konuşma, konuşma!" diye bağırdı biri.

Ethel sıırttı. "Hemşireler konuşma yapmaz," dedi. "Biz parti yaparız!"

Kalabalıktan bir onay çığlığı yükseldi. Müzik "Good Lovin'" olarak değişti ve birkaç kişi dans etmeye başladı.

Ethel başını kaldırıp Slim'e baktı. "Harika uçuyorsun, kovboy."

Kolunu Ethel'e doladı ve onu kendine çekti. Frankie, Slim ve Ethel'in burada sağlam bir dostluk geliştirdiklerini biliyordu; güney barbeküsüne, western dansına ve atlara duydukları ortak sevgi sayesinde birbirlerine bağlanmışlardı.

"Oğullarım seni özleyecek," dedi Slim.

"Ben birçoğundan biriyim, Slim. Barb ve Frankie beni utandırıyor."

Onun yanağına bir öpücük kondurdu. "Bu bok çukurundan ayrıldığına sevindim, bizi geride bıraktığın için kızgıyım."

"Ha. Sanki siz Deniz Kurtları birliğe katılmak için birbirinizi . o çiftlikte olmaktansa burada olmayı tercih edersin."

"Bazı günler," dedi.

"Evet," dedi Ethel. "Tanrı'nın gerçeği bu değil mi? En iyi zamanlar, en kötü zamanlar."

Barb, "Siz ikiniz biraz daha felsefi ya da duygusal konuşmaya başlarsanız, çizmelerinizin üzerine kusacağım," dedi. "Kıçımızı buraya senin bir şeyler *hissetmeni* izlemek için getirmedik. Thirty Sixth'teki en iyi hemşireye iyi yolculuklar demek için buradayız. İçkiler nerede?"

Coyote soğutucu piramidine doğru eğildi ve en üsttekini açarak dört soğuk bira çıkardı ve geri getirdi.

Frankie kapağını kapattı ve tereddütlü bir yudum aldı. Daha yutkunmadan Ethel elini tuttu ve "Haydi Kaliforniyalı kız," diyerek onu partiden geçirip nehir kıyısında demirli sürat teknesine sürükledi. Nasıl olmuştu da bir sürat teknesi bulmuşlardı?

Uzun boylu, kirli bıyıklı ve Rainier Bira tişörtü giymiş bir adam direksiyonda duruyordu. Eski püskü hasır kovboy şapkasını ona doğru eğdi. "Nasılsınız hanımefendi?"

Coyote gemiye atladı, bir uluma daha çıkardı ve Frankie'ye sarıldı. "Ne diyorsun, Frankie McGrath? Var mısın?"

"Bunu biliyorsun." Buz gibi biradan bir yudum aldı. Bu sıcak günde tadı şaşırtıcı derecede güzeldi. Kendini bu kadar özgür ve genç hissetmeyeli ne kadar olmuştu?

"Bir alıcımız var!" Coyote demirleme halatını çözerek şöyle dedi. "Bizi dışarı çıkar, Hain."

Kontrolü elinde tutan adam sırttı ve gaza bastı. Frankie, kendisine kaşlarını kaldırarak bakan Ethel'e takıldı. "Vietnam'daki en önemli kural nedir, Frank?"

"Suyu içmiyor musun?"

"Bu bir numara. İkincisi: asla gönüllü olmayın."

Tekne suyun içinde hızla ilerliyordu, heyecan verici, kalp durdurucu bir yolculuktu.

Aniden yavaşladılar. Tekne nehrin geniş bir alanının ortasında durdu ve bir o yana bir bu yana yuvarlandı.

Coyote bir elini gözlerine götürdü, bakışları her iki kıyıyı da tarıyordu. "Endişelenecek bir şey görmüyorum."

"Ne, biz mi endişeleniyoruz?" Hain dedi. Yana doğru eğilerek bir çift eski, hırpalanmış ahşap su kayağını kaldırdı.

Frankie güldü.

Sonra, üzerinde birisinin KEEP IT UP, BOYS yazdığı yırtık pırtık bir yüzdürme kemeri . Kemer Frankie'ye fırlattı.

Gülmeyi kesti. "Oyun oynadığımı söylediğimde-"

"Benim tarzımda bir kız olduğumu biliyordum." Coyote bir sigara yaktı ve ona hınzırca bir gülümseme verdi.

"Ben... Ben daha önce hiç kayak yapmadım."

"Bunu seveceksin, güven bana. Kemer tak."

Frankie nehre baktı. Bu kahverengi suda ölümden şişmiş ve patlayıcılarla donatılmış cesetlerin yüzdüğünü duymuştu. Ve burası tropik bölgeydi. Zehirli yılanlar ve timsahlar var mıydı? Peki ya VC? Charlie kafasında kamuflaj için bir bitkiyle suyun altında, Saygon Nehri'nde su kayağı yapacak kadar aptal bir Amerikalıyı bekliyor olabilir miydi?

Frankie derin bir nefes aldı ve Jamie'nin sözlerini hatırladı.

Korkma, McGrath.

Nefes verdi ve iki parçalı mayosuna kadar soyunup kemerini beline bağladı.

Ethel onun omzuna dokunarak, "Evet," dedi. "Su kayağına çocukken İncil kampında başladım. Başka bir zaman için eğlenceli bir hayat hikâyesi. Her neyse, tutun ve arkana yaslan ve kayakları tekneye dik tut. Seni yukarı çekelim, tıpkı sandalyeden iner gibi. Halat kayakların arasından geçecek. Eğer düşersen, hemen bırak."

"Ölürsem diye, şimdi veda edeceğim."

Ethel güldü. "Hoşça kal Frank. Seni tanımak harikaydı."

Frankie teknenin kenarından kahverengi, bulanık nehir suyuna kaydı. Bir elinde kayakları tutarak teknenin arkasına doğru yüzdü ve çıplak ayaklarını lastik bağlara geçirebilmek için beş dakikadan fazla uğraştı. En az üç kez kayakları taktı ve hemen yüzüstü takla atarak kendini düzeltmek için mücadele etmek zorunda kaldı.

ağzını kapattı. Bu suyu içme fikri onu bir yılan tarafından ısırılmaktan daha çok korkutuyordu.

Sonunda pozisyonunu aldı. Arkasına yaslandı, ipi kayaklarının arasına geçirdi, çubuğa tutundu ve başını salladı.

Tekne çalıştı, onu sürükledi. Kayaklarını sabit tutmak için mücadele etti. Gaza bastılar, hızlandılar.

Frankie yarıya kadar kalktı ve yüz üstü düştü.

Tekne keskin bir yaptı, geri döndü.

Ethel ona ipi fırlattı. "Seni sürüklememize izin ver. Sağlam görüldüğünde vuracağız."

Frankie başını salladı, ağzını sıkıca kapatmış, gözlerine ve burnuna kaçan suyu düşünmemeye çalışıyordu.

Dört deneme daha yaptı ve o sırada Frankie iple ya da hızla mücadele edemeyecek kadar yorgundu. Sadece arkasına yaslanıp tutunmaya *çalıştı ve "Daha kaç kez denemem gerekiyor?"* diye düşündü ve sonra, bir nefes gibi hızlı bir şekilde ayağa kalktı, teknenin arkasında kaymaya başladı, kayaklarını sabit tutmak ve ağırlığını eşit dağıtmak için mücadele etti.

Teknedeki insanların onu alkışladığını gördü. Dümen suyunun beyaz dalgaları arasındaki sakin suda kendini tuttu, kayakları suyun üzerinde gümbürdüyor ve düşüyordu. Rüzgâr saçlarını kaldırdı ve sıcak güneş parladı ve güzel, kalp durdurucu bir an için sadece arkadaşlarıyla bir plaj partisinde bir kızdı. Finley'i düşündü, ona dalgaların arasında sörf yapmayı öğretiyordu. *Bir dalga yakalıyorum, Fin. Bana bak.*

O kadar güçlü, tatlı ve saf bir sevince kapılmıştı ki, yapacak tek bir şey vardı.

Bir kurt uluması çıkardı.

★ ★ ★

O akşam gün batımı dünyayı mor ve kırmızıya boyadı. Uzakta, nehir şeridinin karşısında, Saygon şehir merkezinin ışıkları parıldıyordu.

Sahildeki grup gün ışığıyla birlikte kaybolmuştu. Çizburger, patates cipsi ve Amerikan birasıyla tika basa doymuş, yarı sarhoş bir halde kükreyen bir kamp ateşinin etrafında oturuyorlardı.

Frankie, üç biranın verdiği keyifle Ethel'e yaslandı. El ele tutuşmak dünyadaki en doğal şey gibi görünüyordu. "Anlat bana

tekrar," diye mırıldandı.

"Çimler o kadar yeşil ki insanın gözleri acıyor," dedi Ethel. "Araziyi büyükbabam buldu ve satın almak için demircilikten kazandığı her doları biriktirdi. Sonbahar yollarında dörtnala at sürmekten daha çok sevdiğim bir şey yok. Bir gün sen ve Barb da geleceksiniz. Barbekü yer, ata biner ve burada gördüğümüz her şeyi unuturuz."

Frankie, Ethel'in Virginia hakkında anlattığı hikâyelere bayılırdı: ilçe panayırıları, 4-H yarışmaları, kilise eğlenceleri. Artık var olmayan bir dünya gibi geliyordu kulağa.

"Bensiz geri dönmene izin vermeyeceğim," dedi Frankie. Ethel cevap veremeden Jamie tökezleyerek Frankie'nin önünde durdu.

Ona bakmaya korkuyordu. Bütün gün mesafesini korumuştur çünkü içtiği bira, bugünün dostluğu ve bunların iyi günler, belki de -imkânsız bir şekilde- hayatlarının en iyi günleri olduğuna dair garip hissi savunmasını zayıflatmıştı.

Jamie artık resmen kısa süreli bir askerdi. DEROS'u gelmişti ve görev süresinin bitmesine üç aydan az kalmıştı. Tüm kısa dönem askerler gibi, ayrılış tarihi yaklaştıkça hiçbir şeyin yolunda gitmeyeceğinden, Vietnam'ın onu bir şekilde mahvettiğinden ve buradan sağ çıkamayacağından endişe etmeye başlamıştı. Ve Frankie her gün ayrılmaya bir gün daha yaklaştığı gerçeğiyle yüzleşiyordu.

"Dans et benimle," dedi elini uzatarak.

Bunu ayıkken, burada herkesin önünde, gözlerindeki özlemin apaçık ortada olduğu bir gecede yapmazdı ve başka bir gecede de kabul etmezdi. Ama şimdi, vücudunda üç bira varken ve Ethel giderken, Frankie'nin ona hayır diyecek gücü yoktu. Onun kendisini ayağa kaldırmasına izin verdi.

Onu , kollarına aldı.

Eli sırtından aşağıya, belinin kıvrımını geçerek kayd. Parmaklarının bol şortunun bel bandının altından kaydığını hissetti.

Arkasına uzandı, elini sırtının küçük kısmına götürdü. "İyi bir izci ol."

"Beni istiyorsun McGrath," dedi. "Ve Tanrı biliyor ki ben de seni istiyorum."

Başını kaldırıp ona baktı. "İkimizden birinin ne istediği önemli değil."

"Yarın benimle Maui'ye gel."

"Sarah bundan hiç hoşlanmazdı," dedi Frankie. Jamie'nin karısıyla buluşacağını biliyordu. "Onu bir kez gördüğünde her şeyi unutacaksın."

Ben."

O kadar yavaş öne eğildi ki, onu durdurmasını beklediğini anladı ama yapamadı. Boynunun yan tarafını öptü.

Akıllıca olandan daha uzun sürmesine izin verdi ve sonra onu itti, hemen onun hissini özledi. "Yapma. Lütfen."

"Neden olmasın?"

"Nedenini biliyorsun," dedi kısık bir sesle. "Beni sevebilir miydin?" diye sordu sessizce.

Zaten biliyorum demeyi o kadar çok istiyordu ki gülümsemek için tüm iradesini kullandı. Ethel'in yüzüne dokundu, elinin bir süre Ethel'in teninde oyalanmasına izin verdi, söylemeye cesaret edemediği sözcüklerin bu olmasına izin verdi. Sonra hâlâ gücü varken ondan uzaklaştı ve tekrar Ethel'in yanına oturdu.

Ethel sessizce, "O adam seni seviyor," dedi.

Jamie'ye olan hisleri Frankie'nin Ethel'le bile konuşabileceği bir konu değildi. Arkadaşına yaslandı. "Bunu sensiz nasıl yapabilirim?"

"Ben de seni seviyorum Frank. Ve bensiz de iyi olacaksın."

Bensiz.

Belki de içtiği üç biradan ya da uzak bir savaşın sesleriyle çukurlaşan ürkütücü, alçalan karanlıktan kaynaklanıyordu, ama bir ev özlemi dalgası ona saldırdı ve Finley'i düşünmesine neden oldu. *Kalıntı yok.* İnsanları kaybetmekten bıkmıştı.

"Cocoa Puffs için çıldırıyor olmalıyım," dedi Ethel. "Belgelenebilir. Çünkü gitmek istemiyorum."

"Ben de deliyim, çünkü senin gittiğini görmek istemiyorum."

Ateş çıtırdadı ve patladı. Slim, yalayıcı kırmızı alevlerden birinin üzerinde bir lokum kızarttı. Müziğin sesi kısılmıştı.

Aniden gece gürültü ve renkle patladı. Kırmızı patlamalar, karanlık gökyüzünde izler. Uzakta olmayan bir makineli tüfeğin *ra-ta-ta-tat*'ı.

Kuşun nişancısı koşarak geldi. "Üzgünüm çete. Riot az önce aradı. Deniz Kurtları'na Raket Şehri'nde ihtiyaç varmış. Parti sona erdi."

Frankie Ethel'e baktı. "Raket Şehri mi?"

"Pleiku. Dağlık bölgede. Tehlikeli bir yer."

Parti dağıldı; insanlar helikoptere, tekneye ve çalılarının arasına gizlenmiş üç cipe doğru koştu. Frankie ve arkadaşları hızla havalanan helikoptere bindi.

Aşağıdaki arazi patlamalarla çukurlaşmıştı. Huey'de, havada, bombalar, roketler ve silah sesleri etraflarında patlıyordu, karanlıkta parlak turuncu yıldızlar. Duman kokusu.

Helikopter aniden yön değiştirdi, hızla tırmandı.

"Bize ateş ediyorlar," diye bağırdı Slim telsiz kulaklığına. "Sahil gününde çok kabalar."

Kuş o kadar keskin bir dönüş yaptı ki Frankie çığlık attı. Jamie bir kolunu ona doladı, onu kendine yakın tuttu. "Sorun yok McGrath," diye kulağına fısıldadı. "Ben yanıdayım."

Frankie bir an için izin , sonra çekildi. Nişancı karşılık verdi. *Pop-pop-pop*.

Bir başka keskin dönüş, bir kaçış. Bir savaş uçağı hızla yanından geçti; aşağıda, ormanın bir parçası kırmızı alevler içinde patladı. Frankie alevlerin sıcaklığını yüzünde hissetti.

Pop-pop-pop.

Kapıdaki makineli tüfek karşılık olarak takırdadı, boş kovanlar yere saçıldı.

İyi bir vuruşla kuşun alevler içinde kalması yeterliydi. Finley'i düşünmeden edemiyordu. Onun için de böyle miydi?

Başladığı kadar çabuk bitmişti. Helikopter yanlara doğru süzüldü, yanan orman örtüsünün üzerinden alçaldı ve Otuz Altıncı'daki helikopter pistine indi.

* * *

Saat 03:00'te kampta kırmızı alarm sireni çalmaya başladı. Sonra gelen helikopterlerin sesi duyuldu. Bir sürü. Birbiri ardına gelen Dust Off helikopterleri sağanak yağmur altında yaralılarla dolu olarak iniş yaptı. Frankie, Barb ve Ethel yataklarından fırlayıp helikopter pistine koşular ve onları indirmeye yardım ettiler. Frankie sonraki sekiz saati Jamie'nin yanında, bir ameliyattan diğerine geçerek geçirdi, ta ki ayakta zor duracak kadar yorulana kadar.

Saat 11:00'de son hasta ameliyathaneden çıkarıldığında Frankie uyuşuk bir şekilde paspasa uzandı ve Jamie onu durdurana kadar yerleri temizlemeye başladı. "İşimiz bitti," dedi. "Kanı başka biri temizleyebilir. Hadi gidelim."

Başını sallayarak yeşil pançosunu giydi, kapüşonunu açtı ve Jamie'yi ameliyathaneden çıkarken takip etti. Ahşap yürüme yolu su altındaydı. Yağmur tepedeki çatıyı dövüyordu. Adam bir kolunu ona doladı ve yerleşkenin içinde yürürken onu sabitledi.

Jamie'nin odasına vardıklarında durdu; Frankie aniden ona çok yakın olduğunu fark etti, yağmurdan zar zor kurtulan çıkıntının altında dururlarken kendi vücuduyla Jamie'nin vücuduna dokunuyordu. Jamie'nin boynundan aşağıya küçük bir damla başkasının kanı süzüldü. Onu silmek için uzandı.

Jamie neredeyse gülümsüyordu ama tam olarak değil. "Gitmeden önce beni öpmek istiyorsun," dedi. "Biliyordum."

"Maui'de iyi ," dedi, onun karısıyla birlikte olması fikrinden duyduğu kıskançlıktan utanarak. "Bana eğlenceli bir şeyler getir."

Gözlerinde olması gerekenden daha fazla sevgi vardı ve muhtemelen onun gözlerinde de çok fazlaydı. "Seni seviyorum McGrath. Bunu yapmamam gerektiğini biliyorum..."

Karşılığında bunu söylemek için can atıyordu ama nasıl yapabilirdi ki? Kelimeler dünyaların yaratıcısıydı; onlara dikkat etmeliydiniz. Karısıyla buluşacak, oğlunun fotoğraflarını görecekti. "Seni özleyeceğim," dedi onun yerine.

Geri adım attı. "Bir hafta sonra görüşürüz."

Onun gidişini izlerken, o an zihninde yeniden canlandı: *Seni seviyorum McGrath.*

Belki o da söylemeliydi. Ama ona olan aşkıdan ne hayır gelebilirdi ki? O sevilecek biri değildi. Pişmanlığa daha fazla dayanamayınca kapüşonunu yukarı kaldırdı ve içkisine yöneldi.

Kapıyı açtı ve itme sırasında neyi unuttuğunu hemen fark etti.

Barb, Ethel'in boş karyolasına oturdu. "O gitti."

Frankie, ıslak pançosunu çıkarma zahmetine bile girmeden Barb'ın yanına oturdu. "Veda edemedik."

"Yapmamızı istemedi. Muhtemelen biz başka tarafa bakarken kaçtı. Kaltak."

Vietnam'da böyleydi; insanlar geliyor, turlarını yapıyor ve gidiyorlardı. Şanslı olanlar, Ethel gibi, tek parça halinde evlerine uçtular. Bazıları uğurlama partileri isterken bazıları da sessizce uzaklaşmak istiyordu. Bazıları her ikisini de istedi. Her iki durumda da, bir gün uyandınız ve arkadaşınız gitmişti.

Savaş vedalarla doluydu ve bunların çoğu hiçbir zaman gerçekleşmedi; her zaman çok erken ya da çok geç kaldınız.

Finley'de olduğu gibi.

Kardeşine, onun için önemli olabilecek sözlerden çok sonra veda etmişti. Bu savaşın ona öğrettiği bir şey vardı; önemli olan insanlarla asla yeterince zaman geçirilemezdi.

★ ★ ★

Sonraki hafta boyunca yağmur yağdı. Sırılsıklam eden bir muson yağmuru değil, herkesin moralini bozan, gümbür gümbür, sürekli *damlayan* bir yağmur. O Club'daki toplantılar bile sona ermişti. Bu havada kimse parti yapmak istemiyordu.

Şimdi, gece yarısı yaklaşırken, Frankie ameliyathanede maske, kep, eldiven ve önlükle durmuş, bir kesiyi kapatıyordu. Çok uzakta olmayan yeni doktor Kentucky'li Rob Aldean, Vietnamlı genç bir kadının bacağına kurtarmaya çalışıyordu. Jamie karısıyla birlikte Maui'de dinlenirken, iki cerrahları kalmıştı ve bu da yaralılara yetişmek için yeterli değildi. Daha da kötüsü, Ethel'in yerini henüz doldurmamışlardı, bu yüzden hemşire sayısı da yetersizdi. Dört hasta masalarda ameliyat edilmeyi bekliyordu, daha fazlası da triyajda ve Pre-Op'taydı.

Frankie'nin önünde uyuşturulmuş halde yatan askerin kahverengiye boyanmış derisinin üzerinde parlak bir ışık parlıyordu.

Son dikişten sonra kanlı aletleri tepsisine bıraktı ve eldivenlerini çıkardı. Hasta onu duyamasa da yüksek sesle, "Sammy'ye sizi ameliyathaneye götürmesini söyleyeceğim, Er Morrison," dedi.

Uzaktan gelen bir helikopterin sesini duydu. Dr. Rob başını kaldırdı, endişeli bakışları Frankie'ninkilerle buluştu. Sona yaklaşmışlardı.

Sadece bir helikopter. "Tanrı'ya şükür," dedi

Frankie. Rob işine geri döndü.

Ameliyathanenin kapıları çarparak açıldı ve önlüklü ve maskeli bir Barb, bir sedye üzerinde kanlı bir hasta taşıyan bir çift sağlık görevlisiyle birlikte içeri girdi. "Bir cerraha ihtiyacımız var. Ve sana Frankie. Derhal."

Frankie, Barb'ın gözlerindeki ifadeden kötü olduğunu anlayabiliyordu.

Frankie ellerini yıkadı ve yeni bir çift eldiven alıp taktı.

Çöpteki askerin üzerinde kana bulanmış bir tişört ve uyluğundan kesilmiş bir tayyör vardı. Sol bacağını dizinden kaybetmişti, bir sıhhiye eri kanlı bacağını sarmıştı ama bu yara göğsündeki yarayla kıyaslanamazdı.

Yüzünü kalın bir siyah-kırmızı kan tabakası kaplamıştı. Onun künyesini aldı. "Hey, Yüzbaşı C-"

Callahan.

Jamie.

Barb'a baktı ve arkadaşının gözlerindeki kederi gördü. *Özür dilerim,* Barb mırıldandı.

Sağlık görevlilerinden biri, "Kuşu vuruldu hanımefendi," dedi.

Frankie Jamie'nin yüzündeki kanı sildi ve kafatasındaki ağır yarayı gördü.

"Rob!" diye bağırdı. "Buraya gel. Hemen!"

Doktor geldi, önce Jamie'ye sonra da Frankie'ye baktı. "Başaramayacak Frankie, bunu biliyorsun ve biz-"

"Kurtar onu, Doktor. En azından deneyin." Jamie'nin soğuk, gevşek eline uzandı ve onu tuttu. "Lütfen. *Lütfen.*"

On bir

Jamie Neuro'da bir Stryker yatağında yatıyordu, çarşafın altında çıplaktı, yüzü o kadar sargılıydı ki sadece kapalı bir gözü görülebiliyordu. Burun deliğine bir tüp sokulmuştu. Bir vantilatör nefes almasını sağlıyordu. *Vın vın*. Başka bir makine kalp atışlarını izliyordu. Cerrah Rob elinden geleni yaptıktan sonra geri çekildi ve başını sallayarak, "Üzgünüm Frankie. Yarın karısına mektup yazacağım. Veda etmelisin."

Frankie şimdi Jamie'nin yatağının yanına oturmuş, elini tutuyordu. Cildinin sıcaklığı enfeksiyonun çoktan yerleşmeye başladığını gösteriyordu. "Seni Üçüncü'ye götüreceğiz Jamie. Sen dayan. Beni duyuyor musun?"

Frankie'nin zihni Jamie'nin ona söylediği son şeyi tekrar tekrar oynattı.
Seni seviyorum, McGrath.

Ve o hiçbir şey söylemedi.

Tanrım, keşke ona gerçeği söyleseydi, keşke bir kez olsun öpüşselerdi de o anıyı yaşayabilseydi.

"Yapmalıydım..." Ne yapmalıydı? Ne yapmalıydı? Ne yapabilirdi? Bu harap dünyada aşk önemliydi, ama onur da öyle. Biri olmadan diğeri neydi? O evliydi ve Frankie onun karısını sevdiğini biliyordu. "Güçlüsün," dedi, sesi gergin çıkmıştı. İçindeki hemşire bazı yaralanmalar için kimsenin yeterince güçlü olmadığını biliyordu; içindeki kadın ise iyileşmenin imkânsız olduğuna inanmak istiyordu.

"Teğmen? Teğmen mi?"

Ses çok uzaklardan geliyor gibiydi. Tırmalayıcı, rahatsız edici, geçiştirilecek bir şey.

Yanında bir çift sağlık görevlisinin durduğunu fark etti. Birinin elini omzuna koyduğunu geç de olsa fark etti.

Ona doğru baktı. Ne kadar zamandır buradaydı? Sırtı ağrıyor ve gözlerinin arkasında bir baş ağrısı zonkluyordu. Saatler gibi gelmişti ama hiç de uzun sürmemişti.

"Kuş burada. Üçüncü hastaneye götürülüyor. Bir nöroloji ekibi hazır bekliyor."

Frankie başıyla onayladı, sandalyesini geriye itti ve ayağa kalktı. Bir an için ayakları titredi.

Doktor onu sabitledi.

Onun ayaklarının dibindeki spor çantasını gördü. "Bunlar Jamie-Kaptan Callahan'ın eşyaları mı?"

"Evet, hanımefendi."

Frankie elini cebine atıp keçeli kalemini ve Vietnamlı genç çocuğun ona verdiği küçük gri taşı çıkardı. Taşı avucuna bastıralı sanki bir ömür geçmiş gibiydi. Bu onun için bir tılsım olmuştu. Taşın bir yüzüne *You fight*, diğer yüzüne de *McGrath* yazmıştı. Taşı spor çantasına koydu.

Eğilip sargılı yanağını öptü, ateşinin sıcaklığını hissetti ve "Seni seviyorum Jamie" diye fısıldadı.

Yavaşça geri çekildi, doğruldu. ameliyathaneden çıkarıp helikopter pistine doğru götürürlerken geri çekilmek için sahip olduğu tüm gücü harcadı.

Helikopter pistine giden yolun yarısında, Frankie sağlık görevlisinin "Kod" diye bağırdığını duydu ve onun göğüs kompresyonuna başladığını gördü.

Jamie'nin kalbi durmuştu.

Frankie çılgılık attı, "Kurtarın onu!"

Jamie'yi bekleyen helikoptere bindirdiler; sağlık görevlisi helikoptere atladı ve helikopter yavaşça yükselirken göğüs kompresyonuna devam etti.

Frankie orada durmuş, gözlerini Dust Off'a dikmişti.

Doktorun kompresyonu bıraktığını, ellerini geri çektiğini ve başını salladığını gördü.

"Durmayın! Güçlü bir kalbi var!" diye bağırdı ama sesi pervanelerin uğultusuyla boğuldu. "Durmayın!"

Helikopter havalanıp uzaklaştı, gecenin karanlığına karıştı ve uzak bir ses vızıltısına dönüştü ve sonra o bile kayboldu.

Gitti.

Kalbi nasıl durabilir? Onun güzel, güzel kalbi ...

Gözlerini kapattı, gözyaşlarının yanaklarından aşağı süzüldüğünü hissetti. "Jamie," dedi çatlak bir sesle. Tek istediği bir dakika daha, sadece bir bakış, ona hissettiklerinde yalnız olmadığını, farklı bir dünyada, farklı bir zamanda bir araya gelebileceklerini söylemek için bir saniyeydi.

Giden havan mermilerinin ve roketlerin gümbürtüsü geriye kalan tek şeydi, kalbinin atışı gibi sabitti. Arkasını döndüğünde Barb oradaydı, bekliyordu. Kollarını ardına kadar açtı.

Frankie arkadaşının kucağına yürüdü ve cesaret edebildiği kadar uzun süre sarılmasına izin verdi.

Kollarını birbirlerine dolayarak O Club'a doğru yola çıktılar. Her zamanki gibi dışarıda duman kokusu vardı. İçeride müzik. "We Gotta Get Out of This Place." En yeni marşları.

Barb boncuklu perdeyi kenara itti.

İçeride küçük gruplar halinde toplanmış muhtemelen bir düzine insan vardı. Kimse gülmüyor, şarkı söylemiyor ya da dans etmiyordu, ne bu gece ne de Jamie'nin başına gelenlerden . Bazı şeyler partilerde unutulabilir, içki ve uyuşturucuyla bir kenara itilebilir ve bir anlığına unutulabilirdi. Ama bu öyle değildi.

Barb bardan bir şişe cin aldı ve ardından köhne bir kanepeye doğru ilerleyip oturdu. "Sanırım artık gerçek bir içki için hazırsınız."

Frankie arkadaşının yanına oturdu ve ona yaslandı. Barb cininden büyük bir yudum aldı ve şişeyi Frankie'ye uzattı.

Frankie bir an baktı, neredeyse "*Hayır, teşekkürler*" diyecekti, sonra düşündü: *Bu da ne böyle?* Şişeye uzandı, uzun, ateşli bir yudum aldı ve neredeyse öğürüyordu. Tadı izopropil alkol gibiydi. Buradaki ilk gecesinde Jamie'yle birlikte içtiği viskiden bile daha kötüydü.

, *McGrath... Seni yakaladım.*

Barb bir içki aldı. "Jamie'ye," dedi sessizce. "O sert biri, Frankie. Başarabilir."

Jamie'ye, diye düşündü Frankie, kendini bir içki daha almaya zorlayarak. Bu acıyı dindirecek bir şeye ihtiyacı vardı. Gözlerini kapattı ama zihninin karanlığında tek gördüğü doktorun kalp masajını bıraktığı oldu.

Frankie bir an için hemşire olmamayı, savaşta görev yapmamayı, Nöroloji'de çalışmamış olmayı, Jamie'nin yaralarının ve durmuş kompresyonların ne anlama geldiğini bilmemeyi istedi.

"Başka bir şey daha var," dedi Barb. "Bu konuyu şimdi açmaktan nefret ediyorum..." "Ne?" Frankie yorgun bir sesle konuştu.

"DEROS'um bugün geldi. Yirmi altı Aralık'ta buradan gidiyorum." Frankie bunun olacağını biliyordu ama yine de canı yanmıştı. "Aferin sana." "Bir tur daha yapamam."

"Biliyorum."

Finley. Ethel. Jamie. Barb.

"Vedalarından çok sıkıldım," dedi Frankie sessizce, ağlamamak için gözlerini . Gözyaşlarının ne faydası vardı ki? Giden gitmişti. Ağlamak bunu değiştirmiyordu. "Jamie'ye," dedi tekrar, Barb'dan çok kendi kendine, cin şişesine uzanarak.

★ ★ ★

30 Eylül 1967, Sevgili

Ethel,

Bu mektubu nasıl yazacağımı bilmiyorum ama kelimeleri birine söylemezsem, kendime yalan söylemeye devam edeceğim. Jamie gitti.

Onu kaybettiğimi düşündüğümde nefes alamıyorum. Hayatta kalacağına, evine, ailesine döneceğine inanmak istiyorum ama gördüklerimizden sonra buna nasıl ? Yaraları... neye benzediğini biliyorsunuz. Ben de Neuro'da yattım. Her neyse, insanları kaybetmekten yoruldum.

Yaralanmasının üzerinden üç gün geçti ve tek yapabildiğim yataktan kalkmak. Ağlamıyorum, midem bulanmıyor. Sadece... uyuşmuş durumdayım, sanırım. Ayakta durduğumda keder beni parçalıyor.

Ameliyathanede bana ihtiyaçları var. Böyle diyeceğini biliyorum. Barb da öyle diyor. Bunu önemsemek için deli gibi çalışıyorum. Ama ameliyathaneye girip onun orada olmayacağını nasıl bilebilirim? Ona ulaşacağım, sesleneceğim ve başka biri cevap verecek.

Kardeşimi kaybettikten sonra biraz daha dayanıklı olacağımı düşünürdünüz.

O benim bile değildi. Karısını ve oğlunu düşünüp duruyorum. Onlara ulaşmak, yaşayıp yaşamadığını sormak istiyorum ama bu doğru olmaz. Bu benim haddime değil. Yapabilirse bana ulaşacaktır, değil mi? Belki de ulaşmaz... Dediğim gibi, o asla benim olmadı.

Seni özledim kızım. Şimdi senin kararlılığına ihtiyacım var, belki de sonbahar yaprakları arasında atını dörtnala sürdüğün hikayelerinden birine... ya da bir isim olarak barbekü üzerine verdiği derslerden birine.

Umarım dünyada her şey yolundadır.

*Sevgi
ler, F*

★ ★ ★

9 Ekim 1967,

Sevgili Frank,

Kalbim kırıldı. Jamie için, oğlu ve karısı için, sizin için ve onun kurtaracağı tüm insanlar için.

Lanet olası savaş. Georgie'yi kaybettiğimde nasıl hissettiğimi hatırlıyorum. Bu tür bir acıyı anlatacak bir kelime olduğunu sanmıyorum. Ama ne diyeceğimi biliyorsun. Vietnam.

İnsanlarla tanışırsınız, etrafınızda sıkılaştıran bu bağları kurarsınız ve sevdiğiniz insanlardan bazıları ölür. Hepsi öyle ya da böyle gider. Onları orada yanınızda taşımazsınız, taşıyamazsınız. Zaman yoktur ve anılar çok ağırdır. Onun senin olan parçasına ve birlikte geçirdiğiniz zamana her zaman sahip olacaksın. Ve onun için dua edebilirsin. Öyle ya da böyle, Frank, o senin için gitti ve bunu biliyorsun. Dediğin gibi, onu ne kadar seversen sev, asla senin adamın olmadı.

*Şimdilik, sadece devam et, Frank. Barış
ve sevgi gönderiyorum, kız arkadaşım.*

E

★ ★ ★

13 Ekim 1967

Sevgili Ethel,

Bugün yemin ederim ki, içki masasında et kızartacak kadar sıcak. O kadar çok terliyorum ki sürekli gözlerimi silmek zorunda kalıyorum.

Jamie hakkındaki mektubunuz için
teşekkürler. Haklısın. Haklı
olduğunu biliyorum.

Onu düşünmeye devam edemem. Keşke diyorum, hatırlıyorum, ikimizin de yaptığı seçimleri tekrar tekrar yaşıyorum. Neyse ki 36'sı geçen hafta sessiz geçti. Ama belki de bu iyi değildir. Düşünmek için çok fazla zaman.

Sanırım onu tanıdığım ve ondan bir şeyler öğrendiğim için kendimi şanslı hissetmeliyim. Burada öğrenilecek çok fazla ders var ama kesin olan şu: hayat kısa. Buna daha önce gerçekten inandığımdan emin değilim.

Artık biliyorum.

Dünyanın öbür ucundan da olsa yanımda olduğun için teşekkürler. Evden bir fotoğraf daha çekmeyi çok isterim. Seni özliyorum.

seviyor
um, F

Frankie kalemini bıraktı, sıcak TaB'ından bir yudum aldı ve ince mavi kırtasiye kağıdını katladı. Yana doğru eğilerek mektubu yatağının başucundaki sandığın üzerine, evden gelen ve tekrar okuduğu mektup yığınının yanına koydu.

Ailesine de yazmalıydı. Günlerdir yazmamıştı, buradaki hayatını güzelleştirecek kelimeleri bulamıyordu.

Yazabilir ve güvende olduğunu söyleyebilirdi, diye düşündü. Duymak istedikleri buydu. Gerçi aslında annesinin duymak istediği de buydu. Babasının artık ondan ne istediği hakkında hiçbir fikri yoktu. Tek bir mektup bile yazmamıştı.

Annesinin sık sık gönderdiği mektuplara göre, dünyada herkes müzikten, hippilerden ve sözde Aşk Yazı'ndan bahsediyordu. Aşk Yazı. (*Stars and Stripes*'da bundan pek bahsedilmiyordu.) Belli belirsiz müstehcendi. Sanki burada bir gemi dolusu erkek ölmüymüş gibi.

Duvara yaslandı ve uykuya dalmayı umarak gözlerini kapattı. Jamie'yi hayal etmek istiyordu - onu saplantılı bir şekilde hatırlamak hastalıklı bir şekilde rahatlatıcı olmuştu - ama şimdi onun yerine Barb'ın Aralık ayında yapılacak DEROS'unu düşünüyordu.

En iyi arkadaşı olmadan burada nasıl hayatta kalabilirdi?

Barın kapısının çalınması onu uyandırdı.

"İçeri gel."

Kapı açıldı. Genç bir er orada duruyordu, gergin görünüyordu, adem elması aşağı yukarı sallanıyordu. "Teğmen McGrath?"

"Öyle mi?"

"Binbaşı Goldstein sizi görmek istiyor."

"Ne zaman?"

"Şimdi."

Frankie başıyla onayladı ve yavaşça ayağa kalktı. Ayakkabılarına uzandı ve onları giydi.

İdari binada başhemşirenin odasının kapısını çaldı, mırıldanarak "Buyurun" diyen bir ses duydu ve kapıyı açtı.

Binbaşı başını kaldırdı. Frankie onun omuzlarının eğikliğinde ve gözlerinin altındaki lavanta torbalarında yorgunluk gördü.

"İyi misiniz, Binbaşı?" Frankie sordu. "Zor birkaç gün geçirdim," dedi binbaşı.

Frankie binbaşının ayrıntı vermeyeceğini biliyordu. Binbaşı Goldstein eski kafalıydı. Emir komuta zinciri olmasının bir nedeni vardı. Arkadaşlık sözü konusu bile olamazdı. Başlangıçta çok az kadının bulunduğu ve çoğunun daha düşük rütbeli ve deneyimli olduğu bir dünyada, cehennem kadar yalnız olmalıydı. Kuşkusuz, onun rütbesindeki erkekler kendilerini üstün görüyorlardı.

"Yetmiş Birinci Tahliye Merkezi'ne naklediliyorsunuz." Frankie'nin midesi bulandı.

"Pleiku mu?"

"Evet. Kamboçya sınırına yakın. Central Highlands. Derin orman." Durakladı. "Ağır çatışmalar."

"Biliyorum."

Binbaşı Goldstein derin bir iç çekti. "Seni kaybetmek benim açımdan tamamen saçmalık. Yerine yeni bir hemşire bulacağımdan şüphem yok ama emir emirdir. Sen çok iyi bir savaş hemşiresisin." Tekrar iç çekti. "Yani doğal olarak seni kaybedeceğim. Ordunun yöntemi bu. Vasiyetinin güncel olduğundan emin ol. Ve gitmeden önce ailene güzel bir mektup yaz."

Frankie "Teşekkür ederim Binbaşı" demekten başka bir şey söyleyemeyecek kadar korkmuştu.

"İnanın bana, Teğmen McGrath, bunun için bana teşekkür etmeyeceksiniz."

Frankie şaşkınlık içinde yönetim binasını terk etti.

Pleiku.

Rocket City.

Sahilde futbol oynayan bir grup erkeğin ve portatif plaj sandalyelerinde oturup maçı izleyen bir çift üniformalı Kızıl Haç çalışanının yanından geçti. Daha fazla üstsüz adam sandalyelerde oturmuş güneşleniyordu. Birisi bu akşamki film için perdeyi ve projektörü kuruyordu.

Barb'ı bir plaj sandalyesinde, evden gelen bir mektubu okurken buldu.

Frankie onun yanına oturdu. "Yetmiş Birinci'ye transfer edildim."

Barb cin toniğinden uzun bir yudum aldı. "Adamım. Kimse bir kadını bu adamın ordusu gibi beceremez."

"Evet."

"Peki, ne zaman gidiyoruz?"

Frankie yanlış duymuş olmalı. "Biz mi?"

"Tatlım, seyahat etmeyi sevdiğimi biliyorsun. Seninle transfer olabilirim. Hiç sorun değil. Tanrı biliyor ya, orada ikimize de ihtiyaçları var."

"Ama Barb-"

"Konuşmak yok, Frankie. Bu lanet yerde olduğum sürece seninleyim."

★ ★ ★

Barın kapısı çarparak açıldı. Kapı çalınmadı. Sıcak sarı bir güneş ışığı loş içeriye vurdu.

Barb orada duruyordu, üzerinde hâlâ haki şortu, tişörtü ve bu sabah acil servise giderken giydiği savaş botları vardı. Afro saçı artık daha büyüktü; geçtiğimiz haftalarda bırakmış, buna özel isyanı demişti.

Genç bir kadın Barb'ın yanında duruyordu, üzerinde A sınıfı üniforması vardı ve elinde orduya ait bir el çantası ile yumuşak kenarlı bir seyahat çantası taşıyordu. Elektrik mavisi göz farı dikkatleri geniş, korkmuş gözlerine çekiyordu. Frankie zavallı kızın nasıl titrediğini görebiliyordu.

"Ben Boise, Idaho'dan Wilma Cottington," dedi sesindeki kekemeliği gidermeye çalışarak.

Barb, "Patates ülkesi" dedi.

"Kocam Da Nang'da," dedi Wilma. "Onu takip ettim."

"Ülkede bir koca. Ne kadar şanslı." Frankie, Barb ile kısa bir göz teması kurdu. İkisi de ülkedeki bir kocanın potansiyel olarak şanslı olduğunu biliyordu. Ya da son derece şanssız.

"Ben Frankie." Ayağa kalktı. "Neden eşyalarını yerleştirmiyorsun? İşin bitince sana etrafı gezdiririz."

Wilma barın etrafına bakındı.

Frankie onun ne düşündüğünü ve hissettiğini çok iyi biliyordu.

Hepsi bir zamanlar kaplumbağaydı ve Otuz Altıncı, gelip giden insanlarla dolu bir atlıkarıncaydı. Wilma başaracaktı -yetkin bir hemşire olacaktı- ya da olamayacaktı. Frankie ya da Barb onu eğitmese bile büyük olasılıkla başaracaktı. Binbaşı Goldstein onu Nöroloji'de başlatacaktı.

Otuz altıncı yüzyılda yaşam döngüsü.

Bir fare yerde koşuşturdu; Wilma çılgılık attı.

Frankie kemirgeni zar zor fark etti. "Göreceklerinin en kötüsü bu değil evlat."

Çocuk.

Onlar vardı muhtemelen ve aynı yaş, ama Frankie
keçe antik kıyasla.

Frankie, "Lister torbasından çıkmadığı sürece su içme Wilma," dedi.

"Başlamak için en iyi yer burası."

★ ★ ★

20 Ekim 1967

Sevgili anne ve babam,

Sıcak ve nemli Vietnam'dan merhaba.

Sana plaj partimizden hiç bahsetmedim. İlk kez su kayağı yaptım. Sonra sahilde mini bir Amerikan Bandstand dans partisi yaptık. Deniz Kuvvetleri'nin helikopter pilotları var, Deniz Kurtları. Nasıl eğlenileceğini iyi biliyorlar.

Arkadaşım Ethel eve döndü ve Barb ile ben onu kesinlikle özliyoruz. Savaş zamanı arkadaşlıklarının bu kadar yoğun olabileceğini hiç bilmezdim.

Altı aydır 36. Tahliye Hastanesi'ndeyim ve görünüşe göre üst rütbeli subaylar kuzeye, Central Highlands'e, 71. birliğe gitmemi istiyor. Ne olduğunu öğrendiğimde sana adresimi göndereceğim. Barb da gidiyor.

O zamana kadar, lütfen biraz el losyonu, tampon (PX'te satılmıyor çünkü dışarıdaki adamlar tüfeklerini temizlemek için kullanıyorlar), şampuan, krem durulama ve biraz daha See's gönderir misiniz? Parfümüm de bitmek üzere. Çocuklar dünyadaki kızlar gibi kokmama bayılıyor.

Yerleşir yerleşmez tekrar yazacağım. Nakil konusunda gerginim ama aynı zamanda heyecanlıyım. Bu, hemşirelik becerilerimi gerçekten keskinleştirecek.

Bir süredir yazmadığım için özür dilerim. Yakın zamanda iyi bir arkadaşımı kaybettim ve biraz bunalımdaydım. Ama şimdi daha iyiye gidiyorum. Burada kederlenmek için fazla zaman yok, her ne kadar bir sürü neden olsa da. Tahmin edebileceğiniz gibi hayat her zaman kolay değil. İnsanlar gelip gidiyor. Ama hemşireliği seviyorum. Bunu bilmeniz ve buraya geldiğim için mutlu olduğumu bilmeniz çok önemli. Kötü günlerde bile, en kötü günlerde bile, yapmam gereken şeyin bu olduğuna ve olmam gereken yerde olduğuma inanıyorum. Finley bir keresinde bana burada kendini bulduğunu, adamlarının onun için önemli olduğunu söylemişti ve ben de onun nasıl hissettiğini biliyorum.

*İkinize de
sevgiler,
F*

★ ★ ★

Frankie Pleiku'yu ilk kez havadan, bir ikmal helikopterinin içinde, aşağıdaki sık yeşil ormana bakarken görmüştü. Barb da helikopterin diğer tarafında oturmuş, aşağıya bakıyordu.

Yemyeşil dağın yamacında düz bir alan açılmıştı; kırmızı topraktan kocaman bir kare, çadırlar, Quonset kulübeleri ve geçici binalardan oluşan derme çatma bir koleksiyonu barındırıyordu. Frankie oraya bakarken Yetmiş Birinci'nin seyyar bir ordu cerrahi hastanesi olduğunu hatırladı -ya da sonunda anladı. Bunun ne anlama geldiği birden aklına geldi. Seyyar. Geçici. Ormanda, yakınlarda

Kamboçya sınırı, Viet Kong'un her patikayı ve açıklığı bildiği, Amerikalı düşmanlarını havaya uçurmak için bombalar yerleştirdikleri yer. Akordiyon tellerden oluşan sarmallar yerleşkeyi dört bir yandan saran ormandan koruyordu.

Helikopter helikopter pistine indi. Barb ve Frankie aşağı atlarken, birkaç asker hemşirelerin ayak dolapları ve spor çantaları da dahil olmak üzere malzemeleri boşaltmak için harekete geçti. Helikopterlerin içindeki, etrafındaki ya da etrafındaki her şey hızla yapılmalıydı; Charlie'nin yere inmiş bir kuştan daha büyük bir hedefi yoktu.

"Teğmen McGrath ve Johnson?" dedi kısa boylu, iri yapılı, soluk kıyafetler giymiş bir adam. "Ben Çavuş Alvarez. Beni takip edin."

Frankie bere şapkasını kafasına geçirdi ve dönen pervanelerin altına doğru eğildi. Kırmızı toz havalandı, dönerek gözlerine, burnuna ve ağzına girdi.

Helikopter pistine en yakın Quonset kulübesini işaret etti ve "Acil Servis" diye bağırdı. Bu Pre-Op." Yürümeye ve konuşmaya devam etti ve girişine kum torbaları yığılmış başka bir Quonset kulübesine geldi: "AMELIYATHANE."

"Yakınlarda büyük bir hava üssü var," diye devam etti, "Pleiku köyü de öyle. Refakatçi olmadan ikisine de gitmeyin." Onları personelin aceleyle hareket ettiği kampın derinliklerine götürdü. Burada pek bir şey yoktu - birkaç Quonset kulübe, bir sıra harap ahşap kulübe, çadırlar. Her şey kırmızıya boyanmış, dikenli tellerle çevrilmiş ve nöbetçi kulelerindeki silahlı askerler tarafından korunuyordu.

"Morg," dedi, solu işaret ederek.

Frankie yorgun görünümlü bir sıhhiyecinin, içinde ceset torbaları bulunan tekerlekli bir çöp arabasını bir çift kapıdan içeri ittiğini gördü. İçeride masaların ve karyolaların üzerine yığılmış ceset torbaları gördü, hatta birkaç tanesi yerdeydi.

"Otuz Altıncı ile kıyaslandığında boktan göründüğünü biliyorum," dedi Çavuş, durmadan. "Yağmur mevsimi burada dokuz ay sürüyor ama bizim de avantajlarımız var." "Park" adını verdiği, dev yaprakları eğilmiş ve çürümüş kahverengi muz ağaçları ve kahverengi su ve yapraklarla dolu, gerçekten de yer üstünde bir yüzme havuzundan oluşan bir alanı gösterdi. Yan tarafta tiki-tarzı bir bar vardı, meşaleler ve üzerinde HULA BURADA KONUŞULUR yazan bir tabela ile tamamlanmıştı. Yanında, kum torbalarıyla dolu bir sığınak ve bir düzine portatif sandalye, partilileri mahzun bir şekilde bekliyordu. "Memurlar burada, Park'ta harika partiler düzenliyor hanımefendi. Burada birini bulabilirsiniz

Çoğu zaman kızgın ya da üzgün hissediyorsanız. Roket Şehri'nde bu duygular arasında fazla boşluk yoktur."

Komutanların römorklarını işaret etti ve bir dizi etkileyici olmayan ahşap kulübenin yanından geçti. İleride tuvaletler ve duşlar vardı. "Saat bin beş yüz olduğunda su neredeyse ılık geliyor," dedi. Bloklar üzerine inşa edilmiş ve kum torbalarıyla kaplanmış son ahşap kulübede durdu ve onlara döndü. "Evim güzel evim."

"Yerleşin teğmenler," dedi. "Bu sessizlik? Uzun sürmeyecek. Dak To'daki çatışmalar bu hafta çok şiddetli geçti. Çantalarınız en kısa sürede teslim edilecek. Vardiyalar haftada altı gün, yedi yüz ila bin dokuz yüz saat arasında değişiyor ama personel eksiklerimiz varsa... ki her zaman vardır... işimiz bitene kadar çalışırız." Kapıyı açtı.

Koku Frankie'nin neredeyse öğürmesine neden oluyordu. Küf. Küf.

Havayı böcekler ve toz zerrelere kaplamıştı. Küçük, pis kokulu mekânın içinde, her birinin üzerinde katlanmış yün battaniyeler ve ikisinin de kullanmayacağını bildiği bir yastık bulunan iki boş karyola ve iki cılız çekmece sandığı vardı. Kırmızı toz her şeyi, hatta tavanı bile kaplamıştı. İlk kez, Otuz Altıncı'daki barı hakkında nazikçe -ve nostaljik bir şekilde düşündü.

Frankie çavuşa teşekkür etmek için arkasını döndü ama o çoktan gitmişti. Barb'ı meyhaneye kadar takip etti.

Orada omuz omuza durdular. Frankie sonunda, "Annem bayılırdı," dedi.

"Şımarık beyaz kız," dedi Barb.

Frankie çantasını ve seyahat çantasını en yakınındaki boş karyolaya fırlattı. Metal bir gıcırtyla yere düştüler ve bu da ona iyi bir gece uykusu için güven vermedi. Çıplak kollarında ve bacaklarında böceklerin ziyafet çektiğini hissetti. Kendi kalçasını tokatlayarak birkaç eşyasını yerleştirdi ve aile fotoğraflarını cılız şifonyerin üzerine dikkatlice dizdi. Sonra Jamie'nin bir resmini yapıştırdı; resimde Jamie bir direğe yaslanmış, elinde bir bira tutuyor ve herkesin moralini düzelten türden bir gülümsemeyle ona bakıyordu. Fotoğrafa olması gerekenden daha uzun süre baktı, sonra gözyaşlarının başladığını hissetti ve arkasını döndü.

Barb posterlerini paketinden çıkardı. Posterleri açarak duvara astı, idollerinden oluşan bir üçlü: Martin Luther King, Jr., Malcolm X ve askere alınmayı reddeden Muhammed Ali, vücuduna VIET CONG İLE HİÇBİR KAVGAM YOK yazısıyla damgalanmıştı.

Frankie gıcırdayan, derme çatma şifonyer çekmecesini açtı ve fare pisliğiyle dolu olduğunu gördü. "Kahretsin," dedi. "Ve bunu gerçekten söylüyorum. Kahretsin." Gülmeye başladı ve sonra gelen bir helikopter sesi duydu.

Frankie onun kalçasını tekrar tokatladı. Eli kanlı bir şekilde geri geldi.

Barb, "Ben de biraz okey oynamak için vaktimiz olduğunu düşünüyordum," dedi.

"Ya da tırnaklarımızı yapmak için," diye cevap verdi Frankie, şortunu çıkarırken. Eşofmanlarını giydi ve malzemelerini topladı: bir çakmak, bir rulo bandaj, makas, bir el feneri, sakız ve keçeli kalem. Serum takması gerekirse diye Penrose hortumunu kemerinin halkasından geçirdi ve çantasının kemerine bir Kelly kısıkaçı taktı. Malzemelerin ne zaman eksik olacağını asla bilemezsiniz ve hazırlıklı olmak bir hayat kurtarabilirdi.

Dışarıda helikopterlerin *güm güm* sesleri kulakları sağır ediyordu.

Frankie ve Barb, yaralıların bir Dust Off'tan indirildiği ve ambulansla getirildiği helikopter pistinin önünden koşarak geçtiler. Çamura ve kana bulanmış adamlar birlikte çalışıyor, *gümbürdeyen* rotorların altında birbirlerine bağıryorlardı. Havada bir dizi helikopter havada asılı duruyor, iniş sırasının kendilerine gelmesini bekliyordu.

Kırçıl görümlü Siyah bir doktor acil serviste triyajı yönetiyor, kimin ne zaman görüleceğini belirliyordu. Adamları sedyelerde tutmak için hızlı bir şekilde testereler kuruluyordu. Arka köşedeki bir paravan bekleyenleri koruyordu. "Teğmen Johnson ve McGrath," dedi Barb. "Otuz Altıncı Birlik'ten. Cerrahi hemşireler."

Kanlı, lekeli teçhizatlarına baktı. Bu, boka batmış oldukları anlamına geliyordu. "Tanrıya şükür," dedi, bağırان adamların ve inip kalkan helikopterlerin gürültüsünden duyulacak kadar yüksek sesle. Bir Quonset kulübesini işaret etti. "YA DA 1. Hap'e rapor ver. Henüz size ihtiyacı yoksa, Pre-Op'u deneyin."

Kırmızı alarm sireni çaldığında Frankie ve Barb yolu yarılamışlardı. Saniyeler sonra bir top mermisi onlardan çok uzakta olmayan bir yerde patladı. Çakıl taşları gibi bir ses Quonset kulübesine çarptı. Havada duman ve garip bir koku vardı.

Frankie'nin başının üzerinden bir şey ısıklık çaldı ve arkasından gümbürdedi. 1 numaralı odada, Frankie kapıyı kırarak açtı.

İçeride: Parlak ışıklar. Ameliyat için bekleyen, masalarda yatan adamlar.

O ve Barb ellerini yıkadılar, sonra önlüklerini, keplerini, maskelerini ve eldivenlerini aldılar ve bir yarbay olan Harry "Hap" Dickerson'ı buldular,

Derin bir karın yarasını yardım almadan ameliyat etmek.

"Teğmen McGrath ve Johnson, efendim. Görev için rapor veriyorlar."

"Tanrı'ya şükür. Cart orada," dedi Hap Frankie'ye. "Johnson, Yüzbaşı Winstead. Sana ihtiyacı olacak."

"Evet, efendim." Barb diğer doktora doğru koştu.

Bir roket patlaması daha, bu seferki Quonset kulübesini sarsacak kadar yakın.

Işıklar karardı ve söndü. "Kahretsin!

Jeneratörler!" Hap bağırdı.

Frankie el fenerini çıkarıp yaktı ve dar sarı ışını yaranın üzerine tuttu.

Saniyeler sonra, acil durum jeneratörlerinin uğultusu eşliğinde ışıklar tekrar yandı.

Mermiler düşmeye devam etti, kampa ateş yağdırdı. *Thud. Whump.* Patlamalar o kadar yakındı ki Frankie'nin dişleri takırdadı.

Gürültü dayanılmazdı ve Frankie'nin burada cehennemin koptuğu hissini artırıyordu. Gelip giden helikopterler, durmadan devam eden havan topu saldırısı, emme makinelerinin uğultusu, jeneratörün vızıltısı, dalgalanan elektriğe bağlı ışıkların şangırtısı, solunum cihazlarının tıslaması.

"Hap! Bu Reddick. Başı dertte," diye bağırdı biri arbedenin içinden.

"Kapatabilir misin?" Hap, Frankie'ye hastadan uzaklaşmasını söyledi.

"Evet," dedi Frankie ama elleri titriyordu. Bir kesigi dikmek bir şeydi; bunu çok az sayıda doktor ve hemşire, güvenilirmez elektrik ve yakınlara düşen *bombalarla* yapmak bambaşka bir dünyaydı.

Gözlerini kapadı, Jamie'yi aklına getirdi, sonra da Ethel'i. Onları yanında hissetti.

Korkma, McGrath.

Kafasının içinde Jamie'nin sesini duydu. *Tıpkı dikiş dikmek gibi McGrath. Siz güzel kızlar nasıl dikileceğini bilmiyor musunuz?*

Frankie kaosu ve saldırıyı bastırdı; sakinleştiğini hissettiğinde karnındaki yarayı kapattı, ardından hastayı bir sağlık görevlisine teslim etti, ellerini yıkadı, yeni eldivenler giydi ve Hap'i başka bir masaya kadar takip etti.

"Selam güzelim," dedi hasta ona, sesi titriyor, gözleri ağır ağır kısılıyordu. Anestezi alan bir deniz piyadesiydi. "Maçımı izlemek için mi buradasın?"

Adamın künyesine baktı. "Hey, Er Waite." Bakışlarını onun yüzünde tuttu, iki bacağının da uyluklarının ortasından koptuğu yere bakmamaya dikkat etti. Kalın sarı tüpler göğsündeki yaradan kanı boşaltıyor ve Hap'in kan sıçramış botlarındaki emme makinesine pompalıyordu.

Bir roket daha isabet etti. Yakın.

"Bizi hedef alıyorlar!" diye bağırdı biri. "Üç... iki... bir içinde zorunlu karartma."

Işıklar kapandı. "Yere yatın!"

"Masayı indirin," dedi Hap.

"Beni oyuna al, Koç," diye mırıldandı Er Waite. "Sayı yapabilirim."

Frankie ve Hap ameliyat masasını gidebildiği kadar aşağı indirdiler. Hemşire-anestezist yerde yatıyor, bir el feneriyle göstergeleri izliyordu.

Frankie kanın üzerine diz çöktü ve el fenerini açıp ağzına tuttu.

Sonraki on saat boyunca, zifiri karanlıkta Hap'i ameliyattan ameliyata takip etti; el feneri ışınlarının arasından birbirlerine baktılar.

Yaralılar gelmeye devam etti, Dak To'daki çatışmadan sonra dalga dalga kırık ve parçalanmış adamlar getirildi.

Gelen Güney Vietnamlılar da vardı: askerler ve siviller. Çocuklar. Koğuşları, koridorları, morgu dolduruyor, dışarı taşıyorlardı.

Sonunda Frankie gürültünün azaldığını fark etti.

ya da havada asılı kalıp inmeyi bekleyen Dust Off'lar yok. Bombalama yok. Ameliyathaneye doğru gürleyen ambulanslar yok.

Ameliyathanenin ışıkları tekrar yandı, sarsıcı bir şekilde parlaktı.

Hap ameliyat başlığını çıkardı ve maskesini indirdi. Düşündüğünden daha yaşlıydı, etli butluydu, iri gözenekli bir cildi ve muhtemelen ıkınma sırasında çıkmış koyu gölge sakalı vardı. "Hey, McGrath, iyi iş çıkardın. Pleiku'daki ilk günün ve bir havan topu saldırısı."

"Burası her zaman böyle midir?"

Hap omuz silkti. Aptalca bir soruydu: Frankie Vietnam'da hiçbir şeyin her zaman aynı kalmadığını biliyordu. Her şey hareket ediyor, değişiyor, ölüyordu; insanlar ve binalar bir gecede gelip gidiyor, yollar inşa ediliyor ve terk ediliyordu. Hap ameliyat giysilerini taştan bir çöp kutusuna attı ve ameliyathaneden çıktı.

Frankie orada öylece durdu, bir an için kıpırdayamadı; etrafındaki insanları hissetti; hemşireler ve sağlık görevlileri temizlik yapıyor, eşyaları taşıyor, sedyeleri çıkarıyorlardı.

Yürü Frankie.

Ayağını kaldırmak, bir adım atmak için bir irade eylemi gerekiyordu. Kendini sersemlemiş, bunalmış hissediyordu.

Quonset kulübesinden dışarı çıktı. Çoraplarının şıptırması ona -imkânsız bir şekilde- spor ayakkabılarının içinde kan olduğunu söylüyordu. Ayakları uzun süre ayakta durmaktan, dizleri de diz çökmekten ağrıyordu.

Post-Op'un dışında, acil servisten yürüyüş yoluna taşan sedyeler üzerinde ölü adamlar gördü. Bir MASCAL'da hiç bu kadar çok yaralı görmemişti.

Morg daha kötüydü. Siyah ceset torbaları odun gibi yığılmıştı.

Karanlık, gürültü ve uzaktan gelen roket ateşiyle patlıyordu. Orada burada, akordeon telinin parıldayan gümüş renginin ötesinde, ormanın içinde hareket eden sarı ışık lekeleri gördü. Düşman tellerin hemen ötesinde, makineli tüfek menzilinın dışında onları izliyor, bombalar ve tuzak telleri yerleştiriyordu.

Quonset kulübesinin köşesini döndüğünde Barb'ın toprakta oturduğunu gördü, dizlerini yukarı çekmiş, sırtını metal duvara dayamış, yeşil kanvas şapkasını alnına doğru çekmişti.

Frankie kulübenin duvarından aşağı kayarak onun yanındaki toprağa oturdu.

Uzun bir süre ikisi de bir şey söylemedi. Dağda devam eden savaşın uzaktan gelen *patırtısı* nefes alış verişlerinin altını çiziyordu.

Frankie sonunda dengesiz bir sesle, "Bu bizim tatil değil," dedi. "Paramı geri istiyorum."

Cebinden bir cigara yakarken Barb'ın elleri titriyordu. "Bize şampanya sözü verilmişti."

"Kızartma tavaından çıkıp ateşe girmekten bahsediyoruz. Kendimi Mordor'daki Frodo gibi hissediyorum," dedi Frankie.

"Bunun ne anlama geldiği

hakkında hiçbir fikrim yok." "Şu esrarı bana ver demek."

Barb ona baktı. "Emin misin, iyi kız?"

Frankie arkadaşından esrarı aldı ve büyük bir ciğer dolusu duman çekti ve hemen öksürmeye başladı. Bir an güldü, "Bak anne, uyuşturucu kullanıyorum" dedi ve sonra ağlamaya başladı.

"Tanrım, ne geceydi ama," dedi Barb.

Frankie, Barb'ın sesindeki titremeyi duyabiliyordu ve arkadaşının bu gece ona ihtiyacı olduğunu, Frankie'güçlü olması gerektiğini biliyordu. Gözlerindeki yaşları sildi ve yana doğru eğilerek kolunu Barb'a doladı. "Yanımdayım kızım."

"Tanrı'ya şükür," dedi Barb sessizce. Ve sonra, daha da yumuşak bir sesle, nefesinin altında, "Bunu tek başına nasıl yapacaksın?" dedi.

Frankie duymamış gibi davrandı.

OceanofPDF.com

On iki

Şu anda Vietnam'da 450.000'den fazla Amerikalı asker bulunuyordu ve Tanrı bilir kaç ölü ve yaralı vardı. Bu sorunun cevabını kesinlikle *Stars and Stripes*'da bulamazdınız. Ülkeye yeni gelen askerlerin çoğu ancak altı haftalık bir eğitimden geçmişti. Askerlerin müfrezeler halinde birlikte eğitim gördüğü ve birlikte eğitim gördükleri askerlerle birlikte savaşa gittiği İkinci Dünya Savaşı'nın aksine, bu yeni askerler tek başlarına geliyor ve bir müfrezenin desteği olmadan, güvenebileceklerini bildikleri adamlar olmadan ihtiyaç duyulan her yere bırakılıyorlardı. Ordu Temel Eğitimi, askerleri daha çabuk savaşa sokmak için kısaltılmıştı; Frankie savaş için daha az eğitimin iyi bir fikir olduğuna kimin karar verdiğini merak ediyordu ama kimse ona fikrini sormamıştı.

Yine de az sayıda yaralının geldiği ve helikopter seslerinin uzakta olduğu iyi günler vardı; hemşirelerin oyun oynadığı, roman okuduğu, eve mektup yazdığı ve tıbbi hizmet sunmak için yerel köylere MEDCAP gezileri düzenlediği günler. Kötü günlerde Frankie, iki düzineden fazla yaralıyı taşıyabilen çift motorlu Chinook helikopterinin kendine özgü kükremesini duyuyor ve belanın yaklaştığını anlıyordu. Bazen itiş kakış o kadar yoğun, gelenlerin sayısı ve yaralıların durumu o kadar kötüydü ki Frankie, Barb, Hap ve diğer doktor ve hemşireler hem askerler hem de siviller için aralıksız on sekiz saat çalışıyor, yemek ya da içmek için neredeyse hiç ara vermiyorlardı.

Frankie hızlı düşünmeyi ve daha hızlı hareket etmeyi öğrenmişti. Hayal ettiğinden daha fazlasını yapabiliyordu; bir ameliyatı başlatabilir, bir yarayı kapatabilir ya da

göğüs tüpü taktı. Hap morfin verme konusunda ona güvendi ve tüm ameliyatlari boyunca onunla konuştı, her adımda ona öğretti. Ve bunların bir kısmı doğrudan roket saldırısı ve zorunlu karartma koşulları altında, bardaktan boşanırcasına yağan yağmur altında gerçekleşti.

Saat 03:00'ü biraz geçiyordu ve son ameliyat hastası da ameliyathaneye götürülmüştü.

Gelen helikopterlerin sesi yok. Havan topu saldırısı yok. Kırmızı alarm sireni yok.

Sessiz. Çiseleyen bir yağmur bile yok.

Paspasa uzandı ve beton zemindeki kanı temizlemeye başladı. Bu onun işi değildi ama de yaptı. Hem ayakları yere basmıyordu hem de adrenalinle doluydu.

Paspası ileriye, kanın içine doğru iterek uzaklaştırdı. Paspas olduğu yere geri döndü.

Hap ameliyathaneye girdi, masada evrak işleriyle uğraşan sıhhiyeciyeye başıyla selam verdi. Yavaşça Frankie'ye yaklaştı, omzuna dokundu. "Paspas yapmana gerek yok McGrath."

Ona o bakışı atıyordu - artık biliyordu - şefkatle sarmalanmış, anlayışla sarmalanmış üzüntü. Bir MASKAL'dan sonra, tek şey kaybettiğiniz adamlar olduğunda birbirlerine böyle bakarlardı.

Çoğu yağmurlu geçen son on gün içinde Frankie bu adamla ameliyat masasında yüz saatten fazla zaman geçirmişti. Hava ne kadar sıcak ya da ameliyat ne kadar zorlu olursa olsun adamın hiç terlemediğini biliyordu; kolay anlarda nefesinin altında "Ain't That a Shame" şarkısını mırıldandığını, zor anlarda ise çenesinden takırdayan öfkeli bir ses çıkardığını biliyordu. Bir evlilik yüzüğü taktığını, karısını sevdiğini ve en büyük oğlu için endişelendiğini biliyordu. Ayrıca her ameliyattan çıktığında haç işareti yaptığını ve kendisi gibi künyesinin yanına Aziz Christopher madalyası taktığını da biliyordu.

Yorgun bir şekilde gülümsedi. "Git buradan Frankie. Parkta dans sesi duyduğumu sandım. Biraz stres at yoksa patlayacaksın."

Frankie onun haklı olduğunu biliyordu. Önlüğünü sıyırdı ve ameliyathaneden çıktı. Kulübesinden temiz giysiler ve bir havlu aldı.

Karanlıkta duş aldı, saçlarını yıkadı ve bir tişört ile şort giydi. Barda, kan ve çamur lekeli spor ayakkabılarını

ve Beatles'ın müziğinin onu karşıladığı Park'a doğru yola çıktı.

Derme çatma tiki barın yanında durmuş içki ve sigara içen üç adam gördü. Yıpranmış muz ağaçları yanlarında hışırıyordu. Tiki meşaleleri sarı sarı parlıyor ve gece gökyüzüne siyah bir duman ipliği gönderiyordu.

Barb müzik setinin yanındaki plaj sandalyelerinden birine oturmuş sigara içiyordu.

Frankie bir sandalye çekip onun yanına oturdu. Devrilmiş ve lekeli bir karton kutu, içinde yarısı boş bir cin şişesi ve taşan bir kül tablası bulunan bir sehpa oluşturdu.

"Duş almışsın," dedi Barb. "Bu nefret ediyorum."

"Koltuk altlarımda kan vardı. Bu nasıl olur? Ve su soğuktu. Bunu *Pleiku'ya Gitmek İstiyor* musunuz broşürüne koymalılar."

"Kabul edelim, buraya gelmek için deli olmak lazım."

Frankie sigara paketine uzandı ve bir tane yaktı.

"Bugün bir posta aldık. Bunu kardeşim Will gönderdi," dedi Barb ve Frankie'ye arka planda Beyaz Saray'ın olduğu, binlerce insanın ayakta durduğu ya da yere oturduğu Polaroid bir fotoğraf uzattı. Birisi elinde bir IMPEACH LBJ tabelası. Başka bir tabelada da OĞLUM VIETNAM'DA ÖLDÜRÜLDÜ yazıyordu. NEDEN?

"Nedenmiş o?" Frankie arkasına yaslanıp boynundaki bükülmeyi gidermeye çalışarak, "Neden?" dedi.

"Annem bana Washington'daki bir yürüyüşle ilgili bir gazete haberi gönderdi. Yüz bin protestocu Lincoln Anıtı'nda toplanmıştı."

Frankie bu konuda ne söyleyeceğini ya da gerçekten ne düşüneceğini bilmiyordu. Hippilerin ve protestocuların dünyası ona çok ama çok uzak geliyordu. Burada ölen adamlarla hiçbir ilgisi yoktu. Ama vardı. Protestolar onlara yaptıkları fedakârlıkların hiçbir anlamı olmadığını ya da daha kötüsü yanlış bir şey yaptıklarını hissettiriyordu. "Dünya tersine döndü."

"Evet. Yok artık. Kanada'nın ABD'den Kuzey Vietnam'ı bombalamayı durdurmasını talep ettiğini duydum. *Kanada*. Onları kızdırırsanız yanlış bir şey yaptığınızı bilirsiniz," dedi Barb, duman çıkararak.

"Evet." *Stars and Stripes*'in son manşeti NEREDEYSE BİTTİ. SAVAŞI KAZANIYORUZ.

Ama Finley öldürüldüğünden beri bunu söylüyorlardı. Ve hepsine bak O zamandan beri ölümler.

Savaşta kazanmak diye bir şey yoktur. En azından bu savaşta. Sadece acı, ölüm ve yıkım vardı; iyi adamlar ya tamir edilemeyecek şekilde parçalanmış ya da ceset torbaları içinde eve , bombalar sivillerin üzerine düşüyor ve bir nesil çocuk yetim kalıyordu.

Tüm bu ölüm ve yıkım nasıl olur da komünizmi durdurmanın yolu olabilirdi? Birçoğu yaşlı ve gençlerle dolu köylere atılan bu bombalar ve geriye kalanları yakmak için napalm kullanan Amerika nasıl doğru şeyi yapıyor olabilirdi?

★ ★ ★

7 Kasım 1967

Sevgili anne ve babam,

Bu benim için kötü bir gece. Nedeninden bile tam olarak emin değilim. Bugün 71'incide sıradan bir gündü. Özellikle korkunç bir şey yoktu.

Tanrım. Bu kelimeleri yazdığımı bile inanamıyorum.

Toplu bir kazayı anlatmayı seçseydim, dehşete düşerdiniz. Ben dehşete düştüm ve normalde bunu atlatabildiğim için daha da dehşete düştüm. Bu şeyleri görüp hala nasıl nefes alacağımı, yiyip içeceğimi, güleceğimi ve dans edeceğimi bilmek istiyor muyum? Bir hayata sahip olmak müstehcen geliyor ve yine de bu askerlerin ülkeleri için, bizim için nelerden vazgeçtikleri düşünüldüğünde, vazgeçmemek de müstehcen geliyor. Dak To yakınlarındaki çatışmalar yıkıcı oldu.

Ve öldürülenler sadece Amerikan askerleri değil. Vietnam halkı da acı çekiyor ve ölüyor. Erkekler. Kadınlar. Çocuklar. Geçen hafta, bütün bir köy bombalandı ve ateşe verildi. Neden mi? Çünkü burada kimse düşmanın kim olduğunu bilmiyor ve çocuklarımız ormandaki keskin nişancılar tarafından öldürülüyor ve çok gerginler. Her zaman korkmak tehlikeli.

Tüm bunlar ne büyük bir hayat ve umut kaybı. Bildiğim tek şey, askerlerin -çok genç oldukları için onları "çocuklarım" olarak görürdüm. Ama onlar erkek, ülkeleri için savaşıyorlar. Onlara yardım etmek istiyorum. Başka bir şey düşünmemeye çalışıyorum. Bazıları için ben görecekle son Amerikalı kızım ve bu da demek oluyor ki

Bir şeyler. Ayrılmadan önce kaç kişinin benimle fotoğraf çektmek istediğine inanamazsınız.

Savaş protestoları ve bayrak yakmalar hakkında yazıp duruyorsunuz. Bunların hiçbiri Stars and Stripes'da yok. Barb'ın annesi Martin Luther King'in bu savaşın haksız olduğunu söylediğini söyledi. Ben de bunu merak etmeye başladım. Ama savaşçıları destekleyip savaştan nefret edemezler mi? Adamlarımız her gün ülkeleri için ölüyor. Bunun artık bir önemi yok mu?

*Sevgi
leriml
e, F*

NOT. El losyonu, parfüm, krem durulama, Polaroid film ve mum gönderin. Lanet elektrik sürekli kesiliyor.

★ ★ ★

Kasım ayının ortasında Central Highlands'i bir sıcak hava dalgası vurdu. Her zaman var olan çamur kurumuş, her şeyi kaplayan, her nefesi dolduran, gözyaşlarını kırmızıya çeviren ince kırmızı bir toza dönüşmüştü. Frankie alnına ne kadar sık ıslak bez koyarsa koysun, alnındaki yeni kırışıklıkları lekeleyen, gözlerinden yayılan çizgilere yerleşen, dişlerini kaplayan kirden kurtulamıyordu. Yağlı kırmızı ter damlaları yüzünün yanlarından aşağı ve omurgası boyunca kayıyordu. Sıcak da en az çamur ve yağmur kadar moral bozucuydu. Bu sıcakta uyumak yoktu ve bu da Park'ın iş çıkışı Amerikan müziği dinleyen, savaşlarının keskin kenarlarını hafifletmek için her şeyi deneyen insanlarla dolu olduğu anlamına geliyordu.

Hap onu omuzlarından tutup ameliyathanenin kapısına doğru çevirerek, "Git Frankie," dedi. "Barb bir saat önce ayrıldı."

Frankie başını salladı. Bir an için ayakta uyuya mı kalmıştı? Tartışamayacak kadar yorgun bir halde maskesini, önlüğünü, şapkasını ve eldivenlerini çıkarıp attı.

Dışarıda, gün ışığı.

Gözlerini kırıştırdı, bir an kafası karıştı. Saat kaçtı? Hangi gündü?

Yürü Frankie.

Ameliyathaneden çıktı ve dışarıya, yürüyüş yoluna çıktı; etrafta yorgun görünen, pek konuşmayan, yemekhaneye girip bir sürü insan vardı.

Morgun önünde, iki testerenin arasına yerleştirilmiş tek bir çöp kutusu gördü. Yanında bir yığın ceset torbası vardı.

Yavaşça çöp yığınının doğru yöneldi, orada yatan adamın yalnızlığına çekildi ve burada tek başına ölmemiş olmasını umdu. Gençti, çok gençti.

-Ve Siyah. Tek bir uzvu kalmıştı -sağ kolu- ve parmak uçları kanlı zeminin sadece birkaç santim üzerinde, yana doğru sarkıyordu.

Adamın gençliği onu alt üst etmişti. Yirmi bir yaşındaydı ve kendini yaşlı hissediyordu. Buraya gelen tüm bu genç adamlar, çoğu kendi isteğiyle, vuruluyor, parçalanıyor, parçalara ayrılıyordu. Çoğunluğu siyah, İspanyol ya da fakirdi, liseyi yeni bitirmişlerdi. Onları askerlikten ya da Ulusal Muhafızlardan kurtarmak için torpil yapabilecek aileleri, güvende olmalarını sağlayacak üniversite dersleri ya da onlarla evlenecek kızları yoktu. Bazıları, sıraları geldiğinde herhangi bir hizmete gönderilmek yerine, sadece hizmet dalını seçmek için gönüllü oldular.

Bir nesil gitti. *Onun* nesli.

Yüzünde kir ve kan izleri vardı. Kaskının olduğu yerde terli deri parçaları görebiliyordu. Onun kim olduğunu, neye inandığını merak etmekten kendini alamıyordu. Bu adamların hepsinin hikâyeleri vardı; evlilikleri, işleri, çocukları ve torunları boyunca yıllarca devam edeceğini düşündükleri hikâyeleri.

Yakınlarda bir kask gördü ve onu almak için eğildi. Üzerinden çamur sıçramış bir Polaroid resim sarkıyordu.

Beyaz smokin ceket ve siyah pantolon giymiş, boynuz çerçeveli gözlük takan bu genç adam kolunu doksan derece bükmişti. Yanında uzun bir elbise giymiş, dirsek hizasında beyaz eldivenler takmış, elini adamın kolunun kıvrımına sokmuş Siyah bir kız vardı.

Baskının beyaz kenarına *1966 Mezuniyet Balosu* yazılmıştı. Arkasında ise *Eve Dön Beez* yazıyordu. *Seni seviyoruz.*

Frankie Polaroid'i nazıkçe sildi ve cebine koydu. "En azından eve gideceksin," dedi sessizce, Frankie'nin yanağına dokunarak. "Bu ailen için bir şey ifade edecektir."

Uzakta bir havan topunun gümbürtüsünü ve patlamasını duydu ve sonra hiçbir şey olmadı.

Genç adamların ölümünü izlemekten çok yorulmuştu. Meyhanesine dönmek yerine, insanların sandalyelerde oturup film izlediği Park'a gitti. Gürültülü projektörün *tak-tak-tak* sesleri diyalogları bozuyordu.

Frankie hiçbir filmin yalnızlığını hafifletmeyeceğini ya da kendisine yapışan bu yeni ve keskin kıyamet hissini azaltmayacağını biliyordu ama yalnız olmak insanlar arasında olmaktan daha kötüydü. Kendisine bir içki uzatan Barb'ın yanındaki sandalyeye oturdu.

"Ne izliyoruz?" *"The Great*

Escape."

"Yine mi?"

Bir içki, diye düşündü Frankie. Sadece bir tane.

★ ★ ★

İki hafta sonraki ilk izin günlerinde Frankie ve Barb parktaki sandalyelerde oturmuş, yanlarında bir soğutucu, ılık TaBs içiyorlardı. Barb evden gelen bir mektubu yüksek sesle okuyordu.

17 Kasım 1967,

Sevgili Barbara

Sue,

Tanrım, bugünlerde kimin için daha çok endişelenmeliyim bilmiyorum. ya da Kaliforniya'daki kardeşin. Will'den gelen mektuplar endişe verici, bu kesin. Sana bu yaz Detroit'teki isyanla ilgili kupürler göndermiştim, hatırlıyor musun, muhafızlar çağrılmıştı? Başka isyanlar da oldu. Buffalo'da, Flint'te, New York'ta, Houston'da. Pek çok şehirde. Polisler biz zencileri dövüyordu. Yağmaladılar. Will'in o gün Detroit'te isyan çıkardığını öğrendim. 33 siyah insan ölmüş.

Korkuyorum. Kardeşin Vietnam'dan döndüğünden beri, onu öldürtecek şekilde öfkeli. O üniversiteli beyaz çocuklar protestolarında şiddet uygulayarak paçayı kurtarabilirler ama Will ve Kara Panter arkadaşları için bu mümkün değil. Meşgul olduğunu biliyorum ama belki onu arayabilirsin? Ablasını dinleyebilir. Annesini dinlemeyeceğini Tanrı biliyor. Eşek arısı kadar kızgın olmam gerektiğini düşünüyor, ama bu ne işe yarayacak? Benim cam kırmam ya da köprüden geçmem hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Gördüğümü unutuyor.

Joey amcan beyaz bir kadına yan baktı diye linç edildi. Bu o kadar da uzun zaman önce değildi.

Her neyse, seni burada çok özliyoruz. Eve dönmen için gün sayıyoruz.

Sevgiler,

Anne

"Teğmen Johnson?"

Barb başını kaldırıp
baktı.

Kampın telsiz operatörü Talkback yanlarında duruyordu. Nebraska'dan gelmiş, elma yanaklı ve sopa gibi boynu olan sıska bir çocuktur. "Teğmen Johnson ve McGrath, ikinize de Teğmen Melvin Turner'dan bir mesajım var."

"Kim o?" Barb sordu.

"Coyote, hanımefendi, Deniz Kurtları'ndan."

Barb, Frankie'ye "Su kayağı arkadaşın," dedi.

"Bu gece Saygon'da bir kulüpte çok güzel bir iyi yolculuk partisi olacağını ve Vietnam'ın en temiz iki hemşiresinin bunu kaçırmamasının üzücü olacağını söylememi istedi. Şu anda havaalanında bir C-7 var."

"Bu bir siparişe benziyor, Talkback. Ben genellikle basılı bir parti davetiyesini tercih ederim," dedi Frankie.

"Kazınmış," diye ekledi Barb.

Talkback gergin görünüyordu. "Coyote pek de soru soruyormuş gibi konuşmadı hanımefendi. Sanırım bir süreliğine yerleşkeden ayrılmak isteyeceğinizi düşündü. O uçak uzun süre burada kalmayacak. İkmal seferinde."

Barb mektubunu katladı. "Teşekkürler,
Talkback." "Bana ne yapmam gerektiğinin
söylenmesinden nefret ediyorum," dedi Frankie.

"Ve hafife alınmaktan," diye ekledi Barb.

Sonra ikisi de gülümseyerek aynı anda "Dışarı!" dediler.

İki kadın bara koştu ve bir gecelik yolculuk için eşyalarını topladı.

On beş dakikadan kısa bir süre sonra, sivil kıyafetlerini giymiş ve askerlik belgelerini Vietnam parasına çevirmiş olan Frankie ve Barb sabit kanatlı kargo uçağına binip yerlerine oturdular.

Tan Son Nhut'ta bir inzibat Frankie ve Barb'a bekleyen bir cipe kadar eşlik etti; arka koltuğa atladılar.

Şaşırtıcı bir şekilde, bu Frankie'nin Saygon'u gün ışığında ilk yakından görüşüydü. Şehir kaotik bir karmaşa içindeydi: Sokaklar ordu tankları, silahlı askerler ve inzibatlarla doluydu. Bisikletler ve yayalar etraflarından dolaşmak için mücadele ediyordu. Bütün aileler, trafiğe hızla girip çıkan scooter'lara doluşmuş oturuyordu. Bir köşede çömelmiş, tahta üzerinde sebze doğrayan sıksa bir Vietnamlı kadının yanından geçtiler.

Askeri araçlar, motosikletler ve bisikletlerle yer kapma yarışına girdi. Kornalar çaldı. Bisiklet zilleri çaldı. İnsanlar birbirlerine bağırды. Üç tekerlekli araçlar motosikletlerin içinde ve etrafında agresif bir şekilde ilerliyor, büyük siyah dumanlar çıkarıyordu. Beyaz üniformaları nedeniyle Amerikalılar tarafından Beyaz Fareler olarak adlandırılan Saygon polisi, ışıkların çalışmadığı ya da uyulmadığı yerlerde trafiği yönetiyordu.

Dikenli teller, yağ varilleri ve kum torbaları hükümet binalarını koruyordu. Bir köşede, Güney Vietnam hükümetinin kendilerine yönelik muamelesini protesto etmek için kendini yakan Budist rahiplerden biri için çiçeklerden oluşan bir anıt vardı. Hiç şüphe yok ki polis hepsini alıp ve çiçekler yarın tekrar ortaya çıkacaktı.

Cip, bütün bir sokağın köşesine hâkim olan Caravelle Oteli'nin önünde durdu.

Frankie dışarı fırladı, yıpranmış, solmuş gece çantasını omzuna attı ve soföre teşekkür etti.

Barb yanına geldi. "Kahretsin, bu uçuşlar beni susattı."

Gülümseyerek otelin çift kapılı cam girişine yöneldiler.

★ ★ ★

Günü, muhteşem, süslü binaları ve ağaçlarla çevrili sokaklarıyla Saygon'un eski Fransız Mahallesi'nde geçirdiler. Kirli bir pencereden Paris'in güzel bir köşesini görmek gibiydi. Bu şehrin bir zamanlar nasıl olduğunu hissedebiliyordunuz; Fransız işgalciler kaz ciğeri yiyip kaliteli şarap içerken, Vietnamlı aşçılar ve garsonlar az bir maaşla ailelerini doyurmaya çalışıyordu.

Saat 12:00'de, beyaz masa örtüleri, üniformalı garsonları ve taze çiçekleri olan Fransız tarzı küçük bir bistroya gittiler; Frankie savaşa parçalanmış bir ülkede böyle bir yerin var olmasının uyumsuzluğuna şaşırdı. Sanki zamanda geriye giden büyü bir geçitten geçmişlerdi.

Barb onun koluna dokunarak, "Sadece devam et," dedi. "Yakında boka geri döneceğiz."

Frankie'nin tam olarak ne hissettiğini bildiği konusunda Barb'a güvenin. Kolunu Barb'ın koluna doladı ve ev sahibini takip ederek pencere kenarındaki bir masaya gidip oturdular ve öğle yemeği sipariş ettiler.

İçeride şehrin gürültüsü ve patırtısı azalmış, dışarıdaki egzoz ve mazot kokularının yerini balık ve et suyunun tatlı kokusu almıştı. Yemekten sonra mağaza mağaza dolaşıp yeni giysiler, spor ayakkabılar, mumlar ve kokulu vücut losyonları aldılar. Frankie üzerinde SKI VIETNAM yazan bir tişört aldı. Her ikisi de yumuşak, saydam ipekten *bir ao dai* sipariş etti ve Frankie annesi için bir parça gümüş ipek şantuk ve babası için süslü bir pirinç puro keseceği aldı.

Saat 16:15'te otellerine döndüler ve kulüpteki parti için hazırlandılar.

Ne güzel. Sıcak, sıcak su, de bolca. Kokulu sabunlar ve losyonlar.

Frankie, beyaz plastik kalça kemerli yeni bir mor elbise ve bir çift sandalet giydi. Aynaya baktığında sekiz ay sonra ilk kez kendini gördü. Gözler hâlâ canlı bir mavi, güneşten çillenmiş soluk bir ten, rujun işe yaramayacağı kadar çatlamış dudaklar, dağınık ve farklı uzunluklarda uzamış saçlar.

Yüzü incedi; o kadar kilo vermişti ki kollarının üst kısmı kalem gibiydi.

Barb yanına geldi ve kolunu ona doladı. Yansımalarına baktılar. Barb lacivert örgü İspanyol paça bir pantolon ve beyaz bir gömlek giymiş, boynuna da kalın geometrik ipek bir kravat takmıştı. Bir saç bandı, afro saçının ne kadar büyüdüğünü vurguluyordu.

"Bu kadar kilo verdiğimi bilmiyordum," dedi Frankie. "Ve neden bugün bu saçma elbiseyi aldım? Savaşta Grace Kelly olmak mı istedim?"

"İnsana evini düşündürüyordu. Fırından çıkan kurabiyeler. Babamın martinisini. Ya da senin durumunda, annenin."

Frankie gülümsedi. Barb haklıydı. Frankie bu elbiseyi almıştı çünkü ona evini, annesini, 1950'lerde onun gibi kızlara uygunluğun çok önemli olduğu öğretilen hayatı düşündürüyordu. Artık değil.

Frankie bakire olabilirdi ama artık "iyi bir kız" olmak istemiyordu. Hayat, kendinden yaşça büyük biri yüzünden bir şeyleri kaçırmak için çok kısıydı.

neslin kuralları.

Yeni aldığı mavi-beyaz pötikareli pantolonu ve çan kollu beyaz tunik üstünü giydi. Son dakikada beyaz plastik kalça kemerini de ekledi. "Haydi. Gidelim."

Çatı katındaki bara çıktılar ve aşağıdaki şehrin kaosuna bakarak lezzetli bir akşam yemeği yediler. Saat 2015'i gösterdiğinde otelden ayrıldılar ve kendilerini bekleyen bir polis memuru buldular. Arabayla telaşlı ve kalabalık caddelerden geçtiler ve kapısının üzerinde kalın siyah harflerle BON VOYAGE, HAWK! yazan keyifsiz görünümlü bir kulübün önünde durdular. Karanlık iç mekânda bir bar boydan boya uzanıyordu; barın önünde tayyörlü, hakili, tişörtlü ve kot pantolonlu subaylar omuz omuza durmuş, birbirlerini meydan okuyarak ve tebrik ederek alkışlıyor, içinde gerçek buz küpleri olan kokteyller içiyorlardı. Vietnamlı garsonlar kalabalığın arasında dolaşarak içecek ve yiyecek servisi yapıyor; diğerleri de masaları temizliyordu. Masalar duvarlara itilerek bir dans pisti oluşturulmuştu; birkaç çift odanın ortasında dans etti. Üç kişilik bir müzik grubu tanınmaz bir müzik çalıyordu. İki tavan vantilatörü başlarının üzerinde sessizce vızıldıyor, sıcak havayı soğutmak yerine etrafa itiyordu.

Barda Coyote Frankie'yi gördü ve el salladı. Frankie'ye, ona dünyadaki hayatını, ilk randevularını ve okul danslarını hatırlatan sevimli bir tereddütle yaklaştı. Her zamanki pilot havası hiç yoktu. "Çok güzel görünüyorsun, Frankie. Bu dansı bana lütfeder misin?"

"Yapabilirsin," dedi. Kendini o kadar gülünç derecede eski moda ve uhrevi hissetti ki gülmek zorunda kaldı.

Onu kollarına aldı ve dans pistine çıkardı. Adamın elinin kalçasına yerleştiğini hissetti.

Adamın elini tekrar beline götürdü. Görünüşe göre içinde düşündüğünden daha fazla iyi kız kalmıştı. "Sanırım beni başka tür bir kızla karıştırdın."

"Hayatta olmaz Frankie. Sen bir erkeğin eve, annesine getireceği türden bir kızsın. Seninle plaj partisinde tanıştığım anda bunu anlamıştım."

"Eskiden öyleydin," dedi. "Bu arada bu akşamki davet için teşekkürler."

"Tanıştığımızdan beri seni düşünüyordum," dedi Coyote.

Bir sonraki şarkının temposu hızlandı ve oğlan onu nefessiz kalıp başı dönene kadar döndürdü. Güzel bir an için, kendisinin özel olduğunu düşünen bir çocuğun kollarında sadece bir kızdı.

Annesinin onu sık sık uyardığı "parlama" aşamasını çoktan geçmişti. Bu sıcakta terliyordu ve bu hoşuna gidiyordu.

"Frankie. İşte Riot. Yeni komutanımla tanışmanı istiyorum," dedi Coyote onu elinden tutarak.

Frankie onun hızlı değişimine gülerek tökezledi. Bir an onun kışına dokunmaya çalışırken, bir an sonra onu dans pistinden sürüklüyordu.

O kadar ani durdu ki, kız ona çarptı. Çakal'ın eli kızın çıplak kolundan aşağı kaydı; parmakları kızinkini kavradı.

"İsyan mı?" Coyote dedi ki. "Seni kızım ile tanıştırmak istiyorum."

"Senin kızın mı? Ben pek..." Frankie güldü ve Coyote'nin komuta subayına baktı, o da tayyör giymiş ve havacı güneş gözlüğü takmıştı. Bir CIA ajanına benziyordu. Ya da bir rock yıldızına. Duruşu ve tavırları kurallara uyduğunu haykırıyordu.

"Vay, vay," dedi ve güneş gözlüklerini yavaşça indirdi. "Frankie McGrath."

Rye Walsh.

Frankie bir an için geçmişe, Finley'nin eve yeni en iyi arkadaşını getirdiği Dört Temmuz partisine gitti. "Çavdar viskisi gibi," dedi boğazında bir sıkışma hissederek. Finley'i, evini ve masum okul aşklarını düşünmesine neden olmuştu.

Onu kollarının arasına aldı ve öyle bir sarıldı ki ayakları yerden kesildi.

"Bekle. Siz ikiniz birbirinizi tanıyor musunuz?" Coyote kaşlarını çatarak birinden diğerine baktı.

Frankie geri adım atarak, "Ağabeyimle birlikte Deniz Harp Okulu'na gitmişti," dedi. "Bana kadınların kahraman olabileceğini söyleyen oydu."

Coyote kolunu Frankie'ye doladı ve onu kendine çekti. O da kurtuldu.

Rye güneş gözlüklerini geri taktı. "Pekala. Eğlencenizi bölmek istemem çocuklar. Devam edin. Seni tekrar görmek güzeldi Frankie." Tek topuğunun üzerinde dönerek geçit törenini andıran bir hareket yaptı ve bara doğru yürüdü.

On üç

"Komutanınız hakkında ne biliyorsunuz?" Frankie sordu.

"Çivi gibi serttir. Kendisi hakkında fazla konuşmaz. Bir amiralin kızıyla nişanlı olduğunu duydum. Muhtemelen onu bizden daha iyi tanıyorsunuzdur."

"Hayır," dedi Frankie. "Onu pek iyi tanımıyordum. Bir amiralin kızı, ha? Nişanlı. Hiç şaşırtıcı değil."

"Neden?"

Frankie neredeyse "Şuna *bak*" diyecekti ama dilini tuttu.

Coyote kollarını ona dolamış, yavaşça dans ederken bile Frankie bakışlarının tekrar tekrar Rye'a kaydığını fark etti; onun adamlarıyla gülüşünü, bazen onlardan ayrı duruşunu izledi. Ona ne kadar saygı duyduklarını anlayabiliyordu. Her bakış onu Finley'nin veda partisine götürüyordu, o zaman da gözlerini ayıramamıştı ve babasının ofisindeki anlarına.

Kadınlar kahraman olabilir.

Bu sözler -onun sözleri- yirmi yaşındaki etkilenmeye açık bir genç kızı kaçınılmaz olarak bu odaya, bu savaşa getirmişti. Burada karşılaşmaları kader gibi gelmişti.

"Benim kendi odam var Frankie," dedi Coyote, dans ederlerken onun boynuna sokularak. "Yalnız kalabiliriz..."

"Çakal," dedi sessizce.

Geri çekildi ve ona baktı. "Haklısın. Sana gerçek bir randevu teklif etmeliyim. Bunu seninle doğru bir şekilde yapmak istiyorum Frankie."

Müzik değışti. Mobilyalar çarpıştı ve kahkahalar yükseldi.

Dans pistinin kenarında Barb sandalyeyi kaçırmış ve yere düşmüştü. Frankie, Coyote'nin kollarından kurtuldu ve arkadaşının yanına gitti.

Önce Rye geldi ve Barb'ın ayağa kalkmasına yardım etti. Barb kollarını Rye'in boynuna doladı ve ona tutundu. "Kemiklerim eridi," dedi. Başını geriye attı ve sarhoş bir şekilde Frankie'ye sırtıttı. "Şuna bak Frankie..."

Frankie Rye'a döndü. Adamın ona bakışı sinir bozucuydu. Çok yoğundu. Kendisini tuhaf, telaşlı hissetmesine neden olmuştu. "Onu Caravelle'e geri götürmeliyim."

"Sizi götürmesi için bir milletvekili bulacağım."

Rye, Barb'ı O Club'dan çıkarıp bir inzibat cipine götürmeye yardım etti. Frankie onun yanına tırmandı.

Coyote O Club'dan çıktı. "Frankie, seni görmeye geleceğim-"

"Bye, Coyote!" Frankie cip havalanırken el salladı.

Otele döndüklerinde Barb'ın merdivenlerden çıkıp odalarına girmesine yardım etti.

Barb çişini yaparken, gözleri kamaşmış bir şekilde başını ve "tuvaletten düşmeyeyim. M'balance bok içindir."

Frankie, "Viski," dedi ve ikisi de güldü.

Frankie, Barb'ın giysilerini çıkarıp yatağa girmesine yardım etti.

"Güneş gözlüklü kediye gördün mü?" Barb temiz beyaz çarşafın üzerine uzanarak, "Güneş gözlüklü kediye gördün mü?" dedi. "Yakışıklı adam."

Frankie yorganı Barb'ın çenesine kadar çekerek, "Onu gördüm," dedi.

Işıklar kapalıyken ve Barb'ın horlama sesleri arasında Frankie uyumaya çalıştı. Kolay olmalıydı; bu gece bol bol içmişti ve gecenin bir yarısı onu uyandıracak bir havan saldırısı ya da MASCAL korkusu yoktu. Temiz, taze çarşafın üzerindeydi. Yine de uyku ondan kaçıyordu. Kendini huzursuz ve endişeli hissediyordu.

Telefon çaldı. Barb uyanmadan önce cevap verdi. "Alo?"

"Bayan McGrath," dedi Vietnamlı bir adam Fransızca aksanlı bir İngilizceyle. "Burada sizi görmek isteyen genç bir adam var. Kendisiyle üst kattaki barda buluşmanızı istiyor."

Coyote.

Frankie şu anda onu görmek istemiyordu ama ona gerçeği borçluydu. Ona göre bir adam değildi. Zaten uyuyamıyordu da.

Yorganı arkaya atıp kot pantolon ve tişörtünü giydi ve bozuk olan asansöre . İç geçirerek dört kat merdiven çıktı ve otelin loş ışıklı çatı barına çıktı.

Üç kişilik bir müzik grubu boş dans pistine müzik yayını yapıyordu. Bir köşede toplanmış küçük bir grup kadın ve erkeği görebiliyordu; hepsi sigara içiyor, yüksek sesle konuşuyor ve tartışıyorlardı. Daktilo tıkırtılarını duyabiliyordu.

Gazeteciler. Bu barın, Rex Hotel'deki barla birlikte onların takıldığı yerlerden biri olduğunu duymuştu. Ne hakkında tartıştıklarını, savaşa bakış açılarının kendisinininki kadar zıt olup olmadığını; Amerika'nın görüldüğü kadar bölünmüş olup olmadıklarını merak etti.

Frankie pencere kenarındaki sessiz bir masaya doğru yürüdü ve oturdu. Ay ışığında, caddenin karşısındaki Continental Hotel, aydınlatılmış birkaç oda dışında karanlıktı. Uzun zaman önce ona bu romantik çatı barından söz etmiş olan Jamie'yi düşünmeden edemedi. Üzüntü anıyı lekeledi, keskin bir ısırik bıraktı ve sonra yumuşayarak pişmanlığa dönüştü. Bunun yerine onu evinde, ailesiyle birlikte hayal etmeye çalıştı ama bu tür bir iyimserliği tam olarak başaramadı.

İnce yapılı Vietnamlı bir kadın Frankie'nin içki siparişini almak için sessizce belirdi. Birkaç dakika sonra bir bardak Sancerre ile döndü.

Frankie Saigon'un gece ışıklarına bakarken şarabından bir yudum aldı. Müzik çalsa bile savaşın gürültüsü hiç eksik olmuyordu: şehrin üzerinde uçan bir helikopterin vızıltısı, silah sesleri. Orada burada, gece gökyüzünde havai fişekler gibi kırmızı çizgiler yükseliyor; turuncu ateşler çiçek açıyordu. Buradan bakıldığında savaş neredeyse güzeldi. Belki de bu temel bir gerçektir: Savaş, onu güvenli bir mesafeden görenler için bir şekilde görünüyordu. Yakından bakıldığında ise manzara farklıydı.

"Frankie."

Çavdar.

Şaşkınlıkla başını kaldırdı.

Vietnamlı garson zahmetsizce Rye'in yanındaki yerine süzüldü. "Viski.

Neat," dedi Rye. Garson kız gittiğinde, Rye karşısına oturdu.

Frankie, içkisini önüne koyana ve garson gidene kadar hiçbir şey . "Seni görmek... zamanda geri gitmek gibiydi."

"Evet."

"Finley sahip olduğum en iyi arkadaşı."

"Ben de."

Arkasına yaslandı, onu inceledi. "Yani. Bir savaş hemşiresi. Şimdiye kadar bir milyonerin oğluyla evlenirsin sanıyordum."

"Bir partide tanıştığım bir adam bana kadınların kahraman olabileceğini söyledi. Daha önce kimse bana böyle bir şey söylememişti."

"Bunu benden duymana gerek olduğunu sanmıyorum," dedi, bakışları sabit bir şekilde onunkilerin üzerindeydi. Ona baktığında ne gördüğünü merak etmekten kendini alamadı. Finley'nin küçük kız kardeşini mi? Yoksa onun dönüştüğü kişiyi mi görüyordu?

"Bunu duymaya ihtiyacım vardı," dedi sessizce.

Müzik tanınmayan bir şeye dönüştü. "Benimle dans et." dedi.

Küçük bir kızken onunla geçireceği bu anın hayalini kurmuştu; bir kadın olarak hayallerin ne kadar kırılgan olduğunu biliyordu ve bu savaş ona yapabiliyorken dans etmeyi öğretmişti. Ayağa kalktı.

Adam onun elini tuttu ve dans pistine götürdü. Ona yaslandı, kollarının onu sardığını hissetti. Müzikle birlikte hareket ediyorlardı ama gerçekte dans etmiyorlardı. Adamın kalbinin kendi kalbine karşı attığını hissettiğine yemin edebilirdi.

Adam yere baktı ve kadın onun gözlerindeki arzuyu gördü. Daha önce hiçbir erkek ona böyle bakmamıştı, sanki onu kemikleri ve her şeyiyle yutmak istiyormuş gibi.

Şarkı bittiğinde kendini kurtardı. "Muhtemelen dans etmemeliyiz," dedi titreyerek. "Duyduğuma göre nişanlıymışsın."

"O çok uzakta."

Frankie gülümsemeyi başardı ama zar zor. Ondan duymak istediği sözler bunlar değildi. "Burada zaten kalbim kırıldı," dedi sessizce, bir adım daha geri çekilerek. "Ve ben bir subayın centilmen olmasını beklerim, Rye."

Ellerini arkasına kilitledi. Asker duruşu. Saygılı bir mesafe. "Bu gece buraya geldiğim için beni affedin." Sesinde sert bir ton vardı. "Bana düşmezdi."

Başını salladı, tekrar gülümsemeye çalıştı. "Hayatta kal, Rye. Ameliyathanemde çok fazla kuş pilotu görüyorum."

"Güle güle Frankie."

"Güle güle."

Frankie bütün gece dönüp durdu, uykusu keskin, alışılmadık özlemlerle boğuştu. Uyandığında sabahın geç saatleriydi ve güneş ışığı temiz cam pencerelerden içeri süzülüyordu.

İlk aklına gelen Rye oldu.

O dans. Ve ona bakış şekli.

Yataktan kalktı, Barb'ın *kahvaltıda* ona bir "*Hoş geldin*" mesajı bıraktığını gördü.

Not.

Aşağıda, Barb'ı otelin restoranında çoktan oturmuş, Bloody Mary içerken buldu. "Vay canına," dedi. "Dün gece ne oldu? Otele nasıl geri döndüm?"

"İnsanüstü gücümü kullandım ve seni taşıdım."

"Ugh. Bu itibar için iyi."

"Eğer yardımı olacaksa, tüm bu süre boyunca giyiniktin. Ve herkesin içinde kusma yoktu. Erkekler tuvaletini kullanmış olabilirsin ya da olmayabilirsin."

Garson kız ikinci bir Bloody Mary ile döndü ve Frankie'ye uzattı.

Barb, "Dün gece zil zurna sarhoş olduğumu biliyorum ama tuhaf davranıyordun," dedi.

"Öyle ?"

Bu sıradan tepki Barb'ı alarma geçirdi. "Artık bir hikâye olduğunu biliyorum. Dökül bakalım kızım."

Frankie iç çekti. "Fin yazları Deniz Harp Okulu'ndan arkadaşlarını eve getirirdi. Bana tanrı gibi görünürlerdi." Gülümsedi, küçük bir gülümseme ve bunun gerçek olamayacak kadar üzücü olduğunu düşündü. "Rye Walsh onun en iyi arkadaşıydı. Dün gece güneş gözlüklü gardiyan mı? Ona çok aşıktım."

"Paul Newman'a benzeyen adam mı? Vay canına. Elini tut ve ona göster-"

"O nişanlı."

"Kahretsin. Yine mi?" Barb bir içki aldı. "Ve sen çok iyi bir kızsın."

"Jamie'yle dans ettiğimde kendimi güvende hissettim. Sevdim, sanırım.

Sanki kendimi

Ama Rye ile... onun kollarındayken kendimi... Yani bana bakışı... aç gibiydi. Neredeyse korkutucuydu."

"Buna şehvet deniyor Frankie ve senin iyi kız dünyanı sarsabilir."

★ ★ ★

Yetmiş Birinci'de değişen tek şey hava durumuydu. Aralık ayına kadar günler tekdüze bir şekilde sıcak ve kurak geçirdi. Şimdi, ameliyathanede sıcaklık 110 dereceye yükselirken, Frankie sıcaktan bunalmış ve başı ağrıyordu. Saygon'dan beri iyi uyuyamamıştı.

Ameliyathane kapıları açıldı ve bir çift sağlık görevlisi ameliyat öncesinden bir askeri içeri aldı; sedyede yüzüstü yatıyordu, çıplak, kanlı poposu havaya kalkmıştı. Sağlık görevlilerinden biri bir şeye gülüyordu; bu iyiye işaretti. "Kıçından vurulmuş," diye bağırdı Frankie'ye, o da sağlık görevlilerine boş bir masayı gösterip yeni bir eldiven takımı taktı.

Sedyedeki çocuk Frankie'ye bakmak için boynunu çevirdi. "Güzel bir kara kırım var, değil mi?" dedi cam gözlü bir gülümsemeyle, acı için biraz morfin aldığını belli ederek. Frankie'nin tahminine göre on sekizini ancak geçmişti. "Ben Albert Brown. Birinci sınıf erim."

"Hey, Er Brown. Evet, güzel bir kırım olduğunu söyleyebilirim. İçinden şarapnel parçaları çıkarmak zorunda kalacak olmam çok kötü." Lokal anestezi enjekte eden Gasman lakaplı erkek hemşireye el salladı. Hastanın kalçaları uyuştuğunda Frankie hastanın arkasına eğildi ve şarapnel parçalarını cımbızla çekerek işe koyuldu. Eğer hissedebilseydi çok acırdı. İlaçların etkisi geçince de hissedecekti.

"Nerelisin Albert?"

"Kentucky, hanımefendi. Burbonun ve yakışıklı erkeklerin ülkesi." "Güzel kışlı," dedi Frankie.

Güldü. "Temsil etmekten memnunum hanımefendi."

İşini bitirip onu temizledikten ve sırtını sardıktan sonra, onu ameliyathaneye götürmesi için bir doktor çağırdı.

"Bekleyin hanımefendi," dedi. "Annem Shirley için benimle bir fotoğraf çekilebilir misiniz? Buna bayılır."

Frankie yorgunca gülümsedi. Bu yaygın bir istektir. "Elbette, Albert. Ama kırım kurtlar tarafından çiğnenmiş gibi görünüyor ve saçlarım da öyle."

Albert sırtıttı. "Hayatta olmaz, hanımefendi. Siz kırıma dokunan en güzel kızsınız."

Frankie gülmekten kendini alamadı. Eğildi ve çocuğun arkadaşının Polaroid fotoğraflarını çekmesine izin verdi. El sallayarak onu iyileşmeye gönderdi ve eldivenlerini çıkarıp attı ve yeni bir çift almak için uzandı. Helikopter seslerini duyduğunda bir soda içmeyi düşünüyordu.

Birkaç tane.

Ameliyathanenin diğer ucuna baktı ve Frankie'nin hissettiği kadar bitkin görünen Barb'la göz göze geldi.

İki hemşire helikopter pistine doğru koşarken ayakları kırmızı bir toprak bulutunun içinde kayboldu. Yaralıların indirilmesine yardım ettiler ve onları triyaja yönlendirdiler. Orada, yaralılar arasında hızla ilerlediler, emirler yağdırdılar, tedaviye öncelik verdiler.

Frankie, "Onu nerede istiyorsunuz hanımefendi?" diye sorduğunda işleri neredeyse bitmişti.

Aralarında bir sedyede yaralı bir adamla iki sağlık görevlisi belirdi. Yaralının yarasına şöyle bir baktı ve "Ameliyathane, STAT," dedi ve sağlık görevlilerinin yanına koştu.

Ameliyathanede boş bir masayı işaret ederek Yetmiş Birinci'deki en yeni hemşire olan Sharlene'i çağırdı; zavalılık Kansas'tan yeni gelmişti. Bu onun ilk vardiyası olacaktı. "Sharlene," dedi Frankie, ona bir makas uzatarak. "Kıyafetlerini kes."

Genç sarışın kadın, askerin göğsünden parlak siyah savaş botlarının üzerine düşen kana baktı.

Frankie kadının korkusunu gördü ve *bir nefes al, Frankie*, diye düşündü. "Bana bak... Sharlene." derken sesini yumuşatmaya zorladı.

Sharlene'in gözleri yaşlarla doluydu. "Evet... hanımefendi..."

"Korkutucu, biliyorum. Ama kıyafetlerini kesebilir ve botunu çıkarabilirsin. Sen kayıtlı bir hemşiresin."

Sharlene titreyen elleriyle makası aldı ve masanın ucuna gitti. Askerin sol bacağından geriye kalanlara bakarak kan ve çamura bulanmış pantolon paçasını kesmeye başladı.

Hasta aniden doğruldu ve ezilmiş bacağına gördü. "Ayağım nerede? Ayağım nerede?"

"Doktor! Buraya gel." Frankie bir iğne morfine uzandı ve onu verdi. "Bu yardımcı olacaktır. İyileşeceksin, Onbaşı."

"Ben bir bulldogger'ım, hanımefendi," dedi, morfinin etkisi geçtikçe kelimeleri gevelemeye başlamıştı. "Oklahoma'da. Çok güzel kokuyorsunuz hanımefendi, tıpkı evdeki kızım gibi."

"Jean Naté parfümü. Bulldogger nedir, Marine?" Frankie bir cerrah arayışında olduğunu söyledi.

"Rodeo, hanımefendi. O ayağa kesinlikle ihtiyacım var..."

Frankie, "Burada lanet olası bir doktor var mı, yoksa bu çocuğun ameliyatını kendim mi yapacağım?" diye bağırdı.

* * *

Doğum gününde, ameliyathanedeki uzun bir vardiyanın ardından Frankie, partinin tüm hızıyla devam ettiği Park'a gitti. Barb ve Slim kirli, yapraklarla dolu havuzun kenarında duruyordu. Ölmek üzere olan iki muz ağacının arasına bir pankart asılmıştı: DOĞUM GÜNÜN KUTLU OLSUN FRANKIE! Küçük, yorgun görünümlü bir grup hemşire ve doktor onun gelişini alkışlarla karşıladı.

Coyote Frankie'yi gördü. Tiki barın üzerine eğildi, bir içki doldurdu ve ona getirdi.

Onu Saygon'daki O Club'da gördüğünden bu yana geçen günlerde bıyıklarını kesmişti. Daha genç görünüyordu.

"Mutlu yıllar Frankie. Burada olabildiğime sevindim. Benimle dans edermisin?"

Hayır demeye başladı, ama onun gözlerine baktığında ve gülümsemek için ne kadar çabaladığını gördüğünde, birbirlerine benzediklerini fark etti: sadece burada her günün acısını gizlemeye çalışıyorlardı, yalnız olmaktan yorulmuşlardı.

"Bana bir şans ver Frankie. Ben iyi bir adamım."

Sesi çok içtendi ve kız onun ciddi olduğunu biliyordu, istediğini yapmanın mantıklı olduğunu biliyordu, bu yüzden kendini öne çekmesine izin verdi. Onunla yatmayacaktı, onu öpmesine bile izin vermeyecekti - onu bu şekilde yönlendirmek yanlış olurdu - ama şu anda yalnız ve yorgundu. Yanlış şarkıydı, yanlış adamdı ve yanlış el onunkindeydi ama dürüst olmak gerekirse, yalnız olmamak iyi hissettiriyordu. Sonuçta bu sadece bir dansı.

"Benim kızım olacağını söyle."

"Üzgünüm Coyote," dedi usulca. Bir an için neredeyse onun kendisini duymamış olmasını umdu.

"Evet," diye fısıldadı, nefesi kızın kulağına değiyordu. "Biliyorum. Sen benim ligimin dışındasın Frankie McGrath."

Ona daha sıkı sarıldı. "Hayır, Coyote. Sen bir kızın isteyebileceği her şeysin."

Geri çekildi. "Sadece sen değil."

Tanrım, bundan nefret ediyordu.

"Sadece ben değil."

Onu tekrar kendine çekti ve danslarına devam ettiler. "Meydan okumayı severim Frankie. Benim hakkımda bunu bilmelisin. Ama yakında eve döneceğim. Kısa-

zamanlayıcı. Bu yüzden şansınızı kaybetmeyin."

Başını arkaya attı ve uludu ama Frankie ilk kez sesteki yalnızlığı, kederi ve kalp kırıklığını duydu. Acaba başından beri orada mıydı diye merak etti.

OceanofPDF.com

On dört

Aralık ayı Dağlık Bölgede cehennem gibi geçmişti. NVA Dak To'da yüzlerce Güney Vietnamlı sivil öldürmüştü. Ameliyathane ve koğuşlar ebeveynlerini kaybetmiş çocuklar, kızlarını kaybetmiş yaşlı adamlar ve oğullarını kaybetmiş annelerle dolmuştu.

Şimdi, Noel arifesinde, ameliyathanede ayakta geçirdiği saatlerin ardından Frankie bitkin düşmüştü. Son yaralıların tedavisini nihayet bitirmişlerdi. Umarım gecenin geri kalanı sakın geçerdi.

"Git," dedi Hap. "Bu . Git biraz eggnog iç." "Emin misin?"

"Belsoğukluğu kadar kaşınıyor. Git hadi."

Frankie eldivenlerini çıkarıp kepi ve önlüğüyle birlikte kapının yanındaki fiçıya attı. Kapının yanındaki masada duran sıhhiyeciyeye "Mutlu Noeller," dedi.

"Çok güzel değil mi?" dedi. "Siz de hanımefendi."

Ameliyathaneden çıktı ve beklenmedik bir şekilde gün ışığına çıktı. Barb'ı triyaj alanında, sedyedeki ölü bir Siyah adamın yanında dururken buldu. Patlayan bir havan mermisi üniformasının çoğunu parçalamıştı. Yüzünün bir tarafı yırtılmış ve kömürleşmişti. Her iki kolu ve bacağı da parçalanmış gibi görünüyordu.

"Patlama künyeyi üzerinden uçurmuş. İsim yok," dedi Barb. "Noel arifesinde."

"Birileri onu tanıyacaktır. Müfrezesi Post-Op'ta."

"Evet," dedi Barb, askerin elini dikkatlice göğsüne yerleştirerek. Kendi elini de onunkinin üstünde tuttu.

Frankie, Barb'ın iki yıl önce Vietnam'dan eve bambaşka bir adam olarak dönen kardeşi Willi düşündüğünü biliyordu. Öfkeli. Radikal. Belaya bulaşmış.

Frankie beyaz bir çarşaf bulup ölü askerin üzerini örttü ve fısıldayarak, "Tanrı seni korusun ve kutsasın asker," dedi.

Barb başını kaldırmadı. "*Stars and Stripes* dün hiç Amerikan kaybı olmadığını bildirdi. Sadece birinci ameliyathanede yedi kişi öldü."

Frankie başını salladı.

Bir zamanlar sahip olduğu şüphe -ya da umut- artık yoktu: Amerikan hükümeti savaş hakkında yalan söylüyordu. Artık bu basit gerçekten kaçmanın hiçbir yolu yoktu. LBJ ve generalleri Amerikan halkına, gazetecilere, herkese yalan söylüyorlardı. Belki birbirlerine bile.

İhanet, Kennedy suikastı kadar şok ediciydi, doğru ve yanlışın altüst oluşuydu. Frankie'nin inandığı Amerika, gençliğinin parlayan Camelot'u gitmiş ya da kaybolmuştu. Ya da belki de her zaman bir yalandı. Tek bildiği, bu uzak ülkede askerler, denizciler, havacılar, deniz piyadeleri ve gönüllüler olarak hayatlarını tehlikeye attıklarıydı ve hükümetlerinin artık onlara bunun nedenini anlatacağına güvenilemezdi.

Vietnam'a hala binlerce insan geliyordu ve hippilerin ve protestocuların öne sürdüğünün aksine, bunların çoğunluğu gönüllülerdi, ülkelerine inanıyorlardı. Hükümet -ve daha da kötüsü Amerikan halkı- bunu nasıl umursamazdı?

Frankie ve Barb, bir çift ceset görevlisinin dün geceki cesetleri incelediği morgun önünden geçtiler.

Helikopter sesini ilk duyan Frankie oldu. Döndü ve elini gözlerine götürdü. "Lanet olsun."

Rotorların sesi daha da yükseldi.

"Sadece bir tane."

Yaralıların indirilmesine yardım etmek için helikopter pistine koşular ve bir Huey savaş helikopterinin indiğini gördüler.

Coyote sol koltuğa oturdu; Frankie'ye doğru eğildi ve sırttı. "Tam da Noel arifesinde görmeyi umduğumuz hemşireler," dedi. "Biraz eğlenmek ister misin?"

"Bize iki kez sormana gerek yok." Barb helikoptere atladı ve Frankie de onu takip etti.

Frankie içeri girdiğinde Rye'in sağ koltukta oturduğunu ve önünde RIOT yazan iletişim kaskını taktığını gördü. Aynalı havacı güneş gözlükleri gözlerini gizliyordu. Ona gülümsedi; o da başparmağıyla onaylayarak karşılık verdi.

Coyote onlara kulaklıkları uzattı.

Frankie kulaklığını taktı ve yere, açık kapıda duran nişancının yanına ve Rye'in arkasına oturdu. Onlar havalanırken bacaklarını yan tarafa sarkıttı.

Tahliye hastanesinin düz, ağaçsız kırmızı alanının üzerinden ve ölen ağaçların yanında ölü portakal yapraklarının yerde yattığı yapraksız, boş ormanın üzerinden uçtular.

Yukarı. Yukarı. Dünyanın inanılmaz derecede yeşil olduğu dağların tepesine.

Birkaç dakika sonra Rye mikrofonuna "İşte" dedi ve Huey hızla alçalarak yerden yaklaşık altı metre yüksekliğe indi. Orada asılı kaldı. "İki dakika, Coyote. Hedef olmaktan hoşlanmıyorum."

Çakal bir tüfek ve bir balta kapıp yere atladı. Silahını çıkarıp bir ağaçlığa doğru koştu.

Frankie açık alanı inceledi. Charlie her yerde olabilirdi, yemyeşil ormanda saklanıyor olabilirdi... Bouncing Betties ya da punji kazıkları dikmiş olabilirdi - toprağın derinliklerine saplanmış ve üzerine basıldığında hem derin bir yara hem de enfeksiyon oluşmasını sağlamak için insan dışkılarıyla kaplanmış keskin çubuklar.

"Bu çılgınlık," dedi Frankie. "Ne yapıyor bu?"

Birkaç dakika sonra (sonsuzluk gibi gelmişti), Coyote elinde dağınık bir ağaçla geri döndü. Onu helikopterin arkasına attı ve sol koltuğa tırmandı.

"Tüm bunlar bir ağaç için mi?" Frankie mikrofonuna bağırdı. "Siz ikiniz çıldırmışsınız."

Helikopter dönüp bulutlara doğru yükselirken Coyote gülerek, "Bir Noel ağacı," dedi.

Yirmi dakika sonra, tekrar Yetmiş Birinci'ye indiler.

Coyote dönüp kaskını çıkardı ve gülümsedi. "Riot ve ben sizin bir Noel ağacına ihtiyacınız olduğunu düşündük."

Barb güldü. Frankie bunun arkadaşından duyduğu en gerçek kahkaha olabileceğini düşündü.

Barb, "Siz Seawolves'lar, bok gibi çılgın ününüzün hakkını verdiğinizizi söylemeliyim," dedi. "Umarım yanında bir de hindi vardır, yoksa bir kızın hassas kalbiyle oynadığınız için annem kışınıza tekmeyi basar."

Coyote sırttı. "Bir de cevizli turta, ta San Antonio'daki annemin mutfağından."

Ağacı kulübelerine astılar ve cılız dalları bulabildikleri her şeyle süslediler. Ataçlar, alüminyum folyo şeritleri, boş C-ration konserve kapakları, boru uzunlukları, Kelly kelepçeleri. Tüm Charlie Brown ihtişamıyla köşede duruyordu. Barb tepesi için folyodan bir yıldız yaptı. Rye ve Coyote Frankie'nin karyolasında oturmuş, biriken süsleri izliyorlardı. Barb'ın transistörlü radyosunun hoparlörlerinden "Beyaz Noel" çalıyordu.

Coyote, "İçkiye ihtiyacımız var," dediğinde Frankie ağacın önünde dizlerinin üzerine çökmüş, bir daldan diğerine ataçlardan bir halka geçiriyordu.

"Lanet olsun, sinek çocuk, haklısın!" dedi Barb ve ikisi birlikte ayrıldılar.

Frankie, Rye ayağa kalkarken karyolasının metal çerçevesinin gıcırdadığını duydu. yaklaştığını duydu, arkasında durduğunu hissetti. Vücudundaki hücre onun varlığına uyum sağlamış gibiydi. Yavaşça ayağa kalktı ama arkasını dönmedi. "Bunun için teşekkürler," dedi. "Çılgınca, aptalca ve tehlikeliydi... ve güzeldi."

"Seni düşünmek istemedim," dedi. Sonunda ona döndü.

Bakışları buluştu, tutuştu.

Nefes alışının hissetti. Barb *şehvet* demişti. Bu kadar basit miydi?

Bunu hissetmiyormuş gibi davranması için hiçbir neden yoktu. Turu sırasında öğrendiği bir şey varsa o da şuydu: Yapabiliyorken ne demek istediğini söyle. "Sen nişanlısın," dedi. "Eski moda olduğunu biliyorum ama diğer kadın olamam. Kendimle yaşayamam."

"Savaşta olduğumuzu biliyorsunuz," dedi.

"Lütfen bana yarın ölebiliriz numarasını yapmayacağını söyle."

Geri adım attı. "Haklısın. Ben hatalıyım. Mutlu Noeller, Frankie. Seni bir daha rahatsız etmeyeceğim."

"Gitmene gerek yok."

"Evet, biliyorum. Sen... bana bir şey yapıyorsun."

O ve Coyote gittikten çok sonra, Barb ve Frankie yumurta likörü içip Noel müziği dinlerken ve evden gelen hediyelerini açarken, bu sözlerin yankısı kaldı.

Bana bir şey yapıyorsun.

★ ★ ★

Noel ateşkesi, Yetmiş Birinci'deki herkese yemekhanede gerçek bir tatil yemeğinin tadını çıkarma zamanı verdi. Hindi, patates püresi ve sos, taze fasulye, sosis dolması ve tatlı patates güveci. Cevizli ve balkabaklı turtalar. Daha sonra bir grup Frankie'nin bir pankart astığı parka doğru yürüdü: İYİ YOLCULUKLAR, TEĞMEN JOHNSON. SENİ ÖZLEYECEĞİZ.

Barb'ın veda partisi.

Şimdi Frankie ve Barb muz ağaçlarına yakın bir yerde, plaj sandalyelerinde . Yanlarında bir parti vardı; müzik bangır bangır çalıyordu. Kırmızı fiyonklarla süslenmiş, üzgün görünümlü cicili bicili bir ağaç, kırık dökük bir şekilde tiki barına yaslanmıştı.

"Sanırım bunu şimdi konuşsak iyi olacak Frankie," dedi Barb ve Frankie'ye bir çakmak uzattı.

Frankie sigarasını yaktı. "Gitmen konusunda mı? Gitmemeyi tercih ederim." "Arkamda bırakmak istemediğim tek şey sensin."

Frankie arkadaşına döndü. Bu ışıktaki Barb'ın afro saçları koyu bir hale gibi görünüyordu. Gözlerine bakmasaydınız, onun yirmi beş yaşında sıradan biri olduğunu düşünebilirdiniz. Frankie, Barb'la olan arkadaşlığının ona kazandırdıklarını hesaplayamıyordu. Barb, Frankie'ye daha önce hiç görmediği ya da hakkında fazla bir şey öğrenmediği bir dünyanın kapılarını açmıştı. Frankie, Sivil Haklar Yasası'nın kabul edilmesinin muzaffer bir son olduğunu düşünmüştü. Barb ona bunun kırılgan bir başlangıç olduğunu göstermişti. Barb'ın kardeşi Will ve onun Kara Panter üyeliği için korktuğunu biliyordu ama bununla da gurur duyuyordu. Bir şeyler için savaşmayı biliyordu; hemşirelik alanında yüksek lisans derecesi olmasına rağmen, Vietnam'a gönderilmek için savaşmak zorunda kalmış ve sonra bir tahliye hastanesine atanmak için tekrar savaşmak zorunda kalmıştı. Siyah subaylar Vietnam'da çok azdı.

Ama Barb, Siyah askerlerin hastanede Siyah bir hemşire görmesi gerektiğine karar vermişti.

Barb arkasına yaslandı, iç çekti. Bir nefes çekti, dumanı yavaşça dışarı verdi. "Bir tura daha çıkamam," dedi sonunda.

"Bunu biliyorum. Ben sadece..."

"Ben de seni özleyeceğim Frankie."

★ ★ ★

Ertesi sabah Frankie uyandığında gördüğü ilk şey Barb'ın boş karyolası oldu. Yatağın üzerindeki posterler -Malcolm X, Muhammed Ali ve Martin Luther King, Jr.- sökülüştü; geriye kalan tek şey ahşap duvarlara raptiyelerle tutturulmuş kağıt tutamlarıydı. Her şey sökülüş, geride parçalar kalmıştı. Vietnam'daki yaşam için bir metafor.

Frankie karyolasının yanındaki şifonyerin üzerinde katlanmış bir not gördü. Yavaşça açtı.

26 Aralık 1967,

Sevgili Frankie,

Bana korkak de. Kuşum görüldüğünde seni uyandırmalıydım.

Ama sen gerçekten uyuyordun ve ikimiz de bunun burada ne kadar nadir olduğunu biliyoruz. Beni ağlarken görmeni istemedim.

Seni seviyorum.

Sen bunu biliyorsun, ben de senin beni sevdiğini biliyorum ve bunlar varken vedalaşmamıza gerek yok.

O yüzden "Görüşürüz." diyeceğim.

Georgia'ya beni ziyarete gel. Sana ırmık ve kara lahanayı öğretirim ve annemle tanışırsın. Senin küçük adan bir dünya, inan bana.

O zamana kadar, kardeşim. Başını aşağıda tut.

Ve şimdi. Jamie'yi kaybetmenin acı verdiğini biliyorum ama sen hâlâ gençsin. Bu lanet savaşın onu da almasına izin verme.

Bay Cool'un sana nasıl baktığını gördüm. Tanrım, bir erkeğin bana böyle bakması için adam öldürürdüm.

Burada hayat kısa ve pişmanlık sonsuza dek sürüyor.

Belki de şimdi mutlu olmak, bir an için mutlu olmak, gerçekten elde ettiğimiz tek şeydir.

Sonsuza kadar mutlu olmak, yanan bir dünyada çok fazla şey istemek gibi görünüyor.

Sakin ol.

B

Frankie'nin yanında, şifonyerin üzerinde Barb, Ethel ve Frankie'nin Polaroid bir fotoğrafı vardı; hepsi de şort, tişört ve savaş botları giymiş, kollarını birbirlerine dolamış, o kadar büyük ve cesur gülümsüyorlardı ki bunun bir savaş zamanı fotoğrafı olması imkânsız görünüyordu. O Club'ın boncuklu kapısı arkalarındaydı. Frankie, yağmurun ya da rüzgârın ittiği rengârenk boncukların birbirine çarpışını neredeyse duyabiliyordu. Her şeye rağmen iyi vakit geçirmişlerdi.

Bunu hatırladıklarını umuyordu.

OceanofPDF.com

On beş

5 Ocak 1968,

Sevgili Frankie,

A.B.D.'ye döndüğümde yazacağıma söz vermiştim. Annemle birlikte evdeyim (şimdilik) ve verandamda oturup tatlı çayımı yudumluyorum. Çocuklar ön taraftaki sokakta teneke tekmeleme oynuyorlar. Kahkahaları bir başka.

Seni özledim. Bizi özliyorum. 71'inciye bile özledim. Lafi açılmışken, Özgürlük kuşumda kimin olduğunu asla tahmin edemezsin. Coyote. Tanrım, o çocuk senin için çok kötü. Bana Saigon'daki O Club'da ikinizin bir resmini gösterdi ama merak etme. Teksas'ta küçük, parlak bir kovboy kız bulacak.

Buradaki hayat beklediğim gibi değil. Yerel hastanemde bir işe girdim ve açıkçası çok sıkıldım.

Yeni bir yol bulmalıyım. Şeker satıcısı gibi muamele görmekten bıktım. Burada biz gazilere karşı pek sevgi yok.

Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Kırmızı alarm sirenlerinden ve hayat kurtarmaktan külotlu çoraplara ve topuklu ayakkabılara geçmek zor. Dünya değişiyor olabilir ama biz kadınlar hâlâ ikinci sınıf vatandaşız. Ve siyah kadınlar. Siyah kadınlar. Hesabı siz yapın.

Burada hayat sakın değil. Irk ayaklanmaları. Savaş protestoları. Dr. Spock erkeklere askere gitmemelerini söylediği için tutuklandı. Ulusal Muhafızlar

. Ama bu savaş değil.

Yarım kalmış bir işim var. Annem daha fazla yemek ve randevu öneriyor. Geçen hafta bana kullanılmış bir dikiş makinesi aldı.

Sanırım kör dikişi mükemmelleştirmenin beni canlandıracağını düşünüyor. Bir değişikliğe ihtiyacım olduğunu düşünüyorum. Belki de bu küçük kasaba artık benim için çok küçüktür. Ama nereye gidebilirim ki?

Her neyse, güvende kalın ve uçaksavar ceketinizi ayırmayın. Benim için birkaç hayat kurtarın.

B

★ ★ ★

1968'in Ocak ayının ortalarında sakin bir günde Frankie'nin DEROS'u geldi. Kağıdı karyolasının üstündeki kontrplak duvara yapıştırdı ve 15 Mart'ın etrafına büyük kırmızı bir daire ve bugüne bir X işareti çizdi.

O resmen kısa zamanlayıcıydı.

★ ★ ★

31 Ocak günü saat 04:00'te bir roket Yetmiş Birinci Filo'ya isabet etti.

Patlamalar geceyi yırttı. Kırmızı alarm sireni çaldı.

Frankie yataktan fırladı, yatağın altından çelik yeleğini ve çelik miğferini aldı ve hızla giyindi.

Bir roket daha isabet etti. Bar sarsıldı. Bir sıçan sığınacak bir yer aramak için yerde koşuyordu.

Frankie'nin yeni hooch arkadaşı Margie Sloan yatakta doğrulup çığlık attı. "Neler oluyor? Aman Tanrım-"

Kırmızı alarm sireni tekrar çaldı ve sürekli hale geldi. Hoparlörden şu sözler duyuldu: "Tüm personelin dikkatine, siper alın. Güvenlik alarm durumu kırmızı. Roket saldırısı altındayız. Tekrar ediyorum: Kırmızı alarm. Siper alın."

"Hastaneye gitmeliyiz," diye bağırdı Frankie kapıya koşup açarken. Dışarıda kamp ateş ve dumanla doluydu: binalar yanıyor, siyah dumanlar yükseliyor, keskin kokular yayılıyordu. Tuvaletlerin arkasındaki bir yağ varili alev aldı. Dört yüz galonluk su römorklarından biri

duşların üzerinde konumlandırılmış patladı; su fişkırdı. "Margie. Şimdi!"

Margie onun yanına taşındı. "Oraya gidemeyiz."

Frankie Margie'nin elini tuttu, genç hemşireyi bir geceye alıştırmak için daha fazla zaman olmasını diledi. "Korkutucu olduğunu biliyorum Margie ve keşke bu kadar acemi olmasaydın. Ama her seferinde bir şey, tamam mı? Çelik yeleğini ve çelik tencereni giy-"

"Benim neyim?"

"Kaskın. Onu tak ve acile git. Triyaja yardım edin."

"Yapamam-"

"*Yapabilirsin.*"

Frankie'nin sahip olduğu tek zaman buydu. Ameliyathaneye doğru koşarken arkasında büyük bir şey patladı. Kızıl Haç binası olabilir.

Ameliyathanenin dışında, uçaksavar ceketli ve kasklı, bazıları hâlâ pijamalı ya da şortlu ve savaş botlu personel farklı koğuşlara koşuyor, yaralılar için hazırlanıyor, triyaja testereler taşıyordu. Uyarı alarmı çalmaya devam ediyordu.

Ameliyathanede Frankie ışıkları yaktı, masaları hazırladı, malzemeleri arabaya yükledi ve elinin altında tuttu: pansuman arabaları, çarpışma arabaları, torakostomi tepsileri, oksijen tüpleri, portatif bir emme makinesi. Hap'in hâlâ burada olmasını diliyordu ama o iki ay önce gitmişti. En yeni doktorları bir haftadır buradaydı. Onun için zor bir gece olacaktı.

İlk Dust Off'un 04:30'da geldiğini duydu.

İlk yaralı dalgası ameliyat öncesi ve ameliyathaneye dakikalar sonra ulaştı. Elleriindeki ameliyat masaları, hemşireler ve sağlık görevlileri için çok fazlaydı. Yaralılar tahterevallilerin üzerinde yatıyor, ameliyat için hazırlanıyor ve bekliyorlardı. Sivilleri gördü, bir çocuğun annesi için ağladığını duydu. ABD başka bir Güney Vietnam köyünü daha mı bombalamıştı?

Frankie temizlenip maskesini takarken, kampı parçalayan mermilerin sürekli vızıltısını ve gümbürtüsünü duyabiliyordu. Quonset barakası sallanıyor, serumlar yuvalarında tıkırdıyordu. Kaskı sürekli burnunun üstüne düşüyordu.

Bir vuruş daha. *Yaklaştın.*

Ameliyathanede, yatabilecek durumda olan yaralılar yataklarından ya da sedyelerinden yere düştüler, serumları damarlarından çekildi. Frankie yastıkları, battaniyeleri, bulabildiği her şeyi alıp hastaların üzerine koydu.

hareket edemeyecek kadar yaralıydı. Bu onları doğrudan bir vuruştan kurtaramazdı ama elinden gelen tek şey buydu.

Işıklar söndü. Tamamen karanlık. Sonra jeneratörler uğuldayarak hayata döndü ve ışığı geri getirdi.

Frankie en yakındaki ameliyat masasına gitti ve orada yatan askeri gördü. Bilinci zar zor yerindeydi ve yardım için inliyordu. Üniforması triyaj sırasında kesilmiş ve göğsündeki yaranın tahribatı ortaya çıkmıştı. Her yeri kanıyordu; boynuna şarapnel parçaları saplanmıştı.

"Seni tuttum," dedi ve gücünü göğsündeki yaraya baskı uygulamak için kullandı. Hasta soluk soluğa kaldı, nefes almaya çalıştı, panikledi. Ayağa kalktı. "Sakin ol asker," dedi Frankie, bir doktor ararken. "Burada bir trakeaya ihtiyacımız var. Hemen!"

Tek gördüğü bir yaralılar denizi ve içeri girip çıkan sağlık görevlileriydi.

Ameliyat arabasını yaklaştırdı. Bir dizi gümüş alet hazırды. Daha önce hiç trakeotomi yapmamıştı ama düzinelercesini izlemiş ve yardım etmişti. Hap ona adım adım nasıl yapılacağını göstermişti.

Etrafına bakındı, tekrar doktor çağırdı.

Kaosun içinde cevap veren olmadı.

Adamın boğazının ön tarafına antiseptik sürdükten sonra bir neşter aldı ve soluk borusunda doğrudan bir hava yolu açarak kesi yaptı. Kan köpürdü; onu sildi ve bir trakeal tüp yerleştirdi.

Soluk soluğa bir nefes aldı ve sakinleşerek bıraktı.

Tüpü yerine bantladı ve biraz gazlı bez alarak göğsündeki yaraya geri döndü.

"Lanet olası doktor nerede?" diye bağırdı.

Ameliyathanedeki gürültü sağır ediciydi. Serumlar, şişeler, aletler ve arabalar beton zemine çarpıyordu. Işıklar titriyordu. Yaralılar triyajdan ameliyathaneye akın ediyordu.

Yeni doktor kayarak ameliyathaneye girdi, kanlı zeminde kaydı ve neredeyse düşüyordu. Uçaksavar ceketini ve kaskını giymişti.

"Kaptan Morse. *Mark*. Sana ihtiyacım var."

Adam ona baktı, anlamamış gibi görünüyordu.

"*Şimdi*," diye bağırdı.

Hastanın göğsündeki yaraya baktı. "Vay ."

Frankie doktorun ne hissettiğini biliyordu. Ne yazık ki bunu ona söyleyecek zaman yoktu. Bu yaralı askerin doktorun en iyisine ihtiyacı vardı,

ve *şimdi*. "Yüzüne bak, Doktor. *Gör* onu. Uzman Glenn Short'u görün."

Genç doktorun bakışları yavaşça Frankie'nin yüzüne kaydı; gözleri korkudan irileşmişti. Anlayışla başını salladı ve "Onu gör" dedi.

Frankie, "Anestezi," diye bağırarak hemşire-anestezisti yanına çağırdı.

Hasta uyuşturulurken, "Devam et doktor," dedi. "Temizlen, eldivenlerini giy. Bu iş sende," dedi. "Büyük deliklerden küçük delikler , değil mi? Devam et..."

★ ★ ★

Saldırı o kadar uzun sürdü ki Frankie sonunda hantal uçaksavar ceketini ve büyük boy miğferini çıkardı ve patlama ya da bombardıman seslerinde irilmeyi bile bıraktı.

Tahliye hastanesi saatlerce yaralılarla dolup taşıtı; Pre-Op, Acil Servis, Ameliyathane, Yoğun Bakım Ünitesi ve Vietnamlı koğuşı duvardan duvara yataklarla doluydu ve taşma vardı, ama sonunda itmenin sonuna yaklaşıyorlardı. Tüm yaralılar ameliyat edilmişti. Frankie şimdi ameliyathanenin ortasında durmuş, alnındaki teri silerek Dr. Morse'un son ameliyatı bitirmesini izliyordu. Birazdan dağılacağını, titremeye başlayacağını ve duramayacağını biliyordu ama hâlâ devam ediyordu. Bu da gereken şeye sahip olduğu anlamına geliyordu.

"McGrath," diye bağırdı bir sağlık görevlisi kapı aralığından. "Biri seni burada istiyor. ACİL."

Frankie ameliyathaneden koşarak çıktı ve Rye'in dışarıda kan ve çamur içinde durduğunu gördü. "Yaralandın mı?"

"Bu benim kanım değil." Onu kollarına çekti ve sıkıca sarıldı. "İyisin," dedi titreyerek ve sonra daha kararlı bir şekilde: "İyisin." Geri çekildi, ona baktı. "Buranın doğrudan vurulduğunu duydum ve tek düşünebildiğim sendin. Düşündüm ki..." diye başladı. "İyi olduğundan emin olmak istedim."

Adam onu bıraktı ama kadın geri adım atmadı. Onun kollarında olmak, bir an için bile olsa rahatlamak çok iyi gelmişti. "Yetmiş Birinci'de boktan bir gün daha," dedi gülümsemeye çalışarak.

"Frankie," dedi. "Seni buradan çıkaracağım." "Buradan çıkış yok," dedi yorgun bir sesle.

Elini tuttu ve onu ameliyathaneden uzaklaştırdı.

Yerleşke pis kokulu, için için yanan bir karmaşaydı. Parkın orada bir şey yanıyordu ve yakında yeniden karacak olan gökyüzünü aydınlatıyordu.

Rye, "Hiç bir gece görmemiştim." dedi.

Frankie bir şeyler söylemeye başlamıştı ki -ne söylediği hakkında hiçbir fikri yoktu- bir askerin acı içinde inlediğini duydu. "Sıhhiye!" diye bağırdı ve sıra sıra brandayla kaplı cesetlerin bulunduğu morgun taşma alanına doğru koştu. Yorgun görünen bir çift sıhhiye eri her şeyi idare ediyor, ölülerin isimlerini topluyor, künyeleri kontrol ediyor, cesetleri torbalara dolduruyordu.

Sol tarafta, bir çift testerenin üzerinde tek bir çöp vardı. Yanlardan ve brandanın altından kan damladığını gördü; hastanın tekrar inlediğini duydu.

"Westley, bu askere morfin verildi mi?" diye sordu sıhhiyecilerden birine.

"Evet, hanımefendi. Doktor Morse onu gördü. Daha fazla bir şey yapamayacağını söyledi."

Frankie başıyla onayladı ve çöpün üzerindeki adamın yanına gitti. Rye'ın yanına geldiğini hissetti.

Dakikalar önce bir bütün olan adamdan geriye neredeyse hiçbir şey kalmamıştı. Kayıp üç uzvunun üzerindeki sargılar kana bulanmıştı. Yüzünden geriye kalanları kan ve çamur kaplamıştı.

Onu ismiyle teselli edebilmek için künyesine uzandı. "Hey, Pri-" Sesi kesildi.

Er Albert Brown.

"Hey, Albert," dedi usulca. "Bana yine o güzel kışını göstermek için mi geldin?"

Bir çocuktan biraz daha büyük olan ölmekte olan adamın üzerine eğildi ve bir elini harap olmuş göğsüne koydu.

Başını ona doğru eğdi. Bir gözü ona bakıyordu. Gözleri yaşlarla doluğunda onu tanıdığını anladı.

"Ben buradayım, Albert. Yalnız değilsin." Onun elini tuttu. Şu anda için yapabileceği tek şey buydu, hiç sahip olamadığı evdeki kız olmak. "Eminim aileni düşünüyorsunuzdur, Albert. Kentucky'deydi, değil mi? Burbonun ve yakışıklı erkeklerin ülkesi. Annene yazacağım..." Frankie annesinin adını hatırlayamıyordu. Biliyordu ama hatırlayamıyordu. Hatırlayamaması ona başka bir kayıp gibi geliyordu. Albert konuşmaya çalıştı. Söylemek istediği her neyse, bu fazlaydı. Tek gözünü kapattı; onun

Nefes alış verişı eski bir motor gibi hantaldı. Frankie onun son nefesinin kendi ciğerlerinde genişleyip boşaldığını hissetti.

Ve sonra gitmişti.

Frankie derin bir nefes verdi ve Rye'a döndü. "Tanrım, bundan bıktım."

Rye onu kucağına aldı ve yanan, dumanlar tüten kampın içinden, gruplar halinde bir araya gelmiş, kaybettiklerinin yasını tutan insanların yanından geçirdi. Kızıl Haç ofisleri gibi yemekhanenin de yarısı yok olmuştu. Tüten dev çukurlar gecenin karanlığına ateş püskürtüyordu.

Kulübesinin kapısı toprakta parçalanmış bir şekilde duruyordu.

Rye onu içeri taşıdı ve dar karyolaya yatırdı.

Öne doğru eğildi. "Burada çok fazla FNG var. Bu gece Barb, Ethel, Hap ve Jamie'ye ihtiyacımız vardı..."

Rye karyolanın kenarına oturdu ve onun sırtını okşadı. "Uyu Frankie."

Ona doğru eğildi. "Annesinin adı Shirley'di," diye fısıldadı, çok geç hatırlamıştı. "Shirley. Ona yazacağım..." Kendini ne kadar bitkin ve yalnız hissetse de Rye'a dönmek, ona uzanmak, onu kucaklamasına ve yatıştırmasına izin vermek kolay olurdu. Bu düşünceyle birlikte özlem de geldi. Uzandı ve gözlerini kapadı, neredeyse fısıldayacaktı: *Ben uyuyana kadar kal*. Ama bunun ne anlamı olabilirdi ki?

Saatler sonra uyandığında, adam gitmişti.

★ ★ ★

The *Stars and Stripes* buna Tet Taarruzu adını verdi: 31 Ocak 1968'in erken saatlerinde Kuzey Vietnamlılar tarafından ülke çapında düzenlenen büyük ve koordineli bir saldırı, Vietnam Savaşı'nın o güne kadarki en kanlı günü. Saldırı, savaşın gizli tarafının kapılarını patlattı. Görünüşe göre Walter Cronkite Tet katliamını haberleştirdiğinde canlı yayında şöyle demişti: "Neler oluyor? Savaşı kazandığınızı sanıyordum."

Birdenbire medyadaki herkes şu soruyu sormaya başladı: *Vietnam'da neler oluyor?*

2 Şubat'ta LBJ, Tet'in başarı matrisi olarak ölümü kullandı ve 10.000 Kuzey Vietnamlının öldüğünü ve sadece 249 Amerikalının öldüğünü iddia etti. "Ben sayabilirim" diyen Başkan, önemli olanın kalplerin durması olduğunu ima ediyordu. (Güney Vietnamlıların kayıplarından bahsetmedi bile).

İki yüz kırk dokuz Amerikalı öldü.

Frankie, sadece Yetmiş Birinci'de tanık olduğu ölümlerin sayısı düşünüldüğünde bunun bir yalan olduğundan emindi ama gerçeği kim bilebilirdi ki?

★ ★ ★

Ertesi sabah Frankie, önceki gece geç saatlerde getirilen, yanmış ve doğum sancısı çeken genç bir Güney Vietnamlı kadının başucunda duruyordu. Ekip bebeği kurtarmak için elinden geleni yapmıştı ama bu mümkün olmamıştı.

Kadın yatakta doğrulup oturmuş, sargılı kollarıyla ölü bebeğini tutuyordu. Beyaz sargı bezlerinin altındaki deri simsiyah kömürleşmişti ama Frankie ölü eti temizlerken kadın bağırmamıştı bile. Sadece bebeği almaya çalıştığında ses çıkarmıştı.

Dayanılmaz bir keder.

Çok fazla ölü, ölmekte olan ve kayıp.

İçki arkadaşı Margie, Frankie'ye yaklaştı ve ona sıcak bir kahve ikram etti.

Fincan kararsız elinde sallandı. "Sen iyi misin?"

"Herhangi birimiz nasıl iyi olabilir ki?" Frankie cevap verdi.

"Pekala. Çıkmak üzeresin. Sadece düşün. Eve gidiyorsun."

Frankie başını salladı. Eve dönmeyi dört gözle bekliyor, , hayalini kuruyordu ama birdenbire aklına geldi.

Coronado Adası.

Annem, babam ve şehir kulübü.

Evde olmak, ailesiyle birlikte yaşamak gerçekten nasıl bir şey olurdu?

Kırmızı alarm sirenleri ve hayat kurtarmaktan, tereyağı bıçakları ve şampanya kadehlerine nasıl geçebildi?

Margie, "Sensiz nasıl idare edeceğiz bilmiyorum," dedi.

Frankie dönüp ağlamaktan gözleri kızarmış olan Margie'ye baktı. Genç hemşire başına geleceklere henüz hazır değildi. Bir gün hazır olacaktı - muhtemelen- ama henüz değil.

Burada Frankie'nin sahip olduğu deneyime sahip bir hemşire yoktu.

Bu hastaneyi ve kendisine ihtiyacı olan Amerikalı ve Güney Vietnamlı yaralıları nasıl bırakabilirdi? Buraya yapmak için gelmişti.

hayat kurtarmak için, ve Tanrı biliyordu ki hayatların hala kurtarılmaya ihtiyacı vardı. Bazen savaştan nefret etse de hemşireliği daha çok seviyordu.

★ ★ ★

3 Şubat 1968

Sevgili anne ve babam,

Bu yazması zor bir mektup ve eminim okuması da zor olacaktır. Şimdiden özür dilerim. Keşke telefonu açıp sizi arayabilseydim, ama inanın bana, MARS telefonu bizim dostumuz değil.

Kulağa çılgınca ve saçma geliyor ama ben burada, Vietnam'da görevimi buldum. Yaptığım işi seviyorum ve gerçek bir fark yaratıyorum. Bildiğiniz gibi savaş kızışıyor. Medyanın ve hükümetin Amerikan halkına yalan söylediğini biliyorum ama eminim Tet Taarruzu'nu duymuşsunuzdur.

Her gün daha fazla asker geliyor ve birçoğu yaralanıyor. Onları kurtarmak için elimizden geleni yapıyoruz ve Finley gibi kurtarılamazlarsa onlarla oturup ellerini tutuyorum ve yalnız olmadıklarını bilmelerini sağlıyorum. Annelerine, kız kardeşlerine, kız arkadaşlarına mektuplar yazıyorum. eşler. Böyle bir mektubun bizim için ne anlama geldiğini hayal edebiliyor musunuz?

Evet.

Gelecek ay eve dönmeyeceğim. Bir yıl daha görev yapmak için kayıt yaptırđım. Adamların bana ihtiyacı varken görev yerimi terk edemem. Burada yeterince deneyimli personelimiz yok.

Şurada. Çıglıklarını duyabiliyorum. Beni şimdi tanısaydın, anlardın. Ben bir savaş hemşiresiyim.

İkinizi de seviyorum.

F

★ ★ ★

17 Şubat 1968

Sevgili Frances Grace,

HAYIR. HAYIR. HAYIR. HAYIR. HAYIR.

Fikrini değiştir. Evine dön. Güvende ol.

Orada yaralanabilirsin. Yeter artık. Hemen eve gel.

Babanızın bu fikirden son derece mutsuz olduğunu da eklemeliyim.

*Çok
sevgil
er,
Senin
Anne*

★ ★ ★

1 Mart 1968,

Sevgili Frank,

Tabii ki kalıyorsun. Bundan hiç şüphem olmadı.

Kurumuş ip kadar sağlamsın ve adamların sana ihtiyacı var.

Tanrı biliyor ya, burası da garip. Nixon başkanlığa aday olduğunu açıkladı ve eyalet polisleri bir protestoyu durdurmak için göz yaşartıcı gaz kullandı. Vay anasını. Hiçbir şey mantıklı değil.

Yine de, garip bir şekilde, hayat ediyor. Sonunda Veterinerlik Okulu'ndayım ve kıcıımı yırtarak çalışıyorum. Yerel bir orkestraya katıldım ve keman çalmaya geri döndüm. Hala iyi uyuyamasam da biraz yardımcı oluyor.

Dünyaya döndüğünde beni ziyarete gel. Kollarımı açmış bekliyorum. Yeni başlayanlar için rüya gibi yeni bir kısırağımız var. Güneş ışığında dörtnala koşmak kadar ruhu rahatlatan bir şey yoktur.

*Sevgiler,
Ethel*

★ ★ ★

Mart ayının başlarında, kavurucu derecede sıcak bir günde, Frankie uykusuzluktan yorgun ve gergin bir şekilde vardiyasına başladı.

Geçen hafta ameliyathane çok yoğun değildi; oyunlar, film geceleri ve eve mektup yazmak için bolca zaman vardı. Frankie kaygan bir gemiye bile atlamıştı - taşıma için soyulmuş bir Huey - ve öğleden sonra alışveriş için Qui Nhon'a gitmişti. Yine de gerginlik içindeydi,

, etrafındaki insanlardan çok fazla şey talep ediyordu. Personel eksikliğinin de bir faydası olmamıştı. Frankie yeni hemşirelere, özellikle de Margie'ye ulaşması ve onlara akıl hocalığı yapması gerektiğini biliyordu ama yıpranmıştı. Ve yalnızdı.

"Teğmen McGrath."

Döndüğünde, Yetmiş Birinci'nin yeni, kurallara uygun başhemşiresi Yüzbaşı Miniver'ın elinde göğsüne yakın bir pano tuttuğunu ve vücudunun kaskatı bir şekilde dik durduğunu gördü. "Teğmen McGrath?"

"Evet, Kaptan?"

"Bu turda bir R ve R almadığınız konusunda bilgilendirildim. Ve yeni turun iki hafta içinde başlıyor."

"Beni kim ispiyonladı?"

"Belli ki seni önemseyen biri. Küçük bir kuş." "Barb."

"Barb kim?" Gülümsedi. "Her neyse, sana gitmeni emrediyorum. Seyahat programın elimde. Kauai'de bir sahil oteli ideal görünüyor. Daha uzak bir uçuş ama orada bum-bum'u arayan daha az asker olacaktır."

"Bana ihtiyaç var-"

"Hiçbirimizin yeri doldurulamaz değil McGrath. Seni izliyordum. Son zamanlarda ulaştığınız şirretlik seviyesi hakkında raporlar alıyorum. Etkileyici." Yüz ifadesi yumuşadı. Frankie onda bir anlayış gördü. "Bir molaya ihtiyacın var."

"Sence biraz hula zamanı beni iyileştirir mi?"

"Acımayacak. Her iki şekilde de, yarın gidiyorsun. İşte güzergahın. Git. Dinlen. şemsiyeli kokteyller iç. Uyu. Hayatını kurtarıyor olabilirim McGrath. Güven bana. Ben de senin yerindeydim. Hepimiz kırılabiliriz."

On altı

Yirmi iki saatten fazla süren yolculuğun ardından Frankie, Kauai adasındaki Coco Palms Oteli'nin lobisine girdi ve check-in yaptı. Odasına girdiğinde duş alma zahmetine katlanmadan perdeleri çekip kapattı ve hayatında hissettiği en yumuşak yatağa uzanıp uykuya daldı.

Uyandığında kuşların ötüşünü duydu.

Kuşlar. Şarkı söylüyorlardı.

Patlayan havan topları ya da duvarları döven mermiler yok, havada kan, bok ya da duman kokusu yok, çığlık yok, tepemizde vızıldayan Dust Offlar yok.

Kaptan haklıydı; Frankie'nin bu molaya ihtiyacı vardı.

Yatağında uzanmış, hoş bir şekilde uykulu hissediyor ve beklenmedik kuş seslerini dinliyordu, saatin öğleni çoktan geçtiğini görünce şaşırdı. Tazelenmiş ve canlanmış olarak yataktan kalktı ve gardenya desenli sarı-beyaz perdeleri kenara iterek Kauai'yi ilk kez gördü.

"Vay canına."

Kaliforniya sahilleri muhteşem, güçlü, ucsuz bucaksız ve hayranlık uyandırıcıydı ama bu... bu, mücevher tonlarına bürünmüş samimi bir güzellikti - altın rengi kum, canlı yeşil çimen, masmavi gökyüzü, canlı mor begonviller.

Pencereyi açtı ve parlak, güzel güne doğru eğildi. Hava, denizin keskin tınısıyla karışan tatlı bir çiçek kokusu yayıyordu. Palmiye ağaçları tek tek ve gruplar halinde düz bir çimenlik alanda büyüyordu.

Hindistan cevizi kokan sabunla uzun, sıcak, lüks bir banyo yaptı ve ilk kez ne kadar uzadığını gördüğü saçlarını yıkayıp kuruttu. Aylarca saçlarını kaçak bir otu budar gibi budamış, görüşünü engelleyen ne varsa kesip atmış ve geriye düzensiz bir perçem kalmıştı. Neyse ki şapkası yanındaydı. Modaya uygun değildi, aslında tam tersiydi ama zeytin rengi şapka Vietnam'da en sevdiği eşyası, neredeyse yoldaşı haline gelmişti ve güneşi gözlerinden uzak tutuyordu. Hastalarından aldığı hediyeler olan bir düzine iğne ve yama tacı süslüyordu. Her biri bir birliğin amblemini taşıyordu. Çılgık Kartallar, Deniz Kurtları, Büyük Kırmızı Bir.

Solmuş iki parçalı örgü mayosunu, SKI VIETNAM tişörtünü ve şortunu giydi, her şeyin Vietnam toprağının pembe-kırmızı tonunu taşıdığını fark etti. Aylar sonra ilk kez makyaj yapma zahmetine katlandı; maskara, ruj ve allık. Sandaletlerini giydi, güneş gözlüklerini taktı, bir otel havlusu aldı ve lobiye indi.

Aç olmasına rağmen -midesi yüksek sesle homurdanıyordu- temiz havaya daha çok ihtiyacı vardı. Temiz havaya ve denizin sesine. Ayak parmaklarının arasında biraz kum, biraz tuzlu suda yüzmek.

Otelden çıktı ve etrafındaki palmye ağaçlarının sallandığı bakımlı arazide yürüdü. Sessiz caddeyi geçti ve kumların üzerine çıktı. Yarın fotoğraf makinesini getirecek ve etrafındaki güzelliğin fotoğraflarını çekecekti.

Bu güneşli günde yerli halk ve turistler plajı doldurmuştu: battaniyelerin üzerinde aileler; bazıları çıplak olan ve hepsi de ıslıl ıslıl gülümseyen çocuklarına göz kulak olan ebeveynler. Uzun saçlı, barış sembolü kolyeler takan erkekler ve haki şortlu, saçları normal uzunlukta kesilmiş birkaç adam, sazdan çatısı olan lav taşından bir plaj barında duruyordu. SEASHELL SNACK BAR AND COCKTAILS tabelası okunuyordu.

Okyanusta, gelen dalgaların üzerinde sallanan sörf tahtalı çocukları gördü. Bu ona Finley'i düşündürdü, onu şiddetle özletti. *Bu senin dalgan, bebek. Daha sert kürek çek.* Uzun bir nefes verdi; bu bir tür vedalaşmaya dönüşmüştü, devam edebilmek için kederinden kurtulmanın bir yoluydu.

Mayosunu çıkardı ve denize doğru yürüdü. Su Kaliforniya'da alışık olduğundan daha sıcaktı ama yine de serindi. Güneş ışığı yüzeyde parıltıyordu. Dalgaların alçak, yaklaşan kıvrımının ötesine yüzdü ve sakın dalgaların arasında sırt üstü döndü.

Gözleri kapalıyken kendini neredeyse yeniden genç hissetti; güneş tepesindeyken dalgaların üzerinde süzülen bir kız.

Sonunda sudan çıktı ve tek , etrafta kimse yokken bir kum parçası seçti ve havlusunu serdi.

Gözlerini şapkası ve büyük yuvarlak güneş gözlükleriyle koruyarak uykuya daldı, derin bir uyku çekti ve güneş gökyüzünde alçalırken uyandı. Doğrulup dizlerini yukarı kaldırdı ve denize baktı. Finley'nin sörf tahtasının üzerinde kürek çektiği, elini sallayarak ona yetişmesini söylediği anılar aklına geldi. Sahilde, kiralık atlarının sırtında rahatsız bir şekilde zıplarken, Finley aile mücevherleri hakkında bir şeyler mırıldanıyordu. Ve çocukça hayallerini kurarken ve gelecekleri hakkında konuşurken birlikte izledikleri gün batımlarını.

"Size bir içki ısmarlayabilir miyim, hanımefendi?"

Frankie anılarından sıyrıldı ve başını kaldırıp baktı. Genç bir adam önünde duruyordu, gömleksizdi, haki şort ve askeri kemer giymişti. Göğsünün sol üst kısmını bir SEMPER FI dövmesi kaplıyordu. Gözlerinden adamın taşrada, belki de çalılıklarda bulunduğu anlaşıyordu. Erkeklerin bu perili, avlanmış bakışı daha ne kadar takacaklarını merak ediyordu. Onu hayal kırıklığına uğratmaktan nefret ediyordu. "Üzgünüm denizci. Buraya sessizlik için geldim. Kendine dikkat et."

Arkasını döndü, şüphesiz yaklaşacak başka bir kız için sahili gözlüyordu.

Frankie güneş yanığının acısını hissetmeye başladı ve bacaklarının ne kadar pembe olduğunu fark etti. Ne kadar zamandır buradaydı?

Başka birinin ona doğru geldiğini duydu. Sahilin daha aşağısına, büfeden uzağa gitmeliydi. Bu sefer kafasını kaldırıp bakmadı. "Yalnız iyiyim, teşekkürler."

"Öyle misin?"

Yavaşça başını kaldırdı, büyük yuvarlak güneş gözlüklerini indirdi.

Çavdar.

Ellerini arkasında kavuşturmuş, rahat bir şekilde duruyordu. Çok renkli bir şort ve üzerinde LIVE TO SURF yazan soluk mavi bir tişört giymişti ama askeri duruşu, yapılı kasları ve modaya uygun olmayan kısa saçlarıyla kimse onu sörfçü sanmazdı.

Frankie, "Bu büyük bir tesadüf," dedi.

"Bu bir tesadüf değil. R ve 'yi kabul etmen için çok çalıştım."

"Demek beni ispiyonlayan küçük kuş sensin. Neden?"

"Seni görmek için."

"Rye, sana söyledim-"

"Nişanımı bozdum." Bu onu
durdurdu. "Öyle mi yaptın?"

"Tet'ten sonra artık rol yapamazdım. Hayat kısa ve..." Durakladı.
"Aramızda bir şey var Frankie. Bana bunu hissetmediğini söyle, ben de çekip
gideyim."

Frankie onunla yüzleşmek için ayağa kalktı.

"Beni istemediğini söyle." Bunu söyleme şekli beklenmedik bir kırılganlığı
ortaya çıkardı.

Onunla flört etmesinin ya da yalan söylemesinin hiçbir yolu yoktu. "Bunu
söyleyemem," dedi sakın bir sesle.

Sonunda nefesini bıraktı. "Bu akşam benimle yemek yer misin?"

Onun istediğinin sadece akşam yemeği olmadığını biliyordu; o da daha
fazlasını istiyordu. Yine de o Rye Walsh'tu, kardeşinin başını birden fazla kez
belaya sokan kural tanımaz adam (Finley'nin bu konuda pek yardıma ihtiyacı
olduğundan değil) ve onun gibi bir adamla güvende olmayacağını biliyordu.
Ama o yine de bir subaydı ve umarım bir beyefendiydi. "Nişanı bozdun mu?
Yemin eder misin?"

"Yemin ederim nişanlı değilim."

Frankie ona baktı, uzun bir kış uykusundan sonra canlanmış gibi bir
heyecan hissetti. "Akşam yemeği kulağa harika geliyor."

★ ★ ★

Frankie otuz dakika boyunca ankesörlü telefon kuyruğunda bekledi. Geçen yıl
Amerika'yı sadece iki kez aramıştı: Noel'de ve annesinin doğum gününde.

Barb ikinci çalışta cevap verdi, sesi telaşlı ve dalgındı. "Alo?"

"Barb! Benim."

"Frankie! Sesini duymak çok güzel."

Frankie dirseklerini ankesörlü telefonun altındaki soğuk metal rafa dayadı.
Küçük bir çeyreklik yığını hazır bekliyordu. Bunun yeterli olacağını
umuyordu. Bu aramanın ne kadar pahalıya patlayacağını ancak tahmin
edebilirdi. "R ve R'm için Kauai'deyim."

"Bekle! Sana katılacağım!"

"Normalde bunun üzerine atlardım ama..." Kimsenin onu duymadığından emin olmak için etrafına bakındı. "Rye Walsh burada."

"Bay Cool?"

"Nişanını bozdu. Belki benim için. Mesele şu ki: Tavsiyeye ihtiyacım var. Ya seks yapmak isterse?"

"Seni temin ederim ki seks yapmak istiyor. Bana telepatik diyebilirsiniz. Eğer bu kadar Katolik bir kız olmasaydın, sen de yapardın."

"Var. Yani, olabilirim. Ama biraz... pratik tavsiyeye ihtiyacım var."

Operatör daha fazla para istemek için geldi. Frankie parasının geri kalanını yatırdı.

"Doğum kontrol hapı kullanın," dedi Barb. "Prezervatif kullanmak zorunda kalacaksınız. Tabii sahte bir evlilik yüzüğün yoksa."

"Ne?"

"Bekar kadınlara doğum kontrol hapı vermiyorlar. O konuya hiç girmeyeyim bile, ama evliymiş gibi davranırsan alabilirsin. Bu gece işe yarayacağından değil. Yani, evet. Prezervatif. Bol bol alın."

"Cidden, Babs. Adım adım ilerleyen şeylere ihtiyacım var."

"Kız okulunda seks eğitimi veriyorlardı, değil mi? Uyuyarak mı geçirdin? Ve hemşirelik okulunda-"

"Kapa çenenin. Bana yardım et. Ne yap-"

"İnan bana, Frankie. Bu adam seks kısmını biliyor. Sadece gerilmemeye çalış ve ilk seferde çok fazla şey bekleme. Biraz acıtabilir."

"Bu çok detaylı değil."

"Tamam, bacaklarını ve koltuk altlarını tıraş et. Seksi iç çamaşırları giyin," dedi Barb gülerek. "Oh. Ve cesur ol. Hanımefendi gibi değil. Ve seni sevdiğini söylerse ona inanma."

"Ne? Neden-"

Bağlantı sona erdi.

Frankie lobiden çıkıp bir taksi çağırdı ve taksi onu küçük bir kasaba olan Lihue'ye götürdü. Orada saçlarını çene hizasında kestirdi ve kırmızı-beyaz ebegümece desenli bir kılıf elbise ile ona uygun bir başörtüsü ve topuklu beyaz sandaletler satın aldı.

Otele döndüğünde Barb'ın tavsiyesine uyarak dikkatlice tıraş oldu ve güneş yanığı cildini nemlendirdi.

Otel odasının banyosunda durup büyük kapaklı lavabonun üzerinde asılı duran opalesan deniz kabuğu çerçeveli aynaya bakarken

kendini tanıdı. Güzellik uzmanı siyah saçlarındaki parlaklığı geri getirmişti ve şık saç kesimi mavi gözlerini ve elmacık kemiklerinin keskin vurguluyordu. Üzerinde hâlâ bir hüznün havası vardı - Vietnam'da öğrendiği hüznün. Bunun hiç kaybolup kaybolmayacağını merak ediyordu. Ama bakışlarında genç bir heyecan da vardı. *Umut*. Çoktan unutulmuştu ve bir daha asla hafife alınmayacaktı.

Saat 18:30'da odasından çıktı ve aşağı indi. Otel lobisinin tavanı, bir kilisenin nefini andıran yüksek bir kemer gibi yükseliyordu.

Açık hava yemek salonuna girdi. Yarım duvarların ötesinde, tiki meşalelerinin parladığı gölgeli lagünleri gördü. Hindistan cevizi palmiye yaprakları sallanıyor ve fısıldıyordu, menekşe rengi gökyüzüne karşı simsiyah ağaçlar. Bir yerlerde birisi ukulele çalıyordu.

Masaların çoğu tatilcilerle doluydu, konuşuyor, gülüyor, sigara içiyorlardı. Kendisi Vietnam'dayken dünyanın devam ettiğini keskin bir şekilde hatırlatıyordu. Çocuklar okula, ebeveynler işe gitmişti; herkes savaşa yatıp savaşa kalkmıyordu. Vietnam'dayken Amerika'da devam eden protestoları duymak ve herkesin bayrak yaktığını ve barış için protesto yaptığını düşünmek kolaydı; burada ise çoğu insanın sessizce hayatlarına devam ettiği, bölünmenin her iki tarafındaki tehlikeli kıyılarından uzak durduğu aşikârdı.

Rye'ın arka köşedeki sessiz bir masada oturduğunu gördü.

Yere kadar uzanan kabuk kumaş desenli bir muumuu giymiş, hoş kokulu bir lei takmış olan sevimli Hawaiili bir kadın, onu kalabalık restoranın karşısına geçirdi.

Masaya yaklaştığında Rye ayağa kalktı ve tekrar oturmadan önce onun oturmasını bekledi.

Ona küçük sarı-beyaz çiçeklerden yapılmış muhteşem bir lei sundu. "Bu beyaz zencefil."

Koku sarhoş ediciydi.

Frankie oturduğunda ev sahibesi "Size bir kokteyl getireyim mi?" diye sordu. "Belki bir mai tai? Otelin sahibi Bayan Guslander bunun dünyanın en iyi kokteyli olduğuna inanıyor."

Frankie başıyla onayladı. "Evet. Teşekkür."

"Ben buzlu bir Jameson alacağım," dedi Rye. Ev sahibesi onları yalnız bıraktı.

Masanın ortasındaki mum yukarıya doğru altın rengi bir ışık gönderiyordu. Ev sahibesi iki içki ve bir çift menü ile geri döndü.

Mai tai tatlı, ekşi ve sertti. Frankie pembe şemsiyeyle oynadı, onu kaldırdı, tatlı, tatlı maraschino kirazını ve ananas parçasını yedi. Onunla bu akşam yemeğinin bir anlamı olduğunu biliyordu, belki de her şeyin ama kendini garip hissediyordu. Bir erkeğin göğsüne uzanıp kalbini avuçlarının arasına alabilirdi ama nasıl havadan sudan konuşulacağını unutmuştu.

Rye bardağına baktı, buz küplerini .

"Buz," dedi Frankie, sırf konuşmuş olmak için. "Bunu bir daha asla hafife almayacağım."

"Ya da sıcak bir
banyo." "Ya da
kuru çarşaflar."

Garson kız göründü, siparişlerini aldı ve tekrar ortadan kayboldu.

Frankie onun da kararsız olduğunu anlayabiliyordu. Birbirlerini çok az tanıyorlardı ve şimdi Frankie boşa çıkabilecek bir şans için nişanı bozmuştu.

Garson iki karides kokteyli getirdi.

Frankie tombul, pembe bir karidesi baharatlı kokteyl sosuna batırdı ve yavaşça çiğneyerek bir ısırık aldı. "Finley'nin veda partisinin olduğu geceyi hatırlıyor musun?"

"Vietnam için bir veda partisi," dedi. "Başka bir dünyadan bahsediyoruz."

"Bilmiyorduk."

Bir içki aldı. "Hayır," dedi sessizce. "."

"Fin ile Vietnam hakkında hiç konuştun mu, yani gerçekten konuştun mu?"

Rye bir an için başını çevirdi; onun tereddütünde pişmanlığı gördü. "Annapolis'teydik," dedi. "Her şey donanma içindi. O da buna inanıyordu. Babanın kendisiyle gurur duymasını istiyordu. Bunu biliyorum."

"Evet," dedi Frankie. "Babam. Kahramanlar duvarı. Orada, partide tanışmıştık."

Rye bu ortak anıya gülümsedi. "İkimiz de " "Neyden saklanıyordunuz?"

"Ben Compton'dan gelen fakir bir çocuğum. Evinizde nasıl davranacağımı, nasıl giyineceğimi bilmiyordum. Herhangi bir şey. Ve..."

"Ne?"

"Peki. Eğer tüm sırlarımızı burada anlatacaksak, seni ofise kadar takip ettim."

"Şaka yapıyorsun."

"65'te seni Ring Dansı'na davet etmek istiyordum. Fin bunu sana hiç söyledi mi?"

"Hayır."

"Benden yapmamamı istedi, benim gibiler için fazla iyi olduğunu söyledi. Bunu söylerken gülümsüyordu ama ciddi olduğunu biliyordum. İkimiz de sonunda... farklı türde bir kız aldık diyebilir miyiz?"

Frankie gülümseyerek, "Park halindeki bir arabanın camlarını buğulandırmaktan çekinmeyen türden," dedi. "Fin'e benziyor."

"Haklı olduğunu biliyordum. Senin gibi bir kadınla hiçbir ortak nokta yoktu. Yine de, o gece seni ofise kadar takip ettim, bir öpücük çalmayı düşündüm, ama hazır olmadığını söyleyebilirdim. Ve şimdi..."

Frankie anlayışla, "İşte buradayız," dedi. Tropik bir adada kokteyllerini yudumlarken burada olmak için her türlü zorluğu -ölümü- atlatmışlardı. Bunun bir anlamı var mıydı?

Başlamaya cesaret edemezlerse nasıl bileceklerdi?

Önce birbirlerini tanımaları gerekiyordu. O da dedi ki, "Bana aileden bahset. Kardeşlerin var mı?"

"Ah. Yirmi soru. İyi seçim. Kardeşim yok. Annem İngilizce öğretmeniydi. Yeats'i çok severdi. Yaşlı adam hala Compton'da yaşıyor. Burayı 30'lu yıllarda satın almış, şehrin onun etrafında cehenneme döndüğünü düşünüyor. Bir araba tamir dükkanı var. Stanley ve Mo'nun, gerçi Mo yok; kimse babama uzun süre dayanamaz, kardeşi bile."

Garson kız masalarına geldi, durakladı ve sonra, "Rahatsız ettiğim için özür dilerim efendim ama barda bir beyefendi var. Bir dakikanızı rica ediyor." Garsonun arkasında, lav taşlarıyla kaplı karanlık bar alanında, modası geçmiş bir takım elbise giymiş ve kravat takmış yaşlı bir adam durdu ve el salladı.

"Elbette," diye yanıtladı Rye.

Onlara yaklaşan adam yavaş ve topallayarak yürüyordu. Uzun boylu ve zayıftı, üzerinde büyük bir adama göre dikilmiş gibi görünen pahalı bir keten takım vardı. İnce bir bıyığı ve düzgünce kesilmiş saçları vardı. "Edgar LaTour," dedi lirik bir Louisiana ağzıyla. "Yüzbaşı. ABD Ordusu. Sanırım izinli olarak buradasınız," dedi Rye'a.

"İkimiz de öyleyiz, efendim. Bu Teğmen Frances McGrath. Ordu hemşiresi. Ben donanmadım."

Edgar sırtıttı. "Bunu sana karşı kullanmayacağım evlat. Sadece siz erkeklerin -ve sanırım kızların- savaşmak için yaptıklarınız için teşekkür etmek istiyorum."

Komünizm. Dışarıda zor bir dünya var ve bilmelisiniz ki birçoğumuz hala fedakarlığınızı takdir ediyoruz. Yemeğinizi ısmarlamaktan onur duyuyorum."

"Bu gerekli değil-"

"Gerekli mi, hayır, ama benim onurum. Ve hanımefendi, sizin gibi bir kadın Fransa'da hayatımı kurtardı. Tanrı sizi korusun."

Adam gittikten birkaç dakika sonra garson kız yemeklerini getirdi; ateşte kızartılmış kuzu eti, bezelye ve tereyağlı patates. Yemek boyunca Vietnam'dan sonraki hayata dair umutlarından, orada edindikleri arkadaşlarından ve ülkelerinde devam eden protestolardan bahsettiler.

Yemek bittiğinde - muhteşem bir Fırında Alaska'dan sonra - Rye ayaklarının dibindeki piknik sepetini aldı ve Frankie'ye kolunu uzattı. Lobide ukulelenin tatlı tınıları eşliğinde hula dansı yapan üç kadının yanından geçerek restorandan çıktılar.

Dışarıda, otelin arazisi gölgeler, ay ışığı ve tiki meşalelerinden oluşan bir harikalar diyarıydı. Arazi onları koku ve sesle sarmalıyordu; tatlı zencefil, plumeria ve ılık, tuzlu bir esinti. Alev alev yanan tiki meşaleleri, bakımlı zarif peyzajın ortasında duruyordu. Onlar kemerli köprüden geçerken lagünler sessizce kıyıya vuruyordu.

Rye onu sahile götürdü, orada kapalı atıştırmalık kulübesinden , özel, mükemmel bir yer buldu ve getirdiği sepeti açtı. Bir battaniye. Birkaç adak mumu, bir paket kibrit, bir şişe şampanya ve iki bardak. Hepsini kumun üzerine serdi ve ona bir kadeh şampanya doldurdu.

"Hazırlıklısın," dedi, romantize edilmiş mi yoksa manipüle edilmiş mi hissettiğinden emin değildi.

Romanced kazandı.

"Her zaman," dedi gülümseyerek. "Ben bir Kartal

İzciydim." "Gerçekten mi?"

"Hayır." Güldü. "İzcilik benim mahallemde sunulan türden bir şey değildi."

Battaniyenin üzerine oturdular; her biri Samanyolu'nun beyaz spreyine baktı. Takımyıldızları işaret etti, her biriyle birlikte gelen hikayeleri anlattı.

Bu hikâyelerden birinin yarısında Frankie ona bir şey sormak için döndü, aynı anda o da Frankie'ye döndü.

Birbirlerine baktılar, bir an konuşmadılar, sonra Rye yavaşça öne eğildi, bakışları sorgulayıcıydı. "Seni öpebilir miyim Frankie?"

Başını salladı.

Adam ona doğru eğildi; kadın onu yarıdan fazla karşıladı. Dudakları onunkilere değdiği son saniyeye kadar gözlerini kapatmayı hatırlamadı. Öpüşme, adamın elinin sırtından aşağı kaydığını ve vücudunu kuma doğru yönlendirdiğini hissedene kadar devam etti. Battaniyenin üzerine uzandılar, tek kelime etmeden birlikte hareket ettiler.

Onun elbisesinin altına uzanmasını ya da boğazından aşağı öpmesini, tanıdığı erkeklerin hep yaptığı gibi daha fazlası için zorlamasını bekledi ama yapmadı. Onu derinden öpmekten memnun görünüyordu, onu varlığından bile haberdar olmadığı, arzudan başını döndüren bir sınıra yaklaştırıyordu ve hâlâ bir centilmendi.

İlk kez, daha fazlasını isteyen oydu.

Tüm dünyada, tüm evrende, dünyanın öbür ucunda bir şekilde bir araya gelmişlerdi ve bu onlara kader gibi geliyordu.

Geri çekildi ve ona baktı. Çocukluğundan beri, evlilik içinde olmadığı sürece, bu tür bir ihtiyacın yanlış, ahlaksız ve günah olduğu öğretilmişti ona.

"Bekleyebiliriz," dedi.

"Altı gün içinde Vietnam'a dönmüş olacağız." Ameliyathanesinden geçen helikopter pilotlarını düşündü. Fin ve Jamie'yi ve kaybın kalp kırıklığını. "Beklemek istemiyorum."

"Emin misin?"

"Eminim." Ona baktı. "Korkuyorum ama eminim. Ne yapacağımı bilmiyorum..."

"Seviyorum." Çenesini, boğazını ve göğüslerinin kabarıklığını öptü. Elbisesinin fermuarını açtı, vücudundan aşağı indirdi ve teninde tüyler diken diken oldu.

Her nasılsa, o farkında olmadan sütyenini çıkarmıştı ve ağzını göğüslerinde hissetti.

"Aman Tanrım," diye fısıldadı.

Onu öpmeye, ona dokunmaya, bedenini uyandırmaya devam etti. Bir an mücadele etti, kendini bir arada tutmaya çalıştı; sanki çözülüyormuş gibi hissediyordu.

"Rahatla bebeğim," dedi, elbisesini daha da aşağı çekti, külotunu, yıldız ışığında çıplak yatana kadar, titreyerek. bir yerde, vücudu

arpıyordu, rıyordu.

"Sana dokunmak istiyorum," dedi.

Ona lmsedi ve tişörtünü çıkardı. "Ben de bunu söylemeni umuyordum."

Ne yapacağından ve nasıl yapacağından emin olmadan ona uzandı.

Cesur ol.

★ ★ ★

Sevgili Barb,

Sadece bir kartpostal için zamanım var.

Seks harikaydı. Cesurdum. Ve haklıydın. O ne yaptığını biliyordu.

F

★ ★ ★

Frankie, Rye'ın yatağında kendisinin yeni bir versiyonuna dönüştü. Günlerini ve gecelerini birbirlerinin bedenlerini keşfederek, ipuçlarını öğrenerek ve dinleyerek geçirdiler. O kadar derin bir tutku keşfetti ki, utangalığını yok etti, bir zamanlar önemli olan görgü kurallarını çözdü, onu yeniden tanımladı. Ona duyduğu arzu sonsuz, sınırsız ve aresizdi.

Şimdi, inmek için kararlılık gerektiren bir uçurumun altındaki ıssız bir kumsalda yatıyorlardı. Yerliler buraya Gizli Plaj diyordu ve bu isim çok yerindeydi. Bu muhteşem beyaz kumlu plajdaki tek insanlar onlardı. Dalgalar kıyıya çarpıyor, kkreten sesler çıkartıyor, kıyı kuşları bulutsuz mavi gökyüzüne karşı beyaz lekeler halinde tepelerinde dönüyordu. Su yüzmek için çok dalgalı görünüyordu, bu yüzden sadece yanına uzandılar.

Bir süre gölgede, el ele tutuşarak, çıplak ayakları birbirine değerek uyudular. Zaten ona dokunmadan uyuyamıyordu.

Frankie ne kadar uyuduğunu bilmiyordu ama uyandığında güneş batmaya başlamıştı.

, çenesini onun göğsüne dayadı.

Rye onu öptü ve Frankie'nin çoktan aşına olduğu şekilde, önce yavaşça, arzuyu ateşin doruğuna çıkarak, sonra da ikisini de nefessiz ve bitkin bırakan bir çarpma, soluk soluğa, paramparça bir öfkeyle tekrar seviştiler.

Daha sonra, gözlerini ayıramadan, hâlâ nefesi kesilmiş bir halde ona baktı. Bronzlaşmış yanaklarında kum benekleri vardı, koyu kirpiklerine yapışmıştı. Onunla geçirdiği her an bir anda kalbinde bir ağırlığa dönüştü ve aniden, keskin bir şekilde, tutkunun her şeyi ne kadar değiştirdiğini fark etti. Adam onun kalbini hayal bile edemeyeceği şekilde kırabilirdi.

"Bu gerçek mi, Rye?" diye sordu. "Çok hızlı oldu. Yeterince deneyimli değilim-"

"Daha önce hiç böyle hissetmemiştim," dedi. "Tanrı şahidim olsun. Sen... beni mahvediyorsun, Frankie."

Frankie yumuşak bir sesle, "Tanrı'ya şükür," dedi.

Gerçek aşk. Şu ana, şu saniyeye kadar, hayatı boyunca bunu beklediğini, kendini bunun için sakladığını, savaşın ortasında bile buna inandığını bilmiyordu.

Adadaki son günlerinde Frankie ve Rye bütün gün yataklarından çıkmadılar. Nihayet gece çökmeye başladığında, duş alıp akşam yemeği için giyindiler ve restorana , orada sürekli sohbet etmeye çalıştılar, ancak zaman zaman her biri sessizliğe gömüldü.

Yemekten sonra kokteylleri sahile taşıdılar ve .

Tül gibi gri bulutlarla örtülü yarım ay, kumların üzerinde gümüş ışıkla parlıyordu. Soluk, köpüklü bir sörf yukarı ve geri çarptı, onlara doğru vınladı ve geri çekildi.

"Gitmeden önce seni olabildiğince çok görmek istiyorum," dedi Rye. "Gitmek mi?" Kız ona baktı.

"Birkaç hafta içinde eve dönüyorsun, değil mi? Noel arifesinde Coyote'ye DEROS'unun Mart'ta olduğunu söylemiştin. Birlikte fazla zaman geçiremeyeceğimizi biliyordum."

"Yeniden katıldım," dedi.

Geri çekildi, gitmesine izin verdi. "Ne? Eve gitmiyor musun? Savaş tırmanıyor, Frankie. ABD kaybettiğini kabul edemiyor, bu yüzden daha da kötüleşecek-"

"Bunların hepsini biliyorum, Rye. Bu yüzden yeniden katıldım. Bana ihtiyaçları var." "Hayır. Hayır." Gerçekten kızgın görünüyordu.

Onu kendisi için endişelendiği için seviyordu. "Bu iş böyle yürümeyecek, Rye."

"Ne işe yarayacak değil mi?"

"Biz. Bana söyleneni yapmam için yetiştirildim ve bu saçmalık. O yüzden birbirimize ne yapacağımızı söylemek yok. Tamam mı?"

Belli ki bununla mücadele ediyordu. "Bunun beni korkuttuğunu söyleyebilir miyim? Senin güvende olmanı istemek beni şovenist mi yapar?"

"Birlikte olacağız."

"Vietnam'da birlikte," dedi sert bir şekilde. "Burası Kauai sayılmaz."

"Hadi, Rye. Biz işte. Biz inananlarız, inançlarımızı takip ediyoruz. Ben sana, görevine, onuruna inanıyorum. Sen bana inanıyor musun?"

Bu sorunun onun direncini nasıl kırdığını gördü. "Elbette."

"Tamam o zaman. Kurşunlardan kaçarken el ele tutuşan pilot ve hemşire olarak harika bir savaş zamanı aşk hikayesi olacağız."

"Çok fazla film izlemişsin."

"Sadece beni sevdiğini söyle. Bunu başaracağız ve eve birlikte döneceğiz."

Adam ona baktı, üzgün, korkmuş, gururlu ve hâlâ biraz kızgın görünüyordu.

"Artık benden kurtuluş yok McGrath. Sanırım benim de yeniden kaydolmam gerekecek."

Kızımı burada bensiz bırakmayacağım."

On yedi

Pleiku'ya dönerken, Orta Dağlık Bölgenin üzerinde uçan bir helikopterde, Frankie silah seslerinin tanıdık *pat-pat-pop* seslerini duydu. Helikopter savruldu, sola doğru o kadar eğildi ki, Rye'a doğru kaydı. Rye kolunu ona doladı ve yakın tuttu. "Dayan bebeğim. Charlie bizim kuşu sevmiyor," diye bağırdı gürültüyü bastırmak için. Çantasından kaskını çıkardı ve çenesinin altındaki kayışları sıkarak ona taktı.

Ona sııttı. "Oh, bu hayatımı kurtaracak." Adam güldü. "Kahraman olmama izin ver, olur mu?"

Daha sonra, helikopter helikopter pistine doğru alçalırken, Rye Frankie'yi kendine çekti ve onu öptü.

Frankie kaskını çıkardı ve ona geri verdi. Onun gülümsemesini hafızasına kazıyan son bir bakışla seyahat çantasını kaptı ve helikopterden atlayıp helikopter pistinde durarak yukarı baktı. "Dikkatli ol, Riot!"

Rye açık kapıdan topçunun yanına oturdu ve helikopter havalanırken ona gülümsedi.

Kızın duyamayacağı bir şey bağırdı. El salladı.

Helikopter keskin bir dönüş yaparak kuzeye yöneldi ve orman örtüsünün yakınına indi.

Pop-pop-pop.

Işık kıvılcımlarının Huey'nin bordasına çarptığını gördü. Kuş hızla uzaklaşırken nişancı geri ateş etti.

Başka bir atış. Kıvılcımlar. Topçunun *ra-ta-ta-tat*'ı geri ateş etti. Huey hızla manevra yaptı. Turuncu parçalar gökyüzüne yayıldı.

Ateş kesildi, ormanda sessizlik ve uzaklaşan helikopterin rotorlarının yumuşayan sesi kaldı.

Güvenli.

Bu sefer.

Şu andan itibaren, kendisi ve Rye sağ salım ABD'ye dönene kadar, içinde her zaman korkan bir parça olacağını biliyordu.

★ ★ ★

10 Nisan

1968, Sevgili

Frankie,

Bunu nasıl yazacağımı bilmiyorum. Kardeşim Will, bu hafta Oakland polisi tarafından öldürüldü. Kara Panterlerle çatışmada. Teslim olmasına rağmen on kez vuruldu.

Yıkıldım.

Kalbim kırıldı.

Kızgınım.

Beni sabit tutması için en iyi arkadaşşıma ihtiyacım var.

*Seni
seviy
oru
m, B*

★ ★ ★

24 Nisan 1968

Sevgili Barb,

Acınızı biliyorum. Kardeşini kaybetmek, kendinden bir parçayı, geçmişini kaybetmektir.

Özür dilerim demek boktan, işe yaramaz, yeterli olmayan bir şey ama başka ne var ki?

Eğer hala iyiliksever bir Tanrı'ya inansaydım, size dua gönderirdim.

*Annen için güçlü kal.
Onu onurlandırmak ve hatırlamak için bir yol bulun.*

*Sevgi
ler, F*

★ ★ ★

16 Haziran 1968

*Sevgili anne ve babam,
Bir Kennedy'nin daha suikasta kurban gittiğine inanamıyorum.
Dünyanın nesi var böyle? Burada da işler kötüye gidiyor. Askerlerin
morali şimdiye kadar gördüğüm en kötü durumda. MLK ve Robert
Kennedy suikastları ve memleketteki protestolar yüzünden herkes
çıldırılmış durumda. Bir savaşı nasıl kaybedebileceğimizi merak
ediyorsanız, bir de savaşanların nasıl hissettiğini düşünün. Ve LBJ
daha fazla eğitimsiz çocuğu savaşa gönderiyor. Buradaki
ameliyathaneler hep dolu. Dust Off'ların iniş sesi sürekli hale geliyor.
Eskiden izin günlerimiz olurdu, ameliyathanenin sessiz olduğu
zamanlar. Artık o kadar çok değil. Okuduğunuz her şeye inanmayın,
çocuklarımız her gün ölüyor. Taşradan tökezleyerek gelen daha fazla
asker görüyorum, zihinleri bozulmuş, sinirleri cehenneme dönmüş.
Çalılıkların arasında yürüyorlar, her yerde keskin nişancılar var, gizli
mayınlara basıyorlar ve arkadaşlarından beş adım ötede havaya
uçuyorlar. Bu korkunç bir şey. Ve evet, birkaçının kafası iyi. Eroin
başlı başına bir dehşet. Hastanenin yolunu bulduklarındaki
görünüüşleri de öyle. Hepsini iyileştiremem. Kimse düzeltemez. Ama
elimden geleni yapıyorum, bunu bilmenizi isterim. Bir fark
yaratıyorum ve hayat kurtarmaya yardım ediyorum.*

*Tüm mektuplar ve bakım paketleri için teşekkürler. Gerçekten
daha fazla filme ihtiyacım vardı. Savaşta Twinkies ve Pop-Tarts'ı
özleyeceğini kim bilebilirdi?*

*Seni
seviy
oru
m, F*

★ ★ ★

Frankie, 1968 yılının 4 Temmuz'unda, durgun ve bunaltıcı bir akşamda, ameliyathanenin parlak ışıkları altında durmuş, karnındaki küçük bir yaraya dikiş atıyordu. Ter maskesini ve başlığını ıslatmış, sırtından aşağı kaymıştı. Bugün hava sıcaklığı 102 dereceyi geçmişti. İşini bitirdiğinde kanlı eldivenlerini çıkardı ve bir çöp kutusuna attı.

İki asker çıplak, kanlı ayaklarıyla ameliyathaneye doğru sendeleyerek yürüyor, bir sedyede bir adam taşıyorlardı. Adamlar kurumuş, içi boşalmış görünüyordu. Çökmüş gözler, çökmüş yanaklar, Frankie'nin çok uzun süre taşrada kalmış, yürüyüş yapmış, kara mayınlarından kaçınmaya çalışmış, her gölgede ve çalılıkta Charlie'yi arayan adamların bakışı olarak tanımaya başladığı bin millik ölüm bakışı. Sürekli korku bir adamın içini dışına çıkarırdı.

Frankie birkaç maske aldı ve adamlara verdi.

"Onu otuz mil taşıdık," dedi adamlardan biri. "Kaçtık... çok geç."

Evet, öyle. Savaş esirleri. Hem fiziksel hem de zihinsel olarak bu kadar hırpalanmış görünmelerine şaşmamalı. NVA'nın Amerikalı savaş esirlerini ayakta duramayacakları kadar küçük kafeslerde tuttuğu söyleniyordu. Ve onlara işkence yapıyorlardı. "Ne kadar süredir tutsaktınız?"

"Üç ay," dedi diğeri. Deri bir kordona dizilmiş kesik parmak ve kulaklardan yapılmış bir kolye takıyordu. Muhtemelen Kuzey Vietnamlı esirlerden kaçarken aldıkları ganimetlerdi. Son birkaç aydır, çatışmalar kızıştıkça bu tür şeyleri daha sık görmeye başlamıştı. Son derece rahatsız ediciydi. Mide bulandırıcıydı. Askerlerin zihinlerinin de bedenleri gibi savaş tarafından parçalandığının korkunç bir işaretiydi.

Neler yaşadıklarını, kaçmak için neler yaptıklarını ya da bu yaralı adamı bubi tuzaklı ormanda çıplak ayakla otuz mil boyunca taşımanın ne kadar zor olduğunu hayal bile edemiyordu.

Çöpteki adamın göğsünde iltihap sızan enfekte bir kurşun yarası vardı. Frankie'nin yüksek ateş teşhisi için adamın alnına dokunmasına gerek yoktu. Adamın gözlerinde görebiliyor, kokusunu alabiliyordu. Parçalı yaralar kollarını ve boynunu parçalamıştı. Zar zor nefes alabiliyordu, sürekli soluk soluğaydı. Solunum yolunda bir şey şişmiş ya da sıkışmış olmalıydı.

Ölecekti, hem de yakında.

Frankie Dr. Morse'a seslendi, o da geldi, kundaktaki çocuğa şöyle bir baktı ve "Hamile McGrath," dedi.

"Bir trakea , Doktor," dedi. "En azından rahat nefes alsın."

"Zaman kaybı McGrath. Git kurtarabileceğin birini bul."

Askerlerden biri, "Bekle. Fred'le birlikte bir hafta boyunca taşrada dolaştık-"

Frankie doktorun haklı olduğunu biliyordu. Bu çocuk başaramayacaktı ve ameliyathane kurtarabilecekleri yaralılarla doluydu ama bu adamlara ve çektiklerine sırtını dönemezdi.

Boş bir masayı işaret etti. "Onu oraya koyun çocuklar." "Ne yapıyorsun McGrath?" Dr. Morse sordu. "Arkadaşlarıyla vedalaşmasına ve huzur içinde ölmesine izin veriyorum."

"Çabuk ol. Göğsümde bir yara var ve on dakika önce size ihtiyacım vardı."

Adamlar yaralı askeri masanın üzerine koydular. Frankie askerin giysilerinden geriye kalanları kesti. Arabasını yaklaştırarak temiz eldivenlerini giydi ve boynunu antiseptik solüsyonla sildi. Neşterini tutarak kendini sabitlemek için bir nefes aldı, ardından tiroid ve krikoid kıkırdakları arasında küçük bir kesik açtı ve bir solunum tüpü yerleştirdi.

Ölmek üzere olan adam derin, hırıltılı bir nefes aldı; Frankie onun gözlerinde rahatlama gördü. Ne kadar zamandır sadece nefes almak için savaşıyordu?

"Biz çıktık Fred," dedi arkadaşlarından biri. "O piçlerden beşini de yanımızda götürdük."

Frankie Fred'in elini tuttu, kendi elinin içinde tuttu ve yakınına eğilerek fısıldadı, "Sen iyi bir adam olmalısın. Arkadaşların burada."

Arkadaşları sürekli kız arkadaşından, onu evde bekleyen bebekten, o cehennem çukurunda hayatlarını nasıl kurtardığından bahsediyordu.

Frankie Fred'in son nefesini verişini gördü; hareketsiz kalışını hissetti.

"O gitti," dedi yorgun bir ifadeyle, önündeki kanlı ve kirli iki adama bakarak. "Yine de ona bir şans verdin."

Bu ölüm bakışları artık sonsuza dek onların bir parçası olacaksa hiç şaşırmayacaktı. Artık bir parçası olmadıkları, artık kavrayamadıkları, ayaklarının altındaki zeminin patladığı bir dünyaya bakan adamlar. Başka bir tür kayıp. Son birkaç ay içinde elini tutan, "*Beni kim böyle isteyecek?*" sorusuna cevap vermesi için yalvaran diğer erkekleri düşündü ve askerlerin Vietnam'dan eve götürdüklerinin sadece fiziksel yaralar olmadığını fark etti. Şu andan itibaren

hepsi hem insanın zalimliğini hem de kahramanlığını derinlemesine anlayacaktı.

A doktor itilmiş aracılığıyla ve VEYA kapılar ve bağırdı, "Kırk beş Vietnamlı köylü geliyor. Napalm," dedi ve tekrar gitti.

Napalm.

Eldivenlerini çıkarırken iki askere "Yemekhaneye gidin," dedi. "Biraz yemek alın. Bir duş alın. Ve şu lanet kolyeden kurtulun."

Birinin ölü adamı götürmesi için bağırdı. Sonra Margie'yi buldu ve birlikte ameliyathanedeki birkaç hastayı bir tarafa iterek ameliyathaneyi bir yanık ünitesine dönüştürmek için boş yatakları topladılar.

İki dakika sonra, çoğu tanınmayacak kadar yanmış olan köylüler ameliyathaneye akın etti. Frankie, yoğun bakım ünitesinde, ameliyathanede ve servislerde de aynı sahnenin yaşandığını biliyordu.

Napalm - ABD tarafından siperleri ve siperleri temizlemek için alev makinelerinde kullanılan ve ABD uçakları tarafından bombalarla atılan jöleli bir yangın bombası - ikinci turunun bu ilk birkaç ayında yaygınlaşmıştı. Ameliyathaneye giderek daha fazla kurban geliyordu; bunların çoğu köylüydü.

Yarın Üçüncü Saha'ya -gerçek bir yanık ünitesine- götürüleceklerdi ama o zamana kadar çok azı hayatta kalacaktı. Yaşayanlar da ölmüş olmayı dileyecekti. Bu yanıklar dünyada başka hiçbir şeye benzemiyordu. Jel yakıtlı yangın bombası karışımı hedefine yapıyor ve hiçbir şey kalmayana kadar yanmayı bırakmıyordu.

Frankie yataktan yatağa geçiyor, topikal merhemler sürüyor ve ölü dokuları temizliyordu ama burada iyileşmelerine yardımcı olmak için yapabileceği çok az şey vardı ve muazzam acılarını dindirecek hiçbir şey yoktu.

Saat 1000'e geldiğinde yorgunluktan bitap düşmüştü ve yanık vakaları hâlâ gelmeye devam ediyordu. Margie, Dr. Morse ve bazı sağlık görevlilerinin kendi aralarında konuştuklarını, arabaları yuvarladıklarını ve merhem için bağırdıklarını duyabiliyordu.

Yandaki yatakta genç mi yaşlı mı olduğu anlaşılamayan bir kadın yatıyordu; vücudu tepeden tırnağa yanmıştı. Siyah, kömürleşmiş etinden hâlâ dumanlar tütüyordu.

Yanında, koruyucu bir şekilde vücuduna yaslanmış bir bebek vardı.

Frankie durdu. Bir an için dehşete kapıldı. Derin, sakın bir nefes almak zorunda kaldı.

Bebek hâlâ hayattaydı.

"Yüce Tanrım," dedi Frankie nefesinin altından. Bu nasıl olabilirdi?

Üç aylıktan daha büyük olmayan bebeği dikkatle kucağına aldı. "Hey, ," dedi Frankie, sesi kırılarak. Göğsündeki açık yaralar ve yanıkların arasından ince beyaz kaburgalar parlıyordu.

Bir sandalye buldu ve . Ameliyathane çığlıklar, inlemeler, ağlayan yaralılar ve bağırان sağık görevlileri, hemşireler ve doktorlardan oluşan bir kakofoniydi. Beton üzerinde yuvarlanan tekerleklerin, takılan yeni eldivenlerin sesi. Ama Frankie bir an için bir bebeğın nefes almak için verdiği mücadeleden başka bir şey duymadı.

"Çok üzgünüm bebeğim," dedi Frankie.

Bebek düzensiz bir nefes alıp yavaşça verdi ve sonra hareketsiz kaldı.

Frankie ölü bebeği kucağında tutuyordu, bu kayıp karşısında şaşkına dönmüştü, hareket edemiyordu, ayakta duramıyordu.

Hiç kimse bu çocuğun kim olduğunu, hatta yaşayıp öldüğünü bile bilmeyecekti. Savaş adına bile olsa bu nasıl yapılabilirdi?

"McGrath! Sana

ihtiyacım var." Arayan

Dr. Morse'du.

Onu ve ameliyathanedeki kargaşayı görmezden gelerek bebeği, ceset torbalarının duvarlar boyunca dizili olduğu morga taşıdı.

Er Juan Martinez, Chula Vista'dan gelen ve liseden hemen sonra askere alınmış bir çocuk, morgun ortasında duruyordu. En az onun hissettiği kadar bitkin görünüyordu. "Zor bir gece," dedi.

Kucağındaki bebeğe baktı. "Ve şimdi de bu."

Martinez gözlerini bebeğe dikti. "Tanrım," dedi usulca, yaklaşarak. Siyah eldivenli elini bebeğın vücudunun üzerine koydu ve yıkık göğüs kafesinin tamamını kapladı. "O seni cennette tutacak."

Frankie bütün gün morgda durup ölüleri kataloglayan, ceset torbalarını fermuarlayan bir adamdan böyle bir inanç duyduğuna şaşırılmıştı. Belki de başka türlü bu işi yapamazdınız.

Martinez bir karton kutu ve eski bir tişört buldu. Frankie bebeği yumuşak haki pamuğa sardı ve kutunun içine koydu.

Martinez'le birlikte bir süre öylece durdular, kutu ve bebek aralarında duruyordu.

İkisi de konuşmadı.

Sonra Frankie morgdan ayrıldı. Kapıyı kapatırken gelen helikopterlerin duydu ve içinde çirkin bir şeyin kök saldiğını hissetti: karanlık bir

Öfke. Genç adamların yüzlerine yeşil branda çekmekten çok yorulmuştu ve şimdi de bu bebek.

İç çekerek ameliyathaneye geri döndü, bir önlük aldı ve işinin başına

★ ★ ★

Dr. Morse saat 02:00'de "Çık buradan McGrath," dedi. "Ayaklarının üzerinde duramıyorsun."

"Hepimiz öyleyiz," dedi. Ameliyathane o kadar çok yanık hastasıyla doluydu ki, çoğu bir yatakta üç kişi yatıyordu.

"Evet, ama öyle görünüyorsun."

"Har har. Bir güzellik şakası. Mükemmel."

Onun omzuna dokundu ve sıktı. "Git. Eğer , ben ."

Frankie mavi cerrahi başlığını çıkardı. "Teşekkürler doktor. Depom gerçekten boşmuş gibi hissediyorum."

"Biraz uyu."

Etrafına bakındı. "Bundan sonra mı?"

Adam ona teselli eder gibi baktı. İkisi de uykunun pek olası olmadığını biliyordu. Kollarında ölen bebeği unutturacak kadar esrar ya da alkol yoktu.

Doktora teşekkür etti ve içki içmeye gitti. Yeni yönetim binasının önünden geçerken içeri daldı ve telsizde Talkback'i buldu.

"Hey, Talkback, bir MARS araması yapabilir miyim? Kısa, söz veriyorum."

Sağına soluna baktı, aynı fikirde olmayan bir üst arıyordu. Askeri Yardımcı Telsiz Sistemi telefonları kişisel kullanım için değildi. "Kısa." Bir sandalyeye yerleşti ve ahizeyi kaldırdı. "Vung Tau'yu arayın

HAL-3. Binbaşı Joseph Ryerson Walsh. Tamam." Frankie sabırsızca ayağını yere vurdu ve paraziti dinledi. "Kim arıyor? Tamam."

"Teğmen McGrath. Yetmiş Birinci Tahliye. Tamam."

"Acil durum mu efendim? Tamam."

"Evet. Acil durum. Tamam."

"Bekle. Tamam."

Frankie bunu yapmaması gerektiğini biliyordu, onu arayıp acil bir durum olduğunu söylemişti. Ama birbirlerini bir aydan uzun süredir görmemişlerdi ve

ona ihtiyaçı vardı.

"Frankie?" Rye'ın sesi paraziti yardı. "İyi misin, tamam mı?" "Hey," dedi sesi titreyerek. "Tamam."

"Ne oldu? Tamam."

"Napalm. Bitti."

Statik sessizlikte, ikisinin de bu gecenin acısını gördüklerini biliyordu.

"Uyandırdığım özür dilerim. Sadece sesini duymaya ihtiyaçı vardı.

Tamam," dedi. "Anlıyorum bebeğim. Özür dilerim. Tamam."

"Seni özledim.

Tamam." "Dayan.

Bitti."

"Anlaşıldı. Tamamdır." Telefonu kapattı. "Teşekkürler, Talkback."

Kulübesine geri döndü. Park şu anda boştu ama bunun uzun sürmeyeceğini biliyordu. Bu geceki koşuşturma sona erdiğinde, insanların gevşemeye ihtiyaçı olacaktı. Açık kapıdan hafif bir müzik sesi geliyordu. Şarkıyı neredeyse tanıyordu ama tam olarak değil. Daha çok Amerikan müziğinin ritmini, evinin müziğini duyuyordu.

Hızlı bir duş aldı, ardından yanmış et ve insan dışkısı kokusu yayan bir varile bir şeyler atan bir askerin yanından geçti.

Koğuşunda, bordo berelilerini soydu ve karyolasının ucunda asılı duran çamaşır torbasına tıktı. Onları yıkamak kanı temizlemeyecekti ama kokuyu yumuşatacaktı. Yatağa tırmandı. Uyuyamayacağını bildiği için Ethel'e yazdığı son mektubu eline aldı ve ona eklemeler yapmaya başladı.

Ameliyathanede zor bir gece. Senin gibi becerikli birini kullanabilirdik ama Margie gerçekten kendine geldi ve o genç doktor

-Morse iyiye gidiyor.

Bu gece bir bebek vardı.

Napalm

Bu konuda yazamayacağı için kalemını bıraktı. Mektubu bir kenara koydu. Ethel'in bunu okuması gerekiyor muydu? Işıkları kapatarak uzandı ve gözlerini kapattı.

Margie eve gelip yatağa girdiğinde saat 04.00'te hâlâ uyanıktı.

Hastaneye yaklaşan bir helikopterin sesini duyduğunda, saat 05:24'te hâlâ uyanıktı ve hooch arkadaşının horlamasını dinliyordu.

Sadece bir tane.

Bir nefes bırakarak gözlerini tekrar kapattı. *Lütfen, Tanrım, uyumama izin ver.*

Kapının çalınması onu şaşırttı.

Doğrulup oturdu.

Kapı açıldı.

Çavdar küçük kulübeye girdi, çok yer kaplıyormuş gibi görünüyordu. Margie'yi uyandırmamak için dikkatli adımlarla karyolaya doğru ilerledi, oturdu ve botlarını çıkardı.

Frankie hâlâ konuşmamıştı. Konuşursa ağlayacağından korkuyordu.

Onu kollarının arasına aldı ve sarıldı. Dar karyolaya zar zor sığıyorlardı. Kız ona sokuldu, boynunu öptü.

"Elimden geldiğince çabuk geldim," dedi.

Cevap vermeye başladı ama daha konuşmadan uyuyakaldı.

İlk kez, Yetmiş Birinci sessizdi. Nixon'ın seçimleri kazanmasından kısa bir süre sonra ve ikinci turunun sekizinci ayında, Kasım ayının başlarındaki bu sıcak ve kuru günde Frankie parktaki bir plaj sandalyesine oturmuş, şort, tişört ve yıpranmış huarache sandaletlerini giymişti. Sıcak bir esinti kurumakta olan muz yapraklarını karıştırıyordu. Uzun, ıslak, çamurlu bir muson mevsiminden sonra kuru hava ve toz hoş bir rahatlamaydı. En azından artık küf gibi kokmuyordu. Gözlerini güneşten korumak için şapkasını aşağıya doğru çekmiş ve bir çift büyük yuvarlak güneş gözlüğü takmıştı. yere sıcak bir TaB oturmuştu. Arkasındaki tiki barın hoparlörlerinden "I Heard It Through the Grapevine" bangır bangır çalıyordu. İnsanların konuştuklarını, güldüklerini ve şarkı söylediklerini duyabiliyordu. Zor bir hafta geçirmişti ama öğleden sonra, parlak bir güneşin onları kavurmadan üzerlerine vurduğu şu anda, Yetmiş Birinci olmak hiç de fena bir yer değildi.

Erkekler düz kırmızı toprak zeminde voleybol oynuyordu. Kızıl Haç Donut Dolly'leri bir arabadan posta ve atıştırma dağıtıyordu. Frankie, Ethel'in son bakım paketinde gönderdiği Pretzel Stix'i yerken yeniden okumak için bazı mektuplar da getirmişti. Barb ve Ethel mektup yazmaya devam ediyorlardı.

her ay hediyeler gönderirdi. Margie, Frankie'nin yanındaki sandalyede oturmuş, saçları pembe bigudiler içinde, *Rosemary'nin Bebeği*'ni okuyordu.

Frankie sıcak TaB'ından bir yudum aldı, sonra arkasına yaslanıp gözlerini kapattı.

"Hanımefendi?" dedi biri birkaç dakika sonra.

Frankie doğrulup oturdu. Park boştu; ne voleybol oynayan erkekler ne de Donut Dollies vardı. Gerçekten uyuyakalmış mıydı?

Yeni telsiz operatörü -çocuğun adını hatırlayamıyordu- orada duruyordu. "Yemekhanede acil bir durum var hanımefendi. Dr. Morse'un size ihtiyacı var."

Frankie ayağa kalktı ve çocuğu yemekhaneye kadar takip etti.

Kapalı kapıya geldiğinde durdu ve önce onun içeri girmesine izin verdi.

Frankie kapıyı açtı ve karmaşanın içine adım attı. İlan panosunun duvarında bir pankart asılıydı: TEBRIKLER ÜSTEĞMEN MCGRATH!

"Tebrikler!"

Frankie'nin bunu anlaması bir saniye sürdü. Kalp krizi yok. Acil durum yok. Bir parti.

Onun için.

Otuz Altıncı Birlik'ten Binbaşı Goldstein öne çıktı, yanında da Yüzbaşı Miniver vardı. Binbaşı Goldstein, "Bu terfi geç oldu ama orduda hiçbir şey zamanında olmaz," dedi. "Bunu hepimiz biliyoruz. Tebrikler Frankie. Uzun bir yoldan geldin, bebeğim."

Kaptan Miniver ekledi, "Kaldığınız için teşekkürler. Bu sayede evlerine dönen insanlar var."

"Tost! Tost!" diye bağırdı biri.

Yakışıklılığı nedeniyle Hollywood adını verdikleri yeni cerrah Ryan Dardis elinde bir şişe cinle öne çıktı. "Cini ne kadar sevdiğini biliyoruz McGrath. Senden ne kadar hoşlandığımızı da bildiğinden emin olmak istiyoruz. Her ne kadar dans etmeyi beceremesen ve dansın şarkı söylemeni güzel gösterse de." Bir şişe cini havaya kaldırdı ve bir onay çığlığı koptu.

Birisi müziğin sesini yükseltti. Arkasında kapılar çarparak açıldı.

Frankie kaldırıldığını ve etrafında döndürüldüğünü hissetti.

"Üzgünüm geciktim bebeğim." Rye sırtıttı, siyah Seawolves şapkasını geriye yatırdı. "Trafik çok kötüydü."

Müzik "Born to Be Wild" olarak değışti ve insanlar sandalyeleri kenara itmeye başladı.

Frankie, Rye'in elinden tuttu ve onu derme çatma dans pistine çekti.

"Benimle herkesin içinde dans etmek istediğine emin misin?"

diye alay etti. "İki sol ayağı olan benim," dedi ona gülümseyerek.

Bir süre sonra Margie onları dans pistinde buldu ve Frankie'ye kalça attı. Yüzü dans etmekten kızarmış ve nemli görünüyordu. "Bu gece Helen'la yatacağım," dedi nefes nefese. "Ya da belki Jeff'le. Her saniye daha iyi görünüyor."

"Teşekkürler Margie," dedi Frankie.

Rye, Frankie'nin elinden tuttu ve onu partiden dışarı çıkardı, o kadar yoğun ve kaotik bir ortam vardı ki kimse onların ayrıldığını fark etmedi. Birbirlerini neredeyse bir aydır görmemişlerdi.

"Buna gerçekten ihtiyacım vardı," dedi Frankie, yerleşkede yürürlerken ona yaslanarak.

Bir kolunu ona doladı. "Ben de seni özledim. Geçen hafta başka bir yetimhane bombalandı. Saigon'daki St. Anne's."

Frankie başını salladı. "Ben de My Lai yakınlarında kötü bir şeyler olduğuna dair söylentiler duydum," dedi.

"Çok sayıda kötü hikâye geliyor."

Barın dışında ona döndü, gözlerinin içine baktı, hüznünü gördü; kendi gözlerinde de aynı bakışı görmüştü. Konuşmak istediği son şey savaştı. "Sev beni," diye fısıldadı, ayak parmaklarının üzerine basarak.

Öpücük her şeydi: eve dönmek, uçmak, yarın için bir rüya.

Adam geri çekildiğinde, gözlerinde onu korkutan bir şey gördü.

Sonra dedi ki, "Korkarım seni ölene kadar seveceğim, Frankie."

Sevgiler.

Ne zamandır ondan bu kelimeyi duymak istiyordu? Sonsuzluk gibi geliyordu, çünkü Vietnam'da zaman garip bir şekilde ilerliyordu; bazen çok hızlı, bazen çok yavaş. "Ben de seni seviyorum, Rye."

Saatler sonra, sevişmekten bitap düşmüş bir halde dar karyolasında birbirlerine sarılmış yatarlarken Frankie onun ne söylediğini ve nasıl

"*Korkarım seni ölene kadar seveceğim*" demişti ve bu söz kalbine küçük ve korkunç bir tohum ekmişti.

Korkuyoru

m.

Ölene

kadar.

Bunlar savaş zamanı için yanlış kelimelerdi, umursamaz bir Tanrı'ya atılan bir eldivendi.

O anı tekrar yaşamak, ona *seni seviyorum* dedirtmek istiyordu. farklı bir şekilde.

OceanofPDF.com

On sekiz

Ülkedeki son günü olan 14 Mart 1969'da Frankie, Margie'nin sessiz horlamalarını dinleyerek şafaktan çok önce uyandı.

Yatağının yanındaki ışığı yaktı, ocağın yanına uzandı, Finley ile Disneyland'de çekilmiş fotoğrafını aldı ve gençliklerini düşünerek ona baktı.

Hey, Fin. Ben eve gidiyorum.

Orduya kardeşini bulmak için katılmıştı ama onun yerine kendini bulmuştu; savaşta gerçekte kim olduğunu ve kim olmak istediğini öğrenmişti ve tüm bu ölüm ve yıkımdan ne kadar yorulmuş olsa da eve dönmekten de biraz korkuyordu. Amerika'da hayat neye benzeyecekti?

Karyolasından kalktı ve ayak dolabını altından çıkardı. Kapağı kaldırarak eve göndereceği eşyalara baktı: Askerler tarafından kendisine verilen hatıralar, deri ve boncuktan bir bilezik, "şans getirmesi için" küçük bir altın fil nazarlığı, Saygon'dan aldığı ipek, bir Kelly kıskacı ve birkaç lastik boru, arkadaşları ve ailesi için aldığı hediyeler ve hem kendi çektiği hem de kendisine verilen değerli Vietnam fotoğrafları, Barb ve Ethel'le birlikte O Club'da şort ve tişörtleriyle dans ederken çekilmiş bir fotoğrafı, Barb'ın ona bıraktığı üçünün bir arada durduğu fotoğrafı, Jamie'nin bir buçuk ikilinin önünde ona gülümseyip baş parmağını kaldırdığı fotoğrafı ve Rye'la çekilmiş bir başka fotoğrafı gibi. Ameliyathanesine gelen askerlerle çekilmiş en az bir düzine fotoğrafı vardı. El sallayıp poz verdiği şanslı askerler.

Gerçek dünyaya döndüğümüzde, sözde Aşk Yazı gelip geçmişti; ardından protestolar daha yüksek sesle, daha uzun ve daha öfkeli hale geliyordu. Burada bile savaşa karşı öfke vardı. Askerler, ordu yönetmeliklerini ihlal ederek miğferlerine barış sembolleri çizmeye başlamışlardı.

Saat 06:00'da spor ve seyahat çantalarını topladı ve Margie'ye bir veda notu yazdı: *"Biliyorum, veda etmek için seni uyandırmış olmayı dileyeceksin. Bunun ne kadar zor olduğunu anlayan uzun sürmeyecek. Vedalaşma konusunda profesyoneliz ama yine de acı veriyor. Sağlam dur. Ayak dolabımı eve gönderdiğin için teşekkürler."*

Külotlu çorabı ve cilalı siyah topuklu ayakkabılarıyla birlikte A sınıfı kıyafetlerini giydi. Bir boy aynası yoktu ama iki yıl önce ülkeye ilk ayak basan iri gözlü kıza hiç benzemediğini hayal ediyordu. Üniforması küf gibi kokuyordu.

Barın kapısını açtığında Rye'ı bir direğe yaslanmış sigara içerken buldu.

"Hazır mısın?" dedi, spor çantasını ondan aldı ve büyük, çantayı omzunun üzerinden kolayca salladı.

"Pek sayılmaz."

Şaşırtıcı derecede sessiz olan kamptan geçtiler, Huey'e bindiler ve gökyüzüne yükseldiler.

Saygon'da, havaalanında pilota teşekkür etti, çantasını kontrol etti ve Rye'ın onu eve götürecek olan Özgürlük Kuşu'na götürmesine izin verdi.

Tan Son Nhut'taki pistte sürekli bir asker akışı yanından geçti, hareketli merdivenleri tırmandı ve büyük Braniff jetine bindi. Sessiz bir gruptu; şakalaşmak ya da gülmek yoktu. Henüz değil, hâlâ ülkedeyken değil.

Frankie ona bakarak, "Senin de ayrılmana yirmi yedi gün var," dedi. Motorların gürültüsünü duyabilmek için sesini yükseltmek zorunda kaldı.

Yirmi yedi gün. Savaş zamanında bir sonsuzluk.

Korkma, McGrath.

Keskin nişancı arayan silahlı askerlerle dolu bir cip yanlarından geçti. Yakınlarda daha fazla silah sesi. *Pop-pop-pop*. Uzakta, gürültülü bir patlama.

Pistlerden birinde bir şey alev aldı.

Rye ona baktı. "Frankie... Sana nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum... Ben... yapmayacağım-"

"Biliyorum," dedi onun kaba, tıraşsız yüzüne dokunarak. "Ben de seni seviyorum."

Bir nefes verdi ve ona baktı. ", seni özleyeceğim."

sımsıkı kucakladı, sıkıca sarıldı ve veda öpücüğü verdi. Kız cesaret edebildiği kadar ona sarıldı ve sonra yavaşça çekildi.

İkisi de veda etmedi. Bu kelime kötü şanstan daha fazlasını taşıyordu.

Omuzlarını dikleştirdi ve kendini ondan uzaklaşmaya zorladı. Merdivenlerin tepesinde nihayet geri döndü.

Tek başına, yıpranmış giysileri içinde uzun boylu ve dimdik duruyordu, siperlikli Deniz Kurtları şapkasını alnına doğru indirmişti. Buradan sağlam ve sabit, mükemmel bir denizci gibi görünüyordu ama kadın onun çenesinin sıkılmış çizgisini gördü. Tek elini kaldırdı, parmaklarını araladı ve orada tuttu, sonra kalbine bastırdı.

Frankie başını salladı, son bir kez el salladı ve jete girdi. Koltukların çoğu çoktan dolmuştu ve Charlie her an tüfeklerini çekmiş olarak içeri dalacakmış gibi kapıya bakıp duran adamlarla doluydu. Hepsi de Vietnam hava sahasından çıkana kadar havada güvende olmadıklarını biliyordu.

Frankie sancak tarafında bir koltuk buldu, seyahat çantasını baş üstü bölmesine koydu ve pencereye oturup Çavdar'a baktı. Elini cama bastırdı.

Uçağın kapısının kapanma sesini duydu. Birkaç dakika sonra jet pistten aşağı yuvarlandı, bombalarla dolu zemine çarptı ve yavaşça havalandı.

Frankie pencereden dışarı baktı, savaşın parçaladığı toprakların üzerinden evinin güvenliğine doğru uçan bulutları gördü.

Yolcular alkışladı; biri "Oradan çıktık!" diye bağırdı. Frankie üzüntünün bir versiyonunu hissettiğine şaşırdı.

Vietnam'da ne kadar kötü olursa olsun, hükümeti ve savaş tarafından ne kadar korkutulmuş, kızdırılmış ve ihanete uğramış hissederse hissetsin, aynı zamanda yaşadığını da hissetmişti. Yetkin ve önemli. Dünyada fark yaratan bir kadın.

Burası sonsuza dek kalbinin bir parçasını taşıyacaktı. Burada, dünyadaki yerini bulmuştu ve "ev "in artık olmasını istediği yer olmadığından korkuyordu.

★ ★ ★

Otuz dört saat sonra, Kuzey Kaliforniya'daki Travis Hava Kuvvetleri Üssü'nde altı saatlik bir aktarmadan sonra Frankie oval pencereden Los Angeles Uluslararası Havaalanı'nın kalabalık pistlerine baktı.

Tam gün ışığı. İnsanın gözlerini acıtacak kadar parlak bir güneş. Mavi ve bulutsuz bir gökyüzü.

Kaliforniya.

Golden State.

Home.

Travis'ten ailesini aramaya niyetlenmişti ama nihayet ankesörlü telefon hattında sırası geldiğinde geri dönmüştü. Nedenini gerçekten bilmiyordu.

LAX'teki kapı alanı kalabalıktı. Banklarda uyuyan, kirli zemine yayılmış, spor çantalarını yastık olarak kullanan askeri personel gördü. Eve dönüş yolunda vakit geçiriyorlardı. Bu doğru görünmüyordu: Vurulmuş ve bazı durumlarda yaraları sarılıp tekrar tehlikenin içine gönderilmiş askerler, uçuşlar arasında yerde uyuyordu. Ordu, üssün havaalanına kadar yol paranızı ödüyordu; oraya vardığınızda ise eve dönüş biletinizi kendiniz almak zorundaydınız. Ülkenize hizmet ettiğiniz için gerçek bir teşekkür.

Bagaj teslimine yaklaştığında, ellerinde pankartlar tutan bir grup protestocu gördü: SAVAŞ SİZİ BİTİRMEDEN BİTİRİN! ASİT ATIN, BOMBA DEĞİL! VIETNAM'DAN HEMEN ÇIKIN! BARIŞ İÇİN BOMBALAMAK BEKARET İÇİN DÜZÜŞMEK GİBİDİR!

Onu etekli askeri üniformasıyla kendilerine doğru gelirken gördüler ve sanki onu ikna etmek istercesine işaretlerini ona doğru ittiler.

Biri ona tükürdü.

Protestoculardan biri "Nazi kaltağı" diye bağırdı.

Frankie şok içinde tökezleyerek durdu. "Bu da ne-"

Bir çift deniz piyadesi belirdi ve Frankie'nin her iki yanında birer tane olmak üzere onu kuşattı.

Onu.

"O pislikleri dinleme," dedi içlerinden biri. Ona yer göstererek atlıkarıncaya doğru yol aldılar. "bir şeyimiz yok." Frankie

anlamamıştı. Neden biri ona tükürsün ki?

"Vietnam'a geri dönün!" diye bağırdı biri. "Siz bebek katillerini burada istemiyoruz."

Bebek katilleri mi?

Frankie'nin spor çantası atlıkarıncaya çarptı. Çantaya uzanmaya başladı ama denizcilerden biri ondan önce davrandı. "Ben alırım, Teğmen."

Birisi "Bırakın kaltak kendi çantasını alsın," diye bağırdı. Diğerleri güldü. Frankie denizciye, "Teşekkür ," dedi. "Demek istediğim... Duydum ki protestolar, ama bu?"

Atlıkarıncanın etrafında toplanmış insanlara baktı; takım elbiseli erkekler ve elbiseli kadınlar ona yardım etmek için hiçbir şey söylememişlerdi. Savaştan dönen bir ordu hemşiresine tükürmenin normal olduğunu mu düşünüyorlardı? Bunu hippilerden ve protestoculardan bekliyordu ama sıradan insanlardan?

Denizcilerden biri, "İkinci Dünya Savaşı zafer geçit töreni değil," dedi.

"Sanırım bir savaş kaybetmek insanların bir şey değil," dedi diğeri.

Frankie iki adama baktı, gözlerinin ardında yaşayan hayaletleri gördü. Kendisinin içinde de yaşayan hayaletleri. "Evdeyiz," dedi, önemli olanın bu olduğuna inanmak istiyordu.

Onların da buna inanmaya ihtiyacı olduğunu gördü.

Dışarıda, yardımları için denizcilere teşekkür etti ve bir taksi aradı. Dışarıda yalnızken insanların ona nasıl baktığını gördü. Önce üniformalı bir kadın görmenin şaşkınlığıyla gözler genişliyor, sonra da güvensizlik ya da düpedüz tiksintiyle daralıyordu. Birkaçı sanki orada değilmiş gibi ona doğru baktı. Kıyafetlerini değiştirmeyi düşündü ama vazgeçti.

Siktir et onları. Onu utandırmalarına izin vermeyecekti. Kaldırımında, taksi çağırmak için bir kolunu uzattı.

En yakındaki sarı taksi orta şeritten çıkarak ona doğru yöneldi ve yavaşladı. Kadın kaldırıma çıktı ve taksici bir şeyler bağırp ona ters ters baktı ve hızla uzaklaştı, çok uzakta olmayan takım elbiseli adam için durdu.

Birbiri ardına taksiler onu umutlandıracak kadar yavaşladı ve sonra hızla uzaklaştı.

Sonunda pes etti, bir otobüs bileti aldı ve ağır çantalarını otobüse taşıırken kendisine yöneltilen üstü kapalı bakışları görmezden geldi.

Dünyanın nesi vardı?

Coronado Adası'na ulaşması dört saat ve üç otobüs değişikliği sürdü. O zamana kadar dört kez yüzüne tükürülmüş, sayamayacağı kadar kez terslenmiş ve insanların ona bakışlarına alışmış ya da en azından bağışıklık kazanmıştı. Kimse ağır spor çantasını taşımasına yardım etmeyi teklif etmemişti.

Coronado'daki feribot terminalinde nihayet bir taksi çağırabildi. Asık suratlı bir şoför göz teması kurmadı ama onu aldı ve evinin kapısının dışında durdu, bunun için son derece minnettardı.

Ağır spor çantasını araçtan çıkarıp kaldırıma bıraktı ve orada durup eve dönüş hissini içine çekti. Hava deniz, limon ve portakal, çocukluğu kokuyordu.

Güçlü Pasifik Okyanusu'na baktı. Sörf sesini buradan duyabiliyordu; tanıdık ses endişesini yatıştırdı. Bisikletli bir grup çocuk, jant tellerinde iskambil kâğıtları, gülerek yanından hızla geçtiler. Finley'i, bir zamanlar okaliptüslerin arasında yaptıkları kaleleri, inşa ettikleri kumdan kaleleri, bisikletle geçirdikleri saatleri düşünmeden edemedi. Akşam karanlığı çöktüğünde, annelerin çocuklarını akşam yemeği için eve yönlendirmek için kullandıkları fenerler olan sundurma ışıkları sokak boyunca yanmaya başlayacaktı.

Bir çift donanma jeti tepesinde çığlıklar atıyordu. Yakında dünyanın öbür ucunda savaş görevlerinde uçacak olan adamlar tarafından mı kullanıldıklarını merak etmekten alamadı.

Kapıyı açtı ve içinde büyüdüğü eve baktı, bir duygu seli hissetti. Sonunda evine hoş geldin demek, hizmetlerinden dolayı aşağılanmak yerine takdir edilmek için sabırsızlanıyordu.

Bu anı, güvenliği, sevgiyi ve rahatlığı, sıcak banyoları, taze kahveyi ve silahlı bir muhafız olmadan sahilde uzun, yavaş yürüyüşleri ne kadar sık hayal etmişti?

Güzel bakımlı arka bahçeye adım attı ve her şeyi içine çekti: meşe yapraklarının fisıltısı, klor ve olgunlaşan limonların kokusu, annesinin rüzgâr çanlarının yumuşak takırtısı.

Ağır spor çantası ve gece çantasıyla boğuşarak havuzun etrafından dolaştı ve camlı kapılara kadar yürüdü. Kapıları açarak zamanda geriye gitti. Bir saniyelğine yine bir kız çocuğuydu, vahşi ağabeyini nereye giderse gitsin takip ediyordu.

Home.

Spor çantasını cilalı parke zemine bıraktı. "Hey, çocuklar!" dedi aynı anda, elinde katlanmış bir gazete tutan, kireç yeşili bir balıkçı yaka ve kareli bir pantolon giymiş babası köşeden döndü. Saçları biraz daha uzundu, favorilerinde de birkaç tutam kır vardı.

Onu görünce durdu ve kısa bir süre kaşlarını çattı. "Frankie. Eve geleceğini biliyor muyduk?"

Gülümsemesini engelleyemedi. "Sana sürpriz yapmak istedim."

Yüzünde şaşkınlık ifadesiyle ağır ağır ilerledi. Babasının sürprizlerden hoşlanmadığını biliyordu; her zaman kontrolün onda olmasını severdi. Ona kısa ve sert bir sarılma yaptı.

Onu o kadar çabuk bıraktı ki Frankie sendeleyerek geri çekildi. "Ben... aramalıydım," dedi.

"Hayır," dedi ve başını salladı. "Tabii ki hayır. Evde olduğun için mutluyuz."

Frankie birdenbire onca saatlik yolculuktan sonra nasıl göründüğünü fark etti; saçları dağınık, kötü kesilmiş, makyajsız, üniforması buruş buruştu. Babasının kaşlarını  atmasına şaşmamalıydı. Elini çantasına attı ve Ethel ve Barb'la O Club'ın önünde kol kola çekilmiş en sevdiği fotoğrafını çıkardı. "Bunu sadece senin için getirdim."

Fotoğrafa bir göz attı. "Ah."

"Kahramanlar duvarı için," dedi.

Annem köşeyi döndü, parlak kırmızı bir pantolon ve beyaz bir bluz giymişti, saçlarını ipek bir eşarpla   rtm şti. "Frances!"

İleri atıldı ve Frankie'yi sert bir kucaklamanın içine çekti. "Kızım," dedi ve Frankie'nin yüzüne dokunarak geri çekildi. "Neden aramadın?"

"Bize sürpriz yapmak istedi," dedi babam. "Anlaşılan orduya katılması yeterince sürpriz olmamış.  zg n m ama bir toplantım var."

Frankie babasının evden çıkışını izledi, kapının arkasından kapandığını duydu. Babasının bu kadar ani bir şekilde gitmesi onu tedirgin etmişti.

Annem hafifçe, "Bunu kafana takma," dedi. "Finley'nin... vefatından ve senin gidişinden beri kendinde değil."

"Ah," dedi Frankie. Annesi az önce onun savaş hizmetini kardeşinin ölümüyle bir mi tutmuştu?

"Frances, ben..." Annemin eli Frankie'nin kolundan aşağı kaydı, sanki kızının gitmesine tam olarak izin veremiyormuş, onun tekrar burada olduğuna tam olarak inanamıyormuş gibi. "Seni çok özledim."

"Ben de," dedi Frankie.

" ok yorulmuş olmalısın," dedi

annem. "Yorgunum."

"Neden güzel, sıcak bir banyo yapmıyorsun ve belki kestirmezsın?"

Frankie başını salladı, kafası karışmıştı; saatler süren yolculuk ve yabancılardan gördüğü muamele yüzünden kendini hırpalanmış hissediyordu. Ve şimdi de ailesi tarafından. Sorun neydi?

Annesini oturma odasında bıraktı ve gölgelikli yatağı ve pembe firfırlarıyla çocukluk odasına yöneldi. Çoğu çocuğun odasında posterler vardı ama annesi pahalı duvar kâğıtlarına raptiye takılmasına izin vermediği için Frankie'nin duvarlarında çerçeveli sanat eserleri vardı. Kitaplığının tepesinde bir dizi eski pelüş hayvan duruyordu. Yatağının başucundaki pembe balerin mücevher kutusunda ortaokul ve lise ıvır zıvırları, muhtemelen bir yığın son sınıf fotoğrafı ve balo hatırası vardı. Böyle bir odada uyuyan bir kızdan ne beklendiğini biliyordunuz.

Ama Frankie artık o kız değildi.

Yatağın ucunda, mükemmel bir şekilde katlanmış ve ütülenmiş masa örtüleri, İtalyan nevresimleri ve işlemeli çarşaflarla dolu bir çeyiz sandığı duruyordu. Annem bu sandığı Frankie sekiz yaşındayken doldurmaya başlamıştı. Frankie her doğum gününde ve Noel'de umut sandığı için bir şeyler alırdı. O zaman da şimdi de mesaj açıktı: evlilik bir kadını bütün ve mutlu kılardı.

Tekrar. Vietnam'a giden kız içindi, eve dönen kadın için değil, o kadın kim olursa olsun.

Frankie üniformasını çıkardı ve yerde bir yığın halinde bıraktı.

Yumuşak, lavanta kokulu çarşafların arasına girerek başını ipek kaplı yastığa koydu.

Ailesini şaşırtmamalıydı. Onları hazırlıksız yakalamıştı. Yarın daha iyi olacaktı.

On dokuz

Yanan et kokusu. Birisi ılık atıyor.

Dumanların arasından görmeye çalışarak yardım için bağırarak ileriye doğru koşuyorum.

Kollarımda bir bebek var, yanıyor, derisi kararıyor ve dökülüyor. Elimde bir yığın kemik var ...

Helikopterler tepemizde. Geliyor.

Bir ılık. Benimki mi? Kırmızı alarm sireni çalıyor. Başımın yanında bir şey patlıyor.

Kendimi karyolamdan dışarı atıyorum, yere düşüyorum, uçaksavar ceketimi ve kaskımı almak için sürnyorum.

Sessiz ol.

Frankie kabustan yavaşça çıktı, yerde, yatak odasında olduğunu fark etti.

Halının üzerinde top gibi kıvrılarak tekrar uyumaya çalıştı.

Frankie bir sonraki uyanışında saat 21:15'ti ve ev karanlıktı. Başucundaki saatin belli belirsiz tik taklarını duydu. Ne kadar uyuduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Bir gün m? İki gün m?

Giyindi ve evin içinde dolaşmaya başladı. Babasının ofisinde, kahramanların duvarındaki resimlere baktı, Finley'nin savaşa giderken ona gülümsediğini gördü.

Başka bir dünya. Artık bırakın gidişinizi kutlamayı, kimse sizi evinizde bile karşılamıyordu. Birdenbire limonlu mobilya cılası ve beklenti kokusuyla boğulduğunu hissetti. Her zaman sakin, dingin ve gülümseyen bir hanımefendi olarak yetiştirilmişti ama o dünya ve o dersler ona çok ama çok uzak geliyordu.

Dışarıda dolunay dalgaların üzerinde parlıyordu. Her zaman olduğu gibi sahile, çocukken oyun alanı olan kumlara doğru çekildiğini hissetti.

"Hey, Fin," dedi su çizgisine yakın oturarak. Ara sıra yanağına gözyaşı gibi gelen bir su sıçraması oluyordu.

Gözlerini kapattı. *Sadece nefes al, McGrath.*

Yavaş yavaş göğsündeki sıkışma azaldı. Çok sonra, fırfırlı pembe odasına geri döndü ve yatağına tırmandı. Yatağının başucundaki lambanın ışığında komodinin çekmecesini açtı ve üzerinde zarif bir yazıyla tam adının yazılı olduğu bir kırtasiye kâğıdı çıkardı.

17 Mart

Sevgili

Barb,

Eve döndüm. Kimse bana bu yeniden girişin ne kadar zor olduğunu söylemedi. Neden?

Beni uyarmadın mı? Havaalanında insanlar bana tükürdü, bebek katili dediler. Bu da ne demek oluyor? Ailem Vietnam'ı sormadı bile. Annem sanki bando kampından dönmüşüm gibi davranıyor ve babam benimle tek kelime bile etmedi. Tanrı şahidim olsun.

Çok garip.

Bana iyi olacağımı söyle, olur mu?

Peki ya sen? Seni düşünüyordum, kardeşinle ilgili iyi düşüncelerimi sana gönderiyordum. Keder berbat bir şey.

Evde olmak Fin'i yeniden özlememe neden oluyor. Bir parçası eksik bir yapboza bakmak gibi; her şeyi mahvediyor.

Şimdi yatağa döndüm. Yorgundan daha fazlasıyım. Çok uzun saatler seyahat, umutsuzluk ve jet lag sanırım.

*Seni
seviyoru
m,
kardeşi
m. Sakin
ol,
F*

Sonra sutyenini ve iç çamaşırını çıkardı ve yatağa geri döndü.

★ ★ ★

", Frances."

Frankie gözlerini yavaşça açtı ve gözbebeklerinde kum hissetti. Ayağa kalktı, kendini morarmış hissediyordu. Bir kez daha yerdeydi.

"Mutfakta buluşuruz," dedi annem, dönüp uzaklaşmadan önce endişeyle Frankie'ye bakarak.

"Tamam," dedi Frankie ağzında kötü bir tat hissederek. Dişlerini en son ne zaman fırçalamıştı?

Topallayarak dolabına gitti (bileğini nasıl burkmuştu?), eski pogo çubuğunu itti ve bir hulahopu kenara itti ve sonra pembe şönil bornozunu giyip yatak odasından çıktı. Neden geçmişiyle ilgili her şey bu kadar pembeydi?

"Sonunda," dedi annem mutfak masasından gülümseyerek.

Frankie cezveye gitti, kendine bir fincan doldurdu ve annesinin karşısındaki masaya oturdu.

"Babam nerede?"

"Berbat görünüyorsun,
Frances." "Kabuslar
görüyorum."

"Kulüpte öğle yemeği için rezervasyon yaptırdım. Gerçek hayata dönmenin iyi hissettireceğini düşündüm. Sadece biz kızlar."

Frankie kahvesini yudumladı, acı ve zengin tadının tadını çıkardı. Kâbus görüntüleri örümcek ağları gibi zihnine yapışmıştı. "Kulübün gerçek hayat olduğunu mu düşünüyorsun?"

Annem kaşlarını çattı. "Neyin var senin?"

"Havaalanında insanlar bana tükürdü," dedi Frankie, sesinin nasıl kırıldığına şaşırarak. "Bana bebek katili dediler."

Annemin ağzı şaşkınlıkla açıldı, sonra yavaşça kapandı. "Paul'u aradım ve sana bu sabah için bir randevu aldım. Yeni ve güzel bir saç kesimi her zaman keyfimi yerine getirir."

"Elbette anne. Dış görünüşün senin için ne kadar önemli olduğunu biliyorum. Babam nerede?" diye tekrar sordu.

"Sana yeni kıyafetler aldım. Dolabındalar."

"Anne? Bana babam hakkında cevap vermedin."

"Bırak da biraz soluklanayım Frances, olur mu? Eve geleceğine dair küçük bir uyarı yardımcı olabilirdi."

"Tarihi bir yıldır biliyorsun anne."

"Yine de aramalıydın. Git bir duş al ve giyin. Geç kalmaktan nefret ettiğimi biliyorsun."

Frankie başını sallayarak kalktı, kahvesini yanına aldı ve yatak odasına doğru yürüdü. Orada annesinin aldığı yeni kıyafetleri buldu.

İspanyol paça pantolonlar, ekose takımlar ve tunik üstler. Hepsi bir beden büyüktü. Hiçbiri doğru gelmiyordu. Bu yüzden Kauai'den aldığı kırmızı elbiseyi, külotlu çorapları ve sandaletleri giydi. Mart ayıysa ve yaz için giyinmişse ne olmuş yani? Elbise onu rahatlatmış, Rye'ın yirmi üç gün sonra eve döneceğini hatırlatmıştı.

Annesini ön kapıda sabırsızlıkla beklerken buldu. Frankie'nin ortaya çıkmasıyla, tek kaşı kalktı. Frankie yaklaştıkça annesinin burun delikleri açıldı.

"Evet. Elbise küf kokuyor. Biliyorum."

Annem gülümsemeyi başardı. "Hadi gidelim."

On beş dakika sonra, annesiyle birlikte adadaki güzellik salonundaydılar ve Paul tarafından başlarından savılıyorlardı. "Saçlarını kim kesiyor hayatım?" diye sordu.

"Ben," dedi Frankie. "Ya da bir kız arkadaş." "Görünüşe göre bir palayla."

Frankie gülümsedi. "Oldukça. Vietnam'dan yeni döndüm."

Paul'ün yüzündeki hoşnutsuzluk çok açıktı. Gerçekten de bir adım geri çekildi. "Sanırım çene hizasında, yana yatırılmış bir bob saçı çekebilirim. Tamam mı?"

Onun bu bakışı canını acıtmıştı ama buna hazır olmalıydı. "Elbette. Her neyse."

Paul işe koyuldu, yıkıyor, tarıyor, kesiyor, şekillendiriyordu. Saçının arkasıyla oynamaya başladığında Frankie onu durdurdu ve sert bir sesle, "Bana o kız saçmalıklarından hiç birini yapma Paul," dedi.

Annesinin keskin nefes alışını duydu. "Dil, Frances. Sen uzun yol işçisi değilsin."

Paul işini bitirdiğinde Frankie ayağa kalktı ve aynada kendine baktı. Siyah saçlarını yeniden parlatmış, arkaya doğru yatırmış ve kesmişti.

Çenesi boyunca kesin bir çizgi halinde. Uzun perçemleri bir tarafa doğru savruluyordu. "Çok hoş," dedi. "Teşekkürler."

Sertçe başını salladı ve uzaklaştı.

Coronado Golf ve Tenis Kulübü'nde üniformalı siyah bir görevli Cadillac'ı karşıladı ve Frankie'nin kapısını açtı. Dışarı adımını attı ve garip bir çarpışma hissi yaşadı. Vietnam'da savaş sürerken ve burada insanlar şiddeti protesto edip temel sivil haklar için mücadele ederken, bu havalı, beyaz, paralı dünya nasıl bir balonun içinde var olabiliirdi?

Ana kulüp binası, taş bir şöminenin etrafında eski moda bir oturma odası gibi tasarlanmıştı. Orada burada oturmuş içki ve sigara içen erkek grupları vardı. Kokteyl öğle yemekleri çalışan erkekler için buranın normuydu. Sigara dumanına boğulmuş bir grup kadın sağ taraftaki bir odada briç oynuyordu.

Garson onları ailesinin havuza bakan en sevdiği masaya götürdü. Beyaz masa örtüleri, gümüş sofr takımları, kemik porselen tabaklar ve kokulu çiçeklerden oluşan bir orta süsü.

Frankie oturdu.

"Kızımla öğle yemeğine çıkmak ne güzel," dedi annem, gümüş sigara tabakasını çıkarıp ince bir sigara yakarak.

Garson kız geldiğinde annem iki Bloody Mary sipariş etti. "Biraz erken değil mi anne?"

"Sen de mi Frances?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Baban içki içtiğimi söyleyip duruyor. O evdeyken öyle."

Frankie bir cevap veremedi, yanlarında bir adam belirdi Masa. Mors gıdıları ve gri askeri şapkası olan yaşlı bir adam, ince kravatlı kahverengi bir takım elbise giyiyordu. "Bette," dedi neşeyle gülümseyerek. "Seni dışarıda görmek ne güzel. Millicent'ım bu yıl da turnuvayı kazanmanın favorisi olduğunu söylüyor."

Annem gülümsedi. "Millicent çok nazik. Frances, 'u hatırlarsın. Brenner?"

"Bu Frances olamaz, mi? Floransa'dan eve mi döndün?"

"Florence?" Frankie tam daha fazlasını söyleyecekti ki büyük bir duydu. *Geliyor.*

Yere atladı. "Frankie?

Frankie?" *Ne oluyor be?*

Dünya düzeldi. Vietnam'da değildi. Golf kulübünün yemek salonundaydı, aptal gibi masanın yanında yere yayılmıştı. Az ötede bir garson yere diz çökmüş, kırık camları topluyordu.

Dr. Brenner onun elini tuttu ve ayağa kalkmasına yardım etti.

"Frankie?" Annem kaşlarını çatarak söyledi. "Kim sandalyeden düşer ki?"

Frankie az önce ne olduğunu bilmiyordu. Anı çok *gerçekçi* gelmişti. "Ben... bilmiyorum..." Nemli ve titrek hissediyordu. Saçlarını yüzünden uzaklaştırdı, alnındaki teri hissetti. Gülümsemek için çaba sarf etti. "Özür dilerim. Vietnam'dan yeni döndüm ve..." Ve ne?

Dr. Brenner onun elini bıraktı. "Vietnam'da hiç kadın yok, canım." "Var, efendim. Ben iki tur yaptım."

"Baban yurtdışında okuduğunu söyledi."

"*Ne?*" Frankie annesine döndü. "Benimle dalga mı geçiyorsun?" Dr.

Brenner küfürlü kelimeye ateş eder gibi oradan ayrıldı.

Annem gözetlenip gözetlenmediklerini anlamak için etrafına bakındı. ", Frances."

"Nerede olduğum hakkında yalan mı söyledin?" "Baban düşündü-"

"Benden utanıyor muydu? Tüm o hikayelerden, tüm o kahramanlık konuşmalarından sonra hizmetimden utandı mı?"

", Frances. Olay çıkarıyorsun."

"Seni *utandırıyor* muyum?" dedi. "Ve sen bunun bir sahne olduğunu mu düşünüyorsun? Hayır, anne. Bir askerin savaş alanından kendi ayağını tutarak geldiği bir sahne. O zaman-"

"*Frances Grace-*"

Gözyaşları Frankie'nin gözlerini yaktı. Kulüpten koşarak çıktı, "McGrath kızı" hakkında dedikoduya dönüşecek fısıltıları duydu ve canı bu kadar yanmasaydı gülerdi.

Caddenin aşağısında, bir yanı yanarken, bir taksi çağırdı.

Artık çok kolaydı, sadece bir el havadaydı. İnsanları nefret ettirecek bir üniforma yok.

Onu.

Taksi yanına yanaştı, şoför camı indirdi.

"Nereye?"

Nereye?

Sanki burada, her zaman sevdiği bu yerde onun için hiçbir şey kalmamış gibi hissediyordu.

Ama başka nerede?

İç çekerek "Okyanus Bulvarı," dedi ve gözlerini sildi. Gidecek başka bir yeri yoktu.

Oraya vardığında, mavi kırtasiye kağıdından bir parça çıkardı. Titremeyi durduramayan eliyle Rye'a bir şeyler yazdı, paylaşarak acısını hafifletmeye çalıştı.

22 Mart 1969,

aşkım,

Seni o kadar çok özliyorum dayanamıyorum. Sana kavuşmak için gün sayıyorum.

Geri dön.

Evde işler berbat. Ne yapacağımı bilmiyorum. Ailem Vietnam'daki hizmetim hakkında yalan söyledi. Benden bu kadar utanıyorlar. Bu beni daha önce hiç hissetmediğim bir şekilde kızdırıyor. Öfkeli. Kızgın. Bugün şehir kulübünde olay çıkardım. Beni yiyip bitiren bu yeni öfkeyi tam olarak kontrol edemiyorum. Belki de sadece uykuya ihtiyacım var

...

Her şey çok garip ve tepetaklak, aileme senden bahsetmedim bile. Umursayacaklarından emin değilim.

Eve dönmen için sabırsızlanıyorum.

*Seni
seviy
orum
, F*

★ ★ ★

Bir süre sonra Frankie, şiddetli bir baş ağrısı ve boğaz ağrısıyla yatak odasında yere yayılarak uyandı. Muhtemelen uykusunda çığlık attığı içindi.

Ayağa kalktı ve irade gücüyle kendini topladı. Kabuslar onu sarsmıştı ve ailesinin ihanetine hâlâ öfkeliydi. Oda karanlıktı, geceyi kovacak hiçbir ışık yanmıyordu. Ne kadar uyumuştı?

Zengin ahşap ve pırıl pırıl pirinçle dekore edilmiş koridorda sigara dumanı, limonlu mobilya cilası ve biraz da Shalimar parfümü kokuyordu.

Annem oturma odasında idi, hâlâ kulüp için giyinmiş, soğuk şöminenin yanındaki sandalyeye oturmuş, martinisini yudumluyor ve *Life* dergisini okuyordu. Bir çift masa lambası odayı aydınlatıyor, şöminedeki ateş ısı dalgaları yayıyordu.

Babam takım elbise giymiş, kravat takmış, elinde bir içki ve yanan bir sigarayla ateşin yanında duruyordu. Frankie'yi bornozunun içinde görünce kaşlarını çattı. En iyi haliyle görünmediğine şüphe yoktu.

"Evet, benim baba, Floransa'daki yurtdışı eğitimimden döndüm. Yemekler beklediğim kadar iyi değildi," dedi Frankie, sesindeki acıyı gizleyemeyerek.

"Kimse ukalaları sevmez Frankie," dedi.

Bara gitti, kendine buzlu büyük bir cin doldurdu ve annesinin yanına oturdu.

Odadaki gerilim ağırlaşmıştı; annesinin gözlerindeki temkinli ve endişeli bakışı gördü.

Frankie annesinin sigaralarından birine uzandı ve . "Ne zaman sigara içmeye başladın?" Annesi sordu.

"Sanırım kırmızı alarmdan sonraydı." Annesinin boş bakışları karşısında ekledi: "Hastaneye roket saldırısı. Patlamalar sağır ediciydi. Korkunçtu. Ya da belki de hastanedeki bir itiş kakıştan sonra, içeriye havaya uçmuş adamlar girdi. Kim bilir? Bir dakika önce sigara içmiyordum, bir dakika sonra içiyordum. Ellerimin titremesine yardımcı oluyordu."

"Anlıyorum," dedi annesi sıkıntıyla.

"Hayır, yok," dedi Frankie, birdenbire açıklama yapmak için çırpınarak. Eğer sadece dinlerlerse, her şey yerli yerine oturabilirdi. Frankie, "Otuz Altıncı'da - atandığım tahliye hastanesi - ülkedeki ilk vardiyam bir MASCAL - toplu kazaydı ve lanet olsun, tam bir felaketti," dedi. Ona bakıyorlardı, dinliyorlardı. Tanrı'ya şükür. "Bu asker bir çöpün üzerinde geldi, her yeri havaya uçmuştu. Bir Bouncing Betty'ye basmıştı ve bacakları kopmuştu. Gitti işte. Hayır-"

"Yeter." Babam içkisini barın üzerine çarptı. Öyle bir güç kullanmıştı ki bardak çatlayabilirdi. "Kimse bu hikâyeleri duymak istemiyor Frankie. Yüce Tanrım. Bacaklar havaya uçtu."

"Bir de dil," dedi annem. "Bir denizci gibi küfrediyorsun. Kulüpte kullandığın dile inanmadım. Hem de Dr. Brenner'ın önünde. Millicent'i arayıp senin adına özür dilemek zorunda kaldım."

"Benim adıma özür mü dileyeceksin?" Frankie dedi ki. "Benim savaş deneyimimi nasıl umursamazsın?"

Annem yumuşak bir sesle, "Bitti Frances," dedi.

Sakin ol Frankie. Ama bunu yapamadı. Kalbi küt küt atıyordu ve öylesine büyük bir öfke dalgası hissediyordu ki bir şeye vurmak istedi.

Bir an için kendini tuttu ama harcadığı çaba zehirli hissettirdi, sanki paylaşmak istediği hikâyeler içinde zehre dönüşebilirdi. Burada hiçbir şey değişmemiş gibi, çıplak elleriyle erkeklerin vücut parçalarını bir arada tutmak yerine iki yıldır Floransa'daymış gibi davranamazdı. "*Ben de oradaydım ve işte böyleydi*" deme ihtiyacının onu boğduğunu hissetti. Onu evinde karşılamaları ve onunla gurur duyduklarını söylemeleri için.

Frankie aniden ayağa kalktı. "Benden utandığına inanamıyorum."

"Artık kim olduğun hakkında hiçbir fikrim yok," dedi babam.

"Bilmek istemezsiniz," dedi Frankie. "Bir kadının, bir hemşirenin savaşa gitmesinin hiçbir anlamı olmadığını düşünüyorsun. Oğlunuzun savaşa gitmesinin muhteşem, kızınızın gitmesinin ise utanç verici olduğunu düşünüyorsunuz."

Annesi ayağa kalktı, elinde artık boşalmış bir martini bardağı vardı, ayaklarının üzerinde biraz dengesiz duruyordu, gözleri yaşlıydı. "Frances, lütfen," dedi. "Connor. İkiniz de-"

"Kapa çeneni ve iç," dedi babası neredeyse hırlayarak. Frankie, annesinin bu söz üzerine nasıl sarktığını gördü.

Hep böyle miydi? Annesi her zaman votka ve saç spreyiyle bir arada tutulan gölge bir kadın mıydı? Babası her zaman bu evdeki her eylemi ve duyguyu dikte etme hakkına sahip olduğunu düşünen bu öfkeli adam mıydı?

Yoksa Finley'i kaybetmek mi onları mahvetti?

Frankie bilmiyordu. Son iki yıldır onlarla birlikte yaşamamıştı ve doğrusunu söylemek gerekirse, tek başına yas tutmuştu ve sonra Vietnam'a gitmiş ve yepyeni bir kayıp türünü öğrenmişti.

Frankie korkunç bir şey söylemeden önce buradan gitmeliydi.

Onları orada dikilmiş, kendisine davetsiz bir misafirmiş gibi bakarken bıraktı ve evden çıktı; kapıyı arkasından çarparak kapattı. Bu öfke patlaması ve bunu gösterme isteği ona göre değildi, ama buna engel olamadı. Sahilde, gece etrafını karartırken, dizlerinin üzerine çöktü ve dalgaların sesiyle sakinleşmek istedi.

Ama bu ona Vietnam'ı, Finley'i, Jamie'yi ve ölenleri düşündürdü.

Sesi kısılana kadar bağırdı. Ve içindeki öfke büyüdü.

★ ★ ★

24 Mart 1969

Sevgili Rye,

Evde geçirdiğim bu zaman tam bir bok gösterisi oldu. Bu kelimeleri yazarken bile düşünüyorum, bu ben değilim, ama artık benim.

Her zaman kızgınlım. Ve incinmiş. Annemle babam benimle ve birbirleriyle nadiren konuşuyorlar. Vietnam hakkında hiçbir şey duymak istemiyorlar.

En kötüsü bu bile değil. Savaşla ilgili korkunç kabuslar görüyorum. Dayak yemiş gibi hissederek uyanıyorum.

Çünkü yatakta benimle değilsin. Kollarında uyuyabilirim.

Bunu hayal etmek, senin geri gelmeni hayal etmek beni bir arada tutuyor.

Sen gelene kadar günleri sayıyorum. Benimle birlikte. Bizi düşünüyorum. Seni. Bir ev. Kırsalda, belki. Atlarım olsun istiyorum, bir köpeğim. Bir bahçe.

Eve dönmek düşündüğüm kadar kolay değil. Ama önemli değil. Önemli olan tek şey biziz.

*Seni
seviy
orum
. F*

★ ★ ★

Frankie, eve dönüşünden iki hafta sonra serin bir akşam verandada bir sandalyeye oturmuş, ayaklarını altına almış, battaniyeyi omuzlarına sarmıştı. Yırtık pırtık asker yeşili tişörtü ve bol şortuyla küf, küf ve toz kokuyordu ama bu belli belirsiz rahatlatıcıydı. Buz gibi bir martini yudumladı ve boş boş etrafına bakındı.

Evindeydi, yakında jakaranda ağacının mor çiçeklerini açacağı ve bahçıvanların dökülen çiçekleri toplamak için saatlerini harcayacağı kendi arka bahçesindeydi. Bir zaman kapsülü gibiydi bu bahçe.

hiçbir şey değişmedi. Dışarıdaki dünya parçalanıyor olabilirdi ama bu duvarların içinde her şey sakin, sessiz ve kokteyl gibiydi. Belki de insanlar bu yüzden duvarlar inşa ediyordu: uzaklara bakmak, görmek istemedikleri her şeyi görmezden gelmek için.

Son birkaç gün içinde aile, kimsenin savaş hakkında konuşmadığı huzursuz bir yumuşama içine girmişti. Frankie bunun her anından nefret ediyor, ailesinin utancı yüzünden kendini çırılçıplak hissediyordu ama bu çok uzun sürmeyecekti. Sadece Rye eve dönene kadar dayanmak zorundaydı. Onlara Rye'dan ya da aşk ilişkilerinden bahsetmemişti; aslında onlarla hiçbir şey konuşmamıştı. Sadece hava durumu, yemek ve bahçe. Hepsi tarafsız konulardı. Onların huzurunda kendini bir arada tutmanın tek yolu buydu.

"Buraya Shores diyeceğim sanırım," dedi babam, kendine bir Manhattan doldururken dumanını içine çekerek. "Ya da belki Cliffs."

Frankie babasının iş konuşmasını dinledi ve ilgileniyormuş gibi yaptı.

Onların yetiştirdiği, bekledikleri kız olmak için elinden geleni yapıyordu. Kıpırdanmadı, fazla konuşmadı, savaştan hiç bahsetmedi. İyi davranıyordu. Onun sessizliğinden en ufak bir rahatsızlık duymuyorlardı.

Bu zoraki sakinlik belli belirsiz tehlikeli hissettiriyordu. Sanki yuttuğu her kelime bir gün onu öldürebilecek bir zehir içeriyordu.

Martini'sine odaklandı. İkincisine. Ülkesinde bu buz gibi içki için adam öldürebileceğini düşündü.

Babam müzik setine gitti, albümleri değiştirdi, The Beach Boys'u koydu. "California Girls" çalmaya başladı.

"şu boku," diye tersledi Frankie.

Anne ve babası yaptıkları işi bırakıp ona baktılar. "Sen kim olduğunu sanıyorsun?" Babası söyledi.

Frankie aniden ayağa kalktı.

Neredeyse çılgılık atacaktı, "*Bana bak, ona. Gör beni.*"

"Buradayım baba," dedi sesi titreyerek. "Kızın, savaştan döndü."

Müzik setine geri döndü ve plak yığınıyla meşgul oldu.

Frankie öfkenin yeniden yükseldiğini, içini doldurduğunu ve onu şekilden şekle soktuğunu hissetti.

Bara gitti, bir şişe cin aldı ve kapıyı arkasından çarparak yatak odasına geri döndü.

Aziz Elizabeth Yetimhanesi. Soğuk taş zeminde diz çökmüş, Mai'yi kucağıma almış, çocuğun yumuşak saçlarını okşuyorum. Uzaklardan gelen helikopterlerin vızıltısını duyuyorum. Pop-pop-pop silah sesleri.

Bir bomba taş duvarları parçalıyor, taşları bir düzine yöne uçuruyor. Çocukların çığlıklarını duyuyorum.

Bir bomba daha.

Aşağı bakıyorum; Mai kollarımda eriyor. Her yerde ateş var.

Frankie bir çığlıkla uyandı, kalbi küt küt ; terden sıırılsıklam olmuştu.

Odasından çıkıp karanlık ve sessiz eve doğru tökezledi. Saat 05:23.

Mutfaktaki telefona gitti, eline aldı ve Barb'ın numarasını çevirdi. Hiç şüphesiz fatura geldiğinde ödeyecek çok şeyi olacaktı -uzak mesafe aramaları çok pahalıydı- ama en iyi arkadaşıyla konuşması gerekiyordu.

Barb ikinci zil sesinde cevap verdi. "Alo?"

"Hey," dedi Frankie sessizce. Ahizeyi kulağına götürerek mutfak duvarından aşağı kayd ve muşamba zemine oturdu. "Ben... sadece seni bir kontrol edeyim dedim. Bakalım nasılsın? Annen nasıl?"

"Frankie?" Barb söyledi. "Nasılsın?"

"Benim hakkımda konuşmak zorunda değiliz. Kardeşini ne kadar özlediğini biliyorum-"

"Frankie," dedi Barb. "İyi misin?"

Frankie başını salladı ve fısıldadı, "Hayır. İyi değil."

"Mektubunu aldım. Ailen gerçekten de insanlara yurt dışında okuduğunu mu söyledi? Bu çok acımasızca."

"Evet." Frankie bir nefes verdi.

Barb, "Bu çok zor, dostum," dedi.

"Eve geldiğinde nasıldı? Kötü müydü?"

"Evet, ama annemin bloğu eve dönen gazilerle dolu. Bu konuda yalan yok. Tek bildiğim zorlamak, devam etmek gerek. Soldier on. Her şey yoluna girecektir."

Frankie bu sözlerdeki umudu duydu. "Rye yakında eve dönüyor. İşte bu kadar. Yemin ederim, yanına taşınmamı isterse, evet derim."

Barb güldü. "Siz, Bayan Önce Yüzüğe İhtiyacım Var?"

"O artık ben değilim," dedi Frankie.

"Evet. Hayat kısa ve bunu bilmiyor muyuz? Döndüğünde onun için bir parti veriyor musun? Belki Ethel'i la-la diyarına yolculuğa çıkarabilirim."

"Parti vermeyi düşünmemiştim."

"Sen ve ben geri dönmenin ne kadar zor olduğunu biliyoruz. Küçük bir kek her şeye yardımcı olur."

Frankie bunu düşündü. Bir parti. "Babası Compton'da yaşıyor. Belki birlikte bir şeyler planlayabiliriz."

"İşte ruh budur."

"Teşekkürler Barb. Beni içinde bulunduğum bu bunalımdan çıkaracağını biliyordum." "Kız arkadaşlar ne içindir?"

Birkaç dakika daha konuştular ve telefonu kapattığında Frankie'nin bir planı vardı.

Kötü bir fikir olabilir.

Ya da harika bir fikir.

Emin değildi.

Tek bildiği, Barb'ın Rye için bir parti fikrini ortaya attığı andan itibaren Frankie'nin bir görev üstlendiği idi.

Bu yüzden annesinin ona aldığı yeni kıyafetleri giydi - bol İspanyol paça kot pantolon ve kalça kemerli bir tunik üst - ve Compton'daki Stanley ve Mo'nun Oto Tamirhanesi'nin adresini almak için telefonla bilgi aldı.

Saat 09:00'da, ailesine tek kelime etmeden giyinmiş, makyajını yapmış ve on altıncı yaş günü hediyesi olan bebek mavisi Volkswagen Bug'ı kapılı bahçeden çıkarmıştı.

Feribotta camını açıp havanın yüzünü yıkamasına izin verdi. San Diego'dan Coronado'ya uzanan köprünün inşasında kullanılan iş makinelerinin gürültüsünü ve kırıcıların çınlamasını duydu - babasının yorulmak bilmeden uğruna savaştığı bir gelişme. Günler sonra ilk kez umutlu hissetti. Yönlendirilmiş. En sevdiği şiir olan "Desiderata"nın sözleriyle, hayallerine doğru emin adımlarla ilerliyordu.

Anakarada radyoyu açtı, Wolfman Jack'in ünlü ulumasını duydu ve müzik eşliğinde şarkı söyledi. Cream. Country Joe and the Fish. Beatles. Vietnam'ın müziği.

Compton'da yavaşladı. Watts ayaklanmalarının üzerinden yıllar geçmişti, ancak o belalı dönemin kalıntıları hala tahtalarla kapatılmış evlerde görülebiliyordu.

pencereler, kırık verandalar ve grafitiler.

Boş dükkânların ve kapanmış restoranların duvarlarına spreyle boyanmış siyah yumruklar yazılmıştı. Mahallenin yoksulluğu ortadaydı.

Metal yığınlarının ve kırık dökük arabaların tel örgülerin arkasında toplandığı bir hurdalıktan geçti. Hırlayan bir köpek, hareket halindeki arabasını çitin bir ucundan diğer ucuna kadar takip ediyor, büyük zincirin ucunda geriniyordu.

Terk edilmiş arabalar bakımsız aralarda duruyordu, lastikleri yoktu, jant kapakları gitmişti, ön camları çatlamıştı. Evlerin çoğu harap ve boyaya ihtiyaç duyuyordu. Siyah giyimli, siyah bereli Siyah adamlardan oluşan grupların sokakta dolaştığını gördü.

Stanley ve Mo'nun Oto Tamirhanesi, 1940'lardan kalma bir benzin istasyonunda ve yanında büyük bir garajda yer alıyordu. Garaj kapısının üzerine spreyle boyanmış kırmızı renkte iş dışı yazısı yazılmıştı. Ezilmiş bira kutuları bahçeyi kirletiyordu. Bir çöp tenekesi çöplerle doluydu.

Üç genç Siyah adam garajın önünden geçiyordu. İçlerinden biri Frankie'yi gördü ve bir an durup baktı, sonra arkadaşlarına yetişmek için hızla yürüdü.

Arabayı boş park alanına çekti ve arabadan indi.

Yakınlarda bir yerde bir köpek havlamaya başladı. Bir araba geri tepti, silah sesi gibiydi.

Sakin ol, Frankie. Nefes al. Sadece bir arabaydı. Havan saldırısı değil.

Terk edilmiş gibi görünen dükkânın ofisine doğru yürüdü. Her pencerenin üzerinde tavuk teli ve kontrplak vardı ve biri pencerelerden birinin altına PANTHER POWER yazmıştı. Kelimeler sanki biri onları yıkamaya çalışmış ve vazgeçmiş gibi lekelenmişti.

Kapıyı çaldı.

İçeriden biri, "Yol verin," diye bağırdı.

Frankie ön kapıyı açtığı anda bayat bira ve sigara dumanı kokusuyla karşılaştı. "Alo?"

Kapıyı sonuna kadar iterek açtı ve eşikten içeri adımını attı. Gözlerinin içerideki kasvete alışması bir an aldı.

Tek bir lamba, kağıt yığınlarıyla kaplı metal bir dosya dolabının üzerinde duruyordu. Eski takvimler bir duvarı kaplıyordu, başka bir çağdan kalma pinup türünden. Betty Grable, Rita Hayworth.

Kır saçlı bir adam tekerlekli bir ofis koltuğunda kambur bir şekilde oturmuş, başka bir dosya dolabının üzerindeki tavşan kulaklı televizyona bakıyordu. *As the World Turns* açıktı.

"Kapalıyız," dedi sertçe, ona bakmadan bile. "Ayaklanmalardan beri kapalıyız ama bir yere gitmiyorum. *Beni* kovamayacaklar."

"Bay Walsh?"

"Kim bilmek istiyor?" dedi adam sigarasını ağzından çıkarırken. Yavaşça döndü, onu gördü ve kaşlarını çattı. "Kızım, şehrin yanlış yerindesin."

Frankie yavaşça ilerledi. Rye'in babasına olan benzerliğini gördü; sanki Rye'in yakışıklı yüzü etli gri modelleme kiliyle kaplanmış ve kuruması için güneşe bırakılmıştı. Yaşlı adamın sarkık yanakları ve şişkin bir burnu vardı. Kalın kahverengi kaşları, renksiz yüzü ve kırılan sarı saçlarıyla keskin bir tezat oluştuyordu. Bir bıyığı vardı ve fena halde bakıma ihtiyacı vardı. Boğumlu elleri içki bardağının etrafında kıvrılmıştı. Cebinde STAN yazan gri bir tamirci tulumu .

Frankie, Rye'in çocukluğunun gerçekliğini gözlerinin önünde canlandırdı. McGrath'ların evinde, Finley'nin veda partisinde kendini rahatsız hissetmesine şaşmamalıydı. Orduya katılmasına ve ses hızından daha hızlı uçmayı hayal etmesine şaşmamalı.

Bu, ona sevgisini bir eve hoş geldin partisiyle göstermeye daha da kararlı hale getirdi. "Rye'a eve dönüş partisi vermek hakkında konuşmak istiyordum. Ben-"

"Kim olduğunu biliyorum, küçük hanım. Ve oğlum için lanet olası bir parti olmayacak. Bunu bilmelisin."

"Vietnam'daki kadın ve erkeklerden utanan insanlardan mısınız?"

Homurdandı. "Vietnam'daki kadınlar. Uyuşturucu mu kullanıyorsun?" "Bay Walsh, bilmenizi isterim ki-"

"Seni orada durdurayım." Tahtayla kapatılmış pencerenin altındaki, kâğıtlar, kül tablaları ve kirli tabaklarla kaplı metal masaya yöneldi. Bir yığın zarf ve dergiyi karıştırdı ve bir kâğıt parçası çıkardı. "İşte," dedi ve ona bir telgraf uzattı. "Üç gün önce, üniformalı iki pislik buraya gelip çocuğumun öldüğünü söyledi. Vurulmuş. Ankle gibi bir yerde. Ankee. Kim bilir?"

Frankie telgrafa baktı. *Üzülerek bildiriyoruz ki... Teğmen Komutan Joseph Ryerson Walsh çatışmada öldürülmüştür.*

"Bok kafalılar kalıntıların *kurtarılamayacağını* söyledi. Eve hoş geldin partisine kesinlikle ihtiyacı olmayacak," dedi Bay Walsh.

Frankie nefes alamıyordu. "Bu... doğru olamaz..." "Öyle."

"Ama-"

", küçük hanım. Burada sana göre bir şey yok."

Arkasını döndü, kirli ofisten tökezleyerek çıktı ve Böcek'e ulaşip içine yığıldı.

Telgraf elinde sallandı.

Sizi bilgilendirmekten üzüntü duyuyoruz.

Çavdar. Onu içki evine götürüşünü düşündü... ameliyathanesinde belirlediği ve onun için endişelendiği geceyi... ilk öpüşmelerini... Kauai sahilinde ona aşkın nasıl bir şey olduğunu gösterdiği o geceyi. *Korkarım seni ölene kadar seveceğim.*

Rye. Onun
aşkı. Gitti.

★ ★ ★

Frankie eve nasıl gittiğini hatırlamıyordu. Ailesinin garaj yoluna girip park ettiğinde, gözyaşları arasında başını kaldırdı ve nerede olduğunu görünce belli belirsiz şaşırdı.

Arabadan inmiş, kapıyı kapatmayı ya da anahtarlarını almayı unutmuş. Eve girdi ve doğrudan yatak odasına gitti. Müzik onu takip etti - annesinin en sevdiği şarkıcı olan Pat Boone, sesiyle yatıştırmaya ve romantikleştirmeye çalıştı, ama zar zor duydu.

Bu sözleri duyalı sadece birkaç saat olmuştu - *eylemde* öldürülmüştü - *ama* şimdiden ömür boyu sürececek bir keder gibi hissediyordu. Geçici.

Ayakkabılarıyla birlikte yatağa tırmandı; başucundaki yastık yığınlarına yaslandı ve fırfırlı pembe tenteye baktı.

Keder dünyayı köreltmış, Frankie ile diğer her şey arasına kalın, pamuksu bir perde çekmişti. O kadar uyuşmuştu ki birinin yatak odasının kapısını çaldığını fark etmesi bir anını aldı.

"buradan," dedi.

Kapı açıldı. Annesi orada durmuş, belirsizce gülümsüyordu. Bugünlerde birbirlerine böyle ama Frankie bunu umursamıyordu,

Ya da. "İşte buradasın-"

Frankie kendi çığlığını duydu ve bunun bir hata olduğunu biliyordu ama kendini durduramadı. Annesinin yatağa gelmesi için geçen süre içinde öfkeyle çığlık atmaktan hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Frankie yuvarlandı ve bacaklarını cenin pozisyonuna getirdi.

Annem yatağa, onun yanına uzandı ve saçlarını okşadı. Uzun bir süre hiçbir şey söylemedi, sadece Frankie'nin ağlamasına izin verdi.

Sonunda Frankie, annesinden uzaklaşmak yerine onun kucağına yuvarlandı. o.

"Ne oldu?" Annem sordu.

"Vietnam'da aşık oldum." Frankie titreyen bir nefes aldı. "O vuruldu. Çatışmada öldürüldü." Annesine baktı. "Nasıl bilemedim?"

"Oradaki adam hakkında hiçbir şey söylememiştin..." Annem derin bir iç çekti. "Oh, Frances..."

"Savaş hakkında hiçbir şey duymak istemedin."

Frankie bilgece sözler, ona hâlâ yaşamak için bir nedeni olduğunu hatırlatacak bir şey -herhangi bir şey- bekledi.

Annem hiçbir şey söylemedi, sadece saçlarını okşadı ve ona sarıldı.

Frankie kalp atışlarının yavaşladığını hissetti, belli belirsiz kalbinin fiziksel olarak parçalanabileceğini ve Rye'ın olmadığı bir dünyada, aniden yabancı gelen bu bedeninde atamayacağını hissetti.

Ayak sesleri, koridordan geliyor.

Babası açık kapı aralığında belirdi, bir elinde evrak çantası, diğerinde bir avuç posta.

"Bir arkadaşı vuruldu," dedi annem.

"Oh," dedi babam. Arkasını döndü ve kapıyı arkasından kapatarak uzaklaştı.

Frankie annesinin kollarına kıvrıldı ve ağladı.

★ ★ ★

Bize ateş ediyorlar.

Pop-pop-pop.

Bir ışık kıvılcımı Huey'in bordasına isabet etti. Nişancı geri ateş eder, helikopter keskin bir şekilde sola, sonra sağa döner, neredeyse

Pirouette.

Başka bir atış. Kıvılcımlar. Topçunun ra-ta-ta-tat sesi ve ardından patlamanın gürültüsü. Helikopterin kuyruğu bükülür, kırılır, ormana düşer. Bir patlama daha; bu seferki yakıt tankından. Helikopter bir alev ve duman topuna dönüşür ve yere çakılır.

Ormandan kalın siyah bir duman ve alev sütunu yükselir; ağaçlar alev alır.

Frankie uyandığında hâlâ kâbusun etkisindeydi ve yine Vietnam'da olduğunu, Rye'in vurulduğunu gördüğünü düşünüyordu.

Dünya yavaş yavaş kendini düzeltti.

Yatak odasında idi, tepesinde fırfırlı pembe tül den bir gölgelik ve komodininin üzerinde balerin mücevher kutusu vardı.

Dün gece çok acımasızdı. Peş peşe kâbuslar. Karanlık evde dolaştığını, sigara içtiğini ve uyumaktan korktuğunu hayal meyal hatırlıyordu.

Kendini uyuşmuş, bedeni ağırlaşmış, kalbi daha da ağırlaşmış hissederek ayağa kalktı ama ayağa ne yapacağını bilemedi.

Orada öylece durdu.

Kapısı çalındı.

Frankie iç çekti. Rye'sız bir dünyada sadece iki gün geçirmişti; bu kederin üzerinden kırk sekiz saat geçmişti ve şimdiden bu evde olmaya dayanamıyordu. Annesinin, sanki Frankie'nin her an trafiğe çıkabileceğinden korkuyormuş gibi üzgün ve dikkatli gözlerle onu izlemesinden nefret .

Kapıyı annem açtı. İnci düğmeli lavanta rengi ipek bir sabahlık ve ponponlu beyaz terlikler giymişti. Saçlarını beyaz bir türban örtüyordu.

Frankie kan çanağına dönmüş gözlerle ona baktı. "Onu sevmekten nasıl vazgeçebilirim?"

"Yapmazsın. Dayanırsın. Devam ediyorsun. Zamanın sözde iyileştirici özelliklerinden bahsederek seni aşağılamayacağım, ama her şey daha iyi olacak." Annem ona üzgün ve şefkatli bir bakış attı. "O senin yaşamını isterdi, değil mi?"

Frankie, annesinden daha önce duymuş olduğu hayat devam ediyor çeşitlemelerinin izini kaybetmişti.

Sözcükler, evin içindeki boş odada sadece çınlayan seslere dönüşmüştü. Onu.

"Tabii anne. Tamam."

OceanofPDF.com

Yirmi

"Senin için endişeleniyorum Frances," dedi annem.

"Git başımdan." Frankie yuvarlandı ve yastığını başının üzerine koydu. Rye'ı kaybedeli ne kadar olmuştu? Üç gün mü? Dört gün mü?

"Frankie..."

"BURADAN."

Omzuna nazık bir dokunuş. "Frances?"

Annem derin bir iç çekip odadan çıkana ve kapıyı arkasından kapatana kadar Frankie ölü taklidi yaptı.

Frankie yastığı yüzünden indirdi. Annem Frankie'nin çoktan hayatına devam ettiğini mi düşünüyordu?

Bunun üzerine, kederi yeniden genişledi; onu batırmasına izin verdi. Garip bir şekilde, hiçliğin içinde huzur, acısının içinde rahatlık vardı. En azından Rye bu karanlıkta onunla birlikteydi. Sahip olabilecekleri hayatı, onlara benzeyen çocukları hayal etmesine izin verdi.

Bu dayanılamayacak kadar acı veriyordu. Geri çekildi, düşünceyi uzaklaştırmaya çalıştı. Ama gitmiyordu.

"Rye," diye fısıldadı, orada olmayan bir adama uzanarak.

★ ★ ★

"Frances. *Frances.*"

Frankie annesinin sesinin çok kendisine doğru geldiğini duydu. "Git buradan." "Frances. Aç gözlerini. Beni korkutuyorsun."

Frankie yuvarlandı, gözlerini açtı ve kilise için giyinmiş annesine baktı. "Kiliseye gitmeyeceğim," dedi Frankie. Sesi kalın çıkıyordu. Ya da belki de dili öyle söylüyordu.

Annem komodinin üzerindeki boş bardağı aldı. Yanında da boş bir cin şişesi vardı. "Çok fazla içiyorsun."

"Birini tanımak için birini tanımak gerekir," dedi Frankie.

"Babam seni oturma odasında dolaşırken gördüğünü söyledi. Uyurgezerlik, belki."

"Kimin umurunda?"

Annem bir adım daha yaklaştı. "Sevdiğini düşündüğün birini kaybettin. Bu acı verici. Biliyorum. Ama hayat devam ediyor."

"Sevdiğimi mi sanıyorsun?" Frankie yuvarlandı ve gözlerini kapattı, "*Rye, ilk öpüşmemizi hatırlıyor musun?*" diye düşündü.

Annesi odadan çıkmadan önce uyuyordu.

* * *

Frankie müziğin farkına aşamalı olarak vardı. Önce ritmi, sonra ritmi, en sonunda da sözleri. The Doors. "Light My Fire."

Vietnam'daydı, O Club'da Rye ile dans ediyordu. Rye'ın kollarını etrafında hissetti, kalçalarını Rye'ınkilere bastırdığını hissetti, Rye'ın eli omurganın dibindeki kıvrıma sahiplenici bir şekilde yerleşmişti. Bir şeyler fısıldadı ve bu fısıltı onu üşüttü, korkuttu. *Ne?* diye sordu. *Tekrar söyle*, ama adam uzaklaşıyor, onu yalnız bırakıyordu.

Birden müzik sesi yükseldi, kulaklarını acıtacak kadar yüksek bir sese dönüştü, kırmızı alarm sesi gibiydi.

Sersemlemiş ve başı ağrıyarak doğruldu, nemli saçlarını gözlerinden uzaklaştırdı. Kirpikleri birbirine yapışmıştı. Gözlerinin kenarları kaşınıyordu. Müzik kesildi.

"Uyuyan Güzel uyanıyor."

"Çok fazla güzellik yok ama bol bol uyku var."

Frankie başını çevirdiğinde Ethel ve Barb'ın yatak odasında durduklarını gördü. Ethel Vietnam'da olduğundan daha kiloluydu, uzun gövdesini dolduran yuvarlak kıvrımları . Kızıl saçları yandan at kuyruğu şeklinde toplanmıştı. İspanyol paça bir kot pantolon ve çizgili polyester bir tunik üst giymişti.

Barb siyah kadife pantolon, siyah tişört ve kolları zeytin rengi askeri tip bir ceket giymişti. "Yataktan kalk Frankie," dedi Barb.

"Annem takviye kuvvet mi çağırdı?" Frankie söyledi.

"Aslında ben aradım," dedi Barb. "Rye'ın eve dönüş partisi hakkında konuştuğumuzdan beri senden haber alamadım. Endişelendim ve aradım. Telefonu annen açtı."

Ethel, "Yataktan kalk Frank, yoksa seni omzumun üzerinden atarım," dedi. "Atmayacağımı sanma. Bir balya samanı bile kaldırabilirim."

Frankie tartışmanın bir anlamı olmadığını biliyordu. Şefkat ve kararlılık karışımı bir bakışla ona nasıl baktıklarını gördü. Onu umutsuzluktan kurtarmak için buradaydılar; bakışlarında, duruşlarında, çenelerindeki kendinden emin duruşta bu vardı.

Sadece kalkmasını, ayağa kalkmasını, yürümeye başlamasını istediler. Sanki keder, içinden kolayca çıkabileceğiniz bir havuzmuş gibi.

Gerçekte, bataklık ve sıcaklıktı. Zorlu bir giriş ama bıraktığınızda sıcak ve davetkâr.

Ekşimiş, ter kokan örtüleri geriye itti ve yataktan kalktı. Göz teması kurmadan -Rye'ı düşünmeden onlara bakamıyordu- koridordan banyoya doğru yürüdü ve suyu en son ne zaman açtığını ya da saçını ne zaman yıkadığını hatırlamaya çalışarak duş aldı.

Saçlarını havluyla kuruladı ve kapının arkasındaki kancaya asılı bıraktığı giysileri (annesinin onu neşelendirmek için aldığı giysiler) giydi - sivri beyaz denizci yakalı ve beyaz kemerli mavi bir tunik ve pantolon takımı. Kendini saygılı kız evlat rolü için giyinmiş bir aktris gibi hissediyordu.

Çok saçma. Ama başka bir şey seçmek için harcanan çaba
On

u. Yalınayak yatak odasına doğru yürüdü.

Orada duran arkadaşlarını görünce, onu ne kadar çok sevdiğini anladı. onları. O sevgiyi neredeyse hissedebiliyordu ama tam olarak değil. Keder diğer tüm duyguları etmişti. "Ben iyiyim, biliyorsun," dedi Frankie.

"Görünüşe göre bir haftadan uzun süredir yataktasın," dedi Ethel.

"Eğlenirken zaman uçup gidiyor."

Ethel kolunu Frankie'ninkine dolayarak, "Hadi Frank," dedi. Barb telsizi kaptı ve Frankie'nin diğer tarafına geçti. Bir kanat manevrası

Frankie'nin sıkıştırıldığından emin olmak için. Üçlü koridorda yürüdü.

Frankie onları babasının ofisinin önünden geçirdi. Görmelerini istediği son şey kahramanlar duvarıydı ve duvarda onun yokluğuydu.

Frankie evi tanıyor ve bir planları varmış gibi görünmelerine şaşırmıştı. Bahçeden geçip sokağın karşısına geçtiler ve üç boş sandalye ile portatif bir buz sandığının onları beklediği sahile doğru yürüdüler. Barb radyoyu buz sandığının üzerine koydu ve müziğin sesini açtı.

Frankie sörfün ona doğru kükreyişini dinlerken kendini dengesiz hissediyordu. Tanıdık müzik onu Vietnam'ın en iyi ve en kötü günlerine götürdü.

"Onu sevdim," dedi yüksek sesle.

Barb ona bir cin tonik uzattı ve "Otur Frankie." dedi. Frankie oturmaktan çok yere yığıldı.

Ethel onun yanına oturdu, elini tuttu. Barb üçüncü sandalyeye oturdu.

Üçü el ele tutuşmuş, kıyıya güzelce çarpan Pasifik Okyanusu'na, suyun sürekli, durmaksızın vuruşuna, her dalganın sessiz geri çekilişine bakıyorlardı.

Frankie, "Onun öldüğünü nasıl bilemedim? Nasıl *hissetmedim* Dünyadan kaybını?"

Bunun için bir cevap yoktu. Üçü de ölümü yakından tanıyor, yıllarca onunla yan yana durmuşlardı.

"Bir şeyler yapmalısın," dedi Ethel. "Bir hayata başlamalısın."

"Bir grup var," dedi Barb. "Savaşa Karşı Vietnam Gazileri. Altı gazinin savaşı sona erdirmek için barışçıl bir protesto yürüyüşü yapmasıyla başladı. Belki de öfkeni iyi bir şey için kullanabilirsin."

Öfke mi? Bu, kederinin ufkunda uzak bir gölgeydi.

Barb bunun nasıl bir his olduğunu, aşkınızla birlikte kendinizi de kaybetmenin ne kadar yıpratıcı olduğunu bilmiyordu. Frankie de zavallı görünmeden ve onları daha fazla endişelendirmeden bunu açıklayamıyordu.

En iyisi sadece "Hmm" demek.

"Hayat devam etmek zorunda Frank," dedi Ethel. "Pleiku için yeterince güçlüsün."

Bunu atlatabilirsin."

Ah.

Hayat devam ediyor.

Ama gerçekten öyle mi? Aynı hayat olmadığı kesin.

"Seni seviyorum," dedi, arkadaşlarının yardım etmek istediğini biliyordu, ama nasıl yapabilirlerdi, herhangi biri nasıl yapabilirdi? Ona sadece daha önce duyduklarını söylüyorlardı: tek çıkış yolu içinden geçmekti.

Daha fazla basmakalıp laf.

Soru şuydu: *Nasıl?* Kederin üstesinden nasıl geldiniz, o hayatın nasıl olabileceğini, nasıl yeniden mutlu olabileceğinizi hayal bile edemezken nasıl yeniden yaşamak istediniz?

Bu daha önce aklına gelmemiş bir soruydu. Yatağının güvenliğinde, örtülerini çekerek var olmak (ya da var olmamak, gerçekten) için elinden geleni yapmıştı, ama o bile bunun sonsuza kadar devam edemeyeceğini biliyordu.

Ne istiyormuş?

Çavdar.

Bir düğün.

Kucağına alacağı bir bebek.

Kendine ait bir ev.

"Eve dönmek nasıldı?" Barb sordu.

"Sevdiğim adamın öldüğünü öğrenmenin dışında mı?" dedi

Frankie. Ethel'in yumuşak bir sesle verdiği yanıt "Ondan önce," oldu.

"Zor," dedi Frankie. "Kimse savaş hakkında konuşmak istemiyor. Babam benim gitmemden bile utanıyor." Arkadaşlarına baktı. "Peki, siz ikiniz ne yaptınız?"

Ethel omuz silkti. "Hikâyemi biliyorsun: Veterinerlik okuluna başladım ve lisedeki erkek arkadaşım Noah'ya yeniden aşık oldum. Ben ülkedeyken o da ülkedeydi ama birbirimizi hiç görmedik. George'u ne kadar çok sevdiğimi biliyordu. Bir geçmişimiz var. Kendimi kırılğan hissettiğimde, o beni bir şekilde bir arada tutuyor."

Frankie başıyla onayladı. "Kabuslar mı görüyorsun?"

"Fazla değil. Artık değil," dedi Ethel aynı anda Barb, "Bunu bir kenara itmelisin Frankie. Bir şeyler yap."

"Elinde ne kaldı Frank?" Ethel bir süre sonra, müzik folklorik ve yumuşak bir müziğe dönüştüğünde sordu. Bu müzikte öfke yoktu, sadece hüznü, kayıp ve keder vardı.

"Ne demek

istiyorsun?" "Sen

söyle."

"Şey." Açıkçası bu Frankie'nin hiç düşünmediği bir şeydi. Kim olarak yetiştirildiğini, kendisinden ne beklendiğini biliyordu, ama bu

daha , değil mi?

Barb soruyu tekrarladı: "Elinde ne kaldı?"

Frankie son iki yılda nasıl değiştiğini, kendisi ve dünya hakkında neler öğrendiğini düşündü. Jamie'yi ve onu hiç öpmemiş olmasına rağmen doğru şeyi yapması gerektiğinden emin oluşunu; Rye'ı ve tutkularının onu nasıl dönüştürdüğünü, gevşetip farklı, daha cesur bir versiyona dönüştürdüğünü düşündü. Fin'i ve pastoral çocukluklarını, Fin'in ona "*Sorun* değil" deyişini ve Fin'in ona inanışını düşündü.

Hepsi, sevdiği üç adam onu uyandırmış, kalbini doldurmuş, mutlu etmişti ama her şey olamazlardı.

"Hemşirelik," dedi yumuşak bir sesle.

"Aynen öyle," dedi Ethel. "Sen çok iyi bir hemşiresin. Hayat kurtarıyorsun, Frank. Bunu bir düşün."

Frankie başını salladı. Bir olasılık ışığı hissetti, kederinin etrafından dolaşmanın bir yolu. Başkalarına yardım ederken, belki de kendine yardım etmenin bir yolunu bulabilirdi.

"Sizler en iyisisiniz," dedi sesi titreyerek. "Ve sizi seviyorum. Gerçekten." Ayağa kalktı, döndü ve onlara baktı. Ona yardım etmek için buradaydılar ama da biliyordu ki -onların da bildiği gibi- eğer kurtulacaksa bunu kendisi yapmak zorundaydı.

★ ★ ★

Sonraki birkaç gün içinde Frankie, Ethel ve Barb'a çocukken sevdiği tüm yerleri gösterdi; üç arkadaş sahilde uzun saatler geçirdiler, sadece konuştular, onları güldüren, ağlatan ve hatırlamalarını sağlayan müziği dinlediler. En iyi arkadaşları ayrıldığında, Frankie'nin ileriye dönük bir planı vardı. Günlerini San Diego gazetelerindeki iş ilanlarını inceleyerek ve telefon görüşmeleri yaparak geçirdi. Sonunda bir görüşme ayarladığında, hazırlanmak için erkenden kalktı. Babasının masasında duran ve bu evde kimsenin kullanmadığı IBM Selectric'e bir özgeçmiş yazdı. Annesi elbette el yazısıyla yazılan mektuplara inanıyordu ve babasının onun için daktilo yazan sekreterleri vardı. İçine sindiğinde fermuarını çekti, yazım hataları için tekrar okudu ve ardından lise mezuniyet hediyesi olan kuzu derisi evrak çantasına yerleştirdi. Bu çanta

ilk kez kullanıyordu. Baş harfleri -FGM- siyah deri üzerine altınla damgalanmıştı.

Annesinin ateşli bir alışveriş tutkunu olmasına bir kez olsun minnettar olan Frankie, dolabında asılı duran iki parçalı, huni yakalı çizgili bir elbise ve kalçalarını saran yeşil bir kemer buldu. Şifonyerin en üst çekmecesinde bir dizi kıvrılmış külot, birkaç dantelli sütyen ve Frankie'nin ve tüm lise arkadaşlarının kışın bronz görünmek için giydiği tarçın renginde külotlu çoraplar vardı. Ayaklarını bir çift alçak topuklu deve topuklu ayakkabının içine soktu.

Vapurun araba güvertesinden neredeyse tamamlanmış olan köprüyü gördü; dalgalı mavi sudan yükselen devasa beton direkler bir kıyıdan diğerine doğru kıvrılıyordu.

Anakaradaki küçük hastane, bir şehir bloğunu kaplayan, ön ve yan bahçeleri palmiye ağaçlarıyla süslü, Mission tarzı beyaz bir binada yer alıyordu. Frankie arabasını ziyaretçi otoparkına park etti ve ön kapıya doğru yürüdü. Kapılar açılıp onu içeri buyur ettiği anda, dezenfektan, alkol ve çamaşır suyunun tanıdık kokularını duydu ve eve döndüğünden beri ilk kez kendisi gibi hissetti.

Burası ait olduğu yerdi, kim olduğuydu. Burada, kederini aşmanın bir yolunu bulacaktı.

Resepsiyona gitti, kabarık saçlı genç bir kadın onu gülümseyerek karşıladı ve ikinci kattaki hemşirelik müdürünün ofisine giden yolu gösterdi.

Frankie'nin evrak çantasının deri sapındaki eli nemliydi. Bu onun sadece ikinci gerçek iş görüşmesiydi. Askere alınma süreci sayılmazdı. Genç görüldüğünü, en azından kronolojik olarak genç olduğunu biliyordu.

Aradığı ofisi asansörden iki kapı aşağıda, ikinci katta buldu. Dışarı çıkınca durdu ve bir nefes aldı.

Korkma, McGrath.

Ailesinin ve St. Bernadette'deki rahibelerin ona öğrettiği gibi dik durarak, omuzları geride, çenesi yukarıda, üzerinde BAYAN yazan kapıya doğru yürüdü. DELORES SMART, HEMŞİRELİK DİREKTÖRÜ, yazan kapıya yürüdü ve kapıyı çaldı.

Bayan Smart masasındaki işten başını kaldırdı. Parlak kırmızı yanakları olan yuvarlak bir yüzü vardı ve gri saçlarını eski moda bukleler halinde başına doğru düz bir şekilde yatırmıştı.

Arkasında, bakan büyük bir pencere vardı. "Bayan Smart? Ben Frances McGrath. Bir röportaj için buradayım."

"İçeri gelin," dedi yaşlı kadın, masasının önündeki boş sandalyeyi göstererek. "Özgeçmişiniz?"

Frankie oturdu, evrak çantasından bir dosya çıkardı ve masanın üzerine koydu.

Bayan Smart okudu. "St. Bernadette's," dedi. "İyi notlar."

"San Diego Kadın Koleji'ndeki hemşirelik okulumdan sınıf birincisi olarak mezun oldum."

"Anlıyorum. St. Barnabas'ta birkaç hafta çalışmışsın. Gece vardiyasında."

"Evet, ama gördüğünüz gibi Vietnam'dan yeni döndüm hanımefendi, iki yıl boyunca orduda hemşirelik yaptım. Cerrahi hemşireliğe kadar yükseldim ve-"

"Cerrahi yardım için pek eğitilmiş değilsiniz," dedi Bayan Smart sert bir sesle. Gözlüklerini kaldırdı ve gözlerini Frankie'ye dikti. "Talimatları takip edebilir misiniz, Bayan McGrath? Size söyleneni yapar mısınız?"

"İnanın bana hanımefendi, ordu bunu talep ediyor. Vietnam'da aldığım eğitim beni olağanüstü bir hemşire yaptı."

Bayan Smart, Frankie'nin özgeçmişini tekrar tekrar okurken kalemini masaya vurdu. Sonunda şöyle dedi: "Çarşamba günü saat on birde ilk iş gecen için birinci kattaki hemşire Bayan Henderson'a rapor ver. Yanımdaki ofiste çalışan Tilda sana bir üniforma ayarlayacak."

"Beni işe mi alıyorsun?"

"Seni göz hapsine alıyorum. Akşam 11'den sabah 7'ye kadar."

"Gece vardiyası mı?"

"Tabii ki. Tüm yeni başlayanlar buradan başlar, Bayan McGrath. Bunu bilmeniz gerekir."

"Ama-"

"Aması yok. Burada çalışmak istiyor musun?" "Evet, hanımefendi."

"Güzel. Çarşamba görüşürüz."

★ ★ ★

Frankie ilk iş gününde kolalı beyaz üniformasını, önlüğünü, kalın beyaz çoraplarını ve rahat beyaz ayakkabılarını giydi. Hemşire şapkası, hassas kesimli saçlarının üzerinde bir teslim bayrağı gibi duruyordu. Vietnam'da, bokun içinde, bir hastanın açık yarasına düşmüş ya da kan sıçramış olabilirdi.

Çalışmaya hazır bir şekilde gelmiş, kendisine dolabı gösterilmiş ve bir anahtar verilmişti. Saat tam 23:00'te gece sorumlu hemşiresi Bayan Henderson'a rapor verdi, beyazlar içinde, yüzü bıyıklarıyla birlikte bir bull terrier'e benzeyen yaşlı bir kadındı.

"Frances McGrath, hanımefendi, göreve hazırım."

"Burası ordu değil, Bayan McGrath. Sadece merhaba diyebilirsiniz. Neredeyse hiç hastane deneyiminiz olmadığını duydum."

Frankie kaşlarını çatı. "Şey. Belki sivildim ama Vietnam'da bir mobil-"

"Beni takip edin. Seni başlatacağım."

Sorumlu hemşire hızlı adımlarla yürüyordu, omuzları dik, çenesi içe dönük, başı dönüyordu. "Gözetim altındasınız Bayan McGrath. Sanırım Bayan Smart bu bilgiyi size iletmiştir. Hastalarımız bizim için önemlidir ve en yüksek kalitede bakım sunmak için çabalıyoruz, bu da elbette hiçbir şey bilmeyen hemşirelerin hiçbir şey yapmaması anlamına geliyor. Gerçek hastaları ne zaman tedavi edebileceğinizi size söyleyeceğim. Şimdilik hastaların tuvalete gitmesine yardım edebilir, sularını doldurabilir, lazımlıklarını değiştirebilir ve hemşire istasyonunda telefona bakabilirsiniz."

"Ama nasıl olduğunu biliyorum-"

Sessizlik için bir el daha havaya kalktı.

"Burası acil servis. Burada kalp krizinden bir çocuğun burun deliğine bilye sıkışmasına kadar her şeyi görebilirsiniz."

"Evet, hanımefendi."

"İyiye işaret. Kibarlık. Bugünlerde senin yaşındaki kızların çoğu vahşi köpekler gibi davranıyor. Torunum bir serseri gibi giyiniyor. Beni takip edin. edin. cerrahi koğuğu. Burada sadece yüksek eğitimli cerrahi hemşireleri çalışır." Hastane turuna devam etti.

Frankie yeni patronunu koridorda takip ederek yarım dizi kapalı kapıyı geçti. Ona tuvaletleri, laboratuvarı, ekipman odasını gösterdiler; sonunda birinci kattaki hemşire istasyonuna geri döndüler.

"Otur şuraya," dedi Bayan Henderson. "Telefona cevap ver. Bir sorun çıkarsa bana çağrı bırak."

Frankie oturdu. *Hastaların tuvalete gitmesine yardımcı olabilir, sularını doldurabilir, lazımlıklarını değiştirebilirsiniz.*

Derin bir nefes aldı ve bıraktı. Barb ve Ethel onu buna hazırlamışlardı. Bunun olacağını biliyordu. Kızmanın bir anlamı yoktu. Sadece onlara neler yapabileceğini göstermesi gerekiyordu. İyi şeyler zaman alırdı.

★ ★ ★

27 Nisan 1969

Sevgili Ethel,

Yerel bir hastanede hemşire olarak işe girdim. Yaşasın! Umarım bu kelimedeki iğnelemeyi okuyabilirsin.

Barb haklıydı. Bana şeker satıcısıymışım gibi davranıyorlar. Bazen bu beni o kadar kızdırıyor ki çığlık atmak istiyorum. Beni gece vardiyasında tutuyorlar, telefonlara bakıyorum, lazımlıkları değiştiriyorum ve su sürahilerini dolduruyorum.

Ben. Gece vardiyasında.

Tek iyi şey, öfkenin bazen bana ne kadar üzgün olduğumu unutturması.

Yine de devam edeceğim. Kendimi kanıtlayacağım. Bahse girerim ülkedeki ilk vardiyamı düşünüyorsun.

Ben . Bu arada hatırlattığın için teşekkürler. Hemşireliği hâlâ seviyorum.

Bu da bir şeydir.

At çiftliğinde hayat nasıl gidiyor? Hala derslerinde başarılı mısın? Yeni kısrak nasıl gidiyor, adı ne? Silver Birch mü? Ortaokulda okuduğun bir kitaptan mı?

Noah nasıl?

*Sevgi
ler, F*

★ ★ ★

Koşuyor, zor nefes alıyor.

Yönetim binası yanımda havaya uçtu.

Tepemizde bir helikopter. Yukarı baktım, pilot koltuğunda

Rye'ı gördüm. Bir ıslık sesi.

Çığlık atıyorum.

Helikopter karanlık gökyüzünde patlıyor, parçalara ayrılıyor. Üzerime kül yağıyor.

Bir kask ayaklarımın dibinde yere düşüyor, yanıyor. RIOT metali eritiyor.

Frankie irkilerek uyandı ve etrafına bakındı.

En azından yerde değildi. Bu küçük bir zafer gibi hissettirdi.

Yorganı geriye itti ve yataktan kalktı, kendini halsiz hissetmesine şaşırmadı. Dün gece kâbuslar açısından kötü geçmişti. Bunun bir mantığı ya da nedeni yoktu; durup dururken kâbuslar görüyor ve ruh hali değişiyordu. Bazen kendini devasa, dalgalı bir ipin ucunda asılı gibi hissediyordu. Bırakmamak için tüm gücünü harcıyordu.

Şönil bornozunu giyerek, saat 15.00'te boş olan mutfağa doğru ilerledi. Bir fincan kahve doldurdu ve annesinin havuz kenarındaki bir masada oturup bulmaca çözdüğü verandaya taşıdı.

"İşte buradasın," dedi annesi, bir yapboz parçasını kenara koyarak. Bakışları daraldı, Frankie'yi tepeden tırnağa taradı. "Yine iyi uyuyamadın mı?"

Frankie omuz silkti.

"Bu vampir değişimin hiç yardımcı olmuyor."

"Belki de etmiyordur." Frankie oturdu.

"Seni daha ne kadar bu korkunç saatlerde çalıştıracaklar?" "Kim bilir?"

Sadece iki hafta oldu."

"Bundan hoşlanmadım."

"Ben de öyle." Frankie'nin her gün üstesinden gelmek için çalıştığı üzüntüyü gördüğünü bildiği annesine baktı ve aynı zamanda Frankie'nin uyarıda bulunmadan alevlenebilen rahatsız edici öfkesi hakkında endişelendi.

"Yakında yemeğe gitmeliyiz. Kulüpte."

"Tabii anne. Her neyse."

★ ★ ★

Frankie saat 22:00'yi biraz geçe arabasını Coronado'daki feribot terminaline doğru sürdü. Mayıs ortasında hafta içi bir gecede bu saatte dışarıda çok az araba vardı; hiç

Bardan bara tökezleyen turistler, akşam yemeğinden sonra arabalarına doğru yürüyen iyi giyimli çiftler yoktu. Ada gece için çoktan yatmıştı ve Frankie işe gidiyordu. Her zamanki gibi vardiyasına erken başlamaya niyetliydi; bu Vietnam'da öğrendiği bir şeydi.

San Diego'da hastane ısıllı ısıllı aydınlatılmıştı. Bir palmiye ağacının altına park etti ve dolaplara doğru giderken meslektaşlarına el sallayarak içeri girdi.

Her vardiyada hissettiği kuduz hayal kırıklığını kimsenin fark etmemesini umarak sıkıca gülümsedi.

Ona *hala* bir FNG gibi davrandılar. Serum takmasına bile izin .

Yine de çenesini kapalı tuttu ve kendisine gibi askerlik yapmaya devam etti. Dolabında üniformasını giydi ve masadaki yerini almak üzere hemşire istasyonuna doğru yola koyuldu.

Her zamanki gibi koridorlar sessizdi; hastaların çoğu uyuyordu ve kapıları kapalıydı. Frankie'nin ilk işi her zaman her odayı, her hastayı kontrol etmektir. Ve gerekirse yardım çağırmaktır.

Kendine bir strafor fincan dolusu kahve doldurdu ve masanın başında durup yudumladı.

Yaşlı bir adam, omuzları kamburlaşmış, acı çekiyormuş gibi hareket ederek ona doğru yürüdü.

Kahvesini bıraktı.

Eski moda giyinmişti: ten rengi bir pantolon ve düzgün ütülenmiş beyaz bir gömlek. "Hemşire mi?"

"Evet, efendim?"

"Ben José Garcia. Eşim Elena nefes almakta zorlanıyor."

Frankie başını salladı. Bayan Henderson'ı arayıp takviye kuvvet istemesi gerektiğini biliyordu ama yapmadı. Boş ver . Bayan Garcia'ya her ne oluyorsa, Frankie bunu halledebilirdi.

Bay Garcia'yı 111 numaralı odaya kadar takip etti.

Odanın tek yatağında bir kadın hareketsiz yatıyordu, vücudu battaniyelerle örtülüydü, başı bir yastık yığınının üzerinde hafifçe kalkıktı. Yüzü solgundu; ağzı açıktı. Yavaşça nefes alıp veriyor, korkunç bir tıkırtı çıkarıyordu.

"Birdenbire nefes almaya başladı," dedi José sessizce.

"Ne zamandır hasta?"

"Altı ay. Akciğer kanseri. Öğrencileri neredeyse her gün geliyorlar, değil mi Elena?" Karısının eline dokundu. "O bir lise öğretmeni. Çok sert," diye ekledi. Frankie'ye döndü. "Grevleri duydun mu? Okullarımızdaki eşitsizliği protesto eden öğrenci ve öğretmenleri? O da bunun bir parçasıydı, Elena'm. Sen değil miydin?" Gözlerini karısına dikti. "Öğrencilerine sadece ev işleri eğitimi yerine üniversiteye hazırlık dersleri aldırarak için mücadele etti. Sen hayatları değiştirdin, *aşkı*." Sesi kesildi.

Frankie kadının budaklı, kemikli, kuru derili elini tuttu ve bir an için Vietnam'da tuttuğu tüm elleri, teselli ettiği ve ilgilendiği tüm erkek ve kadınları düşündü. Bu onu sakinleştirdi, kafasının içindeki gürültüleri yatıştırdı.

"Yalnız değilsin Elena," dedi. "Ellerinize biraz losyon sürmeye ne dersiniz? Eminim iyi hissettirecektir..."

OceanofPDF.com

Yirmi Bir

Sıcak bir Haziran öğleden sonrasında, Vietnam'dan döndükten üç ay sonra, Frankie ilk düzgün gece uykusundan uyandı.

Belki de iyileşiyordu.

İyileşiyordu.

İyiye gidiyordu.

SKI VIETNAM tişörtünün ve külotunun üzerine bir bornoz giydi ve kahve içmek için mutfığa gitti.

Annesini mutfak masasında, golf kulübü için giyinmiş, sigara içerken, yanında bir fincan kahve, gazete okurken buldu. Frankie manşeti gördü:

İLK LT. SHARON LANE ÖLDÜRÜLDÜ ROKETİNDE

VIETNAM'DA PATLAMA.

Annem keskin bir nefes aldı ve gazeteyi yüzüstü masaya çarptı. Sonra başını kaldırıp gülümsemeye çalıştı. "Günaydın canım. İyi günler."

Frankie gazeteye uzandı. "Hayır-"

Annem söyledi.

Frankie onu annesinden çekip aldı ve makaleye çevirdi. *Ordu hemşiresi Sharon Lane düşman ateşiyle öldürülen ilk ve şimdiye kadar da tek hemşiredir, ancak bugüne kadar yedi hemşire çatışma sırasında ölmüş ya da öldürülmüştür. Üsteğmen Lane, Chu Lai'deki bir saldırı sırasında bir roket parçasının kendisine isabet etmesiyle neredeyse anında öldü.*

Frankie gazeteyi bıraktı. Düşman ateşi. Bir roket parçası.

Neredeyse anında.

"Onu tanıyor muydun?" Annem sessizce sordu. "Hayır."

Ve evet. Bazı yönlerden hepimiz aynıydık. Ben o olabilirdim.

Frankie gözlerini kapadı ve sessiz bir dua etti.

"Belki de bugün işe hasta olduğunu söylemelisin."

Frankie gözlerini açtı. Şimdi gergin hissediyordu, endişeliydi. Kızgın. "Her üzgün hissettiğimde hasta olduğumu söyleseydim, asla işe gitmezdim."

"Dün Free Bros. Market'te Laura Gillihan'a rastladım. Rebecca'nın sizi görmeyi çok istediğini söyledi."

Frankie kendine bir fincan kahve doldurdu, içine biraz krema karıştırdı. Biraz hızlı nefes alıyordu, neredeyse başı dönüyordu.

Becky Gillihan. Uzun zamandır duymadığı bir isim vardı. Bir zamanlar arkadaştı. St. Bernadette's Akademisi'nde birbirlerinden ayrılmazlardı.

"O evli. Hala adada yaşıyor. Arayabilirim. İşe gitmeden önce uğrayacağını söyle. Vardıyan başlayana kadar başka ne yapacaksın?"

Frankie gerçekten dinlemiyordu. Annesinin endişeli bakışlarını hissedebiliyor, nasıl izlendiğini hissedebiliyordu. Frankie daha fazlasını söylemeli, annesine iyi olduğunu, *endişelenmemesini* söylemeliydi ama Sharon Lane düşüncesi onu rahat bırakmıyordu.

Neredeyse anında.

Koridorda yürüdü, yatak odasında kıyafetlerini çıkardı ve uzun, sıcak bir duş aldı, gözyaşları tükenene kadar bilinmeyen hemşire için ağladı.

Daha sonra, yatak odasının zemininde bulduğu kıyafetleri yeniden giydi. -çan paça kot pantolon ve işlemeli bir köylü bluzu- ve yiyecek eksikliğinden dolayı titrediğini fark etti. Yemek yerine bir sigara yaktı.

Mutfak masasının üzerinde annesinden bir not buldu.

Frances Grace,

Laura ile konuştum. Rebecca seni göreceği için çok heyecanlıydı.

Bugün saat 16:00'da Dana Johnston için bir parti düzenleyeceğini ve sizi de davet ettiğini istedi!

570 İkinci Cadde.

Carlsbad'da bir hayır müzayedesine gidiyoruz.

Eve geç kaldım.

Frankie ocağın üzerindeki saate baktı. Parti on beş dakika önce başlamıştı. Becky'lere gitmek istemiyordu. Aslında, gitme düşüncesi bile onu belli belirsiz hasta hissettiriyordu. Eski arkadaşlarını görmeye dayanabilir miydi?

Hayır.

Ama alternatifı neydi? Bu anıt mezar gibi evde tek başına oturup, işe gitmek için hava kararana kadar beklemek mi? Ya da ailesi döndüğünde burada mı olacaktı? Annesi sürekli ona endişeyle bakıyordu, sanki Frankie'nin patlayıcılarla dolu olduğundan ve yanlış bir kelimenin onu patlatacağından korkuyordu. Babası ise ona hiç bakmamaya kararlı görünüyordu.

Barb ve Ethel'e katlanmaktan daha fazlasını yapacağına, angaje olacağına söz vermişti.

Burası da başlamak için iyi bir yerdi.

Üzerine tereyağı sürülmüş ve şeker serpilmiş bir par Wonder Bread yedi ve ayakkabılarıyla çantasını almak üzere odasına döndü. Saçı ve makyajı için biraz çaba harcaması gerektiğı aklına geldi. Belki de bir elbise giymeliydi. Ne de olsa çoğı golf kulübünde yüzerek büyümüş ve golf oynamayı öğrenmiş olan eski lise arkadaşlarından birkaçı da orada olacaktı.

Ama Frankie bunu yapamazdı. Askeri hemşirenin ölümü savunmasını sıfıra indirmişti. Zaten zar zor ayakta duruyordu. Bug'ı çalıştırdı ve garajdan geri geri çıkarak adanın karşısına geçti, Orange Caddesi'ne çıktı ve parktan sadece bir sokak ötedeki Second'dan sola döndü.

Ev 1940'lardan kalma bir bungalovdu; küçük ve mükemmel bakımlı, gri boyalı, parlak kırmızı bir kapısı vardı. Kaldırımından ön kapıya uzanan taş yolun iki yanındaki özenle bakılmış pencere kenarlarında çiçekler yetişiyordu.

Frankie arabasından indi ve yavaşça kapıya doğru yürüyüp kapıyı açtı.
-Arkasından tıklayarak *kapatıyor*.

Taş iki yanı parlak pembe çiçeklerle kaplıydı.

Ön kapıda durdu, kapıyı çaldı ve hemen diğerk taraftan gelen ayak seslerini duydu.

Kapıyı Becky açtı. Frankie bir an için kabarık sarı saçlı, dolgun bir el çantası taşıyan genç ve güzel kadını tanıyamadı,

mavi gözlü, kalçasında denizci kıyafeti olan

bir çocuk. "Frankie geldi millet!"

Becky o kadar yüksek sesle bağırdı ki kucağındaki bebek ağlamaya başladı.

Frankie, çocuk oyuncaklarıyla dolu bir evin içinden geçerek, bir düzine iyi giyimli kadının katlanır sandalyelerde oturup şampanya içtiği verandaya . İnce ahşap bir masanın üzerinde gümüş bir kahve servisi duruyordu; yanında bir dizi ordövr: battaniyedeki domuzlar, kütükteki karıncalar, Ritz krakerleriyle çevrelenmiş fındık kaplı peynir topları.

Erkekler -ve kadınlar- Vietnam'da ölürken, çiçeklerin, şampanyanın ve yazlık elbiseler giyen kadınların bu durağan, değişmez dünyasının varlığını sürdürmesi Frankie'ye garip bir şekilde uyumsuz geliyordu.

Frankie birkaç lise arkadaşını, birlikte voleybol oynadığı ve çifte randevulara gittiği kızları, amigo kızlardan birkaçını, iki ya da üç yaşlı kadını -anneleri- tanıdı ve ayrıca tanımadığı bazı genç kadınları da gördü. Dana'nın üniversite arkadaşları ya da akrabaları olabilir.

Veranda balonlarla süslenmişti; büyük bir masada güzelce dekore edilmiş hediyeler duruyordu. Bunun bir doğum günü partisi olduğunu düşündü. Bunu ona annesi mi söylemişti?

"Benim... bir hediyem olmalı," dedi Frankie, kendini yerinde hissetmeyerek. Ütülü elbiseler giyen ve Virginia Slims içen güzel ev kadınlarıyla dolu bu partiye ait değildi.

"bile geçirme," dedi Becky, onu kolundan tutup partinin içinden geçirerek kokulu, yüklü bir portakal ağacının yanındaki bir sandalyeye götürdü.

Dana hediyeleri açmaya başladı.

Frankie uygun zamanlarda hayranlıkla gülümsemeye çalıştı. Diğer kadınların ev eşyalarına nasıl hayran hayran baktıklarını gördü. Gümüş şamdanlar. Waterford bardakları. İtalya'dan gelen çarşafklar.

Frankie'nin ilkokuldan zar zor hatırladığı Dana, her hediyeye ıslıl ıslıl gülümsüyor ve hediye verene özel bir şeyler söylüyordu. Annesi onun yanında oturmuş, her hediye hakkında notlar alıyordu, böylece teşekkür notları kısa sürede hazırlanabilirdi. Siyah-beyaz üniformalı bir hizmetçi masadan masaya koşturuyor, içecekleri tazeliyor ve kanepeleri dağıtıyordu.

Frankie yavaşça bir düğün partisi olduğunu fark etti. *Aman Tanrım.*

Frankie yakındaki bir tepsiden bir kadeh şampanya kaptı.

Çabucak içti, boş bardağını bıraktı ve bir tane daha aldı, sonra da bir sigara yakarak kendini sakinleştirmeye çalıştı. Sonra da

saat 23:00'te işte olması gerektiğini hatırladı.

Hastanedeki vardiyasından önce içki içmemeliydi.

Sadece bir partiydi. Tehlikeli ya da korkutucu bir şey değildi ama içinde bir endişe dalgası hissetti. Panik yükseldi; gözlerini kapattı, birazdan *gidebilirsin* diye düşündü. Ama bu kadar korktuğu şey neydi?

"İyi misin?"

Becky'nin yanına geldiğini hissetti, onun çiçek parfümünü kokladı. Jean Naté. Liseden beri en sevdikleri parfüm. Frankie'ye Vietnam'ı ve parfümünün yaralı erkeklere evdeki kızlarını nasıl hatırlattığını düşündürdü.

Frankie bir nefes aldı, yavaşça bıraktı ve gözlerini açtı.

Becky oradaydı, bir ömür önce yaptığı gibi yakınına sokulmuştu. Gülümsemesi parlak ve sorunsuzdu. İnanılmaz derecede genç görünüyordu ama Frankie'nin yaşındaydı.

Frankie gülümsemeye çalıştı ama endişesi o kadar yüksekti ki başarılı olup olmadığını anlayamadı.

"Peki," dedi Frankie. Becky ne kadar zaman önce sormuştu? Gülümsemeye çalışarak tekrar "İyi," dedi. "Peki, düğün ne zaman?"

"İki ay," dedi Becky. "Dana, Jeffrey Heller ile evleniyor. Onu hatırlıyor musun? Futbol burslu. Hepimiz USC'de beraberdik."

"Vietnam'a gitti mi?"

Becky güldü. Güzel, iyimser bir ses. "Tabii ki hayır. Tanıdığımız erkeklerin çoğunun çıkış yolu var. Birkaçı evlendi."

"Ne şanslıyım." Frankie o kadar hızlı ayağa kalktı ki, vücudunun kontrolünü kaybetmiş gibi görünüyordu ve gerçekten de öyle değildi. Tehlikeyi sezmiş ve tam uçuş moduna geçmiş bir hayvan gibiydi. Eğer şimdi gitmezse çılgılık atabilirdi. "Gitmeliyim."

"Neden, daha yeni , aptal!"

"Benim... çalışmam gerekiyor." Frankie kendine açık bir yol açmak için sola doğru yanaştı.

Birisi müzik setine bir plak koymuş ve sesini açmış.

"*Bu yerden çıkmalıyız...*"

"Kapat şu boku," diye tersledi Frankie. Plağın sesi kesilip parti sessizliğe bürünene ve herkes ona bakana kadar bağırdığını fark etmemişti.

Gülümseyemedi. "Özür dilerim. Bu şarkıdan nefret ediyorum."

Becky korkmuş görünüyordu. "Floransa nasıldı? Chad ve ben yıldönümümüz için gidiyoruz."

"Floransa'da değildim, Bex," dedi yavaşça, sakinleşmeye, geri çekilmeye, iyi olmaya çalışıyordu. Normal olmaya.

Ama o iyi değildi.

Kendi yaşlarındaki erkekler yabancı topraklarda ölürken, taze çiçeklerle dolu bir düğün ve yurtdışında balayı planlayan bir grup sosyete ve kız öğrenci yurdu kızıyla birlikte duruyordu. Gerçi *onların* erkekleri değil, zengin, güzel üniversiteli oğlanları değil. "Ben Vietnam'daydım."

Sessizlik.

Sonra bir kahkaha tufanı. Sessizliği bozdu; kadınların hepsi .

Becky rahatlamış görünüyordu. "Komik şaka, Frankie. Sen her zaman bir karttın."

Frankie bir adım daha yaklaştı ve dokuzuncu sınıftaki en iyi arkadaşıyla burun buruna geldi. *Bir yandan "Sakin ol, geri çekil"* diye düşünürken, bir yandan da *"Düşman ateşiyle ve neredeyse anında öldürüldü"* diye düşündü.

"İnan bana, Bex. Bu bir şaka değil. İnsanların kopmuş bacaklarını ellerimde tuttum ve göğüslerini ameliyathaneye sokacak kadar uzun süre bir arada tutmaya çalıştım. Vietnam'da olanlar şaka değil. Şaka burada. Bu." Etrafına bakındı. "Sen."

Arkadaşının yanından geçip sessiz, bakışlarını dikmiş kadınların arasından ilerledi, birinin "Nesi var bunun?" dediğini duydu ve daha arabasına varmadan çılgılık atmaya başladı.

★ ★ ★

Frankie, Ski Beach Park'ta okyanusa bakan bir piknik masasında oturuyordu. Her yaz akşamı olduğu gibi burası köpeklerini gezdiren ya da parlak renkli şortlarıyla koşu yapan insanlarla doluydu. Çocuklar çimlerde ve kumda oynuyor, sevinç çılgınlıkları bazen ürkütücü derecede yüksek oluyordu.

Tüm bunları görmezden geldi ya da daha doğru bir ifadeyle, etrafında olup biten kargaşayı fark etmedi. Birbiri ardına sigara içti, sadece izmaritlerini çöpe atmak için ayağa kalktı.

Yanlış bir şeyler vardı. Onunla ilgili. Ve bunu nasıl düzelteceğinden emin değildi. Duştaki davranışı hiçbir şekilde kabul edilemezdi. Bu konuda hiç şüphe yoktu. Becky ve diğerleri ona karşı saldırgandılar.

Vietnam, ama ülkenin çoğu da öyleydi. Bu Frankie'ye saldırma hakkı vermiyordu. Tek yapması gereken gitmesi gerektiğini söylemek ve kibarca partiyi terk etmektir.

Bunun yerine...

Endişesi ve öfkesi aniden yükselmiş, birdenbire ortaya çıkmış ve onu boğmuştu.

Onu.

Şimdi bile, saatler sonra, hala oradaydı, pusuda bekliyordu, saldırmaya hazırdı.

bir anda. Bu onu zayıf ve titrek hissettiriyordu. Kırılgan.

Kendisinin kırılgan olduğunu hiç düşünmemişti ama yine de buradaydı. Yalnız ve korkuyordu.

Vietnam'da bir MASCAL ile kolaylıkla başa çıkabilirdi, ancak bir gelin partisinde uzun zamandır unutulmuş bir arkadaşı onu bir kelimeyle duygusal olarak dizlerinin üzerine çöktürebilirdi.

Vietnam.

Patlamasının temelinde bu yatıyor olmalıydı. Nasıl olmasın ki? Rye'ın ölümünden sadece aylar sonra bir *gelin* partisinde ortaya çıkmıştı. Böyle bir zamanda kimse kederden alt üst olmaz mıydı?

Peki ya ani öfke? Bu da kederin bir parçası mıydı?

Daha iyisini yapmalı, daha iyi olmalıydı. Artık kendini üzücü durumlara sokmayacaktı. Artık insanlara Vietnam'a gittiğini söylemek yoktu. Zaten bunu duymak istemiyorlardı. Mesaj açıktı: *Bu konuda konuşma.*

Herkesin önerdiği gibi yapmalı ve unutulmalıydı.

Zoraki sessizliğin endişesini ve öfkesini artırdığını biliyordu ama kendi ailesinin bile hizmetinden utandığı ve ondan da utanmasını beklediği yadsınamaz bir gerçektir.

Saat 22:45'te, hava karardıktan çok sonra, hâlâ ahşap piknik masasının bankındaydı ve tüm bu olanları düşünerek başarısızlıklarının kemiğini kemiriyordu. Ayağa kalktığında bütün gün bir şey yemediğini ve içtiği bir paket sigaranın başını döndürdüğünü fark etti.

Ayağa kalktı ve arabasına doğru yürürken arkasından okyanusun mırıltısını duydu. Park bu saatte çoğunlukla boştu; sadece birkaç çift sevgili .

Arabayla hastaneye kadar gitti ve park etti. Dikkatli hareket ederek - gergin ve dengesizdi - aydınlık koridorlara girdi, dolabına gitti ve üniformasını giydi. Dışlerini fırçaladıktan sonra

Lavaboya girdiğinde doğruldu ve aynada kendini gördü: yaşlı, yorgun gözleri, siyah saçları ve bembeyaz hemşire şapkasıyla genç bir yüz.

Hemşire istasyonuna gitti, kendine bir fincan kahve yaptı, otomattan bir şeyler yedi ve viziteye başladı.

Koridorlar ve odalar sessizdi. Hastaların çoğu uyuyordu ve bu gece için planlanmış bir ameliyat yoktu.

Dört saat sonra, istasyon masasında oturmuş, kalemine dokunuyordu. Şimdiye kadarki vardiyasında dört lazımlık değiştirmiş, üç hastanın tuvalete gitmesine yardım etmiş ve iki yastığı değiştirmişti. Su sürahilerini doldurmuş, bir yatağı indirmiş ve yaşlı bir kadına kitap okuyarak uyumasına yardımcı olmuştu.

Her zamanki gibi sadece parmaklarını oynatmıştı.

Birden asansörün kapıları çarparak açıldı. Bir ambulans görevlisi tekerlekli sedyede bir hastayı içeri taşıdı. "Acil servis tıka basa dolu," dedi. "Otobüs kazası."

Frankie ayağa fırladı ve içgüdüsel olarak yorgunluk cebindeki Kelly kıskacını aradı. Orada değildi.

"Kurşun yarası," dedi görevli.

Frankie bir adrenalin patlaması hissetti. "Bu taraftan," dedi ve genç bir adam olan hastanın yanına koştu. Yakın mesafeden göğsünün üst kısmından vurulmuştu. Açık yaradan fışkıran kan yere damladı. Nefes alamıyordu, soluk soluğaydı, ona sarıldı.

Ameliyathane 1'de, Frankie dahili telefona bastı. "Kod. Birinci bölme.

Kod. Bay Bir." Frankie görevliye, "Onu masaya yatır." dedi.

"Doktor yok-"

"Masanın üzerine," diye bağırdı, ellerini yıkadı, eldiven aradı. "*Şimdi.*"

Görevli çocuğu ameliyat masasına taşıdı. Frankie maskesini takıp temizlendi ve aceleyle masaya geri döndü. "İyi olacaksın," dedi genç adama.

Homurdandı, nefesi kesildi, boğazını tırmaladı. Bir şey nefes almasını engelliyordu.

Frankie tekrar dahili telefona gitti, dirseğiyle düğmeye bastı ve yardım istedi, bu kez "Mavi kod. STAT. OR, Bay One."

"evlat," dedi. "Doktor birazdan burada olur." Hastanın nefesi kesildi, morarmaya başladı.

Frankie tekrar kapıya baktı. Bu insanlar *dinlemiyor* muydu? Çağrılara cevap vermiyorlar mıydı?

Beş saniye daha bekledikten sonra ameliyat arabasını buldu, biraz antiseptik merhem, bir neşter ve bir solunum tüpü aldı.

Ölüyordu.

Boynunu antiseptikle sildi ve bir neşter aldı. Trakeotomiye yapmak ve çocuğun nefes almasını sağlamak yirmi saniyeden az sürdü.

"İşte," dedi adam tüpten nefes alıp verdiğinde. Gömleğini ve yeleğini keserek yarayı ortaya çıkardı. Kan *fişkırıyordu*. Biraz gazlı bez aldı, basınç uyguladı ve kanamayı durdurmaya çalıştı.

Önlük giymiş kısa saçlı bir adam ameliyathaneye hızla girdi ve olduğu yerde durdu. "Bu *da* ne böyle?"

Frankie ona sinirli bir bakış fırlattı. "İşte buradasın. Neden bu kadar uzun sürdü?"

Doktor ağzı açık bir şekilde ona baktı. Bayan Henderson onun yanında belirdi. Frankie'ye baktı, yüzü şüphesiz hastanın kanıyla kaplanmıştı, beyaz hemşire üniforması yer yer kırmızıya boyanmıştı, kepi yere atılmıştı, hastanın yarasına baskı uyguluyordu.

"Traktı kim yaptı?" diye sordu doktor etrafına bakınarak.

"Nefes alamıyordu," dedi Frankie.

"Yani traktı siz mi yaptınız? *Sen mi?*" dedi doktor.

"Ben aradım. Kimse gelmedi," dedi Frankie.

"Başka acil durumlarımız da var," dedi.

"Bunu bu çocuğa söyle."

Doktor döndü ve dedi ki, "Bayan Henderson, buraya bir ekip gönderin. Hemen." Ellerini yıkamaya gitti.

Frankie gururla kızardığını hissetti. Onlara yeteneklerini göstermişti. Belki de bu genç adamı kurtarmıştı.

Bayan Henderson kollarını kavuşturmuş, saçları beyaz, kolalı kasketinin etrafında dağılmış, alnı kıvrılmış, ağzı sert bir çizgiye oturmuş bir halde orada duruyordu. "O adamı öldürebilirdin."

"Onu ben kurtardım, hanımefendi."

"Sen kim olduğunu sanıyorsun?"

"Ben bir savaş hemşiresiyim. İyi bir hemşireyim."

," dedi Bayan Henderson, "ama siz de serseri gibisiniz.

Az önce bu hastaneyi sorumluluk altına soktunuz. Kovuldun."

OceanofPDF.com

Yirmi İki

Önündeki özenle işlenmiş metalin üzerinde parlayan farlar, kapıların ortasındaki altın renkli M harfini aydınlatıyordu. Frankie gençken bu ev ne kapılıydı ne de duvarlarla çevriliydi, dünyaya açıktı ve okyanusa bakan geniş arsasının üzerinde gururla . O zamanlar Okyanus Bulvarı, çoğunlukla yerel halkın kullandığı sakin bir caddeydi. Dünya kendini güvende hissediyordu.

Başkan Kennedy'nin öldürülmesi her şeyi değiştirmişti. Hala bazen çocukluğunu Öncesi ve Sonrası olarak düşünürdü. Başkan'ın ölümünün ardından Amerika'da hiç kimse kendini Kızıl Korku'dan güvende hissetmemiş ve McGrath arazisinin etrafındaki duvar yükselmişti. Bundan kısa bir süre sonra kapı onları içine kapatmış, sakinlerini hayatın çirkinliklerinden korumak için tasarlanmış bir vaha yaratmıştı.

Sanki tuğla ve harç bir insanı koruyabilirmiş gibi.

Frankie arabayı açık kapıdan geçirdi ve araba yolunu takip ederek dört arabalık garaja girdi, annesinin Cadillac'ının yanına park etti. Babasının gümüş renkli martı kanatlı Mercedes'i sol taraftaydı.

Çantasını unuttuğunu çok geç, neredeyse ön kapıya vardığında fark etti. Dengesiz hissederek geri yürüdü, çantasını aldı, anahtarlarını çıkardı ve ön kapıyı açtı.

Saat 04:00'tü. Sessizdi. Karanlıktı. Oturma odasındaki tek bir lamba biraz ışık saçıyordu ama onun dışında odalar gölge içindeydi. Frankie bu evi gözleri bağlı bile bulabilirdi, o yüzden ışıklarla uğraşmadı. O

oturma odasına girdi, bardan bir şişe içki ve bir bardak aldı ve onları verandaya taşıdı.

Kovuldum.

Genç bir adamın hayatını
kurtardığı için. Dünyada neler
oluyordu?

Bir şeyler yemesi gerekiyordu. Bu neden aklına gelmişti, hiçbir fikri yoktu.

Bir bardak ... votka doldurdu, görünüşe göre ... ve hızla içti ve bir tane daha doldurdu.

Acısını hafifletecek, en azından köreltecek bir şeye ihtiyacı vardı.

Kendini toparlaması gerekiyordu. Zihni bir kasırgaydı: öfke, korku, keder, üzüntü. Arada bir ağlıyordu. Sonra çığlık attı. İkisi de işe yaramadı.

Tanrı yardımcısı olsun, Vietnam'ı özlemişti, orada kim olduğunu özlemişti. Gözlerini kapattı, nefes alışını düzene sokmaya çalıştı.

Ayak seslerini duydu. Ne zamandır burada içiyor, sigara içiyor ve ağlıyordu? Ve nasıl olur da hâlâ dökecek gözyaşları olabilirdi? Birden gündüz olduğunu fark etti. Yani saatlerdir buradaydı.

Işıklar yandı.

Babası pijamaları ve monogramlı bornozuyla verandaya çıktı. Onu gördü ve durdu. "Sam Hill'de ne...?"

Annem onun arkasından çıktı, üzerinde hâlâ ipek pijamaları vardı. "Frances? Ne oldu? İyi misin?"

Frankie hâlâ üzerinde kan lekeli beyaz hemşire üniforması olduğunu fark etti. Bir noktada kepi düşmüştü. Önü, beyaz külotlu çorabı ve ayakkabıları kan içindeydi. "Bu gece hastanede bir adamın hayatını kurtardım. Trakeotomi yaptım."

"Sen mi?" dedi babası, tek kaşı inanmazlıkla kalkıktı. "Evet, baba. *Ben*."

"Becky'nin partisinde çıkardığınız olayı duyduk," dedi.

Bir an için onun neden bahsettiğini anlamadı; dün öğleden sonra sanki bir ömür önceymiş gibi gelmişti. Konunun aniden değişmesiyle kafası karıştı, öfkeden ne yapacağını şaşırdı. Onları hayal kırıklığına uğratmak istemiyordu. Tekrar. "Olay çıkarmak istememiştim. Sadece-"

"Evet, yaptınız. Hikayenin şimdiye kadar tüm kulübe yayılmış olacağına şüphe yok.

Connor McGrath'ın kızı Vietnam'a gitti ve eve deli döndü."

"Uyuşturucu mu kullanıyorsun?" Annem ellerini birbirine dolayarak sordu.

"Ne? Uyuşturucu mu? Hayır," dedi Frankie. "Sadece Vietnam'da olduğumu söylediğimde insanlar bana öyle bakıyor..."

"Florence hakkındaki yalanımı ortaya çıkardın," dedi babam.

"Fib?" Frankie bunu söylediğine inanamıyordu. "*Fib?*"

O zaman bunun neyle ilgili olduğunu, her zaman neyle ilgili olduğunu biliyordu. İtibarı. Kahramanlık hakkında hiçbir şey bilmeyen ve bu utanç verici gerçeğin ortaya çıkmasından korkarak yaşayan aptal kahramanlık duvarına sahip adam. "Eğer yalancı olarak görülmek istemiyorsan, belki de yalan söylememelisin baba. Belki de benimle *gurur* duymalısın."

"Gururlu mu? Her fırsatta bu aileyi utandırdığınız için mi?"

"*Savaş* gittim, baba. *Savaş*. Bir Huey ile vuruldum ve havan topu saldırıları yaşadım. Bir bomba çok yakınımaya düştüğünde kulaklarım günlerce çınladı. Ama sen bunlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsun, değil mi?"

Bunun üzerine soldu, çenesini sıkı. "Yeter," dedi.

"Haklısın," bağırdı.

Onu iterek geçti ve daha kötü bir şey söyleyemeden yatak odasına yöneldi.

Babasının ofisinin kapısı açıktı. Kahramanların duvarındaki tüm o resimleri ve hatıraları gördü ve hiç düşünmeden kutsal alana girdi ve çerçeveli resimleri duvardan çekip yere fırlatmaya başladı. Cam kırıklarını duydu.

"Ne yaptığını sanıyorsun sen?" Babam kapı aralığından ona kükredi.

"Bu," dedi. "*Kahramanlarının* duvarı. Bu koca bir yalan, değil mi baba? Biri seni kışından ısırsa bile bir kahramanı tanıyamazsın. İnan bana baba. Ben kahramanlar gördüm."

Babam, "Kardeşin de en az bizim kadar senin bu davranışından utanırdı," dedi.

Annem kapıda belirdi ve babama yalvaran bir bakış fırlattı. "Connor, yapma."

"Finley'den bahsetmeye nasıl *cüret* edersin?" Frankie öfkesi yeniden kabararak konuştu. "Onu öldürten sensin. Oraya *senin* için, seni gururlandırmak için gitti. Şimdi ona zahmet etmemesini söyleyebilirdim, değil mi? Ama o öldü."

"Dışarı," dedi babası fısıltıyı zor aşan bir sesle. "Bu evden çık ve dışarıda kal."

"Memnuniyetle," diye tısladı Frankie. Kardeşinin fotoğrafını kaptı ve ofisten hışımlla çıktı.

"Bırak o resmi," dedi babam.

Arkasını döndü. "Asla olmaz. Bu zehirli evde kalmayacak. Onu sen öldürttün baba. Bununla nasıl yaşıyorsun?"

Yatak odasına koştu, gecelik seyahat çantasına birkaç şey doldurdu, çantasını aldı ve evden çıktı.

Dışarıda pişmanlığın acısını hissetti ve gözyaşları görüşünü bulanıklaştırdı. Yüce Tanrım, ağlamaktan ölesiye bıkmıştı. Ve bu devasa ruh hali değişimlerinden. Babasına o korkunç şeyi söylememeliydi.

Eşyalarını Finley'nin portresiyle birlikte arka koltuğa attı ve kapıyı arkasından çarparak Bug'a tırmandı.

Ocean Boulevard'da çok hızlı gittiğini biliyordu ama yapacak bir şey yoktu. Nefes alamıyordu. Kendini bir korku filmindeki son kız gibi hissediyordu, hayatı için koşuyordu ama tehlike arkasında değildi, ona yetişmeye çalışmıyordu, içindeydi, dışarı çıkmaya çalışıyordu. Eğer dışarı çıkarsa, *kötü bir şey olacağını* düşündü. Tüm bu öfke ve acı, eğer içine atmazsa onu yok edebilirdi.

Çantasına uzandı, içindeki dağınıklıkta sigaralarını aradı.

Müzik küçük siyah hoparlörlerden bangır bangır geliyordu. "Light My Fire." Bir an için her şeyi hissetti; kendini, Vietnam'ı, kaybettiği aşklarını. Gözyaşları gözlerini bulanıklaştırdı; onları silmek için elini kaldıramadı. Yavaşlamak isterken ayağını gaza bastı.

Bir şeyin parlaması.

Renk.

Bir sokak lambası, bir köpek, önünden fırlayan.

Direksiyonu kırdı ve frene öyle sert bastı ki öne doğru savruldu, kafasını direksiyona çarptı.

Neredeydi o?

Yavaşça kendine geldi, VW Bug'ın kaputunun parçalanmış enkazını gördü. Bir sokak lambasına çarpmış, kaldırımı çıkmıştı.

Birini öldürebilirdi.

"İsa," dedi hem rahatlamış hem de dua eder gibi. Bütün vücudu titriyordu. Kendini hasta hissediyordu.

Bu şekilde devam edemezdi. Yardıma ihtiyacı vardı.

Ve ailesine geri dönemezdi. Babasına söylediklerinden sonra henüz değil, belki de asla.

Arabayı geri vitese taktı ve geri geri gitti. Araba caddeye çarptı.

Bir köpek çimlerin üzerine oturmuş, onu izliyordu.

Frankie kendinden hiç şu anda nefret ettiği kadar nefret etmemişti. Açtı, kalbi kırıldı, sarhoştı ve direksiyon başına geçmişti.

Hurdaya dönmüş arabayı yolun kenarına park etti ve anahtarlarını içinde bıraktı. Bu mahallede polis arabanın varlığından hemen haberdar olurdu. Kayıtlı sahibi Connor McGrath'ı arayacaklar ve arabanın burada kırık dökük durduğunu göreceklerdi.

Bunun onu korkutmasını umuyordu. (Sevdiği birinin acı çekmesini dileyecek kadar kime dönüşmüştü?)

Çantasını omzuna atıp tökezleyerek caddeden aşağı indi.

Feribota binene ve insanların ona nasıl baktığını görene kadar hala kanlı beyaz üniformasının içinde olduğunu fark etmemişti.

Banyoya gidip kot pantolon ve tişörtünü giydi. Ayakkabılarını yanına almayı unutmuştu, bu yüzden kan lekeli beyaz hemşire ayakkabılarını üzerinde bıraktı.

Anakarada otobüs durağına kadar yürüdü. Her adım ondan bir şeyler götürüyor, kendisini daha küçük, daha değersiz, daha kaybolmuş hissetmesine neden oluyordu.

Daha yalnız.

Ona kim yardım edebilir?

Aklına gelen tek bir yer vardı.

Bir belediye otobüsüne bindi ve birkaç mil sonra indi, ardından Gaziler İdaresi Polikliniğine yürüdü.

Geldiğinde ofisler kapalıydı. Ön taraftaki bir banka oturdu, birbiri ardına sigara içti, sabırsızlıkla bekledi, söylediği, gördüğü ve yaptığı kötü şeyleri tekrar tekrar yaşadı.

Saat 08:30'da binanın ışıkları yandı. Arabalar otoparka girmeye başladı.

Frankie içeri girdi. Geniş bir lobi bej renkli bir koridora açılıyordu. Her iki duvarda sıralanmış sandalyelere çökmüş adamlar oturuyordu, bazıları daha genç, uzun saçlı, eski püskü kıyafetler giymişlerdi - kolları taytlar, kot pantolonlar

ceketleri, yırtık tişörtleri vardı ve bazıları muhtemelen Kore ya da İkinci Dünya Savaşı gazisi olan yaşlı adamlardı. Birkaçı ileri geri yürüyordu.

Ön masada durdu. "Ben... Yardıma ihtiyacım var," dedi. "Bir sorun var."

Masanın arkasındaki kadın başını kaldırdı. "Ne tür bir yardım?"

Frankie kafasına dokundu, yeni bir çürük oluşmuştu. Baş ağrısı düşünmeyi zorlaştırıyordu. "Ben..." *Çılgınca. Çözülme. Ne?* "Düşüncelerim... sinirleniyorum, üzülüyorum ve... erkek arkadaşım çatışmada öldürüldü."

Kadın bir süre ona baktı, kafasının karıştığı belliydi. "Şey. Demek istediğim.

Burası VA."

"Ah, doğru ya. Ordu Hemşire Birliği gazisiyim. Vietnam'dan yeni döndüm."

Kadın ona şüpheli bir bakış attı. "Dr. Durfee ofisinde. Sabah dokuza kadar randevusu yok. Sanırım siz-"

"Teşekkürler."

İç çekti. "İki kapı aşağıda. Solda."

Frankie, Richard Nixon'ın çerçeveli bir portresinin altındaki plastik koltuklarda daha fazla adamın oturduğu geniş koridorda ilerledi. Frankie, gazilere farklı türde yardımlar sunan posterler ve broşürler gördü: istihdam yardımı, devlet yardımları, eğitim ve öğretim.

Dr. Durfee'nin kapısına geldiğinde durdu, derin bir nefes aldı ve kapıyı çaldı. "İçeri girin."

Kapıyı açtı ve dar, neredeyse dolap kadar küçük bir ofise adım attı. Dağınık bir masanın arkasında büyükbabası olabilecek yaşta yaşlı bir adam oturuyordu. Odadaki her yüzeyde kâğıt yığınları vardı. Arkasındaki duvara bir poster asılmıştı: tek pençesinden sarkan bir kedi yavrusu ve üzerinde HANG TOUGH yazıyordu.

Doktor siyah çerçeveli, kola şişesi kalınlığındaki gözlüklerinin ardından ona baktı. Geriye kalan saç tellerini bir tarafa taramış ve belki de spreysikmiş. Boynuna kadar düğmeli bir madra gömlek giymişti. "Merhaba genç bayan. Kayıp mı oldunuz?"

Frankie yorgunca gülümsedi. Burada olmak çok rahatlatıcıydı. *Yardıma ihtiyacım* var demek ve *yardım* almak. "Kayboldum ama doğru yerdeyim. Muhtemelen daha önce gelmeliydim."

Bakışları daraldı, kızın yüzünden buruşuk bluzuna, buruşuk kot pantolonuna ve kırmızı lekeli beyaz ayakkabılarına kaydı.

"Resepsiyondaki kadın dokuza kadar vaktiniz olduğunu söyledi. Randevu alabilirim ama sakıncası yoksa şu anda gerçekten yardıma ihtiyacım var."

"Yardım mı?"

Masasının önündeki sandalyeye oturdu. "İki yıl boyunca ülkedeydim. Ve erkek arkadaşımın Nisan ayında eve dönmesi gerekiyordu, ama o öldürüldü, bu yüzden gelen şey sizi bilgilendirmek için üzgünüz telgrafıydı. Ve insanların bize davranışları. *Vietnam* bile diyemiyoruz. Ülkemize hizmet etmeye gittik ve şimdi bize bebek katili diyorlar. Babam bana bakamıyor. İşimde, genç bir adamın hayatını kurtarmış olmama rağmen çok iyi olduğum için kovuldum. Ve ben, geri döndüğümünden beri duygularımı kontrol edemiyorum. Ya çok kızgınım ya da gözyaşlarına boğuluyorum. Babam çok utanıyor, Floransa'ya gittiğimi söyledi." Hepsini aceleyle söyledi ve sonrasında kendini bitkin hissetti.

"Şu anda adet mi görüyorsun?"

Frankie bunu düşünmek için bir an bekledi. "Sana Vietnam'dan sonra sorun yaşadığımı söylüyorum ve senin sorunun *bu mu*?"

"Vietnam'da mıydın? Vietnam'da hiç kadın yoktu canım. Kendine zarar verme düşüncelerin var mı? Başkalarına zarar vermeyi?"

Frankie yavaşça ayağa kalktı. Bunu yapmak neredeyse imkânsız gibiydi. "Bana yardım etmeyecek misin?"

"Gaziler için

buradayım." "Ben bir gaziyim."

"Savaşta mı?"

"Şey. Hayır. Ama-"

"Gördün mü? Yani, iyi olacaksın. Güven bana. Evine git. Arkadaşlarınla dışarı çık. Tekrar aşık ol. Daha gençsin. Sadece Vietnam'ı unut."

Unut gitsin. Herkesin önerdiği şey buydu.

Neden yapamadı? Doktor haklıydı. Savaş görmemiş, yaralanmamış ya da işkence görmemişti.

Neden unutamadı?

Döndü ve Başkan Nixon'ın dikkatli bakışları altında, duvar boyunca sandalyelerde oturan adamların yanından geçerek ofisten çıktı. Lobide bir ankesörlü telefon gördü ve *Barb* diye düşünüp durdu.

En iyi arkadaşının onu bu umutsuzluk çıkmazından kurtarmasına ihtiyacı vardı. Telefona gitti, ödemeli bir arama yaptı.

Barb ikinci zil sesinde cevap verdi. "Alo?"

"Ben operatör. Frankie McGrath'ın ödemeli aramasını kabul eder misiniz?"

Barb hızla, "Evet," dedi.

Santral hattı kapattı. "Frankie? Ne oldu?"

"Özür dilerim. Ödemeli aramanın pahalı olduğunu biliyorum-" "Frances. Sorun nedir?"

"Ben... bilmiyorum. Ama kötü durumdayım Barb. Burada biraz dağılıyorum." Kendini güldürmeye, durumu hafifletmeye çalıştı ama başaramadı. "Ailem beni evden attı. Arabamla kaza yaptım. İşten kovuldum. Ve bu sadece son yirmi dört saatti."

"Oh, Frankie."

Barb'ın sesindeki şefkat Frankie'nin felaketi oldu. *Ağlamaya* başladı - acıyarak- ve duramadı. "Yardıma ihtiyacım var."

"Neredesin?" "İşe yaramaz VA'da."

"Gidebileceğin bir yer var mı?"

Düşünemiyordu. Hâlâ ağlıyordu. "*Frankie.*"

Gözlerini sildi. "Crystal Pier Kulüpleri çok uzakta değil. Finley ve ben iskelede bisiklete binerdik..."

"Git. Bir oda tut. Bir şeyler ye. Ve sakın gitme, tamam mı? Ben . Beni duyuyor musun?"

"Uçmak çok pahalı, Barb-"

"Gitme Frankie. Crystal Pier'de bir oda tut ve orada kal. Ciddiyim."

★ ★ ★

Birisi kapıyı yumrukluyordu.

Frankie ve hemen midесinin bulandığını hissetti. Yatağın yanındaki halının üzerinde boş bir cin şişesi duruyordu.

"Aç şu lanet kapıyı, Frankie."

Barb.

Frankie kiraladığı kulübenin etrafına dalgın dalgın baktı, boş cin şişesini, taşan kül tablasını, boş patates cipsi poşetlerini gördü.

Cehennem gibi hissetmesine şaşmamalı.

Yataktan çıktı ve gidip kilidini açarak açılmasına izin verdi.

Barb ve Ethel yan yana durmuş, her ikisinin de yüzünde endişeli bir ifade vardı.

" var bilmiyorum," dedi Frankie. Sesi boğuk çıkıyordu. Yine uykusunda çığlık atıyordu.

Frankie'yi kollarına ilk alan Barb oldu. Ethel yanlarına geçti ve güçlü kollarını her ikisine de doladı.

"Pleiku'da olmayı tercih ederim," dedi Frankie. "En azından orada uçaksavar ceketimi ne zaman giyeceğimi biliyorum. Burada..."

"Evet," dedi Barb.

"Ne yapacağımı, şimdi kim olduğumu bilmiyorum. Ordu ya da Rye olmadan... babam beni evden attı. Tek istediğim... bilmiyorum... birilerinin benim evde olduğumu umursaması. Gittiğimi."

"Önemsiyoruz," dedi Ethel. "Bu yüzden buradayız. Ve buraya gelirken bir plan yaptık."

Frankie nemli ve yağlı perçemlerini yüzünden uzaklaştırdı. "Ne için bir plan?"

"Geleceğin."

"Benim söz hakkım var mı?" diye alaycı bir şekilde sordu ama aslında umurunda değildi.

Sadece arkadaşlarının onu kurtarmasını istedi.

"Hayır," dedi Ethel. "Bu bizim ilk kararımızdı."

"Kız arkadaşın arayıp *yardıma ihtiyacım* var dediğinde yardım edersin. O yüzden şimdi fikrini değiştirebileceğini sanma."

Frankie başıyla onayladı. Arkadaşlarının arkasında, kaldırımında rölantide duran sarı bir taksi gördü.

Barb, "Eşyalarını topla," dedi.

Frankie kendini tartışamayacak ya da sorgulayamayacak kadar berbat hissediyordu ve söyleyemeyeceği kadar rahatlamıştı. Banyoya girdi, dişlerini fırçaladı ve pantolonunu giydi, sonra kanlı hemşire ayakkabılarını çöpe attı ve yalınayak dışarı çıktı.

"Peki, hayatımı düzeltmek için ne yapıyorum?" Üçü bekleyen taksiye doğru yürürken Frankie sordu. Kız arkadaşları sanki kaçmasından korkuyorlarmış gibi ona yakın durdular.

Frankie gece çantasını arabaya attı, sonra bir yanında Barb, diğer yanında Ethel olduğu halde arka koltuğa kayd.

Ethel şoföre, "Tren istasyonu," dedi. Aynı anda Barb, "Seni motelden çıkardık Frankie, otur oturduğun yerde," dedi.

Taksi iskeleye geri döndü, tekerlekler sert ahşap üzerinde çarpıyordu.

"Nereye gidiyoruz?" Frankie sordu.

"Babamın Charlottesville yakınlarındaki çiftliği," dedi Ethel. "Siz ikiniz ranzalı eve taşınıyorsunuz. Kendimiz yeniden düzenleyeceğiz. Bize bir şeylere vurmak için geçerli bir neden verin. Ben okulu bitireceğim. Barb şu yeni örgüte katıldı. Savaşa Karşı Vietnam Gazileri."

Frankie döndü. "Şimdi de savaşa karşı mısınız?"

"Buna bir son vermelisin Frankie. Bunun yardımcı olup olmayacağını bilmiyorum ve ayrıcalıklı beyaz çocukların hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir şeyi protesto etmelerinin bir parçası olmak istemediğimden eminim. Ama bu -VVAW- *bizim* sesimizi *duyurmamızla* ilgili. Gazilerin. Sizce birilerinin bizi dinlemesi gerekmiyor mu?"

Frankie bu konuda ne hissettiğini bilmiyordu. "Ve ben. Siz ikiniz benim için neye karar verdiniz?"

"Biz de sana bunu veriyoruz," dedi Ethel, "bunu için zaman."

Frankie ağlamaktan bu kadar bıkmamış, içi bu kadar boşalmamış olsaydı, ağlayabilirdi. Kız arkadaşlar için Tanrı'ya şükürler olsun. Erkekler tarafından yönetilen bu çılgın, kaotik, bölünmüş dünyada kadınlara güvenebilirdiniz.

"Bu yatakhane," dedi Frankie. "Kapalı su tesisatı var mı?"

Ethel'in yüzü bir gülümsemeyle değişti ve Frankie'nin bu cesur plana hayır diyeceğinden ne kadar tedirgin ortaya çıktı. "Neden? Tuvalet için çok mu iyisiniz, Teğmen?"

Frankie ne kadar zamandır ilk kez gülümsedi? O bile bilmiyordu. "Hayır, hanımefendi. Siz ikiniz yanımdayken, neredeyse her şeyin içinde yaşayabilirim."

Barb elini uzattı. Üçü ellerini birleştirdi. "Bu kadar kötü anı yeter," dedi ciddiyetle. "Tanrı biliyor ya, asla unutmayacağız ama ilerleyeceğiz. Vietnam'dan uzağa. Geleceğe doğru."

Ciddi, önemli ve aniden mümkün gibi hissettirdi. Frankie düşündü: *Artık bunun hakkında konuşmayacağım. Unutacağım. Askerlik devam ediyor.*

"Uzaklara," dediler hep bir .

Sadece Frankie'ye yeni bir çift ayakkabı alacak kadar durdular.

İKİNCİ BÖLÜM

Gençliğin baş tacı edildiği bir ülkede, daha yirmili yaşlarımızı bitirmeden gençliğimizi kaybettik. Ölümü kabullenmeyi orada öğrendik ve ölümsüzlük duygumuzu sildi. İnsani zaaflarımızla, karanlık yanımızla yüz yüze geldik... Savaş inancımızı yok etti, güvenimize ihanet etti ve bizi toplumumuzun ana akımının dışına düşürdü. Hâlâ tam olarak ait değiliz. Acaba hiç ait olabilecek miyiz?

-WINNIE SMITH
AMERİKAN KIZI SAVAŞA GİTTİ

Yirmi Üç

VIRGINIA
NİSAN 1971

Frankie yirmi beş yaşında, yaşının getirdiği bir ihtiyatla hareket ediyordu; her an kötü bir şey olabileceğinin bilinciyle sürekli tetikteydi. Ne ayaklarının altındaki toprağa ne de başının üstündeki gökyüzüne güveniyordu. Savaştan eve döndüğünden beri ne kadar kırılgan olduğunu, duygularının ne kadar kolay alt üst olabileceğini öğrenmişti.

Yine de patlamalarını, ağlama krizlerini, Virginia'daki ilk yıllarının çoğunda onu dikkatle izleyen, sürekli olarak ruh halini anlamaya, kendini yok etme düzeyini, kederini ve öfkesini değerlendirmeye çalışan en iyi iki arkadaşından bile saklamayı öğrenmişti. Başlangıçta, McGrath'ın zaman zaman kullandığı "*ben iyiyim*" kamuflajına alışmak zor olmuştu.

Buraya ilk geldiğinde kâbuslar korkunçtu, yine de onu uykusundan uyandırmış ve yere yuvarlanmasına neden olmuştu.

Ama zaman -ve dostluk- tam da vaat ettiği şeyi yapmıştı: acı ve keder onun ellerinde yumuşamış, neredeyse esnek hale gelmişti. Düşüncede ve eylemde bilinçli olursa, dikkatli ve temkinli bir hayat yaşarsa, ona savaşı, kaybı, ölümü hatırlatan her şeyden uzak durursa, onları daha nazik bir şeye dönüştürebileceğini keşfetti.

O ilk yılın Noel'inde kendini annesine yazacak kadar güçlü hissetmiş, annesi de hemen ona cevap yazmıştı. Frankie'nin ülkenin öbür ucuna kaçmasına neden olan o korkunç geceden aileleri hiç bahsetmemişlerdi. Bildikleri yola geri döndüler, zemin biraz engebeliydi ama ikisi de rotadan ayrılmamaya kararlıydı. Frankie

annesinden gelen o ilk mektubu hatırladı ve sık sık tekrar okudu: *Baban ve ben yokken yanında oldukları için ordudaki kız arkadaşlarına çok minnettarım. Seni seviyoruz ve eğer bunu yeterince sık söylemiyorsak, bunun nedeni böyle bir kelime dağarcığının olmadığı ailelerde büyümüş olmamızdır. Baban ve onun seninle ve savaşa ilgili suskunluğu hakkında. Tek söyleyebileceğim, ülkesine hizmet edemediği için içinde bir şeylerin kırıldığı. Onun kuşağındaki tüm erkekler Avrupa'ya giderken o evde kalmıştı. Evet, Finley ile gurur duyuyor ve sizden utanıyordu. Ama belki de gerçekte kendinden utanıyordur ve arkadaşlarının yaptığından korktuğu gibi sizin de onu acımasızca yargılamanızdan endişe ediyordur...*

Frankie mücadeleleri hakkında asla konuşmadı, *Vietnam*'ı asla yüksek sesle söylememeye çalıştı. Tansiyonunun yükseldiğini, keder ya da öfke seline kapıldığını hissettiğinde, gergin bir şekilde gülümsüyor ve bulunduğu odayı terk ediyordu. İnsanların yüksek sesi fark ettiğini öğrenmişti; sessizlik acı için mükemmel bir kamuflajdı.

Başlangıçta *Vietnam*'ı hayat hikayesinden koparmak neredeyse imkansızdı. Görünüşe göre dünya böyle bir iyileşmeye karşı komplο kurmuştu.

Savaş sürekli konuşuluyordu. Barlarda, oturma odalarında, televizyonda. Herkesin bir fikri vardı. Artık Amerikalıların çoğunluğu savaşa ve savaşanlara karşı gibi görünüyordu. 1969'da dünya My Lai'deki korkunç katliamı öğrenmişti; Amerikan askerleri beş yüz kadar silahsız Güney *Vietnam*lı sivil - erkek, kadın ve çocuk- köylerinde öldürmüştü. Bu olay, her geçen gün daha fazla sayıda eroine yönelen ve eve bağımlı olarak dönen gaziler hakkındaki bebek katili söylentilerini yoğunlaştırmıştı.

Amerika savaşı kaybediyordu; bu, halka yalan söylemeye devam eden ve birçoğu ceset torbaları içinde eve dönen askerleri savaşa gönderen Nixon dışında herkes için açıktı.

Kadınların her biri ülkeyi parçalayan, gençleri yaşlılardan, zenginleri yoksullardan, muhafazakârları liberallerden ayıran şiddet dalgasına farklı tepkiler vermişti. Ethel veterinerlik okulunun üçüncü yılındaydı ve babasıyla birlikte yarı zamanlı çalışıyordu. O ve Noah evlilikten ve çocuklardan bahsetmeye başlamışlardı. İkisi de kilisedeki bir Pazar gününü ya da yerel bir lisenin futbol maçını asla kaçırmazdı. Güveç ve iskambil oyunlarına olan düşkünlükleri kadınlar arasında uzun süredir devam eden şakalaşmalara neden olmuştu. Ethel bu çiftlikte, bu insanların arasında büyümüştü.

buraya gömüldü. Bu yüzden başını öne eğip işini yaptı ve arkadaşlarına ve komşularına tartışmalı hiçbir şey söylemedi. *Bu savaş yakında bitecek, derdi hep, ama ben hep burada yaşayacağım. Çocuklarım 4-H'de olacak, muhtemelen lanet olası okul aile birliğini yöneteceğim.*

Barb her yönden tam tersiydi. Savaşa Karşı Vietnam Gazileri'nin sesli ve katılımcı bir üyesi olmuştu. Toplantılara . Pankartlar boyadı. Protesto etti. Ve sadece savaşı değil. Eşit Haklar Değişikliği'nin geçmesi için lobi yaptı. Bir kadının güvenli kürtaj hakkı ve temel sağlık hizmetleri için yürüdü. Dünyayı değiştirmeye çalışmadığı zamanlarda barmenlik yaparak para kazandı. Kendisinin söylediğine göre, nereye ait olduğuna henüz karar vermemiş bir kadın için harika bir işti.

Frankie ise hemşirelik sayesinde geri dönüş yolunu bulmuştu. Başlangıçtaki önyargılara ve Vietnam eğitiminin göz ardı edilmesine katlanmış ve yeteneklerini göstermeye kararlı hale gelmişti. Diğer hemşirelerin çoğundan daha çok ve daha uzun süre çalışmış, mesai harcamış ve özel dersler almıştı. Zamanla cerrahi hemşiresi olmuştu; şimdi travma cerrahisinde uzmanlaşmak için çalışıyordu.

Bu serin Nisan sabahında, gün doğmadan çok önce uyanmış ve ata binmek için giyinmişti. Dışarısı soğuk olacaktı, havada bir bahar gevrekliği vardı.

Güney'in mis gibi kokan havasını, sabahları sisin çimenlere yapışmasını sevmeye başlamıştı. Ruhundaki çalkantıları yatıştırıyordu. Bugün, araba yolundaki kiraz ağaçları pembe çiçeklerini açmıştı. Ethel yıllar önce ata binmenin insanın huzurunu yerine getirdiğini söylerken haklıydı.

Frankie dalgalı yeşil tarlaları, siyah dört raylı çitleri, havayla birlikte renk değiştiren ağaçları . Şimdi yapraklar yeni büyümenin parlak kireç tonundaydı ve pembe çiçeklerle doluydu. Ama Frankie'yi en çok sakinleştiren şey atların etrafında olmaktı. Ethel bu konuda haklıydı. Ata binmek Frankie'yi en az dostluk kadar sakinleştirmişti.

Frankie çit parmaklıkları arasındaki boşluğa doğru eğildi ve ahıra yöneldi; sis o kadar yoğun ve griydi ki botlarını zar zor görebiliyordu. Ahırın içi gübre, taze saman balyaları ve büyük metal çöp sakladıkları tahıl kokuyordu. O içeri girerken atlar ona geçti.

Soldaki son durakta durakladı ve mandalı kaldırdı. Silver Birch ona doğru yürüdü, dudakları kıpırdıyordu, ikram arıyordu, nefesi hırıltılıydı.

"Selam kızım," dedi Frankie eldivenli elini uzatarak.

Silver tahılı dağınık bir şekilde yedi, ağzına girenden çok yere döküldü. Frankie kısırağı koridora çıkardı ve hızla eyerledi, dizini kısırağın karnına bastırarak kolanı sıkmasına yardımcı oldu.

Çok geçmeden Frankie ve Silver patikalara çıkmış, sisin içinde dörtnala koşuyorlardı. Silver'ın sesi kesilmeye başladığında, Frankie kısırağı önce tırısı, sonra da yürüyüşe yavaşlattı. Yavaşça eve yürüdüler, sabit ve sakinleştirici bir tempoda tepiniyorlardı.

Ahıra döndüğünde atları besleyip suladı, Silver'ı dışarı çıkardı ve küçük yatakhaneye geri döndü. Sabahın erken saatlerinde güneş ışığı tarlaları ıslatıyordu. Sol tarafta dik çatısı, geniş ve davetkâr sundurması ve beyaz badanalı ahşap kenarlarıyla Ethel'in babasıyla birlikte yaşadığı ana ev vardı. Sağ tarafta ise bir zamanlar çiftlik işçilerinin kaldığı yatakhane vardı. Son on sekiz ay içinde Frankie ve Barb'ın yaşadığı iki yatak odalı bir kulübeye dönüştürülmüştü. Üç kadın boya yapmayı, yıkmayı, yeniden inşa etmeyi ve ilkel tesisat işlerini öğrenmişti. Saatlerini garaj satışlarına uğrayarak ve başkalarının hurdalarını kendi hazineleri haline getirerek geçirmişlerdi. Birçok akşamı isli nehir kayası şöminenin etrafında oturup konuşarak geçirdiler. Söyleyecekleri şeyler asla bitmezdi.

Frankie birkaç basamağı tırmanıp ranzanın tek banyosuna girdi ve orada duş alıp üstünü değiştirdikten sonra iş için giyindi.

Barb daha yataktan kalkmadan o evden çıkmış ve işe doğru yola koyulmuştu.

Ameliyathanedeki on iki saatlik vardiyasının sonunda Frankie iş arkadaşlarına el salladı ve Barb'la paylaştıkları eski Ford Falcon'a atlayıp arabasına doğru yola çıktı. Şehirden ayrılırken, sekiz kanallı teybe bir John Denver kaseti taktı ve şarkı söyledi.

Arabasıyla Barb'ın çalıştığı meyhaneye gitti ve günün bu saatinde orada olan müdavimlerin eski püskü kamyonetlerinin arasına park etti. Barb'ın bisikleti kaba dış tahta duvara yaslanmış duruyordu.

İçerisi karanlık ve küf kokuyordu, yerlerde talaş vardı ve bar tabureleri yüz yıllık sadakatle kadife hissi verecek kadar yıpranmıştı.

Müşteriler.

Barb son birkaç aydır burada çalışıyordu; bu işi daha fazla sürdürmek niyetinde değildi. Ya da sık sık öyle derdi. Yakında daha üst düzey, şehre daha yakın, bahşışlerin daha iyi olduğu bir yer arayacaktı. Ama burası çiftliğe yakındı ve ona davaları için gönüllü olmak için bolca zaman veriyordu.

Şimdi barın arkasında duruyordu, bir omzunda ıslak bir bar bezi, Afro'sunun üzerinde kırmızı-beyaz-mavi pamuklu bir fular vardı. Kocaman altın halka küpeleri ışığı yakalıyordu.

Frankie bir bar taburesine yanaştı. "Hey, oradaki."

"Jed! Mola veriyorum," diye seslendi Barb. Bir dakika sonra patronu Jed ofisten çıktı ve barın arkasındaki yerini aldı.

Barb bir çift soğuk bira aldı ve arka piknik masalarından birine doğru ilerledi. Yaz geldiğinde barda kırmızı plastik tabaklarda ev yapımı tutsülenmiş barbekü satılırdı ama havalar ısınana kadar olmazdı.

Frankie birayı aldı, kapağını kapattı ve uzun bir yudum aldı, masaya yaslanıp bacaklarını uzattı. Barb'a baktı, kaşlarını çattı ve "Sorun ne?" dedi.

"Artık düşüncelerimi okuyabiliyor musun?"

"Bu yeni bir beceri değil, Barbara. Ne ?"

"Kahretsin, ben de kendimi rahatlatacaktım." İç çekti. "Senden bir iyilik isteyeceğim."

"Ne istersen. Bunu biliyorsun."

"Hepsi için," dedi Barb. "Finley, Jamie, Rye ve tüm ölenler için."

Frankie irkildi. isimlerden nadiren bahsedilirdi. Barb ve Ethel hâlâ Frankie'nin kırılğan olduğundan ve çok kolay bir şekilde tekrar kedere sürüklenebileceğinden endişe ediyorlardı ve endişelenmekte de haklıydılar. Frankie hâlâ bazen uyanıyor ve bir anlığına Rye'ın öldüğünü unutup ona uzanıyordu.

"VVAW önümüzdeki hafta Washington'da protesto için toplanıyor. Buna gerilla tiyatrosu diyorlar."

Savaşa Karşı Vietnam Gazileri.

"İlgilenmediğimi biliyorsun. Daha önce de sormuştun," dedi Frankie. "Ben yürüyüşçü değilim."

"Bu özel bir şey. Bana güvenin. Yürüyüş yapacak tek grup biz değiliz. Nixon'ın fark edeceği kadar büyük bir medya olayı yaratmak istiyoruz." Barb

onu. "Benimle gel."

"Barb, biliyorsun orayı düşünmemeye çalışıyorum."

"Biliyorum ve çabana saygı duyuyorum. Senin için ne kadar zor olduğunu biliyorum, ama onlar hala ormanda ölüyorlar, Frankie. Kaybedilmiş bir savaş için ölüyorlar. Ve sen bana Will için bir şeyler yapmamı söyledin. Ben de bunu yapıyorum."

"Sözlerimi bana geri atman hiç adil değil."

"Biliyorum, . Baktan bir durum ama biz inanan insanlarız, sen ve ben," dedi Barb. "Ne kadar hırpalanmış ve ne kadar çok şey görmüş olsak da, biz vatanseveriz."

"Artık kimse vatansever istemiyor," dedi Frankie. "Arazi dışında ordu tişörtü giyemem, yoksa yüzüme tükürürler. Ülke bizim canavar olduğumuzu düşünüyor. Ama askerlere saygısızlık etmeyeceğim."

"Protesto etmek saygısızlık değil Frankie. Biz yanlış yaptık. Ayağa kalkmak ve bir değişiklik talep etmek cesaret ister. Biz gaziyiz. Protesto ederken bizim de sesimizin duyulması gerekmez mi? *Sesimizin yüksek çıkması gerekmez mi?*"

Barb arka cebinden katlanmış bir dergi sayfası çıkardı, kırıksıklıkları düzeltti ve masanın üzerine koydu. *Playboy*'da Savaşa Karşı Vietnam Gazileri için tam sayfa bir reklamdı. Fotoğrafta Amerikan bayrağına sarılı tek başına bir tabut görülüyordu. Başlıkta "SON SAVAŞTA" yazıyordu.

ON YILDA 335,000'DEN FAZLA ARKADAŞIMIZ VIETNAM'DA ÖLDÜRÜLDÜ YA DA YARALANDI VE HER GÜN DAHA FAZLA KİŞİ ÖLDÜRÜLÜYOR. BİZCE BUNA DEĞMEZ
IT. İlanın alt köşesinde BİZE KATILIN çağrısı yer alıyordu.

Frankie gözlerini ilana dikti. Kamuoyu savaşa karşı bu kadar net bir şekilde döndüğünden beri, yaralıların ve ölenlerin sayısı giderek daha fazla bildiriliyordu. Bunu basılı olarak görmek zordu. Bu kadar çok genç adam ölerken, diğerleri hâlâ sevk ediliyordu.

Basın artık Nixon'ın istediklerini körü körüne haber yapmıyordu. Gazetecilere birliklere erişim izni verilmişti; çatışmalara tanıklık ediyor, ölümler hakkında haber yapıyorlardı. Bu hafta Avustralya'dan bir kadın gazeteci Vietnam Halk Ordusu tarafından yakalanıp esir alınan bir grup arasındaydı. Kate Webb. Artık herkes kadınların da Vietnam'da olduğunu bilmeliydi. Frankie derin bir nefes alıp verdi.

Barb, "Slim bir keresinde bana Vietnam'da bir helikopter pilotunun ortalama yaşam süresinin otuz gün olduğunu söylemişti" dedi.

"Biliyorum. Bunu ben de duymuştum. Doğru olup olmadığını bilmiyorum."

"Bunu durdurmalıyız," dedi Barb. "Biz. Bedelini ödeyenler."

Bu yanlıştı. ABD hükümetinin orduyu yüzüstü bırakması suçtu. Ama bir avuç gazi savaşı durdurmak için ne yapabiliirdi ki? Barb gibi insanlar yıllardır yürüyordu ve ne işe yaramıştı?

Protesto nafile görünüyordu. Hatta belki de vatanseverlik dışı.

Ama orada insanlar ölüyordu, helikopterlere çarpıyor, kara mayınlarına basıyor ve hiç görmedikleri bir düşman tarafından vuruluyorlardı.

En azından buna nasıl itiraz *etmezdi*?

"Tutuklanabiliriz," dedi Frankie.

"Ulusal Muhafızları çağırabilirler. Bize göz yaşartıcı gaz sıkabilirler ya da ateş açabilirler," dedi Barb ciddiyetle ve ardından ekledi: "Kent State ve Jackson'da olduğu gibi."

"İyi tarafından bakmanın yolu."

Barb, "Bu bir şaka değil," dedi. "Bu ülkeyi yöneten yaşlı beyaz adamlar korkuyor. Ve insanlar korktuklarında aptalca, çirkin şeyler yaparlar." Yakınına eğildi. "Ama onlar kendi güçlerine ve bizim korkumuza güveniyorlar. Ve her dakika, orada bir kadının oğlu öldürülüyor. Bir kızın erkek kardeşi."

Frankie yürümek istemiyordu. Vietnam'ı ve ona nelere mal olduğunu düşünmek istemiyordu. İki yıldan uzun süredir yapmaya çalıştığı şeyi yapmak istiyordu: unutmak.

Barb'ın Frankie'den istediği şey tehlikeliydi, Frankie'nin zihninde zaten tehlikeli bir şekilde dengelenmiş olan huzuru altüst ediyordu.

Korkma McGrath.

Jamie'nin sesi kafasının içindeydi. Barb haklıydı.

Frankie'nin bunu yapması gerekiyordu. Bir Vietnam gazisi olarak ve Finley, Jamie ve Rye için; yükselen muhalefet çılgınlığına sesini katmalıydı. Söylemek zorundaydı: *Artık yeter.*

"Sadece bu seferlik," dedi Frankie.

Neredeyse anında pişman oldu.

★ ★ ★

Yürüyüşten bir gün önce Frankie işine konsantre olmakta zorlanıyordu. Ameliyatlar arasında, kendisini neyin beklediği konusunda endişeleniyor, zihni saplantılı bir şekilde pek çok miting ve protestoya damgasını vuran şiddet olaylarını gözden geçiriyordu. Nixon, bir yıldan kısa bir süre önce Kent State'teki barışçıl bir protestoyu durdurmak için Ulusal Muhafızları göndermişti. Duman dağıldığında dört öğrenci ölmüştü.

ve onlarca kişi yaralandı. Sadece on bir gün sonra, Jackson State College'da düzenlenen bir savaş protestosunda polis öğrencileri vurmuştu.

Ancak gerçek şu ki, yürüyüşteki şiddetten endişe etse de, *orada* diğerkazilerle birlikte durmaktan, *ben de oradaydım* demekten daha çok endişe *ediyordu*. Son iki yıldır her fırsatta bu gerçeği saklamış, Vietnam konusu açıldığında konuyu değiştirmişti. Barb ve Ethel bile Vietnam'dan nadiren bahsediyordu; Frankie onların sessizliğinin kendisini korumak için olduğunu biliyordu ve iyi günlerde bunun yardımcı olduğunu biliyordu. Kötü günlerde ise unutamadığı için endişeleniyordu çünkü onda bir sorun vardı, bir şeyler kırılmıştı. Zamanla, hizmetini saklamak ve bunun hakkında konuşmamak utancın kök salmasına izin vermişti. Neden utandığından hiçbir zaman tam olarak emin olamadı, sadece zayıf olduğunu ya da bir şekilde kötü bir şey yaptđını, kötü bir şeyin parçası olduğunu, kimsenin hakkında konuşmak istemediği bir şey olduğunu düşündü. Belki de basitçe Amerikan onurunun gözle görülür çöküşünün bir parçası olmaktı. O bunu bilmiyordu.

Eve dönerken, bir protesto toplantısına giderken ne giymesi gerektiğini bulmaya çalıştı. Kal alarını saran bir kot pantolon, batı tarzı geniş bir kemer ve yivli beyaz bir boğazlı kazakta karar kıldı. Saçlarını ortadan ayırarak düz bir şekilde kuruttu. Son dakikada ANC rozetini aramaya başladı - kalın bir N harfinin arkasında kanatları olan piriç bir caduceus - ve onu kazağına iğneledi.

Yatak odasından çıkarak kapıyı arkasından kapattı.

Mutfakta Barb ve Ethel sessizce konuşuyorlardı. Barb eski, lekeli yorgunluk pantolonunu, siyah balı çı yakasını ve kolları kesilmiş Levi's ceketini giymişti. Vietnam'daki arkadaşlarından ve hastalarından topladığı düzinelerce iğne ve yama yeleğin önünü süslüyordu. Arkasına büyük siyah bir barış sembolü çizmişti. Bir "ONLARI EVLERİNE GETİRİN!" tabelası boyamış ve bir metre çubuğuna zımbalamıştı.

Mavi laboratuvar önlüğünü giyen Ethel kendine bir fincan kahve doldurdu. "Barb seni bu işe nasıl ikna etti bilmiyorum Frank. VVAW da en az SDS kadar cinsiyetçi," diye ekledi. "Eğer siz kızlar ortaya çıkarsanız, sizden kahve yapmanızı ve atıştırmalıkları hazırlamanızı isteyeceklerdir."

"Geride kalanlar orospuluk yapamaz," dedi Barb.

"Hayal kırıklığı yaratacak şekilde," dedi Frankie asık suratla.

    dün gece en az bir saatlerini arka bahçedeki ateş çukurunun etrafında, y n battaniyelere sarınmış bir halde oturup b g n yapacaklarını tartışarak geçirmişlerdi.

Yürüyüş. Barb, önümüzdeki birkaç gün içinde bir düzineden fazla savaş karşıtı grubun Washington'a gelmesinin planlandığını söylemişti. VVAW ilk yürüyüşü yaparak kendilerini ayırmak istiyordu. Dikkatleri üzerlerine çekmek için büyük planları vardı. Haber yayınları yapmak.

"Dikkatli ol," dedi Ethel. "Zamanında evde ol, yoksa polisi ararım."

Barb güldü. "Eğer başımız derde girerse, polisle gireriz." Frankie gözlerini arkadaşına dikti. "Bu tür yorumlar hiç yardımcı olmuyor."

"Haydi evlat," dedi Barb. "Rüzgâr gibi esiyoruz." Ethel Frankie'ye sarıldı ve "Tanrı'yla birlikte gidin kızlar. Dünyayı değiştirin." Frankie, Barb'ı arabaya kadar takip etti ve yolcu koltuğuna oturdu.

Barb arabayı çalıştırdı ve Creedence'ın müziğini açtı. Barb gülümseyerek döndü. "Hazır mısın?"

Frankie iç çekti. Sınırları gerilmişti. Bütün bunlar bir hataydı. "Sadece sür, Barbara."

★ ★ ★

D.C.'ye girdiklerinde saat gece yarısına yaklaşıyordu.

Gidecekleri yer olan Potomac Parkı, ısırl ısırl aydınlatılmış şehrin ortasında siyah bir alandı; Frankie karanlıkta oradaki buradaki çadırları seçebiliyordu. VVAW parkı işgal etmiş ve bir kamp alanına dönüştürmüştü.

"Hadi kendimize bir yer bulalım," dedi Frankie.

Barb arabayı sokağın kenarına park etti. "Çadırı bagajdan çıkar."

Caddenin karşısında, çevik kuvvet teçhizatı giymiş uzun bir polis hattı omuz omuza duruyordu.

Parka doğru giderken polislerin yanından geçerken Frankie, "Sakın bir şey söyleme," diye uyardı. "Ciddiyim. Yürüyüşten önce tutuklanmayacağım."

Barb başıyla onayladı. Büyük parkın kenarına geldiler. Hiçbir şey söylemeden -ne birbirlerine ne de diğer VVAW kampçalarına- çadırlarını kurdular, sonra da ön tarafa iki sandalye çektiler. Karanlıkta oturup yere çakılan çadır çivilerinin gürültüsünü dinlerken, farları geceyi delip geçen arabaların sayısı giderek artıyordu. Uzaktan gelen müzik seslerini ve konuşmaların sessiz vızıltılarını duydular.

"Acaba tek kadın biz miyiz?" dedi Frankie, termosundan kahve içerken. Barb iç çaktı. "Her zaman öyle değil miyiz?"

★ ★ ★

Sabah Frankie çadırdan dışarı adımını attığında kendini, çoğu kendi yaşlarında olan, yıpranmış, lekeli tulumlar, kot pantolonlar giyen ve şapkalar takan binlerce erkek gazinin ortasında buldu; bazıları barış sembolleri takıyor ve eyaletlerinin, birliklerinin bayraklarını taşıyordu. Yüzlerce araba parkın yakınına park etmişti, kapıları sloganlarla süslenmişti, Kaliforniya ve Colorado'dan gelen konvoylar. Daha fazlası çimlerin üzerine park etmişti.

O orada dururken, hırpalanmış, dövülmüş bir okul otobüsü çimlerin üzerine geldi, durdu ve kapılarını açtı. Gaziler şarkı söyleyerek otobüsten indi, "Ne işe yarar ki? Kesinlikle hiçbir şeye!"

Parkın ortasında, elinde megafon olan gür saçlı bir adam, üzerine spreyci boyayla "ARTIK YETER!" yazılmış bir kamyonetin arkasına atladı. "Silah arkadaşlarım, vakit geldi. Bugün sesimizi duyurmak için yürüyoruz, sesimizi yükseltiyoruz - ama yumruklarımızı değil, silahlarımızı değil - 'Yeter' diyoruz. *Askerlerimizi eve getirin!* Tekerlekli sandalyedeki Ron'un arkasında sıraya girin. Tek, kesintisiz bir sütun. Barışçıl olun. Adam'a bizi durdurması için bir sebep vermeyin. Gidelim!"

Adamlar yavaşça bir sütun oluşturdular, başlarında ellerinde bayraklar olan tekerlekli sandalyedeki birkaç gazi vardı. Arkalarında koltuk değnekli adamlar, yüzleri yanmış ve kolları olmayan adamlar, arkadaşları tarafından yönlendirilen kör adamlar vardı.

Barb ve Frankie parkta görebildikleri tek iki kadındı. El ele tutuştular ve Lincoln Memorial Köprüsü'nden geçen yürüyüşte kardeşlerine katıldılar.

Vietnam gazileri: bir nehir gibi yürüyor, slogan atıyor ve ellerinde pankartlar taşıyorlardı.

Onlara daha fazla adam katıldı, ileri atıldı, sloganlar atıldılar, pankartlar kaldırdılar.

Birisi Frankie'ye o kadar sert çarptı ki Frankie yana doğru tökezledi, Barb'ın elini tutmayı kaybetti ve yere düştü. "Barb!" diye bağırdı ve "Frankie!" sesini duydu ama adamlar aralarına doluştu.

Frankie kalabalığın içinde arkadaşını göremiyordu. Barb'ın duymasını umarak, "Çadırın arkasında buluşalım!" diye bağırdı.

"İyi misiniz " Bir adam onun ayağa kalkmasına yardım etti.

Gençti, sarışındı, dağınık kırmızımsı sarı sakalı ve bıyığı vardı. Kadının üst koluna tutunarak onu sabitledi. Kolları kesilmiş, yırtık, lekeli orman kıyafetleri giyyordu. Kaskının üzerine kocaman bir barış sembolü çizmişti. Diğer elinde ise VIETNAM GAZİLERİ SAVAŞA KARŞI yazılı bir pankart tutuyordu.

Protestocular ikisini de iterek ilerlemeye devam etti. "Savaşı durdurun! Onları eve getirin! Savaşı durdurun! Onları eve getirin!"

"Kenara çekilmelisiniz hanımefendi," dedi.

Biri Frankie'yi tekrar itti. Tökezledi. "Buraya yürüyüşe geldim." "Üzgünüm bayan. Bu yürüyüş gaziler için. Bir açıklama yapmaya çalışıyoruz. Umarım Beyaz Saray'daki o pislik bizi dinler ve ülkeye yalan söylemeyi bırakır."

"Ben bir gaziyim," dedi.

"Vietnam'dan," dedi sabırsızca, önüne bakarak.

"Ben de oradaydım."

"Vietnam'da kadınlar yoktu."

Tezahürat daha da yükseldi. "Savaşı durdurun! Onları eve getirin."

"Eğer benim gibi biriyle tanışmadıysanız, şanslısınız demektir. Bunun anlamı-"

"Sadece kenara çekilin hanımefendi. Bu savaşan adamlar için. Savaşta, biliyor musunuz?" Askeri tişörtler, çıplak göğüsler ve teçhizatlarla dolu hareketli kalabalığın içinde kayboldu. Uzun saçlar, afrolar ve miğferler.

Ne oluyor be?

Yani o da mı buraya ait değildi? "ORADAYDIM," diye bağırdı hayal kırıklığı içinde.

Köprüyü geçerken protestocu kalabalığın arasına karışarak ilerledi. "Savaşı durdurun!" dedi yumruğunu kaldırarak. "Onları eve getirin!" Bağırışmalar arasında sesi bir hiçti, ama bağırmaya devam etti, bağırana kadar daha yüksek sesle söyledi, Nixon'a, yönetime, Kuzey Vietnamlılara bağırdı. Bağırıkça daha da öfkeleniyordu; Arlington Ulusal Mezarlığı'na vardıklarında, kesilmiş yeşil çimlerin üzerine dikilmiş beyaz haçlar onu çileden çıkarmıştı.

Arlington Mezarlığı'nda polisler çelenk taşıyan bir grup siyah giyimli kadını durdurmak için harekete geçti.

"Onlar Altın Yıldız Anneleri," diye bağırdı biri. "Bırakın geçsinler."

"Geçmelerine izin verin, geçmelerine izin verin, geçmelerine izin verin," ilahi söyledi.

Altın Yıldız Anneleri mezarlık girişinin dışında küçük bir grup halinde duruyordu, hepsi siyahlar içindeydi ve hareketleri engellenmişti. Nereye gideceklerini bilmiyor gibiydiler. Hiçbiri çiçek çelenklerini düşürmedi.

Altın Yıldız Anneleri, oğullarını Vietnam'da kaybetmiş kadınlar, oğullarının mezarlarına çelenk koyma fırsatından mahrum bırakılmışlardı. Annelerden biri başını kaldırdı, yanakları gözyaşlarıyla kaplanmıştı ve Frankie'nin bakışlarıyla karşılaştı.

Bu ona annesini ve kardeşinin kaybını düşündürdü. Finley'i kaybetmek ailelerini yok etmişti.

Polisler Altın Yıldız Annelerini oğullarının mezarlarından uzaklaştırmaya nasıl cüret ederler?

Yürüyüşçülerin havası değişmişti. Frankie öfkeyi, kızgınlığı hissetti. Frankie de onun sesine eşlik etti. "Onları içeri alın."

"Lanet olsun, hayır, savaşınızı istemiyoruz!"

Bir helikopter kalabalığın üzerinde tehditkâr bir şekilde uçuyordu. Frankie tanıdık *thwop-thwop-thwop* sesini duydu ve ölen tüm adamları düşündü. Ve helikopterlerin silahları olduğunu biliyordu.

"Onları eve getirin!" diye bağırdı. "Savaşı bitirin!"

★ ★ ★

İki gün sonra Frankie ve Barb, yüz binlerce protestocu ara sokaklardan, parklardan, köprünün karşısından bir araya gelerek şehre akın ederken başkente geri döndüler; artık sadece gaziler değillerdi. Üniversite öğrencileri, profesörler, ülkenin dört bir yanından gelen kadın ve erkekler. Bebek arabası iten kadınlar, omuzlarında küçük çocukları olan erkekler.

VVAW yürüyüşünün yapıldığı gün Altın Yıldız Annelerinin oğullarının yasını tutmalarına izin verilmemesi Amerika'daki tüm haber programlarında gösterilmişti. Bu olay, Amerika'nın Vietnam konusunda ne kadar yanlış olduğunu mükemmel bir görsel hatırlatıcısı haline gelmişti: Annelerin oğullarının mezarlarını ziyaret etmelerine izin verilmiyordu. Savaşın yok ettiği, savaş alanında parçalanan ve evde unutilan erkekler.

Bu yanlıştı.

Frankie'ye kız arkadaşları, Finley ve Jamie tarafından ahlaki değerlerine bağlı olmadığı yeterince sık söylenmişti ve bu doğrudu. İçten içe hâlâ gençliğinde olduğu gibi iyi bir Katolik kızdı. İyiye ve kötüye, doğruya ve yanlışla, Amerika rüyasına inanıyordu. Bu savaşın yanlışlığını görmezden gelmeyi seçerse kim olurdu?

Bugün yine Barb'la birlikte Anayasa Caddesi'nde, bu daha büyük, daha öfkeli kalabalığın bir parçası olarak duruyordu; ellerinde pankartlar taşıyan, tekerlekli sandalyedeki gazilerin öfkeyle yumruklarını kaldırdığı devasa bir insan denizinin içinde iki kadın. Washington'da bir hafta içinde yapılan bu ikinci yürüyüşe düzinelerce savaş karşıtı grup katılmıştı; bu büyük bir protesto olacak, günlerce sürecek, Beyaz Saray'ı ve Kongre Binası'nı dolduracak bir savaş karşıtı duygu dalgası olacaktı. Tüm bunlar haber ekipleri tarafından çekilecek ve Amerika'daki her oturma odasına yayınlanacaktı.

Barb tabelasını kaldırdı. "ASKERLERİ ŞİMDİ EVLERİNE GETİRİN!" yazıyordu.

Savaşa Karşı Vietnam Gazileri, asker kıyafetleri, yamalı jean ceketleri ve şapkalarıyla kolayca tanınabiliyordu ama binlerce başka protestocu da vardı: Hippiler ve üniversite öğrencileri, takım elbiseli erkekler ve elbiseli kadınlarla birlikte duruyordu. Rahibeler, rahipler, doktorlar, öğretmenler. Nixon'dan savaşı durdurmasını talep etmek isteyen sesi olan herkes.

Frankie ve Barb yürürken el ele tutuştular ama bu kez riskleri daha iyi anlıyorlardı ve ayrılırlarsa yerel bir otelde buluşmak üzere . Barb elindeki işareti havaya kaldırıp "Onları eve getirin, onları eve getirin!" diye bağırdı.

Yürüyüşçüler Kongre Binası merdivenlerinde durdular ve omuz omuza vererek birbirlerine kenetlendiler. Erkekler seslerini ve pankartlarını yükselterek "Savaşı durdurun! Onları eve getirin!" diye bağırırken, televizyon haber ekipleri her şeyi filme aldı.

Uzun saçlı, asker kıyafeti giymiş bir adam öne çıktı ve bir tek başına durdu. Kalabalık sessizliğe gömüldü.

VVAW grubunu bir beklenti dalgası sardı ve ardından protestocu kalabalığın arasından havada bir şey uçtu, barikatın üzerinden süzüldü ve bir güneş ışığında parıldayan bir *çınlamayla* Kongre Binası merdivenlerine indi.

Bir savaş madalyası.

Gaziler teker teker öne çıktılar, tek başlarına durdular, madalyalarını göğüslerinden söktüler ve çınlayarak basamaklara fırlattılar. Mor Kalpler, Bronz Yıldızlar, İyi Hal Madalyaları, künyeler. Bazıları basamaklara çarptı ve kalabalığın ani sessizliğinde tıngırdadı. Barb Frankie'yi bıraktı,

kalabalığın önüne doğru ilerledi ve üsteğmeninin parmaklıklarını merdivenlere fırlattı.

Kasklı, plastik kalkanlı, çevik kuvvet polisler düdük sesleri arasında geldi. Kalabalığa saldırdılar, protestocuları sürüklemeye başladılar.

Kalabalık dağıldı; sokakları kargaşa doldurdu.

Frankie'nin ayakları yerden kesildi, sert bir şekilde düştü. O karmaşada küçük bir top gibi kıvrıldı ve yuvarlanarak kendini hem protestoculardan hem de polisten korumaya çalıştı. Zincir tellerle çevrili barikata doğru ilerledi ve nefes nefese, morarmış bir halde orada yattı. Göz yaşartıcı gaz havada süzülüyor, Frankie'nin gözlerini yakıyor ve zar zor görebilene kadar görüşünü bulanıklaştırıyordu.

Ne kadar süre orada yattı, gözlerini kırıştırdı, gözleri yanıyordu? Bilmiyordu.

Yavaşça ayağa kalktı, odaklanmaya çalıştı. Cadde çevik kuvvet kıyafetli polislerle doluydu, protestocuları sürüklüyorlardı, arabalar korna çalarak uzaklaşıyordu, haber minibüsleri de onları takip ediyordu.

Yarı kör olan Frankie tökezleyerek ilerledi, az önce gördüğü her şeyi, bunların derin ve mutlak yanlışlığını tam olarak kavrayamıyordu. Sokak sigara izmaritleri, protesto broşürleri, kırık tabelalar, yırtık askerlik kartlarıyla doluydu.

Kongre Binası'nın merdivenlerinde, geçici tel örgülerin arkasında yüzlerce madalya güneş ışığında parıltıyordu. Her birine çok pahalıya mal olmuş madalyalar protesto amacıyla çöpe atılmıştı.

Yalnız bir polis onları toplamaya başladı. Onlara, uğruna kanlarını akıttıkları madalyalara ne olacaktı?

Frankie tel örgüleri tutup sertçe salladı. "Sakın onlara dokunma!"

Bir adam onu kolundan yakaladı. "Yapma," dedi. "Seni tutuklayacaklar."

Kurtulmaya çalıştı. "Umurumda değil." Birdenbire öfkeleni. Amerikan hükümeti nasıl olur da kendi vatandaşlarına bunları yapar; annelerin şehit oğullarını onurlandırmasını engeller, havaya fırlatılan bir madalyanın anlamını görmezden gelir? Gözlerini tekrar sildi, görüşünü netleştirmeye çalıştı. "O madalyalara dokunmalarına izin verilmemeli."

"Veterinerler demek istediklerini anlattılar. Hem de çok iyi bir şekilde," dedi adam. "Bu görüntü insanların aklında kalacak: tekerlekli sandalyedeki bir gazinin Purple Heart'ını fırlatıp atması? Çok güçlü, dostum."

Frankie geri çekildi, kolunu kurtardı. Onu durduran adam beklediği gibi biri değildi. Her şeyden önce, çoğu kişiden daha yaşlıydı.

Protestocularıdan, Vietnam gazilerinin çoğundan daha yaşlı olduğu kesindi. Uzun koyu renk saçları neredeyse omuzlarına kadar kat kat dökölüyordu ve gri saçları . Kalın bir bıyık üst dudağını kaplıyordu. Yuvarlak John Lennon güneş gözlükleri takmıştı ama buna rağmen gözlerinin ne kadar yeşil olduğunu görebiliyordu.

"Vietnam gazisi misin?" dedi, tekrar sakinleşmeye çalışarak. Tüm bunlar onu üzmüş, hissetmek istemediğı duyguları ortaya çıkarmıştı. Geri çevirmek zorundaydı. Hem de hızlıca. Vietnam duygularını kaybetmek asla iyi bir şey değildi.

"Hayır. Sadece savaşa karşı olan biri. Henry Acevedo." Elini uzattı.

Dikkati dağılmış bir şekilde salladı. "Frankie McGrath. Vietnam'da bir oğlunuz var mıydı?"

Güldü. "Ben *o kadar* yaşlı değilim. Seninle aynı sebepten buradayım: yeter artık demek için."

"Evet. Evet. Teşekkürler, Henry." Frankie uzaklaştı.

Henry de onun yanına düştü.

"Bu protestoların bir işe yarayacağını düşünüyor musunuz?"

diye sordu. "Denemek zorundayız" diye cevap verdi.

Evet, diye düşündü Frankie, *bu doğru*. Bugün polis tarafından götürülen insanları görmüşü, birçoğunun savaşmadığı bir savaşı protesto etmek için özgürlüklerini riske atıyorlardı. Siviller, Amerika'nın en temel hakkı olan hükümetlerini protesto etme haklarını kullandıkları için tutuklanıyorlardı; Kent State'te ve Jackson'da bu yüzden vurulmuşlardı.

Protesto etmenin, yürümenin ve pankart açmanın değişimi gerçekten etkileyip etkilemeyeceğini bilmiyordu ama Amerika'nın Vietnam'da demokrasiyi korumadığını ya da komünizmle savaşmadığını ve kesinlikle kazanmadığını kesinlikle biliyordu. Nihayetinde bir hiç uğruna çok fazla hayat kaybedilecekti.

"Sana bir içki ısmarlayabilir miyim?" Henry sordu.

Frankie yaşlı adamın yanında olduğunu neredeyse unutmuştu; kendi geçmişinin vahşi doğasında kaybolmuştu. Birlikte neredeyse iki blok yürümüşlerdi. Durdu ve ona baktı.

Uzun, vahşi saçlar, parlak yeşil gözler, hüznü ima eden çizgiler, birden fazla kez kırılmış gibi görünen bir burun. Yıpranmış, solmuş bir Levi's, Rolling Stones tişörtü. Sandalet. Berkeley'deki bir felsefe profesörüne benziyordu.

"Neden?"

Omuz silkti. "Neden olmasın? Sanırım kendimi... eksik hissediyorum. Bunu izlemek çok zordu."

Hangi adam *yoksun* kelimesini kullandı?

"Felsefe profesörü müsünüz? Ya da bir sörfçü, belki?"

"İyi tahmin. Psikiyatrist. Ve evet, sörf yapıyorum. La Jolla'da büyüdüm. Orası Güney Kaliforniya'da."

Frankie gülümsedi. "Ben bir Coronado Adası kızıyım. Kardeşimle birlikte Trestles ve Black's Beach'te sörf yapardık."

"Dünya küçük."

Frankie onunla arasında bir yakınlık hissetti. bir sörfçü olması, Trestles'i tanınması ve burada, içinde yer almadığı bir savaşa karşı durması hoşuna gitmişti. "Bir içki içebilirim. Hay Adams'ta kız arkadaşım ile buluşmam gerekiyordu. Ayrıldık."

Birlikte dönerek otele doğru ilerlediler.

Caddenin karşısında, üzerinde UNUTULMALARINA İZİN VERMEYİN yazan bir pankartın altına küçük bir masa yerleştirilmişti.

Masada, savaş karşıtı broşür yığınlarının arkasında, katlanır sandalyelerde oturan iki uzun saçlı, asi favorili adam vardı. "Hey, bayan, bir bileklik alıp bir savaş esirinin eve dönmesine yardım etmek ister misiniz?"

Frankie masaya doğru yürüdü ve gümüş metal bileziklerle dolu bir karton kutuya baktı.

"Tanesi beş dolar," dedi masanın arkasındaki adam.

Frankie bileziklerden birini çıkardı. İnce gümüş bir kelepçeydi.

MAJ ROBERT WELCH 1-16-1967 kazanmış.

Çocuklardan biri, "Biz bir öğrenci örgütüyük," dedi. "Para topluyoruz. POW/MIA Aileleri Birliği ile birlikte çalışıyoruz. Bu yeni bir organizasyon."

"Aileler Birliği mi?" Frankie sordu.

"Çoğunlukla donanma eşleri, kocalarını eve getirmek için savaşıyor. Bu çabaya katılmak isterseniz, önümüzdeki hafta şehirde bir bağış toplama etkinliği var. İşte broşür. Bağışa ihtiyaçları var."

Frankie broşürü aldı, adama on dolar verdi ve bileziği yerine koydu. üzerinde.

O ve Henry otele doğru yürüdüler, endişeli görünen bir kapıcının yanından geçtiler.

Onları durdurmaya hazır görünüyordu ama durdurmadı. Alt kata indiler, bodrum katındaki seksi bara girdiler.

Yönetim kararları martini içen erkekler tarafından alınıyordu. Arka tarafta bir loca seçtiler; adam bira, kadın cin martini söyledi. Önlerindeki masanın üzerinde Başkan Nixon'ın karikatürü olan bir çift bardak altlığı vardı. Frankie ellerinin titrediğini fark etti ve bir sigara yaktı.

Barmen ev yapımı patates cipsiyle dolu küçük bir kase getirdi.

İçkisini yudumladı, bu da ellerindeki hafif titremeyi hafifletmeye yardımcı oldu. Gözleri hâlâ acıyordu ama görüşü açılmıştı. Aralarında sigara dumanı dolaşıyordu. Burada da birileri puro içiyordu.

"Vietnam'da kimi kaybettiniz?" Henry sordu.

Bardağını yere bıraktı. Adamın ona bakışında bir şey vardı, sessiz bir şefkat, belki de alışık olmadığı derinlikte bir ilgi. "Uzun bir liste."

"Bir kardeş mi?"

"O ilkti. Evet. Ama. başkaları da vardı."

Başka bir şey söylemedi ama de kaçırmadı. Onun çoğu insandan daha fazlasını gördüğüne dair bir his vardı içinde. Sessizlik sinir bozucu bir hal almıştı.

"Oradaydım," dedi yumuşak bir sesle ve bu itirafıyla kendini şaşırttı.

"İğneyi görüyorum," dedi. "Senin caduceus'un. Kanatlar. Sen bir hemşiresin. Senin gibi kadınlar hakkında hikâyeler duymuştum."

"Nasıl? Kimse savaş hakkında konuşmuyor. En azından orada olan hiç kimse."

"Muayenehanemde birkaç veterineri tedavi ediyorum. Çoğunlukla alkolikler, bağımlılar. Kabus görüyor musun Frankie? Uyumakta zorluk çekiyor musun?"

Frankie cevap veremedi - saptırarak - Barb nefes nefese ortaya çıktı. Kabine girdi ve Frankie'ye sertçe çarptı. "Madalyaları fırlatışımızı gördün mü? Bu haberlere çıkacak." Elini barmene doğru kaldırdı ve "Rom ve kola" diye bağırdı.

Henry çoktan kabinden kayarak çıkmış, ayağa kalkmıştı. Frankie'ye baktı. "Seninle tanıştığıma memnun oldum, Frankie. Seni nasıl bulabilirim?" diye sordu Barb'ın duyamayacağı kadar alçak sesle.

"Üzgünüm, Henry. Bulunmaya hazır olduğumu sanmıyorum."

Nazikçe omzuna dokundu. "Kendine iyi bak." Bu sözlerle bir ağırlık verdi mi?

"Kimdi o?" Barb bir patates cipsine uzanarak sordu. "Babanın arkadaşlarından biri mi?"

"O kadar da yaşlı değil," dedi Frankie, taktığı yeni gümüş bileziğe bakarak. Bir parmak ucuyla oymanın izini sürdü. Binbaşı, Frankie Vietnam'a gitmeden üç ay önce kaybolmuştu. O Fort Sam Houston'dayken, görev yapacak kadar öğrenememişti.

Kaç tane savaş esiri vardı? Ve neden hiç haberlere ?

"Frankie?" Barb içkisini bitirirken, "Ne oldu?" dedi. "Ne oldu? Anılar mı? Konuşmaya ihtiyacın var mı?"

Frankie başını kaldırdı. "Yürüdüğümüze sevindim. Sen haklıydın."

Barb gülümsedi. "Kız arkadaşım, ben her zaman haklıyım. Bunu artık biliyorsun." "Ama bence daha fazlasını yapabiliriz."

OceanofPDF.com

Yirmi Dört

Frankie tekrar, "Bana borçlusun," dedi.

Barb, çam tahtalarıyla kaplı küçük oturma odalarında, üzerinde sadece külotu ve sütyeniyle duruyordu. Eski siyah-beyaz televizyonları arkalarında sessizce uğulduyordu; Hugh Downs, Nixon yönetiminin üç gün içinde on üç bin savaş karşıtı protestocuyu tutukladığını söylüyordu. Altın Yıldız Anneleri ve atılan madalyaların görüntüleri oval ekranı doldurdu; ardından Ulusal Muhafızların silahsız öğrencileri öldürdüğü Kent State'ten görüntüler geldi. "Yürüyüşe katıldığınız için memnunsunuz."

"Öyleyim. Savaş esirlerini eve getirmek için düzenlenen bağış gecesine gittiğimize memnun olacaksın. Ben senin yolundan gittim. Şimdi sen de benimkini takip etmelisin."

"Neden gitmek istiyorsun ki? Sen donanma eşi değilsin."

"Olmam gerekiyordu," dedi Frankie nazıkçe. "Ve Fin için. Onu bir kafeste unutulmuş bir halde hayal edemiyorum. Neden gitmek istemiyorsun?"

"Donanma eşleri. Ve külotlu çoraplar. Yıllardır giymediğimi biliyorsun."

"Külotlu çorabın içine girip diğer kadınlarla yemek yiyebilirsin. Ben de Sonra sana rom ve kola alırım."

"Bir taneye ihtiyacım olacak."

Frankie annesini gururlandıracak bir şekilde giyinmişti: lacivert örgü bir pantolon takım. Ceketin altına, büyük, sivri yakalı, cesur geometrik desenli bir bluz giymişti. Saçlarını ortadan ayırarak geriye doğru topladı ve at kuyruğu yaptı.

Frankie donanma eşlerini bilirdi. Coronado onlarla doluydu. Kocalarının rütbelerine göre katı bir sosyal hiyerarşi sürdürdüklerini biliyordu. Frankie onların hâlâ birbirlerine kartvizit verdiklerini öğrense şaşırılmazdı. Ama bunların hiçbirini Barb'la paylaşmamıştı.

11:50'de o ve Barb (siyah mini etek, siyah balıkçı yaka ve siyah diz çizimleri giymişti) Hay Adams Otelinin önünde durdular. Protestocular otelin önünden geçerek Kongre Binası'na doğru yürüyordu. Binlercesi, hükümeti yıkmaya niyetli.

Çevik kuvvet teçhizatlı polis barikatların arkasında duruyordu. "Onlarla birlikte olmalıyız," dedi Barb. "Bugün olmaz," dedi Frankie. "Gel hadi."

Otele girdikten sonra asansöre binerek Beyaz Saray ve Washington Anıtı'nı gören çatı katına çıktılar.

Çatı katındaki restoranın içine dev bir pankart asılmıştı: UNUTULMALARINA İZİN VERMEYİN.

Frankie bir duygu ürpertisi . Unutulmuşlardı. Onun tarafından bile.

Ön girişte, iyi giyimli iki kadın öğle yemeği için bilet sattı ve bağış zarfları dağıttı.

Frankie iki bilet aldı ve Barb'ı öğle yemeğine götürdü. Oda ona Coronado Golf ve Tenis Kulübü'nü hatırlattı: beyaz masa örtüleri, porselen tabaklar ve gümüş takımlar. Odanın önünde mikrofonlu bir podyum duruyordu.

Elbiseli ve pantolonlu kadınlar birbirleriyle konuşarak odaya girdiler. Birkaçı masadan masaya dolaşıyordu. Muhtemelen subay eşleriydi. O ve Barb iki boş koltuk bulup oturdular. Bir garson hemen onlara şarap doldurdu.

"Gördün mü?" Frankie dedi ki. "O kadar da kötü değil."

Oda yavaş yavaş doldu. Garsonlar masadan masaya dolaşarak her konuğa kırmızı dolmalık biber içinde ton balığı salatası servis ediyordu.

Peygamber çiçeği mavisi örgü elbise giymiş ince sarışın bir kadın kürsüye çıkarak, "Merhaba, Donanma eşleri ve dostları. Ulusumuzun başkentine hoş geldiniz. Ben San Diego'dan Anne Jenkins. Kocam Komutan Mike Jenkins, şu anda Hanoi'deki Hoa Lo Hapishanesinde savaş esiri olarak tutuluyor. Birkaç eş arkadaşımınla birlikte, savaş esirlerimizin evlerine dönmelerine yardımcı olmak için hem zaman hem de para bağışı aramak üzere buradayım."

Oda sessizliğe gömüldü. Çatallar yere bırakıldı.

"Bazılarınızın bildiği gibi, birçoğumuz yıllardır bu mücadeleyi sürdürüyoruz. Nixon yönetiminden gelen bilgiler en iyi ihtimalle kalitesiz ve eksik. Ordunun *kayıp* ve *ölü* raporları güvenilirmezdir. Jane Adon'un kocası 1966'da vuruldu. Hükümet ona önce çatışmada öldüğünü söyledi ve kalıntılarının 'kurtarılamaz' olduğunu bildirdi. Onun için bir cenaze töreni düzenledi. Hepimiz onun için yas tuttuk. Ve sonra, altı ay önce, kocam mektubunda son zamanlarda gördüğü mükemmel gün ışığından bahsetti. Adon'un teknesinin adı buydu. Bunun onun hayatta ve Hanoi Hilton'da olduğu anlamına gelebileceğini düşünüyoruz. Ama sorarım size, şimdi çocuklarına ne söyleyecek?

"Bu kabul edilemez. Ve Jane yalnız değil. Geçen yıl Senatör Bob Dole ile görüştüm. 1970 yılında çoğu senatörün MIA ya da POW'un ne anlama geldiğini bile bilmediğini itiraf etti. Bunu bir düşünün. Geçen yıl ülkemizi yöneten insanlar halindeki bir ülke- kayıp askerin ne anlama geldiğini bilmiyorlardı. Neyse ki, kendisi de gururlu bir gazi olan Bay Dole bizim tarafımızda ve nihayet gidişatın bizim lehimize döneceğini umuyoruz. Bu kadar sessizlik yeter, bu kadar kibarca bilgi istemek yeter. Bu kadar hanımefendi olmak yeter. "Sadece" eş olmak. Asker aileleri ve eşleri olarak güçlü ve gururlu bir şekilde ayağa kalkmanın ve cevaplar *talep* etmenin zamanı geldi. D.C.'de boş bir binada merkezimizi kurduk ve çoğumuzun yaşadığı San Diego'da yer arıyoruz. Amacımız Vietnam'daki her Amerikan savaş esirinin ismini bulmak ve onları eve getirmesi için hükümete baskı yapmak. Hapisteki kocalarımızın yardımıyla bir isim listesi topluyoruz. Şu anda Hoa Lo'daki tüm mahkumları tanıdığımıza inanıyoruz. Tek bir amacı olan siyasi bir makine haline gelmek istiyoruz: Bu ülkedeki herkesin Vietnam'da kafeslerde tutulan askerlerden haberdar olmasını sağlamak."

"Nasıl?" diye sordu biri.

"Mektuplar yazarak ve röportajlar vererek başlıyoruz. Kayıp kocalarımızı anlatılması gereken bir hikaye haline getirin. Cesur çocuklarımızı eve getirmek için kim mektup yazmak ister?"

Alkışlar. Kadınlar ayağa kalktı, alkışladı.

Anne gürültünün kesilmesini bekledikten sonra, "Teşekkür ederim. Tanrı sizi korusun. Eğer mektup yazamıyorsanız, lütfen davamıza cömertçe bağışta bulunun. Bunu gerçekleştireceğiz hanımlar. Bizim gözetimimizde daha fazla sessizlik olmayacak. Onların unutulmasına izin vermeyeceğiz."

Anne başını salladı ve her masada durup selam vererek kürsüden ayrıldı. Sonunda Frankie'nin masasına geldi ve orada durakladı.

Masadaki kadınlardan biri "Bu harikaydı Anne," dedi. "Teşekkür . Tanrım, topluluk önünde konuşmaktan nefret ediyorum." Anne Barb'a baktı, sonra da

Frankie. "Hoş geldiniz hanımlar. Siz donanma eşleri misiniz?"

"Vietnam'da ordu hemşiresiydik," dedi Frankie. "Üsteğmen Frankie McGrath ve Barb Johnson."

Masadaki kadınlar sessiz bir ses tonuyla "Tanrı sizi korusun," dediler.

Anne, "Hepimiz aldıkları tıbbi yardım sayesinde evlerine dönen denizciler tanıyoruz. Siz D.C.'den misiniz?"

"Georgia," diye yanıtladı Barb.

"Coronado Adası, hanımefendi," dedi Frankie.

"Coronado mu?" Anne ona bakarak, "Coronado mu?" dedi. "Frankie McGrath. Sen Bette ve Connor'ın kızı mısın?"

Frankie, "Suçlu olduğu ," dedi.

Anne gülümsedi. "Annen ne kadar sevimli bir kadın. Kardeşinizin ölümünden sonra bile yorulmak bilmeyen bir bağış toplayıcısı. Bette ve ben birkaç yıl önce bir güzelleştirme komitesine başkanlık ettik. Kimse daha iyi bir etkinlik yapamaz. Felç geçirdiğini duyduğumda çok üzıldüm."

Frankie kaşlarını çattı. "Onun neyi?"

"Onun felci. Bu için bir hatırlatma, değil mi? Trajedi bir anda gelebilir. Ve zaten çektiğiniz onca acıdan sonra. Lütfen babanıza dualarımda olduğunu söyleyin."

★ ★ ★

Beyaz ışığın parlak parıltısı altında, Frankie rahatsız bir sandalyede oturmuş, Dulles Havaalanı'nın yoğun pistlerine bakıyordu. Hoparlörlerden bir dizi kayıtlı anons duyuluyordu ama bunlar onun için sadece gürültüden ibaretti. Buradaki insanların karışımı Amerika'daki keskin bölünmenin bir mikrokozmosuydu - yırtık kotlar ve parlak tişörtler giymiş uzun saçlı çocuklar, savaştan eve dönen askerler, her iki tarafla da göz teması kurmamaya çalışan sıradan insanlar.

Frankie son yirmi dört saat içinde evi onlarca kez aramıştı ama bir kez bile kimse telefonu açmamıştı. Mesaj bırakma imkânı yoktu, bu yüzden son yirmi dört saat içinde ilk kez babasının ofisini aradı.

ve babasının sekreterinden annesinin hastanede olduğunu öğrendi. On dakika sonra, eşyalarını toplamış ve eve uçmaya hazırıldı.

Uçuş kapısında, makrome el çantasını karıştırıp bir sigara buldu ve yaktı.

Babası nasıl olur da onu arayıp bu korkunç haberi vermezdi? Onu aileden dışladığının bir kanıtı daha.

Uçağını çağırdıklarında sigarasını söndürdü, eski seyahat çantasını bir omzuna attı ve uçağa bindi.

Kendi sırasında, sigara içilen bölümde, koridordaki koltuğuna oturdu.

Hostes, kırmızı-mavi mini etekli üniforması, ona uygun şapkası ve ayakkabılarıyla geldiğinde, Frankie buzlu bir cin sipariş etti. "Duble olsun."

★ ★ ★

Frankie daha önce hiç tıp merkezine gitmemişti. San Diego'da bir tepenin zirvesine yerleştirilmiş etkileyici beyaz bir binaydı: ışıltılı bir cam ve taş mimari mücevher. Finley'nin öldüğü yıl inşa edilmeye başlanmıştı.

Taksisi hastanenin önünde durduğunda gece olmak üzereydi. İki katlı dış pencere duvarı ve kıvrımlı iç pencere duvarıyla aydınlık lobiye adım attı. Palmiye ağaçları, beyaz duvarlar ve gümüş metal pencere çerçevelerinin aksine uzun ve canlı duruyordu.

Lobide modern, rahat görünümlü pas rengi sandalyeler vardı ve Mayıs ayının bu Salı akşamında bunların çoğu boştu. Köşedeki televizyondan *The Beverly Hillbillies* dizisinin bir bölümüne ait güldürücü bir parça duyuluyordu.

Frankie ön masaya doğru yürüdü; masanın arkasında uzun boylu, kemikli yüzlü, yuvarlak gözlüklü ve parlak kırmızı rujlu bir kadın oturuyordu. İsim etiketinden Karla olduğu anlaşılıyordu.

"Merhaba, Karla," dedi Frankie. "Bette McGrath'ı görmeye geldim." Karla bir dizi kâğıda baktı. "Sadece aile."

"Ben onun kızıyım."

"Tamam. Yoğun bakımda. İkinci katta. Hemşire istasyonu asansörün solunda."

"Teşekkür ederim." Frankie asansörlere yöneldi ve ikinci kata çıktı.

Yoğun bakım ünitesi Frankie'nin çalıştığı Virginia'daki hastanenin yoğun bakım ünitesinden daha yeni ve daha aydınlıktı ama aynı camlı odalar dizisiydi; hemşireler odadan odaya dolaşıyor, aile üyeleri kapı önlerinde toplanmış, endişeli bakışlarla birbirlerine kırılğan gülümsemeler sunuyorlardı.

Hemşire istasyonunda durdu, annesini sordu ve 245 numaralı odaya yönlendirildi; annesini cam duvarlı bir odada bir yatakta yatarken buldu, kendisi için nefes alan bir vantilatöre bağlıydı. Çapraz beyaz kayışlar solunum ve beslenme tüplerini yerinde tutuyordu. Yatağın metal korkulukları her iki tarafta da yukarıdaydı ve yatağın başı hafifçe yukarı doğru eğikti. Bembeyaz bir yastık annemin başını çevreliyordu.

Etrafında vınlayan, bipleyen, renk grafikleri gösteren makineler duruyordu.

Frankie keskin bir nefes aldı; annem elli iki yaşındaydı ama yaşlı, zayıf ve bitkin görünüyordu.

"Hey, anne." Yavaşça yatağa yaklaştı, annesinin dosyasını kolundan çıkardı ve okudu. *İnterkraniyal kanama. Solunum yetmezliği.*

Koluna geri koydu. "İstatistikler umurumuzda değil, değil mi anne? Sen güçlüsün. Biliyorum öylesin."

Annesinin solgun, mavimsi tenine, çökmüş yanaklarına ve kapalı gözlerine baktı.

Frankie solunum cihazının sesini kesmek ve annesinin göğsünün doğal yükselişini ve alçalışını hayal etmek istedi ama kendini kandıramayacak kadar çok eğitim almıştı. Solunum cihazına bağlı inme hastalarının genellikle ilk birkaç hafta içinde öldüğünü biliyordu.

Parmak eklemlerinin arkasını annemin yumuşak, sıcak alnına sürttü.

Ayak seslerini duydu ve bakmadan burada kimin olduğunu anladı.

Babası. Bir zamanlar ona Fıstık diye seslenen, onu omuzlarında taşıyan ve kolları ağrıyana kadar şakacı bir şekilde havaya fırlatan adam. Gurur duymak için savaşa gittiği adam.

Kapıda durakladı.

Frankie yukarı baktı.

Sanki ne yapması gerektiğini düşünüyormuş gibi uzun bir süre ona baktı ve sonra yavaşça ilerleyerek yatağın diğer tarafındaki yerini aldı. Parmakları yatağın demirine sıkıca sarılmıştı. Mayıs ayında bile dolaşmaktan, alttaki inşaatı denetlemekten ne kadar bronzlaşmış olduğunu gördü.

sıcak Güney Kaliforniya güneşi. Parlak mavi polyester bir gömlek, yanlış iliklenmiş ve bej renkli polyester bir pantolon giymişti. Geniş, sıkılmış kemeri kilo verdiğini ima ediyordu.

"Beni aramadın," dedi.

"Arayamazdım."

Adamın sesinin nasıl çatladığını duydu ve onu aramaktan alıkoyanın öfke değil, korku olduğunu anladı. "Ne zaman oldu bu?"

"Birkaç gün önce. Baş ağrıyordu," dedi usulca, zar zor tanıdığı bir sesle. "Ona şikayet etmeyi bırakmasını söyledim."

Frankie'ye baktığında gözleri acıyla doldu. "Bunu atlatacak, baba."

"Öyle mi düşünüyorsun? Yani, sen bir hemşiresin. Bilmen gerekir." Frankie, "O sert biri," dedi.

"Evet."

"Artık sadece üçümüz varız baba," dedi.

Finley'i kaybettiklerini, içlerinden herhangi birinin bir anda kaybolabileceğini hatırlattığında gözleri yaşararak başını kaldırdı, sen ise uzaklara baktın, nefes aldın, kızgın kaldın.

"Kalacak mısın?" diye sordu.

O da bunu hissetti. Onlar bir aileydi. Aralarındaki bağ ne kadar yıpranmış ve hırpalanmış olsa da, güçlü bir çekirdeğe sahipti, tutunabileceğiniz bir şeydi. "Elbette," dedi Frankie.

★ ★ ★

Sonraki iki gün boyunca Frankie annesinin yanından nadiren ayrıldı. Tüm vardiyalarda çalışan yoğun bakım hemşireleriyle arkadaş oldu ve sabah geldiğinde onlara çörek getirdi. Saatlerce annesinin başucunda oturdu, yüksek sesle kitap okudu, aklına gelen her şey hakkında konuştu, ellerine ve ayaklarına losyon sürdü. Babası kalabildiği kadar kalıyordu ama burada olmanın onun için ne kadar zor olduğunu görüyordu. Her gün birkaç saatliğine işe gidiyordu, sadece -Frankie beklemenin ve izlemenin acısından kaçmak için diye düşündü- ama sonra geri geliyor, Frankie ve annesiyle odada oturuyordu. Annesine gençlik hikâyelerini anlattı, aşklarının izlerini sürdü, ailesinin verdiği tepkilere güldü. Frankie babası hakkında daha çok şey öğrendi,

ve ailesine olan sevgisinin derinliğini daha önceki yıllarda öğrendiğinden daha iyi biliyordu, ama ikisi de bu konuda birbirleriyle konuşmuyordu.

Bugün -nihayet- yoğun bakım ekibi annemi solunum cihazından çıkaracaktı.

"Bu ne anlama geliyor?" Asansörle yukarı babam üçüncü kez sordu.

"Hazırlık testinde iyi sonuç alırsa, hayati göstergeleri sağlamsa, sedasyonu kesip onu uyandıracaklar ve solunum tüpünü çıkaracaklar."

Frankie babasının duruşundaki değişikliği gördü. Omuzları çökmüştü; adeta kendi üzerine çökmüş ve küçülmüştü.

İlişkilerinin daha önceki bir versiyonunda, elini onun elinin içine sokup hem rahatlatılabilir hem de rahatlatılabilir, ama henüz bu kadar cesur bir hareket için yeterince iyileşmemişlerdi. Frankie onun firfırlı pembe yatak odasında iki gece geçirmiş, ona iki akşam yemeği pişirmiş ve sadece annem hakkında konuşmuşlardı. Belki de o iyileşene kadar başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Uzun sessizlikler Frankie'ye kızgınlık hissettirmiyor, duygularını incitmiyordu. O üzgündü ve Frankie üzüntünün tüm nüanslarını biliyordu; sadece annem olmadan nasıl davranacağını, kim olacağını, ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çocukluğu boyunca gürleyen bu adam lokomotif raydan çıkmıştı.

Asansörün kapıları açıldı. Frankie ve babası koridorda yürüdüler, annesinin odasının penceresinin önünde durdular.

Sabah altıda yoğun bakım ünitesi nispeten sessizdi. Hemşirelerden oluşan bir ekip annemin odasındaydı, yatağının etrafında toplanmış, hazır olup olmadığını kontrol ediyorlardı.

"Ya yapamazsa..." Babam, soruyu dile bile getiremeden, dedi.

Kendi başına nefes al.

"Dua etmen için iyi bir zaman olabilir." Cam pencereye yaklaştı ve odanın içinde hemşirelerin ne konuştuğunu duymaya çalıştı.

Tepe hava yolu basıncı ... yirmi üç.

Bu iyiydi.

Hayati belirtiler.

Makinelere baktı.

Hemşireler birbirlerine başlarını salladılar. İçlerinden biri telefonu aldı ve her şeyi doktora aktardı.

Frankie hemşirenin başını sallayıp telefonu kapattığını gördü. *Onu sakinleştiriciden ayırın.*

Frankie babasının ona yaklaştığını hissetti. Neredeyse ona . İzlediler, beklediler.

Frankie pencereden annesinin göz kapaklarının titrediğini gördü. Yavaşça, yavaşça gözleri açıldı. Ünite hemşiresi hemen öksürmeye başlayan annemin tüpünü çıkardı.

"Nefes alıyor," dedi babam.

Odaya girmelerine izin verilir verilmez Frankie ve babası yatağın iki yanındaki yerlerini aldılar.

Annem yavaşça göz kırptı.

Babam onun yüzüne dokundu. "Bette, beni korkuttun." "Evet..." dedi orantısız yarım bir gülümsemeyle.

Annemin başı sağa doğru eğildi. Gözlerini Frankie'ye dikti. "Benim... kızım..." Frankie'nin gözleri yaşlarla doldu. "Hey, anne."

"Fran..." diye fısıldadı, kemikli, titreyen bir elini dokunmak için kaldırdı.

"Ne... yaptın... saçına...?"

Frankie sadece gülebildi.

★ ★ ★

9 Mayıs 1971

Sevgili Barb ve Ethel,

Coronado Adası'nın balon dünyasından merhaba.

Yazmam biraz uzun sürdüğü için üzgünüm ama bir süredir annemle inişli çıkışlı bir durumdaydık. İyi haber şu ki hastaneden çıktı. Tam hareketliliğe kavuşması biraz zaman alacak, bu yüzden yardım etmek için kalacağım. Ne kadar süreceği hakkında bir fikrim yok. Charlottesville'deki hastanedeki işimden ayrıldım. Birkaç eşyayı buraya gönderebilir misiniz?

İkinizin de benim için ne kadar değerli olduğunuzu ve sizinle geçirdiğim yılların -hem Vietnam'da hem de Virginia'da- en güzel zamanlar olduğunu bilmenizi isterim.

Müsait olduğumda seni görmeye geleceğim. O zamana kadar, sakın olun.

İkinizi de seviyorum.

F

★ ★ ★

14 Mayıs 1971

Sevgili Frankie,

Grubu dağıtıyorsun kızım ve bundan nefret ediyorum ama sanırım zamanı geldi ve bu ihtiyacım olan tekme. Atlanta'daki Breadbasket Operasyonu'na bir özgeçmiş gönderdim. Belki Jesse Jackson'la tanışırım!

Seni

özleyeceğim!

İletişimde

kalalım.

*Saki
n ol,
B*

Not: Biz aradan çıktıktan sonra Noah'ın Ethel'e evlenme teklif edeceğine bahse girerim.

★ ★ ★

Frankie annesinin kuru ellerine losyon sürdü.

"Bu... harika hissettiriyor," dedi annem kelimeleri bulmakta zorlanarak. Frankie eğildi ve annesinin kuru yanağını öptü.

Annemin gözleri fıldır fıldır kapandı. Çok kolay yoruluyordu. Ama felç geçirdikten sonraki ilk birkaç gün için bu beklenen bir şeydi. Evde, alt kattaki misafir odasına yerleştirilmiş bir hastane yatağındaydı. Sık sık hayal kırıklığına uğruyordu. Bazen bir kelimeyi bulamıyor, yanlış kelime seçiyor ya da konuşmasını sürçüyordu. Arada bir baş dönmesi nöbeti midesini bulandırıyordu.

Frankie kapıyı arkasından kapattı ve babasını oturma odasında otururken buldu. Öne doğru eğilmişti. Bir zamanlar onu şişiren şey her neyse, annesinin felciyle birlikte kaybolmuştu.

"Durumu iyi," dedi Frankie.

"Burada olman çok güzel. Annen seni özledi." "Ya sen?"

Adam başını kaldırdı, bakışlarının doğrudanlığıyla onu şaşırttı, sanki bu soruyu bekliyormuş gibiydi. "Eve geldiğinde bambaşka bir kızdın," dedi.

"Vietnam'dan sonra... bir süre mücadele ettim," dedi.

"Hepimiz öyleydik. Finley'den sonra... kendimde değildim. Nasıl yapacağımı bilmiyordum..." Omuz silktilti, üzüntüsünü ifade edecek kelimeleri bulamıyordu.

"Dün gece Virginia'ya gitmeden önce söylediklerim için özür dilerim... sana söylediklerim için," dedi Frankie. Ömrünün ardından gelen sessizlikte ayağa kalktı, koridordan yatak odasına doğru yürüdü ve seyahat çantasını karıştırdı. Finley'nin öfkeyle indirdiği fotoğrafını bulup oturma odasına geri döndü ve babasına uzattı. Çerçevesiz resmi masanın üzerine koyarak sessizce, "O kahramanların duvarına ait," dedi. "Çok üzgünüm baba."

Uzun bir süre ona baktıktan sonra ayağa kalktı. Biraz dengesizdi. Ya çok içmiş ya da çok az yemişti ya da endişe onu yine alt üst etmişti. "Benimle gel." Mutfağa gitti, duvar telefonunun yanındaki kancadan birkaç anahtar aldı ve verandaya çıktı.

Frankie onu Ocean Bulvarı'na kadar takip etti. Geniş beton kaldırımında yan yana, hiç konuşmadan yürüdüler.

"Sen gittikten sonra senin hakkında kavga ettik," dedi sonunda. Frankie buna ne diyeceğini bilemedi.

"Beni suçladı. Sana karşı nahoş davrandığımı söyledi." "Ben de bir tür kaltaktım."

"Bunu ona söyledim."

Frankie gülümseyerek kendini şaşırttı.

"Geri döneceğini biliyordu," dedi.

"Biliyor muydu? Acaba nasıl?"

"Hayat. Annelik. Yumurtlayan somonlarla ilgili bir şeyler söyledi."

Yarım blok sonra babam, önünde beyaz boyalı tuğladan bir dilek kuyusu bulunan, gri renkli, tek katlı küçük bir sahil bungalovunun önünde durdu. Bu dağınık dünyada absürd bir tuhaflık. Daha büyük, iki katlı evler bungalovu çevreliyor, onu bir oyuncak gibi gösteriyordu. Üstü açık koyu mavi bir Mustang araba yoluna park edilmişti.

"Bu kulübeyi yıkıp daha büyük bir şey inşa edecektim. Ve sonra... Virginia'ya gittiğinde, annen eve dönebileceğin bir yerin olmasını istedi. Bir gün. Bana bu kulübenin senin güvenli yerin olacağını kesin bir dille söyledi. Ayağını yere sağlam bastı. Daha önce bana böyle bir şey söylediğini hiç sanmıyorum. Ya da herhangi birine. Her neyse, bu kulübeyi

İçini boyadım ve temel ihtiyaçlarla döşedim. Annenizin tanımladığı gibi temel ihtiyaçlar. Araba benim katkım."

Elini cebine attı ve iki anahtar çıkarıp ona uzattı.

Frankie bir an konuşamayacak kadar sersemlemişti; babasına baktı, onu daha önce hiç görmediği bir şekilde gördü, çocukken İrlanda'dan ayrılıp tek başına okyanusu geçen, kendi kuşağının erkekleriyle savaşa gidemeyen, her şeye sahip olmaya alışmış bir kadına aşık olan adamın hayaletini gördü. Bir oğlunu savaşta kaybetmiş ve neredeyse karısını da kaybedecek olan adam, tek kızını nasıl karşılayacağını bilemediği için gecenin karanlığında kaçmaya göndermişti. İkisinin bu konular hakkında hiç konuşup konuşmayacaklarını merak ediyordu.

"Teşekkür ederim baba," dedi sessizce. Adam onun minnettarlığından ya da belki de sadece bununla birlikte gelen geçmişten rahatsız görünüyordu. Sokağın aşağısına baktı. "Gitmeliyim. Anneni uzun süre yalnız bırakmayı sevmiyorum."

Frankie başını salladı ve onun eve doğru gidişini izledi. Köşeyi döndüğünde, gri bungalovun beyaz boyalı tuğla dilek kuyusunun yanından geçti.

Kapının kilidini açtı ve ışık düğmesini çevirdi. İçeride, is lekeli nehir kayası şöminesi ve pötikare perdeli büyük pencereleri olan çam panelli şirin bir oturma odası buldu. Parke zeminler, oval bir bez halı, soluk su rengine yeni boyanmış bir mutfak, çiçekli bir kanep ve tek bir sandalye. Şöminenin üzerinde ipek çiçeklerle dolu bir vazo.

Evin içinde ilerledi, ilerledikçe ışıkları yaktı. İki küçük yatak odası vardı; büyük olanı, ortasında canlı bir meşe ağacının bulunduğu çitle çevrili arka bahçeye bakıyordu. Annesi odayı bir kraliçe yatak, kabarık beyaz bir yorgan ve deniz kabuğu süslemeli bir lambanın bulunduğu küçük bir komodine döşemişti.

Frankie uzun süre tuttuğu nefesini verdi. Belki de en başından beri ihtiyacı olan şey buydu. Kendine ait diyebileceği bir yer.

Yirmi Beş

O gece Frankie iyi uyudu.

Sabah yatak odasında kıyafetlerle dolu bir dolap buldu.

Essentials.

Gülümseyerek çizgili kadife pantolonunu ve dökümlü, işlemeli bir köylü bluzunu giydi ve annesiyle babasının evine gitti. "Sen... geç kaldın," dedi, tedirgin görünüyordu.

"Geç kalmadım anne," dedi Frankie, annesinin arabaya binmesine yardım ederken. Annem beceriksizce koltuğa kaydı.

"Evi çok seviyorum anne," dedi Frankie. "Nereye baksam seni görüyorum. Burayı ev gibi yapmak için ne kadar çok çalıştığını biliyorum. Orada yaşamama izin verdiğin için teşekkür ederim."

Annesi sarsılarak başını salladı, hareketlerini tam olarak kontrol edemiyordu. Frankie annesinin ne kadar endişeli olduğunu, kendini sabitlemek için koltukların arasındaki konsolu nasıl kavradığını görebiliyordu.

"Biraz baş dönmesi mi yaşıyorsun?" Frankie sordu.

Annem başını salladı, kelimeyi uzatan, yanlış şekillendiren bir şekilde "Evet," dedi. "Lanet olsun."

Frankie annesinin küfür ettiğini duyduğu zamanları bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar çok sayabiliyordu. "Zaman alacak anne. Kendine bu kadar yüklenme. Fizyoterapist yardımcı olacak ve ergoterapist de."

Annem onaylama ya da karşı çıkma anlamına gelebilecek küçük bir homurtu çıkardı; bunu söylemek zordu.

San Diego'da Frankie tıp merkezinin girişine döndü ve park etti. Annemin arabadan inmesine yardım etti ve onu sabitledi. Yürütecini kullanan ve parmak eklemleri çabalamaktan bembeyaz olan annem arabadan lobiye doğru yavaşça topallayarak ilerledi. Frankie annesini içeri aldı ve ikisini de bekleme salonuna oturttu.

"Korkuyorum," diye mırıldandı annem.

Frankie annesinin bu kelimeyi kullandığını daha önce hiç duymamıştı. "Ben buradayım anne. Yanındayım. İyi olacaksın. Sen güçlüsün."

"Ha."

Bir hemşire dışarı çıktı ve "Elizabeth McGrath?" diye seslendi.

Frankie annesinin ayağa kalkmasına yardım etti, yürüteçle lobiden geçerken onu sabitledi. Son anda döndü ve korku dolu gözlerle Frankie'ye baktı.

Frankie ona nazik bir gülümsemeyle, "İşin bittiğinde burada olacağım anne," dedi.

Annem garip bir şekilde başını salladı.

Frankie koltuğuna döndü ve oturdu. Yan tarafa uzanarak bir yığın dergiyi karıştırdı ve hâlâ Vietnam'da bulunan savaş esirleriyle ilgili bir makale buldu.

Bu ona Aileler Birliği'ni ve savaş esirlerini Vietnam'dan eve getirme arayışlarını hatırlattı. Frankie ve Barb Washington, D.C.'deki öğle yemeğine katıldıklarında San Diego'da bir ofis arıyorlardı.

Frankie ankesörlü bir telefon aramaya başladı, bir tane buldu ve bilgi hattını aradı. Operatöre "San Diego'daki Aileler Birliği'nin bir ofis numarası var mı?" diye sordu.

Bir süre sonra operatör, "Güneydoğu Asya'daki Amerikalı Tutuklu ve Kayıp Aileleri Ulusal Birliği var" dedi.

"İşte bu "

"Seni bağlayacağım."

"Aileler Birliği, ben Sabrina, size nasıl yardımcı olabilirim?" dedi bir kadın telefonda.

"Merhaba. Bağış kabul ediyor musunuz?" Frankie sordu.

Kadın güldü. "Öyle mi? Ofise gelmek ister misiniz?"

"Elbette. Biraz zamanım var." Frankie ofisin adresini yazdı ve arabasına doğru yürüdü.

Torpedo gözünde bölgenin *Thomas Rehberi*'ni buldu, adrese baktı ve arabayı sürmeye başladı.

Kasabanın karşısında, şirin bir ara sokakta, bir zamanlar restoranmış gibi görünen küçük bir binanın önüne park etti. Kapının üzerinde elle boyanmış bir tabelada SAVAŞ ESİRİ AİLELERİ LİĞİ yazıyordu.

Açık duran ön kapıya gitti.

Ofis küçüktü, el ilanı yığınlarının bulunduğu tek bir masa dışında neredeyse mobilyasızdı. Masanın arkasında bir kadın oturuyordu. Frankie'nin girişiyle başını kaldırdı. "Aileler Birliği'ne hoş geldiniz!"

Bir başka kadın dizlerinin üzerine çökmüş, yüzü sarı buklelerle örtülmüş, üzerinde UNUTULMASINLAR yazan bir tabelayı boyuyordu. O da Frankie'ye el salladı. "Merhaba! Hoş geldiniz."

Masadaki kadın egzotik bir güzelliğe sahipti; uzun siyah saçları ve yüksek elmacık kemikleri vardı. Yanında, bebek arabasında uyumakta olan bir çocuk vardı. "Ben Rose Contreras. İçeri buyurun. Donanma eşi misiniz?"

"Hayır. Ben Frankie McGrath, eski ordu hemşiresiyim."

"Tanrı seni korusun," dedi Rose usulca. "Tanıdığın bir savaş esiri var mı?" "Hayır. Sadece bağışta bulunmak için buradayım."

Rose, "Elbette tüm bağışları memnuniyetle karşılıyoruz," dedi. "Gördüğünüz gibi, şu anda elimiz kolumuz oldukça bağlı."

Frankie el çantasını açtı ve cüzdanına uzandı. "Ama Frankie..."

"Evet?"

"Gerçekten ihtiyacımız olan şey farkındalık yaratma konusunda yardım. Yaşlı hanımlar -Anne, Melissa ve Sheri, yani mucky-mucks ile evli olan kızlar- Senato önünde konuşma ve ifade verme işlerini onlar yapıyor. Ben Mektup Yazma Komitesi'nin başkanım. Amacımız yardım edebilecek herkese ve aklımıza gelen herkese mektup yazmak. Onları mektuplara gömmek. Aynı şekilde gazetelere de. Yardım etmek ister misiniz?"

Mektup yazmak. Annesiyle oturup aile yemeğini hazırlarken ve annesinin çeşitli randevularını bitirmesini beklerken yapabileceği bir şey.

Frankie gülümsedi. "Bu çabaya katılmayı çok isterim Rose."

Aileler Birliği ve Vietnam savaş esirleri adına mektup yazmak kısa sürede bir saplantı haline geldi.

Frankie kendini yalnız hissettiğinde, uyuyamadığında, endişeli hissettiğinde, annesi fizik veya mesleki terapideyken, tıp merkezindeki bekleme odasında otururken yazdı. Akşam yemeğinden sonra sahilde otururken yazdı. Aklına gelen herkese yazdı - Henry Kissinger, Richard Nixon, Spiro Agnew, Bob Dole, Harry Reasoner, Gloria Steinem, Walter Cronkite, Barbara Walters. Dinleyip yardım edebilecek ya da yardım edebilecek biriyle konuşabilecek herkes. *Sayın Dr. Kissinger, bu mektubu geride kalan Amerikalı kahramanlarımız adına yazıyorum. Vietnam'da görev yapmış bir ordu hemşiresi olarak, bu adamların katlandıkları dehşeti biliyorum. Onlar ülkeleri için, doğru olanı yapmak için savaşa gittiler ve şimdi ülkemiz de karşılığında doğru olanı yapmalıdır. Hiçbir erkeği -ya da kadını- geride bırakamayız...*

Yazmadığı zamanlarda annesinin yanındaydı, yürümesine yardım ediyor, kilosunu geri alması için onu yeterince yemeye teşvik ediyor, onu randevularına götürüp getiriyordu. Felç geçirdikten sonra iyileşme süreci yavaş ilerliyordu, ancak annesi hatırı sayılır bir irade sergiliyor ve bazen tükenme noktasına gelene kadar ilerlemeye çalışıyordu. Doktorlar iyileşme hızına şaşırmışlardı; Frankie ve babası ise şaşırılmamıştı. Bette McGrath her zaman çelik gibi bir iradeye sahip olmuştu.

Frankie her şeye rağmen iyi olduğunu düşünüyordu; ruh halindeki dalgalanmalar azalmıştı ve haftalardır Vietnam kâbusu görmüyordu, henüz bungalovunun yatak odasının zemininde uyanmamıştı. Her Pazar Barb ve Ethel'e mektup yazıyor ve karşılığında düzenli olarak mektup alıyordu. Uzun mesafe telefon ücretleri çok fahiş olduğundan, mektuplarla idare etmek zorundaydılar.

Gerçek bir sosyal hayatı olmaması ve Vietnam öncesinden beri kimseyle çıkmamış olması (annesini rahatsız etse de) onu rahatsız etmiyordu. Aşk aklındaki en son şeydi. Tek istediği huzur ve sessizlikti.

Haziran 1971'in sonlarında, eve taşındıktan yaklaşık iki ay sonra, Frankie düzenli bir rutine yerleşmişti. Annesinin iyileşmesine yardımcı olmak ona

Tatmin olmak ve savaş esirleri adına mektup yazmak ona bir amaç veriyordu. Ama bugün -nihayet- mektup yazmaktan daha fazlasını yapmaya davet edilmişti.

Öğleden sonra, arabasını Chula Vista Açık Hava Alışveriş Merkezi'ne park etti ve yürüyen merdivenlere yöneldi. Alışveriş merkezi yaklaşan hafta sonu tatili için kırmızı, beyaz ve mavi bayraklarla süslenmişti ve vitrinlerin çoğunda bir tür İNDİRİM reklamı vardı.

Avluda, bir palmiye ağacının altında bir masa kurulmuştu. Masanın arkasında, dalgalı sarı saçlarını iki at kuyruğu yapmış, alımlı, güzel bir genç kadın oturmuş mektup yazıyordu. Kadının solunda, bir erkeğin içinde dik durabileceği kadar büyük olmayan kaba bir bambu kafes vardı. Kafesin etrafındaki bir pankartta UNUTULMALARINA İZİN VERMEYİN yazıyordu.

Frankie gülümsedi ve boş koltuğa kaydı. "Ben Frankie," dedi elini uzatarak.

Kadın elini sıktı. "Joan." "Bugün nasıl gidiyor?"

"Yavaş. İnsanlar tatil için hazırlanıyor."

Frankie önündeki broşür yığını düzeltti. Masanın ortasında tanesi beş dolara satılan bir kutu savaş esiri bileziği vardı.

Joan mektubuna geri döndü. Kalemnin ucunu kâğıdın hemen üzerine koyarak Frankie'ye, "Sence *lanet olası sözünü yerine* getir, *Başkan Nixon* ilk cümle için fazla mı agresif?" diye sordu.

Frankie bir kâğıt ve kalem çıkararak, "Çok agresif olabileceğinizi sanmıyorum," dedi.

Uzun saçlı ve gür sakallı genç bir adam masalarının önünden geçti, nefesinin altında "Savaş çığırtkanları" diye mırıldandı ve yürümeye devam etti.

"Özgürlük bedava değildir, pislik herif," diye bağırdı Frankie. "Nasıl oluyor da Kanada'da değilsin?"

Joan sırtarak, "Barış yanlılarına bağırmamamız gerekiyor," dedi. "Ama ne aptalca bir kural."

Frankie, "Bu daha çok bir kılavuz," dedi.

Joan güldü. "Kocanız ne zamandır savaş esiriydi?"

"Ben evli değilim. Kardeşim ve ... birkaç arkadaşım orada öldü. Kocanız mı?"

"69'da vuruldu. Hoa Lo'da." "Özür dilerim, Joan. Çocuklar?"

"Sadece bir tane. Bir kız. Charlotte. Babasını hatırlamıyor."

Frankie kadının eline dokundu. Yaklaşık aynı yaşıydılar, çok farklı hayatlar yaşıyorlardı ama savaş onları birbirine bağlıyordu. "O eve dönecek, Joan."

Siyah-beyaz ekose pantolon giymiş siyah saçlı bir kadın masaya yaklaştı. "Askerlerimizi böyle kafeslere mi koyuyorlar? Gerçekten mi? Ayağa kalkacak kadar bile yerleri yokken mi?"

"Evet, hanımefendi."

"Ne yaptılar?" "Ne mi yaptılar?" Joan sordu.

"Kafeslere tıklamak için. My Lai'deki Teğmen Calley gibi mi?"

Sakin olun. Eğitin, yok etmeyin. "Onlar ülkelerine hizmet ettiler," dedi Frankie. "Tıpkı babaları ve dedeleri gibi onlar da savaş zamanında ülkenin istediğini yaptılar ve düşman tarafından esir alındılar."

Kadın kaşlarını çattı, kutudan nikel kaplama bir bilezik çıkardı ve üzerindeki ismi okudu.

"O birinin oğlu, hanımefendi. Birinin kocası," dedi Frankie. "Ve onun eve dönmesini bekliyorlar." Durakladı. "Bu kadının kocası onların hapishanesinde."

Kadın yıpranmış cüzdanından beş dolarlık bir banknot çıkarıp Frankie'ye uzattı ve ardından bileziği kutuya geri koydu.

Joan, "Amaç, o eve dönene kadar bileziği takmak," dedi. "Onun anısını canlı tutmak için."

Kadın bileziği aldı, bileğine taktı gözlerini bileziğe dikti. "Teşekkür ederim," dedi Frankie.

Kadın başını salladı ve uzaklaştı.

Sonraki yarım saat boyunca Frankie ve Joan el ilanları dağıttı, bileklikler sattı ve mektuplar yazdı. Frankie, Ben Bradlee'ye yazdığı son mektubun yarısına gelmişti ki Joan'ın dirseğini yanına soktuğunu hissetti.

"Geliyor," diye fısıldadı Joan.

Frankie başını kaldırdığında iki adamın masalarına doğru yürüdüğünü gördü.

Hayır. İki adam değil, ya da gerçekten değil. Bir adam ve bir çocuk. Belki baba ve oğul; adam uzun boylu ve zayıftı, saçları omuz hizasında ağarmıştı ve bıyığı vardı. Siyah bir Grateful Dead tişörtü, yırtık pırtık bir kot pantolon ve sandaletler giymişti. Yanındaki çocuk -on altı, belki on yedi- kaslıydı ve ANNAPOLIS tişörtü giyiyordu. Temiz tıraşlıydı ve

Saçları 1950'lerden kısaydı. Masanın önünde durdular.

UNUTULMALARINA İZİN VERMEYİN afişi.

Yaşlı adam bir adım daha yaklaştı. "Gördüğüm kadarıyla hâlâ dava için savaşıyorsun. Frankie McGrath, değil mi? Coronado kızı?"

Frankie'nin Washington D.C.'deki protestoda tanıştığı adamı tanıması biraz zaman aldı. "Sörfçü psikiyatrist."

"Henry Acevedo," dedi gülümseyerek. "Bu benim yeğenim, Arturo." Genç adama döndü. "Şu kafesleri görüyor musun, Art? İyice, uzun uzun bak."

Arturo gözlerini devirdi ve amcasını iyi huylu bir şekilde dürttü. "Amcam Eylül'de Deniz Harp 'na gideceğim için çok kızgın. Ama babam çok heyecanlı."

"Kardeşim akademiye gitti," dedi Frankie. "Orayı çok severdi."

"Kocam da öyle," diye ekledi Joan. "Harika bir okul."

Henry, "Savaşçı yetiştirip sonra da onları tehlikenin içine gönderen bir üniversiteden yana değilim," dedi.

"Onunla gurur duy Henry," dedi Frankie sessizce. "Sen aynı fikirde olmasan da o onurlu bir seçim yapıyor." Bilezik kutusunu genç adama doğru itti. "Bir kahramanı eve getirmeye yardım etmek isterseniz beş dolar."

Arturo bir adım öne çıkıp bileziklere baktı. "Harika. Hiç savaş esiri tanıyor musun?" diye sordu Joan'a.

"Kocam," dedi Arturo'ya bileziğini göstererek. Okumak için eğildi.

"Bin dokuz yüz altmış dokuz," dedi Arturo. "Vay be. Uzun zamandır oradaymış..."

Frankie, Henry'nin bakışlarını üzerinde hissetti ama konuşmadı. Bir süre sonra kolunu yeğenine doladı. "Haydi, geleceğin uçan çocuğu. Bırakalım da bu güzel kadınlar kocalarını kurtarsın."

"Ben evli değilim," dedi Frankie, bu sözleri kendi ağzından duyduğuna şaşırarak. "Mucizeler hiç bitmeyecek mi?" Henry iki tane yirmi dolar atarken

masanın üzerinde. "İyi çalışmaya devam edin hanımlar. Yakında görüşürüz, Frankie." Amcasının kolunun altından çekilen Arturo'yu uzaklaştırdı, Belli ki bunun için çok yaşlı olduğunu düşünüyordu.

"O.. hani şu televizyonda hep kovboyu oynayan adam mıydı?" Frankie başını salladı. "O bir doktor."

"Neden hâlâ buradasın bilmiyorum," dedi Joan, bir törpü çıkarıp kırık bir tırnağı .

"Ne demek istiyorsun?"

"O kadar kurnaz bir adam bana sana baktığı gibi baksaydı, gitmesine izin vermezdim."

"Ne? Sence... hayır. Değil.. Yani, o yaşlı." "Zaman eskisi kadar önemli değil," dedi.

Frankie buna katılmıyor olamazdı.

★ ★ ★

27 Temmuz 1971

Sevgili Frank,

Cayır cayır yanan Captiva Adası'ndan selamlar. Florida'da. Yat büyüklüğünde arabalar kullanan ve kokteyl saatini kahvaltıda başlatan kösele insanların ülkesi.

Çıglık atacağınızı biliyorum, aynı mektubu alan Babs gibi. Noah ve ben kaçtık! Düğünümde olmak istediğinizi biliyorum ama bekleyemedim. . İş zora gelince, çiçek kokan ve pasta tadında bir gün istemedim. Annen yanında olmadığında... Bilmiyorum. Sadece bunu istemedim. Ama kutlayacağız, hem de yakında!

*Seni
seviy
oru
m,
kız arkadaş
,
Bayan
Noah
Ellsworth
h*

OceanofPDF.com

Yirmi Altı

1972. Ve savaş devam etti.

Daha fazla ölüm, savaş alanında daha fazla ağır yaralanma, daha fazla helikopterin düşürülmesi, Hoa Lo Hapishanesine gönderilen ya da kayıp olan daha fazla asker.

Frankie de çoğu Amerikalı gibi gece haberlerini dehşet içinde izliyordu. Geçen yıl, Savaşa Karşı Vietnam Gazileri tarafından desteklenen bir medya etkinliği olan Kış Askeri Soruşturması, savaşın karanlık yüzünü ortaya çıkarmıştı - ormanlarda, köylerde ve savaş alanında yaşanan Amerikan vahşeti -ve Teğmen William Calley My Lai katliamından suçlu bulunmuş ve ömür boyu hapse mahkum edilmişti. Amerika Kamboçya'yı işgal etmişti. Tüm bunlar geri dönen gazilere duyulan öfke ve tiksintiyi arttırdı.

Bazen haberleri izlediğinde Frankie gözyaşlarını tutamazdı.

Hiçbir şey için olabilirdi. Bazen bir şarkı ona Finley'i, Jamie'yi, Rye'ı hatırlattığında arabasında ağlıyordu. Her gözyaşı ona istikrarının en iyi ihtimalle kırılgan olduğunu hatırlatıyordu.

Artık kimse Amerika'nın savaşı kazandığına inanmıyordu; Coronado Adası'nda, muhafazakâr, zengin, Cumhuriyetçi elit arasında bile şüphe artıyordu. Frankie babasının sık sık arkadaşlarına, sanki savaş kötü giden pahalı bir tatilmiş gibi, "Bu işi bitirmeliyiz," dediğini duyuyordu.

Annesi araba kullanabilecek ve yalnız kalabilecek kadar iyileştiğinde, Frankie kendi hayatına, en azından onun bir benzerine ulaşmak zorunda kaldı. Tıp merkezi hastanesinde bir işe girdi. Eğitimi ve deneyimi ona gündüz vardiyasında bir cerrahi hemşiresi işi sağladı ve bir kez daha hemşirelik

Hayatına bir amaç ve düzen kazandırdı ki her ikisine de çok ihtiyacı vardı. Meşgul olmaya özen gösterdi; bitmek bilmeyen mektuplar yazdı, fırsat buldukça Aileler Birliği standında çalıştı ve ameliyathanede uzun, yorucu vardiyalar yaptı. Zihnini meşgul edecek ve onu uyuyabilecek kadar yoracak herhangi bir şey.

Ama bu gece bunların hiçbirinin işe yaramayacağını biliyordu. Dört Temmuz.

Frankie bu tatilden korkuyordu. Son birkaç yıldır, Dört Temmuz'da içeriye kapanır, müziğin sesini sonuna kadar açarak gecenin gürültüsünden kurtulmaya çalışırdı. Barb ve Ethel onun Virginia'da saklanmasına her zaman izin vermişlerdi ve geçen yıl annesi yıllık partilerine ev sahipliği yapacak kadar iyi hissetmemişti. Bu yıl ise durum farklıydı.

Ailesinin evindeki bir parti Frankie'nin katılmak isteyeceği son şeydi ama başka seçeneği yoktu. On beş aylık terapi ve sıkı çalışmanın ardından annesi nihayet Coronado'nun sosyal hayatına görkemli bir dönüş yapacaktı ve Frankie'nin katılımı zorunluydu.

Ben iyiyim. Bunu yapabilirim.

Mor sıcak bir pantolon ve film gibi beyaz bir bluz giydi, omuzlarını aşağı çekti, sonra artık uzun olan saçlarını ortadan ayırarak ütüledi ve makyaj yaptı. Hepsi bir kamufleajdı.

Alacakaranlıkta bungalovdan çıktı ve sahilde ailesinin evine, Hotel del Coronado'nun ikonik kırmızı çatısına doğru yürüdü. Saçaklarından parıltıyan ışıklar yolu aydınlatıyordu.

Etrafında hayat devam ediyordu. Aileler, çocuklar, köpekler. Bağırان, çığlık atan, dalgalara atlayan insanlar.

Mümkün olduğunca uzun süre kumda kaldı, sonra bu sıcak akşamda hareketlilikle uğuldayan Ocean Bulvarı'nı geçti: park yeri arayan sürücüler, bavullarını açan erkekler, köpeklerini ve çocuklarını sahile süren kadınlar, sandalyelerini kuracak bir yer arıyorlardı.

Tudor evi, tuğla mahremiyet duvarının üzerinde yükseliyor, pervazlı pencereleri ışıkla parlıyordu. Canlı meşe ağacının dallarından fenerler sarkıyordu. Kırmızı, beyaz ve mavi bayraklar yemek masasını ve açık hava barını süslüyordu. Frankie kapıyı arkasından kapattı.

Bağımsızlık Günü her zaman babasının en sevdiği bayram olmuştu. Aile her sosyal olayı kutladığı gibi bunu da kutlamıştı. Tam yol ileri. Verandada bir "Americana" büfesi kurulmuştu; mangalda pişirilmiş pırzola ve

sulu hamburgerler, tereyağlı mısır koçanı, patates salatası ve tabii ki tatlı olarak dondurmali üç renkli pasta. Herkes partiye bir şeyler getirdi ve Coronado'lu kadınlar birbirlerini geçmeye çalıştı.

Konuklar belli ki bir süredir buradaydı; seslerinin yüksekliği bol miktarda alkol tükettiklerini gösteriyordu. Bir adamın gürlediğini duydu: "Jane Fonda kim olduğunu sanıyor? Anti-Amerikan, diyebilirim."

Sol tarafta üç kişilik bir grup "Little Deuce Coupe "nin kötü bir versiyonunu çalışıyordu.

Avlunun duvarlarına yapıştırılmış bir tabelada TANRI AMERİKA'YI VE ASKERLERİMİZİ KUTSASIN yazıyordu.

"Erkek oldukları sürece," diye mırıldandı Frankie.

Kızmamaya çalışarak yavaş bir nefes aldı. Ya da incinmemeye.

Keşke Barb ve Ethel burada olsalardı. Frankie arkadaşlarını çok uzun zamandır görmemişti. Ethel ve Noah kısa bir süre önce kızları Cecily'yi dünyaya getirmişlerdi ve Barb bu hafta sonu bir yerlere gidiyor, şimdiye kadar sadece ima ettiği çok gizli bir VVAW "etkinliği" için hazırlanıyordu.

Frankie kalabalığın içinde ilerleyerek tanıdığı insanlara sahte bir gülümseme sundu. İyi giyimli adamların "eroinle kafayı bulmuş, köyleri bombalayan askerler" hakkında konuştukları ve parlak renkli elbiseler giyen kadınların Charles Manson'ın hayatta tutulduğu düşüncesiyle titredikleri konuşma parçalarını duydu: "... kapılarımızı kilitleyin. Onu idam etmeleri gerekirdi. Lanet liberaller."

Frankie bara ulaşana kadar sakın kalmaya çalışarak nefes alıp vermeye odaklandı. "Buzlu cin ve bir twist."

Ona içkisi uzatılırken, babası kalabalığın arasından sıyrıldı. Her zaman olduğu gibi dikkatleri kolaylıkla üzerine çekiyordu. Bileğine bir fiske vurdu ve grup çalmayı bıraktı. Frankie onun milyon dolarlık gülümsemesini gördü, karısının iyileşmesiyle birlikte geri dönen gülümsemesini. Ama içinde yeni bir gölge de vardı; paranın sağlığı ya da güvenliği satın alamayacağının farkına varmıştı. Geniş kemerli çizgili bir pantolon ve büyük yakalı polyester bir gömlek giymişti. Son bir yıl içinde kırılamaya başlayan geniş favorilerini uzatmış ve kıvrıkcık siyah saçlarını bir tarafa tarayacak kadar uzatmıştı. Yeni gözlükleri büyük ve kare şeklindeydi. "Geldiğiniz için hepinize teşekkür etmek istiyorum. Bildiğiniz gibi Bağımsızlık Günü partimiz Coronado'da bir gelenektir. Amerika'nın bağımsızlığını kutlamak için dostlarımızı ilk kez 1956 yılında, Elvis'in hareketlerinin skandal olduğu zamanlarda davet etmiştik."

Kalabalık, farklı bir dünyanın tatlı güldü.

"Çocuğumun... kızımın McGrath'ın 4 Temmuz partisinden önceki hayatını hatırladığını sanmıyorum." Durakladı, zorlanıyor gibiydi. "Ama geçen yıl hiç davetiye göndermedik. Nedenini hepiniz biliyorsunuz. Mektuplarınız ve çiçekleriniz için hepinize teşekkür ederim. Bette'in felcinden sonra bizim için zor bir dönemdi."

Annem avlu kapısında belirdi, sırtı dik, çenesi yukarıda duruyordu. Saçlarındaki yeni beyaz çizgileri gizlemek için saçlarını boyamaya başlamıştı ve bu da belki de hayatının en trend moda seçimiyle saçlarını kısa kestirmesine neden olmuştu. Kusursuz makyajı ve şık pantolon takımıyla her zamanki gibi göz alıcı görünüyordu. Dikkatli adımlarla eşikten içeri girdi. Sadece onu iyi tanıyan biri alnındaki hafif çatıklığı ya da adımlarındaki tereddütü görebilirdi.

Babam döndü, arkasına uzandı ve onu sabitlemek için elini tuttu.

Annem misafirlerine gülümsedi. "Uzun bir dönüş yolu oldu ve hepinizin beni ne kadar cesaretlendirdiğini anlatamam. Millicent, güveçlerin hayatımı kurtardı. Joanne, mah-jongg'u hala anlamıyorum ama sesinizin istikrarlı tınısı benimle kalıyor. Dr. Kenworth, hayatımı kurtardığınız için teşekkür ederim. Ve Connor." Burada babama baktı, sonra tekrar kalabalığa baktı. "Ve Frances."

Frankie'yi gördü ve adı. "Siz
ikiniz benim taşlarımsınız."

Frankie, babasının elini sıkıca tuttuğunu ve sonra yanağına bir öpücük kondurduğunu gördü.

Konuklar alkışladı; birisi "Duyduk duymadık demeyin!" diye bağırdı.

"Son bir şey daha," dedi babam. "Yemeden, içmeden ve dans etmeden önce, Yarbay Leo Stall'a hoş geldin demek istiyorum. Vietnam ve Walter Reed'den yeni döndü." Bir kadeh kaldırdı. "Hizmet eden adamlara! Minnettar bir milletten."

Frankie boş bardağını bara çarptı. "Bir tane daha," dedi grup tekrar çalmaya başladığında, "American Pie" o kadar yavaş çalıyordu ki zar zor tanınabiliyordu.

Hizmet eden adamlar. Minnettar bir ulus.

Bir öfke dalgası hissetti, ikinci içkisini de yudumladı ve tekrar kapıya baktı.

Gidebilir miydi?
Kimse fark eder
miydi?

Bir sigara yakarken elleri titriyordu. *Minnettar bir ulus.*

"Bu şekilde buluşmayı bırakmalıyız," dedi bir ses.

Frankie hızla döndü, neredeyse yanında duran adama çarpıyordu.

On

u. Onu yakaladı.

"Henry Acevedo," dedi ona bakarak.

Saçları değişmişti: hala uzun ve kat kattı, ama gecenin

Nem saçlarına hacim kazandırmıştı. Parti için tıraş olduğu belliydi; çene çizgisini koyulaştıran saat beş gölgesi yoktu. Uzun favoriler yüzünü daraltıyordu.

"Burada ne işin var?" diye sordu, bir adım geri çekilip kendini dengelemeye çalışarak. "Burası senin kalabalığın değil."

"Anneniz ve Junior League'deki arkadaşları hastanenin yeni uyuşturucu ve alkol tedavi merkezi için bağış toplama çalışmalarına öncülük ettiler. Bu gece yönetim kurulu üyelerimizden birkaçını davet etti." Omuz silktili, gülümsedi.

"Hiçbir şeyin yönetim kurulu üyesi gibi görünmüyorsun. Ve bu bir iltifat."

"Ya bu parti ya da kız kardeşimin banliyödeki kontrolden çıkmış ailesi."

"Ben olsam banliyöleri seçerdim."

Henry gülümsedi. "Belli ki banliyölerde hiç vakit geçirmemişsin."

Frankie bir havan roketinin kendine özgü vınlamasını ve patlamasının gürültüsünü duydu.

"Geliyor!" diye bağırdı ve yere düştü. Sessizlik.

Frankie gözlerini kırptırdı.

Ailesinin arka bahçesindeki çimlere yayılmıştı. *Bu da ne böyle?*

Kendini güçsüz hissederek dizlerinin üzerine çöktü.

Birisi havai fişek patlatmış. Muhtemelen bir şişe roketi.

Ve yere çarptı. Onun nesi vardı? Fişekle havan topu mermisi arasındaki farkı biliyordu.

Aman Tanrım.

Henry onun yanına diz çöktü ve ağlamak istemesine neden olan bir nezaketle omzuna dokundu.

"buradan," dedi, aşağılanmış bir halde. Yıllar önceki şehir kulübünden beri böyle şey olmamıştı.

"Seni yakaladım," dedi.

Ayağa kalkmasına yardım etmesine izin verdi ama ona bakamadı.

"Havai fişeklerini ve şişe roketlerini Meksika'dan alan o aptallar hapse girmeli" dedi.

Bunu duyup yere çarpmanın *normal* olduğunu mu söylüyordu?

"Beni eve götürür müsün?" dedi. Sözcükleri duydu ve kulağa bir davet gibi geldiğini biliyordu ama kastettiği bu değildi. *Onu* istemiyordu.

Ya da belki o yaptı.

Şu anda yalnız kalmak istemiyordu.

Onu sabitlemek için bir kolunu beline doladı. "Arabam-"

"Yürüyebliriz."

Onu kapıya götürdü ve kapıyı açtı.

Okyanus Bulvarı trafik ve turistlerle dolup taşıyordu. Geniş kum alanı aileler, çocuklar, öğrenciler ve donanma personeliyle doluydu. Hepsi birbirine karışmıştı. Köpekler havlıyordu. Çocuklar gülüyordu. Yorgun ebeveynler yavrularını yanlarında tutmaya çalışıyordu. Birazdan Meksika sınırının hemen ötesinden aldıkları havai fişekleri patlatmaya başlayacaklardı. Şişe roketleri. M-80'ler. Gökyüzü saldırı altındaymış gibi görünecek ve ses çıkaracaktı.

Frankie kaldırımında Henry'ye yakın durdu, bir ara bu gece evden çıkarken sandaletlerini giymeyi unuttuğunu fark etti. Buraya kadar çıplak ayakla yürümüştü.

Frankie, evine doğru birkaç blok ötede yürürken elini beline koyan ve onu sakinleştiren bu adama ne diyeceğini bilemiyordu.

Orada durdu.

Bungalov, gecenin karanlığında gümüş gibi görünüyordu. Parlak kırmızı kapı, beyaz boyalı tuğla dilek kuyusu. Bir anda ne olduğunu anladı: başka bir çağdan kalma, farklı bir yaşam için yapılmış bir ev. Çocuklar. Köpekler. Bisikletler.

Bu fark ediş onu kederle sarstı.

"Bahse girerim çocukken Coronado Plajı'nda oynamışsınızdır, muhtemelen bisikletinizi Ocean Bulvarı'nda jant tellerine iliştilmiş kartlarla sürmüşsünüzdür. Ne çocukluktu ama."

"Kardeşimle birlikte," dedi sessizce. Dönüp Henry'ye baktı. "Teşekkür ederim."

Dramatik bir selam verdi. "Hizmetinizdeyim leydim."

Frankie şaşırtıcı bir arzu kıvılcımı hissetti. Yıllardır ilk kez. Dokunulma, sarılma arzusu. Yalnız değil. "Evli misin?"

"Hayır. Eşim Susannah yedi yıl önce göğüs kanserinden öldü."

Adamın karısıyla yaşadığı üzüntüyü gördü, yalnızlığını hafifleten ya da paylaşan bir kayıp anlayışı. "Kaç yaşındasın?" diye sordu, gerçi şu anda umurunda değildi.

"Otuz sekiz. Ya sen?"

"Yirmi altı."

Buna söyleyecek bir şeyi yoktu ve o da bundan memnundu. Bu-onlar-kelimelere ihtiyaç duyan bir şey değildi. Sözcükler bir anlam ifade ederdi; o bunun-onların- hiçbir anlam ifade etmemesini istiyordu. "İçeri gelsene?" dedi sessizce.

Sorunun tamamını anladığı belliydi ve başını salladı.

Arka kapıyı açtı, onu düzeltmek isteyip de bir türlü düzeltemediği arka bahçesine götürdü. Çimler yabani bir şekilde uzanıyor, yaz sıcağından ve dikkatsiz sulamasından dolayı yer yer sararıyordu. İkinci el aldığı barbekü hiç kullanılmamıştı ve meşe ağacının dalları bir salıncağa hasretti. Arka bahçe de hayatı gibi boştu.

Kapıyı arkalarından kapattı ve tenelemsi *tıkırtı* bir başlangıç zili gibiydi. Adam onu kendine çekti, kucakladı. Ondaki gücü, ona karşı duyduğu arzuyu hissetti ve bu onda da aynı şekilde bir arzu uyandırdı. Uzun zamandır hissetmediği bir şeydi bu.

Geri çekildi, ona baktı.

Elini tuttu ve onu yatak odasına götürdü. Orada, bıraktı, geri çekildi ve yatağını yapmış olmayı dileyerek ona baktı. Yere saçılmış giysiler vardı. Komodinin üzerinde boş bardaklar. Dün gece çok mu içmiş ve yatağa mı düşmüştü? Hatırlayamıyordu.

Onu elinden tutup yatağa götürdü.

Kendini yeniden bakire gibi hissetti, kararsızdı, korkuyordu. Yavaşça sıcak pantolonunu çıkardı ve üstünü çıkardı.

Dantelli beyaz bir sutyen, beyaz bir külot ve annemin Vietnam'da ona gönderdiği altın Aziz Christopher madalyasını giymişti.

"Ben sadece... bir erkekle birlikte oldum ve bu uzun bir zaman oldu," dedi, neden söylediğinden emin değildi. "Ve bundan daha fazlasını istemiyorum. İçimde öyle bir şey yok."

"İçinde ne yok Frankie?" "Aşk."

"Ah."

"Ben başka birine aşığım."

"Nerede o?"

"Gitti."

Onu kendine çekti. Kadın adamın kucağında yumuşadı; dudakları yabancıların öpücüğü gibi, belli belirsiz birbirine dokundu.

Önce sadece Çavdar'ı ve öpücüğün ne olmadığını, Henry'nin kim olmadığını düşündü, sonra buna olan bağlılığını yitirdi ve kendini yeni, yavaş bir tutku dalgasının içinde hissetti.

"İşte," dedi sert, gırtlaktan gelen bir sesle, adam elini çıplak teninde gezdirip külotunun içine soktuğunda.

Bu aşk değildi, ama güzel bir an için vücudu canlandı, titreşti, mırıldandı ve yeterince yakındı.

Geriye dönüp baktığında, ki 1972 yazında bunu sık sık yapmıştı, Henry ile gerçekten çıkmaya başlamalarının nasıl olduğunu merak ediyordu.

Ona göre, aslında hiçbir zaman bir ilişkiye başlamamışlardı. Sadece bir birleşmişlerdi; farklı yollarda yürüyen iki insan bir şekilde -anlaşılmaz bir şekilde- tek bir yol haline geldi. Her şey onun bungalovundaki o ilk gecede başladı. Henry acıyı ve kaybı biliyordu; karısının ölümünden sonra karanlığa düştüğünü, çok fazla alkol aldığını ve tökezlediğini söylemişti. Frankie bu tür tökezlemeleri, insanın kendini düzeltmesinin ne kadar zor olabileceğini ve bundan sonra hayatın ne kadar dikkatli olması gerektiğini biliyordu. İkisi de yalnızdı ve kalbi kırık. Karısından söz ettiğinde Frankie'nin gözlerindeki hüznü gördü ve Rye'ı, Jamie'yi, Finley'i sorduğunda sesinin kırıldığını biliyordu.

Böylece isimleri söylemeyi bıraktılar, gerçek aşktan bahsetmeyi bıraktılar ve neredeyse-aşkın-tutkunun-hayatlarına girmesine izin verdiler. Frankie doğum kontrol hapı almak için Aile Planlaması'na gitti. Kliniğe girdiğinde modern ve kendinden emin hissetmeye çalıştı ama doktor evli olup olmadığını sorduğunda yanakları alev aldı. Hızlıca başını salladı, sonra başını iki yana salladı. Doktor nazikçe gülümsemiş ve artık yalan söylemesine gerek olmadığını söylemişti. Nihayet bekâr kadınların hap alması yasaldı. Ona bir reçete yazdı.

O ve Henry işten sonra bir şeyler içmek ve hatta bazen akşam yemeği için buluşuyorlardı. Henry genellikle hastane ve önerilen yeni klinik için bağış toplamakla meşguldü ve Frankie'nin etkinliklerde ona katılma arzusu yoktu.

İkisi de diğerinin hayatına tamamen girmeye hazır değildi. Ya da en azından o hazır değildi ve bu yüzden o da zorlamadı.

Frankie annesine ya da kız arkadaşlarına Henry'den bahsetmedi çünkü sevmediğin bir adama dokunmak, saatlerce onun kollarında uyumak ve şafak sökmeden işe gitmek için gidişini izlemek belli belirsiz yanlış, belki de ahlaksızca geliyordu.

Ama bunu durduramadı. Yalnızlık ve kederle geçen onca yıldan sonra Henry hayatına güneş ışığını getirmişti. Ve o karanlığa geri dönmekten korkuyordu.

★ ★ ★

1 Ağustos 1972,

Sevgili Frankie,

Yeter artık. Sence ben aptal mıyım?

Yanlış cevap verirsen diye söylüyorum, değilim. Dün gece annen beni aradı. Bana her zamankinden daha garip davrandığını ve yine parfüm sürdüğünü söyledi. Bunun ne anlama geldiğini biliyorum kızım.

Seks.

Kimden alıyorsunuz ve nasıl? Lütfen bir arkadaşınıza söyleyin ki, o da dolaylı olarak yaşasın.

Chicago'da hayat güzel. Yalnız değil, asla yalnız değil. Sürekli hareket halindeyim ama bir erkeğin dünyasında kadın olmak zor, değişim için çalışıyor olsanız bile.

Benden grup için kahve yapmamı ya da bir broşür hazırlamamı isteyen bir sonraki adam -çünkü nasıl yapılacağını biliyorum- kıçına tekmeyi yiyecek.

Ethel ise bana tüm kıyafetlerinin artık bebek kusmuğu gibi koktuğunu ve uykunun nasıl bir şey olduğunu hatırlayamadığını söylüyor.

Sanırım hepimizin zorlukları var.

Birkaç hafta içinde VVAW ile birlikte Cumhuriyetçi Ulusal Kongre'ye gideceğim. Umarım şiddet olmaz, ama iyi olur.

Tanrım, bu kadar savaş yeter.

Tamam, kendime bir içki koyuyorum. Bu mektubu alır almaz telefon çalsa iyi olur.

*Sakin
ol,
karde
şim.
Seni
seviyo
rum B*

★ ★ ★

Ağustos ayının üçüncü haftasında sıcak bir sabah. Güneş kirli bir ön camdan parlıyor, Henry'nin Chevy Nova'sının hoparlörlerinden "Nights in White Satin" çalıyor.

"Bundan emin değilim," dedi Frankie, önlerindeki sonsuz araba, kamyon ve motosiklet sırasına bakarak ve dikiz aynasında daha fazlasını görerek.

Çoğunlukla Vietnam gazileri, ama hepsi değil.

Bu kervana üç gün önce Güney Kaliforniya'da yaklaşık yirmi araçtan biri olarak başlamışlardı, ancak konvoyu düzenli bir akışla daha fazla araç katılmıştı: Boyalı sloganları ve perdeli camları olan VW otobüsler, hırpalanmış eski kamyonlar, güçlendirilmiş Camaro'lar, arka barlarında askeri bayraklar dalgalanan motosikletler.

Artık yüzün üzerinde araçtan oluşan grup, korna çalarak ve ışıklarını yakarak, erkekler açık pencerelerden eğilip birbirlerine el sallayarak Miami'ye doğru yola çıktı.

Henry müziğin sesini kıstı. "Barb bunu yapmamızı istedi."

"Şey. Benden yapmamı istedi. Hayır dediğimi sanıyordum." Frankie kollarını kavuşturdu, öfkeli hissediyor ama bunu saklamaya çalışıyordu. Onunla geçirdiği bir buçuk aydan sonra Henry'nin yanında tetikte duruyor, mantıksız ruh hali değişimlerini ve açıklanamaz öfkesini elinden geldiğince gizliyordu. Aksi takdirde, Henry onun yanıtlamayı reddettiği sondaj soruları soruyordu. Hâlâ bazen duşta sebepsiz yere ağladığını bilmiyordu.

Bir parkta, sadece gazilerin değil, binlerce protestocunun toplanmış olduğunu gördüler. Akla gelebilecek her türlü protesto grubu buradaydı: hippiler, üniversite öğrencileri, feministler. VVAW grubu öncü arabayı takip ederek boş bir köşeye gitti.

kendi alanlarını kurdukları kampın çevresinde devriye gezen telsizli gaziler tarafından korunuyordu. Frankie ve Henry park ettikleri arabalarının yanına bir çadır kurdular.

Akşam karanlığı çöktüğünde, VVAW kampı tam teşekküllü bir partiye dönüştü; eşler, kız arkadaşlar, destekçiler, eski hemşireler ve Kızıl Haç çalışanları olmak üzere herkes kampa davet edildi.

Liderleri tekerlekli sandalyedeki bir adamdı - Vietnam'da göğsünden aşağısı felç olan Ron Kovic - ve yaklaşan yürüyüşü "son devriyeleri" olarak adlandırdı.

Sabah Barb geldi, dağınık kampın içinde durdu ve "Frankie McGrath, neredesin?" diye bağırdı.

Frankie en iyi arkadaşını gördü ve ona doğru koştu, kucaklaşmasının coşkusuyla neredeyse onu deviriyordu.

"Burada olduğuna inanamıyorum," dedi Barb. "Henry nerede? Seni buraya getireceğine söz verdi ve işte buradasın. O bir sihirbaz olmalı."

Frankie isteksizce, "Öyle," diye itiraf etti.

Yavru çadırında Henry açık ateşte kahve yapıyordu. Frankie onun üç kahve fincanı getirdiğini gördü ve içinde neredeyse aşka benzeyen, en azından onun sulu bir versiyonu olan bir his açıldı.

Vicdanı rahat bir adamın rahatlığıyla gülümseyerek ayağa kalktı. "Selam Barb. Kızımız seni özlemiş."

Barb gülümsedi, ona yukarıdan aşağıya baktı. "Seninle bir yerde tanışmıştım." "Washington, D.C.'deki barda-"

"Hay Adams," dedi Barb. "Devrimci bir arkadaş."

"Gitme zamanı!" diye bağırdı biri megafonla. "Unutmayın: Sessizlik. O piçlerin söyleyecek bir şey kalmadığını düşündüğümüzü bilmelerini istiyoruz."

Üçü el ele tutuşarak ilerledi ve parktaki kalabalığın arasına karıştı. Yürüyüşe öncülük edenler yaralı gazilerdi: tekerlekli sandalyedeki, koltuk değnekli adamlar, görebilen kardeşleri tarafından yönlendirilen kör adamlar.

Binden fazla kişi Collins Caddesi'nde sessizlik içinde yürüdüler. Seyirciler sokaklara dizilmiş, yürüyüşe tanıklık ediyor, fotoğraf çekiyorlardı.

Frankie, Henry'nin elini bıraktığını hissetti. Döndü.

"Bu bir gaziler yürüyüşü. Ben buraya ait değilim bebeğim," dedi sessizce. "Aitsin. Buna ihtiyacın var."

"Yani, sen-"

"Sadece git, Frankie. En iyi arkadaşınla birlikte ol. İşin bittiğinde arabada olacağım."

Frankie'nin onu bırakmaktan ve Barb'ın elinden tutarak Cumhuriyetçi Ulusal Kongre'nin yapılmakta olduğu kongre merkezine doğru kalabalıkla birlikte ilerlemeye devam etmekten başka çaresi yoktu.

Frankie bunun gücünü, onların sessizliğini hissetti, çünkü kendisi de bu savaş karşısında sessiz kalmıştı. Onlar orada bulunmuş kadın ve erkeklerdi ve sessizlikleriyle "*Yeter*" diyorlardı.

Frankie burada olmaktan, yürümekten, yumrukların havaya kalkmış ama seslerin çıkmadığını görmekten, bazıları Barb gibi savaş botları giymiş olan ayakların kaldırımdaki *güm güm güm* seslerinden duyduğu gurura şaşırdı.

Salonun önünde durdular; tekerlekli sandalyeler hareketsiz kaldı. Çevik kuvvet polisi düz bir çizgi halinde durarak girişlerini engelledi.

Yürüyüşçüler arasında müfreze liderleri el işaretleriyle komutlar verdi; gaziler yayıldı ve sessizce üç şeritli trafiği kapattı.

Birisi -Ron Kovic, diye düşündü Frankie- megafonla bağırdı: "İçeri girmek istiyoruz."

Beklediler. Sessizce. Omuz omuza.

Frankie fotoğrafçıların fotoğraf çektiğini ve bir TV kamerasının film çevirdiğini gördü. Ulusal Muhafız helikopterleri tepelerinde vızıldıyordu.

Tansiyon yükselmişti. Frankie bir tehlike duygusu hissetti; hepsinin hissettiğini düşünüyordu. Ama çevik kuvvet polisinin gazilere saldırmayacağından emin miydi?

"Bedenlerimizi almış olabilirsiniz ama zihinlerimizi almadınız!" diye bağırdı biri.

Sonunda bir kongre üyesi seyircilerin alkışları arasında dışarı çıktı.

Frankie parmak uçlarına basarak sıranın önünü görmeye çalıştı.

Kongre üyesi tekerlekli sandalyedeki üç gaziye kongre merkezine kadar eşlik etti.

Yürüyüşçüler hayatlarını riske atmadan ve tam da istemedikleri türden bir olay yaratmadan binaya giremediler.

Frankie orada ne kadar durduklarını, ne kadar sıkıştıklarını, trafiği ne kadar kapattıklarını bilmiyordu ama zaman içinde, kararlılıkla başlayan yürüyüş, binden fazla gazinin kaldırımlardan izleyen kalabalığın tezahüratları ve alayları arasında parka geri yürümesiyle sona erdi.

"Bizi duymayacaklar," dedi Barb. "Ne ılık atarsak, ne de sessiz kalırsak. Bizi unutmak istiyorlar."

"Bilmiyorum," dedi Frankie. "Askerlerin geri çekilmesine bakın. Belki bir Şeyler işe yarıyordur."

Yürümeye devam ettiler.

"Yani, o biri," dedi Barb. "Henry." "Evet."

"Neden onu sır olarak saklıyorsun ki? Öpmeyi düşündüğüm her erkeğİ sana anlatıyorum."

"Aslında bunun bir akış Őeması var

bende." Barb ona kalçasıyla vurdu.

"Ciddiyim." "O sadece... eğlenceli."

"Kızım, sen pek de eğlence prensesi

sayılmazsın." "Bu konuda yardımcı oluyor."

"Onu seviyor musun?"

"Artık bunu istemiyorum. Tekrar yaşayabileceğimi sanmıyorum."

"Her aşk kötü gitmez."

"Uh-huh. Bu neden evli ve çocuklu olduğunu açıklıyor."

"Ben o hayatı istemiyorum." Barb kolunu Frankie'ye doladı. "Seni sevdiğinden oldukça eminim."

"Neden?"

"Kim bir kadının bir protestoya katılmasını sağlamak için onu ülkenin öbür ucuna götürür ve sonra da oraya ait olmadığını söyler? Benim kitabıma göre harika bir hareket."

"Otuz sekiz yaşında. Çoktan evlendi."

"Neden olmasın sorusuna cevabın bu mu?"

Frankie Barb'a gerçeğİ söylemekten nefret ediyordu ama arkadaşının söyleyene kadar araŐtırmaya devam edeceğini biliyordu. "Sen lanet bir porsuksun, biliyorsun," dedi iç çekerek. Sessizce, "Çavdar." dedi.

"Senin mutlu olmanı istemez miydi?"

"Evet, tabii." İnsanlar bunu söylerdi. Tek yaptığı Frankie'nin yalnızlığını daha da kötüleŐtirmektir. "Ben de bunu yapıyorum," dedi. "Bu beni mutlu ediyor."

Ertesi gün gazeteler ve haber bültenleri hikayeyle doluydu: Nixon kabul konuşmasını yaparken tekerlekli sandalyedeki üç Vietnam gazisi Ulusal Kongre'ye girmişti. *"Bombalamayı durdurun"* diye bağırılmışlardı.

Polis eşliğinde hızla dışarı çıkarıldılar, polis tarafından götürüldüler ama görüntüler haberlere konu oldu. Gaziler o kadar yüksek sesle bağırılmışlardı ki Başkan konuşmasını kesmek zorunda kalmıştı.

★ ★ ★

Sağlık görevlileri yanımdan koşarak geçiyor, sedyede adam taşıyorlar. Biri çığlık atıyor.

Frankie irkilerek uyandı ve sert bir nefes alarak doğruldu.

Coronado'daki evinde, yatağında olduğunu ve Henry'nin yanında uyuduğunu hatırlaması bir anını aldı. Titreyen elini uzatıp ona dokundu, onun gerçek olduğunu bilmek istiyordu.

"İyi misin?" diye mırıldandı, tam olarak uyumamıştı ama tam olarak uyanık da değildi. "İyiyim," dedi ve adam tekrar uyuyana kadar ona dokundu.

Yataktan kalkıp oturma odasına gitti. Mutfak dolabının üst rafında bir paket sigara buldu ve lavabonun başında durarak bir tane yaktı. Vietnam'ın görüntüleri üzerine üşüştü ve hatırlamasını istedi.

Yürüyüşü.

Tüm bu gaziler bir arada, birbirlerine ortak geçmişlerini hatırlatıyorlar.

Tüm acı, kayıp, kayıp, utanç.

Artık bunların hiçbirini düşünmemesi gerekiyordu. Devam etmesi gerekiyordu.

Unut, Frankie.

OceanofPDF.com

Yirmi Yedi

Yaklaşık dört ay sonra, izin gününde Frankie arabasını Coronado Golf ve Tenis Kulübü'nün önüne çekti ve beyaz portikonun altına park etti. Bir vale arabayı ondan almak için aceleyle dışarı çıktı.

"Teşekkürler Mike," dedi ve Mustang'inin anahtarlarını ona fırlattı.

Kulübün içi, kulüpteki denizcilerin sık sık söylediği gibi, baştan aşağı Noel için dekore edilmişti. Sahte çelenkler şöminenin üzerine serilmiş, şurası burası beyaz mumlarla süslenmişti. Canlı bir Noel ağacı çok renkli ışıklar ve golf temalı süslerle parlıyordu. Hoparlörlerden Elvis'in "Blue Christmas" şarkısı yükseliyordu. Burada skandal yaratacak bir müzik seçimi olduğuna şüphe yok.

Polyester takım elbiseli birkaç adam şöminenin yanında durmuş Bloody Mary içiyordu.

Annem çam ve vanilya kokan yemek odasında çoktan oturmuştu. Arkasında, çim saha zümrüt çimlerin dalgalı bir şekilde uzanıyordu.

Beyaz örtülü masada annem sert bir şekilde dik oturuyordu. İnek yakalı jarse bir elbise giymiş, kısa siyah saçlarının üzerine örgü bir bere takmış ve uzun, sallantılı küpeler takmıştı.

Frankie onun karşısındaki sandalyeye kaydı. "Üzgünüm geciktim."

Annem garsonu çağırdı ve iki kadeh şampanya sipariş etti. "Kutlama mı yapıyoruz?" Frankie sordu.

"Her zaman," dedi annem bir sigara yakarak. "Yürüyorum ve konuşuyorum, değil mi?"

Frankie şampanyadan bir yudum aldı ve midesinde bir kasılma, bir bulantı hissetti.

Zar zor özür dileyerek tuvalete koştu ve kustu. İki kez.

Lavaboya gitti ve bir avuç su içti. Dün sabah da hastaydı.

Hayır.

Hayır.

Bir elini karnına bastırdı. Hafif bir şişlik var mıydı? Biraz hassasiyet?

Bebek mi?

Ama... doğum kontrol hapı kullanıyordu. Doğum kontrol hapı onu yüzüstü bırakmış olabilir miydi? Her sabah bunu almak konusunda dindar mıydı? Bir ya da iki kez unutmuş olabilirdi.

Masaya geri döndü ama . Annem başını kaldırıp baktı. "Solgunsun, Frances."

"Az önce kustum. İki kere."

Annem kaşlarını çatı. "Akşamdan kalma mısın? Ateşin mi var?"

Frankie başını salladı.

Annemin bakışları sabit kaldı. "Bir erkekle... yakınlaşıyor musun, Frances?"

Frankie yanaklarının yandığını hissederek yavaşça başını salladı. "Onunla birkaç aydır görüşüyorum."

"Ve ailene söylemedin. Anlıyorum. Peki Flo Teyze'nin son ziyareti?"

"Emin değilim. Doğum kontrol hapına başladığımdan beri neredeyse hiç... hiçbir şey olmadı."

"Bir doktora görünmen gerek." Frankie uyuşukça başını salladı.

"Oturun. Yemekten sonra Arnold'a gideceğiz. O bizi kabul edecektir."

Bir buçuk saat sonra, söylenmemiş şeylerle dolu garip bir öğle yemeğinden sonra kulüpten ayrıldılar ve Orange Avenue'daki doktorun muayenehanesine gittiler. Resepsiyonda annem, "Merhaba Lola. Hamilelik testi istiyorum."

Yaşlı kadın başını kaldırdı. "Sen-"

Annem sinirli bir şekilde elini salladı. "Benim için değil, Lola. Kızım için."

Lola dalgalı saçlarının arasından bir kalem ve "Zaman yaratacaktır. Seni bu kadar iyi hareket ederken görmek güzel."

Frankie ellerini birbirine kenetledi ve bekleme odasında bir koltuğa oturdu.

Birkaç dakika sonra bir hemşire dışarı çıktı, Frankie'yi aldı ve muayene odasına götürdü. "Bir bornoz giy. Önden bağla. Doktor birazdan yanınızda olacak."

Frankie giysilerini çıkarıp bornozunu giydi ve muayene masasına tırmandı.

Hamile. Kelime kendini tekrar edip duruyordu.

Kapı sessizce çalındı ve sonra açıldı.

Kapıyı arkasından kapatan doktor, boynuz çerçeveli siyah gözlüklerini şişkin burnunun üzerinde daha yukarı itti. "Merhaba Frankie. Uzun zaman oldu."

"Merhaba, Dr. Massie," dedi. Doktoru en son gördüğünde on yedi yaşındaydı, üniversiteye gidiyordu ve doktor ona annesinden aldığından daha açık sözlü bir seks konuşması yapmıştı, ama yine de *düğün gecenizde* diye başlamıştı ve yaşlı bir adamdan penisler ve vajinalar hakkında bir şeyler duymak onu o kadar germiş ve rahatsız etmişti ki zar zor dinlemişti.

"Evlendiğini bilmiyordum," dedi.

Frankie zorlukla yutkundu, hiçbir şey söylemedi.

Eğer Dr. Massie onun sessizliğini fark ettiyse de bunu belirtmedi. "Masaya tırman."

Frankie muayene masasına uzandı ve çoraplı ayaklarını metal üzengilere geçirdi. Doktor bacaklarının arasına yerleşti. Frankie parlak ışıklı beyaz duvara baktı, doktor bacaklarını birbirinden uzaklaştırıp yaklaşırken ve bir çift eldiven takarken gözlerini sıkarak kapattı.

Spekulumu kadının içine yerleştirirken özür dileyerek, "Bu biraz soğuk olacak," dedi. Spekulumu dijital muayene ile takip etti. Daha sonra ayağa kalktı, bacaklarını önlükle örttü ve yanına geldi. Önlüğü dikkatlice açarak karnını ve göğüslerini yokladı.

Sonra onun çıplaklığını örttü ve geri çekildi. "En son ne zaman regl oldun Frankie?"

"Tam olarak emin değilim."

"Doğum kontrol hapı kullanıyor musun?" "Evet."

"Kusursuz değiller. Özellikle de onları alırken bilinçli değilseniz." Geri adım attı. "Emin olmak için bazı testler yapacağım ama fiziksel

göstergeler bana gerçekten hamile olduğunuzu söylüyor. Yaklaşık iki ay diyebilirim."

İki ay.

"Aman Tanrım... Hazır değilim... Evli değilim..."

Yanına yaklaştı ve yumuşak bir sesle, "Katolik Evlat Edinme Hizmetleri bebekleri dürüst ailelere yerleştirme konusunda iyi bir iş çıkarıyor, Frankie. Annen bu konuda her şeyi bilecektir."

Frankie lisede sınıfta kaybolan ve aylar sonra daha zayıf ve sessiz bir şekilde geri dönen birkaç kızı hatırlıyordu. Herkes onların evlenmemiş anneler için bir yuvaya gittiklerini biliyordu ama bu utanç verici bir durum olarak görüldüğünden fısıldanmıyordu bile. Ve bir keresinde St. Bernadette's'ten bir kızın yasadışı kürtaj nedeniyle öldüğüne dair söylentiler çıkmıştı.

Frankie her iki yolu da kendisi için hayal edemiyordu; yanlış seçimler oldukları için değil, daha ziyade anne olmak istediğini bildiği için, ama tek başına değil, yalnız bir kadın olarak değil; bütün paketi istiyordu: bir koca, bir bebek, sevgiden oluşan bir aile.

Başını salladı, doğrulup karnına dokundu. Bir *bebek*.

Anne olmaya hazır değildi ama yine de gözlerini kapattığında, bir an için hayatının bambaşka bir versiyonunu hayal etti; koşulsuz sevdiği ve sevildiği, bugününün geçmişin imgeleri, utanç, endişe ve öfkeyle sürekli gölgelenmediği bir versiyon. *Annesi* olduğu bir versiyon.

Giyindi ve muayene odasından çıktı.

Annem bekleme odasındaydı, sanki kötü duruşunun yeni bir felce neden olabileceğinden korkuyormuş gibi, yeni normali o sert dik duruşuyla oturuyordu. Kafasını kaldırdı ve Frankie'nin bakışlarıyla karşılaştı.

Frankie gözyaşlarının başladığını hissetti.

Annem topallayarak Frankie'ye doğru yürüdü ve onu kolundan tutarak ofisten dışarı çıkardı, park alanını geçti ve annemin hemen bir sigara yaktığı Cadillac'a bindirdi.

"Sigara içmemelisin anne," dedi Frankie donuk bir sesle. "Felç geçirdin."

"Görüştüğün çocuk kim?"

Frankie neredeyse gülecekti. "O bir erkek anne. Henry Acevedo." "Uyuşturucu bağımlıları için klinik açmak isteyen doktor mu?"

"Evet, anne."

"Ama... ne zamandan beri?"

"4 Temmuz partiniz."

Biraz gülümsedi. "Bir doktor. Tamam, Henry ile evleneceksiniz.

Sessiz bir tören. Bebek prematüre olacak. Bu her zaman olur." "Evlenmek zorunda değilim anne. 1972 yılındayız, 1942'de değil."

"Tek başına bir çocuk yetiştirmeye hazır mısın Frances? Yoksa onu vermeye mi?"

Peki Henry bu konuda ne diyecek? Bana iyi bir adam gibi geliyor."

Frankie gözyaşlarının yanaklarından aşağı yuvarlandığını hissetti. Keşke bu farklı bir hayat olsaydı.

Bu Rye'ın bebeği olsaydı ve evlenip çocuk sahibi olmaya hazır olsalardı.

Henry ne diyecek?

Yanlış adam. Yanlış zaman. "Bilmiyorum."

★ ★ ★

Dr. Massie'nin arayıp hamileliği doğrulamasından bu yana geçen dört gün içinde Frankie'nin endişesi her geçen gün artmıştı. Mutfağındaki telefon sık sık çalıyordu; Frankie cevap vermiyordu. Arayanın muhtemelen kendisi için endişelenen annesi olduğunu biliyordu ama ne diyeceğini bilemiyordu.

Henry de bir şeylerin ters gittiğini biliyordu; ona sürekli neden bu kadar sessiz olduğunu soruyordu.

Ona, kendisine ya da herhangi birine ne söyleyeceğini bilmiyordu. Bu yüzden hareket etmeye devam etti, ayağa kalktı, işe gitti, işini yaptı ve aniden korkutucu hale gelen geleceği düşünmemeye çalıştı. Şimdi ameliyathane 2'deydi ve vardiyadaki son ameliyatına yardımcı olmaya hazırlanıyordu. Hoparlörlerden Noel müziği yükseliyordu.

"Mutlu yıllar Frankie," dedi anestezi uzmanı. Uzun saçları mavi başlığıyla zar zor gizleniyordu; hastanın karşısında, masanın karşı tarafında, kahverengi badanalı, mavi örtülü karına bakan cerrah duruyordu. Parlak beyaz ışıklar üzerlerinde parlıyordu.

"Teşekkürler Dell." Frankie el arabasındaki aletlerden bir neşter seçti ve o sormadan cerraha uzattı. Doktor kesiyi yaptı.

Frankie kabağan kanı sildi.

"İşte ," dedi Dr. Mark Lundberg. "İçeri giriyor. Tümör. Klemp."

Sonraki iki saat boyunca Dr. Lundberg hastanın midesinde büyüyen tümörü çıkardı. Ameliyat bittiğinde ve kesi dikildiğinde

Doktor mavi maskesini indirdi ve kaşlarını çattı.

"Bir sorun mu var?" Frankie maskesini indirerek sordu.

"Kaç yaşında Frankie, otuz mu? Nasıl oldu da mide kanseri oldu?" Başını salladı. "Patolojiye gönderin."

Frankie eldivenlerini çıkarıp çöpe attı. Hastayı derlenme odasına kadar takip ettikten sonra oradaki hemşireyle hastanın bakımına ilişkin talimatları gözden geçirdi.

Daha sonra, onun çizelgesini inceledi. *Scott Peabody. İlkokul öğretmeni. Ordudan onurlu bir şekilde terhis edilmiş. 1966. Vietnam. Evli. İki çocuğu var.*

Dosyasına notlar aldı ve yatağın ucundaki kılıfına geri koydu. Dolabına doğru yürürken, duvarlardaki Noel süslerinin yanından geçerken, ilk kez ayaklarının ne kadar acıdığını fark etti ve omurgasının tabanında donuk bir ağrı vardı. Daha iki aylık hamileydi ve şimdiden bunu hissediyor muydu? Dolabında üniformasını değiştirdikten sonra çantasını aldı ve hastaneden ayrıldı.

Pencereleri açarak eve döndü ve Jim Croce ona şişedeki zaman hakkında serenat yaparken yeni Coronado Köprüsü'ne saptı.

Sokağına döndüğünde, evinin bacasından yükselen bir duman sütunu gördü ve Henry'nin doğum gününü kutlamak için burada olduğunu hatırladı.

Yirmi yedi.

Artık o kadar genç değildi. Liseden ve üniversiteden arkadaşlarının çoğu çoktan evlenmiş ve çocuk sahibi olmuşlardı. Ethel o kadar çok bebek fotoğrafı göndermişti ki, Frankie onları bir albüme koymak zorunda kalmıştı.

Sokağa park etti ve bir sokak lambasının altında bir dakika oturup sokağın karşısındaki kumsalın siyah tümseğine baktı.

Henry'ye bebekten bahsetmenin zamanı gelmişti. Artık bunu tek başına halledemezdi. Bu sır onu yıpratıyordu. Ve bunun neden olduğu yalnızlık.

Eve girecek, kapıyı açacak ve ona söyleyecekti. Bunu nasıl söyleyeceğini düşündü, kelimeleri zihninde evirip çevirdi, yeniden düzenledi, söyleyeceklerini önce yumuşatmaya, sonra belirsizleştirmeye ve hatta sertleştirmeye çalıştı, ama sonunda basitti ve sadece cesarete ihtiyacı vardı.

Kulübenin kapısını açtı.

Ev, kızarmış et ve kızarmış patates kokuyordu. Bunun Henry'nin tavuk butları, patates ve soğandan oluşan, dökme demir tavada kızartılmış ve fırında pişirilmiş özel tarifi olduğuna şüphe yoktu.

Üzerinde SEVGİ HER ZAMAN ÖZÜR DİLEMEK DEMEKTİR yazan en sevdiği önlüğü, kot pantolonu ve uzun kollu California Angels sweatshirt'ünün üzerine giymiş, ocağın başındaydı.

"Ben geldim," dedi.

Etrafında döndü. "Mutlu yıllar bebeğim!" dedi, önlüğü çözdü ve bir sandalyenin arkasına bıraktı. Öpmek için onu kollarının arasına aldı. Geri çekildiğinde, kız ağlıyordu.

"Sorun ne Frankie?"

"Hamileyim," dedi.

Bakışları onunkileri aradı. Ondan ne söylemesini istediği hakkında hiçbir fikri yoktu. Hiçbir şey bu anı istediği hale getiremezdi. O yanlış adamdı ve yanlış zamandı.

"Evlen benimle," dedi sonunda. "Buraya taşınacağım. La Jolla'daki kira kontratımdan vazgeçerim. Ailene yakın olmak isteyeceksin."

Çok ciddi görünüyordu, ona sanki dünyanın merkeziymiş gibi bakıyordu. Tam da aşık bir adamın hayran olduğu kadına bakması gerektiği gibi. "Henry..."

"Neden olmasın? Her zaman baba olmak istediğimi biliyorsun. Ve bu - sevgi- benim iyi olduğum bir şey ve senin buna ihtiyacın var Frankie, belki de tanıdığım herkesten daha fazla."

"Ben..."-seni *seviyorum*-"hazır olduğumu sanmıyorum," dedi.

"Bu, hayatta hazır olup olmamanızın önemli olmadığı zamanlardan biri. İnsanlardan bunu hep duyuyorum: Ebeveynlik dalmaktır. Her zaman." O kadar derin ve içten bir bağlılıkla bakıyordu ki bu, kadının kalbini heyecanlandırdı ve ona bir umut ışığı verdi. İnsanlar her türlü nedenle, her türlü durumda evlenirdi. Geleceğin ne getireceğini asla bilemezsiniz.

O iyi bir adamdı. Doğru. Dürüsttü. Kalacak, bir kadınla yaşlanacak, orada olacak türden bir adam.

Ve bunun için yanında bir güce ihtiyacı olacaktı. O artık güçlü değildi.

"Bir aile olabiliriz," dedi.

Elini düz karnına koydu ve "*Bebeğimiz*" diye düşündü. Kendini hep bir anne, bir anne olarak hayal etmişti ama Vietnam'da yaşadıkları -kucağında ölen o bebek- bir şekilde onu raydan çıkarmış, neşenin ait olduğu yere korkuyu yerleştirmişti.

Annelik hayalinin hâlâ orada olduğunu görünce şaşırdı; zayıf, belirsiz, korkmuş ama orada, kaybettiğini sandığı umutla iç içe geçmiş bir halde.

Beklediği şekilde ya da beklediği adamla gelmemişti ama yine de bu bir mucizeydi.

Yeni bir hayat.

"Tamam," dedi.

Onu kendine çekti ve öylesine derin, öylesine sevgi ve tutkuyla öptü ki, kadın kendini ona inanırken buldu. Onlara.

"Aileme söylemek zorundayız-"

"Şimdiki zaman gibisi yok," dedi. Fırını çevirip kapattı, ocaktaki tavanın üzerini örttü.

Frankie babasına bu haberi, "başının belada olduğunu" ve evleneceğini söylemek istemiyordu ama başka ne seçeneği vardı ki? Hamilelik uzun süre saklanabilecek türden bir şey değildi ve zaman çoktan ilerliyordu.

"Seni tutuyorum," dedi elini tutarak. "Güven bana."

Kadın başını salladı.

Güney Kaliforniya standartlarına göre hava serin olmasına rağmen Frankie ve Henry el ele tutuşarak, kazak ya da palto giyme zahmetine girmeden caddede yürüdüler.

Farlarını yakmış arabalar hızla yanlarından geçiyordu. Sahil, sağlarında yükselen ayın gökyüzünü kestiği uçsuz bucaksız siyah bir alandı. Ocean Bulvarı boyunca uzanan evler Noel Baba'lar, ren geyikleri ve palmiyelerin etrafına sarılmış beyaz ışıklarla Noel için süslenmişti.

Ailesinin evine vardıklarında, tatil için agresif bir şekilde dekore edilmiş olan arka bahçeyi geçtiler ve daha da fazla süslemeyle övünen eve girdiler. Oturma odasında kocaman bir ağaç vardı.

Babam barda annemin yanında durmuş, elinde gümüş bir martini çalkalayıcı tutuyordu.

"Frances," dedi annem. "Mutlu yıllar, hayatım! Bu gece seni beklemiyorduk."

Frankie Henry'nin elini bırakamıyordu; Henry onun can simidi gibiydi.
"Baba.

Anne. Sanırım Henry Acevedo'yu tanıyorsun. Biz ... çıkıyoruz."

"Henry," dedi babam, öne doğru adım atarak, herkesi hoş karşılayan ve önemli hissettiren o büyük, kapsayıcı gülümsemesiyle. "Seni tekrar görmek güzel."

"Dr. Acevedo," dedi annem, resmen ışıldayarak.

Henry, "Seninle biraz konuşabilir miyim Connor? Özel olarak."

Babam kısa bir süre kaşlarını çatı, sonra başını salladı. "Tabii ki. Elbette."

İki adam koridorda yürürken, annem Frankie'ye yaklaştı. "Umduğum şey bu mu?"

Frankie, "Anne, senin düşüncelerini hiçbir zaman tahmin edemedim," dedi. Henry'nin babasına resmen evlenme teklif edeceği hiç aklına gelmemişti. Bu *Bob & Carol & Ted & Alice* dünyasında çok eski moda, çok *Ozzie ve Harriet* gibi geliyordu.

Birkaç dakika sonra Henry ve babam tekrar odaya girdiler. "Bette, bir damadımız olacak! Ailemize hoş geldin, Henry!"

Annem Frankie'ye sertçe sarıldı. Geri çekildiğinde gözlerinde yaşlar vardı. "Bir düşün. Bir torun. Oh, Frances, bebeğini kucağına aldığı anda tüm dünyanın değişecek."

Henry içeri girdi, kolunu Frankie'ye doladı ve onu o kadar yakın tuttu ki, Frankie onun gitmek istediğini düşünüp düşünmediğini merak etti.

"Ailemize hoş geldin Henry," dedi annem. Sonra başını kaldırıp babama baktı. "Şampanyaya ihtiyacımız var!"

Annesi topallayarak uzaklaştığında Frankie Henry'ye döndü, kollarını onun boynuna doladı ve gözlerini dikerek ona baktı. "Gerçek bir düğüne ihtiyacımız olduğuna emin misin? Nikâh memuruna hızlıca girip çıkmaya ne dersin?"

"Asla olmaz. Bu bebek bir mucize Frankie. Bu berbat dünyada aşk her zaman kutlanmaya değerdir. Susannah öldüğünde benim için her şeyin bittiğini düşünmüştüm."

Onun kendisine ve çocuklarına olan sevgisini hissetti, onlar için kurduğu hayalin ortaya çıktığını ve uçuşa geçtiğini hissetti. Bu onu umutla doldurdu.

"Seni koridorda bana doğru yürürken görmek, ailenin ve arkadaşlarının önünde beni sevdiğini söylerken duymak istiyorum. Tıpkı sana benzeyen bir kız bebek istiyorum."

"Ya da Finley'e benzeyen bir çocuk," dedi hayal etmeye cesaret ederek. "Sanırım bu, geleceğimizde bir balayı olduğu anlamına geliyor."

"Bebeğim," dedi, "hayatımız uzun bir balayı olacak."

OceanofPDF.com

Yirmi Sekiz

20 Aralık 1972, Sevgili

Barb,

Doğum günü kartı için teşekkürler!

Ethel'e de aynı mektubu yazıyorum. Arayayım mı? Evet.

Tabii. Elbette.

Yapamıyorum işte. Belki de yaşlandıkça korkaklaşıyorum, emin değilim.

Neyse, geleyim. Ben hamileyim.

Bunun olacağını kim tahmin edebilirdi, değil mi? Gerçi bir milyon yıl önce bekaretimi kaybettiğimde doğum kontrolünden bahsettiğini hatırlıyorum.

Henry ve ben evleniyoruz. Biliyorum, bu çok fazla ve hızlı ve ben modern bir kadını, kendi başıma bir çocuk yetiştirebilirim, ama Henry'de özel bir şeyler var. Sanırım onu sevmeyi öğreneceğim. Daha da önemlisi, imkansız gibi görünüyor ama ben şimdiden karnımdaki bebeğe aşığım. Bu nasıl olabilir ki? Bazen bunu ne kadar çok istediğimden başım dönüyor ve utanıyorum. (Onu, sanırım.)

Düğün çok büyük olmayacak, muhtemelen arka bahçemizde ya da sahilde küçük bir şey olacak.

Gelecek misin? Baş nedimem olur musun? Ethel baş nedime olabilir. Bunun onu ne kadar yaşlı gösterdiğini sevecektir.

*Seni
seviyorum.*

-
F

★ ★ ★

Henry Noel sabahı büyükannesinin elmas yüzüğünü Frankie'nin parmağına taktı ve "Sonsuza kadar Frankie, ve daha uzun süre" dedi. Düğün için 17 Şubat Cumartesi gününe karar verdiler ve az sayıda sıradan, el yazısıyla yazılmış davetiye gönderdiler.

Henry, Frankie'ye bir hayali nasıl elle tutulur bir şeye dönüştüreceğini öğretti: bir çocuk odası. İşe mobilyalarla başladılar - bir beşik ve bir alt değiştirme masası satın aldılar - ve ardından bir Cumartesi sabahı erkenden birlikte hırdavatçıya gidip duvarlar için güneşli bir sarı tonu seçtiler. Sonraki iki hafta sonunu ve birkaç hafta içi akşamını koridorun sonundaki küçük yatak odasını hazırlayarak .

Büyük pencereleri ve yeni pötikare perdeleri olan sarı bir oda.

Henry şimdi yerde oturmuş, beyaz beşik parçaları etrafa saçılmış, vidaları sayıyor ve nefesinin altında küfrediyordu. "Neden sana delik sayısından daha fazla vida veriyorlar ki?"

Frankie gülümseyerek onu anlaşılmasız talimatlarla baş başa bıraktı ve mutfığa yöneldi. Ellerindeki ve yanaklarındaki sarı boyayı yıkamak sonsuza kadar sürdü. Saçlarına bile bulaşmıştı ve başörtüsü takmıştı. Sonunda yemeğe başladı ve tatlı olarak elmalı turta yaptı.

Henry bir saat sonra mutfığa girdiğinde, "Güzel kokular geliyor," dedi.

"O benim," dedi Frankie.

Onu kollarının arasına aldı, kendine çekti. "Elma ve tarçın gibi kokan kadınları severim. Turta mı yaptın?"

"Sıfırdan, ekleyebilirim. Ethel'in aile tarifi." Gülümsedi. Hamilelik onu sakinleştirmişti. Yıllar sonra ilk kez iyi uyuyordu. Ruh hali dengelenmişti; nihayet, diye düşündü, yeniden kendisi olmaya başlamıştı.

"Sanırım patik örmeye başlayacaksın. Ya da kendi bebek mamamı yaparsın."

Frankie gülümsedi. "Yuva kurma işini abarttığımı mı ima ediyorsun?"

"Asla."

Onu öptü, sonra koridordan çocuk odasına götürdü. Parlak beyaz süslemeli yumuşak sarı odada yeni beşik bir duvarın önünde duruyordu.

Beşiğe gitti, üzerinde asılı duran roket ve yıldızlardan oluşan cep telefonuna dokundu, bu telefon hakkında yaşadıkları anlaşmazlığı hatırladı: Roketler mi olmalı yoksa prenses kaleleri mi? *Kızımızın isterse aya uçabileceğini bilmesini istiyorum*, Henry'nin kazanan argümanı olmuştu.

Köşede, yakında en sevdiği çocukluk hikâyeleriyle dolduracağı boş bir kitaplığın yanında yeni bir sallanan koltuk duruyordu. Koltuğa oturdu, ayaklarıyla itti. Sandalye yerde gıcırdayan, takırdayan bir ses çıkardı. Kitaplığa çarptı ve doldurulmuş mavi bir ahtapot kucağına düştü. Boş boş, yumuşak sahte kürkünü okşadı.

Henry yaklaştı, ona baktı, giysileri sarıya bulanmış, ağarmış saçları dağılmıştı.

"Seni seviyorum," dedi ve tam o sırada, adam onu öpmek için yukarı çekerken, bunun doğru olduğunu düşündü. Ya da en azından doğru olabileceğini.

Bunun doğru olmasını istedi.

★ ★ ★

Yeni yılın ilk haftasında, 1973'te, Frankie'nin ailesiyle haftalık akşam yemeği geleneğini başlattılar. Siyasi görüşleri farklı olsa da babam ve Henry'nin konuşacak konuları hiç tükenmiyor gibiydi. Henry ve meslektaşlarının kurmak için çok çalıştıkları kliniğin açılmasına aylar kalmıştı ve Henry bağımlıların ve alkoliklerin iyileşmesine yardımcı olacak büyük planları hakkında şiirsel sözler söyleyebilirdi. Annem diğer Junior League eşleriyle birlikte yeni bir bağış toplama kampanyasına öncülük etmeyi teklif etmişti. Açılış için elbise alışverişine başlamıştı bile.

Baba, kızının nihayet kabul gören kadın yaşamı yoluna adım atmasından heyecan duymuş görünüyordu: evlilik ve annelik. Annem heyecanla düğünden bahsetti, arka bahçedeki törenden sonra kulüpte küçük bir resepsiyon verilmesi için bastırdı, Frankie'nin kibarca reddettiği bir istekti bu.

Şimdi oturma odasındaydılar, şöminenin etrafındaki rahat sandalyelerde toplanmışlardı ve ateş yanıyordu. Köşedeki televizyon açıktı. Cronkite Watergate skandalını haber yapıyordu. Mutfaktan rosto kokusu geliyordu.

Yayının ortasında Frankie sandalyesinden kalktı ve banyoya yöneldi. Koridora geri dönmüş, oturma odasına doğru ilerliyordu ki Henry endişeli bir ifadeyle göründü.

"İyi misin? Solgun görünüyorsun."

"Ben İrlandalıyım," dedi. "Ve şu anda bezelye büyüklüğünde bir mesanem var, kızımızın üzerinde oturduğundan oldukça eminim."

Bir elini karnına koydu, eğilip "Hey, bebeğim. Baban geldi."

Frankie'nin hamileliği neredeyse hiç belli olmuyordu. Karnında küçücük bir şişlik vardı ve sık sık dokunuyor, okşuyor, bebeğini (hâlâ bir kız çocuğu olduğunu düşünüyordu) orada yüzen, zahmetsizce taklalar atan küçük bir balık gibi hayal ediyordu.

Son zamanlarda sık sık karnına dokunmaya başlamıştı, "*Hadi bebeğim, annen için biraz dön, seni hissedeyim*" diyordu ama bunun çok erken olduğunu biliyordu.

"Annem de biraz ilgi istiyor," dedi Frankie, Henry'yi elinden tutup koridorda ilerleterek. Babasının ofisinin kapısını açtı ve onu içeri çekti.

Henry onu öptü ve sonra, "Tamam, yeterince saklandık. Annen peşimizden bir SWAT ekibi gönderecek."

Geri çekildi.

Frankie hatasını fark etmişti; son birkaç haftadır -nişanlandıkları geceden beri- Henry'ye bu odayı göstermemeye, kapalı kapıyı atlamaya büyük özen göstermişti. Şimdi kahramanların duvarını görmüştü.

Onu uzaklaştırmaya çalıştı.

"Vay canına." Elini bıraktı, duvara doğru ilerledi, fotoğraflara ve hatıralara baktı.

Frankie onun yanına gitti, bir kolunu dar beline doladı. Yıllardır bu odaya girmemişti. Görmek isteyeceği son şey Finley'nin düzgün bir üçgen şeklinde katlanmış, camın arkasında korunan, ahşap çerçeveli Amerikan bayrağıydı.

"Fotoğrafın nerede?" Henry sordu ve kız onun yokluğunu fark edip bunu belirtmekten çekinmediği için onu sevdi. Henry cevap veremedi, arkalarındaki kapı açıldı.

Babam odaya girdi, her zaman yaptığı gibi otoriter bir şekilde hareket ediyordu. "Ailemizin hizmetleriyle gurur duyuyoruz," dedi babam.

"Erkekler servisi," dedi Frankie.

Annem bir saniye sonra elinde martiniyle geldi. "Umarım onlara bensiz söylememişsinizdir," dedi.

"Tabii ki hayır," dedi babam. Masasının çekmecesine uzandı ve büyük, mühürlü bir zarf çıkardı. "Bu Ocean Boulevard'daki kulübenin tapusu. Sana düğün hediyemiz."

Henry kaşlarını çatarak, "Bu çok cömertçe," dedi.

"Bence kadeh kaldıralım," dedi annem. "Henry, lütfen gel de bir şişe şampanya seçmeme yardım et."

Annem kolunu Henry'ninkinin arasına ve onu çekti.

Böylece Frankie kahramanlar duvarında babasıyla yalnız kaldı. Uzun bir süre orada durup resimlere ve hatıra eşyalarına baktılar. "Neden orada benim bir resmim yok baba?"

"Düğün fotoğrafınızı asacağız. Bu ailedeki kadınlar için yaptığımız şey bu. Erkeklerle katlandığın için sen bir kahramansın."

Bu şakayı kaç kez yapmıştı? "Hemşireler Vietnam'da öldü, baba."

"Bu konuşmadan rahatsız oluyorum. Nişanlın burada. Bir çocuk bekliyorsunuz. Gururunuz kocanız ve çocuğunuzla ilgilenmekten gelmeli. Kadınlar savaşa gidiyor..." Başını iki yana salladı.

"Vietnam'a gidip tek parça halinde dönen bir evlat olsaydım, fotoğrafım duvarda asılı olur muydu baba?"

"Bu saçmalıklarla beni üzüyorsun, Frankie. Sen benim kızımsın. Savaşa gitmene gerek yoktu ve bunu sana o zaman da söylemiştim. Şimdi bu lanet savaşa hiç girmememiz gerektiğini öğreniyoruz ve *kaybediyoruz*. Amerika. Bir savaşı kaybediyoruz. Bu hatırlatmayı kim ister? Bırak gitsin Frankie. Unut ve hayatına devam et."

O haklıydı. Bunu unutması gerekiyordu.

Evlenmek için nişanlanmıştı. Hamileydi. Kendi ailesi de dahil olmak üzere hiç kimsenin ülkesine yaptığı hizmete değer vermemesini neden umursasındı ki? Kimsenin kadınları hatırlamamasını neden umursasın ki?

Hatırladı.

Bu neden yeterli değildi?

Birden ofisin kapısı çarparak açıldı. Henry elinde bir şişe şampanyayla orada duruyordu. "Her şey bitti," dedi.

"Bitti mi?" Frankie söyledi.

"Savaş," dedi Henry. "Nixon Barış Anlaşmasını imzaladı."

★ ★ ★

Başkan Nixon'ın Barış Anlaşmasını imzalamasından iki hafta sonra televizyon haberlerinde ilk savaş esirleri dalgasının Vietnam'dan eve döneceği duyuruldu. Bu operasyona Eve Dönüş Operasyonu adı verildi ve bir gecede Aileler Birliği'nin çabaları savunuculuktan, bazıları neredeyse on yıldır kayıp olan savaş esirlerinin dönüşü için hazırlık yapmaya dönüştü. Aileler Birliği'nin San Diego ve D.C. ofislerine mektuplar ve kartpostallar gelmeye başladı; ülkenin dört bir yanından savaş esiri bileziği takmış kişilerden gelen mektuplar; adamlara teşekkür eden, eve hoş geldin mektupları. Yabancılar minnettarlık hediyeleri ve bağışlar gönderdi. Savaşı geride bırakmak için sabırsızlanan bir halk, Hoa Lo Hapishanesi'nden serbest bırakılan kahramanların dönüşünü kucakladı; bu yer, yeryüzündeki cehennem olarak yeni yeni yazılmaya, halk tarafından "Hanoi Hilton" olarak bilinmeye başlamıştı.

Eşler evlerini hazırlayarak, güzellik salonuna giderek, aileleri bir araya toplayarak, eve hoş geldin pankartları boyayarak kendi Eve Dönüş Operasyonlarını başlattılar. Çocuklar sıraya dizildi ve cilalandı; birçoğuna hiç tanışmadıkları babalarının hikayeleri anlatıldı.

★ ★ ★

Bu Şubat öğleden sonrasında, League of Families San Diego ofisi bir parti için dekore edilmiş, duvarlara ASLA UNUTULMAYACAK ve BİZ YAPTIK gibi sloganlarla boyanmış pankartlar asılmıştı. Odada , gergin bir enerji vardı.

Frankie kadınların gururunu ve korkusunu hissetti. Birkaçının Donanma'nın savaş esiri eşlerine verdiği hazırlık brifingi hakkında konuştuklarına kulak misafiri oldu; onlara kocalarından çok fazla şey beklememeleri söylenmişti. Onlara bir broşür verilmişti: *Adamların fiziksel ya da duygusal olarak ne durumda olacaklarını bilmiyoruz. Bildiğiniz gibi, işkence raporları var. Bu nedenlerle, yeniden bir araya gelmelerinizi dikkatlice planlamanızı, kocanız size daha fazlası için hazır olduğunu söyleyene kadar onu sessiz bir ortamda tutmanızı öneririz. Büyük partiler, dergi ya da televizyon röportajları, yüksek sesler ya da büyük beklentiler olmasın. Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi bu adamlardan bazıları sekiz yıla varan bir süre boyunca esaret altında, zorlu koşullarda yaşamışlardır. Bu durum zihinlerini aşırı derecede etkilemiş olacak.*

ve bedenleri. Hemen kendileri olmalarını beklemeyin. Cinsel açıdan iktidarsız ve sevdiklerine karşı düşmanlık beslemeye eğilimli olmalarını bekliyoruz.

İşkence. Tutsaklık. Düşmanlığa eğilimli.

Erkekler yıllarca böyle bir muameleye maruz kaldıktan sonra eve döndüklerinde nasıl düşmanca davranabilirlerdi ki? Frankie eşlerin gerginliklerini dile getirmelerini dinledi - *kilo aldım, heyecanımı kaybettim, eskisi kadar genç değilim* - ve evlendikleri erkeklerin onları hala sevip sevmeyeceğini yüksek sesle merak etti. Sevgililer Günü'nde San Diego'ya varan ilk grubun dönüşüne katılma planlarını dinledi ve güçlü bir gurur duygusu hissetti.

Ama lige verdiği hizmetten ne kadar gurur duysa da, artık bitmişti. Eşlerle dolu bu odaya ait değildi. Boş kek tabağını yere bıraktı ve kapıya yöneldi.

"Frankie!"

Durdu ve Joan'ın kendisine doğru geldiğini görmek için döndü. İki kadın birbirlerini aylardır görmemişlerdi ama kadının gözlerindeki sevinçten hiçbir şey anlaşılmıyordu.

Joan onun koluna dokunarak, "Sadece teşekkür etmek istedim," dedi. "Yardımanızın anlamı çok büyüktü."

Frankie gülümsedi. "Teşekkürler, Joanie. Kocanın eve dönmesine sevindim."

Mükemmel bir vedaydı.

Hayatında bir bölüm kapanıyor -Vietnam- ve başka bir bölüm .
Evlilik ve annelik.

★ ★ ★

İlk savaş esiri grubunun Manila'ya ineceği gün Frankie kendine buzlu bir çay doldurdu ve kanepeye oturup televizyon izlemeye başladı. Walter Cronkite anlatıyordu: *Bildiğimiz gibi işkence hikayeleri var. Hanoi Hilton'daki çoğu pilot olan askerler birbirleriyle iletişim kurmak için dahiyane bir yöntem geliştirdiler. Bugün, yüz sekiz tanesi evlerine dönüş yolundaki ilk durakları olan Manila'ya inecekler...*

"Hey, bebeğim," dedi Henry, onun yanına sokularak.

"Başlıyor." Frankie neredeyse eşlerinin şu anda hissettiği kadar endişeli hissediyordu. Bu gerçeğe de savaşın sonuydu.

Savaşın grenli renkli görüntüleri ekranı doldurdu, ardından Donanma'nın eşi Sybil Stockdale'in Senato'ya, izleyicilere ve Henry Kissinger'a yaptığı konuşmaların geçildi. Walter Cronkite hepsini anlattı: *Aileler Birliği bu Amerikan kahramanlarını çileli yolculuklarından evlerine döndürmek için yorulmadan çalıştı. Birkaç dakika sonra, savaş esirleriyle dolu bir uçak Clark Hava Kuvvetleri Üssü'ne inecek. İki gün içinde, yıllar sonra ilk kez Amerikan topraklarına ayak basacaklar.*

Ve sonra: *İşte geldi. Bayanlar ve baylar, jet Filipinler'deki Clark Hava Kuvvetleri Üssü'ne iniş yaptı.*

Frankie öne doğru eğildi.

Ekranda, bir jet pistten aşağı yuvarlanıyordu. Olay yerinde ışıklar yandı. Jet yavaşça, çarparak durdu. Tezahürat yapan, itişip kakışan bir kalabalığın görüntüleri: kadınlı erkekli, onları geride tutmak için bir barikatı zorluyorlardı. Kamera HOMECOMING 1973 yazan bir tabelaya odaklandı. SENİ SEVİYORUZ, JOHN!

Jet kapısı açıldı.

Özgürlüğe uçan bu adamların biri hariç hepsi savaşın en şiddetli çatışmalarından bazılarında vuruldu. İşte Donanma Komutanı Benjamin E. Strahan, Eylül 1967'de vuruldu ... ve Hava Kuvvetleri Binbaşı Jorge Alvarez, Ekim 1968'de vuruldu ...

Erkekler uçaktan birer birer çıktılar, selam verdiler ve rampadan aşağıya doğru yürüdüler. Sıska görünüyorlardı ama saçları normalden kısaydı ve uzun boyluydular. Birkaçı topalladı.

Uçaktan inen bir adam pistte toplanan kalabalığı selamladı.

Deniz Yarbay Joseph Ryerson Walsh, 1969 yılının Mart ayında vuruldu ve bir yıl öncesine kadar öldüğü sanılıyordu ...

Frankie doğruldu.

Rye sarı korkuluklara sıkıca tutunarak rampadan aşağıya doğru süründü. Yürüyüşü dengesizdi, belki de topallıyordu ve bir kolunu vücuduna yakın tutuyordu.

Rampanın dibinde tekrar selam verdi.

Kamera Rye'in zayıf, gülümseyen yüzüne yaklaştı.

Frankie ayağa kalktı, televizyona ve Rye'a baktı. Kalbinin gümbürtüsü o kadar yüksekti ki başka hiçbir şey duyamıyordu.

"Bebeğim?" Henry söyledi. "Frankie? var?"

"Kendimi iyi hissetmiyorum. Mide bulantısı." Hamile bir kadın için her zaman işe yarayan bir bahane. "Banyo yapacağım."

Henry ayağa kalktı. "Ben başlatırım." "Hayır."

Bağırması mıydı? Ağlıyor muydu? Gözlerini sildi, gözyaşlarını hissetti. Ona baktı. "Hayır," dedi daha nazikçe, yapabildiği kadar nazikçe, her neyse, tek istediği kaçmakken. "Kal. Yayını izle. Ben gidip... sakinleşeyim ve sıcak bir banyoda rahatlayayım." Yanağına hızlı bir öpücük kondurdu -dengesi bozulduğu için neredeyse kafa atacaktı- ve mutfığa doğru koşmaya başladı.

O yaşıyor.

Bu iki kelime dünyayı ekseninden kaydırdı, geçen yıl bulduğu istikrarsız dengeyi altüst etti.

Mutfak tezgâhının üzerindeki telefon çaldı. Henry, "Ben bakarım," dedi.

"Buldum," diye bağırdı Frankie, telefonu almak için öne atılarak. "Alo?"

Barb, "Frankie?" dedi.

"Onu gördün mü?" Frankie fısıldadı.

"Onu gördüm," dedi Barb. "Sen iyi misin?"

"Tamam mı?" Frankie telefonu olabildiğince uzağa sürükleyerek sesini fısıltıya indirdi. "Hamileyim, düğünüm bu hafta sonu ve hayatımın aşkı ölümünden yeni döndü. Nasıl iyi olabilirim ki?"

Barb'ın iç çekişinin hattan geçtiğini duydu. "Şimdi ne yapman gerekiyor? Yani, nişanlanmak başka bir şey. Hamile olmak başka bir şey."

"Biliyorum ama... bu Rye," dedi sessizce.

"Biliyorum."

"En azından onu görmeliyim," dedi Frankie. Bu sözleri söylerken, bunların yarı gerçek olduğunu biliyordu. Onu görmekten daha fazlasını istiyordu. Onlara ait olan geleceği istiyordu. "O indiğinde San Diego'daki havaalanında olmalıyım."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Barb dedi ki, "Ethel'i arıyorum. Bir kırmızı göz yakalayacağız."

★ ★ ★

Ertesi gün Frankie o kadar gergindi ki, Barb ve Ethel etrafına toplandıklarında bile yerinde duramadı. Tek düşünebildiği Rye'dı... San Diego'ya inmek... hayatta olmak.

"Henry'ye söylemelisin," dedi Barb. O, Frankie ve Ethel bungalovun oturma odasındaydılar. Frankie'nin yeni gelinliği -dantelli, beyaz, kır tarzı bir elbise- mutfak dolabının kancasındaki askıda asılı duruyor ve hepsine Cumartesi günü yapılacak düğünü hatırlatıyordu.

"Yapamam," dedi Frankie. Savaştan yeni dönen Joseph Ryerson Walsh'un Frankie'nin sevdiği Rye olduğunu öğrenmenin Henry'nin kalbini kıracağını biliyordu.

Hala seviliyorsun.

Sinirle mutfaktaki saate baktı. Saat 8:10. Savaş esirleriyle dolu uçağın 9:28'de San Diego'ya inmesi planlanıyordu. Frankie Anne Jenkins'i aramış ve orada olmak için izin almıştı. Anne'in binlerce başka ayrıntıyla meşgul olduğu bir günde bunu yapmak kolay olmuştu. "Elbette," demişti. "Elbette. Yardımların için tekrar teşekkürler Frankie."

Frankie nişan yüzüğünü parmağında döndürdü, ona baktı ve sonra yavaşça çıkardı. Açıklayacak zamanı olana kadar Rye'in görmesini istemiyordu.

"Madem gidiyoruz, gitmeliyiz," dedi Ethel.

Frankie'nin Mustang'ine doluşup adadan anakaraya doğru yola çıktılar ve saat 8:45'te Miramar Hava İstasyonu'nun kapısına vardılar.

Pistte şimdiden bir insan ve gazeteci kalabalığı vardı. Kadınlar, çocuklar, erkekler, hepsi ellerinde eve hoş geldin pankartları taşıyordu. Eşleri, aileleri ve muhabirler önde, arkadaşları ve hizmet personeli arkadaydı.

"Bir işaret yapmayı unuttum," dedi Frankie. O kadar gergindi ki doğru düzgün düşünemiyor, yerinde duramıyordu. Sıranın önünde gazeteciler mikrofon uzatıyor, sorular soruyorlardı. Barb ve Ethel onun iki yanında korumalar gibi durarak kendini toparlaması için ona zaman tanıdılar.

Rye onu Henry için, evet diyecek kadar zayıf olduğu için affedecek miydi? Başka bir adamın çocuğunu taşıdığı için? Henry alıkonulup işkence görürken, o başka biriyle ilişki yaşıyordu. Onu sevmekten asla vazgeçmediğine onu nasıl inandırabilirdi?

"İniyor," dedi Barb.

Frankie başını kaldırıp baktı, korku ve sevinci aynı ölçüde hissetti.

Onu hâlâ sevecek miydi - onun farklı bir versiyonuyla tanışan farklı bir versiyonunu?

C-141 tıbbi tahliye uçağı alçaldı, piste indi ve durdu.

Gazeteciler mikrofonlarını ve video kameralarını uzatıp soru yağmuruna tutarak ileri doğru koştular, ancak uçağı fazla yaklaşmaları bir bariyer tarafından engellendi.

Üç kadın kalabalık tarafından itilip kakıldı; sarı bir çizgi tüm aileleri geride tutuyordu, ancak eşler ve çocuklar buna karşı gerildi, işaretler tutuldu, her biri önde olmak için yarıştı.

Uçakta denizciler çıkış rampasını yerine yerleştirdiler. Bir deniz subayı rampanın dibinde durarak gazetecileri ve aileleri uzakta tuttu.

Jetin kapısı açıldı ve ilk savaş esiri, kendisine büyük gelen haki pantolonuyla dışarı çıktı. Komutan James, 1967'de vurulmuş. Rampanın tepesinde durakladı, sert güneş ışığında gözlerini kırıştırdı ve piste doğru ilerledi. En altta, önündeki subayı selamladı ve bir gazeteci kalabalığının önünde kurulan bir podyuma çıkmasına yardım edildi.

Kalabalığa baktı, ailesini arıyordu. "Teşekkürler Amerika. Ülkemize hizmet etme fırsatı bulduğumuz için minnettarız ve ülkemiz bizi eve getirdiği için de minnettarız."

Karısı serbest kaldı, gazetecileri iterek geçti, sarı bandın altına girdi ve kocasına doğru koşarak kendini onun kollarına attı. Kalabalık dağıldı, aileler bir araya toplandı. Frankie, çocuklarıyla birlikte duran Anne Jenkins'i, Joan ve kızını ve yol boyunca tanıştığı diğer eşlerden birkaçını gördü. Hepsini endişeli görünüyorlardı, birbirlerine el bile sallamıyorlardı.

Daha sonra jetten bir komutan çıktı. Karısı ve oğulları -ve muhtemelen babası olan bir adam- onu selamlamak için öne çıktılar.

Ve sonra işte oradaydı -Rye- rampanın tepesinde duruyordu, diğerleri gibi gözlerini kırıştıırıyordu, üzerinde yeni ütülenmiş çok büyük bir pantolon vardı, kemeri beline sıkıca bağlanmıştı. Bir eliyle korkulukları tutarak rampadan aşağıya doğru topallayarak indi.

Diğer her şey kayboldu; etrafındaki dünya bulanıklaştı. Frankie jetin kamuflaj rengindeki boya lekesini ve yorum yapmak için birbiriyle yarışan gazetecileri gördü ve etrafındaki hıçkırık seslerini duydu. insanları iterek geçmesi gerekiyordu.

sarı banda bakıyordu ama zorlukla hareket edebiliyordu. Göremeyecek kadar çok ağlıyordu. "Rye," diye fısıldadı.

Topallayarak ilerledi, kalabalığı araştırdı. Onu göremeyince sola, bekleyen eşlerin olduğu gruba doğru yöneldi.

"Rye!" diye bağırdı ama sesi tezahürat sesleri arasında kayboldu. "Ben buradayım!"

Bir kenarda durmuş, küçük bir kızın elini tutan uzun boylu, kıvrımlı, kıvrıcık sarı saçlı bir kadına doğru yöneldi. Çocuk, üzerinde "EVE HOŞ GELDİN BABACIĞIM!" yazan bir tabela tutuyordu.

Son birkaç adımı koşarak attı, kadını kollarının arasına aldı ve onu öptü. Derinden.

Sonra eğilip küçük kızı "EVİNE HOŞ GELDİN BABACIĞIM!" işaretiyle öptü. Onu kollarının arasına aldı. Kadın kollarını her ikisine de doladı; üçü de ağlıyordu.

"O evli," dedi Ethel usulca. " çocuğu."

"Aman Tanrım," diye fısıldadı Frankie, içindeki her şeyin parçalanmaya başladığını hissederek.

Yirmi Dokuz

Frankie müziğin farkına vardı: önce ritmi, sonra sözleri. "Hey Jude..."

O Club'daydı, Rye ile dans ediyordu. Kollarının onu sardığını, elinin omurgasının kıvrımında olduğunu hissetti; tanıdık, ait olduğu yerde, onu yakın tutuyordu. Duyamadığı bir şey fısıldadı. "Ne?" dedi kız. "Ne?" dedi.

Ben evliyim.

Ben hep evliydim.

Müzik aniden camları kıracak kadar yüksek bir sesle çalmaya başladı.

Gözlerini açtı. Gözleri yaşlarla ıslanmıştı. Müzik kesildi.

Kendi evinde, yatağındaydı.

Ayağa kalktı, Barb ve Ethel'in orada durduğunu gördü, o kadar üzgün görünüyorlardı ki Frankie'nin yarası tekrar açıldı.

Yalan söyledi.

Kauai'de ona yanlış soruyu sorduğunu ve onun cevabını hatırladı: *Yemin ederim nişanlı değilim.* Kelimeler kafasının içinde tekrar tekrar çalıyordu.

"gerek tatlım," dedi Ethel. "Henry buraya geliyor."

Frankie cevap veremedi. Hava üssünden eve dönmüş, yatağına girmiş ve önce baş ağrısından sonra da uyumak için ağlamıştı.

Arkadaşlarının onu ayağa kaldırmaya, desteklemeye hazır olduğunu biliyordu ama bu acı, bu ihanet, kederinden daha kötüydü. Eve dönerken arkadaşlarını yerel bir gazete almak için durdurmuştu. Savaşa gitmeden hemen önce üniversitedeki sevgilisiyle evlenen ve yokluğunda doğan kızıyla hiç tanışmayan yerel kahraman Joseph "Rye" Walsh hakkındaki makaleyi okumuş ve tekrar tekrar okumuştu. Josephine, Joey diye çağrılıyordu.

"Frankie?" Barb nazikçe başucuna oturup nemli saçlarını Frankie'nin yüzünden geriye doğru itti.

Frankie ekşi kokulu örtüleri geriye itti. Arkadaşlarıyla göz teması kurmadan (Rye'ı düşünmeden onlara bakamıyordu) yataktan kalktı. Aşk, acı ve aşağılanma neredeyse onu tekrar deviriyordu.

Kendini çok aptal hissetti. Ethel onu önce uyarmamış mıydı? *Buradaki adamlar yalan söyler ve ölürlər.*

Banyoya yürüdü ve dumanı tüten sıcak bir duş aldı, sıcak akıntının altına girdi ve ağlarken akıntının kendisini dövmesine izin verdi.

Boş mutfakta, Gunne Sax elbisesi yüksek bir dolaptan sarkıyordu. Ona bakamadı, bu yüzden dönüp dışarı çıktı.

Barb ve Ethel, bu hafta sonu yapılacak tören için dönüştürölmüş olan arka bahçedeydiler. Katlanır sandalyeler - Frankie'nin anne babası, Barb ve Ethel, Noah ve Cecily ve Henry'nin küçük ailesi için on bir tane - annemin beyaz güllerle süslemekte ısrar ettiği kiralık ahşap bir kemerin önüne yerleştirilmişti. Sanki Frankie hamile bir savaş gazisi değil de saf bir sosyete kızımış .

İki gün önce Henry Acevedo'yla evleneceği, bebeğini doğuracağı ve yeni bir hayata başlayacağı için neredeyse heyecanlıydı.

Bugün bunların hiçbirini hayal bile edemiyordu.

Barb sandalyeden kalktı ve ona doğru geldi. Ethel de onu etti.

"Henry seni seviyor, Frank," dedi Ethel. "Bu çok açık."

"Onu seviyor musun?" Barb sormaya cesaret etti.

Sözler Frankie'yi yeniden dibe çekti, onu doğrulamaz ve nefes alamaz hale getirdi. Onu destekleyeceklerini biliyordu, bu kadınlar, bir anda buraya uçan ve onunla birlikte sunakta durmaya ya da töreni iptal ederse yanında eşit derecede hazır olan en iyi arkadaşları.

Onu seviyorlardı, onun için buradaydılar.

Ama şimdi onları burada istemiyordu, onların acımasını görmek istemiyordu.

Dışarıda.

Onun istediği de buydu. Saklanacak bir yer.

"Eğer evlenmezsen," dedi Ethel kararsızca, "benimle Virginia'ya geri dön. Yatakhane hâlâ boş. Noah seni sevecektir ve Cecily'nin de oynayacak bir teyzeye ihtiyacı var."

"Ya da benimle Chicago'ya," dedi Barb.

Ona yollar, hayatlar öneriyorlardı. Rye'ın ihaneti yüzünden ne kadar kırıldığını bilmiyorlardı.

Ama artık en önemli şey duyguları değildi. O bir anne olacaktı.

"Cumartesi günü Henry ile evleneceğim," dedi sessizce. Başka ne seçeneği vardı ki? "O harika bir baba olacak. Bebeğimiz bunu hak ediyor."

Yapılması gereken doğru şeyin ne olduğunu biliyordu. Hayatında doğru olan tek bir şey varsa, o da her zaman doğru olanı bildiği ve . Nefes alamayacak kadar acı çektiğinde bile

Rye ona ihanet etmişti. Onu sevmemişti.

Henry onu ve bebeklerini seviyordu ve bir aile kurmak istiyordu. Bebek bu şansı hak ediyordu ve Frankie her şeyini doğmamış bebeğine borçluydu.

"Emin misin?" Barb, Frankie'nin üst kolunu sıkmak için uzanarak sordu.

Frankie en iyi iki arkadaşına baktı. "Ben anne olacağım," dedi Frankie. "Sanırım seçimlerim bundan sonra oradan başlamak zorunda."

"O zaman bu bizim gelin partimiz. Hadi başlayalım," dedi Ethel. Oturma odasına geri döndü, müzik setinin sesini açtı ve veranda kapılarını açtı.

"California Girls "ün tanıdık notaları arka bahçeye doğru süzüldü.

"Bu şarkı bana hep Frankie'nin Otuz Altıncı'daki ilk gününü hatırlatıyor," dedi Barb Ethel'e, Frankie'yi verandada dansa kaldırıırken. "Gözleri o kadar büyüktü ki, annemin en güzel çarşafındaki yanık deliklere benziyorlardı."

Frankie, "Benim önümde kanlı sutyen ve külotlarınızı çıkardınız," dedi. "Ay'a indiğimi sandım."

Müzik yine değişti. *W-i-i-i-ld olmak için doğdum...*

Şarkının yarısında Frankie karnına bir kramp girdiğini hissetti. Önce bir sıkışma, sonra da nefesini kesecek kadar keskin bir acı.

Bir ıslaklık dalgası iç çamaşırını ıslattı. Bir elini külotunun altına soktu. Elini tekrar yukarı kaldırdığında kanla kaplıydı.

Birisi kapıyı çaldı. Kimse cevap veremedi ön kapı açıldı. Henry arka bahçeye girdi. "Hey, kızlar, bu iyi bir müzik ve-"

Kanı gördü.

Frankie ona baktı. "Böyle bir şey olamaz. Ben yanlış bir şey yapmadım."

Henry harekete geçti, Frankie'yi kollarına aldı, arabaya kadar taşıdı ve yolcu koltuğuna oturttu. Garaj yolundan o kadar hızlı çıktı ki, Frankie yanık lastik kokusu aldı.

Coronado hastanesinin acil girişine doğru hızlandı ve frene bastı.

Frankie'yi arabadan çıkarıp parlak beyaz acil servise taşıyarak bağırdı: "Burada yardıma ihtiyacımız var. Nişanım hamile ve bir sorun var."

★ ★ ★

Frankie dezenfektan ve çamaşır suyu kokan karanlık bir odada uyandı.

Hastane.

Bir önceki geceyi telaş hatırladı; bacaklarından akan kan, korkunç bir kramp, genç bir doktorun "Üzgünüm Bayan Acevedo. Yapabileceğim bir şey yok."

Gülünç bir şekilde "Ben Frankie McGrath'ım" dedi.

Yanında bir sandalyenin gıcırdadığını duydu ve Henry'nin oraya yığılmış oturduğunu gördü.

"Hey," dedi Frankie; onu görmek bile onu üzüyordu. O çok iyi bir adamdı ve daha iyisini hak ediyordu.

Bir elini boş karnına bastırdı.

"Hey," diye cevap verdi Henry, ayağa kalkıp onun elini tutarak. Yanağından öpmek için eğildi.

"O muydu-"

"Bir oğlan," dedi Henry.

Finley.

"Doktor tekrar deneyebileceğimizi söyledi," Henry.

Kapı çalındı.

Açıldı.

Annem pas rengi süet bir etek, boğazına kadar düğmeli bir bluzun üzerine desenli bir yelek ve diz boyu çizmeler giymiş, orada duruyordu. "O nasıl?"

Henry cevap verdi, "O-"

"O burada anne. Ve bilinci yerinde."

Annemin gülümsemesi kırılgaılaştı. "Henry, hayatım, gidip bana kafeteryadan bir kahve getirir misin? Başım ağrıyor."

Henry Frankie'yi öptü, "Seni seviyorum," diye fısıldadı ve odadan çıktı. Annem yavaşça yatağa yaklaştı.

Frankie annesinin yorgun göründüğünü düşündü. Makyajı biraz fazla ağır yapılmıştı ve gülümsemesini tutamıyordu. Her zamanki gibi yorgun ya da stresli olduğunda aldığı darbenin etkileri daha belirgin oluyordu. Ağzının bir tarafında hafif bir çökme vardı. "Çok üzgünüm Frances."

Gözyaşları Frankie'nin gözlerini yaktı, annesinin görüntüsünü bulanıklaştırdı. "Tanrı beni cezalandırıyor. Ama ben doğru olanı yapacaktım."

"Senin yaptığın bir şey değil." Annem boynunun arkasına uzandı, kolyesini çözdü ve Frankie'ye uzattı.

Frankie çocukken kolyeyi takıntı haline getirmiş, o narin altın zincirin o ağır kalbi nasıl taşıyabildiğini merak etmişti.

Annem gümüş sigara çıkardı ve bir Eve sigarası yaktı. "Sigara içmemen gerektiğini biliyorsun," dedi Frankie.

Annem küçümseyici bir hareket yaptı. "Kalbin arkasına bak."

Frankie kolyeyi ters çevirdi ve arkasında bir yazı gördü.

Celine. Kaşlarını çatı. "Celine kim?"

"Kaybettiğim kızım," dedi annem. "Babanla evlendiğimde karnımda taşıdığım bebek."

"Sen asla-"

"Şimdi de söylemeyeceğim Frances," dedi annem. "Bazı şeyler kelimelerin ağırlığına dayanmaz. Sizin kuşağınızın sorunu da bu, hepiniz konuşmak, konuşmak, konuşmak istiyorsunuz. Ne anlamı var ki? Düşündüm ki... çocuğuna bir isim verebilirsin ve onu şuraya, kız kardeşininkinin altına kazıyıp takabilirsin."

"O bir erkekti," dedi Frankie. "Ona Finley adını verecektik." Annem bembeyaz kesildi.

Bazı şeyler kelimelerin ağırlığına dayanmaz.

"Çok üzgünüm Frances. Acıyı bir kenara bırak, unut ve et." "Bunu yapabildin mi?"

"Çoğu zaman."

Annem elini çantasına attı ve iki reçete şişesi çıkardı. "Hemşire olduğunu biliyorum ama bu haplara yemin ederim. Cheryl Burnam bunlara 'Annenin Küçük Yardımcıları' diyor. Beyaz olanlar uyumanıza yardımcı oluyor, sarı olanlar ise sizi uyanık tutuyor."

"Ben bir hemşireyim, anne. Ve *Bebekler Vadisi'ni* okudum."

"Pooh. Onlar kötü kızlardı. Sadece gerginliğini alacak bir şeye ihtiyacın var. Bunların cin martiniden daha fazla etkisi yok."

"Teşekkürler anne."

"Onları çantana koyacağım. Güven bana, sen ve Henry kısa süre içinde evlenip yeniden çocuk bekliyor olacaksınız."

Frankie iç çekti. "Vietnam'da aşık olduğum adamı hatırlıyor musun?"

"Öldürülen pilot mu?" "Evet,
o-"

"Frances, bu kadar Vietnam yeter. Tanrı aşkına, o yıllar önceydi. Bırak artık. Sana geri dönmeyecek."

Acı içinde gözlerini kapattı, artık annesine bakamıyordu, acıma ve üzüntüyü göremiyor ve bunun kendisi için olduğunu bilemiyordu.

★ ★ ★

Barb ve Ethel Frankie'nin başucunda durdular.

Görevleri belliydi, sürekli şakalaşmak, akıllarına ne gelirse konuşmak: Charles Manson'ın idam cezasının ömür boyu hapse çevrilmesi, Taylor-Burton evliliğinin çalkantıları, *Deep Throat* adlı filmin yarattığı kargaşa.

Frankie daha fazla dinleyemedi. Elini kaldırdı.

Ethel konuşmayı kesti -Frankie'nin neden bahsettiği hakkında hiçbir fikri yoktu- ve ona doğru eğildi. "Ne oldu?"

Frankie doğrulup kuru gözlerle duvara baktı. "Onunla evlenmeyeceğim," dedi. "Bu adil olmaz."

"Biraz zaman ver," dedi Ethel. "Şimdi karar verme, sonra..."

"Söyle. Oğlumu kaybettikten sonra."

"Evet," dedi Barb, Frankie'nin elini tutarak. "Bebeğini kaybettikten sonra. Acını hayal bile edemiyorum."

"Rye-"

"Sana yalan söyledi, Frank," dedi Ethel. Sesinde keskin bir ton vardı ama gözlerindeki yaşlar çok açıktı. "Adamlarına sana yalan söyledi. Ya da onlara yalan söyledi. Her iki durumda da, yerdeki boku yalayacak kadar iyi değil ve eğer onu bir daha görürsem..."

"Onun kışını tekmelemenize yardım edeceğim," dedi Barb. "Bize yardım etmeleri için insanlara para ödeyeceğim."

"Eve gidebilirsin," dedi Frankie. "Kalacak bir düğün yok. Ethel, kocanın ve kızının sana ihtiyacı var ve Barb, Operation PUSH'un kongresinin yaklaştığını biliyorum ve Jesse Jackson muhtemelen sana güveniyor."

Barb, "Seni bırakmak istemiyoruz," dedi.

"Ben iyiyim," diye yalan söyledi Frankie. Boğazındaki altın kalp kolyeye dokundu. Üçü de gerçeği biliyordu: Frankie'nin gerçekten iyi olması uzun zaman alacaktı ama bu yolculuk neye benzerse benzesin, nasıl iyileşirse iyileşsin, ağır işleri yapmak ona düşecekti. Arkadaşları onun yanında olabilir, ayakta durmasına yardım edebilirdi ama tek başına yürümek zorundaydı.

Alnından öptüler, önce Ethel, sonra Barb, onun öpücüğü biraz daha uzun sürdü. Barb, "Seni yarın arayacağız," dedi.

"Ve ondan sonraki gün," diye ekledi Ethel.

Onlar gittiğinde Frankie rahatlamıştı. Kendini bitkin hissederek yastıklara uzandı. Ve korkuyordu.

Hastane kapısı açıldı ve kadın irkildi.

Henry odaya girip kapıyı arkasından kapattı. En az onun hissettiği kadar yorgun ve bitkin görünüyordu.

Yatağının yanına geldi, elini tuttu. Kadın onun elini sıkacak gücü kendinde bulamadı.

Saçlarını yüzünden geriye doğru düzeltti. Ne kadar acı çektiğini, bunu onunla paylaşmaya ne kadar ihtiyacı olduğunu biliyordu ama o kapalı bir kapıydı.

Gözlerini kapattı, onu incitmekten nefret ediyordu.

"Beni dışlama Frankie," dedi Henry. "Sana ihtiyacım var... bize. Bu ikimizin de başına geldi. Doktor bunu bir kenara bırakıp yeniden denememiz gerektiğini söylüyor. Bunu yapabiliriz, değil mi?"

Başka bir deyişle, unut gitsin. Yepyeni bir acı için verilen aynı eski tavsiye.

Tanrı yardımcısı olsun, onunla birlikte yas tutamıyordu. Şu anda bile, etrafında, kendi bedeninde kayıplar varken, Rye'ı düşünmeden edemiyordu. Onunki

İsteddiği dokunuşu.

"Özür dilerim," dedi ve sesi kırıldı. "Daha önce orada olmalıydım."

Ona baktı ve kendinden nefret ettiğini hissetti. "Nasıl olsa olacaktı," dedi sesini çıkarmadan.

"Biliyorum, ama-"

"Aması yok, Henry. Bebek hakkında konuşmak istemiyorum." Derin bir nefes aldı. "Ben düğün hakkında konuşmak istiyorum. Bizim hakkımızda."

"Biz" mi? Bebeğim, düğün için endişelenme. Zamanımız var. Sadece ayaklarımızı yere basalım."

Ona baktı ve kendisini ne kadar derinden sevdiğini gördü.

"Henry." İçini çekti ve büyükannesinin nişan yüzüğüyle oynadı. "Sana Rye'dan bahsettiğimi hatırlıyor musun? Vietnam'da sevdiğim adam, Finley'nin arkadaşı?"

Geri çekildi, elini bıraktı. "Elbette. Öldürülen pilot mu?"

"Orada ölmedi. Hapishanedeydi. Dün ABD'ye geri döndü."

"Ah." Hafifçe söyledi, sonra kaşlarını çatı ve tekrar söyledi. "Oh. Onu gördün mü?"

"Ben yaptım."

"Ve onu hala seviyorsun?"

"Seviyorum," dedi Frankie ağlamaya başlayarak. Ona Rye'ın ihanetini, bunun acısının bir şekilde düşük yapmasına neden olduğunu ve *yine* de onu sevmekten vazgeçemediğini anlatmak istiyordu. Ama Henry bunun için fazla iyi bir adamdı. Ona gerçeği söylerse, onunla kalacak, ona zaman tanıyacak, kendisine yalan söyleyen bir adamdan daha iyisini hak ettiğini söyleyecekti. Kendisi ve Rye için bir gelecek olmadığından hiç şüphesi yoktu. Bu konuda kendini kandırmıyordu. Ama onun hayatta olduğunu bilmek bile Henry'yi onunla evlenecek kadar seviyormuş gibi davranmasını imkânsız kılıyordu.

Yavaşça nişan yüzüğünü parmağından çıkarıp ona geri verdi. "Seninle evlenemem, Henry."

Onun duygularıyla mücadele ettiğini gördü. "Biriyle konuşmalısın Frankie. Yeni VA tıp merkezi gaziler için terapi hizmeti sunuyor. Biriyle konuşmak gerçekten yardımcı olabilir."

"Özür dilerim," dedi.

"Seni seviyorum Frankie," dedi, sesi duygusallıktan çatlıyordu.

"Daha iyi birini bulacaksın."

"Tanrım, Frankie. Kalbimi kırıyorsun."

"Henry-"

"Ve aşık bir kadın için, gördüğüm en hüzünlü gözlere sahipsin."

★ ★ ★

Frankie hastaneden tekerlekli sandalyede, yaşlı bir kadın gibi, kanamayı emmesi için bir ped takarak çıktı. Babam tekerlekli sandalyeyi itti ve yerel hemşirelere sanki kendi emrindeki çalışanlarmış gibi emirler yağdırdı.

Annem arabayı hastanenin önüne çekti ve ikisi de Frankie'nin yeni Cadillac'ın yolcu koltuğuna oturmasına yardım ettiler.

Evde, Frankie sürünerek yatağa girdi. Annem bungalovda kaldı ve Frankie eve gitmek için yalvarana kadar -sanki böyle bir şey mümkünmüş gibi- onun dikkatini dağıtmaya çalıştı.

Ben iyiyim, deyip durdu, sonunda annemin gitmekten başka yapabileceği bir şey kalmamıştı.

Frankie yalnız başına komodinin üzerindeki çantaya uzandı. Ağrı kesici bir hap ve ardından iki uyku hapi aldı.

Gözlerini kapadı, arkasına yaslandı. Sürüklendi. Kalp atışlarını yakalayan bir sisin içinden kapının açıldığını duydu.

Frankie gözlerini açmadı. Burada pamuk ipliğine bağlıydı; ihtiyacı olan son şey bir seyirciydi.

Annesinin onu izlediğini, endişelendiğini hissedebiliyordu ama gözlerini açmadı. Çok ama çok yorgundu. Aslında bitkin düşmüştü.

Son korkunç düşüncesi, *"O yaşıyor."* oldu. Ve sonra: *Hepsi bir yalandı.*

OceanofPDF.com

Otuz .

Frankie uzun zamandır ilk kez yatak odasının zemininde yeniden uyanmaya başladı. Vietnam'ın acımasız kâbuslarının neden şimdi geri geldiğini bilmiyordu. Belki de Rye'ı gördüğü içindi. Ya da belki yeni travma eski travmayı yeniden uyandırmıştı. Tek bildiği, iyiymiş gibi davranıp yoluna devam etmesinin mümkün olmadığıydı. Bu sefer olmazdı.

Annesinin verdiği haplar acısını dindirmeye yardımcı olmuştu. İki uyku hapının kabuslarını yumuşattığını ve uykuya dalmasına yardımcı olduğunu öğrendi, ancak uyandığında kendini uyuşuk ve huzursuz hissediyordu. Annenin Küçük Yardımcılarından biri onu hemen canlandırdı, hatta belki de ona çok fazla enerji verdi. Öyle ki uyuyacak kadar sakinleşmek için tekrar haplara ihtiyaç duydu. Bu bir döngü haline geldi, tıpkı gelgit gibi.

Ailesini ziyaret etmeyi, telefonlara cevap vermeyi ve arkadaşlarına mektup yazmayı bıraktı. Onların moral konuşmalarını duymak istemiyordu ve kimse onun umutsuzluğunu dinlemek istemiyordu.

Meşgul olmak için hastanede fazladan vardiyalar aldı. Çoğu gece, eve gitmenin kaçınılmazlığını erteleyerek hastanede kalabildiği kadar kaldı.

Şimdi olduğu gibi.

Vardiyası sona erdikten uzun bir süre sonra Frankie hala önlükleri ve kepiyle, akciğer kanserinin son evrelerinde olan yaşlı bir kadının başucunda duruyordu; vücudun neredeyse tamamen kapandığı, yiyecek almayı bıraktığı, her türlü kasıtlı hareketi durdurduğu o korkunç zaman. Hasta

korkutucu derecede inceydi, elleri pençe şeklinde kıvrılmıştı, çenesi yukarı doğru eğikti. Ağzı açıktı. Nefesi, zamanın onun etrafında kapandığını gösteren o soluk soluğa ölüm çingirakları gibiydi ama o inatla hayata tutunuyordu. Frankie, yetişkin çocuklarından dördünün ve torunlarının hepsinin bugün onu görmeye geldiğini biliyordu, hepsine sonun yakın olduğu söylenmişti ama şimdi, saat 11:21'de Madge'in ziyaretçisi yoktu ve yine de hayata tutunuyordu. Yatağın yanındaki pencereyi parlak pastel boya çizimleri kaplıyordu. Taze çiçekler hastanenin dezenfektan havasını kokluyordu.

Madge oğlunu bekliyordu. Bunu herkes biliyordu. Kocası bu konuda homurdanıyor, kızları ise gözlerini deviriyordu. Herkes Lester'ın "annesine veda edemeyecek kadar ileri gittiğini" düşünüyordu.

Frankie, Madge'in kuru ve renksiz dudaklarına biraz vazelin sürdü. "Hâlâ Les'i bekliyorsun, ha?" dedi.

Madge'den hiçbir şey gelmedi, sadece o hırıltılı ölüm çingırağı. Frankie nazikçe kadının ellerini tuttu ve onlara losyon sürdü.

Kapının açıldığını duydu ve kıvrıcık saçlı, kocaman favorileri olan genç bir adamın odaya girdiğini gördü. Bıyığı ağzının büyük bir kısmını gizliyordu ve sakalı çene çizgisi boyunca tutamlar halinde uzuyordu. Kirli bir PRO ROE tişörtü ve pas rengi bol bir kadife pantolon giymişti.

Ama onun dikkatini çeken, ön kolunun iç tarafındaki dövme idi. Kel bir kartal başının üzerinde AIRBORNE yazıyordu. Bu amblemi biliyordu. Çığlık Atan Kartallar.

Ailesi Lester'a uyuşturucu bağımlısı ve hırsız demiş ve Oregon'da bir komünde mum yaptığını söylemişti. Hiç kimse onun bir gazi olduğunu söylememişti. "Lester?" dedi.

Başını salladı, kapı aralığında durmuş kaybolmuş gibi görünüyordu. Kafası iyi olabilir. Ya da sadece kırılmış.

Frankie onun yanına gitti, nazikçe kolundan tuttu ve yatağa götürdü. "Seni bekliyordu."

"Hey, anne." Yavaşça annesinin eline uzandı ve onu tuttu.

Madge tıkırtılı bir nefes aldı.

Frankie yatağın diğer tarafına geçti ve ona biraz mahremiyet sağlamak için geri çekildi.

Lester . "Özür dilerim anne."

Madge, "Les," diye fısıldadı ve son bir nefes alıp ve kayıp gitti.

Lester başını kaldırdı, kara gözleri yaşlarla doluydu. "Bu mı?" Frankie başıyla onayladı. "Seni bekledi."
Gözlerini sildi, boğazını kabaca temizledi. "Daha erken gelmeliydim. Neyim var bilmiyorum. Ben sadece ... Vietnam, dostum..."
Frankie yatağa doğru yaklaştı. "Evet. Yetmiş Birinci'deydim. Central Highlands," dedi. "67'den 69'a kadar."
Ona baktı. "Yani ikimiz de yürüyen ."
Frankie cevap veremeden yataktan uzaklaştı ve kapıyı arkasından çarparak odadan çıktı.
Onun varlığı -ve ani yokluğu- Frankie'nin gergin ve huzursuz hissetmesine neden oldu.
Önlüklerini çıkarma ya da ayakkabılarını değiştirme zahmetine katlanmadan hastaneden ayrıldı.
İkimiz de yürüyen
Onu iliklerine kadar hissetmiş, saklamak için çok uğraştığı şeyi görmüştü.
Coronado Köprüsü'nden geçerken Janis'in "Piece of My Heart" şarkısını dinliyordu, o sırada yolcu koltuğuna uzandı, makrome el çantasını karıştırdı ve uyku haplarını çıkardı.
Bu gece uyumasına imkân yoktu ve uyanık kalmak -hatırlamak- daha da kötüydü.
Adadaki bir ışıktaki kapağı açmak için el yordamıyla ilerledi ve bir hapi kuru kuru yuttu, tadından irkildi.
Eve vardığında park etti ve dışarı çıktı, eve doğru ilerlerken ayakları biraz titriyordu, telefon çalıyordu. Görmezden geldi.
Bir şeyler yemeliydi. En son ne zaman yemişti?
Bunun yerine kendine bir içki doldurdu ve bir uyku hapi daha aldı, iki tanesinin geceyi atlatmasına yeteceğini umuyordu. Yetmezse, üçüncüyü alabilirdi. Sadece bu seferlik.

O bahar Tony Orlando ve Dawn "Tie a Yellow Ribbon Round the Ole Oak Tree" şarkısını yayınladılar ve Amerika'ya savaş bitmiş olsa da Vietnam'da esaretten dönen askerler olduğunu hatırlattılar. Bir gecede, dünyanın dört bir yanındaki ağaç gövdelerinde sarı kurdeleler belirmeye başladı.

Özellikle de San Diego ve Coronado gibi askeri şehirlerde. Amerikalılara esaret altındaki savaş esirlerini hatırlatmak için esintide sarı parçalar dalgalanıyordu. Vurulan ve yıllarca hapsedilen kahramanların hikayeleri haberleri dolduruyordu. Frankie bu hikayelerden ve onların uyandırdığı anılardan bir türlü uzaklaşamıyordu.

Her seferinde bir gün, içine kapanarak ve fazla konuşmayarak hayatta kaldı. İhtiyacı olan haplar için reçete yazdırdı, mümkün olduğunca çok çalıştı ve talep ettiklerinde ailesini ziyaret etti; Barb ve Ethel ile telefonda kısa, pahalı konuşmalar yaptı ve bunların çoğu Frankie'nin kararlı (ve dürüst olmayan) *iyiyim* sözleriyle sona erdi. Kız arkadaşlarına yazdığı mektuplar, Vietnam'dan ailesine yazdığı mektuplardan farklı olarak, uzun ve gevezeydi ve yarı gerçekler ve yapmacıklıklarla doluydu.

Mayıs ayında, ailesi onu yepyeni *Royal Viking Sky* yolcu gemisiyle bir ay boyunca denizde onlara katılmaya davet etti. Frankie kolayca reddetti ve onları uğurlarken derin bir nefes aldı.

Artık rol yapması gereken kimse yoktu. İsteddiği kadar yalnız ve münzevi olabilirdi. Nihayet, diye düşündü, kimse izlemeden yas tutabilirdi.

Tüm iyi niyetine rağmen Frankie kendini umutsuzluğun kıyısından çekip alamıyordu. Hatta, yalnızlık ve sessizlik üzerine o kadar çökmüştü ki, bazen bir hap almadığı sürece nefes almakta zorlanıyordu, ki bunu sık sık yapıyordu. Mayıs ayının sonuna kadar reçetelerini iki kez doldurmuştu; bugünlerde bunu yapmak her kadın için kolaydı ama bir hemşire için kesinlikle kolaydı.

Haziran ayında, beklenmedik bir hava dalgası San Diego'yu vurdu; yerel TV hava durumu sunucusunun Hawaii adalarından geldiğini iddia ettiği bir tufan. Gecenin bir yarısı Frankie beklenmedik bir şekilde işe çağrıldı. Dün gece aldığı uyku hapları yüzünden hâlâ biraz uyuşuk hissetmesine rağmen, kendisini uyandırmak için bir hap daha aldı ve kabul etti. Duş alma zahmetine katlanmadan çünkü kıyafetlerini giydi ve arabasına doğru yola koyuldu.

Köprünün üzerinden geçerken yağmur üstü açık arabanın tavanına vuruyor, ön camda öyle sert akıyordu ki silecek lastikleri zorlukla durabiliyordu.

Yukarı. Radyoda, Watergate duruşmalarıyla ilgili bir hikaye dönüp duruyordu. Gizli toplantılar. Başkan. Vesaire, vesaire, vesaire.

Tek duyduğu yağmurdu. Vuruyordu. Tıkırdıyordu. Muson sertliğinde.

-Botlarına kan bulaşıyor, birisi "Jeneratörlere vurun" diye bağıyor.

Direksiyona yapıştı.

Hastanenin otoparkına park etti ve koşarak aydınlık binaya girip dolabına gitti. Nemli giysilerinden sıyrılarak önlüğünü ve spor ayakkabılarını giydi. Ameliyat başlığını taktı ve uzun siyah at kuyruğunu içeride toplayarak kalabalık koridorda resepsiyona doğru yürüdü.

Binanın içinde bile yağmurun camları titreterek çatıya vurduğunu duyabiliyordu.

Hemşire istasyonunda, bu kadar gergin olduğu bir anda kötü bir seçim olduğunu bile bile iki fincan kahve içti.

Yağmur yağıyordu, ona Vietnam'ı hatırlatıyordu.

Yemek yemesi gerekiyordu ama yemek düşüncesi onu hasta ediyordu. Gözlerini her kapattığında, Vietnam'ın görüntüleri ona saldırıyordu. Onlarla savaşmak onu zayıflatıyordu. Tanrı'ya şükür sessiz bir vardiyaydı. Tam bu düşüncüyü aklından geçirirken, koridorun sonundaki çift kapı çarparak açıldı. Bir çift ambulans şoförü, bir sedyeyi parlak beyaz ışığın içine iterek hızla içeri girdi.

Kan.

"GSW," diye bağırdı biri.

Hasta tekerlekli sandalyeyle Frankie'nin yanından geçirildi. Onu bir bulanıklık içinde gördü; göğsündeki yaradan kan pompalanıyordu, teni solgundu; çığlık atıyordu.

"Frankie!"

Sedyenin peşinden ameliyathaneye koştu ama kendini sersemlemiş, anılardan ve görüntülerden kopmuş hissediyordu. Ameliyata girerken yavaştı, eldivenlerin nerede olduğunu bir an bile hatırlayamadı.

Arkasını döndüğünde bir hemşire çocuğun kanlı ceketini kesiyordu. Gümüş bıçaklar kumaşı kesiyordu.

Ve sonra: çıplak göğsü. Açık bir kurşun yarası, kan pompalıyor.

Helikopterler geliyor. Chinook. Thwop-thwop-thwop.

"Frankie. Frankie?"

Biri onu sertçe sarstı.

Kafasını kaldırdı ve bir anda Vietnam'da olmadığını fark etti. İsteydi, ameliyathane 2'de.

"Ameliyathanemden çık Frankie," diye bağırdı Dr. Vreminsky. "Ginni. Sen fırçala

içer

i." Utanç Frankie'yi bunaltmıştı. "Ama-"

"Dışarı," diye bağırdı.

Ameliyathaneden çıktı ve koridorda durdu.

Kayıp.

Lanet olası yağmur.

★ ★ ★

Frankie yatak odasında yerde uyandı, başı çarpıyordu, ağzı kurumuştı. Penceresinden giren yaz güneşi gözlerini acıtiyordu. Dün geceki utancı hatırlayınca yüksek sesle inledi. Tökezleyerek komodinine gitti, haplarına uzandı ve birini suyla yuttu.

Banyoya giderken kapalı çocuk odası kapısının önünden geçti. Aylardır odaya girmemişti, temizlik yapmak için bile. Enerjisi olsa odanın içini boşaltır, cıvıl cıvıl sarı duvarları boyar, mobilyaları atardı ama kapıyı açacak kadar bile gücü yoktu.

Sıcak bir duş aldı, uzun saçlarını yıkayıp kuruttu ve gevşek bir at kuyruğu yaptı, ardından şort ve tişört giydi.

Telefon çaldı.

Duvar saatine baktı. Cumartesi öğleden sonra saat on ikiyi yirmi geçiyordu.

Barb.

Frankie, arkadaşının Frankie telefonu açana kadar aramaya devam edeceğini biliyordu, bu yüzden plaj şapkasını ve sandalyesini kaptığı gibi evden çıktı.

Sandalyeyi caddenin karşısına taşıyarak kumun üzerine bıraktı.

Parıldayan mavi dalgalara bakarken, dün geceyi, uçaktan yeni inmiş bir FNG gibi ameliyathanede nasıl donup kaldığını tekrar hatırladı.

Bu şekilde devam edemezdi. Hapları bırakmalı ve hayatını yeniden rayına oturtmalıydı. Ama nasıl?

Şapkasını kafasına indirdi ve sandalyenin yan cebinden güneş gözlüklerini ve *Jonathan Livingston Seagull*'un yırtık pırtık ciltsiz bir kopyasını çıkardı. Belki kuş ona nasıl yaşaması gerektiği konusunda çok ihtiyaç duyduğu tavsiyeleri verebilirdi.

Bu sıcak Haziran gününde plaj tam bir hareketlilik yuvasıydı. Etrafta koşuşturan çocuklar, sürüler halinde gençler, çocuklarının peşinden koşan anneler. Bu tanıdık plaj günü sesleri onu rahatlatıyordu, ta ki bir adamın "Joey, sudan geri gel. Beni bekle."

Frankie sıcakta bile teninin karıncalandığını hissetti. Güneş şapkasının geniş siperliğinin altından yavaşça başını kaldırdı.

Rye kıyı şeridinde durmuş, bu tarafa bakıyordu, üzerinde şortu ve soluk gri bir NAVY tişörtü vardı.

Yaz güneşi tenini koyulaştırmış ve saçlarını açmıştı; saçları artık Donanma'dan ayrıldığını bilecek kadar uzundu. Kıkırdayarak gelen dalgaların üzerinden atlamaya çalışan kızına -Joey- ayak uydurmak için beceriksizce, topallayarak hareket etti.

Karısı az ötede bir battaniyenin üzerine oturmuş, üzerinde kabarık bir yazlık elbise, bir elini gözlerine siper etmiş, onları izliyor ve rahatça gülüyordu. "Dikkatli ol, Jo-Jo!"

Frankie sandalyesine daha da gömüldü, kaybolmaya çalışarak omuzlarını kamburlaştırdı ve şapkasını aşağıya çekti.

Başka tarafa bak.

Yapamadı.

Rye'ı ailesiyle birlikte izlemek onun için kötüydü, hatta belki de tehlikeliydi ama yerinden kalkamıyor, ona ve kızıyla olan o rahat, sevgi dolu ilişkisine bakmaktan kendini alamıyordu. Rye'ın Kauai'de karşısına dikilip, "Yemin ederim nişanlı değilim," dediği gün de böyle bir gündü.

Tanrım, onu nasıl da seviyordu.

Karısının sesini duydu - adı Melissa'ydı, Frankie gazetede okuduklarından biliyordu. Melissa bir şeyler bağırdı ve Rye ile Joey ona doğru ilerlediler, Joey topallıyordu. Artık Frankie'nin onun dişlerini sıktığını görebileceği kadar yakındılar. El ve ayak bileklerini çirkin yara izleri çevreliyordu.

Karısının önünde beceriksizce diz çöktü ve yine acıyla yüzünü buruşturdu.

Ona yardım et, diye düşündü Frankie. *Melissa, ona yardım et.* Ama karısı orada öylece oturmuş, yiyecekleri hasır piknik sepetine geri koyuyordu.

Mutsuz görünüyorlar.

Hayır.

Mutsuz görünüyordu.

Düşünce, o kendini ona karşı koruyamadan önce oradaydı. Ve çektiği onca acıdan sonra.

"Kes şunu," diye mırıldandı Frankie. Onlar bir aileydi, Walsh'lar ve onların mutluluğunun -onun mutluluğunun- kendisiyle hiçbir ilgisi yoktu. Artık onların gerçek hikâyesini, nasıl tanıştıklarını, nasıl evlendiklerini, ailesinin Carlsbad'da sahip olduğu nalbur dükkânını, Donanma'dan ayrıldığında onu bekleyen yöneticilik işini biliyordu.

Başka tarafa bak, Frankie.

Bu yanıltı. Hastaydı. Tehlikeliydi.

Frankie sonunda kalkmak için kendini zorladı. Onlara sırtını döndü, sandalyesini katladı ve sahilden uzaklaştı.

"Kahretsin, Melissa, yavaşla."

Arkasında Rye'ın sesini duydu ve dondu kaldı. Sonra dişlerini sıktı ve yürümeye devam etti, yeşillik tepesinin üzerinden geçip yan yola indi ve Ocean Bulvarı'nı geçti. Diğer tarafta, tüm iyi niyetine rağmen, yavaşça döndü ve şapkasının siperliğinin altından onlara baktı.

Karısı ve kızıyla birlikte sahilden ayrılmış, caddeye doğru gidiyorlardı.

Frankie'nin gitmesi gerekiyordu. Şimdi. Ona seslenmeden önce. Sandalyeyi yanına sıkıştırdı ve kararlı bir şekilde evinin bulunduğu sokağa doğru yürüdü.

Yol , *"Arkana bakma Frankie"* diye düşündü. *Bırak onu.*

Git.

Ama Coronado'da yaşadığını ya da en azından orada büyüdüğünü biliyordu. Buraya. Ailesini buraya, onun sık sık bahsettiği sahile getirmiş olmasının bir anlamı var mıydı?

Evinin garaj yoluna park ettiği arabasının yanında durdu ve arkasına baktı.

Şimdi Rye metalik gece mavisi Camaro'nun bagajını açmış, piknik sepetini içine koyuyordu. Melissa yolcu kapısını açtı ve Joey'nin arka koltuğa geçmesine yardım etti.

Rye bagajı kapattı ve sürücü tarafındaki kapıya doğru topallayarak ilerledi.

Frankie arabasının kapısını açtı, eşyalarını arka koltuğa fırlattı ve sürücü koltuğuna kayd. Anahtarlarını vizörden aldı, motoru çalıştırdı ve sokağa geri geri girdi. Yavaşça, ayağını gaz pedalına hafifçe basarak ilerledi, Ocean Bulvarı'ndaki dur işaretime doğru yaklaştı.

Rye Camaro'ya bindi. Motor bir kükreme ile çalıştı. Onu takip etti. Onları.

Şehrin öbür ucuna, Orange Bulvarı'na, köprü'nün üzerine kadar, kendini azarladı. Bu bir takipti. Utanç vericiydi. Onu sevmiyordu. O bir yalancıydı.

Yine de, saplantılı bir şekilde onun hayatını görme ihtiyacıyla onları takip etti.

Eğer mutsuz olsaydı...

Hayır. Bu onun düşünemeyeceği bir şeydi.

San Diego'da Rye, Frankie'nin donanma aileleriyle dolu bir cadde olduğunu hemen anladığı A Caddesi'ne döndü. Verandaların çoğunda Amerikan bayrakları asılıydı, birkaç yalnız sarı kurdele hâlâ ağaç dallarında dalgalanıyordu. Savaş esirlerinin çoğu evlerine dönmüştü ama "Tie a Yellow Ribbon" hâlâ radyolarda çalınıyordu. Bu yaz öğleden sonrasında sokak çocuklar, köpekler ve bebek arabalarını iterek yan yana yürüyen kadınlarla doluydu.

Craftsman tarzı şirin bir bungalovun önünde durdu. Bahçede atılmış oyuncaklar, patenler ve bebek kıyafetleri vardı. Kötü kesilmiş çimler kahverengiydi.

Frankie arabayı yolun kenarına çekti, sanki birazdan akli başına gelecek ve arabayı sürüp gidecekmiş gibi motor rölantide çalışıyordu.

Ama yapmadı.

Melissa arabadan indi. Joey'nin elini tutarak eve doğru yürüdü, Joey'yi içeri çekti ve eşyalarını taşıması için Rye'ı bıraktı.

Rye karısının ardından yavaşça ilerledi, belli ki acı içindeydi, sepeti ve battaniyeyi taşıyordu. Ön kapıya giden yolun ortasında durdu.

Frankie koltuğuna yığıldı.

"Eğer geri dönmezse bunu bir daha asla yapmayacağım," diye kendi kendine ve belki de Tanrı'ya söz verdi. Pencereden yukarı baktı, adamın yürümeye başladığını gördü, aksayarak, acı verici bir şekilde topallıyordu. Yavaşça verandanın basamaklarını tırmandı, tırabzana tutunuyordu.

Kapalı ön kapıda, içeri girmek istemiyormuş gibi tekrar durdu ve sonra kapıyı açıp evine, karısına ve çocuğuna geri döndü.

Frankie yavaşça dik konuma geldi, Mustang'i vitese taktı ve ileri doğru sürdü. Evin önünden geçerken yavaşladı, ön kapıya baktı, özlem ve utancın zehirli bir bileşimini hissetti.

Rye ön kapıyı açtı, verandaya çıktı ve onu gördü.

Gaza bastı ve onu hızla geçti.

Aptal.

Ne düşünüyordu ki? Eve döndüğünde hâlâ kargaşa içindeydi. Buzlu bir cin endişesini azaltmaya yetmedi. Sürekli telefona bakıyor, onun arayacağını düşünüyor, aramasını istiyor, aramasını istemiyordu. Tek yapması gerekenin numarasını almak için bilgi hattını aramak olduğunu biliyordu. Bunca yıldan sonra hâlâ Coronado Adası'ndaki Frances McGrath'tı.

Ama telefon çalmadı.

Dünya daha kararmaya başlamadan önce iki uyku hapi aldı ve yatağa girdi.

Telefon ne zaman çaldı? Emin değildi. Gözleri yaşlı, uyuşuk bir halde yataktan kalktı ve tökezleyerek mutfığa gidip telefonu açtı. "Alo?"

Dışarıda hala gün ışığı vardı. Ertesi gün mü yoksa aynı gün mü? "Frankie? Ben Geneva Stone."

Patronu. Kahretsin. "Merhaba," dedi. Sesi bulanık mıydı, kelimeleri çok mu yavaş geliyordu?

"Bu gece Marlene Foley'nin vardiyasını senin devralman gerekiyordu."

"Doğru ya," dedi Frankie. "Shorry. Kendimi iyi hissetmiyorum. Hasta olduğumu bildirmeliydim."

Uzun bir sessizlik oldu; Frankie bu sessizlikte hem hoşnutsuzluk hem de endişe duydu. "Tamam Frankie. Başka birini bulacağım. Geçmiş olsun."

Frankie telefonu kapattı, hattın *klik* sesini duyduğu anda veda edip etmediğinden emin .

Kanepeye tökezledi, minderlerin üzerine yan düştü, bacaklarını yukarı çekti ve uzandı.

Yarın kendini toparlayacaktı. Artık hap yok. Ve kesinlikle daha fazla takip etmek yok. Rye Walsh'u *aklına* bile getirmeyecekti.

Artık yok.

★ ★ ★

Frankie hemşirelik müdürünün ofisinde, ellerini kucağında kavuşturmuş, dimdik oturuyordu.

"Evet," dedi Bayan Stone, bakışları Frankie'nin yüzünde sabitti. " donup kaldın. Ameliyat sırasında. Ve bir vardiyayı kaçırdın." Bir süre .

"Ameliyathanede

hasta."

"Evet, hanımefendi. Ama..." Durdu. Ne söyleyebilirdi ki?

"Yaşadığınız sıkıntıyı biliyorum," dedi Bayan Stone nazikçe. "Ben de bir çocuğumu kaybettim. Bir kadın, bir anne olarak sizi anlıyorum ama..." Durakladı. "Bu ameliyathanedeki ilk olayın değil Frankie. Geçen ay-"

"Biliyorum."

"Belki de işe çok çabuk döndünüz." "Çalışmam gerekiyor," dedi sessizce.

Bayan Stone başını salladı. "Ve hemşirelerime güvenebilmem gerekiyor."

Frankie titrek bir nefes aldı. Hayatı parçalanıyordu. Hayır, patlıyordu. Hemşirelik olmadan tutunacak neyi olacaktı? "Bunu kaybedemem."

"Kaybolmadı, Frankie. Sadece biraz ara vermek gerekiyor." "Daha dikkatli olacağım. Daha iyi olacağım."

"Bu bizim yaptığımız bir konuşma değil," dedi Bayan Stone. "İzinlisin Frankie. Şu andan itibaren."

Frankie titreyerek ayağa kalktı. "Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için özür dilerim."

"Tatlım, hayal kırıklığına uğramadım. Senin için endişeleniyorum."

"Evet." Frankie bunu duymaktan bıkmıştı. Daha fazlasını söylemek, belki tekrar özür dilemek istiyordu ama üzücü gerçek şu ki, kenara atılması *gerekiyordu*. Güvenilmez biriydi.

Parçalanmaya devam ederken hayatının parçalarını nasıl bir araya getirecekti?

★ ★ ★

Frankie, Rye'ı aklından bir türlü çıkaramadan uyudu. Korkunç, tehlikeli bir saplantı onu ele geçirmişti. Gözlerini her kapadığında onu düşünüyor, onu hatırlıyor, onu seviyordu. Tekrar tekrar onu verandasında durmuş, kendisine bakarken görüyordu. O anı hayal ettikçe, onun uzaklaşırken kendisine üzgün üzgün baktığını düşünüyordu. Yoksa kendine yalan mı söylüyordu? Bir kâbusun parçalarından bir rüya mı üretiyordu?

Akşam saat altıyı biraz geçte telefon çaldı cevap vermek için mutfığa gitti. "Alo," dedi Prenses telefonu tezgahın üzerinden alarak,

Buzdolabını açabilmek için uzun kabloyu tezgâhın üzerinden sürükledi. "Hey, Frankie," dedi Barb. "Doğum günümde arayacağını."

Kahretsin. "Doğum günün kutlu olsun Barb. Özür dilerim. Dün gece vardiyam yoğundu." Kendine bir kadeh şarap doldurmayı düşündü ama sonra onun yerine buzdolabını kapattı.

Bugün, yemin etti. Bugün daha iyisini yapacaktı. "İyi bir gün geçirdin mi?"

"Tanıştım. Bir adamla tanıştım."

"Bir erkek mi?" Frankie kabloyu tezgâhın üzerinden geri çekti. Müzik setini açtı -Roberta Flack- ve yanındaki açık mavi telefonla birlikte kanepeye yerleşti. "Biraz daha lütfen. Göze çarpan gerçekler."

"Otuz dört. ACLU avukatı. Boşanmış. İki çocuğu var, ikiz oğlanlar. Beş yaşındakiler."

"Ve?"

"*Afrikada Shaft* için kuyrukta beklerken tanıştık, inanabiliyor musunuz? Birlikte oturduk ve daha sonra bir şeyler içmek için dışarı çıktık ve o zamandan beri konuşmayı bırakmadık."

"Vay canına. Bu senin için bir rekor Babs. O olmalı-"

"Özel," dedi Barb. "Öyle, Frankie. Bunun benim için olmayacağını düşünmeye başlamıştım, biliyor musun? Çok... militan, çok öfkeli, çok her şey olduğumu. Ama bu adam -bu arada adı Jere- bütün bu özelliklerimden hoşlanıyor. Birçok kadının yumuşak kıvrımları olduğunu söylüyor. Benim keskin hatlarımı seviyor."

"Vay canına," dedi Frankie tekrar. Tam daha fazlasını söyleyecek, seksle ilgili bir soru soracaktı ki kapı çaldı. "Bir saniye Barb. Biri geldi." Telefonu kulağına götürdü, ahizeyi yanında taşıdı ve kapıya gidip açtı.

Rye, havacı güneş gözlüklerini takmış ve Deniz Kurtları'nın şapkasını gözlerinin üzerine indirmiş bir halde orada duruyordu.

Kapıyı kapatmaya başladı.

Onu durdurmak için bir ayağını uzattı.

"Lütfen," dedi. Başka tarafa bakamadı.

"Gitmeliyim Barb."

"Her şey yolunda mı?"

"Elbette," dedi sakın bir sesle, sesinin bu kadar sakın çıkmasına şaşırmişti. "Doğum günün tekrar kutlu olsun. Yakında konuşuruz." Frankie telefonu kapattı, bir elinde telefonu dengede tutuyordu. "Burada olmamalısın."

"Dün beni eve kadar takip etmemeliydin."

"Biliyorum."

"Seni sahilde gördüm," dedi. "Ben de öyle umuyordum. Bu yüzden Coronado'yu seçtim. Del'in yanında. Hep oradan bahsederdin."

"Öyle mi yaptım?"

"Fin ile sörf yaptığınız yer değil mi orası?"

Boğazındaki yumruyu yuttu. "Neden buradasın?" "Beni neden takip ettiğini biliyorum. Bu hala-" "Yapma."

Evine doğru ilerledi, telefonu elinden aldı ve tezgâhın üzerine koydu. Kendini robot gibi hissetti, kafası karışmıştı. Kalmasına izin veremezdi ama onu gönderecek kelimeleri de bulamıyordu.

Kapıyı arkasından kapattı ve aniden yakındı, dokunma mesafesi kadar uzaktaydı, tıpkı kalbinde olduğu gibi oturma odasında da çok fazla yer kaplıyordu. "Bana yalan söyledin," dedi ama kelimeler istediği keskinliğe sahip değildi. Kızgınlık yerine üzüntü vardı sesinde.

"Frankie."

Onun adını söyleme şekli pek çok anıyı, anı ve sözü geri getirdi. Başını iki yana salladı. "Git buradan. *Lütfen*."

"Gitmemi istemiyorsun."

"Kalmanı istemiyorum."

"Bu aynı şey değil. Hadi ama Frankie. Aramızdakinin gerçek olduğunu bildiğini biliyorum."

"Gerçek ve dürüst de aynı şey değildir. Değil mi?"

Adam ona uzandı. Kadın adamın elinden , geri çekildi ve aralarına mesafe koydu. Bir içkiye ihtiyacı vardı. "Bir içki ister misin? Sadece bir tane. Sonra gideceksin."

Başını salladı.

İçkileri sakladığı dolaba gitti, yol boyunca bir noktada onun için viski aldığını fark etti. İki içki doldurdu, birini ona uzattı. "Dışarıda," dedi, burada, bu kadar yakinken, onu öpmeye çalışacağından ve buna izin vereceğinden korkuyordu. Veranda kapısına gitti ve arka bahçeye çıktı, Henry'nin yaptığı değişiklikleri fark etti: ağaçtan sarkan bir lastik salıncak, etrafında dört Adirondack sandalyesi olan bir ateş çukuru. Çit boyunca bir renk patlaması: güller, begonviller, yaseminler, gardenyalar. Çimlerin ölmesine ne zaman izin vermişti?

Rye topallayarak ateş yakma alanına gitti ve sandalyelerden birine oturdu. Frankie onun karşısına oturdu.

"Bana doğruyu söyle," dedi.

Yanlış anlamış gibi davranmadı. En azından bunun için minnettardı. "Missy ile ilk turuma çıkmadan iki ay önce evlendim. O-"

"Bekle. Missy?"

"Melissa. Ben ona Missy diyorum."

Kim olduğunu biliyorum küçük hanım, demişti Rye'ın babası ona yıllar önce. Onun oğlunun karısı olduğunu düşünmüştü. "Devam et."

"Gençtim, aptaldım. Eve döndüğümde beni bekleyen birini istedim. Ve hamileydi."

"Yani sözde bozduğunuz nişan, özenle hazırlanmış bir oyundu. Nişanlı olmadığınıza yemin etmişsiniz. Yemin ettin."

"Ve ben değildim."

"Coyote gerçeği biliyor muydu? Bütün adamların biliyor muydu? Bana gülüyorlar mıydı?"

"Hayır. Hiç alyans takmadım, bir eşten hiç bahsetmedim. Evlenmekle hata ettiğimi fark edene kadar ülkede fazla kalmamıştım. Eve döndüğümde boşanacağımızı düşündüm. Kendimi hiç evli hissetmedim... ve sonra seni O Club'da gördüm, hatırladın mı?"

"Hatırlıyorum."

"Sana aşık olmam beni bir ton tuğla gibi çarptı. Daha önce hissettiğim hiçbir şeye benzemiyordu. Belki de bir bebeğin başınızı nasıl döndürebileceğini, size doğru bir sebep için yanlış bir şey yaptırabileceğini anlayamazsınız. Kendime Missy'yi sevmeyi öğreneceğimi söyledim ve sonra seninle tanıştım."

Frankie onun ne demek istediğini biliyordu. Henry için de aynı şeyi söylemişti ama olmamıştı, değil mi? Niyet kalbi zorlayamazdı.

"Bunun yanlış olduğunu biliyordum ama sana gerçeği söyleyemezdim ve gitmene izin veremezdim. Eve döndükten sonra her şeyi çözeceğimizi ve Missy'den ayrılıp seninle birlikte olmanın bir yolunu bulacağımı düşündüm. Sonra vuruldum. Yıllarca herkes öldüğümü düşündü. Bir cenaze töreni düzenlediler ve boş bir tabutu annemin yanına gömdüler. Ve sonunda, Komutan Stockdale haberi yaydı. Ondan sonra Missy benim can simidim oldu. Bana sürekli mektup yazdı."

Ona inandı. İsteddiği için mi, yalnız olduğu için mi, yoksa ondaki gerçeği *hissettiği* için mi? Bilmiyordu ama öfkenin bu şekilde gevşemesi tehlikeliydi. O olmadan, sahip olduğu tek şey aştı.

"Acı çektiğini görebiliyorum," dedi sessizce. "Bacağın."

"Huey'den atlarken kırdım."

"Ne oldu?"

"Neredeyse hiç hatırlamıyorum, gerçekten." Ona bakmadı. Sesi kesildi, ezbere dönüştü. Kız, adamın sorgulama sırasında bir düzine kez anlattığı hikâyenin kendisine de anlatıldığını hayal etti.

"Yere düştüğümde kendime geldim. Üstümdeki Huey'in alevler içinde yere çakıldığını gördüm."

Kesik kesik bir nefes aldı. "Sert bir şekilde yere düştüm... pantolonumun bacağından çıkan kemiği gördüm. Sonra hatırladığım tek şey ayağa kaldırıldığımdaydı. Charlie üzerimdeki giysileri çıkardı, beni çıplak halde sürükledi... çamurlu bir yolun ortasına bıraktı. Kendi dillerinde birbirlerine bağırdıklarını duyabiliyordum. Beni tekmelediler, yuvarladılar, biraz daha tekmelediler.

"Sürünerek uzaklaşmaya çalıştım ama o sırada bacağım çok acıyordu.

Omzumdaki mermi yüzünden kanamaya devam ettim. Bana eklemi parçaladığını söylediler."

Frankie onu çamur içinde, çıplak, vücudu kırık ve çürükler içinde yatarken hayal etti.

Rye bir an sessiz kaldı. "Ve sonra. Hanoi Hilton," dedi sonunda. "Bir hücrede dört yıl üç ay. Bacak demirleri." Derin bir nefes daha aldı, yavaşça bıraktı. "Vücudumu eğilmeye zorlamak için kullandıkları bir ip vardı. Saatlerce sorguda beni o şekilde tuttular. Haftalarca. Ve sonra... bir gün beni hücreme geri sürüklerken diğer mahkumların seslerini duydum. Amerikan sesleri. Bu benim ilk umut anımdı, biliyor musun?

"Sonunda beni başka bir hücreye taşıdılar, Komutan Stockdale'in hücreesine yakın bir hücreye. Diğer savaş esirleri iletişim kurmanın bir yolunu bulmuşlardı." Sesi kesildi. "Yalnız değildim." Durakladı, kendini toparladı. "Konuştuk, mesajlar gönderdik. McCain ve diğerleri hakkında bilgi edindim. Missy'den ilk mektubumu aldım, benden asla vazgeçmediğini söylüyordu ve benim... ona ihtiyacım vardı. Buna ihtiyacım vardı. Bu yüzden seni unutmaya çalıştım, kendime bunun en iyisi olduğunu söyledim, eve döndüğümde evlenmiş olacağını düşündüm."

"Bilseydim, yazardım. Baban bana çatışmada söyledi."

"Yaşlı adamı görmeye mi gittin? Ne güzel." Ona baktı. "Seni bırakmaya çalıştım Frankie. Kendime bir ahmak olduğumu, sana yanlış yaptığımı ve senin daha iyisini hak ettiğini söyledim. Kendime Missy'yi sevmeyi öğrenebileceğimi söyledim. Tekrar. Ya da

Belki de ilk kez. Ama seni San Diego'da pistte gördüm. Sana bir baktım ve her şey yerle bir oldu. *Seni* istiyorum, Frankie. Seni."

Acı çekerek ayakta durma pozisyonuna geçti.

Aynı anda yükseldi, sanki onun güneşinin yörüngesindeki bir gezegenmiş gibi, elemental bir güç tarafından onu takip etmek için çekilmişti.

"Beni istiyor musun, Frankie?" Sesindeki kararlılığını yok etti. Onun elini tuttu, kavrayışının tanıdıklığını hissetti.

"İstediğin şey... istediğin şey," dedi, o da bunu istiyordu. "Bu beni yok eder. Bizi de. Aileni."

"Missy'yi bırakacağım. Seni düşünmeden ona dokunamıyorum bile. Bir sorun olduğunu biliyor. Onu öpmeye dayanamıyorum."

"Bunu benden isteme, Rye. Yapamam..."

"Beni cezalandırdılar, Frankie. Artık uçamıyorum."

Sesindeki kaybı duydu, uçmanın onun için ne anlama geldiğini biliyordu. "Oh, Rye..."

"Bir öpücük," dedi. "Bir hoşça kal o zaman."

Bu anı, adamın ona bakışını, ruhuna geri dönen aşkı, onun yokluğunda kaybettiği tüm parlak duyguları, umudu, aşkı, tutkuyu, ihtiyacı asla unutamayacaktı. Onu kollarının arasına çekerken adını fısıldadı. İlk başta fark ettiği tek şey değişiklikti; o kadar zayıflamıştı ki, tutkusuyla onun kemiklerini kırabilecekmiş gibi hissediyordu ve kolonyasının kokusunun altında neredeyse çamaşır suyu gibi bir şey kokuyordu. Ona sarılma şekli bile farklıydı, tek taraflıydı, sanki sol kolu komutuna tam olarak uymuyordu.

Onun gözlerinde de aynı uyanışı, hayatın yeniden canlanışını gördü. Onun esarete yaşadıklarını, şakağını sivri bir çizgiyle kesen kırmızı yara izini, gözlerinin altındaki torbaları da gördü. Kayıp yıllarının altını çizen sarı saçlarındaki griyi.

Dudaklarının onunkilere ilk dokunuşunda, mahkûm olduğunu, lanetlendiğini biliyordu. Adı her neyse, bunu biliyordu ve umursamıyordu, umursamasını sağlayamıyordu.

Bu adam için, bu duygu için zaten her şeyden vazgeçmişti ve bedeli ne olursa olsun bunu tekrar yapacağını biliyordu.

Onu seviyordu.

Bu kadar basit, bu kadar korkutucuydu.

"Yatak odası nerede?" diye fısıldadığında, söylemesi gerektiğini biliyordu, *Durmasını*, boşandığında geri gelmesini söyledi ama yapamadı. Onu hayata döndürmüştü. Tanrı yardımcısı olsun.

OceanofPDF.com

Otuz Bir

Aşkta, Frankie yalan söylemeyi öğrendi. Bu, hayatındaki iki yeni değişmezden biriydi: yalan söylemek ve o uzun, tembel yaz boyunca Rye'ı sevmek.

Hemşirelikten uzaklaştırıldığını kimseye söylemedi ve bu yüzden kimsenin ondan haber almayı beklemediği saatler geçirdi. Tutumlu bir şekilde, biriktirdikleriyle yaşadı.

Hayatı iki dünya arasında gidip geliyordu; biri tutku, diğeri suçluluk. Günler geçtikçe kendine söz veriyordu: *Artık yok*. Daha fazla hap yok, daha fazla Rye yok. O da diğerleri kadar uyuşturucuydu.

Her gün ona gitmesini ve boşanana kadar geri dönmemesini söyleyeceğine yemin ediyordu, ama adam kapısında belirindiğinde, sadece onun için gülümsüyordu, kaybolmuştu ve kendini onun kollarında kaybetmek ne kadar iyi hissettirse de, yatağını terk ettiğinde bu zevk soğudu. Her gün ona zayıflığı, sahtekârlığı, ahlaksızlığı ve saplantısı hatırlatılıyordu. Tekrar ve tekrar ve tekrar. Geceleri yalnız kaldığında, adamın karısıyla yatakta olduğunu düşünerek acı çekiyor ve bu ilişkinin masum Joey'e vereceği acıyı hayal ediyordu. Ama kendinden ne kadar nefret etse de onu inkar edemiyordu. Günde iki saatini fırında geçiren aç bir insan gibiydi ve o saatlerde tamamen, görkemli bir şekilde canlanıyor, iştahının tadını çıkarıyordu.

"Bu sefer gece kal," diye yalvardı sonunda, sesindeki ağlamaklı tınıdan nefret ediyordu. "*Beni seç*" demek istedi ama bunu yapamayacağını biliyordu. O ve Melissa bir avukatla konuşuyorlardı; kendi evini arıyordu ama

Joey'in velayetini altüst edecek hiçbir şey yapamazdı. Kızını çok seviyordu.

"Yapamayacağımı biliyorsun," dedi, yatakta birlikte uzanırlarken çıplak kolunu okşayarak.

Saate bakmaktan kendini alamadı. Saat öğleden sonra üç. Yeni başlayan bir panik kıvılcımını ve keskin bir pişmanlık sızısını hissetti. Gittiğine mi, yoksa kalmasına izin verdiğine mi?

"Joey ile tanışman için sabırsızlanıyorum. Seni çok sevecek," dedi.

Frankie bunun kendisini rahatlatmasına izin verdi. "Umarım öyle olur. Çocuklarımız da olacak, değil mi?"

"Tabii ki. Tıpkı sana benzeyen bir kızım olsun istiyorum." Gülümsedi. "Joey bir erkek ya da kız kardeş istiyor. Bunu sürekli söylüyor."

"Seni seviyorum," dedi ona doğru yuvarlanarak. Dudaklarıyla adamın omzundaki yara izlerini takip etti. Buruşuk yanıklar göğsünü kaplamış, ağaran sarı saçlarının arasında beyaz deri parçaları oluşturmuştu.

Onun ince bedenine doğru uzandı, ona doğru bastırdı. "Keşke sana mektup yazan ben olsaydım."

"Ben de bebeğim. Missy'ye değer veriyorum ama bu... sen... yakında saklanmayı bırakabiliriz."

Eli onun çıplak teninde gezindi. İhtiyaç onu çekti, ona karşı hareket etmesini sağladı, nefes alışını hızlandırdı.

Sırt üstü yuvarlandı ve ona vücuduna tam erişim sağladı. Öpücükleri onun sadece kendisine ait olan parçasını uyandırdı.

★ ★ ★

Yaz sona erdiğinde Frankie sinir küpüne dönmüştü; tüm bu bekleyişler, umutlar, saklanmalar onu paramparça ediyordu. Tanıdığı herkese yalan söylüyordu ve bundan nefret ediyordu. Aziz Christopher madalyasını çıkarmış ve uyurken tenini yakacağından korktuğu için saklamıştı.

Uyumak için daha fazla hapa ve uyanık kalmak için daha fazla hapa ihtiyacı vardı. Yine de ilişkisine devam etti, her gün gerçeği arkadaşlarına ve ailesine açıklayabileceği ve bu korkunç, baskıcı suçluluk duygusunu çözebileceği anı bekledi.

Telefona cevap vermekten kaçındı; Barb ya da Ethel'e yalan söylemek imkânsızdı ama onlara gerçeği de söyleyemezdi. Telefonlara cevap verdi

Gittiklerini anladığında ya da biri cevap verdiğinde telefonu kapatıyordu.

Kendini asla böyle bir kadın olarak hayal etmemişti; Rye'ı sevmek onu bir yalancıya dönüştürmüştü.

Her gece yatağında tek başına, *yarın* her şeyin bittiğini söylemesi, birlikte olabilmeleri, güneş ışığında el ele yürüyebilmeleri, geceyi birlikte geçirebilmeleri için dua etti.

Her sabah ruhundan bir parçanın daha kopup gittiğini hissediyordu.

Ağustos ayında, Barb'ın evleneceğine dair heyecanlı telefonunu aldığı anda, Frankie'nin ilk tepkisi, bastırmak için tüm iradesini kullandığı yakıcı, zehirli bir kıskançlık oldu.

Şimdi Chicago'da bir parkta, bunaltıcı sıcak bir yaz sonunda, katlanır sandalyelerde oturmuş şampanya içen birkaç davetlinin önünde duruyordu. Koridora kırmızı gül yaprakları serpilmişti.

Her ikisi de parlak renkli, geometrik desenli palazzo tulumlar ve beyaz sandaletler giymiş olan Ethel ve Frankie, çiçekler ve yeşilliklerle süslenmiş ahşap bir kemerin yanında duruyordu.

Onların yanında, kemerin altında, kahverengi polyester spor ceket ve ona uygun pantolonuyla damat vardı. İkiz oğulları sağdıçlarıydı. Bir Baptist papaz elinde İncil tutuyordu.

Konuklar yerlerini alırken, pek de iyi olmayan hoparlörlere sahip taşınabilir bir kasetçalar Jim Croce'un "Time in a Bottle" şarkısını çaldı. Ethel sessizce şarkı söyleyerek müziğe eşlik etti.

Koridorun sonunda Barb sabırsızlıkla bekliyordu; üzerinde dökümlü beyaz jarse askılı bir elbise vardı, saçları çiçeklerle süslenmişti. Annesinin koluna .

Son konuk da oturduğunda Barb başparmağıyla onayladı.

Ethel taşınabilir kasetçalara gitti, müziği değiştirdi ve "Here Comes the Bride "ı .

Barb ve annesi koridorda yavaşça yürüdüler, burada bulunan gülümseyen arkadaş ve aile topluluğunun yanından geçtiler: Barb'ın Georgia'dan birkaç akrabası, PUSH Operasyonu'ndaki bazı iş arkadaşları, Jere'in ACLU'daki meslektaşları ve Ethel'in kocası Noah ve kızları Cecily. Barb o kadar parlak gülümsüyordu ki, Frankie'nin tüm hayatı bayağı ve günahkâr görünüyordu.

İşte, diye düşündü, *aşk bu*. Barb'ın annesini öpüşü ve ön sıradaki sandalyesine oturmasına yardım edişi; Jere'in gelinine bakışı.

Aşk. Çatılardan haykırılacak, kutlanacak bir şey, gizlice yetiştirilecek ve karanlıkta kırılarak şekil verilecek bir şey değil.

"Çok sevgili," dedi papaz. Müzik kesildi.

Barb ve Jere el ele tutuşup birbirlerine baktılar. Papazın sesi devam ediyor, Barb'ın başka düğünlerde, televizyonda ve filmlerde duyduğu sözleri söylüyordu.

Eski kelimeler. *Aşk. Onur. Bağlılık.*

Frankie her ne kadar arkadaşıyla birlikte kutlama yapmak istese de, Barb'ın yeni aşkı ve yeni hayatı için ne kadar sevinse de, içinde büyüyen o zehirli utancın daha nazik duyguları bir kenara ittiğini hissetti.

Gözlerini kapattı ve kendini kemerin altında, yanında Rye ve Joey'nin çiçek serpiştirdiği bir halde hayal etti...

Jere'in şöyle dediğini duydu: "Şu andan itibaren Barbara Sue, için buradayım, yanında duruyorum. Yeats'in deyimiyle, içindeki hacı ruhunu ve değişen yüzünün kederlerini seviyorum. Her zaman ve sonsuza dek." Parmağına bir yüzük taktı.

"Barbara Sue Johnson," dedi papaz, "ikiniz de yaşadığınız sürece Jeremiah Maine'i seveceğinize, onurlandıracağınıza ve ona itaat edeceğinize söz veriyor musunuz?"

"Evet," dedi Barb, parmağına sade altın bir yüzük takarken ona gülümseyerek.

Papaz, "Gelini öpebilirsiniz," dedi.

Jere, Barb'ı kollarına çekti. Ona sarıldı, onu öptü. Ayrıldıklarında ikisi de gülüyordu.

Müzik değişti, yüksek sesle açıldı: "Let's Get It On."

Ethel kükredi ve bağırdı. Frankie onun ağladığını bir an için çok geç fark etti.

Ethel kolunu ona doladı. "Bu senin için de olacak," dedi.

Frankie gözlerindeki yaşları sildi. "Hâlâ düşünüyorum..." Bitirmek için saf güç gerekiyordu. "Rye." Ethel'e baktı, *onu sevmenin sorun olmadığını söyle bana*, diye düşündü. *Utancıtan kurtul.*

"Unut onu Frank. O bir yalancı. Sen onun için fazla iyisin."

"Ama onu seviyorum. Yani... o benim bir tanem."

Ethel ona öyle sert ve üzgün bir bakış attı ki Frankie bunun etkisini iliklerinde hissetti. "Hayır. O *evli*, Frank. O bir baba. Seni tanıyorum. Jamie'ye ne kadar değer biliyorum ama evli biriyle çıkmayı *düşünmezsin* bile.

Adamım. Sen iyi bir kadınsın. Dürüst. Gülünç olacak kadar ahlaklısın. Bir ilişkiden sağ çıkamazsın."

Her bir kelime ona bir çivi gibi batıyor, kemiklerini kırıyordu. *Dürüstçe. Ahlaki. Güzel.*

Hayır, demek istedi. Bu artık ben değilim.

★ ★ ★

Frankie kararını resepsiyonda, tanımadığı bir müzik eşliğinde dans ederken, Ethel'in güzel kızını kollarında tutarken verdi.

Artık yok.

Yeterli.

Bunu istiyordu. Bir düğün, bir aile, bir bebek.

Bir ilişkiden sonra ona nasıl böyle bir lütuf bahsedilebilirdi? Tanrı, iyilik ve lütuf, kurtuluş için değişim gerektiriyordu.

Resepsiyonda geçirdiği her an Frankie kendini bir yalancı, bir dolandırıcı gibi hissetti. Çok fazla içmişti ve Barb ile Jere balayı için yola çıktıklarında ayaklarının üzerinde duramıyordu.

"İyi misin?" Ethel onun yanında durmuş, elini tutmuş, gözlerinde sevgi ve endişeyle ona bakarak sordu.

Frankie buna dayanamadı. Birdenbire Ethel'in onu sevmesini, önemsemesini, elini tutmasını istemedi. Frankie böyle bir arkadaşlığı nasıl hak edebilirdi? Bir mazeret mırıldandı, yorgun olduğunu, çok sarhoş olduğunu ya da sadece üzgün olduğunu söyledi; kelimelerini tam olarak hatırlayamıyordu. Tek bildiği gitmesi gerektiği idi. Şimdi, arkadaşının önünde yıkılmadan önce.

Otele geri dönmek için bir taksiye bindi, eşyalarını topladı ve havaalanına gitti, uçuşu için saatlerce bekledi, ayılmak için yeterince uzun süre bekledi, bu da onu daha kötü hissettirdi.

Evde, oturma odasında oturmuş sigara içiyor, cin içiyor, ayağını sinirli bir şekilde yere vuruyor, Rye'ı bekliyor ve ona bu kadar yeter demeye kararlıydı. Artık bu şekilde yaşayamazdı.

Sonunda elinde çiçeklerle , kadın onu dışarıda bekletti. "Artık bunu yapamam," dedi. "Bu beni parçalıyor, Rye. Ben Üzgünüm. Artık diğer kadın olamam. Bu yanlış."

Cevap vermesini bekledi; cevap vermeyince bir adım geri çekildi ve kapıyı kapatmaya başladı.

Yavaşça, yeni ve kırık bir şekilde hareket ederek kendini bir dizine indirdi. Bunu yapmanın onu ne kadar incittiğini görebiliyordu. "Benimle evlenir misin, Frankie?"

Frankie gözyaşlarına boğuldu, o anda bunu ne kadar uzun zamandır beklediğini, buna ne kadar ihtiyacı olduğunu fark etti. *Bu* ikisini de düzeltecek, her şeyi yoluna koyacak, onu bu günden arındıracaktı. "Evet," diye fısıldadı. "Evet."

Adam acı içinde ayağa kalktı; kadın ona yardım etti. "Bizi istiyorum," dedi sert bir sesle. "Sen. Ben. Bir bebek..."

"Tanrıya şükür," dedi Frankie, onu evin içine ve yatak odasına geri çekerek. Bütün vücudu titriyordu.

Her şey girecek. Sonunda.

Öpmek için ona doğru eğildi. Kadın onu yarı yoldan daha fazla karşıladı.

* * *

Coronado Adası'nda sonbahar bu yıl geç geldi ve yavaş yavaş yapraklar dökülmeye, geceleri kazaklara ihtiyaç duyulmaya, plajlar boşalmaya başladı. Orange Avenue'deki restoranlar bir kez daha turistler yerine yerli halkla dolmuştu. Eylül ayının ilk haftasında okul otobüsleri güzergâhlarına geri dönmüştü; Frankie için bunlar her zaman sonbahar anlamına gelen şeylerdi.

Rye'in Vietnam'dan dönüşünden neredeyse on ay sonra, Kasım ayının sonlarına doğru serin bir günde Frankie jakarlı desenli örgü bir elbise giydi, uzun düz saçlarını ortadan ayırdı, at kuyruğu yaptı ve hastaneye gitti.

Hemşirelik müdürünün ofisinde beklemesi söylendi.

Frankie bu buluşmaya hazırdı, hem de fazlasıyla. Rye'in evlenme teklifinden bu yana geçen iki ay içinde yeniden kendisi olmaya başlamıştı. Alyanslardan, balayı planlarından ve sahilde yapılacak bir törenden bahsetmişlerdi. Balayı için Kauai, Coco Palms'da bir hafta daha. Onun dünyasına girmeye, ailesiyle konuşmaya hazırdı. Arkadaşlarına ve ailesine söylemek için sabırsızlanıyordu. Barb ve Ethel. Oh, ilk başta kuşkuyla bakacaklardı, belki ahlakına şaşıracaklardı, ama onlara asla Rye ile boşanmadan önce birlikte olduklarını söylemeyecekti. Bu utancı tek başına taşıyacaktı.

"Frankie? Şimdi seni görecekt."

Frankie ayağa kalktı. Çantasını yanında tutarak ofise girdi ve kendisine söylenen yere oturdu.

"Merhaba, Bayan Stone," dedi, bir ömür önce dünyanın daha yumuşak ve farklı olduğu zamanlarda kendisine öğretilen hanımefendi gibi oturarak. Sırt dik, çene yukarıda, bacaklar bileklerden  apraz. Buraya son gelişinden iyi göründüğünü biliyordu. Bu sabah moralini düzeltmek için sadece bir hap almıştı. Geçen ay ilaçları azaltmı tı. "Beni açığa aldığınız için size teşekkür etmek istiyorum," dedi. "Kulağa tuhaf geldiğini biliyorum ama haklıydın. Suyun altındaydım. Ameliyathanede bir hata yapmış olabilirdim ve bununla ya ayamazdım."

"Birlikte  alı tığım en iyi hemşirelerden birisiniz," dedi Bayan Stone. "Ama sizi en son i  için aradığımda sesiniz bozuk geliyordu."

Frankie onun irkilmemesini umdu. " lk kahvemden hemen önce. Biraz yavaş hareket ediyorum. Hepsi bu."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hepsi bu kadar," diye yalan söyledi.

"Düşük yapmanın ne kadar acı olduğunu bilirim. Kocam da Kore'de görev yaptı. Bana bazı deneyimlerin zihnimize olduğu kadar bedenimize de yerleştiğini söylemişti. Belki de bazı şeylerle ba a çıkmak için yardıma ihtiyacınız vardır?"

"Ben iyiyim. Gerçekten."

"Ya adığınız deneyim savaş kadar travmatik olmasa bile, savaşın insanı bir süreliğine altüst edebileceğini duydum."

Bir adam.

"  e dönmeye hazırım hanımefendi," dedi Frankie. "Yakında i inizi rahatlatacak bazı iyi haberlerim bile olabilir."

Bayan Stone uzun bir süre onu inceledi. "Pekala, Frankie. Aslında Karen Ellis bugün hasta olduğunu söyledi. Onun vardiyasını tamamlayabilir misin?"

"Tabii ki. Dolabımda hâlâ  nl klerim var." Frankie ayağa kalktı. "Pi man olmayacaksınız hanımefendi."

"G rmediğime emin ol."

Frankie ofisten umut dolu bir şekilde ayrıldı.

Bu iyileşmenin ilk adımıydı. Kısa sürede eski haline dönecekti. Rye ile evlenecek ve beyaz giyecekti. Bu sefer hazır bir balo elbisesi değil. Rye ile her şeyi istiyordu: elbiseyi, duvağı, kiliseyi, pastayı.

Bir hafta sonra Frankie kuyumcunun vitrinindeki alyanslara baktı.

"Yardımcı olabilir miyim hanımefendi?" diye sordu tezgâhtar.

Frankie saatine baktı. Hastanedeki mesaisi birazdan başlayacaktı. "Hayır, teşekkür ederim. Sanırım nişanım alıkonuldu," diye yalan söyledi. Bir dahaki sefere bu dükkâna geldiğinde Rye'ı da yanında getirecek, ne tür bir yüzük istediğine bakacak ve en beğendiklerini ona gösterecekti. Tek başına bakmasında yanlış ya da tuhaf bir şey yoktu, değil mi?

Dükkândan ayrıldıktan sonra şehrin öbür ucundaki, sabahın bulutsuz cerulean gökyüzüne karşı uzun ve beyaz bir şekilde yükselen tıp merkezine gitti. İçeride deniz mavisi önlüklerini giydi, uzun saçlarını bir keple örttü ve cerrahi katına yöneldi.

Saatlerce bir ameliyattan diğerine asistanlık yaptı. Vardiyasının sonunda hastalarını kontrol ettikten sonra birinci kata indi.

Lobide, masanın etrafında toplanmış takım elbiseli adamlardan oluşan bir kalabalık gördü.

Çoğu açık not defterlerine bir şeyler karalıyordu.

Muhabirler.

Muhtemelen ünlü bir yerel sakin doğum yapmıştı; San Diego İlçe Fuarı'nda Fuarın En Güzeli seçildiğinde Raquel Tejada olan Raquel Welch gibi. Ya da belki bir aktör ölmüştü.

Frankie kapıya doğru yöneldi. Muhabir kümesinin yanından geçerken birinin "Teğmen Komutan Walsh" dediğini duydu.

Frankie durdu, geri döndü. Muhabirleri iterek önlerine geçti, tam o sırada danışmadaki kadın şöyle diyordu: "Hastalarımızın mahremiyetine saygı duyuyoruz. Bunu biliyorsunuz. Onlarla henüz konuşamazsınız. Güvenliği çağırdım."

"Ama her gün eski bir savaş esiri-"

Frankie muhabirlerin etrafından dolaştı, ön masanın arkasına saklandı ve orada oturan kadınlardan birine yanaştı. "Muhabirler. Görmek istiyorlar-"

"Ünlü bir adamın karısı. Bir savaş esiri. Walsh." Karısı.

"O iyi mi?"

Kadın omuz silkti.

"Nerede o?" "Dört-on

B."

Frankie asansöre gitti ve sabırsızlıkla düğmeye bastı. İçeri adımını atar atmaz nereye gittiğini fark etti.

Dördüncü kat.

Ping! Kapılar açıldı.

Koridorda yavaşça yürüdü, aniden midesi bulanmıştı; son kapıya geldiğinde hastanın adını gördü ve durdu: WALSH, MELISSA.

Frankie kapıyı iterek açtı ve Melissa Walsh'un yatakta doğrulduğunu, etrafının balonlar, çiçekler ve şeker sepetleriyle çevrili olduğunu gördü. Bir futbol balonunda "IT'S A BOY!" yazıyordu.

Başucunda bir beşik vardı; Frankie şeffaf kenarların arasından mavi kundağa sarılmış bir bebek görebiliyordu.

Frankie hızla geri çekildi, bir şeye çarptı ve arkasını döndü.

Rye orada durdu. "Frankie," dedi, karısının duyamayacağı kadar yumuşak bir sesle. "Niyetim... bu demek değil ki-"

Onu iterek yolundan çekildi, hastaneden koşarak çıktı ve arabasına binip kapıyı çarparak kapattı. Elleri o kadar titriyordu ki anahtarları düşürdü. Çantasını açtı, iki Valium çıkardı ve onları yuttu, sonra eğildi, paspasın üzerinde anahtarlarını bulmaya çalıştı.

Biri penceresine vurdu.

Bakamadı... Bakmak zorundaydı.

Rye orada durmuş, en az onun hissettiği kadar yıkılmış görünüyordu. "Özür dilerim," diye bağırdı. Arabayı çalıştırdı, gaza bastı.

Ne yapacağını, nereye gideceğini bilmiyordu. Yine onun yalanlarına kanmıştı. *Yine*. Melissa, Rye'in dönüşünden kısa süre sonra hamile kalmış olmalıydı. Frankie ile prezervatif kullanmıştı. Her zaman. Hiç hata yapmamıştı.

Tüm bu aylar boyunca, o Frankie ile yatarken, karısı hamileydi. Evlenme teklif ettiğinde, Melissa'nın hamileliği sona ermek üzereydi. Diz çöküp, "Benimle evlen," demişti ve Frankie ona inanmıştı. Her gülümsemesine, her dokunuşuna, her sözüne inanmıştı. Körü körüne inanmıştı, "*Yakında bebeğim.*" dediğinde inanmıştı. *Yakında herkese birlikte olduğumuzu söyleyeceğiz.*

Aman Tanrım.

Rye'dan daha çok nefret ettiği tek kişi kendisiydi.

Bir içkiye ihtiyacı vardı.

Tek düşünebildiği buydu. Eve, dolabında kıyafetlerinin olduğu, dizlerinin üzerine çöküp evlenme teklif ettiği bungalova gidemiyordu.

Hastane personelinin uğrak yeri olan barın önünden geçerek San Diego'nun Gaslamp Quarter'ına gitti ve cadde üzerinde, kimliğini gizleyebileceği bir tavernanın önünde park yeri buldu. İçeri girdiğinde barın yarısının müdavimlere benzeyen müşterilerle dolu olduğunu gördü.

Bir bar taburesinin üzerine kayd. "Buzlu cin," dedi. "Ve bir paket Virginia Slims."

Barmen içkisiyle döndüğünde ona bakmadı bile. Bardağa uzanırken elleri titriyordu.

Bu bir erkek! Bir yıkım topu gibi içine çarptı ve yeniden inşa etmeye çalıştığı her kırılğan bloğu yok etti.

"Bunu hak ediyorum,"

dedi. "Ha?" dedi barmen.

"Yok bir şey. Bir içki daha lütfen."

İkinci içkiyi de alıp mideye indirdikten sonra üçüncüyü sipariş etti. Yanına oturan yakışıklı bir adam, "Hey, seksi bayan," dediğinde çantasını kaptı ve tekrar dışarı çıktı. Arabada, "I Am Woman "ın müziğini açtı.

Arabayı kalabalık mahallenin dışına sürdü.

Yavaşlaması gerekiyordu; çok hızlı gidiyordu.

Şarkıya eşlik etti, ağladığını fark etti. Önünde köprü vardı. Gaza bastı, ileri fırladı; önünde beton bir direk, sağında gri bir duvar ve sonra sudan başka bir şey yoktu. Direksiyonu çevirdi, sadece bir santim kadar.

Bisikletli bir adam aniden ortaya çıktı. Frene bastı, arabanın yolda kontrolden çıktığını hissetti, farlarında gidonları gördü. Direksiyonu çekti, diğer tarafa dönmeye çalıştı.

Çok geç.

Otuz -İki

Frankie bir hastane yatağında uyandı. Sol kolu başta olmak üzere tüm vücudu ağrıyordu ve gözlerinin arkasında bir baş ağrısı vardı. Bir an için neden burada olduğunu hatırlayamadı ve sonra ...

Bisikletli adam. Köprü. "Aman Tanrım."

Koridordan gelen sesler ve ayak sesleri duydu.

Babası odaya girdi, suratı asık ve utanmış görünüyordu. Kızgın. Yanında kısa gri saçlı bir polis memuru vardı; haki üniformasının pirinç düğmeleri büyük bir göbeğin üzerinde gerilmişti ve ince koyu renk kravatı atletini gösteren boşlukları gizlemeye çalışıyordu.

"Onu ben mi öldürdüm?" Frankie sesini fısıltının üzerine çıkaramadan sordu.

"Hayır," dedi memur. "Ama çok yaklaştın. Bisikletini tekmeledin. Kendini öldürmeye de çok yaklaştın."

"Sarhoştun Frankie," dedi babası. "Ölebilirdin." Sesi titreyerek ekledi: "Annene bunu söylemek zorunda kalacağımı düşünebiliyor musun? Bir kayıp çocuk daha mı?"

Frankie'nin boğazı o kadar sıkıştı ki zar zor yutkunabildi. Ölmüş *olmayı* diledi. Ve sonra korkunç, korkunç bir düşünce: Ölmek istemiş miydi? Uzaklaşmak yerine köprünün duvarına mı *dönmüştü*?

Babam polise baktı. "Onu eve götürebilir miyim, Phil?"

Polis memuru başıyla onayladı. "Evet. Alkollü araç kullanmakla suçlanıyor. Duruşması hakkında bilgilendirileceksiniz."

Frankie ayaklarını yatağın kenarına doğru salladı, yavaşça ayağa kalktı; başı dönüyordu. Babası yanına yaklaştı ve hastaneden topallayarak çıkarken, ona bakan hemşire arkadaşlarının yanından geçerken onu sabitledi. Ne yaptığını, neredeyse bir adamı öldüreceğini biliyor olmalıydılar. "Neredeyse vurduğum adam... iyi olduğuna emin misin? Bana yalan söylemiyorsun değil mi?"

"O iyi, Frankie. Bill Brightman. Coronado Lisesi müdürü."

Dışarıda, gümüş renkli Mercedes martı kanadı bekliyordu. Frankie babasının yardımını reddetti ve kendi başına yolcu koltuğuna geçti.

Babam anahtarı kontağa soktu ve arabayı çalıştırdı. Kükreyerek canlandı ama hareket etmedi.

Uzun bir sessizlikten sonra ona döndü. "Ölmek mi istiyorsun, Frankie? Bunu bana annen sordu."

"O üçüncü içkiyi içmemeliydim," dedi. "Daha iyisini yapacağım. Söz veriyorum."

"Yeter," dedi babası sertçe ve yüzünde her şeyi gördü: onu kaybedeceği korkusu, karşılıklı kayıplarından duyduğu keder, istediği gibi bir kız olamadığı için duyduğu öfke.

Haklı olduğunu bilerek ona baktı. Bu gece bir adamı öldürebilirdi. Kendini öldürebilirdi. Belki de öyle yapmak istemişti.

"Seni seviyorum Frankie," dedi üzgün bir sesle. "Sorunlarımız olduğunu biliyorum ama-"

"Baba-"

"Sen... kırılmış görünüyorsun."

Frankie onun endişeli bakışlarına karşılık veremedi. "Yıllardır bu şekilde yaşıyorum," dedi. "Floransa'da geçirdiğim zamandan beri."

★ ★ ★

Yeterli.

Çocukluk yatağında tek başına uyanık yatıyor, ihtiyaçlarıyla (bağımlılık) savaşıyordu.

-Daha önce hiç bu şekilde düşünmüş müydü?) uyku hapı için, ezici suçluluk duygusu ve kendi hayatına son vermek istemiş olduğuna dair bu yeni ve iç parçalayıcı korku.

Kime dönüşmüştü?

Bir hiç kadın, bir hayalet. Aşk yok, çocuk yok.

Nasıl hayatta kalabilirdi? Her kayıp onu raydan çıkarmıştı ama bu, şimdi, dün gecenin suçluluğu ve utancı onu mahvetmişti.

Bu şekilde yaşayamazdı.

Yardıma ihtiyacı vardı.

Kimi?

Nasıl?

Henry ona *biriyle konuşup yardım almalısın*, demişti; dibe vurduğunu düşündüğü ama dibe vurmadığı zamanlar sanki bir ömür önceymiş gibi gelmişti. *Muayenehanemde birkaç veterineri tedavi ediyorum... Kabus görüyor musun Frankie? Uyumakta zorluk çekiyor musun?*

Vietnam'dan beri ruhunun yavaş yavaş çözülmesini gazi arkadaşlarından başka kim anlayabilirdi ki? Uzun zaman önce bir kez yardım almayı denemişti ve işe yaramamıştı. Bu, denemekten vazgeçmesi gerektiği anlamına gelmiyordu. Aslında tam tersi doğrudu.

Yorganı geriye itti ve yataktan kalktı. Ayakta duracak hali yoktu, banyoya girdi ve sıcak bir duş alıp saçlarını kuruttuktan sonra kot pantolon ve boğazlı kazak giydi.

Annesini mutfakta buldu, yorgun görünüyordu. "Frances," dedi usulca.

"Arabanı alabilir miyim?" Frankie sordu.

Annesi ona öylesine dikkatle bakıyordu ki Frankie kendini rahatsız hissetti ama annesinin duymak istediği sözleri Frankie söyleyemedi. Artık söz vermek yok. İkisi de araba kullanmaması gerektiğini biliyordu.

"Anahtarlar çantamda. Ne zaman evde olursun?"

"Bilmiyorum."

"Evde olacak mısın?"

"Yapacağım." İlerledi ve annesinin ince omzuna dokundu, elinin orada kalmasına izin verdi. Daha güçlü bir kadın bu dokunuşa eşlik edecek sözler söyleyebilirdi, belki bir özür ya da bir söz; o hiçbir şey söylemedi ve garaja gidip Cadillac'a bindi. Coronado Köprüsü'nden temkinli bir hızla geçti ve yeni VA tıp merkezinin önünde durdu.

Frankie arabayı park etti ve kıpırdamaya korkarak orada oturdu. Sonunda dikiz aynasından siyah gözlerine baktı. Çantasından bir çift büyük güneş gözlüğü çıkararak arabadan çıktı ve binaya doğru yürüdü.

İçeride, çiçek desenli polyester elbiseli iri bir kadının IBM Selectric'in önünde oturduğu ve kırmızı tırnaklarını tuşlara vurduğu resepsiyona gitti.

"Hanımefendi?" Frankie söyledi.

Resepsiyonist yazmaya ara verdi ama ellerini klavyeden çekmedi, sonra başını kaldırıp baktı. "Başın belada mı, hayatım? Kocanız... kızgın mı?"

Görünüşe göre güneş gözlükleri pek kamuflaj olmamış.

"Vietnam gazileri için terapi sunduğunuzu duydum." "Saat

10'da bir rap seansı var. Neden?"

"Nerede o?"

Kadın kaşlarını çattı, iri saçlarının arasından bir kalem çıkardı ve masaya vurdu. "Şu koridorun sonunda. Soldan ikinci kapı. Ama sadece Vietnam gazileri için."

"Teşekkürler." Frankie koridorda yürüdü, kalıplanmış plastik sandalyelerde oturan birkaç adamın yanından geçti. Oda 107'de, kapının üst yarısındaki dokulu, buzlu cam panele yapıştırılmış bir broşür gördü: VIETNAM GAZİLERİ, HİKAYELERİNİZİ BİRBİRİNİZLE PAYLAŞIN. RAPPING YARDIM EDER! Oturdu, saate bakarak beklemeye başladı. Tüm vücudu ağrıyor, başı acıyor ve midesi bulanıyordu ama kıpırdamadı. Sol bileği zonkluyordu. Yere baktı, soluk teninde bir çürüğün çiçek açtığını gördü.

Önündeki kapı 9:55'te açıldı. Birkaç adam odaya girdi.

Durakladı, kendini sakinleştirmeye çalıştı ve sonra ayağa kalkıp kapıyı açarak küçük, penceresiz bir odaya girdi; odada katlanır sandalyeler daire şeklinde dizilmişti. Sandalyelerin birçoğunda, çoğu Frankie'nin yaşlarında ya da daha genç, uzun, bakımsız saçlı, büyük favorileri ve bıyıkları olan erkekler oturuyordu. Birkaç yaşlı, kırılmış görünümlü adam kollarını kavuşturmuş oturuyordu.

Daha fazla adam bir masanın yanında durmuş çörek yiyor ve uzun gümüş bir sürahiden kahve dolduruyordu.

Frankie tek kadın olmayı bekliyordu ama erkekler teker teker dönüp ona bakınca yine de kendini rahatsız hissetti.

Bir adam ona yaklaştı. Kareli bir gömlek ve kocaman tokalı bir kemerle tutturulmuş kovboy kotu giymişti. Uzun, kat kat saçları ortadan ikiye ayrılmıştı. Kocaman bir bıyık üst dudağının büyük kısmını kaplıyordu.

"Yardımcı olabilir miyim, kurnaz bayan?" dedi gülümseyerek.

"Vietnam gazileri rap terapi grubu için buradayım."

"Erkeğinizi anlamak istemeniz harika bir şey ama bu sadece gaziler için."

"Ben bir
gaziyim."

"Vietnam
gazisi."

"Ben bir Vietnam gazisiyim."

"Oh. Ben ... uh ... Vietnam'da hiç kadın yoktu."

"Yanlış. ANC hemşiresi. İki tur. Otuz Altıncı ve Yetmiş Birinci Tahliye Hastaneleri. Eğer hiç kadın görmediyseniz şanslısınız demektir. Bu, hastaneye düşmediğiniz anlamına geliyordu."

Kaşlarını çattı. "Ah. Şey. Diğer kızlarla konuşmalısın... her neyse. Yani, savaş görmedin. Erkekler odada bir kadın varken susarlar."

"Bana kalamayacağımı mı söylüyorsun? Kabuslar görüyorum. Ve ben... korkuyorum.

Bana yardım etmeyecek misin?"

"Buraya ait değilsiniz hanımefendi. Burası Vietnam'da savaşmış gaziler için."

Frankie odadan çıktı ve kapıyı çarparak kapattı. Koridorda yürürken bir YARDIM İSTE afişi gördü ve duvardan söküp üzerinde tepindi. *M*A*S*H* bu yıl çok tutulan bir diziydi; insanlar nasıl hâlâ Vietnam'da kadın olmadığını düşünebiliyordu? Özellikle de gaziler, Tanrı aşkına?

Dışarıda, istese bile tutamayacağı bir öfke çışlığı attı ve bunu yapmak istemedi. Sonunda çışlık atmak iyi hissettirmişti.

★ ★ ★

Frankie'nin gidecek hiçbir yeri yoktu. Konuşacak kimsesi yoktu. Kendisiyle ilgili derin, korkunç bir sorun olduğunu biliyordu ama bunu nasıl düzelteceğini bilmiyordu.

Barb ve Ethel'i arayabilirdi ama onları zaten bu kadar sık olması acınası bir durumdu. Rye'la olan ilişkisini ve sarhoşken Coronado Köprüsü'ne uçtuğunu duyduklarında, onu da en az kendini yargıladığı kadar sert bir şekilde yargılayacaklardı.

Yine de bir şeyler yapmak zorundaydı.

Neredeyse öldüreceğı adama gidip af dileyebilirdi.

Bir ankesörlü telefon bulmuş ve operatöre Bay'ın adresini sormuş.
Bill Brightman.

Coronado'da, adanın ortasındaki küçük bir evde yaşıyordu. Mükemmel bakımlı bahçesinde parlak kırmızı çiçekler ve beyaz bir çit vardı. Birinin sevdiği bir evdi.

Posta kutusunun yanına park etti, uzun süre dışarıda oturdu, arabadan çıkamadı, uzaklaşamadı. Gözlerini kapattığında, kazayı tekrar tekrar, ağır çekimde gördü, farlarında onun solgun, dehşete düşmüş yüzünü gördü.

Kapı açıldı. Yanakları çökük, siyah saçlı, kahverengi takım elbiseli, orta yaşlı bir adam evden çıktı. Bir elinde katlanmış bir gazete, diğer elinde ise yıpranmış deri bir evrak çantası tutuyordu.

Frankie arabasının kapısını açtı ve dışarı çıktı. Ona baktı, hafifçe kaşlarını çatı.

Beyaz çitlerle çevrili kapıyı açtı, adamın arazisine adım atmaya cesaret etti, siyah gözlerini ortaya çıkarmak için güneş gözlüklerini yavaşça çıkardı. "Ben Frances McGrath," dedi sessizce. "Neredeyse sana çarpacak olan şoför." Gözlerinin yaşardığını hissetti ve sabırsızca gözyaşlarını sildi. Bu onun acısı, suçluluğu ya da utancıyla ilgili değildi. Onunla ilgiliydi. "Çok özür dilerim."

Bir sigara yakarak, "Bana mektuplarımı getir," dedi.

Frankie sertçe başını salladı, posta kutusuna gitti, bir yığın mektup ve dergi çıkardı ve onları adama taşıdı. Verandada adama mektuplarını uzattı. "Bisikletini değiştireceğim."

"Bisikletim mi? Hanımefendi, neredeyse beni bitiriyordunuz," dedi. Frankie sesini bulamadı. Başını salladı.

"Benim bir kızım var. Bir karım. Bir annem. Bir babam. İnsan kaybetmek hakkında bir şey biliyor musun?"

"Biliyorum," dedi.

"Bunu unutma. Bir dahaki sefere sarhoşken direksiyon başına geçtiğinde."

"Özür dilerim," dedi tekrar, bunun yeterli olmadığını biliyordu ama başka ne olabilirdi ki?

Uzun bir süre ona baktı, hiçbir şey söylemedi, sonra döndü ve postasını alıp eve girdi, kapıyı arkasından kapattı.

Arabayı ailesinin evine geri götürdü ve garaja park etti. Evin içinde annesini mutfak masasında buldu. Frankie

anahtarları masanın üzerine bıraktı. "Geri döndüm," dedi donuk bir sesle. "Beni korkutuyorsun Frances," dedi annem.
"Evet. Üzgünüm."
"Odana git. Dinlen. Sabahları her şey daha iyi görünür." Frankie yavaşça döndü. "Öyle mi?"

★ ★ ★

O gece çocukluk odasında, Frankie isteksizce uyandı ve her adımda bilinçle savaştı. Gözlerini açmak ve kendisinin bu versiyonu olduğu bir dünyada olmak istemiyordu. Kırılmış. Düşmüş bir kadın. Bir yalancı. Her şey çok kötüydü, çığ gibi büyüyen bir kötülük.

Komodine uzandı, el yordamıyla ilaçlarını aradı. İki tane daha aldı. Onları en son ne zaman almıştı? Hatırlayamadı, umurunda da değildi. Gözlerini kapadı, sürüklendi.

Neredeyse beni bitiriyordun.

Ölmek mi istiyorsun,

Frankie? O bir erkek!

Frankie bir gıcırta sesi duydu ve doğrulmaya çalıştı. Bu imkânsızdı. Kendinden geçti, koridorda ayak sesleri duydu. Ya da belki de kalp atışları yavaşlıyordu.

Muhtemelen ailesinden biri onu kontrol ediyordu. Gözlerini tekrar kapattı ve birinin adını fısıldadığını duydu. Ve sonra boğuk bir kahkaha.

Finley.

Dışarıda, kapının ardında onun sesini duydu. Karanlıkta onun nefes alışını duyabiliyor, saçına sürdüğü Brylcreem'in ve sevdiği naneli sakızın kokusunu alabiliyordu.

Hadi, Frankie. Benimle gel.

Yine çocuktular. *Yazın.* Dışarıdaki dondurma kamyonunun sesini duydu, zil çalıyor, çocuklar gülüyordu. Yorganı arkaya attı ve halısına ne olduğunu merak ederek soğuk ahşap zemine indi.

Finley'nin kahkahası önünde yankılandı. Evden çıkarken onu takip etti. Garajdan eski sörf tahtasını aldı ve zifiri karanlık gecenin içinde tökezledi.

Yıldız yok.

Ocean Bulvarı'nda araba yok. Evlerin ışıkları görünmüyor.

Boş sokağı geçti ve soğuk kumlara bastı. "Finley!
!"

Ona yetişmeye çalıştı ama bacakları işbirliği yapmadı. Kendini ağırlaştırmış ve bitkin hissediyordu.

Su o kadar soğuktu ki onu şok etti, nefesini kesti; yine de gelen dalgalara doğru sıçradı, tahtasına atladı ve kürek çekti.

Dalgaların üzerinde güçsüzce kürek çekti, sakın suya ulaştı, tahtasının üzerine uzandı, efordan nefes nefese kaldı. Soğuktan titriyordu ve kafası karışmıştı. "Fin?"

Cevap vermedi. Sadece yaklaşan dalgaların çıkardığı sesler ve tahtasının yere çarptığında çıkardığı şaplaklar vardı.

Doğrulup Finley'i aramak istedi ama çok güçsüzdü. Kaç tane hap almıştı?

Soğuk kucakladı, uyuşturdu.

Bu yüzden mi buraya gelmişti? Hiçbir şey hissetmemek için bir şans...

Gözlerini kapattı.

Burada olmamalı. Geri dönmeli.

Ama yorgundu. Kemik yorgunluğu. Ve soğuk iyi hissettirmeye başlamıştı. Yuvarlanabilir, soğuk denizin içine batabilir ve kaybolabilirdi.

★ ★ ★

Kırmızı ışıklar yanıp sönüyor.

Geliyor.

Bir siren çalıyor.

Frankie gözlerini kırpıştırarak uyandı. Bir ambulansın içindeydi ve babası da yanında oturuyordu. Saçlarından ve giysilerinden su damlıyordu.

Yaptığı şey mide bulandırıcı bir telaşla aklına geldi. Utanç onu kendisinin en küçük versiyonuna sıkıştırdı. Tek istediği ortadan kaybolmaktı, başka bir şey değil.

"Amacım... Amacım..." Kelimeleri söyleyemedi. "Bu bir rüyaydı. Finley'nin burada olduğunu sandım. Onu takip ettim."

"Sorun o haplar," dedi zar zor tanıdığı bir sesle. "Annen onları sana asla vermemeliydi. Çok fazla almışsın."

"Onları almayı bırakacağım."

"Bunun için artık çok geç Frankie. Korkuyoruz..."

Ne yapacağını.

"Kendini öldürmeye çalıştın." "Hayır. Ben sadece..."

Ne?

Kendini öldürmeye mi çalışmıştı? "Seni kaybedebilirdik."

Ona karşı çıkmak, onu asla kaybetmeyeceğini, *iyi* olduğunu söylemek istedi ama ilk kez kelimeleri söyleyemedi, devam edemedi.

"Neden ambulanstayım? Şimdi iyiyim. İyi olacağım. Söz veriyorum."

Babam rahatsız görünüyordu, utanmıştı. Daha da kötüsü, korkmuş görünüyordu.

"Baba?"

Ambulans durdu. Görevli dışarı fırladı ve arka kapıyı açtı. Frankie PSİKİYATRİ KOĞUŞU yazısını gördü.

Başını salladı, doğrulmaya çalıştı, bileklerinden ve ayaklarından yatağa bağlı olduğunu fark etti. "Hayır, lütfen..."

"Otuz altı saat," dedi babam. "İntihar girişiminden sonra zorunlu gözaltı. Size yardımcı olacağına söz verdiler."

Frankie keçe kendisi ve ve sedye olmak Kaldırıldı.

Dışarıda . Ambulansın tekerlekleri yerine oturdu.

Babası ağlıyordu. Bunu görmek onu her şeyden daha korkutmuştu.

"Babacığım. Hayır. Lütfen..."

Bir sonraki gördüğü şey parlak, parlak ışıklar ve beyazlar içinde bir takım adamdı.

"Kendimi öldürmeye çalışmadım," diye bağırdı, için mücadele ediyordu. Hastabakıcılardan biri bir hipodermik iğne çıkardı.

Hatırladığı son şey çılgılık atmaktı.

Otuz Üç

Işık. Kör edici.

Neredeyim

ben?

Etrafıma bakmak için başımı kaldırıyorum; ağır geliyor. Başka birinin kafası boynumda. Belki de felç oldum. Birisi uzun uzun detoks kelimesini söylüyor. Ve sonra ilaçlarla ilgili bir şey...

Anlamsız sesler duyuyorum. Onları ayıramıyorum, izole edemiyorum, tanıyamıyorum.

Arılar vızıldıyor. Botlar yerde. Taşrada mı? Hayır.

Vietnam'da değilim. Neredeyim

ben? Çılgılık atıyorum.

Bu benim sesim

mi?

Hayır.

Evet.

Düşünmek çok zor. Başım çatlıyor. Gözlerimi kapatıyorum. Dışarıda her ne varsa, görmek istemiyorum.

Karanlık.

Sessiz ol.

★ ★ ★

"Frankie. Frankie McGrath, beni duyabiliyor musun?"

Frankie adını duydu ve cevap vermeye çalıştı ama ağzı pamukla tıkanmış gibiydi ve hâlâ kör edici bir baş ağrısı vardı.

"Frankie."

Gözlerini açması çok uzun sürdü. Sırada başını kaldırmak vardı: Görebildiği tek şey kendi elleriydi. Bileklerinde kırmızı izler vardı.

Yavaşça odaklandı. Yerçekimine meydan okuyarak yan duruyordu.

Belki başı bir tarafa eğikti. Bir gözü kördü. Hayır. Saçları yüzüne düşmüş, görüşünü engellemişti. Elini yavaşça kaldırdı, içindeki titremeyi hissetti, saçlarını yüzünden geriye doğru itti.

Onun önünde durdu.

Henry.

Önce bir utanç, sonra da bir rahatlama hissetti.

"Seni buradan olabildiğince çabuk çıkaracağım, tamam mı?"

Frankie sesini fısıltının üzerine çıkaramadı. *Teşekkür etmek* çok fazlaydı.

"Thaaaa." diyebilirdi.

Elini onunkinin üzerine koydu.

Aşağı baktı, onun dokunuşunu hissedebilmeyi diledi.

★ ★ ★

Frankie kalp krizi geçiriyordu. Bir anda acının farkına vardı, göğsünde kör edici bir şimşek çakmıştı.

Doğrulup oturdu, zor nefes alıyordu.

Baş ağrısı gözlerinin arkasına vuruyordu. Küçük beyaz yıldızlar görüş alanında dans ediyordu.

Göğüs ağrısı göğsünde donuk, gümbür gümbür bir vuruşa dönüştü. Terliyordu, titriyordu.

Neredeydi o?

Yurt odası, ilk düşündüğü şeydi.

Tek kişilik yatak, yere kadar alçak, ucuz battaniye ve çarşaflar. Üç çekmeceli bir şifonyer. Ayna yok. Bir dolap.

Bacaklarını çevirdi, çıplak, sıska bacaklarını ve ayaklarındaki ödünç çorapları gördü.

Baş ağrısı.

Ona ilaç mı vermişlerdi? Halsiz hissediyordu.

Ayağa kalktı ve hemen başının döndüğünü, midesinin bulandığını hissetti. Ona kadar saydı ve geçti.

Ne giyiyordu? Kısa şort, çorap ve büyük boy kravat boyalı tişört. Kimin? Kapıya doğru yürüdü, yarı yarıya kilitli olmasını bekliyordu.

Psikiyatri koğuşunda.

İşte oradaydı. Şimdi hatırlıyordu: okyanus, ambulans yolculuğu, babasının ağlaması. Kapıyı açtı. Kapının ardında, gittiği ilkokula benzeyen bir koridor vardı: duvarda el ilanları, muşamba zemin, gözlerini kırpıştıracak kadar çok güneş ışığı alan pencereler. Duvarları inşaat kâğıdından hindiler ve hacılar süslüyordu.

Dikkatli bir şekilde ilerleyerek, denge sağlamak için parmaklarını sahte ahşap kaplamanın üst kısmında gezdirdi. Baş ağrısı kötüydü ve daha da kötüleşiyordu.

İnsanların daire şeklinde oturup konuştukları bir sınıfa benzeyen bir yerin önünden geçti. İçlerinden biri, "Bu dibe vurmaktı," dedi.

"Frances McGrath?"

Kafasını kaldırdığında genç bir kadının ona doğru geldiğini gördü. Bir adam kendi kendine mırıldanarak yanlarından geçti.

"Odana geri dön Cletus," dedi kadın.

Kadın çok güzeldi, gözleri doe'ye benziyordu ve kahverengi saçları şelale gibiydi. Ayak bileklerine kadar inen soluk kır tarzı bir elbise ve kahverengi süet Birkenstock ayakkabılar giymişti. İnce bileklerini altı ya da yedi ahşap boncuk bilezik çevreliyordu.

"Ben Jill Landis, buradaki danışmanlardan biriyim. Grubu ben yönetiyorum." Frankie'nin elinden tuttu, onu koridordan geçirdi, bir dizi kapalı kapıdan ve üzerinde BUGÜN O GÜN yazılı bir pankartın bulunduğu resepsiyon alanından geçirdi!

"Yönetmen sizi bekliyordu. Nasıl hissediyorsun?" "Başım ağrıyor," dedi Frankie. "Zayıf."

"Tabii ki." Durdu, Frankie'ye iki aspirin ve bir bardak su getirdi.

Frankie teşekkür etmeyi unuttu, sadece aspirini aldı ve suyla yuttu.

Jill kapalı bir kapının önünde durdu ve Frankie'nin elini sıktı. "Saat ikideki grup için seni ayarlayacağım. Rap seansı sandığınızdan daha çok işe yarar. Özellikle de gaziler için."

"Grup mu? Rap mi? Ben istemiyorum-"

"Bu sadece konuşmak, Frankie. Ve bu zorunlu." Kapıyı çaldı.

"İçeri gel."

Jill kapıyı açtı. "Görüşürüz, Frankie."

Frankie bir ayağını diğerinin önüne atarak ilerledi. Çoraplı ayaklarının içindeydi. Ayakkabıları neredeydi?

Kapı arkasından tıkırdayarak

kapandı. "Hey, Frankie."

Henry'nin sarılmak için kollarını açtığını görmek için tam zamanında başını kaldırdı. Onu tanıdık olduğu kadar çarpıcı da olan bir kucaklamayla sardı.

Yukarı baktı. "Beni kurtardın."

Saçlarını bir kulağının arkasına sıkıştırdı. "Henüz değil. Ve kolay olmayacak." Onu bıraktı. "Ne olduğunu hatırlıyor musun?"

"Bir kısmı," dedi usulca. Korkunç görüntüler oradaydı, onu bekliyordu: okyanusa doğru koşmak, kaybolmayı ummak, donmak, dişlerinin takırdaması... babasının onu sörf tahtasından çekmesi, taşınması... bir ambulans, çılgılık atması, ağlaması, zapt edilmesi...

Ofisin etrafına baktı. Bir pencere, piknik masalarıyla dolu çimenlik bir alana, bir tür parka bakıyordu. Pencerenin altında çerçeveli resimler ve bir saksı yeşim bitkisi ile dolu ucuz bir ahşap sehpa vardı.

"Neredeyim ben?"

"Yatılı terapötik uyuşturucu ve alkol tedavi tesisi. Tıp merkezinde. Yaklaşık altı ay önce açıldı, hatırladın mı? Burayı ben işletiyorum ve haftada iki gün hastalara bakıyorum. Malum nedenlerden dolayı birincil terapistin ben olmayacağım ama seni terapiye alıştırmak istedim."

"Hangi bariz sebepler?"

"Seni sevdim."

"Geçmiş zaman. Evet." Bakışlarını kaçırdı, onun bakışlarıyla karşılaşamadı, bir intihar girişimi nedeniyle akıl hastanesinde yattığını hatırladı. *İntihar*. Bu korkunç kelimeyi hazmedemiyordu. "Beni nasıl çıkardın?"

"Annen beni aradı. Seni sekiz haftalığına buraya kaydettirmiş. Başlamak için."

"Vay canına. Annem sorunla doğrudan yüzleşiyor. Bu yeni bir şey." Frankie iki parmağının ucuyla zonklayan şakağına bastırdı.

"Bu arada baş ağrınız yoksunluktan kaynaklanıyor. Anksiyete, göğüs ağrıları, terleme, titreme gibi başka semptomlar da yaşayabilirsiniz. Ayrıca, bilişsel

yetenekleri bir süredir bozulmuş olabilir."

"Yok artık." Frankie iç çekti. Yoksunluk. "Yani, diğer her şeye ek olarak, resmi olarak bir uyuşturucu bağımlısı ve alkoliğim. Yaşasın."

"Aldığın sarı haplar mı? Diazepam. Daha çok Valium deniyor ama eminim bunu biliyorsunuzdur. Rolling Stones onlara 'Annelerin Küçük Yardımcıları' derdi." Masasına gitti, bir dergi çıkardı, açtı ve ŞİMDİ BAŞA ÇIKABİLİR başlıklı, önlüklü bir kadının süpürge yaparken genişçe gülümsediği bir reklamı gördü. "Doktorlar bunları yıllardır kadınlara şeker gibi reçete ediyor."

"Hemşirelik lisansımı mı kaybettim?"

"Yapacaksın. En azından bir süreliğine, ama şu anda en büyük endişen bu değil." Onu elinden tutup antika bir bayılma koltuğuna götürdü. "Otur."

Ona baktı ve eski benliğinden bir parça , onu güldürdü. "Şaka yapıyorsun."

"Ben bir psikiyatristim," dedi gülümseyerek. "Konuşmak seni rahatlatacaktır."

"Konuşurken rahat olmak istediğimden emin değilim."

"Uzun rahatsız değil miydin ve konuşmuyor muydun?" "Başım ağrıyor. Benden daha iyi düşünemezsin."

Oturdu, dik durdu. Elleri titriyordu. "Sigaran var mı? Yardım almadan ruhumun karanlık derinliklerini keşfetmene dayanabileceğimi sanmıyorum."

Ona bir sigara, bir çakmak buldu ve ayakta duran bir kül tablasını çekti, ardından sandalyesini onun yanına yerleştirdi.

Frankie ayağa kalktı. Korkmuştu, tedirgindi. Çekmeceye doğru yürüdü, sergilenen fotoğrafları inceledi. Henry'nin hayatı resimlerdeydi. Yıllardır fotoğraf çekmediğini fark etti. Henry'nin ve uzun kırlaşmış kahverengi saçlı, yuvarlak gül rengi gözlüklü bir kadının çerçeveli bir fotoğrafını aldı.

"Bu Natalie," dedi. "Biz nişanlıyız. Beni seviyor." *Kadın*

kelimesine en ufak bir vurgu yapmak istemiş miydi?

Frankie hem onun için mutluluk hem de kendisi için bir parça acı hissetti. Eğer onunla evlenseydi, şu anda burada oturuyor, yoksunluktan başı dönüyor olur ?

Henry gülümsedi. "O bir ilkokul öğretmeni ve şair. Ama benim hakkımda sonra konuşuruz. Şu anda iyileşmeni istiyorum Frankie. Benim

Meslektaşım Dr. Alden Vietnam gazileri konusunda uzman. Özellikle savaştan eve döndükten sonra çok fazla bağımlı askeri personel görüyoruz."

Ona doğru geri çekildi, saçma sapan kanepeye oturdu. "Kadınlar kimsenin umurunda değil." Frankie sigarayı yaktı, dumanı ciğerlerine çekti ve nefesini verdi.

"Neden böyle söylüyorsun?"

"Yardım için VA'ya gittim. İki kez. Beni başından savdılar, kaçmamı söylediler, sanırım gerçek bir gazi değilmişim."

"Neden yardım için Gazi İşleri'ne gittiniz?"

Frankie kaşlarını çatı. "Bilmiyorum. Ben sadece..." "Sadece ne?" Henry nazıkçe sordu.

Onun dikkatle incelediğini hissetti. Bu boş bir soru değildi. Frankie'nin kendisine bile zar zor sorduğu bir soruyu soruyordu. Bu soruyu hiç kimseye yüksek sesle cevaplamamıştı. Şimdi de cevap vermek istemiyordu.

Ama burada başı dertteydi, parçalanıyor, kendinden parçalar kaybediyordu. Kendi gerçeğiyle birilerine ulaşması gerekiyordu. "Şey. Zor bir dönem geçirdim. Sarhoş araba kullandığım için neredeyse bir adamı öldürüyordum. Sonra bebek, düşük... Rye'ın geri dönmesi, bana yalan söylemesi. İlişkimiz. Ve şimdi hemşirelik lisansımı kaybedeceğim. Benden geriye hiçbir şey kalmadı."

"Hepsi bu kadar Frankie. Yıllardır uyumakta güçlük çekiyorsun, kâbuslarla başın dertte. Eskiden uykunda çılgılık atardın," dedi. "Bebekten önce, düşükten önce... Rye'dan önce."

Frankie başını salladı.

"Peki ya mantıksız öfke dalgalanmaları? Sinirlenme?

Anksiyete?" Frankie ona bakamadı.

"Vietnam," dedi. "Bu yüzden VA'ya gittin. Vietnam'ın her şeyin başlangıcı olduğunu biliyorsun. Anılardan daha fazlası olan, tekrar oradaymışsınız gibi hissettiren anılarınız var mı?"

"Yani, şey gibi..."

"Bir filmdeki geçmişe dönüş gibi."

Frankie afallamıştı. Bunun sadece onun başına geldiğini, onun deli olduğunu sanmıştı. "Bunu nereden biliyorsun?"

"4 Temmuz partisini hatırlıyor musun?"

Cevap veremedi.

"Buna travma sonrası stres bozukluğu deniyor. Biraz tartışmalı, henüz APA kılavuzuna eklenmedi ama benzer semptomlar görüyoruz

gazi arkadaşlarınızda. Yaşadığınız şey travmaya verilen tanıdık bir tepkidir."

"Çatışma görmedim."

"Frankie, sen Central Highlands'de cerrahi hemşiresiydin." Başını salladı.

"Savaş görmediğinizi mi sanıyorsunuz?"

"Benim ... Rye'im ... savaş esiriydi. İşkence gördü. Yıllarca karanlıkta tutuldu. O iyi."

Henry öne doğru eğildi. "Savaş travması rekabetçi bir spor değildir. Herkese uyan tek bir beden de değildir. Savaş esirleri de özel bir gruptur. Onlar eve döndüklerinde sizden farklı bir dünyayla karşılaştılar. Onlara İkinci Dünya Savaşı gazileri gibi davranıldı. Kahramanlar gibi. Bunun insan ruhu etkisini çok fazla vurgulamak zor."

Frankie 1973'te ağaç dallarındaki sarı kurdeleleri düşündü. O eve döndüğünde orada değillerdi. Savaş esirlerinin dönüşü için geçit törenleri düzenlenmişti. Hiçbirinin yüzüne tükürülmemiş, terslenmemiş, bebek katili ya da savaş kışkırtıcısı denmemişti.

"Çoğunlukla pilot oldukları için savaş deneyimleri yerdeki askerlerden ya da deniz piyadelerinden farklıydı. Esaret altındayken bir araya geldiler, rütbelerini korudular, gizlice iletişim kurdular ve tüm bunlar birbirlerine olan bağlılıklarını güçlendirdi. TSSB'yi henüz tam olarak anlayamıyoruz ama son derece kişisel olduğunu biliyoruz. Peki ya arkadaşlarınız, hemşireleriniz?"

"Bu konuda pek konuşmuyoruz."

"Kimsenin hatırlamak istemediği savaş." "Evet."

"Bu hafta Barb'la konuştum," dedi. "Bana Pleiku civarındaki çatışmalardan bahsetti." Ona doğru eğildi. "Hissettiğin hiçbir şey yanlış ya da anormal değil. Arkadaşlarının ne yaşadığı ya da yaşamadığı önemli değil. Savaş deneyiminden benzersiz bir şekilde etkilenmeye hakkın var. Özellikle de sen, gönüllü olacak kadar idealist biri olarak. Utanacak hiçbir şeyin yok Frankie."

Utaniyorum.

Bu kelime Frankie'yi çok etkilemişti. Kendini utanmaya bırakmıştı; belki havaalanında yüzüne tükürüldüğünde, belki annesi ondan savaş hakkında konuşmamasını istediğinde, belki de

zulümler ortaya çıkmaya başladı. Eve döndüğünden beri tanıştığı neredeyse her sivil, kendi ailesi de dahil olmak üzere, ona Vietnam'da yaptıklarının utanç verici olduğu mesajını üstü kapalı ya da açık bir şekilde vermişti. Kötü bir şeyin parçası olmuştu. Buna inanmamaya çalışmıştı; ama belki de inanmıştı. Savaşa bir vatansever olarak gitmiş ve eve bir dışlanmış olarak dönmüştü. "Eskiden olduğum kişiye nasıl geri dönebilirim?"

"Geri dönüş yok Frankie. İlerlemenin, yeni sen olmanın bir yolunu bulmalısın. Yirmi bir yaşında olduğun kişi için savaşmak kaybettiren bir oyundur. Eğer bunun için çabalıyorsan, mücadele etmene şaşmamalı. Savaşa gönüllü olan saf, idealist kız artık yok. Çok gerçek bir şekilde, orada öldü."

Frankie ellerine baktı. *Orada öldü.* Kelimeler keskin bir şekilde yankılandı. Acı. Şimdi burada otururken bunu bildiğini, hissettiğini fark etti. Vietnam'da kaybettiği masumiyeti için yas tutuyordu.

"Şimdi elimi tut," diyerek onu ayağa kaldırdı. "Seni Dr. Alden ile tanıştıracam."

★ ★ ★

Dr. Alden ince boynu, kırışık alnı ve nazik gözleriyle sessiz, solgun bir adamdı. Garip bir şekilde rahatlatıcı bir Bay Magoo havası yayıyordu.

Düzinelerce ilham verici fotoğrafın yer aldığı ofisinde, onu rahat bir koltuğa oturtmuş ve sorularını sormaya başlamıştı. Rye hakkında, kalp kırıklığı, utancı ve öfkesi hakkında konuşmak istemişti ama Dr. Alden'in farklı bir fikri vardı.

"Anılar," demişti. "Vietnam. Oradan başlayalım."

İlk başlarda hikayesini yüksek sesle anlatmak zor olmuştu ama "*Travmatik bir ampütasyonu ilk gördüğüm zamanı hatırlıyorum...*" dediğinde kapılar açıldı ve anıları döküldü. Saklı tutularak kazandıkları gücü fark etti.

Seans üstüne seansta, gün üstüne gün, kendini ve geçmişini ifşa etti, en derin yaralarını açtı. Kucağında napalm yanıklarıyla ölen bebeğinden, kanlı çamurlara batırılmış testerelede ölen hamile kadınlardan, eline yapışan henüz ergenlik çağını yeni geçmiş genç adamlardan, kırmızı alarmlardan ve havan topu saldırısı sırasında Quonset'in zemininde el feneriyle yapılan operasyonlardan, hala küçük kızı olan Mai'den bahsetti.

bazen hayal ederdi. Vietnam halkının çektiği korkunç acılardan bahsetti. Karanlık anılar yavaş yavaş yerini, neredeyse unutulana kadar bastırılmış olan diğerlerine bıraktı. Askerlerin birbirlerine nasıl baktığı gibi. Birçoğu silah arkadaşını görene kadar tedaviyi reddetmişti. Korkunç yaralar içlerini parçaladığında, kelimenin tam anlamıyla birbirlerini bir arada tutmaya çalışmışlardı.

Grup ve bireysel terapinin katı bir şekilde planlandığı ilk haftanın sonunda Frankie duygusal olarak tükenmişti. Dr. Alden ona duygularını yazması için bir günlük vermişti ve o da yavaş yavaş burada olmaktan duyduğu utancı, Rye'dan ve kendinden ne kadar nefret ettiğini yazmaya başlamıştı. Haftanın sonunda günde birkaç sayfa doldurmaya başlamıştı.

Buradaki üçüncü cumartesi günü, ziyaretçi gününde, hasta arkadaşlarıyla konuşamayacak kadar gergin, uzun süre duramayacak kadar gergin, birbiri ardına sigara içerek, gözlerinin arkasındaki baş ağrısını görmezden gelmeye çalışarak bir koridorda bir aşağı bir yukarı sürüklendi.

Şimdi otomat makinesinin başındaydı, bir kola daha alıyordu (son bağımlılığı), adı hoparlörlerden duyulduğunda: "Frankie McGrath için ziyaretçi."

Birini görmeye hazır olup olmadığından emin olamadan, girişe yakın bir oda olan ziyaretçi bölümüne yöneldi. Güzel, sakinleştirici bir mavi tonuna boyanmıştı ve duvarlarında gökkuşağı, okyanus ve şelale resimleri vardı. Köşedeki masada çocuk oyuncakları ve yapboz kutuları vardı. Çay renginde bir "Desiderata" posterini yaşam için tavsiyeler veriyordu: SAKIN BİR ŞEKİLDE

GÜRÜLTÜ VE ACELE ETMEYİN VE SESSİZLİKTE NE KADAR HUZUR OLABİLECEĞİNİ HATIRLAYIN.

Boş sandalyelerden birine oturdu ve ayağını yere vurdu. Baş ağrısı azalmıştı ama hâlâ oradaydı; ağzı kurumuştu. Ter cildini nemlendiriyordu.

Ailesinin şu anda ona doğru yürüdüğüne şüphe yoktu, böyle bir yerde kendilerini rahatsız hissediyorlardı. Ona ne söyleyeceklerdi? Eğer askerlik hizmetinden utanmış olsalardı, bağımlılık hakkında ne derlerdi? Sarhoş araba kullanması hakkında? Hemşirelik lisansını kaybetmesi hakkında? Tüm başarısızlıkları hakkında? Onlara ne derdi?

Barb köşeden döndü, gergin görünüyordu. Frankie'yi görünce öne fırladı ve onu kucakladı. "Ödümü *kopardın*."

Barb, Frankie'nin elinden tuttu ve onu dışarıya, ailelerin bir arada oturup sohbet ettiği, sandalyeler ve piknik masalarıyla dolu çimenlik bir alana götürdü.

Frankie bir piknik masasına oturdu.

Barb onun karşısına oturdu. "Ne oluyor Frankie?" "Çavdar," dedi basitçe.

Barb şaşkın görünüyordu. "Çavdar mı?"

"O ... bir gece beni görmeye geldi ve ... hayır, bu başlangıç değil. Onu ailesiyle birlikte sahilde gördüm... sanki bir ömür önceymiş gibi geliyor. Onu takip ettim. Deli bir kadın gibi. Sonra eve geldi ve..."

"Ve ona yine inandın mı?" Öne doğru eğildi. "Sen mi?" "Beni sevdiğini sanıyordum."

"O orospu çocuğunu öldürebilirim."

"Evet, ben de öyle düşünmüştüm. Ondan -ve kendimden- o kadar nefret ettim ki... bu beni mahvetti. Tek söyleyebileceğim bu. Buraya ilk geldiğimde onunla yüzleşmeyi hayal ettim. *Yalan söylediyimi ve üzgün olduğumu* duymam gerektiğini düşündüm. Ama üzgün değilim. Onun ne yaptığını ve benim ne yaptığımı biliyorum. Hiçbiri hoş değil ama sorun o değil. Doktorum ve grubum bunu anlamama yardımcı oluyor. Bu konuyu uzun zaman önce konuşmalıydım, sana anlatmalıydım..." Frankie sakinleştirici bir nefes aldı ve arkadaşına baktı. Tüm vücudu titrek ve kırılgan hissediyordu. Savunmasız. "Sana Vietnam anılarımla mücadele ettiğimi söylemeliydim, dürüst olmalıydım, ama sen çok *iyi* görünüyordun. Her şeyin benim yüzümden olduğunu, zayıf ya da kırılmış olduğumu düşündüm."

"Nam hakkında bir şey söylemediğim için bunu düşünmediğimi mi sanıyorsunuz?" dedi.

"Nereden bilebilirim ki? Bu konuda neredeyse hiç konuşmadık." Durakladı, derin bir nefes aldı ve Dr. Alden'in "*Başla Frankie*" diyen tok sesini duydu. *Konuş.* "Neden bazı şeylerin peşini bırakamadığımı, başkaları unuturken benim neden hatırlamaya devam ettiğimi bilmiyorum."

"Ben de hatırlıyorum," dedi Barb. "Hala bazen kabuslar görüyorum..."

"Öyle mi?"

Barb başını salladı. "Kırmızı alarmlar... napalm. Otuz Altıncı'da bir gece vardı. Memleketimden bir çocuk..."

Frankie en iyi arkadaşının elini tuttu ve onun hikâyelerini, kendisinininkine benzeyen acılarını dinledi. Gece yavaşça etraflarına çökene, yıldızlar ortaya çıkana kadar saatlerce konuştular. Frankie kelimelerin iyileştirebileceğini, en azından iyileşmenin başlangıcı olabileceğini daha önce hiç bilmiyordu.

Barb sonunda, "Ameliyathanede tam bir rock yıldızıydın," dedi. "Bunu biliyorsun, değil mi? Erkekler senin sayende eve geldi Frankie."

Frankie bir nefes alıp verdi. "" "Peki, sırada ne var?"

"Her seferinde bir gün," dedi Frankie. Doğrusu, geleceği hakkında düşünmeye henüz hazır değildi, gerçekten iyileşme fikrine inanıp inanamayacağı konusunda hiçbir fikri yoktu. İyi değildi, iyi olmaya çok yakın bile değildi ve bu konuda bir daha asla yalan söylemeyecekti.

Ama.

Olacağım, diye düşündü. İçinde büyüyen gücü hissedebiliyordu, uzaktaki güneş ışığı gibi toplanıyor, onu ısıtmaya başlıyordu. Eğer yoluna devam ederse, adımları uygularsa, kendine inanırsa iyileşebilir, kendisinin daha iyi bir versiyonu olabilirdi.

Bir gün, diye düşündü.

OceanofPDF.com

Otuz Dört

Çalkantılı bir dünyanın ne kadar çabuk sakinleşebildiği dikkat çekiciydi. 1974 başlarında savaşın sona ermesiyle birlikte ülke büyük bir rahatlama soluğu almış gibiydi. Elbette haklar için mücadele devam ediyordu: Medeni haklar ve kadın hakları sürekli bir savaş halindeydi ve Stonewall ayaklanmaları eşcinsel haklarını da haberlere taşımıştı. Eşitlik hedefti, ama artık o imzala ve yürü tarzında değil.

Vietnam gazileri, onları ya hor gören ya da hiç dikkate almayan bir halkın arasında saklanarak gözden kayboldular. Hippiler de değişti; üniversiteden mezun oldular, komünlerini terk ettiler, saçlarını kestiler ve iş aramaya başladılar. Müzik bile değişti. Savaşın öfkeli protesto müziği gitmişti. Artık herkes John Denver, Linda Ronstadt ve Elton John'a eşlik ediyordu. Beatles dağılmıştı. Janis ve Jimi ölmüştü.

Frankie kendi metamorfozu için savaşıyordu. Yataklı tedavi merkezine istemeyerek gelmişti, belki de tam olarak öyle değildi. Bilinçsiz demek daha doğru olur.

Şubat ayına gelindiğinde, kendini daha güçlü hissetmesine rağmen, bir anda nüksedebileceğinin ve yeniden dizlerinin üzerine çökebileceğinin farkındaydı. Bazen hayatının bundan sonra neye benzeyeceğini düşünmek bunaltıcı geliyordu. Son birkaç yıldır içini dolduran şeylerin çoğu karanlıktı; anılar, aşk, kâbuslar. Acı ya da onu saklama ihtiyacı olmadan kim olduğunu bilmiyordu.

Ama ayıklık ve terapi ona iyileşmesi için gerekli araçları vermişti. Her seferinde bir gün. Yıllar sonra ilk kez, bazen acı ya da numara içermeyen bir gelecek hayal edebiliyordu. Artık "askerliğe devam etmeye" inanmıyordu ve travmayı unutmaya çalışmanın sadece acımasız anılara büyümek için bereketli bir toprak verdiğini biliyordu. Hemşirelik lisansını kaybetmeyi kabul etti ve bir gün geri almayı umdu, ancak bu geleceğe kesin gözüyle bakmıyordu.

Hâlâ kâbuslar görüyor, özellikle duygusal bir terapi ya da rap seansının ardından bazen yatakhane gibi odasının zemininde uyanıyordu. Hâlâ hayatından çıkmış ve kaybettiği insanları özlüyordu ama Henry ve Dr. Alden'in ona sık sık hatırlattığı gibi, pişmanlıklar zaman kaybıydı. *Keşke* sıkıntılı bir yoldaki viraj *olsaydı*. Her geçen gün hayatın içinde nasıl yol alacağını, devam etmeyi, ilerlemeyi öğrendi.

Şaşırtıcı bir şekilde, onu çok fazla içmeye, haplara bağımlı olmaya ve hemşirelik lisansını kaybetmeye iten tüm acıları ve pişmanlıkları arasında, Rye'ı kovması en kolay olanıydı.

Tedavisine evli bir adamla ilişki yaşamayı seçtiği için yıkılmış ve ona ve sevgisine olan inancı yüzünden mahvolmuş bir şekilde başlamıştı. Zayıf ve günahkâr olduğunu öğrenmişti ama tüm bunların temelinde, derinlerde bir yerde, Rye'ın onu sevdiğine inanmıştı. Aşk bir şekilde ona korkunç seçimini daha güzel bir ışık altında yeniden şekillendirmesi için serbestlik vermişti.

Ta ki Dr. Alden'in "Rye sana seni sevdiğini ilk ne zaman söyledi?" diye sorduğu güne kadar.

Bu soru Frankie'yi koltukta dikleştirdi. Rye ona *hiç* onu sevdiğini söylemiş miydi?

Anılarını taradı; bulduğu şey şuydu: *Korkarım seni ölene kadar seveceğim*.

O zamanlar bunu romantik, geniş kapsamlı, destansı olarak görmüştü. Şimdi ise bu duygunun ne olduğunu görüyordu. Aşkın karanlık yüzünü. Aslında söylediği şey şuydu: *Seni sevmek istemiyorum*.

Bu onun için hiçbir zaman gerçek aşk olmamıştı. Ah, Kauai'ye ona aşık olmak için gelmişti, birkaç hafta içinde ordudan ayrılacağını ve ilişkilerinin ayrılmadan önce biraz eğlence olacağını düşünüyordu. Onunla geçirdiği her ana inanmıştı.

En kötüsü de, onun yalanları, içinde ondan önce var olmadığına yemin edebileceği bir ahlaksızlığı ortaya çıkarmıştı. Kendisinin bir kadın olduğuna inanarak başlamıştı.

aptal ve sadece insan olduğunu yavaş yavaş öğrendi.

Bundan böyle içinde hep bir kırılma vardı olduğunu bilecek ve ne kadar güçlü olursa olsun buna karşı kendini koruması gerekecekti. Bir keresinde Dr. Alden'a "Artık aşka inanmadığım için endişeleniyorum" demişti.

"Ama birçok insan seni seviyor Frankie, değil mi?" Dr. Alden söylemişti.

Gözlerini kapadı ve hayatının en güzel anlarını düşündü: Babası ona Fıstık diye seslenip havaya kaldırdı, annesi ağlarken onu sıkıca tuttu ve Finley ona sörf yapmayı öğretti, sırlarını paylaştı, elini tuttu. Jamie, ona kendine inanmayı, denemeyi öğretti. *Korkma McGrath*. Ve Barb ve Ethel, her zaman onun için oradaydılar.

"Evet," dedi sessizce ve bu anıların onun kalkana, gücü ve umudu olmasına izin verdi.

Sonunda, iyileşmesinin en zor yanı Rye değildi. Haplar ya da uyuşturucular da değildi.

Hâlâ en şiddetli şekilde boğuştuğu şey Vietnam'dı. Bunlar peşini bırakmayan kâbuslardı. Doktoruyla bu konu hakkında konuşmuş, ona hikayelerini anlatmış ve bir tür çözüm bulmayı ummuştu; konuşmak yardımcı olsa da Dr. Alden'ın onu anlamadığını biliyordu. Gerçekten anlamıyordu. Onun bazen bir anı karşısında yüzünü buruşturduğunu, *napalm* gibi kelimeler duyup irkildiğini gördü. Bu anlar ona hiç savaşta bulunmadığını ve bu pisliğin içinde bulunmayan hiç kimsenin bunu gerçekten anlayamayacağını hatırlattı.

Yatılı tedavi merkezinin güvenliğinden ayrıldığında, Vietnam gazilerinin, en çok da kadınların görünmez olması gereken bir dünyaya geri itileceğini de biliyordu.

Ancak şimdi, nasıl hissettiğine, dünyanın onun hakkında ne düşündüğüne ya da kendini hazır hissedip hissetmediğine bakmaksızın, merkezden ayrılma vakti gelmişti. Zaten çok uzun süredir buradaydı, ilk kalış süresini uzatmıştı ve Henry ona nazikçe kurtarılması gereken başka birinin yerini aldığını söylemişti.

Henry masanın karşısından, "Hazırsın," dedi.

Frankie ayağa kalktı. Kendini hazır hissetmiyordu. Hangi yöntem ya da ölçüyle olursa olsun, Vietnam'dan sonraki dünyada başarısız olmuştu. "Siz ve Dr. Alden öyle diyorsunuz." Kitaplığa doğru yürüdü ve yeğeni Arturo'nun üniformalı bir resmini aldı.

"Şu gülümsemeye bak," dedi. *Finley gibi*.

"Disiplini öğrendi, bu kesin," dedi Henry. "Kız kardeşim Annapolis'ten önce ona yatağını toplatamadığını ya da kıyafetlerini katlatamadığını söylüyor, şimdi her şeyi yerli yerinde seviyor."

Frankie, "Biraz disiplinde yanlış bir şey yok," dedi. Yakında ormanlık bir yerde evlenecek olan Henry ve nişanlısı Natalie'nin çerçeveli bir fotoğrafını eline aldı. Birbirlerine çok yaklaşıyorlardı; hafta sonlarını yürüyüş ve kamp yaparak geçiriyor ve hiçbir siyasi etkinliği kaçırmıyorlardı. Klinik için bağış toplama etkinliklerine ev sahipliği yapıyordu. "Beni hippy-dippie düğününe davet edeceksin, değil mi?"

"Tabii ki. Merkezden ayrılıyorsun, Frankie. Beni terk etmiyorsun. Biz arkadaşız. Beni *her zaman* arayabilirsin."

Ona bakmak için döndü.

Püsküllü deri koltuğunda arkasına yaslanmış, ağarmış saçlarını gevşek bir atkuyruğuyla arkaya toplamıştı.

"Teşekkür ," dedi. "Her için. Ve ben-" "Aşk, asla üzgün olduğunu söylemek zorunda kalmamak demektir."

Frankie güldü. "Ne saçmalık ama. Yine de aşk konusunda uzman sayılmam."

"Aşk biliyorsun, Frankie."

Ona doğru ilerledi ve onu kucakladı.

Olması gerekenden daha sıkı tutunmuştu, ama son aylarda onun can simidi, dayanağı, sırdaşı olmuştu. Doktoru değil ama arkadaşı, bir bakıma Barb ve Ethel kadar önemli.

"Seni özleyeceğim," dedi.

Onun yüzüne dokundu. "Sadece buraya gibi gelme, tamam mı? İhtiyacın olduğunda yardım iste. Seni seven insanlara güven ve en çok da kendine güven. Her seferinde bir gün. Bir sponsor bul. Tutkunuzu bulun. Bunu başarabilirsin." Durakladı, gözlerini kaçırmadı. "Sevilmeyi hak ediyorsun Frankie. Hem de sonsuza dek. Bunu sakın unutma."

Frankie uzun bir süre daha ona baktı. Ona her şeyi tekrar anlatabilirdi, kendi zayıflığını ve kendi gücünü anlamayı nasıl öğrendiğini, Rye'ın sadece yalancı değil, aynı zamanda bencil ve zalim olduğuna nasıl inandığını. Ama artık bunların hiçbirinin önemi yoktu; Rye'ın önemi yoktu. Onu sokakta görse, hüznü bir hatırlama acısından başka bir şey hissetmeden yanından geçip gidecekti ve Henry bunların hepsini biliyordu. "Seninle tanıştığım gün şanslı bir gündü, Henry Acevedo."

"Benim için de büyük şans Frankie."

Eğildi ve aylar önce, Frankie'nin dünyası yıkıldığında annesinin onun için hazırladığı eski, hırpalanmış seyahat çantasını aldı.

Koridorun sonunda Jill Landis'in bir grup seansı yürüttüğünü gördü: sekiz yeni kişi terapistin önünde bir at nalı şeklinde oturuyordu.

Uzun saçlı ve omuzları çökmüş genç bir adam eroin hakkında bir şeyler söylüyordu.

Frankie durakladı, Jill'in bakışlarını yakaladı ve salladı. *Güle güle.*

Burada, tıpkı Vietnam'da olduğu gibi, insanlar geldi, zamanlarını geçirdi, varoluşsal olarak değişti ve yollarına devam etti. Bazıları dış dünyada başarılı oldu, bazıları olmadı. Özellikle Vietnam gazileri için durum çok kötüydü. İntihar oranlarına ilişkin istatistikler endişe verici olmaya başlamıştı.

Frankie odasına geri dönmedi, oraya gittiğinde gitmemek için bir neden bulacağından belli belirsiz korkuyordu. Ön kapıdan geçip soğuk güne doğru yürüdü.

Bir jakaranda ağacının altına park etmiş annesinin siyah Cadillac'ını gördü.

Sürücü tarafındaki kapı açıldı. Sonra yolcu kapısı. Babam ve annem dışarı çıktılar, arabanın kendi taraflarında durup ona baktılar.

Buradan bile onların neşesini görebiliyordu. Ve endişelerini.

Birkaç yıl içinde onlara endişelenecek o kadar çok şey vermişti ki. Vietnam. Travma. Düşük. Çavdar. Sarhoş araba kullanma. Haplar. Tüm bunların, itibarları ve toplumdaki konumları hayati önem taşıyan iki insan için ne kadar zor olduğunu biliyordu. Bu kez arkadaşlarına ne söyledikleri hakkında hiçbir fikri yoktu. Belki de uyuşturucu ve alkol tedavisi Antarktika'da penguenleri etiketlemeye dönüşmüştü.

Her iki durumda da sormazdı. Kendi başarısızlıklarını keşfettikten sonra, başkalarını yargılamaya daha az meyilliydi.

Ailesi belki onu anlamıyordu ve seçimlerinin çoğuna kesinlikle göz yumuyorlardı ama buradaydılar.

Aşkı bilirsin, Frankie.

Frankie çakıl taşlı park yerinde yürüdü.

"Frances," dedi annem onun yaklaştığını görünce.

Aralarında bir bakış geçti, anne ve kız arasında bir duygu paylaşımı. "İyi görünüyorsun," dedi annem. "Çok zayıfsın."

"Sen de," dedi Frankie, annesinin kollarına girerek, annesinin geliştirdiği yeni ve sert bir şekilde ona sarıldı. Frankie gibi, annem de

hayatın ve insanın kendi bedeninin ne kadar kaprisli öğrendi.

Annesi gözlerinde yaşlarla sonunda gitmesine izin verdiğinde, Frankie döndü ve Cadillac'ın parlak siyah tavanından babasına baktı.

Onu yaşlandırmıştı, biliyordu, ona başarının ve paranın bir aileyi kayıplardan ya da zorluklardan koruyamayacağını öğretmişti. Bir evin etrafındaki duvarlar, sürekli değişen bir dünyada güvenliğin garantisi değildi. Bir bakıma zamana ayak uydurmuş, favorilerini uzatmış, özel takım elbiselerini bowling tarzı örgü gömlekler ve çift örgü pantolonlarla değiştirmişti ama kızına baktığında gözlerindeki ürkekliği inkâr etmek mümkün değildi.

O gece onu sudan çıkarışını hatırlıyordu. Ağlamasının anısı her zaman onunla olacaktı. O gece onun hakkında, onlar hakkında öğrendikleri asla silinemezdi. Onun bir parçasının sonsuza dek onun için endişeleneceğini biliyordu. Ve bu konuda asla tek kelime etmeyeceğini de. O ve annesi daha sessiz bir nesilden geliyorlardı. İyimserliğe ve sıkı çalışmaya inandıkları kadar kelimelere inanmazlardı.

"Bence harika görünüyorsun Frankie," dedi. "Teşekkürler baba."

Arka kapıyı açtı, çantasını arka koltuğa attı ve onun yanına kayd.

Babam motoru çalıştırdığında, Perry Como'nun sesi hoparlörlerden geliyor ve zamanı uzaklaştırıyordu. Frankie aniden yeniden on yaşındaydı, arabanın arka koltuğunda oturuyor, yoldaki her dönemeçte kayıyor, kardeşine çarpıyordu.

"O çanta hâlâ küf kokuyor," dedi annem. "Bunun nasıl mümkün olduğunu anlamıyorum."

"Muson mevsimi," dedi Frankie, onunla birlikte dünyayı dolaşmış olan siyah, yumuşak kenarlı çantaya bakarak. "Her şey ıslaktı. Hiçbir şey kurumadı."

Annem, "Bu... hoş olmayan bir şey olmalı," dedi.

Vietnam hakkında yaptıkları ilk gerçek konuşmaydı.

Frankie gülümsemekten kendini alamadı. Deniyorlardı, küçük ve anlamlı yollarla değişmeyi umuyorlardı. "Evet anne," dedi gülümseyerek. "Hiç hoş değildi."

Önündeki eski moda dilek kuyusu ve garaj kapısının üzerinde asılı Amerikan bayrağıyla küçük gri sahil bungalovunun önünde durdular.

"Bizimle kalabilirsin," dedi babam sert bir sesle.

Frankie onun endişesini anlıyordu. Kimse bir bağımlıyı uzun süre yalnız bırakmak istemezdi ama onun kendi başına ayakta durması gerekiyordu. Ya da düşmesi. Ve eğer düşerse, tekrar ayağa kalkması gerekiyordu. "Burada iyi olacağım baba."

Adamın kaşlarını nasıl çatıldığını gördü. Başını salladı. Annesinin eline uzandı ve onu tuttu.

Frankie başını salladı, çantasını aldı ve arabadan inip bir süre öylece durdu.

Annem arabadan indi ve Frankie'ye sarıldı.

"Beni bir daha korkutma," diye fısıldadı annem.

Frankie annesine karşı bir sevgi dalgası, bir akrabalık hissetti. Birdenbire bir çocuğu kaybetmenin ne demek olduğunu düşündü. Frankie küçükken, annesinin sağlam vurdumduymazlığı, sakın tavrı onu rahatsız etmişti. Ama şimdi Frankie daha iyi biliyordu. Her seferinde bir gün hayatta kalırdın, nasıl yaparsan yap.

Frankie yarın günü gününe yaşama işine başlayacaktı: Yerel bir Adsız Alkolikler toplantısı bulacak ve bir sponsor edinecekti. Sonra Bay Brightman'a yeni bir bisiklet için çek gönderecekti; bu, uzun sürecek onarım sürecinin ilk adımı olacaktı. İyileştikten emin olana kadar hemşirelik lisansını geri almaya çalışmayacaktı.

Annem elini Frankie'nin yanağına koydu ve gözlerinin içine baktı. "Seninle gurur duyuyorum, Frances."

"Teşekkür ederim anne."

Frankie annesini bırakarak döndü ve kulübeye doğru ilerledi. Frankie'nin adına düzenlenmiş tapu mutfak tezgahının üzerinde duruyordu. Hiç şüphesiz babası bunu ona buraya, Coronado'ya ait olduğunu hatırlatmak için koymuştu.

Yatak odasına gitti ve çantasını yere fırlattı; çanta bir *gümbürtüyle* yere düştü ve tahta kalaslar üzerinde sarsılarak kaydı.

Sonra koridordan çocuk odasına doğru yürüdü. O kapıyı en son ne zaman açmıştı?

Şimdi kapıyı açtı ve kapı aralığında durup sarı odaya baktı. İlk kez, burada, bir zamanlar umutla dolduğu bu odada her şeyi hatırlamasına izin verdi.

Onun farklı bir versiyonu.

Farklı bir dünya.

Orada durup acıyı içine çekerken, tüm hayatını hatırlarken, birden genç olduğunu fark etti. Yirmi dokuz bile değildi.

Hayatındaki en önemli seçimlerden bazılarını, sonuçları hakkında hiçbir fikri olmadan önce yapmıştı. Bazıları ona dayatılmıştı, bazıları bekleniyordu, bazıları ise aceleciydi. On yedi yaşında hemşire olmaya karar vermişti. Ordu Hemşire Birliği'ne katılmış ve yirmi bir yaşında savaşa gitmişti. Arkadaşlarıyla birlikte evden kaçmak için Virginia'ya gitmiş ve annesinin bakıma ihtiyacı olduğunda eve dönmüştü.

Aşkta yıllarca çok temkinli, sonra da çok aceleci davranmıştı.

Geriye dönüp baktığımda, her şey gelişigüzel. Bazıları iyi, bazıları kötü kararlar. Asla değişmeyeceği bazı deneyimler. Vietnam'da kendisi hakkında öğrendikleri ve kurduğu dostluklar silinmezdi.

Ama şimdi gerçekten hayatını arama zamanı *gelmişti*.

★ ★ ★

Yaz, 1974.

Hava çocukluk kokuyordu: deniz, güneşin kavurduğu kum ve limon ağaçları.

Okyanus Bulvarı'nda Frankie elini gözlerine etti ve masmavi Pasifik'e baktı. Kumların üzerinde koşan, sörf tahtaları taşıyan bir çift siyah saçlı, mavi gözlü çocuk hayal etti; büyümek için dünya kadar zamanları olduğunu düşünen, kırılmanın, korkmanın ya da kaybolmanın ne demek olduğunu bilmeyen çocuklar.

Hey, Fin. Seni özledim.

Adsız Alkolikler toplantısından eve dönerken kaldırım boyunca yürüyordu, solunda uzun beyaz kumsal vardı. Bir tutam yeşillik yükselişi kapatıyordu. Uzakta, ufukta tekneler hareket ediyordu. Turistler ve yerli halk bu sıcak Ağustos gününde sahili doldurmuştu.

Tepemizde bir jet kükredi, muhtemelen Miramar'daki yeni savaş uçağı okulundan bir pilottu. Motorların gürültüsü yeri sarsacak kadar yüksekti. Coronado'da kimsenin umurunda olmadığını biliyordu; onlar buna özgürlüğün sesi diyorlardı.

Frankie, ailesinin evinin kapısında durakladı, bir savaş olacağından emin olduğu şey için kendini çelikleştirdi ve kapıyı açtı.

Bu noktaya gelmek için aylarca çalışmıştı ve bu daha başlangıçtı. Çoğu zaman, geleceğini düşünmeye başladığında paniğe kapılıyor, kendini güçsüz hissediyor *ve bunu yapamayacağını* düşünüyordu. O zor günlerde, ya ikinci ya da üçüncü bir toplantıya gitti ya da sponsorunu aradı ve devam etmek için yeterli gücü buldu. İnanmaya devam edin. Her seferinde bir gün.

Bugün bahçe yaz renklerine bürünmüştü.

Babam verandada sigara içiyordu.

Kapıyı arkasından kapattı ve havuzun etrafında yürüyerek onun önünde durdu.

Üzgün olduğunu söyleme dürtüsüyle savaştı. Bir kez daha. Son birkaç ay içinde bunu ona onlarca kez söylemişti ve bunun onu ne kadar rahatsız ettiğini biliyordu.

İlk başta özrünün bir başlangıç, bir telafi başlangıcı, belki de sadece konuşarak gelebilecek bir iyileşme olacağını ummuştı. Ona kendisini incittiğini söylemeyi ve Vietnam'daki hizmeti konusunda neden bu kadar soğuk ve küçümseyici davrandığını anlamayı arzuluyordu.

Ama öyle olmadı. Bu konuda konuşmaya hiç niyeti yoktu. Savaş bu aileyi hiç gibi davranmak istiyordu. Dr. Alden ona bunu kabullenmesini, onu kabullenmesini öğretmişti. Ailenin anlamı buydu. Bazen acılar tam olarak iyileşmezdi. Hayat böyleydi.

"Sizinle konuşmam gerek çocuklar,"

dedi. "Bu kulağa hiç hoş gelmiyor."

Frankie gülümsedi. "Konuşmayı ne kadar sevdiğini biliyorum." Onun elini tuttu ve sıktı.

O da geri sıktı.

Annem bir elinde bir bardak buzlu çay, verandaya çıktı.

"Kızımız bizimle konuşmak istiyor," dedi babam.

"Bu kulağa hiç hoş gelmiyor," dedi annem.

Tutarlılık için söylenecek bir şey vardı. Frankie anne ve babasını büyük taş şöminenin etrafında bir kanepede ve dört sandalyenin toplandığı oturma odasına götürdü.

Frankie büyük kanatlı koltuklardan birine oturdu.

Anne ve babası kanepede birlikte oturuyordu. Frankie annesinin babasının elini tutmak için uzandığını gördü.

Frankie, uzun zaman önce Finley'nin veda partisi için özenle giyindiği o geceyi düşündü, lavanta rengi bir kılıf giymişti.

Saçları inanılmaz bir yüksekliğe kadar taranmıştı. Bu iki insanın kendisiyle gurur duyması için her şeyi yapmıştı. Babasının Vietnam'dan kovulmasının onu bu kadar derinden yaralamasının nedeni buydu. Ama bunlar bir çocuğun ihtiyaçlarıydı. O artık bir kadındı.

"Sizi seviyorum çocuklar," dedi. Hayatın başlangıç ve bitiş noktası buydu: aşk. Yolculuk ise aradaki her şeydi.

Annem gözle görülür biçimde soldu. "Frances..."

"Korkma," dedi Frankie, en kötüsünü hayal ettiği belli olan annesinden çok kendi kendine. Derin bir nefes alıp verdi. "Son birkaç aydır düşünmek için bolca zamanım oldu. Kendime karşı dürüst olmak ve kendi hayatımı net bir şekilde görmek için gerçekten çok çalıştım ve belki hala bilmiyorum, belki de çok geç olana kadar kimse bilmiyor, ama yeterince gördüm. Gerçekten kim olduğumu ve kim olmak istediğimi bulmam gerekiyor."

"Hemşirelik lisansını geri alacaksın. Henry sana bir tavsiye mektubu yazacağını söyledi. Sadece süreci başlatman gerekiyor," dedi annem. "Ve ehliyetini de geri aldın."

"Bunu biliyorum. Tanrı'dan tekrar hemşire olabilmeyi umuyorum ama beni reddetmeleri gibi en kötü ihtimali de planlamalıyım."

"Ne söylemeye çalışıyorsun, Frankie?" Babam sordu.

"Taşınıyorum," dedi.

"Ne?" Annem dedi ki. "Neden? İhtiyacın olan her şey burada var." "Kendi başına yapabilir misin?" Babam dedi ki. "Hemşireniz olmadan ruhsat?"

Frankie de kendine aynı şeyi sormuştu. Hiç kira ödememiş, kendi evini bulmamış ya da yalnız yaşamamıştı. Ailesinin evinden doğruca Vietnam'daki barına gitmişti. En son kendini kaybettiğinde Barb ve Ethel kefaletini ödeyip ona kalacak bir yer vermişlerdi. O iyileşme sürecindeyken babası bir avukat tutmuş ve alkollü araç kullanma cezasını dikkatsiz araç kullanma cezasına indirtmiş ve ehliyetini geri almasını sağlamıştı. Hiç kendi kredi kartı bile olmamıştı. "Nereye gittiğimi ya da ne aradığımı bilmiyorum, ama biliyor musunuz? Sorun değil. Dünyada kendi yolunu çizmek, aileden ayrılmak korkutucu olmalı."

"Oh," dedi annem, incinmiş görünüyordu.

"Sessizliğe ihtiyacım var," dedi Frankie. "Vietnam'dan beri her şey... gürültülü. Ondan önce de, belki Finley'nin ölümünden beri. Tek duyduğum şeyin yaprakların hışırtısı, rüzgarın esişi ve belki de bir çakalın aya doğru uluması olduğu, odaklanabileceğim bir yerde yaşamaya ihtiyacım var. Güçlü. Güçlü olmak istiyorum."

bir hayvan, bir köpek, belki. Bir at." Durakladı. "Sadece rahat nefes almak istiyorum. İkinize de teşekkür ederim, kulübem var. Onu satmak ve parasını yeni bir yerde başlamak için kullanmak istiyorum."

Anne ve babası uzun bir süre ona baktı.

Annesi sonunda, "Endişeleniriz," dedi.

Frankie onu bu yüzden seviyordu. "Savaşa gidecek değilim ya," dedi gülümseyerek. "Geri döneceğim. Sonunda nereye gidersem gideyim sen de beni ziyaret edeceksin."

Sıcak, geç bir Ağustos gününde Frankie tamir ettiği Mustang'ini topladı ve anahtarlarını tezgâhın üzerine atarak bungalova geri döndü. Etrafındaki boş odaya baktı. Genç bir ailenin burayı satın alıp çocuklarını burada büyüttüğünü, onları kendisi ve Finley gibi özgür bıraktığını, Henry'nin arka bahçeye kurduğu ağaç salıncağı sevdiklerini ve sahilde doğum günü partileri yaptıklarını .

Sonunda evden çıktı ve kapıyı son kez arkasından kapattı. Barb dışarıda, Frankie'nin Mustang'inin karşısında kollarını kavuşturmuş duruyordu.

Önünde çimenlerin üzerine yapıştırılmış bir SATILIK tabelası vardı. "Hey," dedi.

Frankie yüksek sesle güldü. "Seni kim aradı? Annem mi? Henry mi?

Etrafım ispiyoncularla dolu."

"Uh-huh. Hayatını aramaya tek başına gitmene izin vereceğimi düşünmedin, değil mi?"

"Sen evlisin. Üvey çocukların var. Benim boş hayatımı kendi hayatınla doldurmak zorunda değilsin, biliyorsun."

Barb gözlerini devirdi. "Sen benim en iyi arkadaşımsın Frankie," dedi. Ve işte bu kadar.

"Ethel gelmek istedi ama yine hamile. Yatak istirahatinde. Size büyük bir ruh haliyle burada olduğunu söylememi istedi."

Zilleri şingirdayan bir dondurma kamyonu geçti. Mahallenin çocukları çok geride kalmayacaktı. Frankie döndü, gözlerini kırptırdı; bir an için yeniden on yaşındaydı, ağabeyinin arkasında koşuyor, ona yetişmeye çalışıyordu, ikisi de hafızasında güneş ışığıyla yaldızlanmıştı.

Frankie güldü ve Barb'a sarıldı, sonra sürücü koltuğuna atladı ve arabayı çalıştırdı. Müzik yüksek sesle çalmaya başladı: "Hooked on a Feeling."

Birkaç blok sonra Frankie ayağını gazdan çekti.

Anne ve babası kapının önünde durmuş, kollarını birbirlerine dolamış, ellerini havaya kaldırmışlardı. Ne kadar zamandır oradaydılar, şehirden ayrılırken onu bir an olsun görebilmek için bekliyorlardı? Son bir ay içinde onlarca kez ve onlarca şekilde vedalaşmışlardı.

Frankie el salladı ve kornaya basarak ailesine, Coronado'ya, çocukluğuna ve Finley'e veda etti. Mustang kasabanın içinden geçti ve limanda demirlemiş teknelerin yanından geçerek köprüye çıktı. Frankie dikiz aynasından Coronado Adası'nın kartpostal güzelliğini gördü.

Akıllarında hiçbir hedef olmadan Frankie ve Barb Creedence, Vanilla Fudge, Cream, Janis, Beatles, Animals, Dylan ve Doors dinleyerek kuzeye doğru yola çıktılar.

Vietnam'ın müziği.

Kendi nesillerinin müziği.

Dana Point'te Frankie Otoyol 1'e döndü ve solunda uçsuz bucaksız mavi Pasifik ile kıyıda kaldı. Long Beach'te bir kaza oldu, bu yüzden bir otoyola ve sonra bir başkasına döndü, sadece doğru hissettiğinde çıkışları aldı.

Kaliforniya otoyollarının karmaşık ağının kendi iradesi olmasına izin verdi; otoyolların onu bir o tarafa bir bu tarafa yönlendirmesine izin verdi. Saatte elli beş millik yeni hız sınırıyla birlikte, hızını sürekli kontrol etmek zorunda kalmıştı.

Grafitileri, çeteleri ve tel örgüleriyle Los Angeles şehir merkezinden geçti ve kendini ışıkların, dev reklam panolarının ve müzik kulüplerinin dünyası olan ısıltılı Sunset Strip'te buldu.

Muhteşem Kaliforniya Sahili'ne gittiler, Santa Ynez Vadisi'nde birkaç gece geçirdiler, inişli çıkışlı altın tepelere baktılar ve Frankie, "Açık alanları seviyorum ama daha fazlasına ve belki atlara ihtiyacım var," dedi.

"Kuzeye doğru," dedi Barb.

Bu şekilde karar veriyorlardı; anında, köşeleri dönerek, alınan ve alınmayan yollarla.

Carmel'de öğleden sonra sisi çok yoğundu; San Francisco'da ise çok fazla insan vardı. Mendocino'nun vahşiliği onu çağırıyordu ama dev Sekoyalar onu bir şekilde içine çekiyordu.

Yani, kuzeye doğru.

Oregon'da yeşil canlıydı ve hava temizdi ama yine de kasabalar az sayıda ve birbirinden uzak olsa da çok fazla insan vardı.

Kalabalık Seattle'ı geçtiler, kayıp üniversiteli kızlarla ilgili radyo haberlerini dinlediler ve doğuya döndüler, Washington'ın doğu yarısındaki boş, uçsuz bucaksız buğday tarlalarından geçtiler, Frankie'ye yalnız ve ıssız geldi.

Montana'da.

Missoula kasabasına girdiklerinde, şişedeki zaman hakkında şarkı söylerken, gökyüzü Big Sky Country lakabını açıklayan canlı, yakıcı bir maviydi. Kasabanın birkaç mil dışına çıktıklarında manzara muhteşemdi: sivri, karla kaplı dağlara doğru uzanan saman tarlaları, karla örtülü zirveleri, geniş mavi Clark Fork nehri kıvrıla kıvrıla akıyordu.

SATILIK. 27 DÖNÜM.

O ve Barb tabelayı aynı anda görmüşler.

Eğik bir direğe takılmıştı, zamanla yıpranmış görünüyordu. Arkasında uçsuz bucaksız yeşil bir tarla, boyunca akan nehir, bakıma muhtaç yırtık pırtık bir dikenli tel çit, uzun yeşil ağaçlara giden toprak bir yol vardı.

Frankie Barb'a baktı. "Burası çok güzel."

"Ve uzak," dedi Barb.

"Bir kız burada nefes alabilir," dedi Frankie. Toprak yola saptı, yolu takip ederek ağaçların arasına girdi ve tekrar dışarı çıktı. Ağaçların ötesinde, arkalarında mavi gökyüzüne doğru yükselen dağlarla birlikte canlı yeşil bir alan daha uzanıyordu.

Frankie kirli ön camdan etrafı sundurmayla çevrili tepe çatılı çiftlik evine, çitlerle çevrili at tarlalarına, yeni bir çatıya ihtiyaç duyan, bir zamanlar kırmızı olan büyük ahıra baktı. Bazıları yıkılmış, bazıları da zar zor ayakta duran ek binalar da vardı.

Barb, "Bu çok fazla iş demek," dedi.

"Neyse ki bir şeyleri nasıl tamir edeceğimi biliyorum." Frankie döndü ve gülümsedi. "Arkadaşlarım ve ben neredeyse iki yılımızı bir yatakhaneyi yeniden inşa etmekle geçirdik."

"Hiçbir yerin ortasında."

"Haritaya bak. Missoula uzak değil. Hastaneler ve bir üniversite de var. Chicago'ya San Diego'dan daha yakın. Burada bir AA toplantısı bulabileceğimi, yeni bir sponsor bulabileceğimi biliyorum."

"Kararını vermişsin." Frankie radyoyu kapattı.

Sessiz ol.

Barb'a baktı ve gülümsedi. "Evet."

OceanofPDF.com

Otuz Beş

BATI MONTANA
EYLÜL 1982

Davetiye, 28 Ağustos tarihli ve WASHINGTON, D.C. damgalı, lekeli beyaz bir zarfın içinde geldi.

*36'ncı Tahliye Hastanesi
personelinin buluşmasına
davetlisiniz
yeni modelin açılışını takiben
Washington, D.C.'deki Vietnam Gazileri Anıtı, 13
Kasım 1982*

Frankie'nin ilk tepkisi onu şaşırttı. Öfke.

Şimdi de ölenler için bir anıt mı?

Şimdi mi? Amerikalı dostları tarafından belirsiz bir şekilde gömülmelerinden ve unutulmalarından on yıldan fazla bir süre sonra mı?

Frankie son sekiz yılda ne kadar çok çalışmış ve kendini bu işe adanmış olsa da, ne Amerikalı dostlarının Vietnam'da görev yapmaktan duyduğu utancı, ne de hükümetin bedenen, zihnen ya da ruhen çökmüş olarak geri dönen gazilere nasıl davrandığına duyduğu öfkeyi hiçbir zaman tamamen yok edememişti. Bundan daha da kötüsü, yetmişli yılların sonunda oturma odasında otururken, Vietnam gazisi bir arkadaşının televizyonda Agent Orange'ın kendisine ve onun gibi binlercesine

Kanser. *Vietnamda öldüm; sadece bunu bilmiyordum*, demişti. Bundan kısa bir süre sonra dünya, herbisitinin düşüklere ve doğum kusurlarına da neden olduğunu öğrendi. Büyük olasılıkla Frankie'nin düşük yapmasına neden olmuştu.

Bunu ona kendi hükümeti yapmıştı. Belki Washington D.C.'deki politikacılar bu anıtı bir nesil asker ve kadınlardan ve onların ailelerinden özür dilemek için inşa etmiş olsalardı, farklı hissedebilirdi ama hayır. Hükümet Vietnam gazilerini onurlandırmak için harekete geçmemişti. Gazilerin kendileri bunu gerçekleştirmek zorundaydı. Geride kalanlar ölenleri onurlandırıyorlardı.

Donna'nın arkasından geldiğini duydu. Dur.

Donna yedi yıldan uzun bir süredir çiftlikte çalışıyordu. Frankie, Donna'nın ön kapıya geldiği o soğuk günü hâlâ hatırlıyordu; sahte siyah saçları her yöne doğru savrulmuş, alkolizm yüzünden teni solmuş, sesi ancak fısıltıyı geçiyordu. *Ben hemşireyim*, demişti. *Cu Chi, 1968. İsminizi VA'dan aldım. Yapamam.*

Uyu, dediğini hatırlıyor Frankie. Hepsi bu kadardı. Bu kadarı yeterdi. Her şey. Donna'nın elinden tutmuş ve onu çiftlik evine götürmüştü. Ateşin önündeki bir çift katlanır sandalyeye oturup konuşmuşlardı.

Merkezdeki Jill buna rap seansı demişti. *Bazen yalnız olmadığını hissetmek iyi gelir.* Birbirlerinin yanında olmuşlardı, o ve Donna, sık sık birbirlerini dik tutmuşlardı. Donna, Frankie'yi hemşirelik lisansının geri verilmesi için mücadele etmeye teşvik etmişti ve bu mücadelenin iyileştirici olduğu kanıtlanmıştı. Yeniden hemşire olma hakkı resmen verildiğinde, Frankie kendini deneyecek kadar güçlü hissetmişti.

Bu çiftliğin başlangıcı olmuştu. O ve Donna güçlerini birleştirmiş, Coronado yazlık satışından gelen parayı iyileştirmeler yapmak için kullanmışlardı.

Missoula'da her ikisi de yerel bir hastanede hemşirelik işi aldı. Çalışma saatlerinden sonra Frankie klinik psikoloji diploması almak için üniversitede gece derslerine katıldı ve bir yıl sonra Donna da aynı şeyi yaptı. Danışman olmak için eğitim almadıkları ya da hastanede vardiyalı çalışmadıkları zamanlarda evi yeniden modelliyor, müştemilatı onarıyor ve düzenli toplantılara katılıyorlardı.

O ilk yaz, Frankie'nin arkadaşları ve ailesi yardım etmek için gelmişti. Anne ve baba, Barb ve Jere ve büyüyen oğulları, Ethel ve Noah ve iki çocukları, Henry ve Natalie ve gürültücü oğulları. Onlar devraldı

yatak odaları ve çimenli arka bahçede çadırlar kurdular. Gündüzleri birlikte çalıştılar ve geceleri kamp ateşinin etrafında oturup konuştular, güldüler ve hatırladılar.

Frankie ve Donna yüksek lisans diplomalarını alır almaz en yakın Gaziler İdaresi ofisine şu ifadelerin yer aldığı ilanlar astılar: *Vietnam'daki kadınlara: Biz orada yaşadık. Burada da yaşayabiliriz. Bize katılın.*

Bir yıl sonra Janet ortaya çıktı, yüzü morarmıştı, hızlı kahkahası ağlamaktan başka bir şey olamayacak kadar keskindi. Janet neredeyse bir yıl kaldı.

O andan itibaren, Son En İyi Yer adını verdikleri çiftlik Vietnam'da görev yapmış kadınlar için bir sığınak haline geldi. Geldiler, ihtiyaç duydukları kadar kaldılar ve gittiler. Her biri bir şekilde iz bıraktı, kendileri gibi kadınların takip etmesi için bir yol. Sanat eserleri, şövaleler ve boyalar bıraktılar. Örgü iğneleri ve yün çileleri, kısa hikayeler ve anı bölümleri ve müzik aletleri. Gün boyunca çalıştılar; çivi çaktılar, duvar boyadılar, atları beslediler, bahçeyle ilgilendiler. Ne yapılması gerekiyorsa.

Önce nefes almayı, sonra konuşmayı, sonra da şanslılarsa umut öğrendiler. Frankie onlara kelimelerin iyileştirici gücünü ve sessizliği bulmanın keyfini öğretti. Huzur, en azından başlangıcı, hedefti. Ama asla kolay olmadı.

Diğer kadınlara yardım etmenin güzel ve beklenmedik yan ürünü, Frankie'nin kendi tutkusunu, kendi gururunu yeniden bulması oldu. Burayı şiddetle seviyordu, vahşi doğada kurduğu hayatı seviyordu, yardım için ona gelen ve karşılığında ona yardım eden kadınları seviyordu. Her sabah umutla uyanırdı. Ve her yaz, arkadaşları ve ailesi çiftlikte mümkün olduğunca çok tatil yapmak için geliyorlardı. Çiftlik onlar için de bir sığınak oldu.

"Grup hazır."

Frankie başını salladı ve eve hiç dönmeyen binbaşı için hâlâ taktığı gümüş savaş esiri bileziğine baktı.

Donna onun yanına geldi. Birlikte çalıştıkları yıllar boyunca her iki kadın da kilo almış, çit direklerine vurarak, saman balyaları taşıyarak ve atlarının sırtına eyer atarak fiziksel olarak güçlenmişti. Her ikisi de rutin olarak Levi's, kovboy çizimleri ve pazen gömlekler giyiyordu; Montana'nın bu bölgesinde votka ya da takım elbise yoktu.

Donna, "Anma töreni hakkında çok fazla konuşma var," dedi. "Pek çok buluşma gerçekleşiyor."

"Evet," dedi Frankie. "çok şey var."

Yan yana durmuşlar, mutfak penceresinden dışarıya, sonbahar tarlalarına bakıyorlardı. Her biri diğerinin ne düşündüğünü biliyordu: bu konuda yeterince sık konuşmuşlardı.

Frankie bir fincan kahve alarak mutfaktan çıktı, arkasında Donna'nın fasulyeleri ısıtmak için bir tencere koyduğunu duydu.

Dışarıda dünya sonbahar renklerine bürünmüştü; uzaktaki sivri dağların üzerinde yoğun kar vardı. Kayak bu yıl erken gelecekti. Clark Fork nehrinin parlak mavisi tarlaların arasından kıvrılıyor, cilalı taşların üzerinde kıvrılıp köpürüyor, çocuk gülüşü gibi sesler çıkarıyordu.

The Last Best Place Ranch artık üç yatak odası ve iki banyosu olan beyaz badanalı bir çiftlik evine sahipti. Mobilyaların hepsi ikinci eldi, garaj satışından bulunmuştu ve annemin yıllar önce satıldığında bungalovdan getirdiği eşyalar da vardı.

Burada kadınlar acılarını resmetmiş ve duvarlara bir tür grafiti gibi resimler bırakmışlardı. Bir duvar -Frankie buna kahramanların duvarı diyordu- hizmet etmiş kadınların, çiftlikten gelenlerin ve diğerlerinin, arkadaşlarının fotoğraflarıyla doluydu. Çam tahtaların üzerine yüzlerce fotoğraf yapıştırılmıştı. Ortada Barb, Ethel ve Frankie'nin Otuz Altıncı Tahliye'deki O Kulübü'nün önünde dururken çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Hepsinin üstüne Frankie kalın siyah harflerle bir yazı yazmıştı: KADINLAR.

Yenilenmiş üç yatakhane de ranzalar ve yazı masaları bulunuyordu. Dördüncüsü ise duş, lavabo ve tuvaletlerin bulunduğu ortak bir banyoya dönüştürülmüştü.

Ahır hâlâ biraz bakımsızdı ama çatısı artık sağlamdı ve ahırlarda yedi at yaşıyordu. Frankie hayvanlara bakmanın ve ata binmenin krizdeki kadınlar için ne kadar faydalı olabileceğini öğrenmişti.

Ahırın orta koridorunda, talaş zemin üzerine yarım daire şeklinde altı katlanır sandalye yerleştirilmişti.

Bu serin sabahta sandalyelerin dördünde kadınlar oturuyordu.

Frankie kendi sandalyesini alıp yaklaştırdı ve oturdu.

Kadınlar ona baktı; biri kapalı, içine kapanık bir şekilde, biri öfkeyle, biri neredeyse ilgisiz görünüyordu ve dördüncü bir kadın

zaten ağlıyor.

Frankie, "Otuz Altıncı Evac'ın yeniden toplanması için bir davet aldım," dedi. "Vietnam Gazileri Anıtı'nın açılışıyla bağlantılı. Bazılarınızın da davetiye almış olabileceğinden şüpheleniyorum."

"Ha," dedi Gwyn. Daha yaşlı görünüyordu, ama yaşlı değildi, sadece yıpranmıştı, ağzı düzleşmiş, gözleri öfkeyle kararmıştı. "Sanki hatırlamak *istiyorum da*," dedi sertçe. "Uyanık olduğum saatlerin yarısını unutmaya çalışarak geçiriyorum."

Ağlayan kadın, Liz, "Ben gidiyorum," dedi. "Saygılarımı sunmak için. Bu anma töreni önemli, Gwyn."

"Çok az, çok geç," dedi Marcy, koltuğunda öne doğru eğilip kollarını kalçalarına dayayarak. Çiftlikteki ilk tam günüydü ve henüz hiçbir şeye inanmıyordu.

"Vietnam'la işim bitti Liz," dedi Gwyn. "Herkes bana hep unutmamı söylüyor. Unutmamı. Şimdi de koşarak geri dönmem mi gerekiyor? Hayır. Ben dönmeyeceğim. Gitmiyorum."

"Birlikte görev yaptığın insanları hayal kırıklığına uğratacaksın," dedi Ramona.

"Ne var ne yok?" Gwyn söyledi. "Eve döndüğümde beri hemen hemen herkesi hayal kırıklığına uğrattım."

Frankie bu sözleri çiftliğe gelen ve savaştan sonra kendilerini düzeltmeye çalışan her kadından duymuştu. Onların ne duymak istediklerini biliyordu. "Biliyorsunuz, savaşa gitmekten korkmuyordum, korkmamalıydım da. Anma törenine gitmekten korkuyorum ve korkmamalıyım. İnsanlar bize yanlış, utanç verici bir şey yaptığımızı düşündürdüler, değil mi? Unutulduk; hepimiz Vietnam gazisiydik, ama en çok da kadınlar."

Kadınlar başlarını salladı.

Frankie kadınlara baktı, onların duygusal yaralarını tanıdı ve acılarını hissetti. "Bunu tekrar yapar mıyım, katılır mıyım diye merak ederdim. İçimde hala inanan biri, bir fark yaratmak isteyen o kızın son kırıntısı var mıydı?" Etrafına bakındı. "Ve yapardım. Bazı açılardan savaş yılları hayatımın en güzel yıllarıydı."

"Ve en kötüsü," dedi Gwyn.

Frankie Gwyn'e baktı, kadının öfkesini gördü ve hatırladı. "Ve en kötüsü," diye onayladı. "Haklısın Gwyn, insanları hayal kırıklığına uğratmanın anma törenine gitmek için bir neden olduğunu sanmıyorum. Çoğumuz diğer insanlara göre çok fazla karar verdik. Yapmamız gerekeni yapmalıyız. Ama çok uzun süre susturulduk, çok uzun yıllar boyunca görünmez olduk."

"Her şey erkeklerle ilgili," dedi Gwyn. "Dallas'ta Vietnam gazilerinin konuşma terapisi seansına katılmaya çalıştığımı söylemiş miydim? Hep aynı şey. 'Sen oraya ait değilsin. Sen bir kadınsın. Vietnam'da hiç kadın yoktu.'"

Çemberdeki kadınlar bunun üzerine başlarını salladılar.

"Bizim bir anıtımız yok," diye ekledi Gwyn.

"Bu acıyı , değil mi?" Frankie söyledi. "On yıldır savaşa uğraşıyoruz, çoğumuz, bazılarımız daha da uzun süredir. Zorluyoruz. Agent Orange haberlerinin her şeyi nasıl yeniden gündeme getirdiğini biliyorum," dedi Frankie. Bu, çemberde sürekli gündeme gelen bir konuydu.

"Dört kez düşük yaptım," dedi Liz, gözleri parlıyordu. "Bir bebek beni, bizi kurtarabilirdi, biliyorsun. Ve tüm bu zaman boyunca o pıslığı püskürtüyorlardı, hepimizi yavaş yavaş öldürüyorlardı."

"Bazen ölmenin bu şekilde yaşamaktan daha kolay olacağını düşünüyorum," dedi Gwyn. "Muhtemelen hepimiz kanser olacağız."

Frankie sırayla her bir kadına baktı, acının çeşitliliğini gördü. "Burada kim intiharı düşündü?" diye sordu.

Her yeni kadın grubunda sorduğu tabu bir soruydu bu. Gwyn,

"Ortadan kaybolmanın rahatlatıcı olabileceğini düşünmüştüm."

dedi.

"Bunu söylemek çok cesurca ama senin cesur olduğunu biliyoruz Gwyn. Hepiniz öylesiniz. Ve güçlüsünüz."

"Eskiden öyleydim," dedi Liz.

"Buradasın," dedi Frankie. "Montana'nın vahşi doğasında, gübre kokan bir ahırda oturuyor ve yabancılara en korkutucu, en mahrem şeyleri yüksek sesle söylüyorsun." Bir an durdu. "Ama biz yabancı değiliz, değil mi? Bizler savaşa giden kadınlarız -Vietnam'ın hemşireleri- ve çoğumuz evde susturulduğumuzu hissettik. Kim olduğumuzu, kim olmak istediğimizi kaybettik. Ama ben her şeyin daha iyi olabileceğinin canlı kanıtıyım. Daha iyi olabilirsiniz. Her şey burada başlıyor. Bu sandalyelerde, kendimize ve birbirimize yalnız olmadığımızı hatırlatarak."

★ ★ ★

Washington, D.C.'de, 13 Kasım 1982 sabahı, Frankie şafak sökmeden çok önce uyandı.

Dün gece neredeyse hiç uyumamıştı. Hâlâ içen bir kadın olsaydı, kendine sert bir şeyler doldururdu. Neredeyse hâlâ sigara içiyor olmayı dileyecekti; elleriyle yapacak bir şeye ihtiyacı vardı. Hal böyle olunca

Sabahın beşinde kalktı ve ucuz motel odasının eski siyah gece çantasını çıkardı. Bu yolculuk için yeni bir bavul getirebilirdi ama seyahat çantası ona iyi gelmişti. Başlangıçta, Vietnam'da onunla birlikteydi. Sonunda da yanında olmalıydı.

Bir gümbürtüyle ucuz tüylü halı zemine düştü. Başucu lambasını açtı, ışık havuzunda diz çöktü ve çantanın fermuarını açtı.

Kokular ona saldırdı: ter ve çamur ve kan ve duman ve balık.
Vietnam.

*Suyu içme. Ülkede
yeniyim.*

Hadi canım.

Bu biziz, onlara geri veriyoruz.

Eşyalarının arasında O Club'da çekilmiş Polaroid bir fotoğraf vardı. Fotoğrafta Ethel, Barb ve Frankie şort, tişört ve savaş botları giymişlerdi. Jamie bir kolunu Frankie'nin beline dolamış ve kadeh kaldırmak için bir bira kaldırmıştı. Jamie'yle dans ederken, ikisi de ter içinde ve gülerken çekilmiş bir fotoğrafı, kadınlar izlerken güneşin altında voleybol oynarken çekilmiş bir başka fotoğrafı ve Hap'in gitar çalarken çekilmiş bir fotoğrafı vardı.

Şu gülümsemelere bak.

Güzel zamanlar. Onlar da geçirmişlerdi.

Frankie yıpranmış eski şapkasını çıkardı ve bu şapkayı taktığı tüm yerleri, rotorların şapkayı kafasından uçurmaması için şapkayı tutmak zorunda kaldığı tüm zamanları düşünerek bir nostalji dalgası hissetti. Bir düzine iğne ve yama süslüyordu şapkayı, hastalarının ona verdiği hatıralar, hem takımlardan hem de filolardan, hatta bir mutlu yüz iğnesi ve bir barış sembolü. Şapkanın kenarına sihirli kalemle ne zaman SAVAŞMAYIN SEVİN yazmıştı? Hatırlamıyordu.

Bu şapkayı köylere yaptığı MEDCAP gezilerinde, Long Binh'e yaptığı ikmal uçuşlarında, sahilde ve hatta Kauai'ye yaptığı R ve R'de bile takmıştı. Yetimhanelerdeki çocuklara şeker dağıtırken ve bir buçuk ikilinin arkasında otururken, kırmızı toprak yollardan geçerken ve çamur nehirlerinden sıçrarken takmıştı.

Ve bugün de giyecekti.

Artık bu değerli hatırayı dolabında saklamak, onu giyen kadını unutmaya çalışmak yoktu. Artık hiç saklamak yok.

Künyesini çıkardı, yıllar sonra ilk kez elinde tuttu ve aslında ne kadar hafif olduklarına şaşırdı. Zihninde bir ağırlık kazanmışlardı. Yaralı bir adamın adını, kan grubunu, dinini ararken hayatında tuttuğu tüm kanlı künyeleri düşündü.

Bazı kadınlar altmışlı yıllarda aşk boncukları takıyordu; diğerleri ise künyeler takıyordu.

Yıllar önce, çiftlikte, annesinin onları görmek istediği, dışarıda ateşin başında oturdukları, tepelerinde yıldızların uçtuğu, hemşirelerin, doktorların, askerlerin, nehir kıyısında manda güden Vietnamlı çocukların, yeşil ormanların, beyaz kumsalların, pirinç tarlalarındaki yaşlı adamların soluk fotoğraflarına baktıkları geceyi hatırlayarak, yanında getirdiği bir yığın Polaroid Vietnam fotoğrafını çıkardı. Annem pek konuşmamıştı ama saatlerce orada oturup dinlemişti.

Frankie günlüklerinin sonuncusunu çıkardı. Günlük tutmaya ilk kez rehabilitasyondayken, Henry'nin ısrarıyla başlamıştı. Yıllar önce kızgın siyah kalemle yazdığı ilk cümle şöyleydi: "*Buraya nasıl geldim? Çok utanıyorum.*"

O zamandan bu zamana kadar geçen yıllar içinde yüzlerce sayfa yazmıştı. Önce acısını, sonra iyileşmesini ve son olarak da Montana'da, kendini, çağrısını ve tutkusunu bulduğu topraklarda reşit olmasını anlatmışlardı. Çocuğu yoktu, artık asla çocuk sahibi olamayacağını hayal ediyordu ama çiftliği ve ona gelen kadınlar vardı. Arkadaşları, ailesi ve bir amacı vardı. Kendisinin ve kardeşinin bir zamanlar hayalini kurduğu büyük, dolu dolu bir hayatı vardı.

İlk boş sayfayı açtı, tarih attı ve yazdı:

Bugün Finley'i düşünmeden edemiyorum. Tabii ki.

Annem ve babam anıtın açılışına gelmemeyi tercih ettiler. Keşke burada olsalardı, onlara ihtiyacım var ama anlıyorum. Bazı kederler toplum içinde açığa vurulamayacak kadar derindir.

Biz son inananlardık, benim neslim. Ebeveynlerimizin bize doğru ve yanlış, iyi ve kötü, Amerikan eşitlik, adalet ve onur miti hakkında öğrettiklerine güvendidik.

Acaba herhangi bir nesil bir daha inanacak mı? İnsanlar bunun hayatlarımızı paramparça eden ve bize öğretilen güzel yalanı ortaya çıkaran savaş olduğunu söyleyecekler. Ve haklı olacaklar. Ve yanılıyorlar.

Çok daha fazlası vardı. Dünya öfkeli ve bölünmüşken ve size yalan söylenirken net bir şekilde görmek zordur.

Tanrım, keşke

Kapı çalındı. Frankie şaşırmadı. Kim uyuyabilirdi ki? Kalktı, kapıya gitti ve açtı.

Barb ve Ethel dışarıda, zayıf bir tepe ışığının altında duruyorlardı. Arkalarındaki park yerinde pıtır pıtır yanan bir neon tabelada BOŞ YER YOK yazıyordu.

"Vietnam gibi kokuyor," dedi Ethel. "Keşke daha güzel odalar için ödeme yapmama izin verseydiniz."

Barb, "Bu onun lanet olası gece çantası," dedi.

Frankie, "Bugünlerde para konusunda dikkatli olmam gerekiyor," dedi.

Üçü de uyumak için giydiklerini giyerek odadan çıktılar ve merdivenlerden aşağıya, temizlenmesi gereken böbrek şeklindeki havuza doğru yürüdüler. Suyun içindeki ışıklar, motelin dış cephesindeki birkaç ışık gibi su rengi bir parıltı yaratıyordu. Neon tabeladan hafif, arı vızıltısına benzer bir ses geliyordu.

"Altı dolar ve bir havuzunuz var," dedi Barb, gıcırtilı bir şezlongda otururken.

Ethel onun yanına oturarak, "Yedi kişi için havuzu temizleyebilirler," dedi. Barb, "Çarşafı yıkamalarını tercih ederim," dedi.

"İkiniz de şikayet etmeyi bırakın. Buradayız, değil mi?" Frankie aralarındaki sandalyeye uzanarak şöyle dedi.

Barb bir sigara yakarak, "Dün gece rüyamda Yetmiş Birinci'deki ilk gecemizi gördüm," dedi. "Yıllardır bunu düşünmemiştim."

Ethel, "Benim için bu ilk napalm yetimhanesi vardiyamdı" dedi.

Frankie etrafı tel örgülerle çevrili kirli havuzdaki suya baktı. O kâbusları o da görmüştü ve onu da uyandırmış, kalbinin çarpmasına neden olmuşlardı ama aynı zamanda Saigon Nehri'nde su kayağı yapmayı, Coyote'nin ulumasını, Jamie'nin gülümsemesini ve kız arkadaşlarıyla Doors eşliğinde dans etmeyi de hayal etmişti. Yıllar sonra ilk kez Rye'ı düşünerek kendini şaşırtmış ve içinde onu önemseyen hiçbir şey kalmadığını fark etmişti; geriye kalan tek şey yamalı ve soluk bir pişmanlıktı.

"Bugün çılgın bir gün olacak," dedi Ethel. "Büyük bir kalabalık olacak." "Umarız," dedi Barb.

Hepsi bunu düşündü, bundan korktu. Bir savaş anıtının açılışı -Ve savaşçıları. Kimse hatırlamaya hevesli görünmüyordu.

"Buradayız," dedi Frankie. "Bu benim için yeterli."

★ ★ ★

Bir bakıma, bu kadar ilerlemiş olmasına rağmen Frankie, Vietnam'la ve orada kaybedilen her şeyle tekrar yüzleştğinde içindeki kırılganlık damarının açılmasından korkuyordu.

Bu sabah, aynada kendine baktı, kıyafetlerini giymişti ve genç halinin kendisine baktığını gördü. ANC rozetini yakasına taktı.

Motelin dışında, gün ışığında Barb ve Ethel ile buluştu; kocaları ve çocukları onları anma töreninde karşılayacaktı. Bu, başlangıç, sadece kız arkadaşlar içindi.

Her birinin üzerinde asker kıyafetleri, şapkaları ve savaş botları vardı. Barb gülümsedi. "Sakın bana Vietnam'da hiç kadın olmadığını söylemeyin."

Şehrin üzerinde beyaz bulutlardan bir tavan uzanıyordu. Hava yaklaşan kışın keskin ve soğuk kokusunu taşıyordu.

Burada, kordon altına alınmış caddede Vietnam gazileri toplanmıştı; üniformalar ve teçhizatlar, kollarında askeri armalar olan deri ceketler ve yırtık kotlar giymiş binlerce erkek. Tekerlekli sandalyede ve koltuk değnekli gaziler vardı, bazıları kördü ve arkadaşları tarafından yardım ediliyordu. Binlerce ve binlerce Vietnam gazisi, on yıl ya da daha bir süre sonra ilk kez bir araya geliyordu. Yeniden bir araya gelme hissi ve sevinç vardı. Erkekler birbirlerinin sırtını sıvazlıyor, gülüyor, kucaklaşıyordu.

Elinde megafon olan biri bağırdı: "Kardeşlerim! Hadi gidip saygılarımızı sunalım!" diye bağırdı ve kalabalık bir geçit töreni sırası oluşturmaya başladı.

Frankie, Ethel ve Barb da erkeklerin arasına katıldı.

Birisi "America the Beautiful" şarkısını söylemeye başladı ve diğerleri de önce tereddütle, sonra da cesaretle eşlik etti. Sesleri şarkıya karıştı. *Ve iyiliğinizi kardeşlikle taçlandırın, denizden parlayan denize kadar.* Frankie yanında şarkı söyleyen arkadaşlarını ve gazi dostlarını duydu. Seyirciler kaldırımlardan alkışladı; araba kornaları çaldı.

National Mall'a yaklaştıklarında, gaziler bir anda sessizliğe büründü, kimse bu ani sessizliği teşvik etmedi. Artık şarkı söylemek yok. Konuşmak yok. Boğazlarını bile . Birlikte, omuz omuza yürüdüler, nefret edilen bir savaşta çarpışmış ve evlerine düşmanlıkla dönmüş bu adamlar hala

yaşadıkları hakkında nasıl hissedeceklerini bilemiyorlardı. Helikopterler tepelerinde bir düzen içinde uçuyordu. Frankie'nin görebildiği kadarıyla sadece üçü kadındı, ancak kalabalığın içinde hemşireleri, Donut Dolly'leri ya da birlikte görev yaptıkları diğer asker kadınları aradılar.

Alışveriş merkezinde, üç parlak kırmızı itfaiye aracının üzerinde serin esintide bir Amerikan bayrağı . Destekçiler çimenlik alanı doldurdu, Yansıtma Havuzu'na dizildi, gazilerin geçit törenini bekledi: ebeveynlerinin omuzlarındaki çocuklar, birbirine sokulmuş aileler, kayıp oğullarının çerçeveli resimlerini tutan anneler, havlayan köpekler, çılgık atan bebekler. Beş jet tepemizde uçtu; biri diğerlerinden ayrıldı. Kayıp adam formasyonu.

Bu gazilerin hiç almadıkları bir eve hoş geldin.

Gaziler bekleyen kalabalığın içine dağıldılar, ailelerine katıldılar, yıllardır birbirlerini görmeyen eski dostların kümeleri halinde toplandılar.

Barb, Frankie'nin elini çekiştirerek, "Benimle gel," dedi.

Frankie başını salladı. "Gidin kızlar. Ailelerinizle birlikte olun. Buluşacağız."

"Yalnız kalmak mı istiyorsun?" Ethel söyledi.

Frankie içgüdüsel tepkisini geri çekti. *Ben yalnızım.* "Git," dedi tekrar, sessizce.

Frankie kalabalığın arasından tek başına ilerledi.

Ve sonra, işte oradaydı: Duvar. Yeşil çimenlerin arasından pırıl pırıl siyah granit yükseliyor, parlak yüzeyi yansıyan hareketlerle canlanıyordu. Onur Muhafızları duvar boyunca aralıklarla konuşlanmıştı.

Frankie bu manzara karşısında şaşkına dönmüştü. Buradan bile taşın üzerindeki sonsuz oymaları görebiliyordu. Elli sekiz binden fazla isim.

Bir erkek nesli.

Ve sekiz kadın. hemşire. Ölenlerin isimleri.

Uzakta, bir yerde, birisi mikrofona dokundu, kalabalığın dikkatini çeken cızırtılı bir ses çıkardı.

Bir erkek sesi yükseldi. "Hiç kimse hizmet ederken ölenlerin fedakarlıklarını ve hizmetlerini tartışamaz... Bu anıtın önünde dururken, karanlık bir aynada loş bir şekilde yansıyan acıyı, kederi, kızgınlığı, acıyı ve suçluluğu bırakmak için bir şans görüyoruz..."

Konuşma devam ederken, konuşmacı gazilerin evlerine döndükleri dünyadan ve gazi olmayan Amerikalıların şu anda hissettikleri utançtan bahsetti.

askerlerini evlerinde karşıladılar. Sonunda konuşmacı Frankie ve gazi arkadaşlarının bunca yıldır beklediği sözleri söyledi: "Evinize hoş geldiniz ve teşekkür ederim." Frankie'nin yanındaki asker ağlamaya başladı.

Gaziler "Tanrı Amerika'yı Korusun" şarkısını söyledi. Aileleri ve ziyaretçiler de eşlik etti.

Şarkının sonunda, son notalar Alışveriş Merkezi'nde yankılanırken, konuşmacı "Bayanlar ve baylar, Vietnam Gazileri Anıtı artık adanmıştır" dedi.

Kalabalıktan bir tezahürat yükseldi, gök gürültüsünü andıran bir alkış.

Kürsüye başka biri çıktı. Lekeli kıyafetler giymiş, kırılmış, eski zamanlardan kalma bir gazi. "Sonunda bizi hatırladığınız için teşekkür ederiz."

Muhabirler ve kameramanlar kalabalığın arasından geçerek gece haberleri için demeç aradılar.

Frankie eğimli çimenlerden aşağıya doğru sürüklendi, Duvar'a doğru çekildi. Elllerinde kaybettikleri adamlarının çerçeveli fotoğraflarını tutan kadınlar ve babasının çok büyük üniformasını giyen bir genç gördü.

Siyah granitten aynaya yaklaştığında, kendi yansımasını gördü; zayıf, uzun saçlı, bere şapkalı bir kadındı ve ölenlerin isimlerinin üzerine yerleştirilmişti. Siyah çizgiye baktı, üniformalı erkeklerin önünde dimdik durduğunu, kadınların ise önünde diz çöktüğünü, yanlarında çocuklarının ve ebeveynlerinin olduğunu gördü.

"Frances."

Döndü ve ailesinin ona doğru geldiğini gördü.

Frankie duygu seline kapılmış bir halde, "Geldin," dedi.

Annesi Finley'nin çerçeveli bir fotoğrafını göğsüne bastırmıştı. Babası annesinin diğer elini sıkıca tutuyordu. "Onun adını görmek istedim," dedi annesi sessizce. "Oğlumun. Beni burada isterdi."

Üçü birlikte duvara doğru ilerlediler, isimleri ve tarihleri araştırdılar.

İşte oradaydı.

Finley O. McGrath.

Frankie taşa dokunmak için uzandı; şaşırdı, taş sıcaktı. Ağabeyinin adının kazınmış olduğu taşın izini sürdü, kahkahalarının sesini, onunla nasıl dalga geçtiğini, yatmadan önce ona okuduğu hikâyeleri hatırladı. *Büyük bir Amerikan romancısı olacağım... İşte Frankie, bu senin dalgan. Sıkı kürek çek. Tamamdır.*

"Hey, Fin," dedi.

Onu olduğu gibi, eskiden olduğu gibi düşünmek iyi hissettirdi. Sadece bir savaş zayıatı olarak değil, sevgili bir kardeş olarak. Uzun yıllar boyunca tek düşündüğü onun ölümü olmuştı; şimdi, Duvar'da, onun hayatını hatırlıyordu.

Annesinin ağladığını duydu ve bu yumuşak, iç burkan ses Frankie'nin de gözlerini yaşarttı, görüşünü bulanıklaştırdı.

"O burada," dedi Frankie. "Onu hissediyorum."

"Onu her zaman hissediyorum," dedi annesi kederli bir sesle. Babası onun yanında kaskatı kesilmiş, çenesini sıkmış, kederini göstermekten bile korkuyordu.

"Hanımefendi?"

Frankie birinin omzuna dokunduğunu ve tekrar "Hanımefendi?"

dediğini hissetti. Döndü.

Omzuna dokunan adam belki de onun yaşlarındaydı, uzun favorileri ve dağınık bir sakalı vardı. Yırtık ve lekeli asker kıyafetleri giyiyordu. Üzerinde 101. Birlik'e ait armalar bulunan şapkasını çıkardı. "Hanımefendi, orada hemşire miydiniz?"

Frankie neredeyse nereden bildiğini soracaktı ki, o sırada üzerinde bere, şapka ve kanatlı ANC rozeti olduğunu hatırladı.

"Öyleydim," dedi, adamı inceleyerek, onu hatırlamaya çalışarak. Elini tutmuş muydu, onun için bir mektup yazmış mıydı, onunla fotoğraf çekirmiş miydi ya da ona bir bardak su getirmiş miydi? Getirmişse bile hatırlamıyordu.

Babasının ona yaklaştığını hissetti. "Frankie, sen-"

Frankie sessizlik için elini kaldırdı. Babası ilk kez sustu.

Asker elini tutmak için uzandı, gözlerinin içine baktı. O anda, Alışveriş Merkezi'nin zemininde, Duvar yanlarında parlarken, ikisi her şeyi paylaştı - dehşeti, kederi, acıyı, gururu, suçluluğu, yoldaşlığı. *İşte buradayız, savaştan beri ilk kez hepimiz bir aradayız*, diye düşündü.

"Teşekkür ederim hanımefendi," dedi ve başını sallayıp gitmesine izin verdi. Frankie babasının bakışlarını üzerinde hissetti.

Dönüp ona baktı ve gözlerindeki yaşları gördü. "Finley hizmetini çok severdi, baba. Sürekli mektup yazardık. Kendini orada buldu. Suçlu hissetmene gerek yok."

"Oğlumu savaşa gitmeye teşvik ettiğim için kendimi suçlu mu hissediyorum sanıyorsunuz? . Bu, birlikte yaşadığım bir şey." Sertçe yutkundu. "Ama oğluma nasıl davrandığım konusunda daha fazla suçluluk hissediyorum."

kızım eve geldiğinde."

Frankie keskin bir nefes aldı. Ondan bu sözleri duymak için ne kadar beklemişti?

"Kahraman , değil mi Frankie?"

Gözyaşları görüşünü bulanıklaştırdı. "Kahramanlık nedir bilmem baba ama ben ülkeme hizmet ettim. Evet."

"Seni seviyorum, Fıstık," dedi sert bir sesle. "Ve özür dilerim."

Fıstık. Tanrım, yıllardır ona böyle seslenmemişti.

Frankie onun ağladığını gördü ve söyleyecek mükemmel kelimeleri bilmeyi diledi ama aklına hiçbir şey gelmedi. Hayat böyleydi, diye tahmin etti; aniden doğru olana kadar her şey yanıştı ve her iki durumda da nasıl tepki vereceğinizi gerçekten bilmiyordunuz. Ama aşkı gördüğünde tanıyordu ve bu onu dolduruyordu. "Kahramanlık hakkında bir şey bilmiyorum," dedi. "Ama çok şey gördüm. Ve..." Derin bir nefes aldı. "Hizmetimden gurur duyuyorum baba. Bunu söylemek uzun zamanımı aldı. Savaş hiç olmaması gerektiği halde, cehenneme dönmüş olsa bile gurur duyuyorum."

Babası başıyla onayladı. Ondan daha fazlasını istediğini görebiliyordu, belki affedilmeyi, ama bunun için önünde zaman vardı.

Bu. Burası. *Onun* zamanıydı. Onun anıydı. Onun anıları.

Anne ve babasını Finley'in isminin önünde bıraktı ve duvar boyunca yürüdü, 1967-1969 yıllarını aradı, siyah granitin dibine yerleştirilmiş çiçekleri, resimleri ve yıllıkları gördü. Granite oyulmuş harflerden kayıp babalarını inşa etmeye çalışan şaşkın bakışlı bir çift gencin yanında duran bir Altın Yıldızlı Anne gördü.

İsim sırasını takip ederek Jameson Callahan'ı aradı: "McGrath."

Frankie durdu.

Adam onun önünde duruyordu. Uzun boylu ve kır saçlı, yüzünün bir tarafında sivri bir yara izi ve protezine sürtünen bir pantolon paçası vardı.

"Jamie."

Onu kollarına çekti ve kulağına tekrar "McGrath" diye fısıldadı.

Tekrar McGrath diye çağrılmak, onun sesini duymak, nefesini ensesinde hissetmek bile onu O Club'a, boncuklu perde takırtılarına, Beatles'ın şarkılarına, Jamie'nin onu dansa kaldırmasına geri götürdü. "Jamie," diye fısıldadı. "Nasıl-"

Elini cebine attı ve üzerinde yazılar olan küçük gri bir taş çıkardı:

SEN

MCGRATH'LA

DÖVÜŞ.

Vietnamlı genç çocuk tarafından kendisine verilen taş Jamie'nin spor çantasına koyduğu yetimhaneden. "Orası cehennem gibiydi ve eve döndüğümüzde daha da kötüydü," dedi sessizce, "ama bunu atlatmamı sağladın McGrath. Seni hatırlamak bana iyi geldi."

"Öldüğünü gördüm."

"Birçok kez öldüm," dedi. "Beni sürekli geri sürüklediler. Uzun zamandır kötü durumdaydım. Yaralarım... Tanrım, şu halime bak..."

"Hâlâ her zamanki gibi yakışıklısın," dedi Frankie, gözlerini kaçıramayarak. "Eski karım buna katılmazdı."

"Sen-"

"İkimiz için de mutlu sonla biten uzun ve hüzünlü bir hikâye. Yıllarca onunla kaldım. Bir bebeğimiz daha oldu. Bir kız. Dokuz yaşında ve gerçek bir ateş parçası." Gözlerini ona dikti. "Adı Frances."

Frankie nasıl cevap vereceğini bilemiyordu; nefes almakta zorlanıyordu. "Peki ya sen?" dedi gülümsemeye çalışarak. "Evli ve çocuklu musun?" "Hayır," dedi Frankie. "Hiç evlenmedim. Çocuğum yok."

"Özür dilerim," dedi sessizce; o hayatı ne kadar çok istediğini herkes gibi o da biliyordu.

"yok. Ben mutluyum."

Ona doğru baktı. Adamın yüzünde, başından geçen şeyi gördü: çenesindeki sivri yara izi, bir kulağındaki deri büzülmesi, gözlerindeki hüznün. Sarı saçları artık uzamıştı, kırışmışlardı, bir zamanlar birlikte genç olduklarını ama artık olmadıklarını, her ikisinde de yara olduğunu hatırlatıyordu. Görünen ve görünmeyen yaralar.

"Tanrım, seni çok özledim," dedi çatlak ve cızırtılı bir sesle.

"Ben de seni özledim," dedi Frankie. "Beni bulabilirdin." "Hazır değildim. Çok zor oldu. İyileşiyorum."

"Evet," dedi Frankie. "Benim için de öyle."

"Ama artık buradayız," dedi. "Sen ve ben, McGrath. Sonunda."

Ona kendini yeniden genç hissettiren bir gülümseme verdi. Bir an için zaman akıp gitti; onlar yine Frankie ve Jamie'ydi, kampta yürüyorlardı, birbirlerini dik tutuyorlardı, hayatlarını paylaşıyorlardı, birlikte gülüyor ve ağlıyorlardı, birbirlerini seviyorlardı.

Gözyaşlarının başladığını hissetti, orada dururken, Vietnam gazisi arkadaşlarıyla çevriliyken, siyah granit duvar arkalarında bulanıklaşırken gözyaşlarını yüzünde hissetti.

Jamie ona doğru ilerledi, tökezledi; Jamie ona destek olmak için uzandı. "Yanımdayım," dedi, sözleri onun uzun zaman önceki sözlerini yankılıyordu. Ona söyleyecek çok şeyi vardı, anılarında biriktirdiği ve sakladığı, söylemeyi hayal ettiği sözler, ama bunun için zaman olacaktı, onlar için zaman. Bugün sadece burada olmak, onun elini tutmak yeterliydi. Yeterden de fazlası.

Mucizevi.

Bunca yıl, onca acı, pişmanlık ve kayıptan sonra buradaydılar, o, Jamie ve diğer binlercesi. Bazıları hırpalanmış, topallıyor ve tekerlekli sandalyedeydi ama yine de buradaydılar. *Hepimiz buradaydık.* Yine birlikteyiz. Bir grup halinde, ölenlerin isimlerinin yazılı olduğu bir duvarın önünde.

Birlikte. Hayatta
kalanlar, hepiniz.

Çok uzun süre susturuldular, unutuldular, özellikle de kadınlar.

Seni hatırlamak bana iyi geldi.

Ve işte oradaydı: hatırlamak önemliydi. Bunu artık biliyordu; savaştan ya da geçmişten kaçmak, acı çekerek askerliğe devam etmek yoktu.

Frankie bir şekilde ülkeye kız kardeşlerinden bahsetmenin bir yolunu bulacaktı.

-Birlikte hizmet ettiği kadınlar için. Ölen hemşireler için, onların çocukları için, gelecek yıllarda onları takip edecek kadınlar için.

Burada başladı. Şimdi başladı. Konuşarak, gün ışığında durarak, bir araya gelerek, dürüstlük ve doğruluk talep ederek. Gurur duyarak.

Dünya henüz bunu duymaya hazır olmasa da kadınların anlatacak bir hikayesi vardı ve hikayeleri üç basit kelimeyle başladı.

Biz de oradaydık.

Vietnam Kadın Anıtı, Washington, D.C.© 1993, Eastern National, Glenna Goodacre, Heykeltıraş. Fotoğraf Kredisi: Greg Staley.

OceanofPDF.com

Yazarın Notu

Bu kitap, yıllar süren gerçek bir sevgi emeği oldu. İlk olarak 1997 yılında düşünmüştüm ancak genç bir yazar olarak böylesine önemli ve karmaşık bir konuyu ele almaya hazır değildim. Vizyonumu gerçekleştirecek beceri ya da olgunluğa sahip olduğumu hissetmiyordum. Vietnam Savaşı dönemine geri dönmek onlarca yılımı aldı.

Savaşın büyük bir bölümünde ilkokul ya da ortaokulda küçüktüm, ama çok net hatırlıyorum: protestolar, gece haberlerinin kararar tonu, medya tarafından anlatılan hikayenin akışı, giderek daha fazla gencin ölmesi ve en önemlisi de gazilere -çoğu arkadaşımın babası- eve döndüklerinde nasıl davranıldığı. Bunların hepsi kalıcı bir etki bıraktı.

Vietnam'da görev yapan kadınların birinci ağızdan anlattıklarını okumak inanılmaz derecede ilham vericiydi. Bu kadınların kahramanlık öykülerinin çoğu zaman unutulduğunu ya da göz ardı edildiğini fark etmek de beni üzdü.

Onların hizmetleri hakkında yeterince şey yapılmamış, kaydedilmemiş ya da hatırlanmamıştır. Vietnam'da görev yapan kadınlara ilişkin üzerinde uzlaşılmış kesin rakamlara ulaşmak bile zordur. Vietnam Kadınları Anma Vakfı'nın açıklamasına göre, savaş sırasında Vietnam'da yaklaşık 10.000 Amerikalı asker kadın görev yapmıştır. Çoğu Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri'nde hemşireydi, ancak kadınlar doktor ve sağlık personeli olarak, hava trafik kontrolünde ve askeri istihbaratta da görev yaptı. Sivil kadınlar da Vietnam'da haber muhabiri ve Kızıl Haç, Donut Dollies, USO, Özel Servisler, Askeri İstihbarat

American Friends Service Committee, Catholic Relief Services ve diğerk insani yardım kuruluşları.

Bu olağüstü kadınlarla konuşmak, hikayelerini dinlemek ve hem savaş sırasında Vietnam'da bulunmaları hem de Amerika Birleşik Devletleri'ne döndükten sonra gördükleri muameleye ilişkin ilk ağızdan anlattıklarını okumak bir keşif oldu. Kadınların birçoğı kendilerine sık sık "Vietnam'da hiç kadın yoktu" denildiğini hatırlıyordu. Bu hikayeyi anlatmaktan onur duyuyorum.

OceanofPDF.com

Teşekkür

Vietnam'da görev yapmış eski bir ordu hemşiresi olan Yüzbaşı Diane Carlson Evans'ın yardımı, rehberliği, dürüstlüğü ve desteği olmasaydı bu kitap mümkün olmazdı. Vietnam Kadınları Anma Vakfı'nın kurucusu olan Evans, savaş sonrası hayatının büyük bir bölümünü savaşta görev yapan kız kardeşlerini hatırlamaya adanmıştır. Bob Welch ile birlikte yazdığı *Healing Wounds*'da anlattığı kendi hikayesi, savaş zamanı deneyimlerini nasıl gördüğüne dair çarpıcı ve aydınlatıcı bir bakış açısidir ve bu romanın yazılmasında büyük yardımı olmuştur. Minnettarlığım sınırsız, Diane. Sen gerçekten bir ilham kaynağısın.

Ayrıca Dust Off helikopter pilotu ve Vietnam Savaşı sırasındaki eylemleri nedeniyle kendisine verilen Üstün Hizmet Haçı sahibi emekli Albay Douglas Moore' da teşekkür etmek istiyorum. Doug 1.847 savaş görevinde uçmuş, yaklaşık 3.000 yaralıyı tahliye etmiş ve 2004 yılında Dust Off Hall of Fame'e dahil edilmiştir. *Kadınlar'ın* ilk taslağını okumaya ve eleştirmeye zaman ayırdığınız ve bitmek bilmeyen bir dizi takip sorusunu yanıtladığınız için teşekkür ederim.

1968-70 yılları arasında Vietnam'da Ordu Özel Hizmetler Rekreasyon Direktörü olarak görev yapan Debby Alexander Moore'a yardımları ve hatıraları için teşekkür ederiz.

1966-67 yıllarında Vietnam Cu Chi'deki Yedinci Cerrahi (MASH) ve On İkinci Tahliye Hastanelerinde ordu ameliyathane hemşiresi olarak görev yapan Dr. Beth Parks'a teşekkürler. Dr. Parks şu anda emekli bir profesör, maceraperest, yazar ve fotoğrafçı. Taslağı rekor bir sürede okudu, kişisel fotoğraflarını ve anılarını paylaştı ve baştan sona deneyim ve uzmanlığını ekledi. Yardımları için kendisine sonsuz minnettarım.

Vietnam'da görev yapan olağanüstü kadınlar ve onların savaştan dönüşleri hakkında daha fazla bilgi edinmek isteyenler için birkaç önemli kaynak kitap tavsiye edebilirim:

Healing Wounds, Diane Carlson Evans, Bob Welch ile birlikte, Permuted Press, 2020; *American Daughter Gone to War*, Winnie Smith, William Morrow, 1992; *Home Before Morning*, Lynda Van Devanter, University of Massachusetts Press, 2001 (ilk basımı 1983); *Women in Vietnam: The Oral History*, Ron Steinman, TV Books, 2000; *A Piece of My Heart*, Keith Walker, Presidio Press, 1986.

Ayrıca bakınız: *After the Hero's Welcome*, Dorothy H. McDaniel, WND Books, 2014; *The League of Wives*, Heath Hardage Lee, St. Martin's Press, 2019; *In Love and War*, Jim and Sybil Stockdale, Naval Institute Press, 1990; ve *The Turning: A History of Vietnam Veterans Against the War*, Andrew E. Hunt, New York University Press, 1999.

Bu romanı yazarken tarihsel olarak mümkün olduğunca doğru olmaya çalıştım. Başlangıçta bu hikayeyi anlatırken kendime mümkün olan en geniş kurgusal serbestliği sağlamak için hayali kasabalar ve tahliye hastaneleri yarattım, ancak Vietnam gazisi okuyucularım yerleri doğru bir şekilde adlandırmam gerektiğini şiddetle hissettiler. Bu nedenle, romanda adı geçen hastane ve kasabaların hepsi gerçektir; lojistik ve betimlemeler ile birkaç yerdeki zaman çizelgesi anlatımı desteklemek için değiştirilmiştir. Herhangi bir hata veya yanlışlık elbette bana aittir.

Ayrıca Jackie Dolat'a yetmişli yıllarda Güney Kaliforniya'daki Adsız Alkolikler ve rehabilitasyon programlarına ilişkin samimi anıları için teşekkür etmek isterim.

Beni daha iyi bir yazar yapmak için benimle birlikte çalışan pek çok insana minnettarım. Özellikle de fikirlerini keskin bir dürüstlikle (bazen yüksek sesle) dile getiren ilk okurlarıma minnettarım: Jill Marie Landis, Megan Chance, Ann Patty ve Kim Fisk. Ve her zaman olduğu gibi, yayıncılık tutkusu ve kartal gözlü editörlüğü benim için dünyalara bedel olan Jennifer Enderlin'e teşekkürlerimi sunarım. Onun anlayışlı eleştirileri bu kitabı gerçekten bu hale getirdi. St. Martin's'teki mükemmel ekibe teşekkürler; hepinizle çalışmayı seviyorum. Andrea Cirillo, Rebecca Scherer ve Jane Rotrosen Ajans'taki ekibe de; yirmi yılı aşkın süredir bu çılgın yayıncılık dünyasında ortağız ve siz olmadan hayatımı düşünemiyorum.

Her zaman olduğu gibi, sürekli destek ve teşvik için aileme, özellikle de bazen yemek masasında oturan ama düşüncelerinde çok çok uzaklarda olan bir yazar-eşe katlanarak seyahat eden, dinleyen ve katlanan kocam Ben'e teşekkür ederim. Anneme: Savaş yıllarındaki hatıraların silinmez; doğru olana bu kadar güçlü bir şekilde inandığın için teşekkür ederim. Ve babama: maceracı ruhun ve gözlerimi kendi arka bahçemin ötesindeki dünyaya açtığın için teşekkür ederim. Debbie Edwards John'a, yaptığınız her şey için size ne kadar teşekkür etsem azdır. Oğlum Tucker'a, seninle gurur duyuyorum ve sana tapıyorum ve Mackenzie, Logan, Lucas, Katie, Kaylee ve Braden'a: tarihi sevin, okuyun ve öğrenin. Sizler geleceksiniz.

Son olarak, hiç tanışmadığım bir adamdan bahsetmek istiyorum: Albay Robert John Welch, Hava Kuvvetleri pilotu, 16 Ocak 1967'de Vietnam'da vuruldu ve kayboldu. Eve hiç dönmedi. Onun savaş esiri bileziğini ilk kez ilkokuldayken almıştım ve uzun yıllar boyunca taktım. Tüm bu yıllar boyunca düşüncelerim ve dualarım onun ailesiyle birlikte kaldı.

OceanofPDF.com

Diğer yazarlar: [Kristin Hannah](#)

[*Dört Rüzgar Büyük*](#)

[*Yalnızlık Bülbül*](#)

[*Uçup Gitmek*](#)

[*Ana Cephe Gece*](#)

[*Yolu*](#)

[*Kış Bahçesi Gerçek*](#)

[*Renkler*](#)

[*Firefly Lane*](#)

Magic Hour

Comfort & Joy

Kardeşler Arasında Aşk İçin

Yaptığımız Şeyler Uzak

Kıyılar

Yaz Adası Melek

Şelalesi

Mystic Lake'te

Yeniden Evde

İnanırsan Şimşek Ay'ı

Beklemek

Her Hayatta Bir

Kez Büyü

Bir Avuç Cennet

[*OceanofPDF.com*](#)

Yazar Hakkında

Kevin Lynch

[KRISTIN HANNAH](#), aralarında *The Nightingale*, *The Great Alone* ve *The Four Winds*'in de bulunduğu yirmiden fazla romanın 1 numaralı *New York Times* çoksatan yazarıdır. Eski bir avukatken yazar olan yazar, kocasıyla birlikte Kuzeybatı Pasifik'te yaşamaktadır. E-posta güncellemeleri için [buradan](#) kaydolabilirsiniz.

OceanofPDF.com

Bunu satın aldığınız için teşekkürler
Martin's Yayın Grubu e-kitabı.

Özel teklifler, bonus içerik ve yeni çıkan kitaplar ve diğer harika okumalar hakkında bilgi almak için,
haber bültenlerimiz için kaydolun.

[Sign Up](#)

Veya
us.macmillan.com/newslettersignup
adresinden bizi çevrimiçi ziyaret
edin -

Yazarla ilgili e-posta güncellemeleri için [buraya](#)
tıklayın.

OceanofPDF.com

Bu bir kurgu eseridir. Bu romanda tasvir edilen tüm karakterler, kuruluşlar ve olaylar ya yazarın hayal gücünün ürünüdür ya da kurgusal olarak kullanılmıştır.

İlk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde St. Martin's Press, an imprint of St. Martin's Publishing Group tarafından yayımlanmıştır.

KADINLAR. Telif hakkı © 2024 Kristin Hannah'ya aittir. Tüm hakları saklıdır. Bilgi için adres: St. Martin's Publishing Group, 120 Broadway, New York, NY 10271.

www.stmartins.com

Kapak tasarımı Michael Storrings

Kapak resmi: kırmızı arka plan ve kum © fotobook/Shutterstock.com; doku ızgarası © MockupSpot/Shutterstock.com; altın swash © Olga_Lots/Shutterstock.com; helikopter © Kotse/Shutterstock.com; swash © Amovitania/Shutterstock.com; dağlar ve palmye ağaçları © Hamara/Shutterstock.com; metalik doku © Chinnapong/Shutterstock.com; altın varak doku © janniwet/Shutterstock.com

İç fotoğraf kredileri: [başlık sayfası](#) EchoArt / Shutterstock.com (künyeler), Militarist / Shutterstock.com (arka plan); [burada](#) Keith Tarrier / Shutterstock.com [burada](#) Bettmann / Contributor / Getty Images

Vietnam Kadınlar Anıtı'nın fotoğrafı [burada](#): Vietnam Kadın Anıtı, Washington, D.C. © 1993, Eastern National, Glenna Goodacre, Heykeltıraş. Fotoğraf Kredisi: Greg Staley.

Bu görselin kullanımı Eastern National veya Ulusal Park Hizmeti'nin onaylandığı anlamına gelmez.

eISBN 9781250178657

E-kitaplarımız promosyon, eğitim veya iş amaçlı kullanım için toplu olarak satın alınabilir. Lütfen Macmillan Kurumsal ve Premium Satış Departmanı ile 1-800-221- 7945, dahili 5442 numaralı telefondan veya MacmillanSpecialMarkets@macmillan.com adresinden e-posta yoluyla iletişime geçin.

Birinci Baskı: 2024

İlk Uluslararası Baskı: 2024

OceanofPDF.com

İçindekiler

[Başlık Sayfası](#)

[Telif Hakkı](#)

[Bildirimi İthaf](#)

[Birinci Bölüm](#)

[Birinci Bölüm](#)

[İkinci Bölüm](#)

[Üçüncü Bölüm](#)

[Dördüncü Bölüm](#)

[Beşinci Beşinci](#)

[Bölüm Altıncı](#)

[AltıncıBölüm](#)

[Yedinci Bölüm](#)

[Sekizinci Bölüm](#)

[Dokuzuncu](#)

[Dokuzuncu Bölüm](#)

[Onuncu Bölüm n n](#)

[n n On Birinci](#)

[Bölüm On İkinci](#)

[Bölüm On Üçüncü](#)

[Bölüm On](#)

[Dördüncü Bölüm](#)

[On Bölüm OBölüm](#)

[Bölüm OYedinci](#)

[Bölüm O Sekizinci](#)

[Bölüm O](#)

Yirminci Yirmi Bölüm
Birinci BölümBölüm
Yirmi İkinci

İkinci Bölüm
Yirmi Üçüncü Bölüm
Yirmi Dördüncü Yirmi
Bölüm Beşinci Bölüm
Altıncı Yirmi Bölüm
Yirmi Dokuzuncu
BölümBölüm Yedinci
Yirmi Bölüm Yirmi
Sekizinci

Otuzuncu Bölüm
Otuzbirinci
Otuzikinci Bölüm
Bölüm Otuzüçüncü
Bölüm Otuzdördüncü
BölümBölüm
Otuzbeşinci

Yazarın Notu Teşekkür
Ayrıca Kristin Hannah
tarafından Yazar Hakkında
Telif Hakkı

OceanofPDF.com

İletişim Botu:
@cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirigillersohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Not:

PDFlerin paylaşımıyla ilgili bir sorunuz yok. Ama lütfen, hiçbir katkınızın olmadığı işlerde, TÜM PDFleri bizimle eş zamanlı paylaşarak emeğimizi hiçe saymayın. Sizin tek tıkla yaptığınız her paylaşım bizim emek harcadığımız saatler/günler demek.